

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

30 Αυγούστου 2022

ΤΕΥΧΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ

Αρ. Φύλλου 4570

ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

Αριθμ. 760/2021*

Λήψη απόφασης επί της υπόθεσης που αφορά την αυτεπάγγελτη έρευνα στην εγχώρια αγορά των συστημάτων και ειδών ψύξης και θέρμανσης, για ενδεχόμενη παράβαση του άρθρου 1 του ν. 3959/2011 και του άρθρου 101 της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ).

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ
ΣΕ ΟΛΟΜΕΛΕΙΑ

Συνεδρίασε στην Αίθουσα Συνεδριάσεων του 1ου ορόφου του κτιρίου των γραφείων της, επί της οδού Κότσικα 1Α, Αθήνα, την 23η Ιουνίου 2021, ημέρα Τετάρτη και ώρα 10:00, με την εξής σύνθεση:

Πρόεδρος: Ιωάννης Λιανός

Μέλη: Καλλιόπη Μπενετάτου

Παναγιώτης Φώτης

Ιωάννης Στεφάτος

Μαρία Ιωαννίδου

Μαρία Ιωάννα Ράντου (Εισηγήτης)

Σωτήριος Καρκαλάκος και

Ιωάννης Πετρόγλου

Γραμματέας: Ηλιάνα Κούτρα.

Θέμα της συνεδρίασης: Λήψη απόφασης επί της υπόθεσης που αφορά την αυτεπάγγελτη έρευνα στην εγχώρια αγορά των συστημάτων και ειδών ψύξης και θέρμανσης, για ενδεχόμενη παράβαση του αρ. 1 του ν. 3959/2011 και του άρθρου 101 της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ).

Πριν την έναρξη της συνεδρίασης, ο Πρόεδρος της Επιτροπής όρισε Γραμματέα της υποθέσεως την Ηλιάνα Κούτρα με αναπληρώτρια αυτής την Ευγενία Ντόρντα.

* Η παρούσα απόφαση εκδίδεται σε δέκα εκδόσεις: Μία εξ αυτών για Δημοσίευση στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και οι λοιπές για κάθε ένα από τα διάδικα μέρη. Από τις παραπάνω εκδόσεις έχουν αφαιρεθεί τα απόρρητα επιχειρηματικά στοιχεία (όπου η ένδειξη [...]) τα οποία δεν θα πρέπει να περιέλθουν σε γνώση του αντίστοιχου αποδέκτη της έκδοσης, σύμφωνα με το άρθρο 41 του ν. 3959/2011 (Α' 93), όπως ισχύει, και τον Κανονισμό Λειτουργίας και Διαχείρισης της Επιτροπής Ανταγωνισμού (Β' 54/2013).

Η συζήτηση της υπόθεσης συνεχίστηκε κατά τις συνεδριάσεις της Επιτροπής την 28η Ιουνίου 2021, ημέρα Δευτέρα και ώρα 10:00, την 1η Ιουλίου 2021, ημέρα Πέμπτη και ώρα 12:00, και την 6η Ιουλίου 2021, ημέρα Τρίτη και ώρα 15:00, οπότε και ολοκληρώθηκε.

Στη ως άνω συνεδρίαση οι νομίμως κλητευθείσες εταιρείες παραστάθηκαν ως εξής: 1) η εταιρεία ΑΗΙ CARRIER ΝΟΤΙΑΣ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ ΚΛΙΜΑΤΙΣΜΟΥ ΑΕ, δια των πληρεξουσίων δικηγόρων Αϊντας Οικονόμου και Άννας Καζαντζίδου, 2) η εταιρεία CLIMA CONTROL ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ ΘΕΡΜΑΝΣΗΣ ΚΑΙ ΚΛΙΜΑΤΙΣΜΟΥ, με τον νόμιμο εκπρόσωπό της Γεώργιο Μασμανίδη, μετά της πληρεξουσίας δικηγόρου Μαγδαληνής Ιωαννίδου 3) η εταιρεία ΗΛΙΟ-ΑΚΜΗ ΑΝΩΝΥΜΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΗΛΙΑΚΩΝ ΘΕΡΜΟΣΙΦΩΝΩΝ διά των πληρεξουσίων δικηγόρων, Εμμανουήλ Δρυλλεράκη και Θέμελη Ζαμπάρα, 4) η εταιρεία ΑΜΟΙΡΙΔΗΣ-ΣΑΒΒΙΔΗΣ ΘΕΡΜΑΝΣΗ ΚΛΙΜΑΤΙΣΜΟΣ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ, διά των πληρεξουσίων δικηγόρων, Ανέστη Παπαδόπουλου και Μαρίας Ηλιάνας Ζαλαώρα 5) η εταιρεία ΚΑΛΛΙΟΠΗ ΚΑΡΥΔΑ & ΣΙΑ ΕΤΕΡΟΡΡΥΘΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ, διά των πληρεξουσίων δικηγόρων, Ανέστη Παπαδόπουλου, και Μαρίας Ηλιάνας Ζαλαώρα 6) η εταιρεία IQ SOLAR ΜΟΝΟΠΡΟΣΩΠΗ ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥΧΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ, διά του πληρεξουσίου δικηγόρου της, Γεωργίου Πετράκη, 7) η εταιρεία Γ.Ε. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ, διά των πληρεξουσίων δικηγόρων, Αναστασίου Αρβαντίνη και Γεωργίου Σωτηρόπουλου, 8) η εταιρεία ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΛΕΒΗΤΩΝ Α.Β.Ε.Ε., διά της πληρεξουσίας δικηγόρου, Αικατερίνης Καραμούζη, 9) η εταιρεία «Έκδοση για την εταιρεία F.G. EUROPE ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΗΛΕΚΤΡΙΚΩΝ ΚΑΙ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΩΝ ΣΥΣΚΕΥΩΝ, με τους νομίμους εκπροσώπους Ιωάννη Παντούση και Ανδρέα Πολίτη μετά των πληρεξουσίων δικηγόρων Δημητρίου Τζουγανάτου, Νικολάου Κοσμίδα και Αναστασίας Σταυροπούλου και 10) η εταιρεία Δ. ΜΑΥΡΟΓΕΝΗΣ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ ΚΛΙΜΑΤΙΣΜΟΥ, διά της πληρεξουσίας δικηγόρου Ευτέρπης Κόντου.

Αρχικά ο Πρόεδρος έδωσε το λόγο στην αρμόδια Εισηγήτρια Μαρία Ιωάννα Ράντου, η οποία ανέπτυξε συνοπτικά την υπ' αρ. 2359/16.3.2021 γραπτή εισήγησή της,

και λαμβάνοντας υπόψη όσα αναφέρονται αναλυτικά στην εισήγηση, πρότεινε τα εξής:

«Α. Αναφορικά με την εταιρεία με την επωνυμία «CLIMA CONTROL ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ ΘΕΡΜΑΝΣΗΣ ΚΑΙ ΚΛΙΜΑΤΙΣΜΟΥ»:

1. Να διαπιστωθεί η παράβαση του άρθρου 1 του ν. 3959/2011 για τους λόγους που εκτενώς αναφέρθηκαν ανωτέρω και να επιβληθεί σε αυτήν πρόστιμο για τη διάρκεια συμμετοχής της στην παράβαση, όπως περιγράφηκε ανωτέρω,

2. να υποχρεωθεί να παύσει την ως άνω διαπιστωθείσα παράβαση, στο βαθμό που αυτή συνεχίζεται και να παραλείπει αυτή στο μέλλον, και

3. να απειληθεί με πρόστιμο αν με απόφαση της Επιτροπής Ανταγωνισμού βεβαιώνεται η συνέχιση ή επανάληψη της διαπιστωθείσας παράβασης.

Β. Αναφορικά με την εταιρεία με την επωνυμία «ΗΛΙΟ-ΑΚΜΗ ΑΝΩΝΥΜΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΗΛΙΑΚΩΝ ΘΕΡΜΟΣΙΦΩΝΩΝ»:

1. Να διαπιστωθεί η παράβαση του άρθρου 1 του ν. 3959/2011 για τους λόγους που εκτενώς αναφέρθηκαν ανωτέρω και να επιβληθεί σε αυτήν πρόστιμο για τη διάρκεια συμμετοχής της στην παράβαση, όπως περιγράφηκε ανωτέρω,

2. να υποχρεωθεί να παύσει την ως άνω διαπιστωθείσα παράβαση, στο βαθμό που αυτή συνεχίζεται και να παραλείπει αυτή στο μέλλον, και

3. να απειληθεί με πρόστιμο αν με απόφαση της Επιτροπής Ανταγωνισμού βεβαιώνεται η συνέχιση ή επανάληψη της διαπιστωθείσας παράβασης.

Γ. Αναφορικά με την εταιρεία με την επωνυμία «AHI CARRIER ΝΟΤΙΑΣ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ ΚΛΙΜΑΤΙΣΜΟΥ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ»:

1. Να διαπιστωθεί η παράβαση του άρθρου 1 του ν. 3959/2011 και του άρθρου 101 ΣΛΕΕ για τους λόγους που εκτενώς αναφέρθηκαν ανωτέρω και να επιβληθεί σε αυτήν πρόστιμο για τη διάρκεια συμμετοχής της στην παράβαση, όπως περιγράφηκε ανωτέρω,

2. να υποχρεωθεί να παύσει την ως άνω διαπιστωθείσα παράβαση, στο βαθμό που αυτή συνεχίζεται και να παραλείπει αυτή στο μέλλον, και

3. να απειληθεί με πρόστιμο αν με απόφαση της Επιτροπής Ανταγωνισμού βεβαιώνεται η συνέχιση ή επανάληψη της διαπιστωθείσας παράβασης.

Δ. Αναφορικά με την εταιρεία με την επωνυμία «ΑΜΟΙΡΙΔΗΣ-ΣΑΒΒΙΔΗΣ ΘΕΡΜΑΝΣΗ ΚΛΙΜΑΤΙΣΜΟΣ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ» και την εταιρεία με την επωνυμία «ΚΑΛΛΙΟΠΗ ΚΑΡΥΔΑ & ΣΙΑ ΕΤΕΡΟΡΡΥΘΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ», οι οποίες αποτελούν μια ενιαία οικονομική οντότητα:

1. Να διαπιστωθεί η παράβαση του άρθρου 1 του ν. 3959/2011 και του άρθρου 101 ΣΛΕΕ για τους λόγους που εκτενώς αναφέρθηκαν ανωτέρω και να επιβληθεί σε αυτήν πρόστιμο για τη διάρκεια συμμετοχής της στην παράβαση, όπως περιγράφηκε ανωτέρω,

2. να υποχρεωθεί να παύσει την ως άνω διαπιστωθείσα παράβαση, στο βαθμό που αυτή συνεχίζεται και να παραλείπει αυτή στο μέλλον, και

3. να απειληθεί με πρόστιμο αν με απόφαση της Επιτροπής Ανταγωνισμού βεβαιώνεται η συνέχιση ή επανάληψη της διαπιστωθείσας παράβασης.

Ε. Αναφορικά με την εταιρεία με την επωνυμία «IQ SOLAR ΜΟΝΟΠΡΟΣΩΠΗ ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥΧΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ»:

1. Να διαπιστωθεί η παράβαση του άρθρου 1 του ν. 3959/2011 για τους λόγους που εκτενώς αναφέρθηκαν ανωτέρω και να επιβληθεί σε αυτήν πρόστιμο για τη διάρκεια συμμετοχής της στην παράβαση, όπως περιγράφηκε ανωτέρω,

2. να υποχρεωθεί να παύσει την ως άνω διαπιστωθείσα παράβαση, στο βαθμό που αυτή συνεχίζεται και να παραλείπει αυτή στο μέλλον, και

3. να απειληθεί η με πρόστιμο αν με απόφαση της Επιτροπής Ανταγωνισμού βεβαιώνεται η συνέχιση ή επανάληψη της διαπιστωθείσας παράβασης.

ΣΤ. Αναφορικά με την εταιρεία με την επωνυμία «Γ.Ε. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ» και την εταιρεία με την επωνυμία «DELTA DOMESTIC APPLIANCES ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΗΛΕΚΤΡΙΚΩΝ ΣΥΣΚΕΥΩΝ», οι οποίες αποτελούν μια ενιαία οικονομική οντότητα:

1. Να διαπιστωθεί η παράβαση του άρθρου 1 του ν. 3959/2011 και του άρθρου 101 ΣΛΕΕ για τους λόγους που εκτενώς αναφέρθηκαν ανωτέρω και να επιβληθεί σε αυτήν πρόστιμο για τη διάρκεια συμμετοχής της στην παράβαση, όπως περιγράφηκε ανωτέρω,

2. να υποχρεωθεί να παύσει την ως άνω διαπιστωθείσα παράβαση, στο βαθμό που αυτή συνεχίζεται και να παραλείπει αυτή στο μέλλον, και

3. να απειληθεί η με πρόστιμο αν με απόφαση της Επιτροπής Ανταγωνισμού βεβαιώνεται η συνέχιση ή επανάληψη της διαπιστωθείσας παράβασης.

Ζ. Αναφορικά με την εταιρεία με την επωνυμία «ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΛΕΒΗΤΩΝ Α.Β.Ε.Ε.»:

1. Να διαπιστωθεί η παράβαση του άρθρου 1 του ν. 3959/2011 για τους λόγους που εκτενώς αναφέρθηκαν ανωτέρω και να επιβληθεί σε αυτήν πρόστιμο για τη διάρκεια συμμετοχής της στην παράβαση, όπως περιγράφηκε ανωτέρω,

2. να υποχρεωθεί να παύσει την ως άνω διαπιστωθείσα παράβαση, στο βαθμό που αυτή συνεχίζεται και να παραλείπει αυτή στο μέλλον, και

3. να απειληθεί με πρόστιμο αν με απόφαση της Επιτροπής Ανταγωνισμού βεβαιώνεται η συνέχιση ή επανάληψη της διαπιστωθείσας παράβασης.

Η. Αναφορικά με την εταιρεία με την επωνυμία «Δ. ΜΑΥΡΟΓΕΝΗΣ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ ΚΛΙΜΑΤΙΣΜΟΥ»:

1. Να διαπιστωθεί η παράβαση του άρθρου 1 του ν. 3959/2011 και του άρθρου 101 ΣΛΕΕ για τους λόγους που εκτενώς αναφέρθηκαν ανωτέρω και να επιβληθεί σε αυτήν πρόστιμο για τη διάρκεια συμμετοχής της στην παράβαση, όπως περιγράφηκε ανωτέρω,

2. να υποχρεωθεί να παύσει την ως άνω διαπιστωθείσα παράβαση, στο βαθμό που αυτή συνεχίζεται και να παραλείπει αυτή στο μέλλον, και

3. να απειληθεί με πρόστιμο αν με απόφαση της Επιτροπής Ανταγωνισμού βεβαιώνεται η συνέχιση ή επανάληψη της διαπιστωθείσας παράβασης.

Θ. Αναφορικά με την εταιρεία με την επωνυμία «F.G. EUROPE ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΗΛΕΚΤΡΙΚΩΝ ΚΑΙ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΩΝ ΣΥΣΚΕΥΩΝ»:

1. Να διαπιστωθεί η παράβαση του άρθρου 1 του ν. 3959/2011 και του άρθρου 101 ΣΛΕΕ για τους λόγους

που εκτενώς αναφέρθηκαν ανωτέρω και να επιβληθεί σε αυτήν πρόστιμο για τη διάρκεια συμμετοχής της στην παράβαση, όπως περιγράφηκε ανωτέρω,

2. να υποχρεωθεί να παύσει την ως άνω διαπιστωθείσα παράβαση, στο βαθμό που αυτή συνεχίζεται και να παραλείπει αυτή στο μέλλον, και

3. να απειληθεί η με πρόστιμο αν με απόφαση της Επιτροπής Ανταγωνισμού βεβαιώνεται η συνέχιση ή επανάληψη της διαπιστωθείσας παράβασης.».

Κατόπιν, κατά τη διάρκεια των προαναφερθεισών συνεδριάσεων, το λόγο έλαβαν οι πληρεξούσιοι δικηγόροι των εταιρειών και οι νόμιμοι εκπρόσωποί τους, οι οποίοι τοποθετήθηκαν επί της προαναφερόμενης Εισήγησης, ανέπτυξαν τις απόψεις τους, έδωσαν διευκρινίσεις και απάντησαν σε ερωτήσεις που τους υπέβαλαν ο Πρόεδρος και τα μέλη της Επιτροπής.

Κατά τη συνεδρίαση 23 Ιουνίου 2021, η Επιτροπή εξέτασε τις προτεινόμενες δεσμεύσεις από την εταιρεία «ΑΗΙ CARRIER Νότιας - Ανατολικής Ευρώπης Κλιματισμού Μονοπρόσωπη Ανώνυμη Εταιρεία». Η Εισηγήτρια Μαρία Ιωάννα Ράντου ανέγνωσε την υπ' αρ. 5283/17.6.2021 Εισήγηση επί των προτεινόμενων δεσμεύσεων και για τους λόγους που αναφέρονταν σε αυτή πρότεινε την απόρριψή τους. Στη συνέχεια το λόγο έλαβε η πληρεξούσια δικηγόρος της ως άνω εταιρείας, η οποία τοποθετήθηκε επί της εισηγήσεως και ζήτησε από την Επιτροπή την αποδοχή των προτεινόμενων δεσμεύσεων. Η Επιτροπή μετά από διαλογική συζήτηση, αφού αποχώρησαν από την αίθουσα τα ενδιαφερόμενα Μέρη, με τη συμμετοχή της Εισηγήτριας Μαρίας Ιωάννας Ράντου, η οποία δεν έλαβε μέρος στην ψηφοφορία, ομόφωνα αποφάσισε την απόρριψη των δεσμεύσεων και η συζήτηση συνεχίστηκε

με την εν λόγω εταιρεία επί της ουσίας της υπόθεσης, όπως αναφέρεται στην υπ' αρ. 2359/16.3.2021 Εισήγηση.

Κατά τις συνεδριάσεις της Επιτροπής οι πληρεξούσιοι δικηγόροι ζήτησαν την εξέταση μαρτύρων, για τη θεμελίωση των ισχυρισμών τους. Η Επιτροπή, αποδεχόμενη το σχετικό αίτημά τους, εξέτασε τους μάρτυρες: 1) [...] από τις εταιρείες ΑΜΟΙΡΙΔΗΣ - ΣΑΒΒΙΔΗΣ Α.Ε και ΚΑΡΥΔΑ ΚΑΙ ΣΙΑ Ε.Ε και 2) [...] από την εταιρεία ΗΛΙΟΑΚΜΗ.

Με την ολοκλήρωση της ακροαματικής διαδικασίας και την εξέταση των μαρτύρων οι πληρεξούσιοι δικηγόροι ζήτησαν και ο Πρόεδρος της Επιτροπής χορήγησε προθεσμία επτά (7) εργάσιμων ημερών μετά την παραλαβή των πρακτικών από τα ενδιαφερόμενα μέρη, προκειμένου να υποβάλουν τα συμπληρωματικά υπομνήματά τους.

Η Επιτροπή συνήλθε σε διάσκεψη την 4η Νοεμβρίου 2021 (ημέρα Πέμπτη και ώρα 13:00 π.μ.), η οποία συνεχίστηκε την 18η Νοεμβρίου 2021 (ημέρα Πέμπτη και ώρα και ώρα 14:00, την 15η Δεκεμβρίου 2021, ημέρα Τετάρτη και ώρα 15:00) και ολοκληρώθηκε την 29η Δεκεμβρίου 2021, ημέρα Τετάρτη και ώρα 10:00, στην ως άνω αίθουσα συνεδριάσεων του 1ου ορόφου των Γραφείων της, με τη συμμετοχή της Εισηγήτριας Μαρίας Ιωάννας Ράντου, η οποία δεν έλαβε μέρος στην ψηφοφορία, και αφού έλαβε υπόψη τα στοιχεία του φακέλου της κρινόμενης υπόθεσης, την Εισήγηση, τις απόψεις που διατύπωσαν προφορικώς τα ενδιαφερόμενα μέρη κατά τη συζήτηση της υπόθεσης και με τα υπομνήματα τα οποία υπέβαλαν, καθώς και τα όσα κατέθεσαν οι μάρτυρες κατά την ακροαματική διαδικασία,

ΣΚΕΦΘΗΚΕ ΩΣ ΕΞΗΣ:

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

I. ΕΙΣΑΓΩΓΗ	
II. ΤΑ ΕΜΠΛΕΚΟΜΕΝΑ ΜΕΡΗ	
III. ΣΧΕΤΙΚΕΣ ΑΓΟΡΕΣ	
IV. ΤΑ ΕΥΡΗΜΑΤΑ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ ΤΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ	
V. ΝΟΜΙΚΗ ΕΚΤΙΜΗΣΗ	
VI. ΕΠΙ ΤΩΝ ΕΠΙΒΑΛΛΟΜΕΝΩΝ ΚΥΡΩΣΕΩΝ - ΠΡΟΣΤΙΜΩΝ	
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ	

Ι. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

1. Στις 28.11.2016, η δικηγόρος [...] απέστειλε στην Υπηρεσία υπόμνημα¹, με σκοπό τη γνωστοποίηση παράβασης του άρθρου 1 του ν. 3959/2011 στην αγορά λεβήτων θέρμανσης. Η καταγγελλόμενη πρακτική, σύμφωνα με την [...], είναι ο καθορισμός των τιμών μεταπώλησης που επιβάλλουν οι κατασκευαστές/ προμηθευτές λεβήτων θέρμανσης προς τους μεταπωλητές/εμπόρους πελάτες τους.

2. Στο ανωτέρω υπόμνημα η [...] αναφέρθηκε σε επτά (7) εταιρείες που δραστηριοποιούνται πανελλαδικά ως κατασκευαστές/ προμηθευτές λεβήτων θέρμανσης (τις εξής: [...]) και σε δεκατρείς (13) που δραστηριοποιούνται ως έμποροι/μεταπωλητές (τις εξής: [...]).

3. Με το ανωτέρω υπόμνημά της η [...] προσκόμισε δύο (2) αποδεικτικά έγγραφα:

— το πρώτο από αυτά συνίσταται ουσιαστικά σε εκτυπώσεις της διαδικτυακής πλατφόρμας σύγκρισης τιμών «SKROUTZ», από τις οποίες προκύπτει ότι στις 13.10.2016, οι τιμές λιανικής πώλησης διαφόρων μοντέλων λεβήτων του σήματος [...] ήταν ακριβώς οι ίδιες² σε τουλάχιστον τρία (3) από τα διαδικτυακά καταστήματα της πλατφόρμας (και ειδικότερα τα καταστήματα [...]).

— το δεύτερο έγγραφο αποτελεί υπογεγραμμένη επιστολή/ εγκύκλιο της απόκλειστικής αντιπροσώπου και προμηθεύτριας των λεβήτων του σήματος [...] στην Ελλάδα, [...] προς το εμπορικό της δίκτυο, στις 27.09.2016, στην οποία ορίζει νέες τιμές μεταπώλησης στα προϊόντα που πωλούνται μέσω διαδικτύου, υπό την έμμεση απειλή διακοπής συνεργασίας.

4. Σε συνέχεια της λήψης του ως άνω υπομνήματος, ακολούθησε προκαταρκτική έρευνα σε διαδικτυακές πλατφόρμες σύγκρισης τιμών, η οποία επιβεβαίωσε την καταγγελλόμενη ομοιομορφία των τιμών λιανικής πώλησης των λεβήτων KИTURAMI. Ενόψει αυτών η Υπηρεσία θεώρησε ότι το ζήτημα χρήζει περαιτέρω διερεύνησης και ανάλυσης και για το λόγο αυτό ο Πρόεδρος της Επιτροπής Ανταγωνισμού διέταξε τη διενέργεια σχετικής αυτεπάγγελτης έρευνας, στην αγορά των λεβήτων θέρμανσης για ενδεχόμενη παράβαση των άρθρων 1 παρ. 1 του ν. 3959/2011 και 101 της ΣΛΕΕ, όπως ίσχυε. Στο πλαίσιο της έρευνας, στις 06.07.2017 διενεργήθηκαν αιφνίδιοι επιτόπιοι έλεγχοι σε έξι (6) εταιρείες του κλάδου (βλ. Πίνακα 1).

Πίνακας 1

α/α	Επωνυμία εταιρείας	Πόλη
1.	[...] ³	Θεσσαλονίκη
2.	[...] ⁴	Θεσσαλονίκη

¹ Με αριθ. πρωτ. 8449/28.11.2016.

² Με μία μόνο εξαίρεση. Η εταιρεία [...]

³ Αρ. πρωτ. εντολής ελέγχου: 3546/22.06.2017.

⁴ Αρ. πρωτ. εντολής ελέγχου: 3554/22.06.2017.

3.	[...] ⁵	Αθήνα
4.	[...] ⁶	Αθήνα
5.	[...] ⁷	Αθήνα
6.	[...] ⁸	Αθήνα

5. Η πρώτη από τις ελεγχόμενες εταιρείες του Πίνακα 1 είναι [...]λοιπών πέντε (5) εταιρειών του Πίνακα 1[...].

6. Το αντικείμενο της αυτεπάγγελτης έρευνας επικεντρώθηκε στη διερεύνηση τυχόν πρακτικής επιβολής τιμών μεταπώλησης (*resale price maintenance – RPM*) από τις προμηθεύτριες εταιρείες που δραστηριοποιούνται στην αγορά λεβήτων θέρμανσης. Ωστόσο, από ευρήματα τα οποία εντοπίστηκαν τυχαία κατά τη διενέργεια των επιτόπιων ελέγχων στις ως άνω επιχειρήσεις λιανικής πώλησης, διαπιστώθηκε ότι η πολιτική καθορισμού τιμών μεταπώλησης εκτεινόταν και σε άλλα είδη, εκτός των λεβήτων θέρμανσης, που αφορούν στο γενικότερο κλάδο των συστημάτων και ειδών ψύξης και θέρμανσης. Για το λόγο αυτό, δυνάμει νέων σχετικών εντολών ελέγχου⁹ σε τρεις από τις έξι ανωτέρω εταιρείες, το αντικείμενο της αυτεπάγγελτης έρευνας επεκτάθηκε στην αγορά «*συστημάτων και ειδών ψύξης και θέρμανσης και ιδίως μονάδων κλιματισμού καθώς και ηλιακών θερμικών συστημάτων όπως ηλιακών θερμοσιφώνων*».

7. Κατόπιν των ανωτέρω, και με βάση τα ευρήματα από τον πρώτο επιτόπιο έλεγχο που πραγματοποιήθηκε στις 06.07.2017 σχετικά με την πρακτική επιβολής τιμών μεταπώλησης από την πλευρά προμηθευτριών εταιρειών προς τους μεταπωλητές σε περισσότερα είδη συστημάτων ψύξης/ θέρμανσης, ακολούθησε δεύτερος αιφνίδιος επιτόπιος έλεγχος σε άλλες έντεκα (11) προμηθεύτριες εταιρείες που δραστηριοποιούνται στην ευρύτερη αγορά των συστημάτων και ειδών ψύξης/ θέρμανσης (βλ. Πίνακα 2). Για τις εταιρείες αυτές προέκυψαν από τον πρώτο έλεγχο ενδείξεις για ενδεχόμενη παράβαση των άρθρων 1 παρ. 1 του ν. 3959/2011 και 101 της ΣΛΕΕ, όπως ίσχυε, και ειδικότερα προέκυψαν στοιχεία (μήνυματα ηλεκτρονικής αλληλογραφίας, εγκύκλιοι, κ.α.) που καταδείκνυαν ότι οι εταιρείες αυτές ενδέχεται να εφαρμόζουν πρακτικές καθορισμού τιμών μεταπώλησης.

Πίνακας 2

α/α	Επωνυμία εταιρείας	Πόλη
1.	[...] ¹⁰	Αθήνα
2.	[...] ¹¹	Αθήνα

⁵ Αρ. πρωτ. εντολής ελέγχου: 3549/22.06.2017.

⁶ Αρ. πρωτ. εντολής ελέγχου: 3548/22.06.2017.

⁷ Αρ. πρωτ. εντολής ελέγχου: 3552/22.06.2017.

⁸ Αρ. πρωτ. εντολής ελέγχου: 3547/22.06.2017.

⁹ Εντολές ελέγχου με αρ. πρωτ. 3818/06.07.2017, 3816/06.07.2017 και 3817/06.07.2017 στις εταιρείες: [...].

¹⁰ Αρ. πρωτ. εντολής ελέγχου: 683/29.01.2019.

¹¹ Αρ. πρωτ. εντολής ελέγχου: 686/29.01.2019.

3.	[...] ¹²	Αθήνα
4.	[...] ¹³	Αθήνα
5.	[...] ¹⁴	Αθήνα
6.	(α) [...] και (β) [...] ¹⁵	Θεσσαλονίκη
7.	[...] ¹⁶	Θεσσαλονίκη
8.	[...] ¹⁷	Θεσσαλονίκη
9.	[...] ¹⁸	Σέρρες

8. Στη συνέχεια, για την περαιτέρω διερεύνηση της υπόθεσης η Υπηρεσία απέστειλε επιστολές παροχής στοιχείων: (α) τον Ιούλιο του 2020 σε εκατόν δώδεκα (112) λιανοπωλητές – καταστήματα διανομής προϊόντων ψύξης/ θέρμανσης, προκειμένου να επιβεβαιώσουν τις εικαζόμενες πρακτικές^{19,20}, (β) τον Δεκέμβριο του 2020 σε συγκεκριμένες υπό έρευνα εταιρείες για τη συλλογή, μεταξύ άλλων, στοιχείων αναφορικά με τις σχετικές αγορές, στις οποίες δραστηριοποιούνται, τον τρόπο διανομής των προϊόντων τους, τον κύκλο εργασιών τους κλπ²¹, (γ) τον Ιανουάριο του 2021, στις εταιρείες [...], για την παροχή πρόσθετων στοιχείων²², και (δ) τον Ιανουάριο του 2021 στην εταιρεία με την επωνυμία «[...]» (εφεξής «[...]»)²³, αναφορικά με τη διαδικασία, με την οποία η ιστοσελίδα σύγκρισης τιμών [...] ενημερώνεται για τυχόν αλλαγές στις τιμές των προϊόντων που διατίθενται μέσω των συνεργαζόμενων διαδικτυακών λιανοπωλητών.

II. ΤΑ ΕΜΠΛΕΚΟΜΕΝΑ ΜΕΡΗ

9. Οι ερευνώμενες πρακτικές στην υπό κρίση υπόθεση αφορούν στην προμήθεια και διανομή προϊόντων που ανήκουν στο ευρύτερο κλάδο των συστημάτων και ειδών ψύξης και θέρμανσης (ιδίως συστημάτων και ειδών μονάδων κλιματισμού, ηλιακών θερμικών συστημάτων και λεβήτων).

10. Τα εμπλεκόμενα μέρη είναι εταιρείες που δραστηριοποιούνται στον ευρύτερο ως άνω κλάδο συστημάτων και ειδών ψύξης και θέρμανσης στην ελληνική αγορά, ως εισαγωγείς, παραγωγοί και έμποροι/ πωλητές, κατά περίπτωση, προϊόντων του ως άνω κλάδου. Στις

¹² Αρ. πρωτ. εντολής ελέγχου: 690/29.01.2019.

¹³ Αρ. πρωτ. εντολών ελέγχου: 689/29.01.2019 και 984/06.02.2019 αντίστοιχα.

¹⁴ Αρ. πρωτ. εντολής ελέγχου: 687/29.01.2019.

¹⁵ Αρ. πρωτ. εντολών ελέγχου: 688/29.01.2019 και 1036/07.02.2019 αντίστοιχα.

¹⁶ Αρ. πρωτ. εντολών ελέγχου: 692/29.01.2019 και 1053/07.02.2019.

¹⁷ Αρ. πρωτ. εντολής ελέγχου: 685/29.01.2019.

¹⁸ Αρ. πρωτ. εντολής ελέγχου: 691/29.01.2019.

¹⁹ [...]

²⁰ [...]

²¹ Αρ. πρωτ. 10331/3.12.2020 [...], 10332/3.12.2020 [...], 10333/3.12.2020 [...], 10334/3.12.2020 [...], 10335/3.12.2020 [...], 10336 [...], 10337/3.12.2020 [...], 10338/3.12.2020 [...], 10339/3.12.2020 [...], 10340/3.12.2020 [...], 10342/3.12.2020 [...].

²² Αρ. πρωτ. 425/15.1.2021 [...], 426/15.1.2021 [...], 890/29.1.2021 [...], 891/29.1.2021 [...], 892/29.1.2021 [...].

²³ Αρ. πρωτ. 427/15.1.2021.

κατωτέρω υπο-ενότητες παρατίθενται συνοπτικά στοιχεία για κάθε ένα από τα εμπλεκόμενα μέρη.

Π.1. CLIMA CONTROL ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ ΘΕΡΜΑΝΣΗΣ ΚΑΙ ΚΛΙΜΑΤΙΣΜΟΥ

11. Η εταιρεία με την επωνυμία «CLIMA CONTROL ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ ΘΕΡΜΑΝΣΗΣ ΚΑΙ ΚΛΙΜΑΤΙΣΜΟΥ» και δ.τ. CLIMA CONTROL A.E. (εφεξής «CLIMA CONTROL»), ιδρύθηκε το 1987 και εδρεύει στην Ιωνία Θεσσαλονίκης. Οι κύριες δραστηριότητές της είναι η εισαγωγή ειδών θέρμανσης και η διάθεσή τους στον τελικό καταναλωτή, μέσω συνεργατών/διανομέων που βρίσκονται σε όλη την ελληνική επικράτεια. Οι κατηγορίες των προϊόντων που εμπορεύεται η CLIMA CONTROL είναι οι εξής: λέβητες, αντλίες θερμότητας, fan coil, παρελκόμενα λεβητοστασίου, ανταλλακτικά των προαναφερθέντων συστημάτων θέρμανσης, ενώ παρέχει και συναφείς υπηρεσίες συντήρησης. Βασικοί προμηθευτές της είναι οι εταιρείες KITURAMI, SHIMGE, PHNIX και SHINWOO²⁴.

12. Το Διοικητικό Συμβούλιο (ΔΣ) της CLIMA CONTROL είναι τετραμελές και αποτελείται από τους: [...] ²⁵. Η θητεία του ισχύοντος ΔΣ λήγει στις 12.02.2025. Τα προαναφερθέντα μέλη ΔΣ είναι ταυτόχρονα και οι μέτοχοι της εταιρείας²⁶.

13. Βάσει των δημοσιευμένων και προσκομισθέντων²⁷ οικονομικών στοιχείων της CLIMA CONTROL, ο κύκλος εργασιών της εταιρείας, κατά τα έτη 2011-2019 διαμορφώθηκε ως εξής:

Πίνακας 3

Έτος	Συνολικός κύκλος εργασιών CLIMA CONTROL (σε €)	Κύκλος εργασιών από προϊόντα ψύξης και θέρμανσης (λέβητες και αντλίες θέρμανσης) (σε €)
2011	3.524.131	[...]
2012	2.912.564	[...]
2013	1.669.297	[...]
2014	[...]	[...]
2015	2.416.775	[...]
2016	[...]	[...]
2017	[...]	[...]
2018	[...]	[...]

²⁴ Βλ. την υπ' αριθ. πρωτ. 11224/30.12.2020 επιστολή της CLIMA CONTROL.

²⁵ Βλ. την υπ' αριθ. πρωτ. 1517221/25.02.2019 ανακοίνωση καταχώρισης στο Γ.Ε.ΜΗ. στοιχείων της ανώνυμης εταιρείας με την επωνυμία «CLIMA CONTROL ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ ΘΕΡΜΑΝΣΗΣ ΚΑΙ ΚΛΙΜΑΤΙΣΜΟΥ».

²⁶ Βλ. την υπ' αριθ. πρωτ. 11224/30.12.2020 επιστολή της CLIMA CONTROL.

²⁷ Βλ. την υπ' αριθ. πρωτ. 11224/30.12.2020 επιστολή της CLIMA CONTROL.

2019	[...]	[...]
------	-------	-------

14. Τέλος, σημειώνεται ότι, κατά δήλωση της CLIMA CONTROL, το μοντέλο διανομής που ακολουθείται από την εταιρεία είναι αυτό της απλής διανομής²⁸.

Π.2. ΗΛΙΟΑΚΜΗ ΑΝΩΝΥΜΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΗΛΙΑΚΩΝ ΘΕΡΜΟΣΙΦΩΝΩΝ

15. Η εταιρεία με την επωνυμία «ΗΛΙΟΑΚΜΗ ΑΝΩΝΥΜΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΗΛΙΑΚΩΝ ΘΕΡΜΟΣΙΦΩΝΩΝ» (εφεξής «ΗΛΙΟΑΚΜΗ») δραστηριοποιείται από το 1976 στην παραγωγή και πώληση ηλιακών θερμοσιφώνων. Η έδρα της εταιρείας βρίσκεται στον Ασπρόπυργο, όπου βρίσκεται και το εργοστάσιο παραγωγής. Η εταιρεία πραγματοποιεί εξαγωγές σε πάνω από 70 χώρες στο εξωτερικό, τόσο εντός Ευρωπαϊκής Ένωσης, όσο και σε τρίτες χώρες. Τα προϊόντα της εταιρείας διατίθενται στην ελληνική αγορά με το εμπορικό όνομα «HELIOAKMI» και στην διεθνή αγορά με το εμπορικό όνομα «MEGASUN». Βασικοί προμηθευτές της ΗΛΙΟΑΚΜΗ είναι οι εταιρείες ΣΙΔΜΑ και ΕΛΒΑΛ ΧΑΛΚΟΡ Α.Ε. του ομίλου ΒΙΟΧΑΛΚΟ, καθώς και η εταιρεία BLK²⁹.

16. Το ΔΣ της ΗΛΙΟΑΚΜΗ είναι τριμελές και αποτελείται από τους: [...]³⁰. Η θητεία του ισχύοντος ΔΣ λήγει στις 16.01.2022. Όσον αφορά στη μετοχική σύνθεση της εταιρείας και σύμφωνα με στοιχεία του Δεκεμβρίου 2020, μέτοχοι της εταιρείας είναι οι [...]³¹.

17. Βάσει των δημοσιευμένων και προσκομισθέντων³² οικονομικών στοιχείων της ΗΛΙΟΑΚΜΗ, ο κύκλος εργασιών της εταιρείας, κατά τα έτη 2014-2019 διαμορφώθηκε ως εξής:

Πίνακας 4

Έτος	Συνολικός κύκλος εργασιών ΗΛΙΟΑΚΜΗ (σε €)	Κύκλος εργασιών από προϊόντα ψύξης και θέρμανσης (ηλιακοί θερμοσίφωνες) ³³ (σε €)
2014	5.785.074,29	[...]
2015	6.330.343,99	[...]
2016	5.937.294,23	[...]
2017	7.766.914,38	[...]
2018	7.910.875,37	[...]

²⁸ Βλ. την υπ' αριθ. πρωτ. 11224/30.12.2020 επιστολή της CLIMA CONTROL.

²⁹ Βλ. την υπ' αριθ. πρωτ. 10478/9.12.2020 επιστολή της ΗΛΙΟΑΚΜΗ.

³⁰ Βλ. την υπ' αριθ. πρωτ. 774591/17.02.2017 ανακοίνωση καταχώρισης στο Γ.Ε.ΜΗ. στοιχείων της ανώνυμης εταιρείας με την επωνυμία «ΗΛΙΟΑΚΜΗ ΑΝΩΝΥΜΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΗΛΙΑΚΩΝ ΘΕΡΜΟΣΙΦΩΝΩΝ».

³¹ Βλ. την υπ' αριθ. πρωτ. 10478/9.12.2020 επιστολή της ΗΛΙΟΑΚΜΗ.

³² Βλ. την υπ' αριθ.π. 10478/9.12.2020 επιστολή της ΗΛΙΟΑΚΜΗ.

³³ Αφορά στις πωλήσεις χονδρικής που πραγματοποίησε η εταιρεία στην ελληνική αγορά.

2019	5.261.113,51	[...]
------	--------------	-------

18. Τέλος, σημειώνεται ότι, κατά δήλωση της ΗΛΙΟΑΚΜΗ, τα προϊόντα της εταιρείας διανέμονται στην ελληνική αγορά με το σύστημα της απλής διανομής, χωρίς να υφίστανται έγγραφες συμβάσεις με τους πελάτες της³⁴.

Π.3. ΑΗΙ CARRIER ΝΟΤΙΑΣ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ ΚΛΙΜΑΤΙΣΜΟΥ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ

19. Η εταιρεία με την επωνυμία «ΑΗΙ CARRIER ΝΟΤΙΑΣ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ ΚΛΙΜΑΤΙΣΜΟΥ ΜΟΝΟΠΡΟΣΩΠΗ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ» (εφεξής ΑΗΙ CARRIER) δραστηριοποιείται στην εμπορία και συντήρηση μηχανημάτων κλιματισμού και θέρμανσης (αντλίες θερμότητας). Πιο συγκεκριμένα δραστηριοποιείται στα κάτωθι προϊόντα και υπηρεσίες:

Α. Συστήματα κεντρικού κλιματισμού CARRIER και TOSHIBA. Τα συστήματα αυτά αποτελούνται από ψύκτες (chillers), αντλίες θερμότητας (heat pumps), κλιματιστικές μονάδες, θερματικά συστήματα νερού (fan coils), μηχανήματα οροφής και αυτοματισμών, και καλύπτουν εφαρμογές σε μεγάλα κτίρια γραφείων, ξενοδοχείων, νοσοκομείων κλπ. Τα μηχανήματα αυτά πωλούνται μέσω μεγάλων τεχνικών εταιρειών³⁵ και εργολάβων κλιματισμού (στα πλαίσια εκτέλεσης συμβάσεων έργων με πελάτες τους), καθώς και μέσω των επαγγελματιών συνεργατών της εταιρείας.

Β. Συστήματα ημικεντρικού κλιματισμού CARRIER και TOSHIBA. Τα συστήματα αυτά αποτελούμενα από απευθείας εκτόνωσης μηχανήματα διαφόρων τύπων άνω των 8kw (light commercial), μικρά συστήματα θέρμανσης και συστήματα τύπου VRF (Variant Refrigerant Flow, ήτοι συστημάτων που κάνουν μόνα τους την διαχείριση της απόδοσης περισσότερων εσωτερικών μονάδων με μια εξωτερική μονάδα), καλύπτουν μικρότερες επαγγελματικές εφαρμογές όπως καταστήματα, εστιατόρια, γραφεία κλπ. Τα μηχανήματα αυτά πωλούνται στην αγορά μέσω μικρών εργολαβικών εταιρειών, εγκαταστατών κλιματισμού και των επαγγελματιών συνεργατών της εταιρείας³⁶.

Γ. Συστήματα οικιακού κλιματισμού CARRIER και TOSHIBA. Τα μηχανήματα είναι διαιρούμενου τύπου (split units) επίτοιχης τοποθέτησης (Hiwall - μια εσωτερική και μια εξωτερική μονάδα) έως 8kW, πολυδιαιρούμενου τύπου (MULTI- μια εξωτερική και δυο έως πέντε εσωτερικές μονάδες π.χ. σε κοντινά δωμάτια) ή άλλες μικρότερες συσκευές που δεν απαιτούν τοποθέτηση, όπως φορητά κλιματιστικά, αφυγραντήρες, καθαριστές αέρα κλπ, (προϊόντα plug in). Τα μηχανήματα αυτά πωλούνται στην αγορά μέσω καταστημάτων πώλησης ηλεκτρικών και ηλεκτρονικών ειδών, μέσω των επαγγελματιών συνεργατών της εταιρείας και μικρού αριθμού χονδρεμπόρων.

³⁴ Βλ. την υπ' αριθ. πρωτ.10478/9.12.2020 επιστολή της ΗΛΙΟΑΚΜΗ.

³⁵ Η εταιρεία πωλεί μηχανήματα CARRIER και TOSHIBA σε μικρότερα ή μεγαλύτερα έργα που υλοποιούνται από τεχνικές εταιρείες και εργοληπτικές επιχειρήσεις ελληνικές ή ξένες που δραστηριοποιούνται στην Ελλάδα. [...]

³⁶ Η εταιρεία πωλεί το σύνολο των μηχανημάτων CARRIER και TOSHIBA σε όλη την Ελλάδα μέσω επαγγελματιών συνεργατών που διαθέτουν καταστήματα κλιματισμού. [...]

Δ. Υλικών/Αναλωσίμων και υπηρεσιών μετά την πώληση: Η εταιρεία στα πλαίσια των μετά την πώληση υπηρεσιών (after sales) εμπορεύεται ανταλλακτικά και αναλώσιμα απευθυνόμενη στους τεχνικούς κλιματισμού και παρέχει υπηρεσίες συντήρησης, αναβάθμισης και επισκευής των εγκατεστημένων συστημάτων κεντρικού και ημικεντρικού κλιματισμού στην αγορά.

20. Η εταιρεία προμηθεύεται τα προς πώληση προϊόντα και τα ανταλλακτικά τους από τα εργοστάσια της CARRIER [...] και της TOSHIBA, [...].

21. Η εταιρεία δραστηριοποιείται στην Ελλάδα και εξάγει τα προϊόντα CARRIER και TOSHIBA προς [...]. Επίσης δραστηριοποιείται από ετών [...], στην αρχή μέσω υποκαταστημάτων στις δυο αυτές χώρες και στη συνέχεια μέσω θυγατρικών της. Ενδεικτικά, το έτος 2019 οι πωλήσεις της εταιρείας σε όλες τις ανωτέρω αναφερόμενες χώρες αντιστοιχούσαν περίπου [...] των συνολικών πωλήσεών της.

22. Το ΔΣ της εταιρείας που [...] ³⁷.

23. Το μετοχικό κεφάλαιο της εταιρείας [...] και ανήκει κατά 100% στην εταιρεία [...] ³⁸.

24. Βάσει των δημοσιευμένων και προσκομισθέντων ³⁹ οικονομικών στοιχείων της ΑΗΙ CARRIER, ο κύκλος εργασιών της, κατά τα έτη 2016-2019 διαμορφώθηκε ως εξής:

Πίνακας 5

Έτος	Συνολικός κύκλος εργασιών ⁴⁰ (σε €)	Κύκλος εργασιών (κεντρικός κλιματισμός) ⁴¹ (σε €)	Κύκλος εργασιών (ημικεντρικός κλιματισμός) ⁴² (σε €)	Κύκλος εργασιών (οικιακός κλιματισμός) ⁴³ (σε €)
2012	34.879.020	[...]	[...]	[...]
2013	32.009.992	[...]	[...]	[...]
2014	32.134.723	[...]	[...]	[...]
2015	35.940.579	[...]	[...]	[...]
2016	42.822.856	[...]	[...]	[...]
2017	58.059.671	[...]	[...]	[...]
2018	66.666.378	[...]	[...]	[...]
2019	67.651.433	[...]	[...]	[...]

³⁷ Βλ. Την υπ' αριθ. πρωτ. 88/7.1.2021 επιστολή της ΑΗΙ CARRIER.

³⁸ Βλ. την υπ' αριθ. πρωτ. 88/7.1.2021 επιστολή της ΑΗΙ CARRIER.

³⁹ Βλ. την υπ' αριθ. πρωτ. 88/7.1.2021 επιστολή της ΑΗΙ CARRIER.

⁴⁰ Αφορά το συνολικό ενοποιημένο κύκλο εργασιών βάσει οικονομικών καταστάσεων.

⁴¹ Αφορά τις πωλήσεις που πραγματοποίησε η εταιρεία στην ελληνική αγορά.

⁴² Αφορά τις πωλήσεις που πραγματοποίησε η εταιρεία στην ελληνική αγορά.

⁴³ Αφορά τις πωλήσεις που πραγματοποίησε η εταιρεία στην ελληνική αγορά.

Π.4. (Α) ΑΜΟΙΡΙΔΗΣ-ΣΑΒΒΙΔΗΣ ΘΕΡΜΑΝΣΗ ΚΛΙΜΑΤΙΣΜΟΣ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΚΑΙ (Β) ΚΑΛΛΙΟΠΗ ΚΑΡΥΔΑ & ΣΙΑ ΕΤΕΡΟΡΡΥΘΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ

25. Η εταιρεία με την επωνυμία «ΑΜΟΙΡΙΔΗΣ-ΣΑΒΒΙΔΗΣ ΘΕΡΜΑΝΣΗ ΚΛΙΜΑΤΙΣΜΟΣ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ» (εφεξής «ΑΜΟΙΡΙΔΗΣ-ΣΑΒΒΙΔΗΣ») δραστηριοποιείται κατά κύριο λόγο στο χονδρικό εμπόριο των εξής κατηγοριών οικιακών ηλεκτρικών και ηλεκτρονικών συσκευών: (α) μεγάλες οικιακές ηλεκτρικές συσκευές (λευκές συσκευές), (β) οικιακές ηλεκτρικές μικροσυσκευές (όπως μίξερ, καφετιέρες, αφυγραντήρες, ηλεκτρικές σκούπες), (γ) μαύρες συσκευές εικόνας και ήχου (όπως τηλεοράσεις, ηχεία, ενισχυτές, συσκευές ήχου) και (δ) κλιματιστικά. Πιο συγκεκριμένα, η εταιρεία διαθέτει στην αγορά προϊόντα υπό τα εμπορικά σήματα F&U, MORRIS και UNITED⁴⁴.

26. Το ΔΣ της ΑΜΟΙΡΙΔΗΣ-ΣΑΒΒΙΔΗΣ είναι τριμελές και αποτελείται από τους: [...] ⁴⁵. Η θητεία του ισχύοντος ΔΣ λήγει στις 31.05.2021. Όσον αφορά στη μετοχική σύνθεση της εταιρείας και σύμφωνα με στοιχεία του Δεκεμβρίου 2020, μέτοχοι της εταιρείας είναι [...] ⁴⁶.

27. Βάσει των δημοσιευμένων και προσκομισθέντων⁴⁷ οικονομικών στοιχείων της ΑΜΟΙΡΙΔΗΣ-ΣΑΒΒΙΔΗΣ, ο κύκλος εργασιών της εταιρείας, κατά τα έτη 2016-2019 διαμορφώθηκε ως εξής:

Πίνακας 6

Έτος	Συνολικός κύκλος εργασιών ΑΜΟΙΡΙΔΗΣ-ΣΑΒΒΙΔΗΣ (σε €)	Κύκλος εργασιών από προϊόντα ψύξης και θέρμανσης ⁴⁸ (σε €)		
		Θερμαντικά	Ανεμιστήρες	Κλιματισμός
2016	28.873,974,91	[...]	[...]	[...]
2017	25.785.302,51	[...]	[...]	[...]
2018	30.903.028,49	[...]	[...]	[...]
2019	25.208.818,78	[...]	[...]	[...]

⁴⁴ Βλ. την υπ' αριθ. πρωτ. 11023/23.12.2020 επιστολή της ΑΜΟΙΡΙΔΗΣ-ΣΑΒΒΙΔΗΣ.

⁴⁵ Βλ. την υπ' αριθ. πρωτ. 11018 (σχετ.441234)/21.06.2016 ανακοίνωση καταχώρισης στο Γ.Ε.ΜΗ. στοιχείων της ανώνυμης εταιρείας με την επωνυμία «ΑΜΟΙΡΙΔΗΣ-ΣΑΒΒΙΔΗΣ ΘΕΡΜΑΝΣΗ ΚΛΙΜΑΤΙΣΜΟΣ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ».

⁴⁶ Βλ. την υπ' αριθ. πρωτ. 11023/23.12.2020 επιστολή της ΑΜΟΙΡΙΔΗΣ-ΣΑΒΒΙΔΗΣ.

⁴⁷ Βλ. την υπ' αριθ. πρωτ. 11023/23.12.2020 επιστολή της ΑΜΟΙΡΙΔΗΣ-ΣΑΒΒΙΔΗΣ.

⁴⁸ Ο διαχωρισμός του κύκλου εργασιών της ΑΜΟΙΡΙΔΗΣ-ΣΑΒΒΙΔΗΣ σε αυτόν που αφορά τα κλιματιστικά έγινε με την υπ' αριθ. πρωτ. 11023/23.12.2020 επιστολή της εταιρείας και ο διαχωρισμός σε θερμαντικά σώματα και ανεμιστήρες (οικιακές ηλεκτρικές συσκευές) έγινε με την υπ' αριθ. πρωτ. 707/25.1.2021 επιστολή της.

28. Επιπρόσθετα, η ΑΜΟΙΡΙΔΗΣ-ΣΑΒΒΙΔΗΣ έχει δημιουργήσει, για εμπορικούς λόγους, μια δεύτερη εταιρεία με την επωνυμία «ΚΑΛΛΙΟΠΗ ΚΑΡΥΔΑ & ΣΙΑ ΕΤΕΡΟΡΡΥΘΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ» (εφεξής «Κ. ΚΑΡΥΔΑ»), με παρεμφερές αντικείμενο εργασιών⁴⁹. Κατά δήλωση της εταιρείας, [...]. Εν προκειμένω, ομόρρυθμη εταίρος και διαχειρίστρια της εταιρείας είναι [...], ενώ οι [...] είναι ετερόρρυθμοι εταίροι αυτής⁵⁰.

29. Βάσει των προσκομισθέντων⁵¹ οικονομικών στοιχείων της Κ. ΚΑΡΥΔΑ, ο κύκλος εργασιών της εταιρείας, κατά τα έτη 2016-2019 διαμορφώθηκε ως εξής:

Πίνακας 7

Έτος	Συνολικός κύκλος εργασιών Κ. ΚΑΡΥΔΑ (σε €)	Κύκλος εργασιών από προϊόντα ψύξης και θέρμανσης (σε €)	
		Θερμαντικά ⁵²	Κλιματισμός
2016	[...]	-	-
2017	[...]	-	-
2018	[...]	-	-
2019	[...]	[...]	[...]

30. Τέλος, σημειώνεται ότι, και οι δυο εταιρείες εφαρμόζουν σύστημα απλής διανομής με τους πελάτες τους⁵³.

Π.5. IQ SOLAR ΜΟΝΟΠΡΟΣΩΠΗ ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥΧΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ

31. Η εταιρεία με την επωνυμία «IQ SOLAR ΜΟΝΟΠΡΟΣΩΠΗ ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥΧΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ» (εφεξής «IQ SOLAR») έχει ως κύρια δραστηριότητά της τη χονδρική πώληση ηλιακών και ηλεκτρικών θερμοσιφώνων, καθώς και συναφών ειδών (ηλιακοί συλλέκτες, ηλιακά θερμοσιφωνικά συστήματα, ηλιακά συστήματα βεβιασμένης κυκλοφορίας, ηλεκτρικοί θερμοσιφωνες και ηλεκτρομπόιλερ). Η έδρα της εταιρείας βρίσκεται στη Μεταμόρφωση Αττικής, ενώ οι αποθήκες της βρίσκονται στο Βοτανικό Αττικής. Η IQ SOLAR δραστηριοποιείται κυρίως στην ελληνική αγορά, αλλά και σε αγορές του εξωτερικού (σε χώρες της Βαλκανικής και κυρίως τη Βουλγαρία), σε πολύ μικρότερο όμως βαθμό⁵⁴.

32. Μοναδικός εταίρος και διαχειριστής της IQ SOLAR έως το 2021 ήταν ο κ. Γεώργιος Ανδρέου-Λεόντιος.

⁴⁹ Βλ. την υπ' αριθ. πρωτ. 11026/23.12.2020 επιστολή της Κ. ΚΑΡΥΔΑ.

⁵⁰ Βλ. την υπ' αριθ. πρωτ. 11026/23.12.2020 επιστολή της Κ. ΚΑΡΥΔΑ.

⁵¹ Βλ. την υπ' αριθ. πρωτ. 11026/23.12.2020 επιστολή της Κ. ΚΑΡΥΔΑ.

⁵² Ο συγκεκριμένος κύκλος εργασιών αφορά σε θερμαντικά σώματα (οικιακές ηλεκτρικές συσκευές). Βλ. την υπ' αριθ. πρωτ. 708/25.1.2021 επιστολή της Κ.ΚΑΡΥΔΑ.

⁵³ Βλ. τις υπ' αριθ. πρωτ. 707 και 708/25.1.2021 επιστολές των εταιρειών ΑΜΟΙΡΙΔΗΣ-ΣΑΒΒΙΔΗΣ και Κ. ΚΑΡΥΔΑ αντίστοιχα.

⁵⁴ Βλ. την υπ' αριθ. πρωτ. 10861/18.12.2020 επιστολή της IQ SOLAR.

33. Βάσει των δημοσιευμένων και προσκομισθέντων⁵⁵ οικονομικών στοιχείων της IQ SOLAR, ο κύκλος εργασιών της εταιρείας, κατά τα έτη 2016-2019 διαμορφώθηκε ως εξής:

Πίνακας 8

Έτος	Συνολικός κύκλος εργασιών IQ SOLAR (σε €)	Κύκλος εργασιών από προϊόντα θέρμανσης (ηλιακοί και ηλεκτρικοί θερμοσίφωνες) ⁵⁶ (σε €)
2016	9.661.829,10	[...]
2017	8.641.092,58	[...]
2018	9.631.257,16	[...]
2019	9.771.288,22	[...]

34. Τέλος, σημειώνεται πως, κατά δήλωση της IQ SOLAR, δεν υφίστανται έγγραφες συμβάσεις διανομής μεταξύ της εταιρείας και των συνεργατών της.

II.6. (Α) Γ.Ε. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΚΑΙ (Β) DELTA DOMESTIC APPLIANCES ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΗΛΕΚΤΡΙΚΩΝ ΣΥΣΚΕΥΩΝ

35. Η εταιρεία με την επωνυμία «Γ.Ε. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ» (εφεξής «Γ.Ε. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ») δραστηριοποιείται στο χώρο των ηλεκτρικών και ηλεκτρονικών συσκευών και πιο συγκεκριμένα, στις εξής κατηγορίες: κλιματισμός, λευκές συσκευές, θερμαντικά και μικροσυσκευές. Είναι ο αποκλειστικός αντιπρόσωπος των εταιρειών ΤΟΥΤΟΜΙ (οικιακός και επαγγελματικός κλιματισμός, φούρνοι μικροκυμάτων, καθαριστές αέρα – αφυγραντήρες), KEROSUN (συστήματα θέρμανσης), SINGER (ραπτομηχανές, μικροσυσκευές) και ΙΖΟΛΑ στην ελληνική αγορά. Με την ίδρυση της θυγατρικής εταιρείας με την επωνυμία «DELTA DOMESTIC APPLIANCES ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΗΛΕΚΤΡΙΚΩΝ ΣΥΣΚΕΥΩΝ», εκχωρήθηκαν στην τελευταία τα δικαιώματα των σημάτων ΤΟΥΤΟΜΙ και KEROSUN⁵⁷.

36. Το ΔΣ της Γ.Ε. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ είναι εξαμελές και αποτελείται από τους: [...] ⁵⁸. Η θητεία του ισχύοντος ΔΣ λήγει στις 10.09.2022. Όσον αφορά στη μετοχική σύνθεση της εταιρείας (η οποία είναι εισηγμένη στο Χρηματιστήριο) και σύμφωνα με στοιχεία του Δεκεμβρίου 2020, μέτοχοι της εταιρείας με ποσοστό άνω του πέντε τοις εκατό (5%) είναι οι: [...] ⁵⁹.

⁵⁵ Βλ. την υπ' αριθ. πρωτ. 10861/18.12.2020 επιστολή της IQ SOLAR.

⁵⁶ Αφορά στις πωλήσεις που πραγματοποίησε η εταιρεία στην ελληνική αγορά.

⁵⁷ Βλ. την υπ' αριθ. πρωτ. 11262/31.12.2020 επιστολή της Γ.Ε. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ.

⁵⁸ Βλ. την υπ' αριθ. πρωτ. 1496876/04.02.2019 ανακοίνωση καταχώρισης στο Γ.Ε.ΜΗ. στοιχείων της ανώνυμης εταιρείας με την επωνυμία «Γ.Ε. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ».

⁵⁹ Βλ. την υπ' αριθ. πρωτ. 11262/31.12.2020 επιστολή της Γ.Ε. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ.

37. Βάσει των δημοσιευμένων και προσκομισθέντων⁶⁰ οικονομικών στοιχείων της Γ.Ε. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ, ο κύκλος εργασιών της εταιρείας, κατά την περίοδο μεταξύ του έτους 2012 και της 28.02.2017, διαμορφώθηκε ως εξής:

Πίνακας 9

Έτος	Συνολικός κύκλος εργασιών (σε €)	Κύκλος εργασιών (οικιακός κλιματισμός) (σε €)	Κύκλος εργασιών (θερμαντικά είδη) (σε €)
2012	48.549.149,63	[...]	[...]
2013	41.214.761,62	[...]	[...]
2014	27.741.001,12	[...]	[...]
2015	27.765.862,87	[...]	[...]
2016	33.476.999,77	[...]	[...]
01.01.2017 - 28.02.2017	355.079,81	[...]	[...]

38. Κατά δήλωση της Γ.Ε. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ, το μοντέλο διανομής που ακολουθείται από την εταιρεία είναι αυτό της απλής διανομής, διά της υπογραφής σχετικών συμβάσεων με αλυσίδες καταστημάτων, συνεταιρισμούς αγορών ή ανεξάρτητα καταστήματα⁶¹.

39. Όπως προαναφέρθηκε, η Γ.Ε. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ συνέστησε στις 21.12.2016 ως 100% θυγατρική της, την εταιρεία με την επωνυμία «DELTA DOMESTIC APPLIANCES ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΗΛΕΚΤΡΙΚΩΝ ΣΥΣΚΕΥΩΝ» (εφεξής «DELTA DOMESTIC APPLIANCES»). Εισέφερε δε στην τελευταία τον κλάδο Κλιματισμού και Οικιακών Συσκευών, διαδικασία η οποία ολοκληρώθηκε στις 19.05.2017. Η DELTA DOMESTIC APPLIANCES εντέλει απορροφήθηκε από τη Γ.Ε. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ με την υπ' αριθ. πρωτ. 93827/09.09.2020 Ανακοίνωση του Γ.Ε.ΜΗ. Κατά τη διάρκεια της λειτουργίας της, η DELTA DOMESTIC APPLIANCES δραστηριοποιείτο στην αγορά ηλεκτρικών και ηλεκτρονικών συσκευών, αντιπροσωπεύοντας αποκλειστικά στην Ελλάδα τις εταιρείες ΤΟΥΤΟΜΙ (οικιακός και επαγγελματικός κλιματισμός, φούρνοι μικροκυμάτων, καθαριστές αέρα – αφυγραντήρες) και KEROSUN (συστήματα θέρμανσης)⁶².

40. Βάσει των δημοσιευμένων και προσκομισθέντων⁶³ οικονομικών στοιχείων της DELTA DOMESTIC APPLIANCES, ο κύκλος εργασιών της εταιρείας, κατά την περίοδο μεταξύ της 01.03.2017 και της 31.12.2019, διαμορφώθηκε ως εξής:

⁶⁰ Βλ. την υπ' αριθ. πρωτ. 11262/31.12.2020 επιστολή της Γ.Ε. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ.

⁶¹ Βλ. την υπ' αριθ. πρωτ. 11262/31.12.2020 επιστολή της Γ.Ε. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ.

⁶² Βλ. την υπ' αριθ. πρωτ. 11262/31.12.2020 επιστολή της Γ.Ε. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ.

⁶³ Βλ. την υπ' αριθ. πρωτ. 11262/31.12.2020 επιστολή της Γ.Ε. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ.

Πίνακας 10

Έτος	Συνολικός κύκλος εργασιών (σε €)	Κύκλος εργασιών (οικιακός κλιματισμός) (σε €)	Κύκλος εργασιών (θερμαντικά είδη) (σε €)
01.03.2017 - 31.12.2017	26.228.406,85	[...]	[...]
2018	23.049.342,97	[...]	[...]
2019	4.627.197,95	[...]	[...]

41. Τέλος, σημειώνεται ότι, κατά δήλωση της Γ.Ε. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ, το μοντέλο διανομής που ακολουθείτο από τη DELTA DOMESTIC APPLIANCES ήταν αυτό της απλής διανομής, διά της υπογραφής σχετικών συμβάσεων συνεργασίας με αλυσίδες καταστημάτων, συνεταιρισμούς αγορών ή ανεξάρτητα καταστήματα⁶⁴.

II.7. ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΛΕΒΗΤΩΝ Α.Β.Ε.Ε.

42. Η εταιρεία με την επωνυμία «ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΛΕΒΗΤΩΝ Α.Β.Ε.Ε.» (εφεξής «ΜΑΒΙΑ») έχει ως κύριο αντικείμενο την παραγωγή χαλύβδινων λεβήτων και ατομικών μονάδων θέρμανσης και την εισαγωγή και εμπορία θερμαντικών σωμάτων panel. Παράλληλα, η εταιρεία λειτουργεί ξεχωριστό τμήμα παραγωγής πλαστικών δεξαμενών από LLDPE που προορίζονται κυρίως για την αποθήκευση πετρελαίου αλλά και είναι κατάλληλες για την ασφαλή αποθήκευση πόσιμου νερού. Οι κύριοι προμηθευτές της εταιρείας είναι οι: UNMAK ISITMA SISTEMLERI (Τουρκία), IMIT CONTROL SYSTEM SRL (Ιταλία), RPM SpA (Ιταλία), CALORIA A.B.E.E. – RIELLO και OZDEMIR REDUKTOR ELEKTRIK MOTOR SAN.TIC.LTD (Τουρκία).

43. Το ΔΣ της ΜΑΒΙΑ είναι τετραμελές και αποτελείται από τους: [...]⁶⁵. Η ηγεσία του ισχύοντος ΔΣ λήγει στις 13.06.2024. Όσον αφορά στη μετοχική σύνθεση της εταιρείας και σύμφωνα με στοιχεία του Δεκεμβρίου 2020, μέτοχοι της εταιρείας είναι [...]⁶⁶.

44. Βάσει των δημοσιευμένων και προσκομισθέντων⁶⁷ οικονομικών στοιχείων της ΜΑΒΙΑ, ο κύκλος εργασιών της εταιρείας, κατά τα έτη 2015-2019 διαμορφώθηκε ως εξής:

Πίνακας 11

Έτος	Συνολικός κύκλος εργασιών ΜΑΒΙΑ (σε €)	Κύκλος εργασιών από προϊόντα ψύξης και θέρμανσης (θέρμανσης) (σε €)
2015	1.426.557,07	[...]

⁶⁴ Βλ. την υπ' αριθ. πρωτ. 11262/31.12.2020 επιστολή της Γ.Ε. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ.

⁶⁵ Βλ. την υπ' αριθ. πρωτ. 1572886/19.06.2019 ανακοίνωση καταχώρισης στο Γ.Ε.ΜΗ. στοιχείων της ανώνυμης εταιρείας με την επωνυμία «ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΛΕΒΗΤΩΝ Α.Β.Ε.Ε.».

⁶⁶ Βλ. την υπ' αριθ. πρωτ. 10559/11.12.2020 επιστολή της ΜΑΒΙΑ.

⁶⁷ Βλ. την υπ' αριθ. πρωτ. 10559/11.12.2020 επιστολή της ΜΑΒΙΑ.

2016	1.295.407,63	[...]
2017	1.435.091,78	[...]
2018	1.286.567,98	[...]
2019	1.435.933,12	[...]

45. Τέλος, σημειώνεται ότι, κατά δήλωση της ΜΑΒΙΑ, δεν υφίσταται συγκεκριμένη σύμβαση διανομής μεταξύ αυτής και των πελατών της⁶⁸.

Π.8. Δ. ΜΑΥΡΟΓΕΝΗΣ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ ΚΛΙΜΑΤΙΣΜΟΥ

46. Η εταιρεία με την επωνυμία «Δ. ΜΑΥΡΟΓΕΝΗΣ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ ΚΛΙΜΑΤΙΣΜΟΥ» (εφεξής «ΜΑΥΡΟΓΕΝΗΣ») δραστηριοποιείται κυρίως στην εισαγωγή και πώληση συστημάτων κλιματισμού, καθώς και στην εισαγωγή και πώληση λοιπών ηλεκτρικών συσκευών, σε πολύ μικρότερη όμως κλίμακα.

47. Αναφορικά με την αγορά συστημάτων κλιματισμού, η ΜΑΥΡΟΓΕΝΗΣ προσφέρει όλο το φάσμα των σχετικών προϊόντων, ήτοι οικιακό, επαγγελματικό και ημιεπαγγελματικό κλιματισμό. Μέχρι το Σεπτέμβριο του 2020, η εταιρεία ήταν αντιπρόσωπος στην Ελλάδα των κλιματιστικών GREE, ενώ για συγκεκριμένες χρονικές περιόδους έχει αναλάβει τη διανομή των εμπορικών σημάτων SKYWORTH, AUX και MITSUBISHI ELECTRIC. Η ΜΑΥΡΟΓΕΝΗΣ προμηθεύεται τα προϊόντα της από έναν αριθμό εργοστασίων παραγωγής κλιματισμού και ηλεκτρικών συσκευών που στην πλειοψηφία τους βρίσκονται στην Κίνα, ενώ παράλληλα συνεργάζεται με προμηθευτές συστημάτων κλιματισμού που είναι εγκατεστημένοι στην Ευρώπη και τα Βαλκάνια⁶⁹.

48. Το ΔΣ της ΜΑΥΡΟΓΕΝΗΣ είναι τριμελές και αποτελείται από τους: [...]⁷⁰. Η θητεία του ισχύοντος ΔΣ λήγει στις 10.09.2024. Όσον αφορά στη μετοχική σύνθεση της εταιρείας και, σύμφωνα με στοιχεία του Δεκεμβρίου 2020, μέτοχοι της εταιρείας είναι [...]⁷¹.

49. Βάσει των δημοσιευμένων και προσκομισθέντων⁷² οικονομικών στοιχείων της ΜΑΥΡΟΓΕΝΗΣ, ο κύκλος εργασιών της εταιρείας, κατά τα έτη 2011-2018 διαμορφώθηκε ως εξής:

⁶⁸ Βλ. την υπ' αριθ. πρωτ. 10559/11.12.2020 επιστολή της ΜΑΒΙΑ.

⁶⁹ Βλ. την υπ' αριθ. πρωτ. 10911/21.12.2020 επιστολή της ΜΑΥΡΟΓΕΝΗΣ.

⁷⁰ Βλ. την υπ' αριθ. πρωτ. 1567505/11.06.2019 ανακοίνωση καταχώρισης στο Γ.Ε.ΜΗ. στοιχείων της ανώνυμης εταιρείας με την επωνυμία «Δ. ΜΑΥΡΟΓΕΝΗΣ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ ΚΛΙΜΑΤΙΣΜΟΥ».

⁷¹ Βλ. την υπ' αριθ. πρωτ. 10911/21.12.2020 επιστολή της ΜΑΥΡΟΓΕΝΗΣ.

⁷² Βλ. την υπ' αριθ. πρωτ. 10911/21.12.2020 επιστολή της ΜΑΥΡΟΓΕΝΗΣ. Κατά δήλωση της εταιρείας, μέχρι το χρόνο σύνταξης της εν λόγω επιστολής δεν είχαν καταρτιστεί οι χρηματοοικονομικές καταστάσεις της εταιρικής χρήσης 2019.

Πίνακας 12

Έτος	Συνολικός κύκλος εργασιών ΜΑΥΡΟΓΕΝΗΣ (σε €)	Κατ' εκτίμηση κύκλος εργασιών από προϊόντα ψύξης και θέρμανσης (κλιματισμού) ⁷³ (σε €)
2011	4.756.017	[...]
2012	8.654.167	[...]
2013	9.744.275	[...]
2014	8.310.867	[...]
2015	12.765.814	[...]
2016	19.611.202	[...]
2017	23.930.074	[...]
2018	23.346.346	[...]

50. Τέλος, σημειώνεται ότι, κατά δήλωση της ΜΑΥΡΟΓΕΝΗΣ, η εταιρεία αριθμεί περισσότερους από [...] πελάτες, οι οποίοι ανήκουν σε όλο το εύρος των καναλιών πώλησης, [...]⁷⁴. Στην αρχή έκαστου έτους η εταιρεία συνάπτει με τους πελάτες της συμφωνητικό συνεργασίας, στο οποίο προβλέπονται οι τιμές πώλησης των εμπορευμάτων από την εταιρεία προς αυτούς και συμφωνείται τυχόν παροχή εκπτώσεων ανά μοντέλο προϊόντος.

Π.9. F.G. EUROPE ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΗΛΕΚΤΡΙΚΩΝ ΚΑΙ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΩΝ ΣΥΣΚΕΥΩΝ

51. Η εταιρεία με την επωνυμία «F.G. EUROPE ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΗΛΕΚΤΡΙΚΩΝ ΚΑΙ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΩΝ ΣΥΣΚΕΥΩΝ» (εφεξής «FG EUROPE») δραστηριοποιείται στην εισαγωγή και εμπορία λευκών οικιακών συσκευών και ιδίως κλιματιστικών. Η εταιρεία δραστηριοποιείται στις αγορές της Ελλάδας, της Τουρκίας, όλων των βαλκανικών κρατών, καθώς και του Ηνωμένου Βασιλείου. Αναφορικά με την αγορά ειδών κλιματισμού, η εταιρεία είναι αποκλειστικός αντιπρόσωπος στην Ελλάδα των FUJITSU GENERAL Ltd και MIDEA. Στην αγορά λευκών συσκευών, διαθέτει προϊόντα υπό το εμπορικό σήμα ESKIMO, καθώς και ηλεκτρικά ψυγεία HITACHI από το Μάρτιο του 2019⁷⁵.

⁷³ Ο κύκλος εργασιών της ΜΑΥΡΟΓΕΝΗΣ στην αγορά ειδών κλιματισμού υπολογίστηκε, κατ' εκτίμηση, από τη ΓΔΑ βάσει της δήλωσης της εταιρείας ότι «[σ]τους δημοσιευμένους ισολογισμούς της εταιρείας μας δεν γίνεται διαχωρισμός των επιμέρους κατηγοριών δραστηριότητας. Ωστόσο σημειώνεται ότι το μεγαλύτερο μέρος του κύκλου εργασιών της εταιρείας, της τάξεως του 90% περίπου, αφορά στον κλιματισμό.». Βλ. την υπ' αριθ. πρωτ. 10911/21.12.2020 επιστολή της ΜΑΥΡΟΓΕΝΗΣ.

⁷⁴ Βλ. την υπ' αριθ. πρωτ. 10911/21.12.2020 επιστολή της ΜΑΥΡΟΓΕΝΗΣ.

⁷⁵ Βλ. την υπ' αριθ. πρωτ. 10616/14.12.2020 επιστολή της FG EUROPE.

52. Το ΔΣ της FG EUROPE είναι πενταμελές και αποτελείται από τους: [...]»⁷⁶. Η θητεία του ισχύοντος ΔΣ λήγει στις 28.08.2022. Όσον αφορά στη μετοχική σύνθεση της εταιρείας και σύμφωνα με στοιχεία του Δεκεμβρίου 2020, μέτοχοι της εταιρείας είναι οι [...]»⁷⁷.

53. Βάσει των δημοσιευμένων και προσκομισθέντων⁷⁸ οικονομικών στοιχείων της FG EUROPE, ο κύκλος εργασιών της, κατά τα έτη 2013-2019 διαμορφώθηκε ως εξής:

Πίνακας 93

Έτος	Συνολικός κύκλος εργασιών FG EUROPE ⁷⁹ (σε €)	Κύκλος εργασιών από προϊόντα ψύξης και θέρμανσης (κλιματισμού) ⁸⁰ (σε €)
2013	32.239.000	[...]
2014	23.711.000	[...]
2015	27.037.000	[...]
2016	27.699.000	[...]
2017	32.694.000	[...]
2018	31.460.000	[...]
2019	44.034.000	[...]

54. Τέλος σημειώνεται ότι, κατά δήλωση της FG EUROPE, πελάτες της εταιρείας είναι οι αλυσίδες λιανικής πώλησης ηλεκτρικών συσκευών, συνεταιρισμοί, μεμονωμένα καταστήματα πώλησης ηλεκτρικών συσκευών, καθώς και εξειδικευμένα καταστήματα πώλησης συσκευών κλιματισμού. Συνάγεται ότι το μοντέλο διανομής που ακολουθείται είναι αυτό της απλής διανομής⁸¹.

III. ΣΧΕΤΙΚΕΣ ΑΓΟΡΕΣ

III.1. ΣΧΕΤΙΚΕΣ ΠΡΟΪΟΝΤΙΚΕΣ ΑΓΟΡΕΣ

55. Όπως προαναφέρθηκε, η υπό κρίση υπόθεση αφορά πρακτικές εταιρειών που δραστηριοποιούνται στον ευρύτερο κλάδο των συστημάτων και ειδών ψύξης και θέρμανσης στην Ελλάδα. Τα ειδικότερα προϊόντα⁸² στα οποία αφορούν οι παραβατικές

⁷⁶ Βλ. την υπ' αριθ. πρωτ. 2082943/25.09.2020 ανακοίνωση καταχώρισης στο Γ.Ε.ΜΗ. στοιχείων της ανώνυμης εταιρείας με την επωνυμία «F.G. EUROPE ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΗΛΕΚΤΡΙΚΩΝ ΚΑΙ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΩΝ ΣΥΣΚΕΥΩΝ».

⁷⁷ Βλ. την υπ' αριθ. πρωτ. 10616/14.12.2020 επιστολή της FG EUROPE.

⁷⁸ Βλ. την υπ' αριθ. πρωτ. 10616/14.12.2020 επιστολή της FG EUROPE.

⁷⁹ Αφορά στο σύνολο των πωλήσεων που πραγματοποίησε η εταιρεία στην ελληνική αγορά.

⁸⁰ Αφορά τις πωλήσεις που πραγματοποίησε η εταιρεία στην ελληνική αγορά.

⁸¹ Βλ. την υπ' αριθ. πρωτ. 10616/14.12.2020 επιστολή της FG EUROPE. Κατά δήλωση της εταιρείας, [...]

⁸² Πρβλ. την κατηγοριοποίηση των προϊόντων στην οποία προέβη η Ε. Επ. στην υπόθ. ΑΤ.40181 – PHILIPS, απόφαση της 24.07.2018 (παρ. 14-15), στην οποία η Ε. Επ. δεν προέβη σε ανάλυση των σχετικών προϊόντων αγορών, παρά μόνο σε καταγραφή των προϊόντων στα οποία αφορούσε η εν λόγω

πρακτικές που εξετάζονται στην υπό κρίση υπόθεση⁸³, είναι προϊόντα που μπορούν να ομαδοποιηθούν στους ακόλουθους τρεις τομείς:

α) συστήματα **κλιματισμού** (κλιματιστικά, αφυγραντήρες, ανεμιστήρες, καθαριστές αέρα, αεροκουρτίνες)·

β) **λέβητες θέρμανσης** και **άλλα είδη θέρμανσης** (θερμαντικά σώματα, θερμοπομποί, αερόθερμα, καλοριφέρ, αντλίες θερμότητας)· και

γ) **θερμοσίφωνες** για παραγωγή ζεστού νερού (ηλιακοί και ηλεκτρικοί).

56. Σχετικά με την ενδεχόμενη διάκριση των καναλιών διάθεσης των ως άνω προϊόντων – ήτοι διάθεση μέσω φυσικού (*offline/ brick and mortar*) ή ηλεκτρονικού (*online*) καταστήματος – επισημαίνεται ότι η στην υπ' αριθ. 695/2019 απόφασή της⁸⁴ διαπίστωσε ότι τα δύο αυτά κανάλια διάθεσης προϊόντων μπορούν να θεωρηθούν εναλλάξιμα μεταξύ τους, αναφορικά με τις πωλήσεις εντός της ελληνικής αγοράς από εταιρείες, οι οποίες δραστηριοποιούνται στην ελληνική επικράτεια.

57. Σύμφωνα με την ως άνω απόφαση, τα δύο αυτά κανάλια χρησιμοποιούνται συμπληρωματικά ή/ και εναλλακτικά από τους καταναλωτές, καθώς εξυπηρετούν τον ίδιο εμπορικό σκοπό. Αν και υπάρχει μια άτυπη διάκριση μεταξύ φυσικών και ηλεκτρονικών καταστημάτων, πολλές επιχειρήσεις του κλάδου δραστηριοποιούνται παράλληλα και στα δύο κανάλια διανομής («υβριδικά» καταστήματα). Οι αλυσίδες που διέθεταν εκτεταμένο δίκτυο διανομής εισήλθαν και στο ηλεκτρονικό εμπόριο, καθώς διέγνωσαν ότι τα ηλεκτρονικά καταστήματα άρχισαν να κερδίζουν πωλήσεις σε βάρος των φυσικών καταστημάτων. Άλλες εταιρείες έκλεισαν τα φυσικά τους καταστήματα και δραστηριοποιούνται πλέον μόνο διαδικτυακά, ενώ ελάχιστες είναι οι επιχειρήσεις που διαθέτουν μόνο φυσικό κατάστημα. Έτσι πλατφόρμες σύγκρισης τιμών φιλοξενούν εκατοντάδες ηλεκτρονικά καταστήματα πώλησης ηλεκτρικών και ηλεκτρονικών συσκευών που ασκούν ανταγωνιστική πίεση και δύνανται να αυξήσουν το μερίδιό τους στην αγορά, καθώς έχουν χαμηλότερα λειτουργικά κόστη (περιορισμένο προσωπικό, κυρίως αποθήκες σε μη εμπορικές περιοχές, κλπ) και χαμηλότερη διαφημιστική δαπάνη και ως εκ τούτου μπορούν να μειώσουν σημαντικά την τιμή τους, λειτουργώντας αρκετές φορές με χαμηλό ποσοστό κέρδους και ως εκ τούτου συμπιέζουν την κερδοφορία των φυσικών καταστημάτων.

58. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή (Ε.Ε.)⁸⁵ έχει μεν εξετάσει την ενδεχόμενη διάκριση με βάση το κανάλι διανομής (φυσικά καταστήματα και online διάθεση), δεν έχει ωστόσο προβεί μέχρι σήμερα σε τέτοια διάκριση και έχει αφήσει ανοιχτό το ζήτημα της ακριβούς οριοθέτησης της σχετικής αγοράς ως προς την εν λόγω παράμετρο.

υπόθεση. Όμοια πρακτική ακολούθησε η Ε.Ε. στις υποθέσεις AT.40469 – DENON&MARANTZ (βλ. παρ. 15-16), AT.40182 – PIONEER (βλ. παρ. 8-10) και AT.40465 – ASUS (βλ. παρ. 13-14).

⁸³ Σημειώνεται ότι ορισμένες από τις ελεγχόμενες εταιρείες δραστηριοποιούνται και σε άλλους τομείς προϊόντων, πέραν των κατωτέρω, αλλά εξετάζονται μόνο οι τομείς στους οποίους διαπιστώθηκαν παραβάσεις.

⁸⁴ Συγκέντρωση OLYMPIA GROUP LTD/MEDIA MARKT.

⁸⁵ Βλ. Αποφάσεις Ε.Ε. α) M.7259 – CARPHONE WAREHOUSE/ DIXONS, απόφαση της 25.06.2014, σκ. 20, και β) M.6226 – MEDIA-SATURN/ REDCOON, απόφαση της 23.06.2011, σκ. 17.

59. Στο ίδιο συμπέρασμα κατέληξε και η Γαλλική Αρχή Ανταγωνισμού⁸⁶, η οποία εξέτασε ενδελεχώς το ζήτημα της υποκαταστασιμότητας μεταξύ της λιανικής πώλησης ηλεκτρικών και ηλεκτρονικών συσκευών, μέσω της χρήσης του ηλεκτρονικού εμπορίου (δηλαδή τις online πωλήσεις) και από φυσικά καταστήματα, καταλήγοντας στο συμπέρασμα ότι, αν και η δυνατότητα υποκατάστασης μεταξύ αυτών των δύο καναλιών διάθεσης δεν είναι τέλεια, αυτή εμφανίζεται ικανοποιητική, ώστε να θεωρηθεί ότι οι πωλήσεις στο διαδίκτυο ασκούν τέτοια ανταγωνιστική πίεση στις πωλήσεις στα φυσικά καταστήματα, ώστε αυτά τα δύο κανάλια να πρέπει να θεωρηθούν ότι εντάσσονται στην ίδια σχετική αγορά (δηλαδή υφίσταται εναλλαξιμότητα μεταξύ αυτών των καναλιών).

60. Κατόπιν των ανωτέρω, αν και οι ερευνώμενες πρακτικές αφορούν αποκλειστικά τη λιανική πώληση των ανωτέρω προϊόντων μέσω της χρήσης ηλεκτρονικού εμπορίου (online πωλήσεις), η κρίση της Επιτροπής είναι ότι τα δύο κανάλια διάθεσης των εν λόγω προϊόντων (σε φυσικό και ηλεκτρονικό κατάστημα) μπορούν να θεωρηθούν εναλλάξιμα μεταξύ τους και ως εκ τούτου δεν κρίνεται σκόπιμη η περαιτέρω ως άνω διάκριση των καναλιών διάθεσης των προϊόντων.

III.1.1. Η ΣΧΕΤΙΚΗ ΑΓΟΡΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ ΚΛΙΜΑΤΙΣΜΟΥ

III.1.1.1. ΓΕΝΙΚΑ

61. Κλιματισμός ονομάζεται η ρύθμιση της θερμοκρασίας, της υγρασίας, της κίνησης και της καθαρότητας του αέρα ενός χώρου, ο οποίος ονομάζεται κλιματιζόμενος. Οι βασικές λειτουργίες που επιτελούνται σε ένα σύστημα κλιματισμού είναι οι εξής: θέρμανση, ψύξη, υγρανση, αφύγρανση, ανανέωση αέρα, καθαρισμός αέρα.

⁸⁶ Υπ' αριθ. 16-DCC-111 της 27ης Ιουλίου 2016 απόφασή της FNAC/DARTY και υπ' αριθμ. 19-DCC-65 της 17ης Απριλίου 2019 LUDERIX INTERNATIONAL/JELLEJOUETS.

62. Στα συστήματα κλιματισμού εντοπίζονται οι ακόλουθοι τύποι⁸⁷: α) κεντρικός⁸⁸, β) ημικεντρικός⁸⁹ και γ) οικιακός^{90,91}.

III.1.1.2. ΔΟΜΗ ΑΓΟΡΑΣ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ ΚΛΙΜΑΤΙΣΜΟΥ

63. Στην αγορά των συστημάτων κλιματισμού δραστηριοποιούνται πολλές κατασκευάστριες εταιρείες, των οποίων τα εργοστάσια παραγωγής στην πλειοψηφία τους βρίσκονται στην Κίνα. Ο αριθμός των σημάτων που πωλούνται στην Ελλάδα, είναι αντίστοιχα μεγάλος, άνω των 30 (ενδεικτικά σήματα: DAIKIN (Βέλγιο), TOYOTOMI/TOSHIBA/ MITSUBISHI (Ιαπωνία), CARRIER (Γαλλία), FUJITSU /MIDEA/ MORRIS/F&U (Κίνα), κ.α.).

64. Τα συστήματα κλιματισμού εισάγονται και διανέμονται από εταιρείες που ενεργούν άλλοτε μόνο ως προμηθευτές και διανομείς, και άλλοτε ως αποκλειστικοί αντιπρόσωποι των κατασκευαστριών εταιρειών στην Ελλάδα. Από τις ελεγχόμενες εταιρείες, στην αγορά των συστημάτων κλιματισμού δραστηριοποιούνται οι εξής:

- οι εταιρείες **ΑΜΟΙΡΙΔΗΣ-ΣΑΒΒΙΔΗΣ** και **Κ. ΚΑΡΥΔΑ** στην προμήθεια και διανομή των σημάτων F&U⁹², UNITED και MORRIS⁹³.
- η εταιρεία **AHI CARRIER** στην εμπορία των σημάτων CARRIER και TOSHIBA⁹⁴.

⁸⁷ Το θέμα της διάκρισης των επιμέρους υπο-αγορών συστημάτων κλιματισμού έχει προβληματίσει την Ε.Επ. σε υποθέσεις συγκεντρώσεων και ενώ ο συγκεκριμένος διαχωρισμός έχει υποστηριχθεί αρκετές φορές από τα γνωστοποιούντα μέρη, η Ε.Επ. άφησε ανοικτό το θέμα της σχετικής αγοράς. Βλ. Υποθέσεις COMP/M.7375 - UTC / CIAT, Case M.8121 - TRITON / FLÄKT WOODS.

⁸⁸ Τα συστήματα κεντρικού κλιματισμού α) χρησιμοποιούνται σε μεγάλου εσωτερικού όγκου κτήρια, κεντρικά διαχειριζόμενα, πολλαπλών ανεξάρτητων εσωτερικών χώρων, π.χ. νοσοκομεία, ξενοδοχεία, μεγάλα κτήρια γραφείων, β) είναι υψηλού έως και μετρίου κόστους εξοπλισμού, εγκατάστασης, λειτουργίας και συντήρησης, γ) ονομαστικών αποδόσεων που γενικά ξεπερνούν τα 30 kW (Βλ. την υπ' αριθ. πρωτ. 1221/09.02.2021 απάντηση της εταιρείας [...] όσον αφορά τα όρια των ονομαστικών αποδόσεων. Οι λοιπές εταιρείες που δραστηριοποιούνται στον κλιματισμό [...] συμφωνούν στην τριμερή διάκριση των προϊόντων κλιματισμού, αν και τα όρια μεταξύ της 1^{ης} και 2^{ης} μπορεί να αποκλίνουν μερικώς, Βλ. αρ. πρωτ. 1431/15.2.2021 και 2301/12.03.2021 αντίστοιχα.

⁸⁹ Τα συστήματα ημικεντρικού κλιματισμού α) χρησιμοποιούνται σε μετρίου εσωτερικού χώρου κτήρια, καταστήματα υψηλής και μέτριας συνάθροισης κοινού, τοπικά διαχειριζόμενα π.χ. εστιατόρια, β) είναι μετρίου έως και χαμηλού κόστους εξοπλισμού, εγκατάστασης, λειτουργίας και συντήρησης, γ) ονομαστικών αποδόσεων που γενικά ξεκινούν από 9-10 kW και φθάνουν έως 28-30 kW.

⁹⁰ Τα συστήματα οικιακού κλιματισμού α) χρησιμοποιούνται σε μικρομεσαίου εσωτερικού χώρου κτήρια, μικρά καταστήματα, γραφεία και οικίες χαμηλής συνάθροισης κοινού, τοπικά διαχειριζόμενα, β) είναι μετρίου και ως επί το πλείστον χαμηλού κόστους εξοπλισμού, εγκατάστασης, λειτουργίας και συντήρησης, γ) ονομαστικών αποδόσεων από 2,5-5 kW έως 9-15 kW. Στα συστήματα οικιακού κλιματισμού περιλαμβάνονται και μικρότερες συσκευές που δεν απαιτούν τοποθέτηση όπως τα φορητά κλιματιστικά, οι αφυγραντήρες, οι καθαριστές αέρα (Βλ. την υπ' αριθ. πρωτ. 88/07.01.2021 απάντηση της εταιρείας [...]).

⁹¹ Για τις ανάγκες της παρούσας υπόθεσης, στην κατηγορία των οικιακών συστημάτων κλιματισμού εντάσσονται και οι αεροκουρτίνες, καθώς και οι οικιακοί ανεμιστήρες (καθώς πρόκειται για προϊόντα, στα οποία εντοπίστηκαν πρακτικές επιβολής τιμής).

⁹² Μόνο αφυγραντήρες.

⁹³ Βλ. τις υπ' αριθ. πρωτ. 11023 και 11026 /23.12.2020 απαντήσεις των εταιρειών [...] αντίστοιχα.

⁹⁴ Βλ. την υπ' αριθ. πρωτ. 88/07.01.2021 απάντηση της εταιρείας [...].

- η εταιρεία **MAYPOΓΕΝΗΣ** στην εισαγωγή και εμπορία των σημάτων SKYWORTH, MITSUBISHI και AUX⁹⁵ καθώς και στην αντιπροσώπευση στην Ελλάδα των σημάτων GREE⁹⁶.
- η εταιρεία **FG EUROPE** στην αντιπροσώπευση στην Ελλάδα των σημάτων FUJITSU και MIDEA⁹⁷.
- η εταιρεία **Γ.Ε. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ** στην αντιπροσώπευση στην Ελλάδα των σημάτων ΤΟΥΤΟΜΙ⁹⁸.

65. Τα προϊόντα κλιματισμού διατίθενται από όλα τα κανάλια διανομής, ήτοι καταστήματα πώλησης προϊόντων κλιματισμού, καταστήματα πώλησης ηλεκτρικών ειδών, αλυσίδες καταστημάτων, τεχνικές εταιρείες, ανεξάρτητοι ελεύθεροι επαγγελματίες (μηχανολόγοι μηχανικοί και ψυκτικοί)⁹⁹. Συγκεκριμένα, οι αντιπρόσωποι, προμηθευτές, διανομείς των συστημάτων κλιματισμού έχουν ως πελάτες τις εξής κατηγορίες εταιρειών: τεχνικές και εργοληπτικές εταιρείες, επαγγελματίες μηχανολόγους ή εξειδικευμένους εγκαταστάτες ψυκτικούς, όσον αφορά τα κεντρικά και ημικεντρικά συστήματα κλιματισμού. Με τους πελάτες αυτής της κατηγορίας συνάπτονται, συνήθως, ετήσια συμφωνητικά συνεργασίας¹⁰⁰.

66. Τα περισσότερα προϊόντα κλιματισμού και ιδιαίτερα τα συστήματα οικιακού κλιματισμού πωλούνται μέσω α) αλυσίδων ηλεκτρικών και ηλεκτρονικών ειδών, όπως για παράδειγμα οι: ΚΩΤΣΟΒΟΛΟΣ, MEDIA MARKT, PRAKTIKER, DIXONS, LEROY MERLIN, ΠΛΑΙΣΙΟ, β) συνεταιρισμών καταστημάτων ηλεκτρικών και ηλεκτρονικών ειδών, όπως για παράδειγμα οι: MEGA EURONICS, ELECTRONET, WELCOME TECHNOLOGIES, γ) ανεξάρτητα καταστήματα ηλεκτρικών και ηλεκτρονικών ειδών (αποκαλούμενα «ηλεκτρομάγαζα»), όπως για παράδειγμα οι: ΦΙΟΡΕΝΤΙΝΟΣ, AIRCON ENERGY και άλλα που διαθέτουν και ηλεκτρονικά καταστήματα πώλησης και δ) εξειδικευμένων καταστημάτων πώλησης κλιματιστικών μηχανημάτων¹⁰¹. Με ορισμένους μεγάλους πελάτες, αλυσίδες καταστημάτων, συνεταιρισμούς, αλλά και ανεξάρτητα καταστήματα, συνάπτονται ετήσιες γραπτές συμβάσεις¹⁰².

III.1.1.3. ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ ΠΟΥ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΠΟΙΟΥΝΤΑΙ ΣΤΗΝ ΑΓΟΡΑ ΤΩΝ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ ΚΛΙΜΑΤΙΣΜΟΥ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

67. Σύμφωνα με την απάντηση της εταιρείας [...] ¹⁰³, υφίσταται μεγάλος αριθμός ανταγωνιστικών σημάτων συστημάτων κλιματισμού στην Ελλάδα, όπως ενδεικτικά:

⁹⁵ Βλ. την υπ' αριθ. πρωτ. 10911/21.12.2020 απάντηση της εταιρείας [...].

⁹⁶ Τουλάχιστον έως τον Σεπτέμβριο του 2020 (βλ. την υπ' αριθ. πρωτ. 10911/21.12.2020 απάντηση της εταιρείας [...]).

⁹⁷ Βλ. την υπ' αριθ. πρωτ. 10616/14.12.2020 απάντηση της εταιρείας [...].

⁹⁸ Βλ. την υπ' αριθ. πρωτ. 11262/31.12.2020 απάντηση της εταιρείας [...].

⁹⁹ Βλ. την υπ' αριθ. πρωτ. 10911/21.12.2020 απάντηση της εταιρείας [...].

¹⁰⁰ Βλ. την υπ' αριθ. πρωτ. 88/07.01.2021 απάντηση της εταιρείας [...].

¹⁰¹ Βλ. την υπ' αριθ. πρωτ. 88/07.01.2021 απάντηση της εταιρείας [...], την υπ' αριθ. πρωτ. 11262/31.12.2020 απάντηση της εταιρείας [...] και την υπ' αριθ. πρωτ. 11262/31.12.2020 απάντηση της εταιρείας [...].

¹⁰² Απάντησαν κατά αυτόν τον τρόπο οι: [...] και [...].

¹⁰³ Βλ. την υπ' αριθ. πρωτ. 88/07.01.2021 απάντηση της εν λόγω εταιρείας.

CARRIER, DAIKIN, TRANE, YORK για κεντρικό κλιματισμό και DAIKIN, TOSHIBA, MITSUBISHI, FUJITSU, MIDEA, LG, HAIER, GREE για ημικεντρικό κλιματισμό.

68. Στον οικιακό κλιματισμό υφίσταται μεγάλος ανταγωνισμός με την παρουσία άνω των 30 σημάτων: CARRIER, DAIKIN, MITSUBISHI, FUJITSU, TOSHIBA, MIDEA, LG, HAIER, GREE, MORRIS, F&U, UNITED, MORRIS, INVENTOR, GE, AUX, FLUO, SKYWORTH, κ.α. καθώς επίσης και ιδιωτικών ετικετών με βάση τα στοιχεία των ερευνών για την αγορά κλιματισμού της GFK¹⁰⁴.

69. Τα μερίδια των ανωτέρω σημάτων δεν είναι δυνατόν να προσδιοριστούν επακριβώς από τα στοιχεία που συνέλεξε η ΓΔΑ. Οι διαθέσιμες πληροφορίες και στοιχεία συνοψίζονται ως ακολούθως.

¹⁰⁴ Η οποία καταγράφει μόνο τις πωλήσεις των κλιματιστικών τοίχου (Hiwall) στα «ηλεκτρομάγαζα» (βλ. την υπ' αριθ. πρωτ. 88/07.01.2021 απάντηση της εταιρείας [...]).

(α) Κεντρικός κλιματισμός

70. Σύμφωνα με την ICAP¹⁰⁵, όσον αφορά τα συστήματα κεντρικού κλιματισμού, τα σήματα CARRIER, DAIKIN, TRANE, YORK για τα έτη 2017 - 2019 έχουν ένα συλλογικό μερίδιο της τάξης του 50-60%.

(β) Ημικεντρικός κλιματισμός

71. Στα συστήματα ημικεντρικού κλιματισμού, σύμφωνα με την μελέτη της ICAP, τα σήματα CARRIER, DAIKIN, FUJITSU, TOSHIBA για τα έτη 2017 - 2019 έχουν ένα συλλογικό μερίδιο της τάξης του 50-60%, ενώ η [...] θεωρεί ότι στο συλλογικό αυτό μερίδιο συμμετέχουν και οι MITSUBISHI και LG.

(γ) Οικιακός κλιματισμός

72. Ως προς τα συστήματα οικιακού κλιματισμού, παρατίθενται κατωτέρω τα μερίδια σε αξία των ελεγχόμενων εταιρειών τα οποία προκύπτουν από τη μελέτη οικιακού κλιματισμού της GFK, για τα έτη 2012 έως και 2019¹⁰⁶:

Πίνακας 104

Οικιακός	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
TOYOTOMI	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
FUJITSU	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
MIDEA	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
CARRIER	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
GREE	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
MORRIS	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
MITSUBISHI	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]

III.1.2. Η ΣΧΕΤΙΚΗ ΑΓΟΡΑ ΕΙΔΩΝ ΘΕΡΜΑΝΣΗΣ (ΛΕΒΗΤΕΣ ΘΕΡΜΑΝΣΗΣ ΚΑΙ ΑΛΛΑ ΕΙΔΗ ΘΕΡΜΑΝΣΗΣ)**III.1.2.1. ΓΕΝΙΚΑ**

73. Λέβητας ονομάζεται κάθε κλειστή μεταλλική συσκευή (δοχείο) εντός της οποίας κάποιο υγρό (εργαζόμενο μέσο), συνήθως νερό, θερμαίνεται. Η θερμότητα παράγεται από την καύση ενός καυσίμου (φυσικό αέριο, πετρέλαιο, ξύλα, πέλλετ, βιομάζα), με το οποίο τροφοδοτείται ο λέβητας και στη συνέχεια, χάρη στο εργαζόμενο μέσο που ανακυκλοφορεί μέσα σε σωληνώσεις, μεταφέρει τη θερμότητα αυτή στο σημείο που θα καταναλωθεί, είτε για θέρμανση είτε για παραγωγή έργου. Στην αγορά των λεβήτων θέρμανσης

¹⁰⁵ Βλ. την υπ' αριθ. πρωτ. 88/07.01.2021 απάντηση της εταιρείας [...].

¹⁰⁶ Την εν λόγω μελέτη την επικαλούνται ορισμένες από τις ελεγχόμενες εταιρείες, ενώ την προσκόμισαν οι τρεις από τις πέντε ελεγχόμενες εταιρείες στον κλιματισμό ήτοι [...]-[...] και [...].

περιλαμβάνονται: οι λέβητες, οι ατομικές μονάδες θέρμανσης και τα παρελκόμενα των λεβήτων, όπως για παράδειγμα εναλλάκτες, καυστήρες και κυκλοφορητές¹⁰⁷.

74. Ανάλογα με το καύσιμο που χρησιμοποιούν, οι λέβητες μπορούν να διαχωριστούν σε λέβητες πετρελαίου, φυσικού αερίου, με καυσόξυλα και πέλετ-βιομάζας. Επίσης, οι λέβητες διακρίνονται σε δύο τύπους σύμφωνα με το υλικό κατασκευής τους, σε χαλύβδινους¹⁰⁸ και μαντεμένιους¹⁰⁹.

75. Οι οικιακοί λέβητες χρησιμοποιούν γενικά ως καύσιμο φυσικό αέριο ή πετρέλαιο θέρμανσης και ως εργαζόμενο μέσο τον ατμό που παράγεται από την εξάτμιση του νερού τροφοδοσίας του λέβητα. Οι λέβητες ζεστού νερού είναι οι συνηθισμένοι λέβητες που υπάρχουν σε κατοικίες, νοσοκομεία, κτίρια γραφείων, ενώ οι λέβητες ατμού χρησιμοποιούνται, ως επί το πλείστον, στη βιομηχανική παραγωγή και σε ειδικές εφαρμογές.

76. Επιπρόσθετα, τα συστήματα λέβητα διανέμουν το ζεστό νερό, στα θερμαντικά σώματα ή άλλες συσκευές και δωμάτια σε όλο το σπίτι. Τα θερμαντικά σώματα, εν συνεχεία, όπως οι θερμοπομποί, τα αερόθερμα, τα καλοριφέρ, οι αντλίες θερμότητας, θερμαίνουν τον αέρα των εσωτερικών χώρων.

77. Εν προκειμένω και για τους σκοπούς εξέτασης της παρούσας υπόθεσης, στην αγορά των λεβήτων δύναται να συμπεριληφθούν και τα θερμαντικά σώματα, σκοπός των οποίων είναι η θέρμανση του αέρα εσωτερικών χώρων. Αντίθετα, στην ανωτέρω αγορά δεν έχουν συμπεριληφθεί οι θερμοσίφωνες, οι οποίοι θεωρούνται χωριστή κατηγορία προϊόντων (βλ. σχετική ενότητα κατωτέρω) καθώς οι θερμοσίφωνες έχουν σχεδιαστεί για τη θέρμανση ζεστού νερού χρήσης, ενώ οι λέβητες θέρμανσης έχουν σχεδιαστεί για τη θέρμανση εσωτερικών χώρων κατά κύριο λόγο.

78. Σύμφωνα με πρόσφατη απόφαση της Ε.Επ.¹¹⁰, δεν θεωρήθηκαν επιβεβλημένες περαιτέρω διακρίσεις των υπο-αγορών λεβήτων ανάλογα με το χρησιμοποιούμενο καύσιμο (πετρέλαιο, αέριο κλπ) ή με το είδος της εφαρμογής (οικιακή, επαγγελματική) ή την τοποθέτησή τους (επιτοίχιοι, εδάφους), τις τεχνολογικές διαφορές τους (υψηλές ή κανονικές αποδόσεις), το γεγονός αν είναι αμιγώς για θέρμανση χώρων ή και θέρμανση νερο, κ.α. Εξάλλου, ο ορισμός της συγκεκριμένης αγοράς μπορεί να παραμείνει ανοιχτός,

¹⁰⁷ Ένας λέβητας χρησιμοποιεί μια αντλία για να κυκλοφορεί το ζεστό νερό μέσω σωλήνων, αλλά και σύνθετα συστήματα ασφαλείας που περιλαμβάνουν θερμοστάτες, υδροστάτες και βαλβίδες που ρυθμίζουν την κυκλοφορία και τη θερμοκρασία του νερού. Όλα τα ανωτέρω, όπως και ο καυστήρας ή ο κυκλοφορητής αποτελούν τα παρελκόμενα ενός λέβητα και ανήκουν στην ίδια αγορά προϊόντων.

¹⁰⁸ Οι χαλύβδινοι λέβητες έχουν χαμηλό κόστος αγοράς, μικρότερο βάρος και είναι περισσότερο ανθεκτικοί στις πιέσεις και τις αλλαγές της θερμοκρασίας σε σύγκριση με τους μαντεμένιους. Επιπλέον, έχουν υψηλό βαθμό απόδοσης και ταχύτερη απόσβεση του κόστους αγοράς. Ένα μειονέκτημα είναι ότι έχουν περιορισμένη διάρκεια ζωής (25 με 30 χρόνια) κάτι που δεν ισχύει στους μαντεμένιους, οι οποίοι έχουν πολύ μεγαλύτερη διάρκεια ζωής.

¹⁰⁹ Οι μαντεμένιοι λέβητες είναι πιο ανθεκτικοί στις διαβρώσεις και είναι συναρμολογούμενοι. Στα μειονεκτήματά τους είναι το υψηλό κόστος αγοράς και η ευαισθησία τους στις αλλαγές της θερμοκρασίας.

¹¹⁰ Βλ. απόφαση της Ε.Ε. για συγκέντρωση Case No COMP/M.5573/2019 -REMEHA GROUP /BAXI HOLDINGS.

καθώς υπό οποιαδήποτε στενότερη θεώρηση της αγοράς δεν θα άλλαζε η αξιολόγηση των αντι-ανταγωνιστικών πρακτικών.

III.1.2.2. ΔΟΜΗ ΑΓΟΡΑΣ

79. Η πλειοψηφία των λεβήτων που διανέμονται στη χώρα εισάγεται από το εξωτερικό. Η ελεγχόμενη εταιρεία **MABIA** λειτουργεί ένα εργοστάσιο κατασκευής χαλύβδινων λεβήτων στις Σέρρες. Από τις λοιπές ελεγχόμενες εταιρείες, η εταιρεία **CLIMA CONTROL** εισάγει αποκλειστικά και διανέμει το νοτιοκορεάτικο σήμα λεβήτων **KITURAMI**. Άλλοι γνωστοί λέβητες θέρμανσης που πωλούνται στην ελληνική αγορά είναι οι **BUDERUS** (Γερμανίας) και οι **SATURN** (Γαλλίας).

80. Σύμφωνα με τις απαντήσεις των ελεγχόμενων εταιρειών, για τη διανομή των προϊόντων λεβήτων, δεν υπάρχει κάποιο συγκεκριμένο σύστημα διανομής, αλλά εφαρμόζεται το απλό σύστημα διανομής. Μόνο στην περίπτωση της [...] υπάρχουν έγγραφες συμβάσεις με τους πελάτες της¹¹¹, ενώ η [...] απάντησε ότι δεν συνάπτουν συμβάσεις¹¹².

81. Όσον αφορά τα θερμαντικά σώματα, υπάρχει πληθώρα ελληνικών και εισαγόμενων σημάτων. Από τις ελεγχόμενες εταιρείες δραστηριοποιούνται οι εξής:

- η εταιρεία **Γ.Ε. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ** είναι η αποκλειστική αντιπρόσωπος των θερμαντικών **KEROSUN** (αερόθερμα, θερμοπομποί, κ.α.)· και
- οι εταιρείες **ΑΜΟΙΡΙΔΗΣ-ΣΑΒΒΙΔΗΣ** και **Κ. ΚΑΡΥΔΑ** είναι αποκλειστικές αντιπρόσωποι των σημάτων **MORRIS** και **UNITED**.

82. Τα σχετικά προϊόντα πωλούνται από διάφορα καταστήματα λιανικής πώλησης, εξειδικευμένα στη θέρμανση ή/και στην ψύξη, στο μεγαλύτερο μέρος της ελληνικής επικράτειας, τα οποία ενδέχεται να διαθέτουν και ηλεκτρονικά καταστήματα και να πραγματοποιούν διαδικτυακές πωλήσεις.

III.1.2.3. ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ ΠΟΥ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΠΟΙΟΥΝΤΑΙ ΣΤΗΝ ΑΓΟΡΑ ΤΩΝ ΕΙΔΩΝ ΘΕΡΜΑΝΣΗΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

83. Υπάρχει μεγάλος αριθμός ανταγωνιστικών σημάτων για όλα τα είδη λεβήτων αερίου, πετρελαίου, ξύλου, πέλετ. Από τις ελεγχόμενες εταιρείες διακινούνται τα μοντέλα **PLUS 17**, **PLUS 25**, **TURBO** κ.α. του σήματος **KITURAMI** της εταιρείας **CLIMA CONTROL**, τα μοντέλα **PRIMUS**, **PYRO**, **ECO**, **PECAL**, **OPTIMA**, **FOCUS**, **SIRIS**, **GL**, **EPOCA** κ.α. της κατασκευάστριας εταιρείας **MABIA**, καθώς και τα εισαγόμενα μοντέλα [...].

84. Σύμφωνα με τις απαντήσεις των ελεγχόμενων εταιρειών¹¹³, ανταγωνιστές αυτών είναι επιπλέον και οι εταιρείες: [...] ¹¹⁴.

¹¹¹ Η υπ' αριθ. πρωτ. 11224/30.12.2020 απάντηση της εταιρείας [...].

¹¹² Η υπ' αριθ. πρωτ. 10559/11.12.2020 απάντηση της [...].

¹¹³ Οι υπ' αριθ. πρωτ. 10559/11.12.2020 απάντηση της [...] και 11224/30.12.2020 απάντηση της εταιρείας [...].

¹¹⁴ Από την [...].

85. Εξίσου μεγάλος είναι και ο ανταγωνισμός ανάμεσα στα σήματα θερμαντικών σωμάτων: ROHNSON, NOBO, ATLANTIC, MORRIS, UNITED, KEROSUN, BORMANN, DELONGHI, BLACK & DEKKER, κ.λπ.

86. Ως προς τα μερίδια αγοράς, οι εταιρείες δεν προσκόμισαν τα μερίδια ή εκτιμώμενα μερίδιά τους στην αγορά των λεβήτων θέρμανσης.

87. Όσο προς τα θερμαντικά σώματα, από σχετική έρευνα στις σελίδες των πλατφορμών σύγκρισης τιμών προκύπτει ο κατακερματισμός της συγκεκριμένης αγοράς σε πολύ μεγάλο αριθμό εταιρειών και σημάτων.

III.1.3. Η ΣΧΕΤΙΚΗ ΑΓΟΡΑ ΘΕΡΜΟΣΙΦΩΝΩΝ (ΗΛΙΑΚΩΝ ΚΑΙ ΗΛΕΚΤΡΙΚΩΝ)

III.1.3.1. ΓΕΝΙΚΑ

88. Οι θερμοσίφωνες είναι συστήματα παραγωγής ζεστού νερού χρήσης. Στην αγορά αυτή, περιλαμβάνονται τα βασικά μέρη που αποτελούν τους ηλιακούς θερμοσίφωνες (συλλέκτες, δεξαμενές αποθήκευσης, αντλίες, κ.λ.) και τους ηλεκτρικούς θερμοσίφωνες (αντιστάτες, θερμοστάτες, ηλεκτρομπόιλερ).

(α) Ηλιακοί Θερμοσίφωνες

Ο ηλιακός θερμοσίφοντας είναι ένα ενεργητικό ηλιοθερμικό σύστημα παραγωγής ζεστού νερού χρήσης χρησιμοποιώντας την ηλιακή ενέργεια. Χρησιμοποιείται ευρύτατα στις χώρες που έχουν μεγάλη ηλιοφάνεια. Μέχρι και τα τελευταία χρόνια, η Ελλάδα ήταν από τις κύριες κατασκευάστριες χώρες ηλιακών θερμοσιφώνων.

89. Ανάλογα με το κύκλωμα κυκλοφορίας του θερμαινόμενου μέσου διακρίνονται δύο είδη ηλιακών θερμοσιφώνων: α) **ανοικτού** κυκλώματος¹¹⁵ και β) **κλειστού** κυκλώματος¹¹⁶. Περαιτέρω, οι ηλιακοί θερμοσίφωνες μπορούν να διακριθούν ανάλογα με τον αριθμό ενεργειακών πηγών που μπορούν να εκμεταλλευτούν σε: α) **διπλής** ενέργειας¹¹⁷ και β) **τριπλής** ενέργειας¹¹⁸. Οι ηλιακοί θερμοσίφωνες, ανεξάρτητα από το είδος τους, αποτελούνται από δύο βασικά μέρη: Το *τμήμα συλλογής* (οι ηλιακοί συλλέκτες, η επιφάνεια απορρόφησης της ηλιακής ακτινοβολίας) και το *τμήμα αποθήκευσης* (η δεξαμενή αποθήκευσης του νερού)¹¹⁹. Κρίνεται συνεπώς αναγκαίο να συμπεριληφθούν στην εν λόγω

¹¹⁵ Ήτοι, ανοικτού κυκλώματος με απευθείας θέρμανση του νερού χρήσης (το θερμαινόμενο μέσο είναι το ίδιο το νερό που στη συνέχεια χρησιμοποιείται)

¹¹⁶ Ήτοι, κλειστού κυκλώματος με έμμεση θέρμανση του νερού χρήσης (το θερμαινόμενο μέσο κυκλοφορεί σε ιδιαίτερο κύκλωμα, το οποίο θερμαίνει το νερό που θα χρησιμοποιηθεί χωρίς να γίνεται ανάμιξή τους).

¹¹⁷ Ο οποίος λειτουργεί είτε με την ηλιακή ενέργεια είτε με το ηλεκτρικό ρεύμα και για τον σκοπό αυτό, υπάρχει ηλεκτρική αντίσταση τοποθετημένη εντός του τμήματος αποθήκευσης.

¹¹⁸ Ο οποίος λειτουργεί, όπως ο ηλιακός θερμοσίφοντας διπλής ενέργειας, αλλά έχει επιπλέον μια είσοδο για να εκμεταλλευτεί ως θερμαντικό μέσο το ζεστό νερό του καλοριφέρ που παράγεται από τον λέβητα κεντρικής θέρμανσης.

¹¹⁹ Τα δύο αυτά μέρη είναι συναρμολογημένα μαζί και συνδέονται με σωληνώσεις, αλλά σε μεγαλύτερα συστήματα μπορούν να είναι και χωριστά και να χρησιμοποιούνται αντλίες για την κυκλοφορία του θερμαινόμενου μέσου, ειδικά όταν το τμήμα αποθήκευσης δεν βρίσκεται στον ίδιο χώρο με το τμήμα

αγορά και συστατικά μέρη ενός ηλιακού θερμοσίφωνα, ήτοι: οι ηλιακοί συλλέκτες (πάνελ), δεξαμενές αποθήκευσης, δοχεία αδράνειας, μπόιλερ, αντλίες, ηλεκτρικές αντιστάσεις, βαλβίδες, εξαρτιστικά.

90. Η Ε.Επ. το 2009, σε υπόθεση συγκέντρωσης που αφορούσε τον συγκεκριμένο κλάδο προϊόντων¹²⁰, δεν εξέτασε το θέμα της περαιτέρω διάκρισης των υπο-αγορών ηλιακών θερμοσιφώνων. Ομοίως, η περαιτέρω διάκριση σε υπο-αγορές ηλιακών θερμοσιφώνων δεν κρίνεται σκόπιμη στην παρούσα υπόθεση, καθώς υπό οποιαδήποτε στενότερη θεώρηση της αγοράς δεν θα άλλαζε η αξιολόγηση των αντι-ανταγωνιστικών πρακτικών.

(β) Ηλεκτρικοί Θερμοσίφωνες

91. Ο ηλεκτρικός θερμοσίφοντας είναι συσκευή που παρέχει ζεστό νερό χρησιμοποιώντας την ενέργεια του ηλεκτρικού ρεύματος είτε με αντιστάσεις είτε με μπόιλερ. Ειδικότερα, πρόκειται για δοχείο σε κυλινδρικό σχήμα, αποτελούμενο από διπλά θερμομονωμένα τοιχώματα και θερμοαντικό σώμα που βρίσκεται στο μέσο του δοχείου. Παροχή ηλεκτρικής ενέργειας θερμαίνει αυτό το θερμοαντικό σώμα, το οποίο με τη σειρά του θερμαίνει το νερό, μέσα στο κυλινδρικό δοχείο. Ο θερμοσίφοντας είναι συνδεδεμένος με την παροχή νερού και για κάθε ποσότητα θερμού νερού που αντλείται για χρήση υπάρχει αυτόματη αναπλήρωση με ψυχρό νερό. Οι ηλεκτρικοί θερμοσίφωνες αποτελούνται κυρίως από έναν ή περισσότερους αντιστάτες. Όταν σ' αυτούς τους αντιστάτες διοχετευτεί ηλεκτρικό ρεύμα, παράγουν θερμότητα που τη μεταφέρουν στο νερό.

92. Ένας εναλλακτικός τρόπος χρήσης του ηλεκτρικού θερμοσίφωνα είναι το ηλεκτρομπόιλερ (electric boiler), όπου δεν χρησιμοποιείται η ηλεκτρική αντίσταση, αλλά μέσω ειδικής κατασκευής γίνεται σύνδεση με το δίκτυο θέρμανσης και παράγεται ζεστό νερό κατά τη λειτουργία των θερμοαντικών σωμάτων (καλοριφέρ).

93. Οι ηλεκτρικοί θερμοσίφωνες διακρίνονται ανάλογα με: τη χωρητικότητά τους (από 40 έως 120 λίτρα), τη στήριξή τους (δαπέδου ή κάθετοι), το μέταλλο του περιβλήματος του δοχείου και την ταχύτητα απόκρισης στη θέρμανση του νερού.

94. Όπως και στην περίπτωση των ηλιακών θερμοσιφώνων αμέσως ανωτέρω, η περαιτέρω διάκριση σε υπο-αγορές δεν κρίνεται σκόπιμη στην παρούσα υπόθεση, καθώς υπό οποιαδήποτε στενότερη θεώρηση της αγοράς δεν θα άλλαζε η αξιολόγηση των αντι-ανταγωνιστικών πρακτικών. Στη συγκεκριμένη αγορά συμπεριλαμβάνονται πάντως ως προϊόντα και τα συστατικά στοιχεία ενός ηλεκτρικού θερμοσίφωνα, ήτοι: οι αντιστάτες, οι δεξαμενές, οι ηλεκτρικές αντιστάσεις, κ.α.

III.1.3.2. ΔΟΜΗ ΑΓΟΡΑΣ

95. Στην αγορά των ηλιακών θερμοσιφώνων δραστηριοποιείται η ελεγχόμενη εταιρεία **ΗΛΙΟΑΚΜΗ** (ως παραγωγός και διανομέας (χονδρική και λιανική πώληση) των προϊόντων της στην Ελλάδα και το εξωτερικό), ενώ στην αγορά των ηλιακών και

συλλογής. Το τμήμα αποθήκευσης διαθέτει και ηλεκτρική αντίσταση με θερμοστάτη. Οι ηλιακοί θερμοσίφωνες διαθέτουν και κάποια εξαρτήματα ελέγχου όπως βαλβίδα υπερπίεσης και αυτόματα εξαρτιστικά.

¹²⁰ Απόφαση Ε.Ε., 2009, Case No COMP/M.5573 - REMEHA GROUP /BAXI HOLDINGS.

ηλεκτρικών θερμοσίφωνων δραστηριοποιείται η ελεγχόμενη εταιρεία **IQ SOLAR**, η οποία δραστηριοποιείται στη χονδρική πώληση ηλιακών και ηλεκτρικών θερμοσίφωνων.

96. Οι ηλιακοί και ηλεκτρικοί θερμοσίφωνες διανέμονται στην ελληνική αγορά με το σύστημα της απλής διανομής. Οι πελάτες δίνουν τις παραγγελίες τους και στη συνέχεια οι εταιρείες εκτελούν τις εν λόγω παραγγελίες, είτε με την χρήση των δικών τους φορτηγών, είτε με την παράδοση των προϊόντων τους σε πρακτορεία της επιλογής των πελατών για τις απομακρυσμένες περιοχές της Αττικής και την επαρχία¹²¹.

97. Ούτε η ΗΛΙΟΑΚΜΗ, ούτε η IQ SOLAR συνάπτουν συμβάσεις διανομής με τους πελάτες τους.

III.1.3.3. ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ ΠΟΥ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΠΟΙΟΥΝΤΑΙ ΣΤΗΝ ΑΓΟΡΑ ΤΩΝ ΘΕΡΜΟΣΙΦΩΝΩΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

98. Στην αγορά των ηλιακών θερμοσίφωνων υπάρχουν πολλοί ανταγωνιστές και αντίστοιχα σήματα π.χ. HELIOAKMI-MEGASUN, NOBEL, CALPAC, MALTEZOS, SOL-VIOLARIS, SONNE, SUPER SOLAR, MASTERSOL, GAUZER, COSMOSOLAR, SOLE AE, ΔΗΜΑΣ ABEE, THERMIC, SAMMLER AE.

99. Στην αγορά των ηλεκτρικών θερμοσίφωνων στην Ελλάδα, υπάρχει επίσης μεγάλος αριθμός διακινούμενων σημάτων. Ενδεικτικά αναφέρονται οι: ELCO, ARISTON, PYRAMIS, BARTEC, FERROLI, MALTEZOS, WILCO.

III.2. Η ΣΧΕΤΙΚΗ ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΗ ΑΓΟΡΑ

100. Στην υπό εξέταση υπόθεση, ως σχετική γεωγραφική αγορά λαμβάνεται υπόψη το σύνολο της ελληνικής επικράτειας, καθόσον η διερευνώμενη πρακτική εφαρμόστηκε σε διαδικτυακές πωλήσεις καταστημάτων που βρίσκονται και δραστηριοποιούνται σε όλη την επικράτεια.

IV. ΤΑ ΕΥΡΗΜΑΤΑ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

101. Η αυτεπάγγελτη έρευνα της ΓΔΑ αφορά σε πρακτικές καθορισμού λιανικών τιμών στο διαδίκτυο (*online resale price maintenance – RPM*), στο πλαίσιο κάθετων συμφωνιών των προμηθευτριών εταιρειών με τους λιανοπωλητές τους, ως προς τις ανωτέρω προσδιορισθείσες κατηγορίες και αγορές προϊόντων.

102. Από την έρευνα της ΓΔΑ εντοπίστηκε πλήθος στοιχείων που καταδεικνύουν ότι μεγάλος αριθμός επιχειρήσεων, οι οποίες δραστηριοποιούνται ως προμηθεύτριες στη γενικότερη κατηγορία των συστημάτων και ειδών ψύξης και θέρμανσης, έχουν επιβάλει συστηματικά στους λιανοπωλητές μια πολιτική καθορισμού του επιπέδου των τιμών

¹²¹ Το ίδιο απάντησαν και οι δύο εταιρείες (βλ. την υπ' αριθ. πρωτ. 10861/18.12.2020 απάντηση της εταιρείας [...] και 10478/09.12.2020 απάντηση της εταιρείας [...]).

μεταπώλησης των προϊόντων τους, όταν αυτά διατίθενται στους καταναλωτές μέσω του διαδικτύου.

103. Προκειμένου δε να καθίσταται βέβαιο ότι η πολιτική καθορισμού των τιμών εφαρμοζόταν στην πράξη, οι προμηθευτικές εταιρείες προέβαιναν σε εκτεταμένη παρακολούθηση, μέσω μηχανών σύγκρισης, (π.χ. μέσω των ιστοσελίδων skrouz.gr και bestprice.gr) των τιμών των λιανοπωλητών και καταγραφής των διακυμάνσεών τους. Με τον τρόπο αυτό, οι προμηθευτικές εταιρείες περιόριζαν στην πράξη την ελευθερία των λιανοπωλητών να καθορίζουν οι ίδιοι τις τιμές, στις οποίες μεταπωλούσαν τα συμβατικά προϊόντα μέσω των διαδικτυακών καταστημάτων τους (e-shops).

104. Πιο συγκεκριμένα, από ένα μεγάλο αριθμό μηνυμάτων ηλεκτρονικού ταχυδρομείου που συνελέγησαν κατά τους επιτόπιους έλεγγους που διενεργήθηκαν στα γραφεία των ελεγχόμενων εταιρειών, όσο και συνεργαζόμενων καταστημάτων λιανικής πώλησης, προκύπτει ότι οι ελεγχόμενες επιχειρήσεις, συστηματικά κοινοποιούσαν στο δίκτυο συνεργατών τους καταλόγους, στους οποίους αναγράφονταν οι τιμές λιανικής που οι τελευταίοι όφειλαν να χρεώνουν, κατά την πώληση μέσω διαδικτύου, ορισμένων προϊόντων τους.

105. Περαιτέρω, από τις απαντήσεις ορισμένων εκ των ερωτηθέντων λιανοπωλητών, προέκυψε ότι οι ελεγχόμενες επιχειρήσεις προέβαιναν και σε τηλεφωνικές οχλήσεις προς αυτούς, προκειμένου να συμμορφωθούν με τις υποδεικνυόμενες διαδικτυακές τιμές λιανικής.

106. Ειδικότερα, τα στοιχεία που συγκεντρώθηκαν ως αποτέλεσμα της έρευνας της ΓΔΑ, συνίστανται, κατά βάση¹²² σε:

(α) εγκυκλίους αναφορικά με τον καθορισμό κατώτερων τιμών λιανικής πώλησης συγκεκριμένων προϊόντων στο διαδίκτυο·

(β) μεγάλο αριθμό μηνυμάτων ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, τα οποία δύναται να ομαδοποιηθούν ως ακολούθως:

- μηνύματα προς μεγάλο αριθμό μεταπωλητών με περιεχόμενο τον καθορισμό κατώτερων τιμών πώλησης σε συγκεκριμένα προϊόντα στο διαδίκτυο/ ή με συνημμένους τιμοκαταλόγους αναφορικά με τις κατώτερες τιμές πώλησης των προϊόντων·
- μηνύματα προς ορισμένους λιανοπωλητές, με αίτημα την αλλαγή τιμών συγκεκριμένων προϊόντων στο διαδίκτυο·
- μηνύματα τα οποία αφορούν: i) απευθείας επικοινωνία μεταξύ προμηθευτριών εταιρειών και συνεργαζόμενων λιανοπωλητών αναφορικά με την επιβολή συγκεκριμένων επιπέδων τιμών λιανικής στο διαδικτυακό κατάστημα, και ii) εσωτερική επικοινωνία, στο πλαίσιο της οποίας υπάλληλοι των προμηθευτριών εταιρειών εντέλλονταν να οχλήσουν όσους λιανοπωλητές εφάρμοζαν μειωμένες

¹²² Τα στοιχεία που συγκεντρώθηκαν συνολικά παρατίθενται αναλυτικά στο οικείο κεφάλαιο ανά ελεγχόμενη εταιρεία κατωτέρω, καθώς και στο σχετικό παράρτημα ανά εταιρεία.

τιμές στο διαδίκτυο, προκειμένου να επιβάλουν την τήρηση των καθορισμένων τιμών·

- μηνύματα μελών του δικτύου λιανοπωλητών εταιρειών, με τα οποία ενημέρωναν τα στελέχη των προμηθευτριών εταιρειών, αναφορικά με τυχόν αποκλίσεις από τα καθορισμένα επίπεδα τιμών σε ανταγωνιστικά διαδικτυακά καταστήματα·
- μηνύματα προμηθεύτριας εταιρείας προς μεγάλο αριθμό μεταπωλητών αναφορικά με αναστολή παραδόσεων σε περίπτωση αποκλίσεων στις τιμές στο διαδίκτυο·
- μηνύματα σχετικά με τον καθορισμό του χρόνου αναπροσαρμογής των τιμών στο διαδίκτυο και ενημέρωση για μείωση των εκπτώσεων σε περίπτωση απόκλισης·
- εσωτερική ηλεκτρονική αλληλογραφία μεταξύ στελεχών των προμηθευτριών εταιρειών, από την οποία προκύπτει η εφαρμογή συστήματος παρακολούθησης του διαδικτύου προς εντοπισμό των συνεργατών που διέθεταν τα προϊόντα τους σε μειωμένες τιμές·
- εσωτερική ηλεκτρονική αλληλογραφία συγκεκριμένης προμηθεύτριας εταιρείας αναφορικά με την εφαρμογή πολιτικής κυρώσεων σε όποιους λιανοπωλητές παραβιάζουν την εμπορική της πολιτική·
- εσωτερική ηλεκτρονική αλληλογραφία μεταξύ στελεχών συγκεκριμένης εταιρείας αναφορικά με την επιβολή κυρώσεων σε συνεργάτη (μείωση εκπτώσεων) για τη μη τήρηση των τιμών στο διαδίκτυο και για παραδειγματισμό και των υπόλοιπων συνεργατών·

(γ) διάφορες επιστολές με το ακόλουθο, κατά περίπτωση, περιεχόμενο:

- επιστολές-πρότυπο προς λιανοπωλητές σχετικά με τις ελάχιστες τιμές που θα αναγράφονται στην ιστοσελίδα «skroutz»·
- επιστολή λιανοπωλητή προς προμηθεύτρια εταιρεία αναφορικά με την απροειδοποίητη μείωση των εκπτώσεων που παρείχε η εταιρεία λόγω της μη τήρησης του τιμοκαταλόγου της στο διαδίκτυο·
- επιστολή λιανοπωλητή προς προμηθεύτρια εταιρεία αναφορικά με συμμόρφωση σε σχετικό αίτημα της τελευταίας για αύξηση τιμών σε αυτές που του υπέδειξε η εν λόγω εταιρεία·

(δ) χειρόγραφες σημειώσεις που εντοπίστηκαν στα γραφεία εταιρείας, από τις οποίες προκύπτει η εφαρμογή συστήματος παρακολούθησης του διαδικτύου, προφανώς προς εντοπισμό των συνεργατών που πωλούσαν σε μειωμένες τιμές·

(ε) ανωμοτί καταθέσεις εκπροσώπων/ υπαλλήλων εταιρειών, που πραγματοποιήθηκαν κατά τους επιτόπιους ελέγχους της ΓΔΑ, σχετικά με την πρακτική καθορισμού κατώτατων τιμών μεταπώλησης στο διαδίκτυο και την επιβολή κυρώσεων σε περίπτωση απόκλισης (αναπροσαρμογή της τιμολογιακής τους πολιτικής π.χ. μέσω της παροχής χαμηλότερων εκπτώσεων)· και

(στ) απαντητικές επιστολές εταιρειών σε επιστολές παροχής στοιχείων της ΓΔΑ αναφορικά με την πρακτική επιβολής ελαχίστων τιμών λιανικής πώλησης στο διαδίκτυο.

107. Τέλος, σημειώνεται ότι, από την έρευνα της ΓΔΑ και ειδικότερα από την απάντηση της εταιρείας [...] στη με ημερομηνία 26.01.2021 επιστολή παροχής στοιχείων της ΓΔΑ¹²³, αναφορικά με το αν η πραγματική τιμή χρέωσης που εμφανίζεται στην ιστοσελίδα του λιανοπωλητή δύναται να είναι χαμηλότερη από αυτή που αναγράφεται στην ιστοσελίδα [...].gr, προέκυψαν τα εξής:

(α) Ορισμένοι λιανέμποροι διαθέτουν στην ιστοσελίδα τους ειδικούς μηχανισμούς, οι οποίοι δίνουν τη δυνατότητα στους χρήστες, όταν ανακατευθύνονται στη σελίδα του λιανεμπορίου, από τον οποίο έχουν επιλέξει να αγοράσουν το προϊόν που επιθυμούν - μέσω του [...].gr ή αντίστοιχων ιστοσελίδων σύγκρισης τιμών - να αγοράσουν τελικά το προϊόν σε χαμηλότερη τιμή από αυτή που εμφανίζεται στο [...].gr ή στην αντίστοιχη ιστοσελίδα σύγκρισης τιμών (κάνοντας «κλικ» στο σχετικό εικονίδιο π.χ. «*click για χαμηλότερη τιμή*» που εμφανίζεται στην ιστοσελίδα του εκάστοτε λιανεμπορίου).

(β) Οι λιανέμποροι δύναται να έχουν διαφορετικές τιμές εμφάνισης στις ιστοσελίδες σύγκρισης τιμών, σε σχέση με αυτές που έχουν όταν κάποιος χρήστης επισκέπτεται την ιστοσελίδα τους, χωρίς να ανακατευθυνθεί στη συγκεκριμένη σελίδα από κάποια ιστοσελίδα σύγκρισης τιμών¹²⁴.

(γ) Σύμφωνα με την [...], «*Συνήθως, στις πιο δημοφιλείς συνεργαζόμενες ιστοσελίδες [...] σύγκρισης τιμών αποστέλλονται από τον ίδιο λιανέμπορο ακριβότερες τιμές από αυτές που αποστέλλονται σε λιγότερο δημοφιλείς ανάλογες ιστοσελίδες, με αποτέλεσμα για ένα προϊόν να υπάρχουν τουλάχιστον δύο διαφορετικές τιμές στην ιστοσελίδα του λιανεμπορίου, ανάλογα με το από ποια ιστοσελίδα σύγκρισης τιμών ανακατευθύνθηκε ο χρήστης*»¹²⁵.

Κατά την εκτίμηση της [...], η συγκεκριμένη διαδικασία ως αναφέρεται παραπάνω, η εμφάνιση δηλαδή διαφορετικών τιμών υψηλότερων στα δημοφιλή price comparison site, σε σχέση τελικά με αυτές που θα λάβει ο καταναλωτής, όταν φτάσει στο κατάστημα και παραγγείλει ή που θα δει σε λιγότερο δημοφιλείς ιστοσελίδες, οφείλονται στην πίεση των κατασκευαστών/χονδρεμπόρων προς το λιανέμπορο για να μην ρίξει τις τιμές πώλησης σε

¹²³ Αρ. πρωτ. 734/26.1.2021.

¹²⁴ Σύμφωνα με τα προσκομισθέντα στοιχεία, τόσο στην περίπτωση (α) όσο και στην περίπτωση (β), ο τελικός χρήστης τελικά θα πάρει την τιμή με την οποία έκπτωση, είτε οδηγηθεί στη σελίδα του λιανεμπορίου από κάποια ιστοσελίδα σύγκρισης τιμών είτε όχι, λόγω του παραπάνω μηχανισμού («*click για χαμηλότερη τιμή*» ή άλλη αντίστοιχη επιλογή).

¹²⁵ Σε αυτές τις περιπτώσεις, σύμφωνα με τη [...], δεν είναι σαφές σε ποια τιμή τελικά θα αγοράσει ο καταναλωτής από τον λιανέμπορο. Διευκρινίζει συναφώς ότι όταν δεν είναι ξεκάθαρο ότι ο καταναλωτής θα λάβει την καλύτερη δυνατή τιμή άσχετα από το ποιο κανάλι αυτή προήλθε, υπάρχει σχετική ενημέρωση προς τον έμπορο ότι η πολλαπλή αναγραφόμενη τιμή για το ίδιο προϊόν και τελικά η πώληση του την ίδια χρονική στιγμή σε διαφορετικές τιμές λιανικής (που ενδεχομένως προκύπτουν από τις διαφορετικές αναγραφές τιμών ανά κανάλι) μπορεί να παραβιάζει την νομοθεσία και εγγυημένους κινδύνους υψηλών προστίμων για το λιανέμπορο. Τα φαινόμενα αυτά παρατηρούνται κυρίως σε αμιγώς ηλεκτρονικά ή φυσικά καταστήματα που έχουν eshop, τα οποία δραστηριοποιούνται αρκετά χρόνια στην αγορά. Τέτοια φαινόμενα συνήθως δεν υπάρχουν σε νέα καταστήματα που έχουν εμφανιστεί τα τελευταία χρόνια και συνήθως λαμβάνουν και τις πρώτες θέσεις, βάσει τιμής διάθεσης στις κατηγορίες αυτές, ειδικά το πρώτο διάστημα συμμετοχής τους στο [...].

χαμηλά επίπεδα σε σχέση με το κόστος αγοράς. Η συνεχής όχληση των λιανεμπόρων για τήρηση του περιθωρίου κέρδους των προϊόντων, από τους κατασκευαστές/χονδρεμπόρους οδήγησε τους λιανεμπόρους στο να βρουν λύσεις έτσι ώστε να μην μπορεί να γίνει εύκολα αντιληπτή η τελική τιμή που θα πωληθεί το προϊόν στον τελικό καταναλωτή. Οι ιστοσελίδες σύγκρισης τιμών αξιοποιούνται από τους καταναλωτές για να κάνουν έρευνα αγοράς, από τους λιανεμπόρους για να ελέγξουν το κατά πόσο είναι ανταγωνιστικοί, αλλά και από τους κατασκευαστές/ χονδρεμπόρους για να ελέγξουν τις τιμές πώλησης των προϊόντων τους από τους πελάτες τους, αλλά και από τους μη πελάτες τους¹²⁶.

108. Στη συνέχεια, παρουσιάζονται τα κρίσιμα αποδεικτικά στοιχεία, τα οποία συλλέχθηκαν από την ΓΔΑ, και συντείνουν στην απόδειξη της παραβατικής πρακτικής του καθορισμού τιμών λιανικής ανά ελεγχόμενη εταιρεία. Η ανάλυση και τεκμηρίωση της παραβατικής συμπεριφοράς ανά εταιρεία θα ακολουθήσει στην ενότητα V κατωτέρω.

IV.1. ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΤΑΙΡΕΙΑ CLIMA CONTROL

109. Από τον επιτόπιο έλεγχο στην εν λόγω εταιρεία και από τις απαντήσεις στις επιστολές παροχής στοιχείων της ΓΔΑ και τα προσκομιζόμενα με αυτές έγγραφα, καθώς και από καταθέσεις λιανοπωλητών, εντοπίστηκε πλήθος στοιχείων (τουλάχιστον 37 σε αριθμό) που αποδεικνύουν με βεβαιότητα ότι η CLIMA CONTROL εφήρμοζε πρακτικές καθορισμού τιμών μεταπώλησης, κατά την περίοδο από 06.09.2011 έως 03.04.2017¹²⁷, όπως αυτή θα προσδιοριστεί πιο αναλυτικά στην ενότητα V.2.1 κατωτέρω.

110. Χάριν ευσύνοπτης παρουσίασης, στη συνέχεια παρατίθενται χαρακτηριστικά αποσπάσματα από στοιχεία, τα οποία αφορούν στην ερευνώμενη πρακτική της CLIMA CONTROL και τα οποία έχουν ιδιαίτερα υψηλή αποδεικτική αξία, ενώ ο πλήρης κατάλογος των στοιχείων που συνέλεξε η ΓΔΑ και τα οποία κατά την Επιτροπή συνιστούν αποδείξεις της παραβατικής συμπεριφοράς της συγκεκριμένης εταιρείας περιέχονται στο Παράρτημα 1:

- i. Εγκύκλιος της εταιρείας με το εξής, μεταξύ άλλων, περιεχόμενο: *«Η εταιρεία μας, αποκλειστική αντιπρόσωπος στην Ελλάδα των προϊόντων θέρμανσης KITURAMI [...] αποφάσισε να ορίσει σε βασικά προϊόντα κατώτερες τιμές πώλησης. Οι τιμές πωλήσεις [sic] από τώρα και στο εξής θα είναι [ακολουθεί πίνακας με ενδείξεις ΠΡΟΙΟΝ / ΚΑΤΩΤΕΡΗ ΤΙΜΗ ΠΩΛΗΣΗΣ ΜΕ ΦΠΑ / ΑΝΩΤΕΡΗ ΤΙΜΗ ΠΩΛΗΣΗΣ ΜΕ ΦΠΑ και τις αντίστοιχες τιμές σε ευρώ]. [...] Για τους παραπάνω λόγους αλλά και προς αποτροπή φαινομένων αθέμιτου ανταγωνισμού που έχουν ήδη παρατηρηθεί στο χώρο είναι αναγκαίο τα καταστήματα που αναγράφουν τιμές προϊόντων της KITURAMI στις ιστοσελίδες τους, να τηρούν αυστηρά τις τιμές τιμοκαταλόγου της CLIMA CONTROL. Σε περίπτωση που δεν τηρηθούν από*

¹²⁶ Προς επίρρωση των ανωτέρω, η εταιρεία [...] προσκόμισε ενδεικτικά παραδείγματα εταιρειών αναφορικά με την ύπαρξη μηχανισμού «click για χαμηλότερη τιμή» ή άλλη αντίστοιχη επιλογή.

¹²⁷ Ειδικότερα, βρέθηκαν ισχυρά αποδεικτικά στοιχεία για το έτος 2011 (1 στοιχείο), για το 2014 (πληθώρα στοιχείων), για το 2016 (πληθώρα στοιχείων) και για το 2017 (τουλάχιστον 2 στοιχεία).

κάποιους από τους συνεργάτες της τα παραπάνω η εταιρεία είναι υποχρεωμένη να επανεξετάσει τους όρους συνεργασίας»^{128, 129}.

- ii. Μηνύματα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου με τίτλο «επιστολή κατώτερης τιμής» και λεκτικό «Παρακαλώ δείτε το επισυναπτόμενο», το οποίο είναι η υπογεγραμμένη εγκύκλιος της Clima Control (κατά τα ανωτέρω), με τις κατώτατες τιμές των λεβήτων πετρελαίου Kiturami και αναγραφόμενη ημερομηνία 15.9.2014¹³⁰.
- iii. Επιστολές με περιεχόμενο «**Η εταιρεία μας όρισε κατώτερη τιμή πώλησης στο ιντερνετ και για τον λέβητα Πυρόλυσης**»¹³¹.
- iv. Επιστολές με περιεχόμενο «[...] Παρακαλώ ισχύει το επισυναπτόμενο για **κατώτερη τιμή στο ιντερνετ για τον λέβητα πυρόλυσης [...]**»¹³².
- v. Επιστολή λιανοπωλητή προς την CLIMA CONTROL με περιεχόμενο «[...] Μετά από απροειδοποίητη έγγραφη ειδοποίησή σας, αισθάνομαι την ανάγκη να σας αναφέρω: 1. Η πώληση που έγινε [...] ήταν από πελάτη που ήρθε στο μαγαζί μου [...] Μαζί του δεν προυπήρξε καμιά τηλεφωνική επικοινωνία [...] 2. Στο διαδίκτυο μέχρι εχτές υπήρχαν δεκάδες e-shop με αναφορά για άτοκες δόσεις καθώς επίσης και χαμηλότερες τιμές σε επιλεγμένους τύπους που άλλαζαν μέσα στη διάρκεια της ημέρας. Αυτά τα e-shop βρίσκονται και στο [...] [...] **Η δική μας προσέγγιση ήταν να κάνουμε δώρο μια δεξαμενή κόστους [...] διατηρώντας σταθερή την τελική τιμή. Άλλοι κάνουν δώρο τα μεταφορικά ή [...]. Σέβομαι την απόφασή σας και σας επισυνάπτω ενυπόγραφα το νέο εκπτωσολόγιο 2015, παρότι θεωρώ άδικη τη μη ύπαρξη καμιάς προηγούμενης βάσιμης προειδοποίησης όπως γίνεται σε πολλούς άλλους συνεργάτες. Επίσης όλα τα προϊόντα της Clima Control από σήμερα στο site μας είναι σύμφωνα με τις απαιτήσεις της εταιρείας. [...]**»¹³³.
- vi. Μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου με περιεχόμενο «[...] Παρακαλώ δείτε τα επισυναπτόμενα και **διορθώστε τις τιμές σας στο ιντερνετ σύμφωνα με την κατώτερη τιμή που ορίζει η εταιρεία [...]**»¹³⁴.
- vii. Μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου με περιεχόμενο «[...] **Παρακαλώ διορθώστε την τιμή στο [...] του λέβητα Turbo 17. Οι τιμές στο διαδίκτυο θα πρέπει να είναι αυστηρά στην τιμή που ορίζει η εταιρεία [...]**»¹³⁵.
- viii. Χειρόγραφες σημειώσεις με περιεχόμενο «[...] **1.150 ώρα 1:58 κος [...] 1.200 ώρα 10:05 [...] 1.090 ώρα 10:10 [...], Τιμή [...] χωρίς καμινάδα, Ο [...] πρέπει να πάει για [...] % μεικτά, Ο [...] αγοράζει [...] και πάει για [...] %, ο [...] πρέπει να πάει για**

¹²⁸ Η υπογεγραμμένη εγκύκλιος της Clima Control με αναγραφόμενη ημερομηνία 6.9.2011 [...].

¹²⁹ Η έμφαση προστέθηκε.

¹³⁰ Τα μηνύματα [...].

¹³¹ Πανομοιότυπες ηλεκτρονικές επιστολές από [...] Η έμφαση στο κείμενο προστέθηκε.

¹³² Πανομοιότυπες ηλεκτρονικές επιστολές [...] Η έμφαση στο κείμενο προστέθηκε.

¹³³ Η επιστολή με ημερομηνία 17.12.2014 [...] Η έμφαση στο κείμενο προστέθηκε.

¹³⁴ Ηλεκτρονικό μήνυμα [...] Η έμφαση στο κείμενο προστέθηκε.

¹³⁵ Το μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου με ημερομηνία 29.2.2016 [...] Η έμφαση στο κείμενο προστέθηκε.

- [...]%, Ο [...] έχει ίδιες αγορές με [...], πρέπει να πάει για [...]%, Ο [...] αγοράζει [...] και πάει για [...]»¹³⁶.
- ix. Μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου με περιεχόμενο «*Αγαπητοί συνεργάτες, επισυναπτόμενα βλέπετε τις νέες τιμές Ιντερνέτ για βασικά προϊόντα μας Παρακαλείστε όπως αναρτήσετε στις ιστοσελίδες και τα e-shop τις επισυναπτόμενες τιμές ως την Κυριακή 2/10/2016 [...]*»¹³⁷.
- x. «*[...] Παρακαλώ όπως διορθώσετε τις τιμές στην ιστοσελίδα σας σύμφωνα με τις επισυναπτόμενες. Σας παρακαλώ η αλλαγή να γίνει σήμερα [...]*»¹³⁸.
- xi. Ανωμοτί κατάθεση [...] της εταιρείας Clima Control, σύμφωνα με τον οποίο «*[...] από το 2014, συστήνουμε στους πελάτες μας που κάνουν τις περισσότερες πωλήσεις τους μέσω e-shop να έχουν τις ίδιες κατώτερες τιμές πώλησης μέσω ίντερνετ για να μην υπάρχει αθέμιτος ανταγωνισμός. Σε όποιους δεν τηρούν τις κατώτατες τιμές στο ίντερνετ, τους κάνουμε συστάσεις και κάποιες φορές αναγκαζόμαστε να μειώσουμε τις εκπτώσεις που τους παρέχουμε. Χωρίς όμως να διακόψουμε τη συνεργασία μας μαζί τους γι' αυτό το λόγο. Όπως για παράδειγμα μείωση έκπτωσης έγινε στους: [...]*»¹³⁹.
- xii. Κατάθεση λιανοπωλητή, σύμφωνα με τον οποίο, «*Συμμορφωνόμαστε με βάση το τι ζητάνε [οι προμηθευτριες εταιρείες]. [...] ισχύει στην περίπτωση [...] της CLIMA CONTROL [...]*»¹⁴⁰.
- xiii. Κατάθεση λιανοπωλητή, σε συγκεκριμένη ερώτηση των ελεγκτών της ΓΔΑ «-Σας έχει κοινοποιηθεί ποτέ από εταιρεία συγκεκριμένες τιμές μεταπόλησης από τις οποίες να μην έχετε τη δυνατότητα να αποκλίνετε (υπό την απειλή διακοπής συνεργασίας); -Ναι. -Από ποιες εταιρείες; -**CLIMA CONTROL με την οποία δεν συνεργάζομαι λόγω της συγκεκριμένης εγκυκλίου, της 27/9/2016, την οποία μου απέστειλε**»¹⁴¹.
- xiv. Κατάθεση υπαλλήλου επιχείρησης λιανοπωλητή, σύμφωνα με τον οποίο «*Πρόκειται για κατώτατες τιμές τις οποίες μας ορίζουν ορισμένες προμηθευτριες εταιρείες προκειμένου να πωλήσουμε τα προϊόντα τους στο διαδίκτυο, είτε πρόκειται για πώληση μέσω δικού μας e-shop είτε μέσω διαδικτυακών πλατφορμών ([...]). Τέτοιες προμηθευτριες εταιρείες είναι ενδεικτικά η Clima Control [...] Αν αλλάξουμε διαδικτυακά την τιμή που πωλούμε ένα προϊόν και οι προμηθευτριες εταιρείες το αντιληφθούν, τότε θα μας πιέσουν είτε μέσω ηλεκτρονικής αλληλογραφίας είτε τηλεφωνικά για άμεση συμμόρφωση των τιμών μας στο διαδίκτυο με τις κατώτατες (προτεινόμενες) τιμές. Αν δεν συμμορφωθούμε, κάποιες μας ενημερώνουν ότι θα αναπροσαρμόσουν την τιμολογιακή τους*

¹³⁶ Οι χειρόγραφες σημειώσεις [...] Η έμφαση στο κείμενο προστέθηκε.

¹³⁷ Το μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, [...] Η έμφαση στο κείμενο προστέθηκε.

¹³⁸ Το μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου με ημερομηνία 3.4.2017 [...].

¹³⁹ Η ανωμοτί κατάθεση [...] Η έμφαση στο κείμενο προστέθηκε.

¹⁴⁰ Ανωμοτί κατάθεση του [...] Η έμφαση στο κείμενο προστέθηκε.

¹⁴¹ Ανωμοτί κατάθεση [...] Η έμφαση στο κείμενο προστέθηκε.

*πολιτική έναντι ημών (π.χ. παροχή χαμηλότερων εκπτώσεων επί των τιμών που προμηθευόμαστε τα προϊόντα τους με αποτέλεσμα να συμπιέζεται το περιθώριο κέρδους μας [...]) Σε όλες τις περιπτώσεις που εμείς προσπαθήσαμε να αλλάξουμε διαδικτυακά τις τιμές λιανικής των προϊόντων μας –σε σχέση με τις κατώτατες τιμές των προμηθευτριών μας- οι προμηθεύτριες μας κάλεσαν τηλεφωνικά και μας ζήτησαν να αναπροσαρμόσουμε αντίστοιχα τις τιμές μας, πράγμα το οποίο εμείς πράξαμε αμέσως και ως εκ τούτου δεν συνέβη κάτι άλλο από όσα αναφέρω στην παραπάνω απάντηση [...]*¹⁴².

- xv. Ανωμοτί κατάθεση λιανοπωλητή, σύμφωνα με τον οποίο **«Στις μηχανές αναζήτησης (π.χ. [...]) θα πρέπει να βάζουμε αυστηρά συγκεκριμένες τιμές που μας καθορίζει η προμηθεύτρια εταιρεία π.χ. η clima control το κάνει για τους λέβητες kiturami [...]**¹⁴³.
- xvi. Απαντητική επιστολή λιανοπωλητή προς την Υπηρεσία, με περιεχόμενο **«[...] clima control [...] Όλες οι παραπάνω εταιρείες τα τελευταία 1-2 χρόνια κάνουν μια προσπάθεια ελάχιστων τιμών λιανικής για το διαδίκτυο, μέσω προφορικής ενημέρωσης προς εμάς το οποίο έχει παρατηρηθεί [...]**¹⁴⁴.

IV.2. ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΗΛΙΟΑΚΜΗ

111. Από τον επιτόπιο έλεγχο που πραγματοποιήθηκε στα γραφεία της εν λόγω εταιρείας, από τις απαντήσεις στις επιστολές παροχής στοιχείων της ΓΔΑ και τα προσκομιζόμενα με αυτές έγγραφα, εντοπίστηκε πλήθος στοιχείων (τουλάχιστον 23 σε αριθμό) που αποδεικνύουν με βεβαιότητα ότι η ΗΛΙΟΑΚΜΗ εφήρμοζε πρακτικές καθορισμού τιμών μεταπώλησης, κατά την περίοδο από 31.01.2014 έως 23.03.2018¹⁴⁵, όπως αυτή θα προσδιοριστεί πιο αναλυτικά στην ενότητα V.2.2 κατωτέρω.

112. Χάριν ευσύνοπτης παρουσίασης, στη συνέχεια παρατίθενται χαρακτηριστικά αποσπάσματα από στοιχεία, τα οποία αφορούν στην ερευνώμενη πρακτική της ΗΛΙΟΑΚΜΗ και τα οποία έχουν ιδιαίτερα υψηλή αποδεικτική αξία, ενώ ο πλήρης κατάλογος των στοιχείων που συνέλεξε η ΓΔΑ και τα οποία κατά την Επιτροπή συνιστούν αποδείξεις της παραβατικής συμπεριφοράς της συγκεκριμένης εταιρείας παρατίθενται στο Παράρτημα 2:

- i. Μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου από το τμήμα πωλήσεων της εταιρείας προς λιανοπωλητές, με περιεχόμενο **«Αγαπητοί συνεργάτες, παρακαλείσθε μέχρι τη Δευτέρα 03/02/2014, να έχετε αναρτήσει όλοι τις ίδιες τιμές ηλεκτρονικά, σύμφωνα με τον συνημμένο τιμοκατάλογο, χωρίς καμία παράκληση»**¹⁴⁶.

¹⁴² Η ανωμοτί κατάθεση του [...] Η έμφαση στο κείμενο προστέθηκε.

¹⁴³ Η ανωμοτί κατάθεση του [...] Η έμφαση στο κείμενο προστέθηκε.

¹⁴⁴ Η με αρ. πρωτ. 7289/11.8.2020 απαντητική επιστολή του [...] της εταιρείας [...]. Η έμφαση στο κείμενο προστέθηκε.

¹⁴⁵ Ειδικότερα, για το έτος 2014 υπάρχουν 3 στοιχεία, για το 2015 υπάρχουν 5 στοιχεία, το 2016 10 στοιχεία, για το 2017 και για το 2018 από ένα στοιχείο.

¹⁴⁶ Το μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου με ημερομηνία 31.1.2014 [...] Η έμφαση στο κείμενο προστέθηκε.

- ii. Μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου από το τμήμα πωλήσεων της εταιρείας προς λιανοπωλητές, με περιεχόμενο «Όλες οι παραπάνω τιμές [...] είναι οι κατώτερες τιμές λιανικής, που μπορείτε να εμφανίσετε στο ιντερνέτ, ως τιμές πώλησης από το καταστημά σας. **Αποκλίσεις, προς το φθηνότερο, θα αποφέρουν μείωση των εκπτώσεών σας, για ορισμένο χρονικό διάστημα. Ο χρόνος αναπροσαρμογής των τιμών σας, προσδιορίζεται σε 2 ημερολογιακές ημέρες, από την ημερομηνία έκδοσης της παρούσης. Η εμφάνιση τιμών στο ιντερνέτ από το κατάστημα σας, συνεπάγεται αυτόματα την αποδοχή των ανωτέρω όρων**»¹⁴⁷.
- iii. Μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, με περιεχόμενο «**Αγαπητοί συνεργάτες, Στα πλαίσια της απρόσκοπτης συνεργασίας μας, παρακαλούμε πολύ όπως, μέσα στην ημέρα οι τιμές στο Internet, να εναρμονιστούν με τις τιμές που αναγράφονται στους επισυναπτόμενους Τιμοκαταλόγους. Θα θέλαμε να γίνει κατανοητό ότι αυτό λειτουργεί προς το συμφέρον όλων μας. Ο συνεργάτης μας [...] είναι πάντα διαθέσιμος για ότι χρειάζεστε στο τηλέφωνο [...]**»¹⁴⁸.
- iv. Μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου προς λιανοπωλητές, με περιεχόμενο «[...] παρακαλούμε πολύ όπως **αλλάξετε άμεσα τις τιμές στο Internet, βάσει των επισυναπτόμενων τιμοκαταλόγων [...]**»¹⁴⁹.
- v. Μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου προς λιανοπωλητές, με περιεχόμενο «**Αγαπητοί συνεργάτες, Εντός 24 ωρών, οι τιμές στο Internet, να εναρμονιστούν με τις τιμές που αναγράφονται στον επισυναπτόμενο Τιμοκατάλογο. Θα θέλαμε να γίνει κατανοητό ότι αυτό λειτουργεί προς το συμφέρον όλων μας. Ο συνεργάτης μας [...] είναι πάντα διαθέσιμος για ότι χρειάζεστε στο τηλέφωνο [...]**»¹⁵⁰
- vi. Μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου πωλητή της εταιρείας προς στέλεχος αυτής, με περιεχόμενο « Στο MS 120 επιλεκτικό διπλης ...11 καταστηματα είναι κατω από τα [...] που εχουμε ορισει. **Οι υπολοιποι (ηλιθιοι) είναι κανονικα. Κατωτερη τιμη [...] από τον [...]**»¹⁵¹.
- vii. Μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου λιανοπωλητή προς στέλεχος της εταιρείας, με περιεχόμενο «[...] **Μας έχετε υποδείξει τις κατώτατες τιμές στο internet και τις ακολουθούμε πιστά, όμως κάποιοι συνεργάτες διαφοροποιούνται, (βλέπε [...]), κλπ με αποτέλεσμα να χάνω εγώ την πώληση και την αξιοπιστία μου σαν κατάστημα» Και η απάντηση εκ μέρους της εταιρείας: «[...] Θα θέλαμε να σας πούμε ότι η εταιρεία μας κάνει σε καθημερινή βάση, πραγματικές προσπάθειες σε πολλά επίπεδα**

¹⁴⁷ Το μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου με ημερομηνία 12.2.2014 [...] Η έμφαση στο κείμενο προστέθηκε.

¹⁴⁸ Το με ημερομηνία 25.2.2015 μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου [...] Η έμφαση στο κείμενο προστέθηκε.

¹⁴⁹ Το με ημερομηνία 2.9.2015 μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου [...] Η έμφαση στο κείμενο προστέθηκε.

¹⁵⁰ Το με ημερομηνία 14.1.2016 μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου [...].

¹⁵¹ Το με ημερομηνία 18.7.2016 μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου [...] Η έμφαση στο κείμενο προστέθηκε.

και με πολλούς τρόπους, ώστε **τα φαινόμενα αθέμιτου ανταγωνισμού μέσω internet να εκλείψουν**»¹⁵².

- viii. Μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου στελέχους της εταιρείας προς λιανοπωλητές, με περιεχόμενο «*Αγαπητοί συνεργάτες, Τελευταία, μετά από πολλά παράπονα πελατών και αρκετές αναφορές στο Διαδίκτυο, παρατηρούμε ότι **οι τιμές συγκεκριμένων προϊόντων μας αντί να διατηρούνται σταθερά πάνω από τα κατώτατα συμφωνημένα επίπεδα τιμών, βάσει του διαδικτυακού καταλόγου, όπως συνέβη για ορισμένο χρονικό διάστημα, σημειώνουν και πάλι περαιτέρω μείωση, συμβάλλοντας στη δημιουργία κλίματος μη-υγιούς ανταγωνισμού μεταξύ των πελατών μας. Καλούμε όλους τους πελάτες μας που εφαρμόζουν την παραπάνω τακτική να προβούν σε διόρθωση της τιμολογιακής τους πολιτικής το αργότερο έως την Παρασκευή 14-10-2016 και ώρα 24:00μμ. Σε αντίθετη περίπτωση η εταιρεία θα αναγκαστεί να λάβει μέτρα, εφαρμόζοντας στους συγκεκριμένους πελάτες έκπτωση 50% επί των αρχικών τιμών του καταλόγου αρχής γενομένης από 17-10-2016, προς επιδιόρθωση του προβλήματος. Με εκτίμηση, [...] Εμπορικό τμήμα***»¹⁵³.
- ix. Μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου στελέχους της εταιρείας προς λιανοπωλητή, με περιεχόμενο «*[...] Μετά την επικοινωνία σας με τον συνεργάτη μας [...], θα βρείτε επισυναπτόμενα τους **ιντερνετικούς καταλόγους**. Παραμένουμε στη διάθεσή σας για ότι χρειάζεστε. Με εκτίμηση [...]* [ακολουθούν οι τιμοκατάλογοι τις κατώτατες τιμές ηλιακών θερμοσίφωνων *Helioakmi Megasun, Solarnet και Compact*]]»¹⁵⁴.
- x. Μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου μεταξύ στελεχών της εταιρείας με συνημμένους τιμοκαταλόγους, με τιμές για το διαδίκτυο, σε κάθε έναν εκ των οποίων σημειώνεται ότι οι τιμές «*είναι οι κατώτατες τιμές λιανικής που μπορείτε να εμφανίσετε στο internet, ως τιμές πώλησης από το κατάστημά σας*»¹⁵⁵.

IV.3. ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΤΑΙΡΕΙΑ AHI CARRIER

113. Από τον επιτόπιο έλεγχο στα γραφεία της εν λόγω εταιρείας, από τις απαντήσεις στις επιστολές παροχής στοιχείων της ΓΔΑ και τα προσκομιζόμενα με αυτές έγγραφα, καθώς και από καταθέσεις λιανοπωλητών εντοπίστηκε πλήθος στοιχείων (τουλάχιστον 60 σε αριθμό) που αποδεικνύουν με βεβαιότητα ότι η εταιρεία AHI CARRIER εφαρμόζε πρακτικές καθορισμού τιμών μεταπώλησης, κατά την περίοδο από 02.04.2012 έως 31.01.2019¹⁵⁶, όπως αυτή θα προσδιοριστεί πιο αναλυτικά στην ενότητα V.2.3 κατωτέρω.

¹⁵² Το με ημερομηνία 21.9.2016 μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου [...]. Η έμφαση στο κείμενο προστέθηκε.

¹⁵³ Το με ημερομηνία 12.10.2016 μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου [...]. Η έμφαση στο κείμενο προστέθηκε.

¹⁵⁴ Το με ημερομηνία 5.4.2017 μήνυμα ηλεκτρονικού [...]. Η έμφαση στο κείμενο προστέθηκε.

¹⁵⁵ Το με ημερομηνία 23.3.2018 μήνυμα ηλεκτρονικού [...]. Η έμφαση στο κείμενο προστέθηκε.

¹⁵⁶ Για το έτος 2012 και 2013 υπάρχουν 3 στοιχεία ανά έτος, για το 2014 υπάρχουν 2 στοιχεία, το 2015 5 στοιχεία, για το 2016 18 στοιχεία, για το 2017 13 στοιχεία, για το 2018 11 στοιχεία και το 2019 3 στοιχεία.

114. Χάριν ευσύνοπτης παρουσίασης, στη συνέχεια παρατίθενται χαρακτηριστικά αποσπάσματα από στοιχεία, τα οποία αφορούν στην ερευνώμενη πρακτική της ΑΗΙ CARRIER και τα οποία έχουν ιδιαίτερα υψηλή αποδεικτική αξία, ενώ ο πλήρης κατάλογος των στοιχείων που συνέλεξε η ΓΔΑ και τα οποία κατά την Επιτροπή συνιστούν αποδείξεις της παραβατικής συμπεριφοράς της συγκεκριμένης εταιρείας παρατίθεται στο Παράρτημα 3:

- i. Μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου από την εταιρεία προς λιανοπωλητή, με περιεχόμενο *«Σχετικά με την ανάρτηση τιμών στο internet θα σας παρακαλούσα να περιμένετε λίγο πριν κάνετε το οτιδήποτε διότι είμαι στη διαδικασία σύνταξης πολιτικής για το κομμάτι αυτό. Θα σας ενημερώσω για το πώς θα κινηθούμε στο κομμάτι αυτό»*¹⁵⁷.
- ii. Μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου του διευθυντή πωλήσεων της εταιρείας προς λιανοπωλητή, με περιεχόμενο *«Αγαπητέ [...] Προλάβετε και τα ανεβάσατε στο [...];;; Δε συζητήσαμε για κάτι τέτοιο! Και σίγουρα δε μας ενθουσιάζει μια τέτοια προοπτική!!!»*¹⁵⁸.
- iii. Μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου του διευθυντή πωλήσεων της εταιρείας προς λιανοπωλητή, με περιεχόμενο *«[...] καλησπέρα! Ωραία αρχίσαμε! Το μόνο σίγουρο είναι ότι δε θα συνεχίσουμε έτσι! Οι τιμές σου είναι ΑΠΑΡΑΔΕΚΤΕΣ!»*¹⁵⁹.
- iv. Μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου του [...] της εταιρείας προς τον [...] της εταιρείας και λιανοπωλητή, με περιεχόμενο *«Καταγραφή των τιμών πώλησης στο Internet. Οι παρατηρήσεις είναι: 1. Στα Carrier iPLUS ακολουθούν τη σύσταση. 2. Στα Carrier XPOWER οι συνήθειες ύποπτοι έχουν χαμηλότερες τιμές από τις προτεινόμενες αλλά με μικρή διαφορά 3. Στα Toshiba Suzumi Plus έχει party! Όλα τα μοντέλα. 4. Στα Toshiba Avant έχουν party! Θα ήθελα να κάνω μια αναφορά στο AISHOP. είναι OK αλλά στην TOSHIBA άρχισε να την πατώνει. Άρχισε τα παιχνιδάκια. Δε θα τα πάμε καλά. Πρέπει άμεσα να επανέλθει στα προηγούμενα επίπεδα»*¹⁶⁰.
- v. Μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου από μεταπωλητή σε άλλον μεταπωλητή, με περιεχόμενο *«[...] Σε συνεννόηση με την Carrier Hellas, έχουμε καταλήξει σε συμφωνία για τις χαμηλότερες τιμές των προϊόντων Carrier-Toshiba που πρέπει να εμφανίζονται στις ηλεκτρονικές πωλήσεις ([...]). Οι επισυναπτόμενες τιμές είναι ιδιαίτερα ελκυστικές και σκοπό έχουν να μας προστατέψουν από τον αθέμιτο*

¹⁵⁷ Το με ημερομηνία 2.4.2012 μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου [...] Η έμφαση στο κείμενο προστέθηκε.

¹⁵⁸ Το με ημερομηνία 28.11.2012 μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου [...] Η έμφαση στο κείμενο προστέθηκε.

¹⁵⁹ Το με ημερομηνία 12.6.2013 μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου [...] Η έμφαση στο κείμενο προστέθηκε.

¹⁶⁰ Το με ημερομηνία 10.6.2014 μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου από [...] Η έμφαση στο κείμενο προστέθηκε.

ανταγωνισμό και να αυξήσουν τις πωλήσεις όλων μας. **Σας παρακαλούμε να τηρείτε πιστά τις επισυναπτόμενες τιμές**»¹⁶¹.

- vi. Μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου μεταξύ στελεχών της εταιρείας, με περιεχόμενο «[...] Επίσης είπα στον [...], **ότι αν δε συμμαζέψει τον [...]**... **να σταματήσει να του πουλάει, αλλιώς θα του κόψω την έκπτωση του διανομέα...**» και μετά από 8 λεπτά ο ίδιος επανέρχεται: «Όποιος δε συμμορφωθεί ως ακολούθησει στα αποδυτήρια τον Berbadon»¹⁶².
- vii. Μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου μεταξύ υπαλλήλων της εταιρείας «[...] **Πρέπει να προχωρήσουμε σε «πολιτική κυρώσεων» σε όποιους παραβιάζουν την εμπορική μας πολιτική μέσω του διαδικτύου. [...]**»¹⁶³.
- viii. Μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου από λιανοπωλητή σε λιανοπωλητή, με περιεχόμενο «**Σε παρακαλώ άλλαξε στο ESHOP τις τιμές των αφυγραντήρων CARRIER με τις παρακάτω Κοίταξε στο [...] και τους άλλους**» [ακολουθεί πίνακας με τα μοντέλα των CARRIER Αφυγραντήρων και τις αντίστοιχες τιμές τους]¹⁶⁴.
- ix. Μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου στελέχους της εταιρείας, με περιεχόμενο «**Σε ενημερώνω ότι στο [...] κάνουν party !Άρα το πρωί της Τετάρτης η πρώτη σου δουλειά σου θα πρέπει είναι το «μάζεμα» έστω και από το σπίτι σου εάν αργήσεις να έρθεις!! Τέλος σε ενημερώνω ότι η γκόμενα από την [...] δεν έχει ακόμα τοποθετήσει τα τεχνικά μας χαρακτηριστικά !! Σκίσε την !!!**»¹⁶⁵.
- x. Μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου μεταξύ στελεχών της εταιρείας, με περιεχόμενο «[...] Εσύ λοιπόν θα πας στο γραφείο αξιοποιώντας τον χρόνο σου **στις νέες τιμές του [...] σε όλα τα προϊόντα μας, ήτοι θα ζητήσεις από [...] και τις νέες τιμές των Carrier ώστε να είναι ολοκληρωμένη η προσέγγιση σου. Άρα έχεις 2 εργάσιμες ημέρες από αύριο όλες οι τιμές να είναι ισορροπημένες παντού .Όσο αφορά την Πέμπτη και την Παρασκευή αφού κάθε πρωί θα δίνεις το παρών στην εταιρεία και θα ελέγχεις τις τιμές [...]**»¹⁶⁶.
- xi. Μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου μεταξύ στελεχών της εταιρείας, με περιεχόμενο «**Κάνουν party με τα προϊόντα μας !!Διόρθωσε τις τιμές άμεσα !!**»¹⁶⁷.

¹⁶¹ Το με ημερομηνία 22.4.2015 μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου [...] Η έμφαση στο κείμενο προστέθηκε.

¹⁶² Τα με ημερομηνία 27.11.2015 μηνύματα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου [...] Η έμφαση στο κείμενο προστέθηκε.

¹⁶³ Το με ημερομηνία 14.3.2013 μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου [...]

¹⁶⁴ Το με ημερομηνία 1.3.2016 μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου [...] Η έμφαση στο κείμενο προστέθηκε.

¹⁶⁵ Το με ημερομηνία 17.5.2016 μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου [...] Η έμφαση στο κείμενο προστέθηκε.

¹⁶⁶ Το με ημερομηνία 20.2.2017 μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου [...] Η έμφαση στο κείμενο προστέθηκε.

¹⁶⁷ Το με ημερομηνία 11.5.2017 μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου [...]. Η έμφαση στο κείμενο προστέθηκε.

- xii. Μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου μεταξύ στελεχών της εταιρείας, με περιεχόμενο *«Ακολουθεί συνημμένα ο πίνακας με τις τιμές που θα πρέπει να εμφανίζονται στο [...]. Ο καθένας από εσάς στο χρονικό διάστημα που έχετε δηλωθεί, είστε 100% υπεύθυνοι για την εναρμονισμένη αποτύπωση των τιμών 24 ώρες το 24ωρο σε όλα τα ηλεκτρονικά καταστήματα ! Στον πίνακα αυτό θα πρέπει να προσέξετε σε ποια ακριβώς κανάλια διανομής θα πρέπει να εμφανίζονται τα μηχανήματα. ([...]) Σε περίπτωση που κάποιο ηλεκτρονικό κατάστημα προβάλει μηχανήματα που δεν ανήκουν στην δικαιοδοσία πώλησής του, καλείσθε να τον σταματήσετε !! Πρόθυμος για κάθε πληροφορία ή διευκρίνιση, **Τα μάτια σας 14 !! ... Γιατί και εγώ θα παρακολουθώ εσάς !**»¹⁶⁸.*
- xiii. Μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου στελέχους της εταιρείας, με περιεχόμενο *«Θα ήθελα να σας παρακαλέσω να κάνετε μία παρέμβαση στον [...] για τις α/θ που έχει βγάλει στο [...]. Και δεν πουλάει τίποτα και ζημιά κάνει σε όλους τους συνεργάτες»¹⁶⁹ [ακολουθεί πίνακας με τις προτεινόμενες τιμές λιανικής στις αντλίες θερμότητας].*

IV.4. ΓΙΑ ΤΙΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ ΑΜΟΙΡΙΔΗΣ – ΣΑΒΒΙΔΗΣ ΚΑΙ Κ. ΚΑΡΥΔΑ

115. Από τον επιτόπιο έλεγχο στην εν λόγω εταιρεία, από τις απαντήσεις στις επιστολές παροχής στοιχείων της ΓΔΑ και τα προσκομιζόμενα με αυτές έγγραφα, εντοπίστηκε πλήθος στοιχείων (τουλάχιστον 10 σε αριθμό) που κατά την Επιτροπή αποδεικνύουν με βεβαιότητα ότι οι εταιρείες ΑΜΟΙΡΙΔΗΣ-ΣΑΒΒΙΔΗΣ και Κ. ΚΑΡΥΔΑ εφήρμοζαν πρακτικές καθορισμού τιμών μεταπώλησης κατά την περίοδο από 02.03.2017 έως 07.07.2020¹⁷⁰, όπως αυτή θα προσδιοριστεί πιο αναλυτικά στην ενότητα V.2.4 κατωτέρω. Παρατίθενται κάτω τα χαρακτηριστικά αποσπάσματα από τα συλλεχθέντα στοιχεία:

- i. Μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου της εταιρείας προς λιανοπωλητές, με περιεχόμενο *«[...] ΣΑΣ ΔΙΝΩ ΚΑΤΩΘΙ ΤΙΣ ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΕΣ ΛΙΑΝΙΚΕΣ ΤΙΜΕΣ ΚΛΙΜΑΤΙΣΤΙΚΩΝ ΠΟΥ ΘΑ ΠΡΕΠΕΙ ΑΜΕΣΑ ΝΑ ΕΦΑΡΜΟΣΘΟΥΝ» [ακολουθεί πίνακας με ενδείξεις ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΕΙΔΟΥΣ και τα διάφορα μοντέλα κλιματιστικών F&U / ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΗ ΛΙΑΝΙΚΗ ΜΕ ΦΠΑ και τις αντίστοιχες τιμές σε ευρώ]»¹⁷¹.*
- ii. Μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου της εταιρείας προς λιανοπωλητές, με περιεχόμενο *«ΣΤΟ ΣΥΝΗΜΜΕΝΟ ΑΡΧΕΙΟ ΣΑΣ ΑΠΟΣΤΕΛΛΩ ΤΙΣ ΝΕΕΣ ΤΙΜΕΣ ΚΛΙΜΑΤΙΣΤΙΚΩΝ ΠΟΥ ΘΑ ΙΣΧΥΟΥΝ ΑΠΟ 1/5/2017 [...] Η ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΑΥΤΗ ΑΡΧΙΚΑ ΓΙΝΕΤΑΙ ΣΕ ΣΑΣ ΠΟΥ Η ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΜΑΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΗΤΑΝ ΙΚΑΝΟΠΟΙΗΤΙΚΗ ΚΑΤΑ ΤΟ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΟ ΕΤΟΣ [...] ΣΤΟ ΣΥΝΗΜΜΕΝΟ*

¹⁶⁸ Το με ημερομηνία 26.7.2018 μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου [...] Η έμφαση στο κείμενο προστέθηκε.

¹⁶⁹ Το με ημερομηνία 31.1.2019 μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου [...] Η έμφαση στο κείμενο προστέθηκε.

¹⁷⁰ Για το έτος 2017 υπάρχουν 4 στοιχεία, για το 2018 υπάρχουν 2 στοιχεία, για το 2019 και το 2020 τουλάχιστον από 3 στοιχεία ανά έτος.

¹⁷¹ Το με ημερομηνία 2.3.2017 μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου [...] Η έμφαση στο κείμενο προστέθηκε.

ΤΙΜΟΚΑΤΑΛΟΓΟ ΔΙΝΕΤΑΙ ΚΑΙ Η ΣΤΗΜΕΣ ΜΕ ΤΗΝ ΕΛΑΧΙΣΤΗ ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΗ ΛΙΑΝΙΚΗ [...] ΟΙ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΜΑΣ ΜΕ ΤΗ ΣΥΓΚΕΚΡΙΜΕΝΗ ΕΝΔΕΙΞΗ ΘΑ ΔΙΕΥΚΡΙΝΗΣΤΟΥΝ ΚΑΤΟΠΙΝ ΤΩΝ ΕΠΑΦΩΝ ΠΟΥ ΘΑ ΕΧΟΥΜΕ. [Υπάρχει στήλη «ΠΡΟΤΕΙΝΟΜ. ΛΙΑΝΙΚΗ ΜΕ ΦΠΑ» και ΕΛΑΧΙΣΤΗ ΠΡΟΤΕΙΝ. ΛΙΑΝΙΚΗ]¹⁷².

- iii. Μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου της εταιρείας προς λιανοπωλητές, με περιεχόμενο **«ΑΠΟ 17/4/2017 ΘΑ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΕΦΑΡΜΟΣΤΟΥΝ ΟΙ ΕΛΑΧΙΣΤΕΣ ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΕΣ ΤΙΜΕΣ (ΣΤΟΝ ΚΑΤΩΘΙ ΠΙΝΑΚΑ) ΛΟΓΩ ΕΞΑΝΤΛΗΣΗΣ ΑΠΟΘΕΜΑΤΩΝ ΣΕ ΚΑΠΟΙΟΥΣ ΚΩΔΙΚΟΥΣ ΚΑΙ ΑΜΕΣΗΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΩΝ ΝΕΩΝ ΤΙΜΩΝ ΧΡΕΩΣΗΣ»**¹⁷³.
- iv. Μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου της εταιρείας προς λιανοπωλητές, με περιεχόμενο **«[...] ΚΑΛΗΜΕΡΑ ΣΑΣ, ΔΙΟΡΘΩΣΤΕ ΑΜΕΣΑ ΣΤΑ ΚΑΤΩΘΙ ΚΛΙΜΑΤΙΣΤΙΚΑ ΤΙΣ ΤΙΜΕΣ ΣΑΣ ΤΟ ΠΑΙΧΝΙΑΙ ΚΛΕΦΤΕΣ & ΑΣΤΥΝΟΜΟΙ ΤΟ ΠΑΙΖΑΜΕ ΟΤΑΝ ΗΜΑΣΤΑΝ ΠΑΙΔΑΚΙΑ ΚΑΙ ΝΟΜΙΖΩ ΟΤΙ ΜΕΓΑΛΩΣΑΜΕ ΠΛΕΟΝ..... ΟΤΑΝ ΛΕΜΕ [...]€ ΔΕΝ ΕΝΝΟΕΙΤΕ ΟΥΤΕ [...]€ ΟΥΤΕ [...]€, ΤΗΝ ΕΠΟΜΕΝΗ ΦΟΡΑ ΠΟΥ ΘΑ ΔΩ ΞΑΝΑ ΤΙΣ ΤΙΜΕΣ ΚΑΙ ΔΕΝ ΘΑ ΕΧΟΥΝ ΤΙΣ ΚΑΤΩΘΙ , ΑΠΛΩΣ ΘΑ ΧΑΣΕΤΕ ΤΟ [...] % ΓΙΑ ΟΛΕΣ ΤΙΣ ΑΓΟΡΕΣ ΚΛΙΜΑΤΙΣΤΙΚΩΝ ΤΟΥ ΤΡΕΧΟΝΤΑ ΜΗΝΑ. [...] ΕΝΗΜΕΡΩΣΕ ΤΟΝ [...] ΝΑ ΚΑΤΕΒΑΣΕΙ ΟΛΑ ΤΑ ΚΛΙΜΑΤΙΣΤΙΚΑ ΜΑΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΜΗΝΑ ΙΟΥΝΙΟ ΔΕΝ ΘΑ ΤΟΥ ΠΑΡΑΔΩΘΟΥΝ ΚΛΙΜΑΤΙΣΤΙΚΑ ΓΙΑ ΤΟΝ ΤΡΕΧΟΝΤΑ ΜΗΝΑ. [...] ΟΙ ΠΑΡΑΓΓΕΛΙΕΣ ΚΛΙΜΑΤΙΣΤΙΚΩΝ ΘΑ ΕΚΤΕΛΟΥΝΤΑΙ ΚΑΤΟΠΙΝ ΕΓΚΡΙΣΗΣ ΜΟΥ»** [ακολουθεί πίνακας με ενδείξεις ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΕΙΔΟΥΣ/ΕΛΑΧΙΣΤΗ ΠΡΟΤΕΙΝ. ΛΙΑΝΙΚΗ με διάφορα μοντέλα κλιματιστικών F & U και MORRIS]¹⁷⁴.
- v. Μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου προς λιανοπωλητές, με περιεχόμενο **«Μαγκες καλημερα ,Στο θερμαντικο UNITED 852 πουλατε κατω του κοστους σας προσοχη , ευχαριστω»**¹⁷⁵.
- vi. Μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου προς λιανοπωλητές, με περιεχόμενο **«Αλλάξτε άμεσα γιατί θα σας αλλάξω τα φώτα. Ευχαριστώ».** [Η απάντηση της [...]:] **«Άλλαξα κε [...]!»** [και η ανταπάντηση του [...]:] **«Μπραβο παιδι μου»**¹⁷⁶.
- vii. Απαντητική επιστολή λιανοπωλητή σε επιστολή παροχής στοιχείων της Υπηρεσίας, με περιεχόμενο **«Με τις παραπάνω εταιρείες [έχει αναφερθεί προηγούμενα και στις ΑΜΟΙΡΙΔΗΣ-ΣΑΒΒΙΔΗΣ και Κ. ΚΑΡΥΔΑ] δεν υπάρχουν**

¹⁷² Το με ημερομηνία 21.3.2017 μήνυμα ηλεκτρονικού [...] Η έμφαση στο κείμενο προστέθηκε.

¹⁷³ Το με ημερομηνία 06.04.2017 μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου [...] Η έμφαση στο κείμενο προστέθηκε.

¹⁷⁴ Το με ημερομηνία 7.6.2017 μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου [...] Η έμφαση στο κείμενο προστέθηκε.

¹⁷⁵ Το με ημερομηνία 24.11.2018 μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου [...] Η έμφαση στο κείμενο προστέθηκε.

¹⁷⁶ Το με ημερομηνία 26.11.2018 μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου [...] Η έμφαση στο κείμενο προστέθηκε.

[...] παρά μόνο **τηλεφωνικές επικοινωνίες για προτεινόμενες τιμές στο διαδίκτυο σε βαθμό όχλησης** πέραν της "λογικής" τιμής και λόγω ανταγωνισμού της αγοράς δεν εφαρμόζαμε τις προτεινόμενες τιμές κυρίως μέσω μηχανών αναζήτησης ([...] Κλπ) και σε περιπτώσεις περιορισμό χρήσης προϊόντων σε ιστοσελίδες σύγκρισης τιμών και άλλου είδους περιορισμούς στη διαδικτυακή πώληση με αποτέλεσμα **περί μη αποστολής προϊόντος η περικοπή εκπτώσεων. Η συγκεκριμένη πρακτική συνεχίζεται ως σήμερα**»¹⁷⁷.

- viii. Απαντητική επιστολή λιανοπωλητή σε επιστολή παροχής στοιχείων της Υπηρεσίας, με περιεχόμενο «**Ως προς την πρακτική αναφορικά με τις ελάχιστες τιμές λιανικής πώλησης στο διαδίκτυο, υπήρχε τηλεφωνική επικοινωνία [...]. Δεν υπήρχε προφανής κύρωση σε περίπτωση που η [...] δεν υιοθετούσε αυτή την τιμή, ωστόσο υπήρχε διαρκής όχληση, υπό την μορφή «παραπόνου», προκειμένου να προβάλλονται οι συγκεκριμένες τιμές** [εν. τις δυο εταιρείες ΑΜΟΙΡΙΔΗΣ-ΣΑΒΒΙΔΗΣ και Κ. ΚΑΡΥΔΑ με τις οποίες συνεργάζεται η εταιρεία κατά τα έτη 2019 και 2020] [...] Η εφαρμογή [...] είναι ουσιαστικά η έμπρακτη προσπάθεια της εταιρείας, να επιτελέσει τον σκοπό της, ο οποίος δεν είναι άλλος από την όσο το δυνατόν πιο άρτια εξυπηρέτηση του καταναλωτή, χωρίς να έρχεται και σε ευθεία ρήξη με τις εταιρείες, που άλλως (όπως επιτάσσουν και οι άγραφοι κανόνες της αγοράς) θα την απέκοβαν άμεσα ή θα της πωλούσαν τα προϊόντα σε υψηλές και με κανένα περιθώριο κέρδους τιμές [εννοεί συνολικά τις εταιρείες που εφαρμόζαν αυτή την πρακτική]»¹⁷⁸.
- ix. Απαντητική επιστολή λιανοπωλητή σε επιστολή παροχής στοιχείων της Υπηρεσίας, με περιεχόμενο «**Οι μόνες εταιρείες που μέσω εκπροσώπου τους μας έχουν παρακαλέσει για διόρθωση τιμών στα πλαίσια καθορισμού συγκεκριμένων τιμών είναι οι εταιρείες [ΑΜΟΙΡΙΔΗΣ - ΣΑΒΒΙΔΗΣ και Κ. ΚΑΡΥΔΑ] από [...]**¹⁷⁹ [επισυνάπτονται 12 μηνύματα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου 2)] **Τον αφυγραντήρα [...] κάнтον σε παρακαλώ €[...] [3)] Σε παρακαλώ άλλαξε μου 2 τιμούλες [αφυγραντήρων]:-[...] [4)] Σε παρακαλώ άλλαξε μου 2 τιμες [αφυγραντήρων] στο [...]. -[...] [5)] Σε παρακαλώ τον [...] [αφυγραντήρα] καντον€[...] [7)] Σε παρακαλώ των [...] [αφυγραντήρα] καντον €[...] [8)] Σε παρακαλώ άλλαξε δυο τιμές σε αφυγραντηρες;-[...] [9)] Σε παρακαλώ διόρθωσε μου κάποιες τιμές αφυγραντηρων στο skroutz γιατί είναι αρκετα χαμηλές. -[...] [11)] Σε παρακαλώ διόρθωσε μου 2 τιμές σε ανεμιστήρες: -Morris [...] -Morris 16217 [...] [12)] τον [...] [ανεμιστήρα δαπέδου] €[...]»¹⁸⁰.**
- x. Απαντητική επιστολή λιανοπωλητή σε επιστολή παροχής στοιχείων της Υπηρεσίας, με περιεχόμενο «[ερ.4] **ύπαρξη προμηθευτή (ή προμηθευτών μας) που επιδιώκει τον καθορισμό ελάχιστης διαφημιζόμενης τιμής στο διαδίκτυο, και**

¹⁷⁷ Η με αρ. πρωτ. 8154/18.9.2020 απαντητική επιστολή [...]. Η έμφαση στο κείμενο προστέθηκε.

¹⁷⁸ [...] Η έμφαση στο κείμενο προστέθηκε.

¹⁷⁹ Η με αρ. πρωτ. 6903/27.7.2020 απαντητική επιστολή [...] Η έμφαση στο κείμενο προστέθηκε.

¹⁸⁰ Τα ηλεκτρονικά μηνύματα έχουν ημερομηνίες έτους 2019 και 2020 (με το τελευταίο να είναι της 07.07.2020), [...] Η έμφαση στο κείμενο προστέθηκε.

συγκεκριμένα σε σελίδες σύγκρισης τιμών ([...]), με τη χρήση τιμολογιακής πολιτικής που διαμορφώνεται (δια εγκρινόμενων ή μη πιστώσεων), ανάλογα με την ακολουθούμενη διαφημιζόμενη τιμή λιανικής πώλησης. Εκ των εταιριών που αναφέρονται ανωτέρω, και με τις οποίες συνεργαζόμαστε [...] **εταιρείες που ακολουθούν τις πρακτικές αυτές είναι οι ΑΜΟΙΡΙΑΗΣ - ΣΑΒΒΙΑΗΣ ΑΕ και ΚΑΛΛΙΟΠΗ ΚΑΡΥΔΑ & ΣΙΑ ΕΕ** (πρόκειται ουσιαστικά για την ίδια εταιρεία). [ερ.5 σχετικά με το χρονικό διάστημα που υλοποιήθηκε η πρακτική] **από 31.10.2019 (λάβαμε το πρώτο σχετικό μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου) έως και σήμερα.** [...] Σε όλα τα [προσκομισθέντα] αρχεία η εταιρεία μας **δέχεται υποδείξεις για τις «σωστές τιμές» των προϊόντων των εταιριών «ΑΜΟΙΡΙΑΗΣ-ΣΑΒΒΙΑΗΣ ΘΕΡΜΑΝΣΗ ΚΛΙΜΑΤΙΣΜΟΣ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ» και «ΚΑΛΛΙΟΠΗ ΚΑΡΥΔΑ & ΣΙΑ ΕΕ», ενώ στο αρχείο υπ' αριθμ. 5 μας γνωστοποιείται περικοπή συγκεκριμένου πιστωτικού ποσοστού bonus με κριτήριο την αναρτημένη τιμή που φαίνεται στο σύνδεσμο του [...]**.¹⁸¹ Επισυνάπτονται 11 μηνύματα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου ([...])¹⁸².

IV.5. ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΤΑΙΡΕΙΑ IQ SOLAR

116. Από τον επιτόπιο έλεγχο στην εν λόγω εταιρεία, από τις απαντήσεις στις επιστολές παροχής στοιχείων της ΓΔΑ και τα προσκομιζόμενα με αυτές έγγραφα εντοπίστηκε πλήθος στοιχείων (τουλάχιστον 30 σε αριθμό) που αποδεικνύουν με βεβαιότητα ότι η εταιρεία IQ SOLAR εφήρμοξε πρακτικές καθορισμού τιμών μεταπώλησης, κατά την περίοδο από 17.02.2016 έως 13.04.2018¹⁸³, όπως αυτή θα προσδιοριστεί πιο αναλυτικά στην ενότητα V.2.5 κατωτέρω.

117. Χάριν ευσύνοπτης παρουσίασης, στη συνέχεια παρατίθενται χαρακτηριστικά αποσπάσματα από στοιχεία, τα οποία αφορούν στην ερευνώμενη πρακτική της IQ SOLAR και τα οποία έχουν ιδιαίτερα υψηλή αποδεικτική αξία, ενώ ο πλήρης κατάλογος των στοιχείων που συνέλεξε η ΓΔΑ και τα οποία κατά την Επιτροπή συνιστούν αποδείξεις της παραβατικής συμπεριφοράς της συγκεκριμένης εταιρείας παρατίθενται στο Παράρτημα 4:

- i. Επιστολή-πρότυπο της εταιρείας προς λιανοπωλητές, με περιεχόμενο «[...] παρακαλούμε όπως α) **οι ελάχιστες τιμές που θα αναγράφονται στην ιστοσελίδα του [...] να είναι βάσει του τιμοκαταλόγου που ακολουθεί Ή β) οι τιμές που θα αναγράφονται στην ιστοσελίδα του [...] να μην είναι μικρότερες από τις αναγραφόμενες στον τιμοκατάλογο που ακολουθεί. Ευχαριστούμε εκ των προτέρων**»¹⁸⁴.
- ii. Μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου της εταιρείας προς λιανοπωλητή «**Παρακαλώ βρείτε συνημμένο αρχείο με τιμοκατάλογο διαδικτύου**»¹⁸⁵.

¹⁸¹ Η με αρ. πρωτ. 6628/17.7.2020 απαντητική επιστολή [...]. Η έμφαση στο κείμενο προστέθηκε.

¹⁸² Τα ηλεκτρονικά μηνύματα [...] Η έμφαση στο κείμενο προστέθηκε.

¹⁸³ Για το έτος 2019 υπάρχουν 2 στοιχεία, για το 2018 υπάρχει 1 στοιχείο, για το 2017 υπάρχουν 4 στοιχεία, για το 2016 υπάρχουν 21 στοιχεία, για το 2015 και τέλος για το 2013 υπάρχει 1 στοιχείο.

¹⁸⁴ Το αρχείο [...] Η έμφαση στο κείμενο προστέθηκε.

¹⁸⁵ Το με ημερομηνία 17.2.2016 μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου [...] Η έμφαση στο κείμενο προστέθηκε.

- iii. Μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου της εταιρείας, με περιεχόμενο «[...] παρατηρήσαμε ότι παρά τις επανειλημμένες υποδείξεις για συμμόρφωση, δεν προχωρήσατε στην αύξηση των τιμών του διαδικτύου στα επιτρεπτά όρια, ως οφείλατε. **ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ ΠΡΟΕΙΔΟΠΟΙΗΣΗ: εάν μέχρι αύριο 08/06/2016 το πρωί δεν προχωρήσετε στην αλλαγή των τιμών σε όλα τα προϊόντα της εταιρείας μας, η έκπτωσή σας θα αναπροσαρμοστεί στο [...]%**»¹⁸⁶.
- iv. Μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου της εταιρείας, με περιεχόμενο «Αγαπητοί συνεργάτες, Σας επισυνάπτω τιμοκατάλογο με τις ελάχιστες τιμές λιανικής πώλησης (τιμές συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ) των προϊόντων μας στο διαδίκτυο. Παρακαλώ οι τιμές να διατηρούνται αυστηρά σε όλα μας τα είδη. Εκ της Διευθύνσεως»¹⁸⁷.
- v. Μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου της εταιρείας, με περιεχόμενο «[...] από τη Δευτέρα 26/9/2016, αφού εξακολουθεί να παρατηρείται μη συμμόρφωση στο θέμα των κατώτατων τιμών, παρά τις επανειλημμένες προειδοποιήσεις, θα τεθούν σε ισχύ τα κάτωθι: Για όσους εξακολουθούν να ξεπερνούν τις κατώτατες τιμές **θα ισχύει έκπτωση [...]%** για τις παραγγελίες που θα τοποθετούνται για διάστημα 15 ημερών από την ημέρα που αποδεδειγμένα θα διαπιστωθεί η «παράβαση». Συνημμένα θα βρείτε το αρχείο με τις προτεινόμενες τιμές μας»¹⁸⁸.
- vi. Μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου της εταιρείας προς λιανοπωλητή, με περιεχόμενο « Αγαπητέ [...] Μετά τον χθεσινό έλεγχο στην ιστοσελίδα σας, παρατηρήσαμε ότι οι τιμές των προϊόντων μας, αντί να διατηρούνται πάνω από τα κατώτατα συμφωνημένα επίπεδα με βάση τον νέο τιμοκατάλογο, σημειώνουν και πάλι περαιτέρω μείωση συμβάλλοντας στη δημιουργία κλίματος μη-υγιούς ανταγωνισμού στο διαδίκτυο μεταξύ των πελατών μας. Συγκεκριμένα έχουμε καταγράψει τα παρακάτω προϊόντα: [ακολουθεί κατάλογος με 29 προϊόντα ηλιακών, 7 προϊόντα ηλεκτρικών και 5 προϊόντα ηλεκτρομπόιλερ] Σας καλούμε να προβείτε σε διόρθωση της τιμολογιακής σας πολιτικής το αργότερο έως τη Δευτέρα 3/10/2016. Σε αντίθετη περίπτωση, η εταιρεία θα αναγκαστεί να λάβει μέτρα εφαρμόζοντας έκπτωση [...]% επί των αρχικών τιμών καταλόγου, προς επιδιόρθωση του προβλήματος»¹⁸⁹.
- vii. Μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου της εταιρείας προς λιανοπωλητή, με περιεχόμενο «[...] σας στέλνουμε συνημμένα το τιμοκατάλογο e-shop των προϊόντων NOBEL. Θα θέλαμε να επισημάνουμε ότι οι αναγραφόμενες τιμές του τιμοκαταλόγου είναι οι ελάχιστες που μπορούν να χρησιμοποιηθούν σε e-shop»¹⁹⁰.

¹⁸⁶ Το με ημερομηνία 7.6.2016 μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου [...] Η έμφαση στο κείμενο προστέθηκε.

¹⁸⁷ Το με ημερομηνία 5.7.2016 μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου [...]. Η έμφαση στο κείμενο προστέθηκε.

¹⁸⁸ Το με ημερομηνία 23.9.2016 μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου [...] Η έμφαση στο κείμενο προστέθηκε.

¹⁸⁹ Το με ημερομηνία 29.9.2016 μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου [...] Η έμφαση στο κείμενο προστέθηκε.

¹⁹⁰ Το με ημερομηνία 30.11.2016 μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου [...] Η έμφαση στο κείμενο προστέθηκε.

- viii. Μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου της εταιρείας, με περιεχόμενο «*Αγαπητοί συνεργάτες, Όπως σας έχουμε ήδη ενημερώσει, ο νέος τιμοκατάλογος eshop της εταιρείας μας είναι σε ισχύ από 08.03.2017. Παρατηρήθηκε ότι μερικοί συνεργάτες δεν έχουν ακόμα προβεί στην αλλαγή τιμών ώστε να είναι σε πλήρη αντιστοιχία με τον ισχύοντα τιμοκατάλογο. Για τον παραπάνω λόγο σας ενημερώνουμε ότι σε περίπτωση μη συμμόρφωσης με τον συνημμένο τιμοκατάλογο μέχρι την Δευτέρα 27.3.2017 το πρωί (08:00), η εταιρεία μας θα προβεί άμεσα στη μείωση της παρεχόμενης έκπτωσης στο [...]%, χωρίς καμιά περαιτέρω ειδοποίηση*»¹⁹¹.
- ix. Μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου μεταξύ στελεχών της εταιρείας, με περιεχόμενο «*Λόγω του συνεχιζόμενου προβλήματος που έχουμε με τις τιμές eshop, πρόβλημα που ως γνωστόν κυρίως εστιάζετε σε [...] [...] ενώ χαμηλές τιμές εμφανίζει και ο [...]. [...] αν επιθυμούμε μια λύση στο πρόβλημα θα πρέπει να προβούμε σε μείωση των εκπτώσεων και του [...] άμεσα. Και οι δυο πωλητές [...] είναι υπέρ αυτής της λύσης, χωρίς βέβαια περαιτέρω ενημέρωση των 2 πελατών. Να υπενθυμίσω ότι στον μόνο που έχουμε προβεί σε μείωση της έκπτωσης είναι ο [...] και για χρονικό διάστημα 1 εβδομάδας πριν το Πάσχα. Προσωπικά δεν νομίζω ότι έχουμε άλλη επιλογή εκτός από την παραπάνω αν θέλουμε να μην έχουμε μελλοντικά προβλήματα και με τους άλλους συνεργάτες μας. Αναμένω τα σχόλιά σας για το πώς πρέπει να προχωρήσουμε για να δοθεί μια λύση στο πρόβλημα*»¹⁹².
- x. Μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, με περιεχόμενο «*[...] σας αποστέλλουμε τον ισχύοντα τιμοκατάλογο eshop που αφορά τα προϊόντα NOBEL [...] [συνημμένος ο τιμοκατάλογος με τις τιμές των προϊόντων NOBEL (συλλέκτες, ηλιακοί θερμοσίφωνες, μπόιλερ, δοχεία αδράνειας)]*»¹⁹³.
- xi. Μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, με περιεχόμενο «*[...] βρείτε συνημμένα με τον τιμοκατάλογο της εταιρείας μας καθώς και τις προτεινόμενες τιμές διαδικτύου*»¹⁹⁴.
- xii. Απαντητική επιστολή λιανοπωλητή σε επιστολή παροχής στοιχείων της Υπηρεσίας, με περιεχόμενο «*[...] Η συνεργασία με την εν λόγω εταιρεία [εννοεί την IQ SOLAR] ξεκίνησε [...] [...] έχει δώσει ελάχιστες τιμές για ιστοσελίδες σύγκρισης τιμών*»¹⁹⁵.

IV.6. ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΤΑΙΡΕΙΑ Γ.Ε. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ ΚΑΙ DELTA DOMESTIC APPLIANCES

118. Από τον επιτόπιο έλεγχο στην εν λόγω εταιρεία, από τις απαντήσεις στις επιστολές παροχής στοιχείων της ΓΔΑ και τα προσκομιζόμενα με αυτές έγγραφα εντοπίστηκε πλήθος στοιχείων (τουλάχιστον 18 σε αριθμό) που αποδεικνύουν με βεβαιότητα ότι οι εταιρείες

¹⁹¹ Το με ημερομηνία 23.3.2017 μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου [...] Η έμφαση στο κείμενο προστέθηκε.

¹⁹² Το με ημερομηνία 2.6.2017 μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου [...] Η έμφαση στο κείμενο προστέθηκε.

¹⁹³ Το με ημερομηνία 13.4.2018 μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου [...]

¹⁹⁴ Το με ημερομηνία 18.1.2019 μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου [...]

¹⁹⁵ Η με αρ. πρωτ. 7256/10.8.2020 απάντηση [...] Η έμφαση στο κείμενο προστέθηκε.

Γ.Ε. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ και DELTA DOMESTIC APPLIANCES εφήρμοζαν πρακτικές καθορισμού τιμών μεταπώλησης κατά την περίοδο από 05.11.2012 έως 22.07.2020¹⁹⁶, όπως αυτή θα προσδιοριστεί πιο αναλυτικά στην ενότητα V.2.6 κατωτέρω.

119. Χάριν ευσύνοπτης παρουσίασης, στη συνέχεια παρατίθενται χαρακτηριστικά αποσπάσματα από στοιχεία, τα οποία αφορούν στην ερευνώμενη πρακτική των Γ.Ε. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ και DELTA DOMESTIC APPLIANCES και τα οποία έχουν ιδιαίτερα υψηλή αποδεικτική αξία, ενώ ο πλήρης κατάλογος των στοιχείων που συνέλεξε η ΓΔΑ και τα οποία κατά την Επιτροπή συνιστούν αποδείξεις της παραβατικής συμπεριφοράς των συγκεκριμένων εταιρειών παρατίθενται στο Παράρτημα 5:

- i. Μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου μεταξύ στελεχών της Γ.Ε. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ, με περιεχόμενο «[...] **Η απόφαση που πήραμε για το internet και της οποίας η εφαρμογή θα παρακολουθείται καθημερινά είναι η εξής: Δυο φορές τη μέρα θα εκτυπώνονται οι τιμές από το [...]** και θα σας κοινοποιούνται ούτως ώστε ανλείπετε να έχετε την εικόνα. Πχ. Το πρωί θα υπάρχει εικόνα τιμών. Εσείς θα ενημερώνεστε είτε μέσω e-mail είτε τηλεφωνικά από τη [...]. Αν εντός της ημέρας **ο/οι πελάτες δεν αλλάζουν τιμές, θα ακυρώνονται οι προσεχείς παραδόσεις του για κάθε κατηγορία εμπορευμάτων.** Το απόγευμα και την επόμενη μέρα το πρωί θα βγαίνει νέα εκτύπωση. Αν επαναλαμβανόμενα κάποιος πελάτης, **συνεχίζει να μη συμμορφώνεται με την πολιτική της εταιρείας, οι παραγγελίες του όχι μόνο δεν θα εκτελούνται αλλά θα διαγράφονται κι από το σύστημα.** Οι τιμές που ορίζονται για πωλήσεις on line, είναι οι επισυναπτόμενες τόσο για θερμαντικά όσο και για κλιματιστικά. **Η διαδικασία θα είναι αυτόματη, ανεξάρτητα αν θα μιλήσετε οι ίδιοι με τον πελάτη ή όχι. Κριτήριο αποτελεί μόνο το αν άλλαξαν οι τιμές.** Υπεύθυνη για τον έλεγχο των τιμών από πλευράς εμπορικού θα είναι η [...]. Η [...] θα κόβει τις παραδόσεις [...] Για αρχή επισυνάπτω σημερινές τιμές διαφόρων μοντέλων. Ενημερώστε τους πελάτες σας για να μην έχουμε παρεξηγήσεις από άρριο»¹⁹⁷.
- ii. Μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου μεταξύ στελεχών της εταιρείας, με περιεχόμενο «[...] **σε όλους τους κάτωθι πελάτες κόβονται οι παραδόσεις μέχρι νεωτέρας: [...]** ΚΑΙ ΟΣΟΥΣ ΑΛΛΟΥΣ ΠΟΥΛΑΝΕ ΣΕ e-shops όπως το [...] κλπ»¹⁹⁸.
- iii. Τιμοκατάλογος προϊόντων ΤΟΥΤΟΜΙ με αναγραφόμενη ημερομηνία 21.4.2014, ο οποίος περιλαμβάνει στήλη με «ΤΙΜΕΣ ΙΝΤΕΡΝΕΤ»¹⁹⁹.

¹⁹⁶ Για το έτος 2020 υπάρχουν 3 στοιχεία, για το 2018 υπάρχουν 8 στοιχεία, για το 2017 υπάρχουν 2 στοιχεία, για τα έτη 2012, 2013, 2014 και 2015 υπάρχει από 1 στοιχείο ανά έτος.

¹⁹⁷ Το με ημερομηνία 5.11.2012 μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου [...] Η έμφαση στο κείμενο προστέθηκε.

¹⁹⁸ Το με ημερομηνία 4.2.2013 μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου [...] Η έμφαση στο κείμενο προστέθηκε.

¹⁹⁹ Εντοπίστηκε κατά τον έλεγχο [...].

- iv. Μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου της Γ.Ε. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ προς λιανοπωλητή, με περιεχόμενο «[...] **συμμορφώσου με τις παρακάτω τιμές και θα σου στείλω και τις εκπτώσεις που θα έχεις φέτος**»²⁰⁰.
- v. Μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου από λιανοπωλητή προς τη Γ.Ε. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ, με περιεχόμενο «*Καλησπέρα, Με όλο το σεβασμό και το θάρρος της φιλίας και συνεργασίας. Χρειάζεται να αγοράσεις πρόγραμμα για να κόψεις αυτό που γίνεται κάθε απόγευμα από συγκεκριμένα καταστήματα?*»²⁰¹.
- vi. Μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου ανάμεσα σε στελέχη της Γ.Ε. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ, με περιεχόμενο «[...] **σε συνέχεια της χτεσινής μας συνάντησης, κάντε όλες τις απαραίτητες ενέργειες να μαζευτεί ΑΜΕΣΑ η κατάσταση με τις τιμές και ιδιαίτερα με τα νέα Hiro**»²⁰².
- vii. Μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου ανάμεσα σε στελέχη της Γ.Ε. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ, με περιεχόμενο «*Το πρόβλημα των τιμών του [...] είναι Πανελλαδικό!!!! Είναι πρόβλημα όλων δεν είναι ατομικό αφορά ΟΛΟΥΣ ΕΜΑΣ και ΟΛΟΥΣ τους πελάτες μας, γιατί το λόγο η πίεση πρέπει να είναι συνεχής από όλους μας σε όλους τους πελάτες. Προσοχή το θέμα των τιμών δεν αφορά μόνο τις διαφημιζόμενες τιμές μέσω [...] ή άλλων αντίστοιχων sites. Αφορά επίσης και τις αναγραφόμενες τιμές (είτε διαφημιζόμενες είτε όχι) σε καταστήματα που ζευτιλίζουν τα προϊόντα μας*»²⁰³.
- viii. Μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου ανάμεσα σε στελέχη της Γ.Ε. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ, με περιεχόμενο «*Θα ήθελα να υπενθυμίσω κάτι το οποίοι είναι ΕΞΑΙΡΕΤΙΚΑ σημαντικό και σοβαρό [...] Κάποιοι από τους «ζυπνιους» πελάτες μας θα θελήσουν να χρησιμοποιήσουν την ΤΟΥΤΟΜΙ ως κράχτη για να τραβήξουν πελάτες. Σε αυτό το περιβάλλον «μικρά» τοπικά φυλλάδια ή άλλες διαφημιστικές ενέργειες **με ανεξέλεγκτες τιμές** και εμπορικές πολιτικές ΘΑ μας κάνουν ΠΟΛΛΑΠΛΑΣΙΟ κακό. **Ο Ρόλος σας είναι να «πιάσετε» αυτές τις ενέργειες πριν γίνουν και να τις ΑΠΟΤΡΕΨΕΤΕ ΔΙΑ ΡΟΠΑΛΟΥ. Σας εφιστώ για άλλη μια φορά την προσοχή και ΔΕΝ θα δεχτώ ΚΑΜΙΑ δικαιολογία από ΚΑΝΕΝΑ εάν συμβεί κάτι τέτοιο. Ευχαριστώ για την προσοχή σας και είμαι σίγουρος ότι θα φανείτε αντάξιοι του ρόλου σας**»²⁰⁴.*
- ix. Μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου ανάμεσα σε στελέχη της Γ.Ε. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ, με περιεχόμενο «[...] **Από δω και στο εξής, πριν την αποστολή κλιματιστικών μηχανημάτων σε όλους αυτούς, θα κάνετε έναν γρήγορο έλεγχο στο skrouitz.gr για να δείτε εάν οι τιμές τους συμφωνούν με τις παρακάτω [αναγράφονται οι τιμές για κάθε**

²⁰⁰ Το με ημερομηνία 12.10.2015 μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου [...] Η έμφαση στο κείμενο προστέθηκε.

²⁰¹ Το με ημερομηνία 22.3.2017 μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου [...]

²⁰² Το με ημερομηνία 5.12.2017 μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου [...] Η έμφαση στο κείμενο προστέθηκε.

²⁰³ Το με ημερομηνία 26.2.2018 μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου [...] Η έμφαση στο κείμενο προστέθηκε.

²⁰⁴ Το με ημερομηνία 24.4.2018 μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου [...] Η έμφαση στο κείμενο προστέθηκε.

μοντέλο] Σε περίπτωση που που έχουν διαφορετικές τιμές, δεν προχωράτε στην αποστολή και ενημερώνετε τον αρμόδιο πωλητή. Ο πωλητής με τη σειρά του οφείλει να ενημερώσει τον πελάτη και έπειτα εσάς για τη συμμόρφωση ή μη ώστε προχωρήσετε στην αποστολή την επομένη (αφού ελέγξετε ξανά τις τιμές). Για να μην αγχώνεστε, δεν είναι όλοι τους άτακτοι, **6-7 δημιουργούν συνεχώς το πρόβλημα [...]**»²⁰⁵.

- x. Απαντητική επιστολή λιανοπωλητή σε επιστολή παροχής στοιχείων της Υπηρεσίας, με περιεχόμενο «Με τις παραπάνω εταιρείες [έχει αναφερθεί προηγούμενα στις Γ.Ε. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ και DELTA DOMESTIC APPLIANCES] δεν υπάρχουν [...] παρά μόνο τηλεφωνικές επικοινωνίες για προτεινόμενες τιμές στο διαδίκτυο σε βαθμό όχλησης πέραν της "λογικής" τιμής και λόγω ανταγωνισμού της αγοράς δεν εφαρμόζαμε τις προτεινόμενες τιμές κυρίως μέσω μηχανών αναζήτησης (skroutz Κλπ) και σε περιπτώσεις περιορισμό χρήσης προϊόντων σε ιστοσελίδες σύγκρισης τιμών και άλλου είδους περιορισμούς στη διαδικτυακή πώληση με αποτέλεσμα περί μη αποστολής προϊόντος η περικοπή εκπτώσεων. Η συγκεκριμένη πρακτική συνεχίζετε ως σήμερα»²⁰⁶.
- xi. Απαντητική επιστολή λιανοπωλητή σε επιστολή παροχής στοιχείων της Υπηρεσίας, με περιεχόμενο «[έχει αναφερθεί προηγουμένως και στην Γ.Ε. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ] Η συνεργασία ξεκίνησε όταν λειτούργησε και το κατάστημα μας. **Οι τιμές που έχουμε στο κατάστημα είναι οι ίδιες με το [...]** και καθορίζονται από τους ίδιους [...] [στην ερώτηση 5 σχετικά με το χρονικό διάστημα που υλοποιήθηκε η πρακτική] Συνεχίζεται μέχρι σήμερα»²⁰⁷.
- xii. Απαντητική επιστολή λιανοπωλητή σε επιστολή παροχής στοιχείων της Υπηρεσίας, με περιεχόμενο «Παρά το γεγονός ότι δεν υπάρχει απευθείας τιμολόγηση [...] η εταιρεία [...] αναφορικά με τα προϊόντα κλιματισμού μάρκας / brand «TOYOTOMI», βρίσκεται σε τηλεφωνική επικοινωνία με εκπρόσωπο της «Γ.Ε. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΚΑΙ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ» ή της «DELTA DOMESTIC APPLIANCES ΜΟΝΟΠΡΟΣΩΠΗ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΗΛΕΚΤΡΙΚΩΝ ΣΥΣΚΕΥΩΝ» [...] ο οποίος ονομάζεται [...]. Ο εν λόγω εκπρόσωπος δια ζώσης, τηλεφωνικά ή μέσω γραπτών μηνυμάτων- sms και πάντως ουδέποτε μέσω γραπτού μηνύματος αλληλογραφίας (e-mail), ενημερώνει για την ελάχιστη τιμή λιανικής πώλησης των προϊόντων, η οποία πρέπει να εμφανίζεται στην ιστοσελίδα σύγκρισης τιμών [...] Δεν υπάρχει προφανής κύρωση σε περίπτωση που η [...] δεν υιοθετήσει αυτή την τιμή, ωστόσο υπάρχει διαρκής όχληση, υπό την μορφή «παραπόνου», προκειμένου να προβάλλονται οι συγκεκριμένες τιμές. Ως ενδεχόμενος κίνδυνος σε περίπτωση μη συμμόρφωσης εμφανίζεται η απόκλιση από ορισμένες εκπτώσεις (μέσω της εταιρείας που τιμολογεί τα προϊόντα), ρητώς όμως ή εγγράφως δεν αποδεικνύεται. Η εν λόγω «πρακτική»

²⁰⁵ Το με ημερομηνία 10.5.2018 μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου [...] Η έμφαση στο κείμενο προστέθηκε.

²⁰⁶ Η με αρ. πρωτ. 8154/18.9.2020 απαντητική επιστολή [...]. Η έμφαση στο κείμενο προστέθηκε.

²⁰⁷ Η με αρ. πρωτ. 7283/11.8.2020 απαντητική επιστολή [...]. Η έμφαση στο κείμενο προστέθηκε.

εμφανίζεται από την αρχή της συνεργασίας (περί τα 2-3 τελευταία έτη) μέχρι και σήμερα [...] Η εφαρμογή [...] είναι ουσιαστικά η έμπρακτη προσπάθεια της εταιρείας, να επιτελέσει τον σκοπό της, ο οποίος δεν είναι άλλος από την όσο το δυνατόν πιο άρτια εξυπηρέτηση του καταναλωτή, χωρίς να έρχεται και σε ευθεία ρήξη με τις εταιρείες, που άλλως (όπως επιτάσσουν και οι άγραφοι κανόνες της αγοράς) θα την απέκοβαν άμεσα ή θα της πωλούσαν τα προϊόντα σε υψηλές και με κανένα περιθώριο κέρδους τιμές [εννοεί συνολικά τις εταιρείες που εφαρμόζαν αυτή την πρακτική]»²⁰⁸.

- xiii. Απαντητική επιστολή λιανοπωλητή σε επιστολή παροχής στοιχείων της Υπηρεσίας, με περιεχόμενο «[Σε σχέση με τις Γ.Ε. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ και DELTA DOMESTIC APPLIANCES] Η πρακτική που εφαρμόζεται είναι ο καθορισμός ελάχιστης - κατώτερης τιμής των προϊόντων “ΤΟΥΤΟΜΠ” που πωλούμε μέσω πλατφορμών σύγκρισης τιμών [...]. Η πρακτική αυτή ξεκίνησε από το έτος 2015 και τελευταία φορά συνέβη 22/7/2020. Η επαφή αυτή δεν γίνεται ανά τακτά χρονικά διαστήματα, αλλά περιοδικά και δεν συνδέεται με τυχόν χορήγηση επιπλέον εκπτώσεων, ούτε έχει επιβληθεί σε εμάς οποιαδήποτε κύρωση σε περίπτωση που δεν την ακολουθήσουμε»²⁰⁹.

IV.7. ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΤΑΙΡΕΙΑ MABIA

120. Από τον επιτόπιο έλεγχο στην εν λόγω εταιρεία, από τις απαντήσεις στις επιστολές παροχής στοιχείων της ΓΔΑ και τα προσκομιζόμενα με αυτές έγγραφα, καθώς και από καταθέσεις, εντοπίστηκε πλήθος στοιχείων (τουλάχιστον 15 σε αριθμό) που αποδεικνύουν με βεβαιότητα ότι η εταιρεία MABIA εφήρμοζε πρακτικές καθορισμού τιμών μεταπώλησης κατά την περίοδο από 23.11.2015 έως 14.12.2017²¹⁰, όπως αυτή θα προσδιοριστεί πιο αναλυτικά στην ενότητα V.2.7 κατωτέρω.

121. Χάριν ευσύνοπτης παρουσίασης, στη συνέχεια παρατίθενται χαρακτηριστικά αποσπάσματα από στοιχεία, τα οποία αφορούν στην ερευνώμενη πρακτική της MABIA και τα οποία έχουν ιδιαίτερα υψηλή αποδεικτική αξία, ενώ ο πλήρης κατάλογος των στοιχείων που συνέλεξε η ΓΔΑ και τα οποία κατά την Επιτροπή συνιστούν αποδείξεις για παραβατική συμπεριφορά της συγκεκριμένης εταιρείας παρατίθενται στο Παράρτημα 6:

- i. Μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου της εταιρείας με περιεχόμενο «*Καλημέρα και καλή εβδομάδα, Οι παρακάτω πελάτες στη Νότιο Ελλάδα πουλάνε πολύ χαμηλά μέσω του [...] και δημιουργούν πρόβλημα στην αγορά. Στείλτους σε παρακαλώ τις ενδεικτικές τιμές πώλησης και πες τους να τις αλλάζουν από το ίντερνετ. Απευθείας από το μαγαζί μπορούν να πουλάνε όσο θέλουν αλλά από το ίντερνετ υπάρχει θέμα. Τους υπόλοιπους που είναι στη Βόρεια Ελλάδα θα τους ενημερώσω εγώ. Με εκτίμηση [...]* [συνημμένος ο τιμοκατάλογος «ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΤΙΜΕΣ

²⁰⁸ Η με αρ. πρωτ. 7263/11.8.2020 απαντητική επιστολή [...] [...]. Συνημμένα στην επιστολή 4 μηνύματα sms με λεκτικό «[...]». Η έμφαση στο κείμενο προστέθηκε.

²⁰⁹ Η με αρ. πρωτ. 6871/24.7.2020 απαντητική επιστολή [...] [...]. Συνημμένα στην επιστολή τρεις (3) απεικονίσεις (screenshots) γραπτών μηνυμάτων sms [...]. Η έμφαση στο κείμενο προστέθηκε.

²¹⁰ Για το έτος 2017 υπάρχουν 5 στοιχεία, για το 2016 υπάρχουν τουλάχιστον 6 στοιχεία, ενώ για το 2015 υπάρχει 1 στοιχείο.

- ΛΙΑΝΙΚΗΣ-INTERNET» με τα διάφορα μοντέλα λεβήτων πετρελαίου, ξύλου, πέλετ και τις αντίστοιχες τελικές τιμές πώλησης)]»²¹¹.
- ii. Επιστολή, με περιεχόμενο «*Μετά από άκαρπες προσπάθειες της εταιρείας μας να επικοινωνήσει μαζί σας , σας ενημερώνουμε ότι αν δεν γίνει άμεση συμμόρφωση των τιμών που έχει η εταιρεία σας στο ιντερνέτ με τις ενδεικτικές τιμές πώλησης των προϊόντων μας , η εταιρεία μας θα προβεί σε όλες τις νόμιμες ενέργειες προκειμένου να προασπίσει τα συμφέροντά της*»²¹².
- iii. Μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου της εταιρείας προς λιανοπωλητές, με περιεχόμενο «*Παρακαλώ πολύ όπως προσαρμόσετε άμεσα τις τιμές των προϊόντων μας που έχετε στα διάφορα ηλεκτρονικά καταστήματα ([...], κ.λ.π) με βάση τον συνημμένο τιμοκατάλογο [ο συνημμένος τιμοκατάλογος περιέχει τα μοντέλα Primus, Pyro, ECO, Pecal, OPTIMA, FOCUS, SIRIS, GL, EPOCA τα οποία είναι λέβητες πετρελαίου, ξύλου, πέλετ και τις αντίστοιχες τελικές τιμές πώλησης]*»²¹³.
- iv. Μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου της εταιρείας προς λιανοπωλητή, με περιεχόμενο «*Παρακαλώ πολύ να προσαρμόσετε ΑΜΕΣΑ τις τιμές που έχετε στο ίντερνετ με βάση τις ενδεικτικές τιμές που σας στέλνω συνημμένα. Στα μοντέλα optima 20 plus HE & 30 plus HE η τιμές σας είναι πολύ χαμηλές. Παρακαλώ πολύ για την άμεση διόρθωση. Με εκτίμηση [...]*» και η αυθημερόν απάντηση «*Καλημέρα κ. [...], έγινε η διόρθωση που μας ζητήσατε. Για οτιδήποτε άλλο είμαστε εδώ να το διορθώσουμε*»²¹⁴.
- v. Μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου της εταιρείας προς λιανοπωλητή, με περιεχόμενο «*[...] παρακαλώ πολύ να προσαρμόσετε άμεσα τις τιμές των προϊόντων μας που έχετε στα διάφορα ηλεκτρονικά καταστήματα ([...] κλπ) με βάση τον συνημμένο τιμοκατάλογο μέχρι την Παρασκευή 2.12.2016 [ο συνημμένος τιμοκατάλογος περιέχει μοντέλα λεβήτων πετρελαίου, ξύλου, πέλετ και τις αντίστοιχες τελικές τιμές πώλησης]* »²¹⁵.
- vi. Μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου της εταιρείας, με περιεχόμενο «*[...] παρακαλώ πολύ να προσαρμόσετε άμεσα τις τιμές των προϊόντων μας που έχετε στα διάφορα ηλεκτρονικά καταστήματα ([...], κ.λ.π) με βάση τον συνημμένο τιμοκατάλογο μέχρι την Τρίτη 14.11.2017 [ο συνημμένος τιμοκατάλογος περιέχει*

²¹¹ Το με ημερομηνία 23.11.2015 μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου [...] Η έμφαση στο κείμενο προστέθηκε[...].

²¹² Η συνημμένη επιστολή [...] στο με ημερομηνία 12.9.2016 μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου [...] Η έμφαση στο κείμενο προστέθηκε.

²¹³ Το με ημερομηνία 3.11.2016 μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου [...] Η έμφαση στο κείμενο προστέθηκε.

²¹⁴ Το με ημερομηνία 21.11.2016 μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου [...]. Η έμφαση στο κείμενο προστέθηκε.

²¹⁵ Το με ημερομηνία 25.11.2016 μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου [...] Η έμφαση στο κείμενο προστέθηκε.

μοντέλα λεβήτων πετρελαίου, ξύλου, πέλετ και τις αντίστοιχες τελικές τιμές πώλησης»²¹⁶.

- vii. Μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου από λιανοπωλητή προς την εταιρεία, με περιεχόμενο «[...] **ΚΑΤΙ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΓΙΝΕΙ ΜΕ ΤΙΣ ΤΙΜΕΣ ΤΟΥ ΙΝΤΕΡΝΕΤ ΠΟΥ ΒΓΑΙΝΟΥΝ ΚΑΙ ΠΟΥΛΑΝΕ ΔΙΑΦΟΡΟΙ, ΔΕΝ ΓΙΝΕΤΕ ΝΑ ΣΤΕΛΝΕΤΕ ΚΑΤΑΛΟΓΟ ΣΕ ΜΑΣ ΜΕ ΚΑΠΟΙΕΣ ΤΙΜΕΣ Α' ΚΑΙ ΝΑ ΠΑΛΕΥΟΥΜΕ ΝΑ ΠΡΟΩΘΗΣΟΥΜΕ ΤΗΝ ΜΑΒΙΑ ΓΙΑ ΝΑ ΒΓΑΛΟΥΜΕ [...] ΤΑ ΕΚΑΤΟ ΚΕΡΔΟΣ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΑΥΤΑ ΠΟΥ ΑΦΗΝΕΤΕ ΝΑ ΠΟΥΛΑΝΕ ΣΤΟ ΙΝΤΕΡΝΕΤ, ΕΛΩΣΑ ΜΙΑ ΤΙΜΗ ΓΙΑ ΠΡΙΜΟΥΣ [...] ΣΕ ΕΝΑΝ ΠΕΛΑΤΗ ΚΑΙ ΜΠΗΚΕ ΣΤΟ ΙΝΤΕΡΝΕΤ ΚΑΙ ΕΙΔΕ ΚΑΙ ΡΕΖΙΛΕΥΤΗΚΑ, ΚΑΙ ΜΙΛΑΩ ΜΕ ΕΝΑ ΚΕΡΔΟΣ [...] % (ΛΟΓΙΚΟ) ΑΛΛΑ ΚΑΙ ΠΑΛΙ ΕΧΩ ΔΙΑΦΟΡΑ ΤΟΥΛΑΧΙΣΤΟ [...] ΔΙΑΦΟΡΑ ΚΑΙ Ο ΠΕΛΑΤΗΣ ΓΙΑ [...] ΕΥΡΩ ΜΟΥ ΚΑΝΕΙ ΠΑΡΑΠΟΝΑ, ΑΠΑ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΜΟΥ ΚΑΝΕΤΕ ΑΚΟΜΑ ΚΑΛΥΤΕΡΗ ΤΙΜΗ Η ΝΑ ΚΟΙΤΑΞΩ ΝΑ ΔΩΣΩ ΑΛΛΗ ΜΑΡΚΑ ΛΕΒΗΤΑ ΜΕ ΠΙΟ ΧΑΜΗΛΗ ΤΙΜΗ ΓΙΑ ΝΑ ΜΗ ΜΟΥ ΦΥΓΕΙ Ο ΠΕΛΑΤΗΣ, ΔΩΣΤΕ ΜΟΥ ΠΑΡΑΚΑΛΩ ΜΙΑ ΛΥΣΗ, ΕΛΠΙΖΩ ΑΥΤΑ ΠΟΥ Σας ΛΕΩ ΝΑ Σας ΦΑΙΝΟΝΤΕ ΛΟΓΙΚΑ, [...]**»²¹⁷.
- viii. Μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου της εταιρείας προς λιανοπωλητές, με περιεχόμενο «[...] **παρακαλώ πολύ να προσαρμόσετε άμεσα τις τιμές των προϊόντων μας που έχετε στα διάφορα ηλεκτρονικά καταστήματα ([...] κλπ) με βάση τον συνημμένο τιμοκατάλογο [...]**»²¹⁸.
- ix. Μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου μεταξύ στελεχών της εταιρείας, με περιεχόμενο «[...] **Να επικοινωνήσουμε μαζί τους τηλεφωνικά. Έχουν πολύ χαμηλές τιμές στο internet και μας δημιουργούν πρόβλημα. Τους είχα στείλει email στις 07/11/2017. Να τις διορθώσουν άμεσα. Ιδιαίτερα οι 3 πρώτοι που λάνε όλα μας τα είδη μας πολύ χαμηλά** [ακολουθεί κατάλογος με έξι (6) εταιρείες, τις αντίστοιχες ταχ. διευθύνσεις και τα αντίστοιχα τηλέφωνα τους]»²¹⁹.
- x. Κατάθεση εκπροσώπου της εταιρείας, με περιεχόμενο «[...] **κατόπιν πίεσης των πελατών μας, επειδή ορισμένοι εξ αυτών εμφάνιζαν χαμηλές τιμές (τιμές κόστους) των προϊόντων μας στο [...], αναγκαστήκαμε να στείλουμε σε αυτούς τους συγκεκριμένους κάποιες ενδεικτικές τιμές που αντικατοπτρίζουν, κατά την κρίση μας, την τιμή περίπου πώλησης των προϊόντων. Είναι συγκεκριμένοι 3-4 πελάτες που πωλούσαν προϊόντα πολύ χαμηλά, εμφανιζόταν ότι ήταν κοντά στην τιμή κόστους [...]** Οι πελάτες μας μας ζητούσαν να κάνουμε κάτι και μας έλεγαν ότι οι συγκεκριμένες εταιρείες εμφανίζονταν να πουλάνε σε τιμές χαμηλότερες από όσο αγόραζαν οι ίδιοι από εμάς. Είχε δημιουργηθεί πρόβλημα στην αγορά. Αυτό **το θέμα**

²¹⁶ Το με ημερομηνία 7.11.2017 μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου [...] Η έμφαση στο κείμενο προστέθηκε.

²¹⁷ Το με ημερομηνία 7.11.2017 μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου [...] Η έμφαση στο κείμενο προστέθηκε.

²¹⁸ Το με ημερομηνία 14.12.2017 μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου [...]

²¹⁹ Το με ημερομηνία 14.12.2017 μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου [...] Η έμφαση στο κείμενο προστέθηκε.

προέκυψε γύρω στο 2016-2017 [...] Στείλαμε λοιπόν τότε αυτά τα e-mails για να το λάβουνε υπόψη τους οι συγκεκριμένες εταιρείες, προκειμένου να μην κινηθούμε δικαστικά»²²⁰.

IV.8. ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΜΑΥΡΟΓΕΝΗΣ

122. Από τον επιτόπιο έλεγχο στην εν λόγω εταιρεία, από τις απαντήσεις στις επιστολές παροχής στοιχείων της ΓΔΑ και τα προσκομιζόμενα με αυτές έγγραφα, καθώς και από καταθέσεις, εντοπίστηκε πλήθος στοιχείων (τουλάχιστον 51 σε αριθμό) που αποδεικνύουν με βεβαιότητα ότι η εταιρεία ΜΑΥΡΟΓΕΝΗΣ εφήρμοζε πρακτικές καθορισμού τιμών μεταπώλησης κατά την περίοδο από 19.05.2011 έως 06.02.2019²²¹, όπως αυτή θα προσδιοριστεί πιο αναλυτικά στην ενότητα V.2.8 κατωτέρω.

123. Χάριν ευσύνοπτης παρουσίασης, στη συνέχεια παρατίθενται χαρακτηριστικά αποσπάσματα από στοιχεία, τα οποία αφορούν στην ερευνώμενη πρακτική της ΜΑΥΡΟΓΕΝΗΣ και τα οποία έχουν ιδιαίτερα υψηλή αποδεικτική αξία, ενώ ο πλήρης κατάλογος των στοιχείων που συνέλεξε η ΓΔΑ και τα οποία κατά την Επιτροπή συνιστούν αποδείξεις της παραβατικής συμπεριφοράς της συγκεκριμένης εταιρείας παρατίθενται στο Παράρτημα 7:

- i. Μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου της εταιρείας, με περιεχόμενο *«Στον τιμοκατάλογο Λιανικής προτείνουμε [...] μέγιστο απόκλιση της λιανικής τιμής για τα ηλεκτρονικά καταστήματα» και μια μέρα αργότερα: «Οι τιμές λιανικής που πρέπει να μπουν [...] κάτω από τις αναγραφόμενες τιμές του καταλόγου λιανικής. Αυτές δεν τηρούνται προς το παρόν, σήμερα όμως είναι η τελευταία μέρα διορίας που έχω δώσει στους πελάτες για την εφαρμογή του. Συνεπώς θεωρώ πως από Δευτέρα θα έχουν εναρμονιστεί όλοι»²²².*
- ii. Μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου μεταξύ στελεχών της εταιρείας, με περιεχόμενο *«ΠΑΡΑΚΑΛΟΥΜΕ ΟΠΩΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΣΕΤΕ ΜΕ ΤΟΥΣ ΠΕΛΑΤΕΣ ΓΙΑ ΕΝΑΡΜΟΝΙΣΗ ΤΩΝ ΤΙΜΩΝ ΤΟΥ ΙΝΤΕΡΝΕΤ* [το συνημμένο αρχείο excel «ΤΙΜΕΣ ΛΙΑΝΙΚΗΣ.xlsx» περιέχει, για κάθε κωδικό προϊόντος, τα καταστήματα/ μεταπωλητές που το προωθούν και την αντίστοιχη τιμή του στις ημερομηνίες 12-13-14-15-16/12/2011. Υπάρχει επίσης και μια στήλη που προσδιορίζει τον εκάστοτε πωλητή της ΜΑΥΡΟΓΕΝΗΣ]»²²³.
- iii. Μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου λιανοπωλητή προς την εταιρεία, με περιεχόμενο *«Παρακαλούμε όπως μας ενημερώσετε για τις εκπτώσεις και την τιμολογιακή πολιτική (ελάχιστες τιμές λιανικής πώλησης) των κλιματιστικών και*

²²⁰ Η από 7.2.2019 ανωμοτί κατάθεση [...] Η έμφαση στο κείμενο προστέθηκε.

²²¹ Για το έτος 2019 υπάρχουν τουλάχιστον 5 στοιχεία, για το 2018 υπάρχουν τουλάχιστον 11 στοιχεία, για το 2017 υπάρχουν τουλάχιστον 9 στοιχεία, για το 2016 υπάρχουν τουλάχιστον 14 στοιχεία, ενώ για το 2015 υπάρχει 1 στοιχείο, για το 2014 υπάρχουν 2 στοιχεία, για το 2013 υπάρχει 1 στοιχείο και για το 2011 υπάρχουν 2 στοιχεία.

²²² Το με ημερομηνία 19.5.2011 μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου [...] Η έμφαση στο κείμενο προστέθηκε.

²²³ Το με ημερομηνία 16.12.2011 μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου [...] Η έμφαση στο κείμενο προστέθηκε.

των αντλιών θερμότητας, που αντιστοιχούν στον τιμοκατάλογο του Ιουνίου 2013, τον οποίο λάβαμε»²²⁴.

- iv. Μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου μεταξύ στελεχών της εταιρείας, με περιεχόμενο «*Σε περίπτωση συνεργασίας η [...] και τα μέλη της θα πρέπει να εφαρμόζουν και να τηρούν πιστά τις κατώτατες τιμές λιανικής πώλησης, όπως αυτές θα καθορίζονται από την εκάστοτε εμπορική και τιμολογιακή πολιτική της Nirron Α. Μαυρογένης Α.Ε.*»²²⁵.
- v. Μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου μεταξύ στελεχών της εταιρείας, με περιεχόμενο «*Θα ξαναδώ τις τιμές αν τις άλλαξαν την Πέμπτη και ανάλογα θα ξαναεπικοινωνήσω μαζί τους*»²²⁶ [ακολουθεί συνημμένος κατάλογος περιλαμβάνει 11 ονόματα μεταπωλητών και εάν έχουν κάνει τις αλλαγές ή όχι].
- vi. Μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου μεταξύ στελεχών της εταιρείας, με περιεχόμενο «*Σου στέλνω παρακάτω 2-3 κωδικούς από ημικεντρικά για να δεις τι γίνεται στο skroutz: 1.GRF-481 HE/FE-N2 λιανική [...] στο skroutz από [...] έως [...]. 2. GRF-481 EI/3JA-N2 λιανική [...] στο skroutz από [...] έως [...]. 3. GRT-181 EI/1JA-N2 λιανική [...] στο skroutz από [...] έως 1300. Όταν τα δεις πες μου τι θέλεις να κάνω*»²²⁷.
- vii. Μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου μεταξύ στελεχών της εταιρείας, με περιεχόμενο «*Επειδή η [...] ζορίζεται χρονικά, είπα στην [...] να ετοιμάζει αυτή τις τιμές [...] κάθε πρωί για όλα τα είδη πλέον, διότι τα ημικεντρικά δεν τα έβλεπαν καθημερινά και σήμερα εντόπισα τρελή κατάσταση. Το mail θα το στέλνει στον κο [...] και κοινοποίηση σε μας τις δύο*»²²⁸.
- viii. Μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου λιανοπωλητή προς την εταιρεία, με περιεχόμενο «*Σε συνέχεια της τηλεφωνικής μας επικοινωνίας με τον Κο. [...], επιβεβαιώνω ότι έχουμε ολοκληρώσει τη διαδικασία συμμόρφωσης στις προτεινόμενες τιμές λιανικής*»²²⁹.
- ix. Μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου από λιανοπωλητή προς την εταιρεία, με περιεχόμενο «*Έχω τηρήσει την συμφωνία μας για σταθερές τιμές λιανικής και έχω δώσει επιταγές προδιακανονισμού για να δουλέψω την εταιρεία σας. Έχει περάσει κάποιο διάστημα από τότε και ενώ διαφημίζομαι δυναμικά, δεν έχει αποδώσει καθόλου γιατί υπάρχουν κάποια μαγαζιά τα οποία δεν τηρούν την πολιτική της εταιρείας για σταθερές λιανικές τιμές, με αποτέλεσμα να πουλάνε*

²²⁴ Το με ημερομηνία 27.9.2013 μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου από [...] Η έμφαση στο κείμενο προστέθηκε.

²²⁵ Το με ημερομηνία 9.4.2014 μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου [...] Η έμφαση στο κείμενο προστέθηκε.

²²⁶ Το με ημερομηνία 10.11.2014 μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου [...] Η έμφαση στο κείμενο προστέθηκε.

²²⁷ Το με ημερομηνία 3.6.2015 μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου [...]. Η έμφαση στο κείμενο προστέθηκε.

²²⁸ Το με ημερομηνία 3.3.2016 μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου [...] Η έμφαση στο κείμενο προστέθηκε.

²²⁹ Το με ημερομηνία 9.12.2016 μήνυμα ηλεκτρονικού [...] Η έμφαση στο κείμενο προστέθηκε.

φθηνότερα τα προϊόντα σας. Παρακαλώ τις απαραίτητες ενέργειες από εσάς ώστε να διορθωθεί ο ανταγωνισμός και σας παρακαλώ να έχω μια επίσημη απάντηση γι αυτό από την εταιρεία»²³⁰.

- x. Μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου μεταξύ στελεχών της εταιρείας, με περιεχόμενο *«Οι λιανικές τιμές κλιματιστικών και αφυγραντήρων GREE, fluo, MIYOTO ισχύουν 24 ώρες και 7 ημέρες την εβδομάδα , ενημερώστε ο καθένας τους πελάτες του ότι ουδεμία απόκλιση στο [...] ούτε [...] θα γίνει ανεκτή όποια μέρα και ώρα .Ισχύει άμεσα»²³¹.*
- xi. Μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου μεταξύ στελεχών της εταιρείας, με περιεχόμενο *«Κύριοι σας στέλνω τις τιμές που θέλω mitsuubishi electric στο skroutz , όπως θα δείτε οι παλιοί παίκτες [...] έχουν μαζευτεί εκεί Δείτε τα παρακάτω site να μαζευτούν άμεσα , σε κάποια έχω σημειώσει πωλητές , στα υπόλοιπα βρείτε ποιος θα μιλήσει και μαζέψτε τα άμεσα [...]»²³².*
- xii. Μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου μεταξύ στελεχών της εταιρείας, με περιεχόμενο *«Από τον έλεγχο που έγινε σήμερα στο [...] , σας στέλνω τους πελάτες μας που δεν τηρούν τις προτεινόμενες τιμές λιανικής. [...]. Στους παραπάνω πελάτες μας έχει γίνει επικοινωνία & με ενημέρωσαν πως θα αλλάζουν τις τιμές»²³³.*
- xiii. Μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου μεταξύ στελεχών της εταιρείας, με περιεχόμενο *«Τα ακόλουθα ονόματα μπλοκάρονται μέχρι νεωτέρας: [...]»²³⁴.*
- xiv. Μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου μεταξύ στελεχών της εταιρείας, με περιεχόμενο *«[...] Στο αρχείο θα βρεις τις παραδόσεις που πρέπει να κάνουμε αύριο στην [...]. Σου σημειώνω τι θα παραδοθεί και σε ποια αποθήκη τα στείλουμε και αυτά που έχουμε αλλά και αυτά που θα εκτελωνιστούν. Τους αφυγραντηρες στο ίντερνετ θα τους διορθώσει άμεσα Για όποια απορία μιλάμε»²³⁵ [συνημμένος ο πίνακας excel [...]].*

IV.9. ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΤΑΙΡΕΙΑ FG EUROPE

124. Από τον επιτόπιο έλεγχο στην εν λόγω εταιρεία, από τις απαντήσεις στις επιστολές παροχής στοιχείων της ΓΔΑ και τα προσκομιζόμενα με αυτές έγγραφα, καθώς και από καταθέσεις εντοπίστηκε πλήθος στοιχείων (τουλάχιστον 33 σε αριθμό) που αποδεικνύουν με βεβαιότητα ότι η εταιρεία FG EUROPE εφαρμόζε πρακτικές καθορισμού τιμών

²³⁰ Το με ημερομηνία 25.5.2017 μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου [...]. Η έμφαση στο κείμενο προστέθηκε.

²³¹ Το με ημερομηνία 10.10.2017 μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου [...] Η έμφαση στο κείμενο προστέθηκε.

²³² Το με ημερομηνία 26.4.2018 μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου [...] Η έμφαση στο κείμενο προστέθηκε.

²³³ Το με ημερομηνία 18.12.2018 μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου [...] Η έμφαση στο κείμενο προστέθηκε.

²³⁴ Το με ημερομηνία 4.2.2019 μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου [...] Η έμφαση στο κείμενο προστέθηκε.

²³⁵ Το με ημερομηνία 6.2.2019 μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου [...] Η έμφαση στο κείμενο προστέθηκε.

μεταπώλησης κατά την περίοδο από 19.04.2013 έως 13.09.2018²³⁶ όπως αυτή θα προσδιοριστεί πιο αναλυτικά στην ενότητα V.2.9 κατωτέρω.

125. Χάριν ευσύνοπτης παρουσίασης, στη συνέχεια παρατίθενται χαρακτηριστικά αποσπάσματα από στοιχεία, τα οποία αφορούν στην ερευνώμενη πρακτική της FG EUROPE και τα οποία έχουν ιδιαίτερα υψηλή αποδεικτική αξία, ενώ ο πλήρης κατάλογος των στοιχείων που συνέλεξε η ΓΔΑ και τα οποία κατά την Επιτροπή συνιστούν αποδείξεις της παραβατικής συμπεριφοράς της συγκεκριμένης εταιρείας παρατίθενται στο Παράρτημα 9:

- i. Μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου μεταξύ στελεχών της εταιρείας, με περιεχόμενο *«Μπορείτε να ασχοληθείτε με το internet σε ΟΛΑ τα μοντέλα, και [...] και [...]? Αν νομίζετε ότι κάνετε καλό στους εαυτούς σας και στις πωλήσεις σας σαν πωλητές αφήνοντας τους πελάτες σας να οργιάζουν στο internet ΜΑΛΛΟΝ κάνετε-κάνουν λάθος. Περιμένω για τις άμεσες ενέργειές σας»*²³⁷.
- ii. Μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου μεταξύ στελεχών της εταιρείας, με περιεχόμενο *«Καλημέρα Ο [...] πάλι τα ίδια σε όλα τα midea(prime,blanc,mission κλπ). Μπορείς να κανείς κάτι; »* Και η απάντηση: *«ΤΑ ΕΧΕΙ ΑΛΛΑΞΕΙ ΣΤΟ site ΠΕΡΙΜΕΝΟΥΜΕ ΝΑ ΠΑΡΕΙ ΤΗΝ ΑΝΑΝΕΩΣΗ ΤΟ [...]»*²³⁸.
- iii. Μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου μεταξύ στελεχών της εταιρείας, με περιεχόμενο *«Τον ξέρει κάποιος; [ακολουθεί ιστοσελίδα του [...].gr] [...]!!! [...]!!!»* Και η απάντηση: *«ΤΟΝ ΕΧΩ ΕΝΗΜΕΡΩΣΕΙ. ΕΙΝΑΙ Ο [...]»* και το σχόλιο του πρώτου: *«Πάλι δικός σου...αμάν ρε [...]. Το άλλαξε ή έμεινε στην ενημέρωση;»*²³⁹.
- iv. Μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου μεταξύ στελεχών της εταιρείας, σε μορφή διαλόγου: Ο πρώτος *«[...] Τον ξέρει κάποιος; Έχει ανεβάσει τιμές Midea και στο [...] και είναι πρώτος με διαφορά από την προτεινόμενη τιμή λιανικής. Να τον μαζέψουμε παρακαλώ»*. Η απάντηση του δεύτερου *« [...] ΔΙΚΟΣ ΜΟΥ ΕΙΝΑΙ ΤΟΝ ΜΑΖΕΥΩ ΑΜΕΣΑ»*. Ο πρώτος *«Να γίνει γρήγορα και σε παρακαλώ να κανείς κατανοητό στους πελάτες ότι δεν πειράζουν καθόλου τις τιμές»* Ο Δεύτερος *«[...] ΟΣΟ ΚΑΙ ΝΑ ΤΟ ΠΩ ΑΝ ΔΕΝ ΒΓΕΙ ΣΤΗΝ ΑΓΟΡΑ ΟΤΙ ΥΠΑΡΧΟΥΝ ΣΥΝΕΠΕΙΕΣ ΓΙΑ ΑΥΤΟ ΠΙΣΤΕΥΩ ΘΑ ΣΥΝΕΧΙΖΟΥΝ (ΕΝΝΟΕΙΤΕ ΛΕΩ ΚΑΙ ΤΙΣ ΣΥΝΕΠΕΙΕΣ) .ΟΠΟΤΕ ΘΑ ΤΟΥ ΒΓΑΛΩ ΚΙΤΡΙΝΗ ΚΑΡΤΑ ΣΤΗΝ ΔΕΥΤΕΡΗ ΒΓΑΙΝΕΙ ΕΚΤΟΣ ΑΠΕΥΘΕΙΑΣ . ΜΙΛΗΣΑ ΤΩΡΑ ΜΑΖΙ ΤΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΤΟ ΕΚΑΝΑ ΣΑΦΕΣ. ΚΑΤΑ ΤΙΣ 9 ΠΟΥ ΘΑ ΕΡΘΕΙ ΤΟ*

²³⁶ Για το έτος 2020 υπάρχουν 3 στοιχεία, για το 2018 υπάρχουν 20 στοιχεία, για το 2017 υπάρχουν 4 στοιχεία, για το 2016 υπάρχει 1 στοιχείο, για το 2015 υπάρχουν 2 στοιχεία και για το 2013 υπάρχουν 2 στοιχεία.

²³⁷ Το με ημερομηνία 13.9.2018 μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου [...] Η έμφαση στο κείμενο προστέθηκε.

²³⁸ Το με ημερομηνία 10.7.2018 μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου [...] Η έμφαση στο κείμενο προστέθηκε.

²³⁹ Το με ημερομηνία 5.7.2018 μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου [...] Η έμφαση στο κείμενο προστέθηκε.

*ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ ΤΟΥ ΘΑ ΤΟ ΦΤΙΑΞΕΙ. ΜΕ ΤΟΝ [...] ΣΚΕΦΤΟΜΑΙ ΝΑ ΤΟΥ ΧΑΜΗΛΩΣΩ ΤΙΣ ΕΚΠΤΩΣΕΙΣ ΜΗΠΩΣ ΚΑΙ ΣΤΑΜΑΤΗΣΕΙ ΝΑ ΔΙΝΕΙ ΣΤΟΥΣ ΑΛΛΟΥΣ .ΒΕΒΑΙΑ ΥΠΑΡΧΕΙ Ο ΚΙΝΔΥΝΟΣ ΝΑ ΠΑΕΙ ΣΕ ΧΟΝΔΡΕΜΠΟΡΑ ΑΛΛΑ ΕΚΕΙ ΕΙΜΑΣΤΕ ΚΑΛΑ ΓΙΑ ΝΑ ΤΟΥ ΚΛΕΙΣΟΥΜΕ ΠΟΡΤΕΣ . ΝΑ ΠΡΟΧΩΡΗΣΩ ; [...]*²⁴⁰.

- v. Μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου μεταξύ στελεχών της εταιρείας, με περιεχόμενο «*Όπως θα δείτε στο παρακάτω link κάποιοι συνάδελφοι ασχολήθηκαν με τους πελάτες τους, κάποιοι λιγότερο και κάποιοι καθόλου. Επειδή η προσπάθεια πρέπει να είναι κοινή και συντονισμένη θα παρακαλούσα, όλοι να καταβάλουν το ΜΕΓΙΣΤΟ της επιρροής τους στους πελάτες τους για να μην ακυρώνετε η προσπάθεια κάποιων άλλων*»²⁴¹.
- vi. Μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου μεταξύ στελεχών της εταιρείας, με περιεχόμενο «*[...] Μήπως ξέρει κάποιος τον παρακάτω; Αν ναι να τον πάρει να του κόψει τα πόδια και να ενημερώσει και εμάς ποιος είναι*»²⁴².
- vii. Ανταλλαγή μηνυμάτων μεταξύ στελεχών της εταιρείας: ο πρώτος αποστέλλει ιστοσελίδες του [...] κάποιων μοντέλων κλιματιστικών MIDEA δίπλα στις οποίες σημειώνεται κατά πόσο απέχει από τα συμφωνηθέντα ο μεταπωλητής [...]. Ο δεύτερος απαντά «*Οκ. Αύριο θα μιλήσω με τον [...]*» και ο πρώτος «*Ρε συ τόσο καιρό δεν θα πρεπε? Άμεσα αβασανιστα !!!!!*» ο δεύτερος «*[...] Θα τα διορθώσει αύριο . Θα τα κοιτάξω το πρωί και θα μιλήσω μαζί του*» και την άλλη μέρα το πρωί ο δεύτερος «*Ο [...] ξεκινάει και τα διορθώνει [...]*». Και σε μεταγενέστερο μήνυμα ο δεύτερος «*Οκ τα έφτιαξε στο σάιτ του σε λίγο θα κάνει update το [...] και θα τα δεις αλλιώς μπες στο σάιτ του!*»²⁴³
- viii. Μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου μεταξύ στελεχών της εταιρείας, με περιεχόμενο «*Η εταιρεία μας μέσω μιας εφαρμογής θα μπορεί να παρακολουθεί τις τιμές και τις μεταβολές των τιμών που γίνονται στο internet από τους πελάτες μας, αναλυτικότερα [...]*»²⁴⁴.
- ix. Μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου μεταξύ στελεχών της εταιρείας, με περιεχόμενο «*Οι παρακάτω πελάτες μας [...] έχουν χαρακτηριστεί στο [...] ως Επίσημοι Μεταπωλητές για τα προϊόντα Midea. Παρακαλώ πολύ, επικοινωνήστε άμεσα μαζί τους για να φροντίσουν να αναγράφονται και να παρουσιάζονται οι σωστές προτεινόμενες τιμές λιανικής οι οποίες αναφέρονται στον επίσημο τιμοκατάλογο της εταιρείας μας*» Πιο κάτω, αναφέρεται κατάλογος με τους 15

²⁴⁰ Το με ημερομηνία 20.6.2018 μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου [...] Η έμφαση στο κείμενο προστέθηκε.

²⁴¹ Το με ημερομηνία 19.6.2018 μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου [...] Η έμφαση στο κείμενο προστέθηκε.

²⁴² Το με ημερομηνία 24.5.2018 μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου [...] Η έμφαση στο κείμενο προστέθηκε.

²⁴³ Ανταλλαγή ηλεκτρονικών μηνυμάτων με ημερομηνία 13.12.2017 και 14.12.2017 [...] Η έμφαση στο κείμενο προστέθηκε.

²⁴⁴ Το με ημερομηνία 28.3.2016 μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου [...] Η έμφαση στο κείμενο προστέθηκε.

μεταπωλητές. Και λίγο αργότερα σε δεύτερο μήνυμα προς τους ίδιους « [...] Σε συνέχεια του προηγούμενου mail, παρακαλώ να ελέγξετε προσεκτικά όλους τους πελάτες σας, για να δείτε αν υπάρχουν και ποιοι εμπορεύονται συσκευές κλιματιστικών Midea μέσω παραεισαγωγής από άλλες χώρες. Σε αυτή την περίπτωση καλείστε να μας ενημερώστε άμεσα με συγκεκριμένες πληροφορίες και στοιχεία, για να κινηθούμε ανάλογα».²⁴⁵

- x. Μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου μεταξύ στελεχών της εταιρείας, με περιεχόμενο: Ο πρώτος «Φαντάζομαι ξέρεις για το [...] αντίστοιχο [...]». Ο δεύτερος «Φυσικά και το ξέρω. Από Δευτέρα θα ξεκινήσει προσπάθεια για μάζεμα»²⁴⁶.
- xi. Ηλεκτρονικό μήνυμα μεταξύ στελεχών της εταιρείας με τίτλο «[...]!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!» και συνημμένο σύνδεσμο στο [...].gr για το μοντέλο Fujitsu ASYG09LLCB²⁴⁷.
- xii. Απαντητική επιστολή λιανοπωλητή σε επιστολή παροχής στοιχείων της Υπηρεσίας, με περιεχόμενο «Με τις παραπάνω εταιρείες [έχει αναφερθεί προηγούμενα και στην FG EUROPE] δεν υπάρχουν [...] παρά μόνο τηλεφωνικές επικοινωνίες για προτεινόμενες τιμές στο διαδίκτυο **σε βαθμό όχλησης πέραν της "λογικής"** τιμής και λόγω ανταγωνισμού της αγοράς δεν εφαρμόζαμε τις προτεινόμενες τιμές κυρίως μέσω μηχανών αναζήτησης ([...] Κλπ) και σε περιπτώσεις περιορισμό χρήσης προϊόντων σε ιστοσελίδες σύγκρισης τιμών και άλλου είδους περιορισμούς στη διαδικτυακή πώληση με αποτέλεσμα περί **μη αποστολής προϊόντος ή περικοπή εκπτώσεων. Η συγκεκριμένη πρακτική συνεχίζεται ως σήμερα**»²⁴⁸.
- xiii. Απαντητική επιστολή λιανοπωλητή σε επιστολή παροχής στοιχείων της Υπηρεσίας, με περιεχόμενο «[Έχει αναφερθεί προηγουμένως και στην FG EUROPE] Η συνεργασία ξεκίνησε όταν λειτούργησε και το κατάστημα μας. **Οι τιμές που έχουμε στο κατάστημα είναι οι ίδιες με το [...] και καθορίζονται από τους ίδιους [...]** [στην ερώτηση 5 σχετικά με το χρονικό διάστημα που υλοποιήθηκε η πρακτική] **Συνεχίζεται μέχρι σήμερα**»²⁴⁹.
- xiv. Απαντητική επιστολή λιανοπωλητή σε επιστολή παροχής στοιχείων της Υπηρεσίας, με περιεχόμενο «Παρά το γεγονός ότι δεν υπάρχει απευθείας τιμολόγηση [...] η εταιρεία [...], αναφορικά με τα προϊόντα κλιματισμού μάρκας / brand «FUJITSU», βρίσκεται σε τηλεφωνική επικοινωνία με εκπρόσωπο της «F.G. EUROPE ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΚΑΙ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΗΛΕΤΡΙΚΩΝ ΚΑΙ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΩΝ ΣΥΣΚΕΥΩΝ». **Ο εκάστοτε εκπρόσωπος δια**

²⁴⁵ Το με ημερομηνία 23.9.2015 μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου [...] Η έμφαση στο κείμενο προστέθηκε.

²⁴⁶ Το με ημερομηνία 3.4.2015 μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου [...]

²⁴⁷ Το με ημερομηνία 19.4.2013 μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου [...] Η έμφαση στο κείμενο προστέθηκε.

²⁴⁸ Η με αρ. πρωτ. 8154/18.9.2020 απαντητική επιστολή [...] Η έμφαση στο κείμενο προστέθηκε.

²⁴⁹ Η με αρ. πρωτ. 7283/11.8.2020 απαντητική επιστολή [...] Η έμφαση στο κείμενο προστέθηκε.

ζώσης και τηλεφωνικά και πάντως ουδέποτε μέσω γραπτού μηνύματος αλληλογραφίας (e-mail), ενημερώνει για την ελάχιστη τιμή λιανικής πώλησης των προϊόντων, η οποία πρέπει να εμφανίζεται στην ιστοσελίδα σύγκρισης τιμών (skroutz.gr). Δεν υπάρχει προφανής κύρωση σε περίπτωση που η [...] δεν υιοθετήσει αυτή την τιμή, ωστόσο υπάρχει διαρκής όχληση, υπό την μορφή «παραπόνου», προκειμένου να προβάλλονται οι συγκεκριμένες τιμές. Ως ενδεχόμενος κίνδυνος σε περίπτωση μη συμμόρφωσης εμφανίζεται η απόκλιση από ορισμένες εκπτώσεις (μέσω της εταιρείας που τιμολογεί τα προϊόντα), ρητώς όμως ή εγγράφως δεν αποδεικνύεται. **Η εν λόγω «πρακτική» εμφανίζεται από την αρχή της συνεργασίας (περί τα 2-3 τελευταία έτη) μέχρι και σήμερα [...]** Η εφαρμογή της [...] είναι ουσιαστικά η έμπρακτη προσπάθεια της εταιρείας, να επιτελέσει τον σκοπό της, ο οποίος δεν είναι άλλος από την όσο το δυνατόν πιο άρτια εξυπηρέτηση του καταναλωτή, χωρίς να έρχεται και σε ευθεία ρήξη με τις εταιρείες, που άλλως (όπως επιτάσσουν και οι άγραφοι κανόνες της αγοράς) θα την απέκοβαν άμεσα ή θα της πωλούσαν τα προϊόντα σε υψηλές και με κανένα περιθώριο κέρδους τιμές [εννοεί συνολικά τις εταιρείες που εφάρμοζαν αυτή την πρακτική]»²⁵⁰.

- xv. Κατάθεση λιανοπωλητή, με περιεχόμενο «**Συμμορφωνόμαστε με βάση το τι ζητάνε. Σε αντίθετη περίπτωση ενδεχομένως να υπάρξουν μειώσεις σε εκπτώσιολογία ή διακοπή προμήθειας. Το παραπάνω ισχύει στην περίπτωση της [...]** και παλιότερα με τον όμιλο FG EUROPE [...]»²⁵¹.

V. ΝΟΜΙΚΗ ΕΚΤΙΜΗΣΗ

V.1. ΘΕΩΡΗΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

126. Εφαρμοστέο δίκαιο για την επί της ουσίας εξέταση της παρούσας υπόθεσης είναι ο ν. 3959/2011 (ΦΕΚ Α' 93). Σύμφωνα με το άρθρο 1 παρ. 1 του ν. 3959/2011, απαγορεύονται όλες οι συμφωνίες και εναρμονισμένες πρακτικές μεταξύ επιχειρήσεων και όλες οι αποφάσεις ενώσεων επιχειρήσεων, οι οποίες έχουν ως αντικείμενο ή ως αποτέλεσμα την παρεμπόδιση, τον περιορισμό ή τη νόθευση του ανταγωνισμού στην ελληνική επικράτεια²⁵². Προϋποθέσεις, επομένως, εφαρμογής της συγκεκριμένης διάταξης είναι: α) η ύπαρξη συμφωνίας μεταξύ επιχειρήσεων και β) αντικείμενο ή αποτέλεσμα της ανωτέρω συμφωνίας να είναι ο περιορισμός, η παρακώλυση ή η νόθευση του ανταγωνισμού. Αντίστοιχες είναι και οι βασικές προϋποθέσεις που τάσσονται από τον ενωσιακό νομοθέτη για την εφαρμογή του άρθρου 101 παράγραφος 1 ΣΛΕΕ²⁵³.

127. Το άρθρο 1 παρ. 3 του ν. 3959/2011 προβλέπει εξαίρεση από τον εν λόγω απαγορευτικό κανόνα για τις συμφωνίες οι οποίες: α) συμβάλλουν στη βελτίωση της

²⁵⁰ Η με αρ. πρωτ. 7263/11.8.2020 απαντητική επιστολή [...] Η έμφαση στο κείμενο προστέθηκε.

²⁵¹ Η με ημερομηνία 6.7.2017 ανωμοτί κατάθεση [...] Η έμφαση στο κείμενο προστέθηκε.

²⁵² Κατά την περιπτωσιολογία που παρατίθεται στο άρθρο 1 παρ. 1 του ν. 3959/2011, η απαγόρευση της εν λόγω διάταξης καλύπτει ιδίως τις συμφωνίες εκείνες οι οποίες συνίστανται, μεταξύ άλλων στον άμεσο ή έμμεσο καθορισμό των τιμών αγοράς ή πώλησης ή άλλων όρων συναλλαγής.

²⁵³ Βλ. όμως κατωτέρω, Ενότητα V.1.3

παραγωγής ή της διανομής των προϊόντων ή στην προώθηση της τεχνικής ή οικονομικής προόδου, β) εξασφαλίζουν συγχρόνως στους καταναλωτές δίκαιο τμήμα από το όφελος που προκύπτει, γ) δεν επιβάλλουν περιορισμούς που δεν είναι απαραίτητοι για την επίτευξη των στόχων αυτών και δ) δεν παρέχουν στις επιχειρήσεις αυτές τη δυνατότητα καταργήσεως του ανταγωνισμού σε σημαντικό τμήμα των σχετικών προϊόντων. Οι τέσσερις προαναφερόμενες προϋποθέσεις πρέπει να συντρέχουν σωρευτικά προκειμένου να τύχει εφαρμογής η ατομική απαλλαγή που προβλέπουν οι ανωτέρω διατάξεις²⁵⁴. Η επιχείρηση που διεκδικεί τη χορήγηση ατομικής απαλλαγής, φέρει το βάρος να αποδείξει ότι πληρούνται οι σχετικές προϋποθέσεις, με πειστικά επιχειρήματα και αποδεικτικά στοιχεία²⁵⁵. Οι ανωτέρω προϋποθέσεις εξαίρεσης ταυτίζονται με εκείνες που τάσσονται από τον ενωσιακό νομοθέτη για την εφαρμογή του άρθρου 101 παρ. 3 ΣΛΕΕ.

128. Περαιτέρω, σύμφωνα με την παράγραφο 4 του άρθρου 1 του ν. 3959/2011, οι Κανονισμοί της Ευρωπαϊκής Ένωσης περί εφαρμογής της παραγράφου 3 του άρθρου 101 ΣΛΕΕ σε ορισμένες κατηγορίες συμφωνιών, αποφάσεων ενώσεων επιχειρήσεων ή εναρμονισμένων πρακτικών (Κανονισμοί ομαδικής απαλλαγής) εφαρμόζονται αναλόγως για την υπαγωγή στην παράγραφο 3 συμφωνιών, αποφάσεων και εναρμονισμένων πρακτικών που δεν είναι πιθανόν να επηρεάσουν το εμπόριο μεταξύ κρατών – μελών, κατά την έννοια της παραγράφου 1 του άρθρου 101 ΣΛΕΕ.

129. Στο πλαίσιο αυτό, ο Κανονισμός 330/2010²⁵⁶ σε συνδυασμό με τις ερμηνευτικές Κατευθυντήριες Γραμμές της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τους κάθετους περιορισμούς²⁵⁷ εισάγουν τεκμήριο νομιμότητας (ευεργέτημα απαλλαγής²⁵⁸) από την απαγορευτική διάταξη του άρθρου 101 ΣΛΕΕ, υπό την προϋπόθεση αφενός ότι οι σχετικές συμφωνίες δεν περιέχουν μορφές ιδιαίτερα σοβαρών περιορισμών και αφετέρου ότι το μερίδιο αγοράς του προμηθευτή και του αγοραστή δεν υπερβαίνει έκαστο το 30% στην οικεία σχετική αγορά^{259,260}.

²⁵⁴ Βλ. Κατευθυντήριες γραμμές για την εφαρμογή του άρθρου 81 παράγραφος 3 της συνθήκης (νυν άρθρο 101 παράγραφος 3 ΣΛΕΕ) [2004] ΕΕ C 101/97, παρ. 42 και την εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

²⁵⁵ Βλ. ενδεικτικά ΔΕφαΘ 559/2010, σκ. 18, ΔΕφαΘ 2891/2009, σκ. 19, και ΔΕφαΘ 1682/2009, σκ. 28 και την εκεί παρατιθέμενη ενωσιακή νομολογία.

²⁵⁶ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 330/2010 της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, της 20ης Απριλίου 2010 για την εφαρμογή του άρθρου 101 παράγραφος 3 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης σε ορισμένες κατηγορίες κάθετων συμφωνιών και εναρμονισμένων πρακτικών [2010] ΕΕ L 102/1.

²⁵⁷ Βλ. Κατευθυντήριες γραμμές για τους κάθετους περιορισμούς, ΕΕ C 130 της 19.5.2010, σελ. 1 (εφεξής και «Κατευθυντήριες Γραμμές για τους κάθετους περιορισμούς»).

²⁵⁸ Επισημαίνεται δε ότι σύμφωνα με το άρθρο 2 παρ. 5 του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 330/2010, ο εν λόγω κανονισμός «δεν εφαρμόζεται στις κάθετες συμφωνίες των οποίων το αντικείμενο εμπίπτει στο πεδίο άλλων κανονισμών απαλλαγής κατά κατηγορία εκτός αν προβλέπεται διαφορετικά στους εν λόγω κανονισμούς».

²⁵⁹ Διευκρινίζεται στο σημείο αυτό ότι ο Κανονισμός (ΕΕ) 330/2010 αναφέρεται τόσο στο μερίδιο αγοράς του προμηθευτή όσο και του αγοραστή, τα οποία πρέπει αμφότερα να μην υπερβαίνουν το 30% στην οικεία σχετική αγορά (βλ. σχετ. προοίμιο σκ. 8 και άρθρο 3 παρ.1 αυτού).

²⁶⁰ Όταν το μερίδιο αγοράς υπερβαίνει το όριο του 30%, δεν υπάρχει τεκμήριο ότι οι κάθετες συμφωνίες εμπίπτουν στο άρθρο 101 παρ. 1 ΣΛΕΕ (ή το άρθρο 1 παρ. 1 του ν. 3959/2011) ούτε ότι δεν πληρούν τους όρους του άρθρου 101 παρ. 3 ΣΛΕΕ (ή του άρθρου 1 παρ. 3 του ν. 3959/2011, αντίστοιχα), αλλά ούτε υπάρχει και τεκμήριο ότι οι κάθετες συμφωνίες που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 101 παρ. 1 ΣΛΕΕ (ή το άρθρο 1 παρ. 1 του ν. 3959/2011) θα πληρούν συνήθως τους όρους του άρθρου 101 παρ. 3 ΣΛΕΕ (ή του άρθρου 1 παρ. 3 του ν. 3959/2011, αντίστοιχα) Βλ. Κατευθυντήριες γραμμές για τους κάθετους περιορισμούς [2010] ΕΕ C 130/1, παρ. 23.

130. Ειδικότερα οι «ιδιαιτέρως σοβαροί» (εξ αντικειμένου²⁶¹) περιορισμοί του ανταγωνισμού δεν απαλλάσσονται, ακόμη και όταν τα μερίδια αγοράς προμηθευτή ή/ και διανομέα υπολείπονται του ανωτέρω ορίου, ενώ συγχρόνως συμπαρασύρουν εκτός πεδίου εφαρμογής της ομαδικής απαλλαγής τη συμφωνία στο σύνολό της²⁶². Οι εν λόγω περιορισμοί δεν καλύπτονται ούτε από τον «ασφαλή λιμένα» που δημιουργείται για τις συμφωνίες ήσσονος σημασίας με βάση τη σχετική Ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής²⁶³, ενώ παράλληλα είναι ελάχιστα πιθανό να πληρούν τις προϋποθέσεις χορήγησης ατομικής απαλλαγής κατ' άρθρο 101 παρ. 3 ΣΛΕΕ²⁶⁴.

131. Σύμφωνα με το άρθρο 4 περίπτ. α' του Κανονισμού, ως «ιδιαιτέρως σοβαρότητας» θεωρείται και ο περιορισμός της δυνατότητας του αγοραστή να καθορίζει τις τιμές πώλησης, με την επιφύλαξη της δυνατότητας του προμηθευτή να επιβάλει μέγιστη τιμή πώλησης ή να συνιστά τιμή πώλησης, υπό τον όρο ότι οι τιμές αυτές δεν ισοδυναμούν με καθορισμένη ή ελάχιστη τιμή πώλησης συνεπεία πιέσεων που ασκούνται ή κινήτρων που προσφέρονται από οποιοδήποτε συμβαλλόμενο μέρος.

132. Συνοπτικά, η ύπαρξη ενός περιορισμού ιδιαίτερης σοβαρότητας σε μια συμφωνία: (α) αποκλείει την εφαρμογή του ευεργετήματος της απαλλαγής, (β) οδηγεί στην παραδοχή ότι η συμφωνία συνεπάγεται αρνητικές επιπτώσεις για τον ανταγωνισμό και, συνεπώς, εμπίπτει στην απαγόρευση του άρθρου 101 παράγραφος 1 ΣΛΕΕ και (γ) οδηγεί στην επιπλέον παραδοχή ότι η συμφωνία είναι ελάχιστα πιθανό να πληροί τους όρους ατομικής απαλλαγής βάσει του άρθρου 101 παράγραφος 3 ΣΛΕΕ.

V.1.1 Τα κριτήρια του άρθρου 1 του ν. 3959/2011

V.1.1.1. Η έννοια της «επιχείρησης»

133. Ως «επιχείρηση», κατά το δίκαιο προστασίας του ελεύθερου ανταγωνισμού, νοείται κάθε φυσικό πρόσωπο ή οικονομική ενότητα που ασκεί εμπορική ή άλλη οικονομική δραστηριότητα, ανεξάρτητα από το νομικό καθεστώς του και από τον τρόπο χρηματοδότησής του²⁶⁵. Επιπροσθέτως, η ύπαρξη επιχείρησης προϋποθέτει αυτονομία οικονομικής δράσης και συνακόλουθα πλήρη ανάληψη των οικονομικών κινδύνων που συνεπάγεται η εκάστοτε οικονομική δραστηριότητα²⁶⁶. Ως «οικονομική δραστηριότητα»

²⁶¹ Βλ. και κατωτέρω ενότητα V.1.1.3.

²⁶² Κανονισμός (ΕΕ) 330/2010, ό.π. άρθρο 4.

²⁶³ Ανακοίνωση της Επιτροπής – Ανακοίνωση σχετικά με τις συμφωνίες ήσσονος σημασίας οι οποίες δεν περιορίζουν σημαντικά τον ανταγωνισμό σύμφωνα με το άρθρο 101 παράγραφος 1 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ανακοίνωση de minimis) [2014] ΕΕ C 291/1, παρ. 13.

²⁶⁴ Βλ. Ανακοίνωση σχετικά με τις συμφωνίες ήσσονος σημασίας οι οποίες δεν περιορίζουν σημαντικά τον ανταγωνισμό σύμφωνα με το άρθρο 101 παράγραφος 1 της ΣΛΕΕ (εφεξής και «Ανακοίνωση de minimis»), ΕΕ C 291 της 30.8.2014, παρ. 13. Βλ. επίσης Κατευθυντήριες Γραμμές για την εφαρμογή του άρθρου 81 παράγραφος 3 της συνθήκης, ΕΕ C 101 της 27.4.2004, σελ. 97, παρ. 23 καθώς και Κατευθυντήριες Γραμμές για τους κάθετους περιορισμούς, ό.π., παρ. 47.

²⁶⁵ Βλ. ΔΕΕ, C-41/90, *Hofner και Elser*, σκ. 21, C-55/96, *Job Centre II*, σκ. 21, C-180-184/98, *Pavlov*, σκ. 74, και C-218/00, *Cisal di Battistello Venanzio*, σκ. 22 και Ε.Α. 292/IV/2005, *Οδοντιατρικοί Σύλλογοι*, παρ.2.1, η οποία επικυρώθηκε από το Διοικητικό Εφετείο Αθηνών με τις υπ' αριθ. 1026/2007, 1027/2007 και 1028/2007 αποφάσεις του, και 518/VI/2011, *Μεσίτες*, σκ. 102, η οποία επικυρώθηκε από το Διοικητικό Εφετείο Αθηνών με τις υπ' αριθ. 2821/2013 και 502/2013 αποφάσεις του.

²⁶⁶ Βλ. ενδεικτικά υπόθ. T-23/09 *Conseil national de l'Ordre des pharmaciens (CNOP)*, *Conseil central de la section G de l'Ordre national des pharmaciens (CCG)* κατά Επιτροπής, σκ. 70-71, C-55/96, *Job*

νοείται κάθε δραστηριότητα προσφοράς αγαθών ή υπηρεσιών σε δεδομένη αγορά²⁶⁷. Η έννοια της «επιχείρησης» είναι περισσότερο οικονομική παρά νομική και το αποφασιστικό κριτήριο για την έννοια αυτή στο δίκαιο προστασίας του ελεύθερου ανταγωνισμού είναι η οικονομική και όχι η νομική της αυτοτέλεια²⁶⁸.

V.1.1.2. Η ύπαρξη «συμφωνίας»

134. Για την εφαρμογή των άρθρων 1 παρ. 1 του ν. 3959/2011 καθώς και 101 παρ. 1 ΣΛΕΕ απαιτείται η ύπαρξη συμφωνίας που περιορίζει τον ανταγωνισμό, μεταξύ δύο τουλάχιστον ανεξάρτητων οικονομικά επιχειρήσεων. Για να υφίσταται «συμφωνία» μεταξύ επιχειρήσεων, κατά την έννοια των άνω διατάξεων, αρκεί οι εμπλεκόμενες επιχειρήσεις ρητά ή σιωπηρά να εγκρίνουν από κοινού ένα σχέδιο που περιορίζει ή μπορεί να περιορίσει την κοινή ελευθερία τους, καθορίζοντας μεταξύ τους τις κατευθυντήριες γραμμές της αμοιβαίας δράσης τους (ή αποχής από τη δράση) στην αγορά. Αρκεί, δηλαδή, οι εμπλεκόμενες επιχειρήσεις να έχουν εκδηλώσει την κοινή τους βούληση να συμπεριφέρονται στην αγορά κατά καθορισμένο τρόπο²⁶⁹. Αυτό συμβαίνει, για παράδειγμα, κάθε φορά που επιχειρήσεις εκφράζουν κοινή βούληση προς επίτευξη επιδιωκόμενων τιμών ή επιδιωκόμενου όγκου πωλήσεων ή κατανομής αγορών/πελατείας²⁷⁰.

135. Τόσο το άρθρο 1 του ν. 3959/2011, όσο και το άρθρο 101 ΣΛΕΕ καλύπτουν όλες τις συμφωνίες που περιορίζουν τον ανταγωνισμό και δεν διαχωρίζουν μεταξύ συμφωνιών που συνάπτονται μεταξύ ανταγωνιστών που δρουν στο ίδιο οικονομικό επίπεδο (οριζόντιες) ή μεταξύ επιχειρήσεων που δρουν σε διαφορετικό οικονομικό επίπεδο (κάθετες). Εφόσον οι συμβαλλόμενες επιχειρήσεις απολαμβάνουν οικονομικής αυτονομίας, νόθευση ή περιορισμός του ανταγωνισμού δύναται να προκύψει και από συμφωνία μη ανταγωνιστών που δρουν δηλαδή σε διαφορετικό επίπεδο της αγοράς.

136. Ως «κάθετες συμφωνίες» ορίζονται οι συμφωνίες ή εναρμονισμένες πρακτικές που συνάπτονται μεταξύ δύο ή περισσότερων επιχειρήσεων, καθεμία εκ των οποίων δραστηριοποιείται για τον σκοπό της συμφωνίας σε διαφορετικό επίπεδο της αλυσίδας παραγωγής ή διανομής και που αφορούν τις προϋποθέσεις, υπό τις οποίες τα μέρη μπορούν να προμηθεύονται, να πωλούν ή να μεταπωλούν ορισμένα αγαθά ή υπηρεσίες.

137. Για τη στοιχειοθέτηση «συμφωνίας» υπό την έννοια του άρθρου 1 ν. 3959/2011 είναι αδιάφορος ο τρόπος με τον οποίο εξωτερικεύεται η κατά τα ανωτέρω κοινή βούληση των

Centre coop.arl, Συλλογή 1997, σελ. I-7119, σκ. 21, συνεκδ. υποθ. C-180-184/98, Pavel Pavlov κ.ά. κατά Stichting Pensioenfonds Medische Specialisten, Συλλ. 2000 σ. I-6451, σκ. 74, υπόθ. C-118/85 Επιτροπή κατά Ιταλίας Συλλ. 1987 σ. 2599, σκ. 7, υπόθ. C-41/90 Klaus Höfner and Fritz Elser κατά Macrotron GmbH Συλλ. 1991 σ. I-1979, σκ. 21, υπόθ. C-35/96 Επιτροπή κατά Ιταλίας (CNSD) Συλλ. 1998 σ. I-3851, σκ. 36, υπόθ. C-244/94 Fédération Française des Sociétés d'Assurance κ.ά. κατά Ministère de l'Agriculture et de la Pêche Συλλ. 1995 σ. I-4013, σκ. 14, απόφαση Ε.Α. 292/IV/2005 υπό 2.1. Βλ. επίσης σχετικά και Λ. Κοτσίρη, Δίκαιο του Ανταγωνισμού, Αθέμιτου και Ελεύθερου, Εκδ. Σάκκουλα, 4η έκδοση, σελ. 407.

²⁶⁷ Βλ. ΔΕΕ C-35/96, Επιτροπή κατά Ιταλικής Δημοκρατίας, σκ. 36.

²⁶⁸ Βλ. Ε.Α. 518/VI/2011, *Μεσίτες*, σκ. 102 και επ. και 376/V/2008, *ΙΚΑ/Τράπεζες*, παρ. 6.1.1.

²⁶⁹ Βλ. Ε.Α. 563/VII/2013 σκ. 74 και την εκεί παρατιθέμενη εθνική και ενωσιακή νομολογία.

²⁷⁰ Βλ. Ε.Α. 563/VII/2013 ό.π..

εμπλεκόμενων επιχειρήσεων. Ως αποτέλεσμα της διασταλτικής ερμηνείας του όρου, μια συμφωνία μπορεί να είναι έγγραφη ή προφορική²⁷¹, υπογεγραμμένη ή ανυπόγραφη²⁷², ενώ ως συμφωνίες εμπίπτουσες στο πεδίο εφαρμογής του δικαίου ανταγωνισμού έχουν κατά καιρούς κριθεί: συμφωνίες κυρίων (*gentlemen's agreements*)²⁷³, άτυπες συμφωνίες (*understandings*)²⁷⁴, το καταστατικό ενός εμπορικού συνδέσμου²⁷⁵, καθώς και μη δεσμευτικές εμπορικές κατευθυντήριες γραμμές²⁷⁶. Για την ύπαρξη «συμφωνίας» είναι σημαντικό καθένα μέρος να αναλαμβάνει εκούσια να περιορίσει την ελευθερία του προς δράση σε σχέση με το άλλο, η διαπίστωση δε της συμφωνίας μπορεί να προκύπτει άμεσα ή έμμεσα από τη συμπεριφορά των μερών, μπορεί δε να εφαρμόζεται σε ατελείς συνεννοήσεις, καθώς και σε επιμέρους και υπό όρους συμφωνίες κατά τη διαδικασία διαπραγμάτευσης, η οποία οδηγεί σε οριστική συμφωνία²⁷⁷.

138. Σε περίπτωση που δεν υπάρχει ρητή συμφωνία, με την οποία εκφράζεται η σύμπτωση των βουλήσεων, θα πρέπει να αποδειχτεί ότι η μονομερής πολιτική του ενός μέρους έχει τη συναίνεση του άλλου. Το ΓενΔΕΕ έχει επισημάνει ότι πρέπει να διακρίνονται οι περιπτώσεις, στις οποίες μια επιχείρηση λαμβάνει ένα πράγματι μονομερές μέτρο, και συνεπώς χωρίς τη ρητή ή σιωπηρή συμμετοχή άλλης επιχείρησης, από εκείνες στις οποίες ο μονομερής χαρακτήρας είναι αποκλειστικά φαινομενικός²⁷⁸. Μόνο στη δεύτερη περίπτωση θεμελιώνεται συμφωνία υπό την έννοια του άρθρου 101 παρ. 1 ΣΛΕΕ (και του άρθρου 1 παρ. 1 του ν. 3959/2011). Έτσι, μια φαινομενικά μονομερής ενέργεια του προμηθευτή εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 101 παρ. 1 ΣΛΕΕ (και του άρθρου 1 παρ. 1 του ν. 3959/2011), μόνο εάν αποδεικνύεται η ύπαρξη ρητής ή σιωπηρής συναίνεσης των αντισυμβαλλομένων αναφορικά με την επίμαχη συμπεριφορά του πρώτου²⁷⁹. Στην υπόθεση *Bayer*, το ΔΕΕ διευκρίνισε ότι, προκειμένου να θεωρηθεί ότι μια συμφωνία υπό την έννοια του άρθρου 101 παρ. 1 έχει συναφθεί δια σιωπηρής αποδοχής, απαιτείται η σκοπούσα σε αποτέλεσμα στρεφόμενο κατά του ανταγωνισμού δήλωση βουλήσεως του ενός εκ των συμβαλλομένων να συνιστά πρόσκληση, ρητή ή έμμεση, στον έτερο συμβαλλόμενο προς πραγμάτωση από κοινού του σκοπού αυτού, ειδικά σε περιπτώσεις, κατά τις οποίες η επίμαχη συμφωνία δεν φαίνεται εκ πρώτης όψεως να είναι προς το συμφέρον του έτερου αντισυμβαλλομένου²⁸⁰.

139. Για τις κάθετες συμφωνίες, υπάρχουν δύο τρόποι, με τους οποίους μπορεί να διαπιστωθεί η ύπαρξη συναίνεσης με συγκεκριμένη μονομερή πολιτική και συνεπώς η

²⁷¹ Βλ. ΔΕΕ 28/77, *Terpa BV* κατά Επιτροπής.

²⁷² Βλ. *BP Kemi – DDSF*, απόφαση της Ε.Επ. της 05.09.1979, ΕΕ 1979 L286/32.

²⁷³ Βλ. ΔΕΕ 41/69, *ACF Chemiefarma NV* κατά Επιτροπής.

²⁷⁴ Βλ. *SSI*, απόφαση της Ε.Επ. της 15.07.1982, ΕΕ 1982 L232/1.

²⁷⁵ Βλ. *Nuovo CEGAM*, απόφαση της Ε.Επ. της 30.03.1984, ΕΕ 1984 L99/29.

²⁷⁶ Βλ. *Anheuser-Busch – Scottish & Newcastle*, απόφαση της Ε.Επ. της 14.12.1999, ΕΕ 2000 L49/37.

²⁷⁷ Βλ. σχετικά *Faull and Nikray*, *The EC Law of Competition* (2007), σελ. 195, επ. και τη σχετική νομολογία στην οποία παραπέμπει, Α. Jones – Β. Sufrin, *EU Competition Law*, 4th Edition, σελ. 142, Ι. Lianos, V. Korah with P. Siciliani, *Competition Law: Analysis, Cases and Materials* (OUP, 2019), σελ. 368 επ. και Ε.Α. 563/VII/2013 σκ. 75 και την εκεί παρατιθέμενη εθνική και ενωσιακή νομολογία).

²⁷⁸ Βλ. ΓενΔΕΕ T-208/01, *Volkswagen AG* κατά Επιτροπής, σκ. 35.

²⁷⁹ Βλ. ΓενΔΕΕ T-208/01, ό.π., σκ. 36.

²⁸⁰ Βλ. ΔΕΕ C-2/01, *Bundesverband der Arzneimittel-Importeure eV* και Επιτροπή κατά *Bayer AG*, σκ. 102.

κοινή βούληση των μερών. Πρώτον, η συναίνεση μπορεί να συναχθεί από τις εξουσίες που παρέχονται στα μέρη με προϋφιστάμενη γενική συμφωνία. Εάν οι ρήτρες της υφιστάμενης συμφωνίας προβλέπουν ή επιτρέπουν σε έναν από τους συμβαλλόμενους να υιοθετήσει εν συνεχεία συγκεκριμένη μονομερή πολιτική που θα είναι δεσμευτική για τον αντισυμβαλλόμενο, μπορεί στη βάση αυτή να αποδειχθεί η συναίνεση του αντισυμβαλλομένου με την εν λόγω πολιτική. Δεύτερον, εάν δεν υπάρχει τέτοια ρητή συναίνεση, η αρχή ανταγωνισμού μπορεί να αποδείξει την ύπαρξη σιωπηρής συναίνεσης. Γι' αυτό χρειάζεται να αποδείξει, πρώτον, ότι ο ένας από τους συμβαλλόμενους ζητά, ρητά ή σιωπηρά, τη συνεργασία του άλλου για την εφαρμογή της μονομερούς του πολιτικής και, δεύτερον, ότι ο αντισυμβαλλόμενος συμμορφώθηκε με την απαίτηση αυτή εφαρμόζοντας την εν λόγω μονομερή πολιτική στην πράξη. Επίσης, για τις κάθετες συμφωνίες, η σιωπηρή συναίνεση μπορεί να συνάγεται από το επίπεδο εξαναγκασμού που ασκείται από έναν συμβαλλόμενο για την επιβολή της μονομερούς του πολιτικής στο άλλο ή τα άλλα μέρη της συμφωνίας, σε συνδυασμό με τον αριθμό των διανομών, οι οποίοι εφαρμόζουν όντως στην πράξη τη μονομερή πολιτική του προμηθευτή. Για παράδειγμα, η ύπαρξη ενός συστήματος ελέγχου και επιβολής κυρώσεων που εφαρμόζει ένας προμηθευτής για να τιμωρήσει τους διανομείς εκείνους, οι οποίοι δεν συμμορφώνονται με τη μονομερή του πολιτική, υποδηλώνει σιωπηρή συναίνεση με τη μονομερή πολιτική του προμηθευτή, εάν το εν λόγω σύστημα επιτρέπει στον τελευταίο να εφαρμόζει στην πράξη την πολιτική του²⁸¹.

V.1.1.3. Αντικείμενο ή αποτέλεσμα περιοριστικό του ανταγωνισμού

140. Προκειμένου να εμπίπτει μια συμφωνία στην απαγόρευση του άρθρου 1 παρ. 1 του ν. 3959/2011 πρέπει να έχει ως αντικείμενο ή ως αποτέλεσμα την παρεμπόδιση, τον περιορισμό ή τη νόθευση του ανταγωνισμού εντός της οικείας αγοράς. Κατά πάγια ενωσιακή νομολογία, ο διαζευκτικός χαρακτήρας²⁸² αυτής της προϋπόθεσης επιβάλλει, καταρχάς, να εξεταστεί το ίδιο το αντικείμενο της συμφωνίας, λαμβανομένου υπόψη του οικονομικού πλαισίου, εντός του οποίου εντάσσεται.

141. Εξάλλου, από τη νομολογία των Ευρωπαϊκών Δικαστηρίων προκύπτει ότι ορισμένα είδη συντονισμού μεταξύ επιχειρήσεων είναι αρκούντως επιζήμια για τον ανταγωνισμό, ώστε να μην απαιτείται εξέταση των αποτελεσμάτων τους. Η νομολογία αυτή στηρίζεται στο γεγονός ότι ορισμένες μορφές συντονισμού μεταξύ επιχειρήσεων μπορούν να λογίζονται, ως εκ της φύσεώς τους, ως παραβλάπτουσες την ομαλή λειτουργία του ανταγωνισμού²⁸³.

²⁸¹ Κατευθυντήριες γραμμές για τους κάθετους περιορισμούς [2010] ΕΕ C 130/1, παρ. 25 περίπτ. α'.

²⁸² Βλ. υπόθεση 56/65, *Société Technique Minière κατά Maschinenbau Ulm GmbH (M.B.U.)*, Συλλογή τόμος 1965-1968, σ. 313. Βλ. επίσης αποφάσεις του Δικαστηρίου της 13ης Ιουλίου 1966, συνεκδικασθείσες υποθέσεις 56/64 και 58/64, *Consten και Grundig κατά Επιτροπής*, Συλλογή τόμος 1965-1968, σ. 363, καθώς και της 21^{ης} Σεπτεμβρίου 2006, C-105/04 P, *Nederlandse Federatieve Vereniging voor de Groothandel op Elektrotechnisch Gebied κατά Επιτροπής*, Συλλ. 2006, τόμος I, σ. 8725, σκ. 125. Προς επίρρωση, βλ. απόφαση του Πρωτοδικείου της 6ης Απριλίου 1995, υπόθεση T-143/89, *Ferriere Nord κατά Επιτροπής*, Συλλ. 1995, τόμος II, σ. 917, σκ. 31.

²⁸³ Βλ. ενδεικτικά ΔΕΕ C-286/13, *Dole Food Company Inc. και Dole Fresh Fruit Europe κατά Επιτροπής*, ΕΥ:C:2015:184, σκ. 113-114 και την εκεί παρατιθέμενη νομολογία.

142. Υπό την έννοια αυτή, αν αποδειχθεί το επιζήμιο για τον ανταγωνισμό αντικείμενο μιας συμφωνίας, τότε παρέλκει η εξέταση των αποτελεσμάτων αυτής επί του ανταγωνισμού. Εντούτοις, αν από την ανάλυση του περιεχομένου της συμφωνίας δεν προκύψει ότι αυτή είναι αρκούντως επιζήμια για τον ανταγωνισμό, πρέπει να εξεταστούν τα αποτελέσματά της και, προκειμένου να απαγορευθεί η εφαρμογή της, πρέπει να ελέγχεται αν συντρέχουν όλες οι προϋποθέσεις για να διαπιστωθεί ότι πράγματι ο ανταγωνισμός είτε παρεμποδίστηκε είτε περιορίστηκε είτε νοθεύτηκε αισθητά²⁸⁴.

143. Για την εκτίμηση εάν μια συμφωνία μεταξύ επιχειρήσεων είναι αρκούντως επιζήμια, ώστε να λογίζεται ως περιορισμός του ανταγωνισμού, λόγω του αντικειμένου, υπό την έννοια του άρθρου 1 παρ. 1 του ν. 3959/2011, λαμβάνεται υπόψη το περιεχόμενο των διατάξεών της, οι σκοποί τους οποίους επιδιώκει, καθώς και το οικονομικό και νομικό πλαίσιο, στο οποίο αυτή εντάσσεται. Στο πλαίσιο των εκτιμήσεων των ανωτέρω παραμέτρων πρέπει επίσης να λαμβάνεται υπόψη η φύση των επηρεαζόμενων προϊόντων, καθώς και οι πραγματικές συνθήκες της λειτουργίας και της διαρθρώσεως της οικείας αγοράς²⁸⁵. Επιπλέον, μολοντί η πρόθεση των μερών δεν συνιστά στοιχείο αναγκαίο για τον προσδιορισμό του περιοριστικού χαρακτήρα μιας συμφωνίας μεταξύ επιχειρήσεων, ουδόλως απαγορεύεται στις αρμόδιες για τον ανταγωνισμό αρχές να τη λαμβάνουν υπόψη²⁸⁶. Εξάλλου, προκειμένου να έχει η συμφωνία στρεφόμενο κατά του ανταγωνισμού αντικείμενο, αρκεί να είναι ικανή να επαχθεί αρνητικά για τον ανταγωνισμό αποτελέσματα, ήτοι να είναι εν τοις πράγμασι ικανή να παρεμποδίσει, να περιορίσει ή να νοθεύσει τον ανταγωνισμό εντός της σχετικής αγοράς. Το ερώτημα αν και κατά πόσο παρόμοιο αποτέλεσμα παράγεται όντως μπορεί να έχει σημασία μόνο για τον υπολογισμό του ύψους των προστίμων²⁸⁷. Να σημειωθεί επίσης, ότι πρέπει «να υπάρχει αρκούντως αξιόπιστη και σταθερή σχετική πείρα ώστε να μπορεί να θεωρηθεί ότι η συμφωνία αυτή είναι, ως εκ της φύσεώς της, βλαπτική για την ομαλή λειτουργία του ανταγωνισμού»²⁸⁸.

144. Στο πλαίσιο αυτό, τα μέρη μπορούν να συνεισφέρουν επιχειρήματα για τα θετικά για τον ανταγωνισμό αποτελέσματα της συγκεκριμένης σύμπραξης, ώστε να ληφθούν αυτά υπόψη, στο μέτρο που μπορούν να θέσουν υπό αμφισβήτηση τη συνολική εκτίμηση του αρκούντως επιζήμιου για τον ανταγωνισμό χαρακτήρα της σχετικής συμπαιγνιακής πρακτικής, και, κατά συνέπεια, τον χαρακτηρισμό της ως «περιορισμού ως εκ του αντικειμένου»²⁸⁹. Όπως αναφέρει το ΔΕΕ, «(δ)εδομένου ότι η συνεκτίμηση των εν λόγω θετικών για τον ανταγωνισμό αποτελεσμάτων δεν έχει ως σκοπό τον αποκλεισμό του

²⁸⁴ Βλ. ενδεικτικά ΔΕΕ C-67/13, *Groupement des cartes bancaires (CB) κατά Επιτροπής*, EU:C:2014:2204, σκ. 48-49 και 52, καθώς και ΔΕΕ C-32/11, *Allianz Hungária Biztosító Zrt. κ.λπ. κατά Gazdasági Versenyhivatal*, EU:C:2013:160, σκ. 33-34 και την εκεί παρατιθέμενη νομολογία.

²⁸⁵ Βλ. ενδεικτικά ΔΕΕ C-286/13, ό.π., σκ. 117, ΔΕΕ C-67/13, ό.π., σκ. 53, καθώς και ΔΕΕ C-32/11, ό.π., σκ. 36 και την εκεί παρατιθέμενη νομολογία.

²⁸⁶ Βλ. ενδεικτικά ΔΕΕ C-286/13, ό.π., σκ. 118, ΔΕΕ C-67/13, ό.π., σκ. 54, καθώς και ΔΕΕ C-32/11, ό.π., σκ. 37 και την εκεί παρατιθέμενη νομολογία.

²⁸⁷ Βλ. ενδεικτικά ΔΕΕ C-32/11, ό.π., σκ. 38 και την εκεί παρατιθέμενη νομολογία.

²⁸⁸ Απόφαση ΔΕΕ C-228/18, *Gazdasági Versenyhivatal v Budapest Bank Nyrt*, ECLI:EU:C:2020:265, σκ. 76.

²⁸⁹ Απόφαση ΔΕΕ C-307/18, *Generics (UK) Ltd and Others v Competition and Markets Authority*, ECLI:EU:C:2020:52, σκ. 103.

χαρακτηρισμού της οικείας πρακτικής ως «περιορισμού του ανταγωνισμού», κατά την έννοια του άρθρου 101, παράγραφος 1, ΣΛΕΕ, αλλά απλώς την κατανόηση της αντικειμενικής σοβαρότητάς της και, κατά συνέπεια, τον καθορισμό του τρόπου αποδείξεώς της, ουδόλως προσκρούει στην πάγια νομολογία του Δικαστηρίου κατά την οποία το ευρωπαϊκό δίκαιο του ανταγωνισμού δεν υπόκειται σε «κανόνα της λογικής» (*rule of reason*), σύμφωνα με τον οποίο πρέπει να γίνεται στάθμιση των θετικών και των αρνητικών για τον ανταγωνισμό αποτελεσμάτων μιας συμφωνίας, στο πλαίσιο του χαρακτηρισμού της ως «περιορισμού του ανταγωνισμού», βάσει του άρθρου 101, παράγραφος 1, ΣΛΕΕ»²⁹⁰. Τα θετικά αυτά για τον ανταγωνισμό αποτελέσματα, ή γενικότερα ότι «είναι δυνατό να συναχθεί το συμπέρασμα ότι [ο συγκεκριμένος περιορισμός] δεν θίγει τον ανταγωνισμό»²⁹¹ και δεν έχει, «επομένως, αντικείμενο επιζήμιο για τον ανταγωνισμό», θα πρέπει να στοιχειωθούν από τα μέρη²⁹². Επιπλέον, θα πρέπει όχι μόνον να είναι «αποδεδειγμένα» και να «ασκούν επιρροή», αλλά να «προσιδιάζουν επίσης στην οικεία συμφωνία»²⁹³. Αλλά και σε περίπτωση που στοιχειωθηθούν από τα μέρη τέτοια θετικά για τον ανταγωνισμό αποτελέσματα «δεν μπορεί αφ' εαυτής να αποκλείει τον χαρακτηρισμό του «περιορισμού ως εκ του αντικειμένου», μια και «τα εν λόγω θετικά για τον ανταγωνισμό αποτελέσματα πρέπει να είναι αρκούντως σημαντικά, ώστε να εγείρονται εύλογες αμφιβολίες ως προς τον αρκούντως επιβλαβή για τον ανταγωνισμό χαρακτήρα της οικείας συμφωνίας φιλικού διακανονισμού και, ως εκ τούτου, ως προς το αντίθετο προς τον ανταγωνισμό αντικείμενό της»²⁹⁴. Ιδίως, «αποτελέσματα τα οποία ήταν ελάχιστα θετικά για τον ανταγωνισμό, χωρίς ακόμη και αυτό να είναι βέβαιο, δεν αρκούν ώστε να δημιουργηθούν εύλογες αμφιβολίες – ακόμη και εάν υποθεθεί ότι διαπιστώθηκαν [...] για τον αρκούντως επιβλαβή για τον ανταγωνισμό χαρακτήρα μιας συμφωνίας [...]»²⁹⁵.

145. Ειδικότερα, δε, ως προς τις κάθετες συμφωνίες, γίνεται δεκτό ότι παρά το γεγονός ότι συχνά είναι, ως εκ της φύσεώς τους, λιγότερο επιζήμιες για τον ανταγωνισμό σε σχέση με τις οριζόντιες συμφωνίες, μπορούν, υπό ορισμένες περιστάσεις, να εμπεριέχουν εν δυνάμει μία αυξημένη πιθανότητα περιορισμού του ανταγωνισμού. Υπό την έννοια αυτή έχει κριθεί τόσο σε επίπεδο ενωσιακής όσο και σε επίπεδο εθνικής νομολογίας ότι μια κάθετη συμφωνία μπορεί να έχει ως αντικείμενο τον περιορισμό του ανταγωνισμού²⁹⁶.

146. Αντίστοιχα, σύμφωνα με την Ε.Επ., οι περιορισμοί που χαρακτηρίζονται ως ιδιαίτερης σοβαρότητας (όπως λ.χ. ο καθορισμός πάγιων ή ελάχιστων τιμών μεταπώλησης), σε οποιουδήποτε από τους ισχύοντες ή μελλοντικούς κανονισμούς απαλλαγής, κατά κατηγορίες, θεωρούνται, όπως προεκτέθηκε ότι συνιστούν γενικά περιορισμούς, λόγω αντικειμένου, οι οποίοι εκφεύγουν του ασφαλούς λιμένα που

²⁹⁰ Απόφαση ΔΕΕ C-307/18, ο.π., σκ. 104.

²⁹¹ Απόφαση ΔΕΕ, Συνεκδικασθείσες υποθέσεις C-403/08 και C-429/08, Football Association Premier League Ltd και λοιποί κατά QC Leisure και λοιπών και Karen Murphy κατά Media Protection Services Ltd, ECLI:EU:C:2011:631, σκ. 140 & 143.

²⁹² Απόφαση ΔΕΕ C-403/08 και C-429/08, ο.π., σκ. 143.

²⁹³ Απόφαση ΔΕΕ C-307/18, ο.π., σκ. 105; Απόφαση ΔΕΕ C-228/18, ο.π. σκ. 82-83.

²⁹⁴ Απόφαση ΔΕΕ C-307/18, ο.π., σκ. 106-107. Έμφαση της Ε.Α.

²⁹⁵ Απόφαση ΔΕΕ C-307/18, ο.π., σκ. 110.

²⁹⁶ Βλ. ενδεικτικά ΔΕΕ C-32/11, ό.π., σκ. 43 και την εκεί παρατιθέμενη νομολογία. Βλ. επίσης Ε.Α. 580/VII/2013, 495/VI/2010, 373/V/2007.

δημιουργείται από τα όρια μεριδίων αγοράς που προβλέπονται στην Ανακοίνωση de minimis ενώ, συγχρόνως, είναι μάλλον απίθανο να πληρούν τις προϋποθέσεις χορήγησης ατομικής απαλλαγής κατ' άρθρο 1 παρ. 3 του ν. 3959/2011, καθώς και κατ' άρθρο 101 παρ. 3 ΣΛΕΕ²⁹⁷.

147. Σε σχέση με τον κατ' αποτέλεσμα περιορισμό του ανταγωνισμού, εάν μια κάθετη συμφωνία δεν έχει ως αντικείμενο τον περιορισμό του ανταγωνισμού, πρέπει να εξετασθεί εάν τυχόν έχει αισθητά αποτελέσματα που περιορίζουν τον ανταγωνισμό, λαμβάνοντας υπόψη τόσο τα πραγματικά όσο και τα δυνητικά αποτελέσματά της. Για να έχει μια συμφωνία αποτελέσματα που περιορίζουν τον ανταγωνισμό πρέπει να έχει, πραγματικό ή ενδεχόμενο, αισθητά δυσμενή αντίκτυπο σε μία τουλάχιστον από τις παραμέτρους του ανταγωνισμού στην αγορά, όπως η τιμή, η παραγωγή, η ποιότητα του προϊόντος, η ποιικιλία των προϊόντων ή η καινοτομία²⁹⁸.

V.1.1.4. Καθορισμός τιμών μεταπώλησης

148. Ο καθορισμός τιμών μεταπώλησης (εφεξής και «ΚΤΜ»), δηλαδή συμφωνίες ή εναρμονισμένες πρακτικές που έχουν ως άμεσο ή έμμεσο αντικείμενό τους τον καθορισμό παγίου ή ελάχιστου επιπέδου τιμής μεταπώλησης, λογίζεται παγίως ότι έχει ως αντικείμενό του τον περιορισμό του ανταγωνισμού, υπό την έννοια του άρθρου 1 παρ. 1 του ν. 3959/2011 και του άρθρου 101 παρ. 1 ΣΛΕΕ²⁹⁹. Στις περιπτώσεις αυτές, δηλαδή, παρέλκει η διαπίστωση του αντι-ανταγωνιστικού αποτελέσματος από την εφαρμογή του συγκεκριμένου όρου ή συμφωνίας. Εξάλλου, η απαγόρευση συμφωνιών που συνίστανται στον άμεσο ή έμμεσο καθορισμό τιμών προκύπτει ρητά από το γράμμα των ανωτέρω διατάξεων (περίπτ. α').

149. Από οικονομικής άποψης, στις Κατευθυντήριες Γραμμές για τους κάθετους περιορισμούς του 2011, η Ε. Επ. σημειώνει ότι ο καθορισμός τιμών μεταπώλησης μπορεί να περιορίσει τον ανταγωνισμό με διάφορους τρόπους: (α) διευκολύνοντας την αθέμιτη σύμπραξη μεταξύ των προμηθευτών ενισχύοντας τη διαφάνεια των τιμών στην αγορά, (β) καταργώντας τον ενδοσηματικό ανταγωνισμό ως προς τις τιμές, ο ΚΤΜ μπορεί επίσης να διευκολύνει τις αθέμιτες συμπράξεις μεταξύ των αγοραστών, δηλαδή σε επίπεδο διανομής, (γ) γενικότερα εξασθενίζοντας τον ανταγωνισμό μεταξύ παραγωγών ή/και μεταξύ λιανοπωλητών, ιδίως όταν οι παραγωγοί χρησιμοποιούν τους ίδιους διανομείς για τη διανομή των προϊόντων τους και ο ΚΤΜ εφαρμόζεται από όλους ή από πολλούς εξ αυτών, (δ) εμποδίζοντας ενδεχομένως όλους ή ορισμένους από τους διανομείς να μειώσουν τις

²⁹⁷ Βλ. Ανακοίνωση de minimis, ό.π., παρ. 13, όπου και ρητή αναφορά στους περιορισμούς λόγω αντικείμενου καθώς και Commission staff working document, Guidance on restrictions of competition "by object" for the purpose of defining which agreements may benefit from the De Minimis Notice, 25.6.2014, σελ. 3-4, υπό στοιχ. 1, καθώς και υποενότητες 3.1 και 3.4, σελ. 13 και 16 αντίστοιχα. Βλ. επίσης και Κατευθυντήριες Γραμμές για την εφαρμογή του άρθρου 81 παρ. 3 της Συνθήκης, ό.π., παρ. 23.

²⁹⁸ Βλ. ενδεικτικά Ε.Α. 612/2015 παρ. 76.

²⁹⁹ Βλ. ΔΕΕ 243/83, SA Binon & Cie κατά SA Agence et messageries de la presse, EU:C:1985:284, σκ. 44 («Πρέπει καταρχάς να παρατηρηθεί ότι οι ρήτρες που περιέχονται σε συμβάσεις με τρίτους και καθορίζουν τις τιμές που πρέπει να τηρούνται συνιστούν, αυτές καθαυτές, περιορισμό του ανταγωνισμού κατά την έννοια του άρθρου [101], παράγραφος 1.»), ΔΕΕ 161/84, Pronuptia de Paris GmbH κατά Pronuptia de Paris Irmgard Schillgallis, EU:C:1986:41, σκ. 25.

τιμές πώλησής τους για το συγκεκριμένο σήμα, με αποτέλεσμα την αύξηση των τιμών, (ε) μπορεί να μειώσει την πίεση στα περιθώρια κέρδους του παραγωγού, ιδίως σε περίπτωση που αυτός έχει πρόβλημα δεσμεύσεων, δηλαδή έχει συμφέρον να μειώσει την τιμή που χρεώνει τους επόμενους διανομείς, (στ) μπορεί να εφαρμοστεί από παραγωγό με ισχύ στην αγορά για τον αποκλεισμό μικρότερων ανταγωνιστών, (ζ), μπορεί να περιορίσει το δυναμισμό και την καινοτομία σε επίπεδο διανομής, εμποδίζοντας τον ανταγωνισμό ως προς τις τιμές μεταξύ των διαφόρων διανομέων, και αποτρέποντας την είσοδο στην αγορά νέων, πιο αποτελεσματικών λιανοπωλητών και/ή εμποδίζοντάς τους να αποκτήσουν κρίσιμο μέγεθος με χαμηλές τιμές³⁰⁰. Υφίστανται επίσης εμπειρικά στοιχεία που καταδεικνύουν ότι ο ΚΤΜ μπορεί να οδηγήσει σε κάθετη αύξηση των λιανικών τιμών, ωστόσο παραμένει ασαφές εάν αυτό εκ φύσεως βλάπτει τους καταναλωτές, δεδομένου ότι κάτι τέτοιο μπορεί να αντιπαραβληθεί με υψηλότερη ποιότητα στις υπηρεσίες διανομής³⁰¹. Θεωρώντας τον ελάχιστο ΚΤΜ ως περιορισμό ιδιαίτερης σοβαρότητας για τον ανταγωνισμό, το ενωσιακό δίκαιο του ανταγωνισμού φαίνεται να αναγνωρίζει ότι το ισοζύγιο ανάμεσα σε υψηλότερες τιμές, από την μία πλευρά, και καλύτερη ποιότητα, από την άλλη, είναι αρνητικό, λαμβανομένου υπόψη ότι υπάρχουν λιγότερο περιοριστικοί τρόποι για να επιτευχθούν υπηρεσίες διανομής υψηλότερης ποιότητας.

150. Ο Κανονισμός 330/2010, ο οποίος κατά τα ανωτέρω τυγχάνει εφαρμογής στην υπό κρίση περίπτωση, αντιμετωπίζει τον καθορισμό τιμών μεταπώλησης ως περιορισμό του ανταγωνισμού ιδιαίτερης σοβαρότητας, με αποτέλεσμα συμφωνίες που τυχόν περιλαμβάνουν αντίστοιχους όρους να μην μπορούν να επωφεληθούν από το ευεργέτημα της απαλλαγής κατά κατηγορίες³⁰². Η ύπαρξη τέτοιου ιδιαίτερης σοβαρότητας περιορισμού σε συμφωνία δημιουργεί τεκμήριο ότι η συμφωνία εμπίπτει στο άρθρο 101 παρ. 1 ΣΛΕΕ (και στο άρθρο 1 παρ. 1 του ν. 3959/2011)³⁰³. Δημιουργεί επίσης τεκμήριο ότι η συμφωνία είναι ελάχιστα πιθανόν να πληροί τις προϋποθέσεις του άρθρου 101 παρ. 3 ΣΛΕΕ (και του άρθρου 1 παρ. 3 του ν. 3959/2011), οπότε δεν εφαρμόζεται η απαλλαγή κατά κατηγορία. Ωστόσο, οι επιχειρήσεις έχουν τη δυνατότητα να αποδείξουν την ύπαρξη θετικών συνεπειών για τον ανταγωνισμό βάσει του άρθρου 101 παρ. 3 ΣΛΕΕ (και του άρθρου 1 παρ. 3 του ν. 3959/2011) σε μια συγκεκριμένη περίπτωση³⁰⁴.

³⁰⁰ Κατευθυντήριες Γραμμές για τους κάθετους περιορισμούς, παρ. 224.

³⁰¹ Βλ. BS Yamey, *The Economics of Resale Price Maintenance* (Pitman, 1954), JF Pickering, *Resale Price Maintenance in Practice* (George Allen, 1966), OFT 981, S Davies and M Olczak, *An Evaluation of the Impact upon Productivity of Ending Resale Price Maintenance on Books*, Report prepared for the OFT by the Centre for Competition Policy, University of East Anglia (February 2008), P Biscourp, X Boutin, and T Vergé, 'The Effects of Retail Regulation on Prices: Evidence from the loi Galland' [2013] 123 *Economic J* 1279, A MacKay and DA Smith, 'The Empirical Effects of Minimum Resale Price Maintenance on Prices and Output', Kilts Booth Marketing Series, Paper No 1- 009, Harris, 'Leegin's Effect on Price: An Empirical Analysis' [2013] 9 *J L Economic & Policy* 251, T Overstreet, Bureau of Economics Staff Report to the FTC, 'Resale Price Maintenance: Economic Theories and Empirical Evidence' (November 1983), Lafontaine and M Slade, 'Exclusive Contracts and Vertical Restraints: Empirical Evidence and Public Policy'. Βλ. contra PM Ippolito, 'Resale Price Maintenance: Empirical Evidence from Litigation' (1991) 34 *J L & Economics* 263.

³⁰² Βλ. άρθρο 4 περίπτ. α' του Κανονισμού 330/2010.

³⁰³ Βλ. επίσης Κατευθυντήριες γραμμές για την εφαρμογή του άρθρου 81 παράγραφος 3 της συνθήκης (νυν άρθρο 101 παράγραφος 3 ΣΛΕΕ) [2004] EE C 101/97, παρ. 23.

³⁰⁴ Κατευθυντήριες γραμμές για τους κάθετους περιορισμούς [2010] EE C 130/1, παρ. 47.

151. Σε περίπτωση συμβατικών διατάξεων ή εναρμονισμένων πρακτικών, με τις οποίες καθορίζεται απευθείας η τιμή μεταπώλησης, ο περιορισμός είναι εμφανής. Ωστόσο, ο καθορισμός των τιμών μεταπώλησης μπορεί επίσης να επιτευχθεί με έμμεσο τρόπο. Τέτοια παραδείγματα αποτελούν οι συμφωνίες για καθορισμό του περιθωρίου κέρδους του διανομέα, του ανωτάτου επιπέδου έκπτωσης που μπορεί να χορηγήσει ο διανομέας από ένα καθορισμένο επίπεδο τιμών, η εξάρτηση της χορήγησης εκπτώσεων ή της επιστροφής των δαπανών προώθησης εκ μέρους του προμηθευτή από την τήρηση συγκεκριμένου επιπέδου τιμών, η σύνδεση της καθορισμένης τιμής μεταπώλησης με τις τιμές μεταπώλησης των ανταγωνιστών, οι απειλές, οι εκφοβισμοί, οι προειδοποιήσεις, η επιβολή κυρώσεων, η καθυστέρηση ή αναστολή παραδόσεων ή η καταγγελία συμβάσεων σε συνάρτηση με την τήρηση ενός δεδομένου επιπέδου τιμών. Οι άμεσοι ή έμμεσοι τρόποι για την επίτευξη του καθορισμού των τιμών μπορούν να γίνουν πιο αποτελεσματικοί, όταν συνδυαστούν με τη λήψη μέτρων για τον εντοπισμό διανομέων που εφαρμόζουν μειωμένες τιμές, όπως η εφαρμογή συστήματος παρακολούθησης των τιμών, ή η επιβολή υποχρέωσης στους λιανοπωλητές να καταγγέλλουν άλλα μέλη του δικτύου διανομής που παρεκκλίνουν από το καθορισμένο επίπεδο τιμών. Επίσης, ο άμεσος ή έμμεσος καθορισμός των τιμών μπορεί να γίνεται πιο αποτελεσματικά, όταν συνδυάζεται με μέτρα που μπορεί να αποθαρρύνουν τον αγοραστή να μειώσει τις τιμές μεταπώλησης. Οι ίδιοι έμμεσοι τρόποι και τα ίδια «συνοδευτικά» μέτρα μπορεί να χρησιμοποιούνται, ώστε οι ανώτατες ή συνιστώμενες τιμές να λειτουργούν ως καθορισμένες τιμές μεταπώλησης³⁰⁵.

V.1.1.5. Καθορισμός ελάχιστης διαφημιζόμενης τιμής (Minimum Advertised Pricing - MAP)

152. Οι ρήτρες καθορισμού *ελάχιστης διαφημιζόμενης τιμής* (Minimum Advertised Pricing –‘MAP’) περιορίζουν τον διανομέα από το να διαφημίζει τιμές κάτω από κάποια ελάχιστη τιμή, η οποία καθορίζεται από τον προμηθευτή του. Είναι σημαντικό να σημειωθεί ότι οι Κατευθυντήριες γραμμές για τους κάθετους περιορισμούς απαριθμούν ορισμένους κάθετους περιορισμούς που μπορούν να χρησιμοποιηθούν προς το σκοπό της έμμεσης διευκόλυνσης του ΚΤΜ: συμφωνίες για καθορισμό του περιθωρίου κέρδους του διανομέα, του ανωτάτου επιπέδου έκπτωσης που μπορεί να χορηγήσει ο διανομέας από ένα καθορισμένο επίπεδο τιμών, η εξάρτηση της χορήγησης εκπτώσεων ή της επιστροφής των δαπανών προώθησης εκ μέρους του προμηθευτή από την τήρηση συγκεκριμένου επιπέδου τιμών, η σύνδεση της καθορισμένης τιμής μεταπώλησης με τις τιμές μεταπώλησης των ανταγωνιστών³⁰⁶. Επιπλέον, «οι απειλές, οι εκφοβισμοί, οι προειδοποιήσεις, η επιβολή κυρώσεων, η καθυστέρηση ή αναστολή παραδόσεων ή η καταγγελία συμβάσεων σε συνάρτηση με την τήρηση ενός δεδομένου επιπέδου τιμών» μπορούν επίσης να ωθήσουν τον λιανοπωλητή να διατηρήσει μια συγκεκριμένη τιμή μεταπώλησης³⁰⁷. Αυτός ο έμμεσος καθορισμός τιμών μπορεί να καταστεί αποτελεσματικότερος για τη διευκόλυνση του ΚΤΜ όταν συνδυαστεί με τη λήψη μέτρων για τον εντοπισμό διανομέων που εφαρμόζουν μειωμένες τιμές. Επίσης, μέτρα που μπορεί

³⁰⁵ Κατευθυντήριες γραμμές για τους κάθετους περιορισμούς, παρ. 48.

³⁰⁶ Ο.π.

³⁰⁷ Ο.π.

να αποθαρρύνουν τον αγοραστή να μειώσει τις τιμές μεταπώλησης, όπως η περίπτωση που ο προμηθευτής αναγράφει τη συνιστώμενη τιμή μεταπώλησης πάνω στο προϊόν ή υποχρεώνει τον αγοραστή να εφαρμόζει ρήτρα του «πλέον ευνοούμενου πελάτη», επιτρέπουν να γίνεται πιο αποτελεσματικά ο έμμεσος καθορισμός των τιμών ως μέσο διευκόλυνσης του ΚΤΜ³⁰⁸. Κατά την Ε. Επ., «οι ίδιοι έμμεσοι τρόποι και τα ίδια «συνοδευτικά» μέτρα μπορεί να χρησιμοποιούνται ώστε οι ανώτατες ή συνιστώμενες τιμές να λειτουργούν ως καθορισμένες τιμές μεταπώλησης»³⁰⁹. Το οριζόντιο αποτέλεσμα αυτών των πρακτικών διευκόλυνσης μπορεί να είναι εντονότερο σε ένα επιγραμματικό περιβάλλον, λόγω της μεγαλύτερης διαφάνειας και της διάδοσης πληροφοριών στη διαδικτυακή οικονομία. Ωστόσο, πρέπει να αναφερθεί ότι δεν συνιστά ΚΤΜ κάθε πρακτική διευκόλυνσης. Όπως επισημαίνει η Ε. Επ., «η χρήση ενός συγκεκριμένου συνοδευτικού μέτρου ή η παροχή στον αγοραστή από τον προμηθευτή καταλόγου συνιστώμενων ή ανώτατων τιμών δεν θεωρείται απ' εαυτής ότι οδηγεί σε καθορισμό των τιμών μεταπώλησης»³¹⁰.

153. Οι θεωρίες περί βλάβης των καταναλωτών σε σχέση με συμπεριφορές που διευκολύνουν τον ΚΤΜ, είναι παρόμοιες με εκείνες που ισχύουν για τον «παραδοσιακό» ΚΤΜ: αναφέρονται στον περιορισμό της ικανότητας του λιανοπωλητή να καθορίζει τις τιμές λιανικής, μειώνοντας έτσι την ένταση του ενδοσηματικού ανταγωνισμού, στην διευκόλυνση των αθέμιτων συμπράξεων ή τον αποκλεισμό ανταγωνιστών σε επίπεδο προμηθευτή ή λιανικής πώλησης, καθώς και στον περιορισμό του διασηματικού ανταγωνισμού. Για παράδειγμα, μια ρήτρα ελάχιστης διαφημιζόμενης τιμής μπορεί να οδηγήσει στη μείωση του ενδοσηματικού ανταγωνισμού μεταξύ διαδικτυακών και μη διαδικτυακών πωλητών σε περιπτώσεις όπου ένας διαδικτυακός λιανοπωλητής δεν μπορεί να προβεί σε διαπραγματεύσεις με τους πελάτες τόσο άμεσα όσο οι έμποροι λιανικής εκτός διαδικτύου³¹¹. Ο αποκλεισμός σε επίπεδο προμηθευτή μπορεί να προκύψει εάν η συμπεριφορά εγγυάται περιθώριο κέρδους λιανικής που καθιστά τον λιανοπωλητή λιγότερο πρόθυμο να διατηρήσει στις αποθήκες του το προϊόν ενός ανταγωνιστή προμηθευτή. Ο αποκλεισμός των κατάντη δικτύων διανομής κατ' αυτόν τον τρόπο μπορεί να μειώσει τον διασηματικό ανταγωνισμό μεταξύ προμηθευτών.

154. Αποκλεισμός σε επίπεδο λιανικής μπορεί επίσης να προκύψει εάν ένας προμηθευτής παρακινηθεί να υιοθετήσει ένα έμμεσο σύστημα καθορισμού των τιμών που μειώνει την ανταγωνιστικότητα των εμπόρων λιανικής. Οι έμποροι λιανικής εκτός διαδικτύου μπορεί να αποκτήσουν κίνητρο να ωθήσουν ενδεχομένως τους προμηθευτές τους στην εφαρμογή πολιτικών ελάχιστης διαφημιζόμενης τιμής, να αρνηθούν την προμήθεια ή να προβούν με άλλους τρόπους σε διακρίσεις σε βάρος των διαδικτυακών εμπόρων λιανικής πώλησης³¹². Ταυτόχρονα, έχει παρατηρηθεί ότι το διαδίκτυο «μετριάζει σημαντικά το κόστος διάδοσης «τιμοκαταλόγων» στους καταναλωτές που είναι πιθανό να αγοράσουν συγκεκριμένα

³⁰⁸ Ο.π.

³⁰⁹ Ο.π.

³¹⁰ Ο.π..

³¹¹ ΟΟΣΑ, *Κάθετοι περιορισμοί για τις διαδικτυακές πωλήσεις*, DAF/COMP(2013)13.

³¹² ΟΟΣΑ, *Κάθετοι περιορισμοί για τις διαδικτυακές πωλήσεις*, DAF/COMP(2013)13.

προϊόντα», παρέχοντας έτσι περισσότερα κίνητρα στους κατασκευαστές, αλλά και στους ανταγωνιστές λιανοπωλητές, να δρομολογήσουν πρακτικές ΚΤΜ³¹³. Επιπλέον, «η ευχερής σύγκριση των τιμών στο διαδίκτυο αυξάνει το πρόβλημα του 'free riding', καθιστώντας τον ΚΤΜ ένα επιθυμητό εργαλείο για ορισμένους κατασκευαστές που επιδιώκουν να ελέγξουν την εικόνα του εμπορικού τους σήματος και να προστατεύσουν τα δίκτυα διανομής τους», αλλά, από την άλλη πλευρά, και «διευκολύνει την επιβολή συμπράξεων σε επίπεδο λιανικής, διότι καθιστά πιο προφανή την μείωση των τιμών ('price-cutting')», ενώ αυξάνει τον «κίνδυνο οριζόντιων αποτελεσμάτων του ΚΤΜ, σε περιπτώσεις που ένας κατασκευαστής προβαίνει σε καθετοποίηση στο διαδίκτυο, με αποτέλεσμα να καθορίζει την τιμή για τους ανταγωνιστές του»³¹⁴. Ως εκ τούτου, μολονότι, κατ' αρχήν και θεωρητικώς, οι πρακτικές ελάχιστης διαφημιζόμενης τιμής αφήνουν τον διανομέα ελεύθερο να πωλεί σε τιμή χαμηλότερη από τη διαφημιζόμενη τιμή, στην πραγματικότητα παρέχουν αντικίνητρα στον διανομέα για τον ορισμό χαμηλότερης τιμής πώλησης, περιορίζοντας τη δυνατότητά του να ενημερώνει τους δυνητικούς πελάτες σχετικά με διαθέσιμες εκπτώσεις, ως συνέπεια της κατάργησης μιας εκ των βασικών παραμέτρων του υγιούς ανταγωνισμού ως προς τις τιμές μεταξύ των εμπόρων λιανικής πώλησης.

155. Το βρετανικό Office of Fair Trading (OFT, προκάτοχος της βρετανικής αρχής ανταγωνισμού CMA) εξέτασε πρακτικές «iMAP» (ελάχιστη διαφημιζόμενη τιμή στο διαδίκτυο) στην υπόθεση «mobility scooters» (η οποία αφορούσε μοτοποδήλατα/ «σκούτερ»), στην οποία διαπίστωσε ότι ένας κατασκευαστής και ορισμένοι έμποροι λιανικής πώλησης σκούτερ σήματος «Roma» είχαν παραβεί τους κανόνες περί ανταγωνισμού (Chapter I CA 98), συνάπτοντας κάθετες συμφωνίες, οι οποίες απαγόρευαν σε ορισμένους λιανοπωλητές να διαφημίζουν τις τιμές τους στο διαδίκτυο για ορισμένα σκούτερ και απαγορεύοντας τις διαδικτυακές πωλήσεις από ορισμένους λιανοπωλητές³¹⁵. Σε χωριστή έρευνα στον ίδιο τομέα, το OFT διαπίστωσε ότι ένας κατασκευαστής και ορισμένοι λιανοπωλητές σκούτερ σήματος «Pride» είχαν παραβεί τους κανόνες περί ανταγωνισμού (CA 98), συνάπτοντας κάθετες συμφωνίες που απαγόρευαν τη διαφήμιση τιμών κάτω από τη συνιστώμενη τιμή λιανικής πώλησης (Recommended Retail Price, RRP) που είχε καθοριστεί από την Pride³¹⁶. Το OFT έκρινε ότι η πρακτική του iMAP μπορεί να οδηγήσει στον περιορισμό του ενδοσηματικού ανταγωνισμού, στην μείωση της παροχής εκπτώσεων και στην αύξηση των τιμών για τους καταναλωτές. Επιπλέον, η πρακτική του iMAP μπορεί να μειώσει τη διαφάνεια των τιμών και να αυξήσει σημαντικά το κόστος αναζήτησης για τους καταναλωτές. Αυτό αποτέλεσε κρίσιμο στοιχείο την υπόθεση εκείνη, καθώς οι καταναλωτές των συγκεκριμένων προϊόντων (οι χρήστες των σκούτερ) συνήθως επιβαρύνονται με υψηλό κόστος αναζήτησης, και, ως εκ τούτου, δεν είναι συχνά σε θέση να πραγματοποιούν αγορές σε φυσικά καταστήματα λιανικής

³¹³ J A Chevalier, «Free Rider Issues and Internet Retailing, Written Statement to the Federal Trade Commission Public Workshop on Possible anticompetitive Efforts to Restrict Competition on the Internet».

³¹⁴ «Leegin's Unexplored "Change in Circumstance": The Internet and Resale Price Maintenance» (2008) 121 *Harvard Law Review* 1600, 1612.

³¹⁵ OFT, CE/9578-12, 5/8/2013.

³¹⁶ OFT, CE/9578-12, 27/3/2014.

πώλησης. Ο OFT εξέφρασε ιδιαίτερη ανησυχία για το γεγονός ότι η απαγόρευση διαφήμισης τιμών και η απαγόρευση διαδικτυακών πωλήσεων, στο πλαίσιο ιδίως ενός συστήματος επιλεκτικής διανομής (όπου ο ενδοσηματικός ανταγωνισμός ήταν ήδη περιορισμένος) έχουν ως αποτέλεσμα να υπονομεύονται τα σημαντικά οφέλη που μπορεί να προσφέρει το διαδίκτυο. Κατά τον OFT, «η ελεύθερη διαφήμιση των τιμών λιανικής στο διαδίκτυο μπορεί να εντείνει τον ανταγωνισμό τιμών μεταξύ των λιανοπωλητών και να επιτρέψει στους καταναλωτές να επιτύχουν καλύτερη σχέση ποιότητας/τιμής». Οι απαγορεύσεις που εφαρμόζονταν στην υπόθεση εκείνη μπορούσαν επίσης να επηρεάσουν δυσανάλογα τους δυναμικά πιο ευάλωτους καταναλωτές, που είναι συχνά οι καταναλωτές εκείνοι που αγοράζουν ένα προϊόν πρώτη φορά, θέτοντάς τους σε ιδιαίτερα μειονεκτική θέση. Ο OFT εξέτασε επίσης τη διαφορά μεταξύ των συνιστώμενων τιμών λιανικής πώλησης της Pride και των πραγματικών τιμών πώλησης των λιανοπωλητών, ιδίως όταν αυτοί δεν συμμορφώνονταν με τα αιτήματα και/ή τις οδηγίες της Pride και/ή δεν τηρούσαν πλήρως την επίμαχη συμφωνία, και διαπίστωσε ότι οι διαφημιζόμενες τιμές στο διαδίκτυο ήταν σημαντικά χαμηλότερες από τις συνιστώμενες τιμές της Pride.

156. Το 2016, η βρετανική CMA διαπίστωσε ότι δύο επιχειρήσεις, εκ των οποίων η μία προμήθευε εμπορικό εξοπλισμό για υπηρεσίες catering («Commercial Catering Equipment») και η άλλη είδη υγιεινής («Bathroom Fittings»), παραβίασαν τη νομοθεσία περί ανταγωνισμού προβαίνοντας σε καθορισμό τιμών μεταπώλησης. Στην υπόθεση *Commercial Catering Equipment*, η προμηθεύτρια εταιρεία είχε επιβάλει πολιτική «ελάχιστης διαφημιζόμενης τιμής» («MAP») που περιόριζε την τιμή στην οποία οι λιανοπωλητές μπορούσαν να διαφημίσουν τα προϊόντα της στο διαδίκτυο³¹⁷. Η υπόθεση αφορούσε ΚΤΜ σε κάθετη συμφωνία μεταξύ των μερών: Το 2012, η εταιρεία Foster Refrigerator UK υιοθέτησε μια «εκπρωτική πολιτική» (στην πράξη, πολιτική ελάχιστης διαφημιζόμενης τιμής) στο σύνολο του δικτύου μεταπωλητών της. Η πολιτική αυτή απαγόρευε στους μεταπωλητές να διαφημίζουν προϊόντα Foster κάτω από την ελάχιστη διαφημιζόμενη τιμή, τόσο εντός όσο και εκτός διαδικτύου. Επισημαίνεται ότι φαίνεται ότι η εν λόγω πολιτική είχε θεσπιστεί ως απάντηση στις χαμηλές τιμές των διαδικτυακών μεταπωλητών, οι οποίες ασκούσαν πίεση στις τιμές και τα περιθώρια κέρδους των «παραδοσιακών» μεταπωλητών που συνεργάζονταν με την προμηθεύτρια εταιρεία. Η πολιτική είχε ως σκοπό τη βελτίωση των περιθωρίων κέρδους των μεταπωλητών από την πώληση προϊόντων Foster και τη μείωση της ανταγωνιστικής πίεσης που ασκείτο στους παραδοσιακούς διανομείς της Foster από τις χαμηλότερες τιμές που ήταν διαθέσιμες στο διαδίκτυο. Η εταιρεία έθεσε σε εφαρμογή αυτή την πολιτική απειλώντας τους συνεργαζόμενους εμπόρους ότι θα χρεωθούν υψηλότερες τιμές για τα προϊόντα ή ότι θα διακοπεί εντελώς ο εφοδιασμός τους, εάν διαφημίζουν τα προϊόντα της κάτω από την ελάχιστη τιμή. Οι εν λόγω απειλές/ προειδοποιήσεις ήταν πραγματικές, καθώς η εταιρεία αρνήθηκε ή/ και σταμάτησε την προμήθεια, κάποιες περιπτώσεις προσωρινά και κάποιες μόνιμα, σε μεταπωλητές που δεν συμμορφώνονταν με την εν λόγω πολιτική, παρέχοντας με αυτόν τον τρόπο πολύ συγκεκριμένα κίνητρα στους μεταπωλητές να συμμορφωθούν με αυτήν. Η CMA επισήμανε ότι έχει διαπιστωθεί ότι οι περιορισμοί στις διαφημιζόμενες

³¹⁷ CMA, CE/9856/14, 5/2016.

τιμές για τη διατήρησή τους κάτω από ένα ορισμένο επίπεδο, οδηγούν σε *de facto* ΚΤΜ και συνιστούν περιορισμό του ανταγωνισμού εξ αντικειμένου, σύμφωνα τόσο με τους βρετανικούς κανόνες περί ανταγωνισμού (CA98) όσο και του άρθρου 101, παρ. 1 ΣΛΕΕ³¹⁸. Σημείωσε επίσης ότι οι συμφωνίες ή/ και εναρμονισμένες πρακτικές, οι οποίες έχουν ως αντικείμενο τον περιορισμό του ανταγωνισμού, δεν είναι πιθανό να είναι ικανές να τύχουν ατομικής απαλλαγής, και έτσι δεν εξέτασε το ενδεχόμενο εφαρμογής του άρθρου 101, παρ. 3 ΣΛΕΕ και της αντίστοιχης διάταξης της βρετανικής νομοθεσίας.

157. Στην υπόθεση *Bathroom Fittings*, η κατασκευάστρια εταιρεία είχε απειλήσει τους συνεργαζόμενους λιανοπωλητές με κυρώσεις εάν τιμολογούσαν σε τιμή ίση ή μεγαλύτερη από μια «συνιστώμενη» διαδικτυακή τιμή³¹⁹. Οι απειλές εκ μέρους της προμηθεύτριας εταιρείας περιλάμβαναν την απειλή για χρέωση υψηλότερων τιμών στους λιανοπωλητές για ορισμένα προϊόντα, για ανάκληση των δικαιωμάτων χρήσης εικόνων της προμηθεύτριας εταιρείας στο διαδίκτυο ή για παρακράτηση της προμήθειας προϊόντων. Η CMA διαπίστωσε ότι, στο πλαίσιο των νομικών και οικονομικών συνθηκών εκείνης της υπόθεσης, η «συνιστώμενη» διαδικτυακή τιμή δεν αποτελούσε απλώς σύσταση, αλλά καθόριζε μια ελάχιστη τιμή μεταπώλησης για τις διαδικτυακές πωλήσεις, και αποτελούσε μέρος συμφωνίας που πληρούσε τα χαρακτηριστικά του ΚΤΜ, και είχε ως σκοπό την παρεμπόδιση, τον περιορισμό ή τη νόθευση του ανταγωνισμού και ήταν εξ αντικειμένου περιοριστική για τον ανταγωνισμό³²⁰. Και σε αυτή την περίπτωση, η CMA έκρινε ότι η συμφωνία δεν μπορούσε να τύχει απαλλαγής.

158. Συμπερασματικά, οι ρήτρες καθορισμού ελάχιστης διαφημιζόμενης τιμής θα πρέπει να θεωρούνται ως εξ αντικειμένου περιοριστικές του ανταγωνισμού και θα πρέπει να αναλύονται σύμφωνα με τα κριτήρια και τις αρχές που εφαρμόζονται για τον ΚΤΜ, σύμφωνα με τη σχετική ενωσιακή και εθνική νομοθεσία, καθώς και τις Κατευθυντήριες Γραμμές για τους κάθετους περιορισμούς.

V.1.2. Η έννοια της «ενιαίας και διαρκούς παράβασης»

159. Κατά πάγια νομολογία, περιοριστικές του ανταγωνισμού συμφωνίες, οι οποίες έχουν μεταξύ άλλων κοινό αντικείμενο και μεθόδους εφαρμογής, αφορούν στα ίδια προϊόντα και στις οποίες μετέχουν οι ίδιες επιχειρήσεις στοιχειοθετούν ως σύνολο μία ενιαία και διαρκή παράβαση, υπό το πρίσμα των άρθρων 101 ΣΛΕΕ και 1 του ν. 3959/2011³²¹. Η παράβαση των άρθρων 101 ΣΛΕΕ και 1 του ν. 3959/2011 μπορεί να προκύπτει όχι μόνον από μεμονωμένη ενέργεια, αλλά και από σειρά ενεργειών ή ακόμη από διαρκή συμπεριφορά³²²,

³¹⁸ Ο.π.,παρ. 6.42.5. & 6.44.

³¹⁹ CMA, CE/9857-14 5/2016.

³²⁰ Ο.π., παράγραφος 6.84.

³²¹ Η νομολογία χρησιμοποιεί πολλά κριτήρια για την εκτίμηση του ενιαίου ή μη χαρακτήρα μίας παράβασης μεταξύ των οποίων αν οι επίμαχες πρακτικές είχαν κοινό αντικείμενο, βλ. απόφαση του Γενικού Δικαστηρίου της 17ης Μαΐου 2013, συνεκδικασθείσες υποθέσεις T-147/09 και T-148/09, *Trelleborg Industrie SAS και Trelleborg AB κατά Επιτροπής*, σκ. 60, με περαιτέρω παραπομπές σε σχετική νομολογία.

³²² Βλ σχετικά ΔΕΕ, συνεκδικασθείσες υποθέσεις C 204/00 P, C 205/00 P, C 211/00 P, C 213/00 P, C 217/00 P και C 219/00 P, *Aalborg Portland κ.λπ. κατά Επιτροπής*, σκ. 258. Βλ. και ΔΕΕ C-441/11 P, *Επιτροπή κατά Verhuizingen Coppens NV*, EU:C:2012:778, σκ. 41, καθώς και ΔΕΕ C-49/92 P, *Επιτροπή κατά Anic Participazioni SpA*, σκ. 81.

ανεξάρτητα από το εάν ένα ή περισσότερα στοιχεία αυτής της σειράς ενεργειών θα μπορούσαν να συνιστούν και αφ' εαυτών παράβαση του άρθρου 101 ΣΛΕΕ³²³. Η ενιαία και διαρκής παράβαση υπό το άρθρο 101 ΣΛΕΕ προϋποθέτει ένα σύνολο ενεργειών ή και ένα σύμπλεγμα πρακτικών, στις οποίες προβαίνουν διάφορα μέρη, που εντάσσονται σε ένα «συνολικό σχέδιο», διότι επιδιώκουν έναν και μόνο οικονομικό σκοπό³²⁴, ήτοι τη νόθευση του ανταγωνισμού εντός της ενιαίας αγοράς³²⁵.

160. Περαιτέρω, η έννοια της «ενιαίας παράβασης» αναφέρεται όχι μόνο σε μια κατάσταση, στην οποία πολλές επιχειρήσεις μετείχαν σε παράβαση που συνίστατο σε διαρκή συμπεριφορά με ένα και μόνο οικονομικό σκοπό, κατά τα ανωτέρω οριζόμενα, αλλά και σε μεμονωμένες παραβάσεις που συνδέονται λόγω ταυτότητας αντικειμένου (ίδιος σκοπός του συνόλου των στοιχείων) και υποκειμένων (ταυτότητα των οικείων επιχειρήσεων)³²⁶. Η ύπαρξη μιας ενιαίας και διαρκούς παράβασης μπορεί να διαπιστωθεί τόσο σε περιπτώσεις οριζόντιων συμπράξεων, όσο και σε παραβάσεις που προκύπτουν σε κάθετες συμφωνίες, όπως λ.χ. σε περιπτώσεις καθορισμού τιμών μεταπώλησης³²⁷.

161. Επιπλέον, προκειμένου να χαρακτηριστούν διάφορες ενέργειες ως ενιαία και αδιάλειπτη παράβαση, πρέπει να επαληθεύεται εάν εμφανίζουν μεταξύ τους δεσμό συμπληρωματικότητας, εάν εντάσσονται δηλαδή εντός ενός «συνολικού σχεδίου» διότι επιδιώκουν τον ίδιο σκοπό³²⁸, υπό την έννοια ότι κάθε μία από αυτές σκοπεί στην αντιμετώπιση μιας ή περισσότερων συνεπειών της κανονικής λειτουργίας του ανταγωνισμού και συντείνουν, μέσω της αλληλεπίδρασής τους, στην επέλευση του συνόλου των επιδιωκόμενων αντιθέτων στον ανταγωνισμό αποτελεσμάτων³²⁹. Συναφώς,

³²³ Βλ. και ΓενΔΕΕ T-53/03, BPB κατά Επιτροπής, σκ. 252.

³²⁴ Βλ. ΓενΔΕΕ συνεκδικασθείσες υποθέσεις T-25/95, T-26/95, T-30/95, T-31/95, T-32/95, T-34/95, T-35/95, T-36/95, T-37/95, T-38/95, T-39/95, T-42/95, T-43/95, T-44/95, T-45/95, T-46/95, T-48/95, T-50/95, T-51/95, T-52/95, T-53/95, T-54/95, T-55/95, T-56/95, T-57/95, T-58/95, T-59/95, T-60/95, T-61/95, T-62/95, T-63/95, T-64/95, T-65/95, T-68/95, T-69/95, T-70/95, T-71/95, T-87/95, T-88/95, T-103/95 και T-104/95, Cimenteries CBR κ.λπ. κατά Επιτροπής, σκ. 3699, και εκεί παρατιθέμενη νομολογία. Βλ. υπ' αυτή την έννοια, και ΓενΔΕΕ T-279/02, Degussa AG κατά Επιτροπής, σκ. 155, καθώς και ΓενΔΕΕ T-54/03, Lafarge SA κατά Επιτροπής, σκ. 482.

³²⁵ Βλ. Συνεκδικασθείσες Υποθέσεις T-204 & 212/ 08, *Team Relocations NV* κατά Επιτροπής, σκ. 34-7; Υπόθεση T-211/ 08, *Putters International* κατά Επιτροπής, σκ.31-355; Συνεκδικασθείσες Υποθέσεις C-239, 489 & 498/ 11 P, *Siemens AG* κατά Επιτροπής, ECLI:EU:C:2013:866 ; Συνεκδικασθείσες Υποθέσεις C-293–4/ 13 P, *Fresh Del Monte Produce, Inc* κατά Επιτροπής, ECLI:EU:T:2013:129; Case T-180/ 15, *ICAP* κατά Επιτροπής, ECLI:EU:T:2017:795.

³²⁶ Συναφώς, ΓενΔΕΕ T-53/03, BPB κατά Επιτροπής, ό.π., σκ. 257. Βλ. επίσης ΓενΔΕΕ T-27/10, AC-Treuhand AG κατά Επιτροπής, ΓενΔΕΕ T-446/05, Amann & Söhne και Cousin Filterie κατά Επιτροπής, σκ. 89, καθώς και ΓενΔΕΕ T- 410/09, *Almamet GmbH Handel mit Spanen und Pulvern aus Metall* κατά Επιτροπής, EU:T:2012:676, σκ. 152 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία.

³²⁷ Βλ., π.χ., υπόθ. AT.40465 – *ASUS*, απόφαση της Ε.Επ. της 24.07.2018, σκ. 100-104· υπόθ. AT.40469 – *Denon & Marantz*, απόφαση της Ε.Επ. της 24.07.2018, σκ. 84-89· υπόθ. AT.40181 – *Philips*, απόφαση της Ε.Επ. της 24.07.2018, σκ. 53-58.

³²⁸ Βλ. σχετικά ΔΕΚ, συνεκδικασθείσες υποθέσεις C-204/00P, C-205/00P, C-211/00P, C-213/00P, C-217/00P και C-219/00P, *Aalborg Portland κ.λπ. κατά Επιτροπής*, ό.π., σκ. 260. Η απόσταση δε κάποιων μηνών μεταξύ των εκδηλώσεων της συμπράξεως είναι αμελητέα στο πλαίσιο μιας σφαιρικής συμπεριφοράς που εφαρμόζεται επί σειρά ετών.

³²⁹ Βλ., ενδεικτικά, αποφάσεις ΔΕΕ C-239/11P, C-489/11P και C-498/11P, *Siemens, Mitsubishi, Toshiba* κατά Επιτροπής, σκ. 247-248. Βλ., υπό την έννοια αυτή, ΓενΔΕΕ T-101/05 και T-111/05, *BASF* και *UCB* κατά Επιτροπής, σκ. 179-181, ΓενΔΕΕ T-446/05, *Amann & Söhne GmbH & Co. KG* και *Cousin Filterie SAS* κατά Επιτροπής, σκ. 92. Συναφώς, βλ. και ΓενΔΕΕ T-385/06, *Aalberts Industries*

πρέπει να λαμβάνονται υπόψη όλες οι δυνάμενες να αποδείξουν ή να θέσουν υπό αμφισβήτηση τον εν λόγω δεσμό περιστάσεις, όπως το χρονικό διάστημα εφαρμογής, το περιεχόμενο, περιλαμβανομένων των μεθόδων που εφαρμόστηκαν και, συνακόλουθα, ο σκοπός των διαφόρων επιδίκων ενεργειών. Επομένως, θα ήταν τεχνητή η απόπειρα να υποδιαιρεθεί μια συνεχής συμπεριφορά, που χαρακτηρίζεται από ένα και τον αυτό σκοπό, αναλύομενη σε πλείονες και χωριστές παραβάσεις³³⁰. Τα στοιχεία και οι περιστάσεις που κρίνονται συναφή εξετάζονται στο σύνολό τους για την εξαγωγή συμπεράσματος^{331,332}.

V.1.3. Το κριτήριο του επηρεασμού του εμπορίου μεταξύ κρατών μελών – Εφαρμογή του άρθρου 101 ΣΛΕΕ

162. Η διάταξη του άρθρου 1 ν. 3959/2011 είναι σχεδόν πανομοιότυπη με τη διάταξη του άρθρου 101 ΣΛΕΕ. Αντίστοιχες με τις προϋποθέσεις εφαρμογής του άρθρου 1 παράγραφος 1 ν. 3959/2011 είναι οι βασικές προϋποθέσεις που τάσσονται για την εφαρμογή ή μη του άρθρου 101 παράγραφος 1 ΣΛΕΕ. Ουσιαστικά, μοναδική επιπλέον προϋπόθεση εφαρμογής της ενωσιακής διάταξης, σε σχέση με τη διάταξη του εθνικού δικαίου, αποτελεί αυτή της «δυνατότητας επίδρασης στο εμπόριο μεταξύ κρατών μελών».

163. Σημειώνεται ότι, βάσει του άρθρου 3 παράγραφος 1 του Κανονισμού (ΕΚ) 1/2003³³³, οι αρχές ανταγωνισμού και τα δικαστήρια των κρατών μελών οφείλουν να εφαρμόζουν το άρθρο 101 ΣΛΕΕ σε συμφωνίες, αποφάσεις ενώσεων επιχειρήσεων ή εναρμονισμένες πρακτικές κατά την έννοια της παραγράφου 1 αυτού, οι οποίες είναι πιθανό να επηρεάσουν το εμπόριο μεταξύ των κρατών μελών, όταν εφαρμόζουν την εθνική νομοθεσία ανταγωνισμού στις εν λόγω συμφωνίες, αποφάσεις ή εναρμονισμένες πρακτικές. Κατά συνέπεια, για την παράλληλη εφαρμογή του άρθρου 101 ΣΛΕΕ θα πρέπει να εξεταστεί, εάν στην κρινόμενη υπόθεση συντρέχει το κριτήριο του επηρεασμού του ενδοενωσιακού εμπορίου.

NV και λοιπών κατά Επιτροπής, σκ. 88 («Πρέπει επίσης να διευκρινιστεί ότι η έννοια του ενιαίου σκοπού δεν μπορεί να καθορίζεται μέσω της γενικής αναφοράς στη στρέβλωση του ανταγωνισμού εντός της αφορώσας την παράβαση αγοράς, καθόσον ο επηρεασμός του ανταγωνισμού συνιστά, είτε ως αντικείμενο είτε ως αποτέλεσμα, ένα από τα αρρήτως μεταξύ τους συνδεδεμένα ουσιώδη στοιχεία κάθε συμπεριφοράς εμπόρου στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου [101 παρ. 1 ΣΛΕΕ]. Ένας τέτοιος ορισμός της έννοιας του ενιαίου σκοπού θα οδηγούσε στον εν μέρει περιορισμό του περιεχομένου της έννοιας της ενιαίας και αδιάλειπτης παραβάσεως, καθ' ο μέτρο θα είχε ως συνέπεια ότι πολλές σχετικές με κάποιον οικονομικό τομέα συμπεριφορές, απαγορευόμενες από το άρθρο [101 παρ. 1 ΣΛΕΕ], θα έπρεπε να χαρακτηρίζονται συστηματικά ως συστατικά στοιχεία ενιαίας παραβάσεως [...]).»

³³⁰ Βλ. ΓενΔΕΕ T-6/89, Enichem Anic SpA κατά Επιτροπής (Polypropylene), σκ. 204.

³³¹ Βλ. ΓενΔΕΕ, συνεκδικασθείσες υποθέσεις T-259/02 έως T-264/02 και T-271/02, Raiffeisen Zentralbank Österreich AG και λοιπών κατά Επιτροπής, σκ. 121.

³³² Για τη σχετική δε, εκτίμηση παρέχεται στην Επιτροπή περιθώριο και διακριτική ευχέρεια εκτιμήσεως, καθώς οι ποικίλες παράμετροι σταθμίζονται διαφορετικά στο πλαίσιο των πραγματικών περιστατικών κάθε επιμέρους υπόθεσης. Υπό το πρίσμα δε της προαναφερθείσας νομολογίας, για τη διαπίστωση του ενιαίου χαρακτήρα της παράβασης πρέπει να λαμβάνεται υπόψη κάθε παράμετρος, η οποία είναι αντικειμενικά ικανή, στο πλαίσιο των ειδικών συνθηκών της κάθε υπόθεσης, να επιβεβαιώσει ή να θέσει υπό αμφισβήτηση τη στοίχιση διαφόρων συμφωνιών και εναρμονισμένων πρακτικών στον ίδιο σκοπό, ως συστατικών στοιχείων ενός συνολικού σχεδίου, ήτοι μιας και μόνης παραβάσεως. Βλ. J Faull και A Nikray (Eds.), *The EC Law of Competition* (3η έκδοση, Oxford University Press 2014), παρ. 8.462.

³³³ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1/2003 του Συμβουλίου, της 16ης Δεκεμβρίου 2002, για την εφαρμογή των κανόνων ανταγωνισμού που προβλέπονται στα άρθρα 81 και 82 της συνθήκης [2003] ΕΕ L 1/1.

164. Το εν λόγω κριτήριο είναι αυτόνομο και πρέπει να εκτιμάται χωριστά σε κάθε περίπτωση³³⁴. Για να διαπιστωθεί αν εφαρμόζεται το ενωσιακό δίκαιο σε συγκεκριμένη υπόθεση δεν είναι αναγκαίο η συμφωνία ή η πρακτική να έχει ή να είχε επηρεάσει πραγματικά το εμπόριο μεταξύ κρατών μελών. Αρκεί να «δύναται» να έχει αυτό το αποτέλεσμα³³⁵.

165. Περαιτέρω, για την εφαρμογή του ενωσιακού δικαίου οι συμφωνίες και πρακτικές πρέπει να δύνανται να έχουν ένα ελάχιστο επίπεδο διασυννοριακών επιπτώσεων στο εσωτερικό της Ένωσης και ως εκ τούτου να επηρεάσουν αισθητά το εμπόριο μεταξύ κρατών μελών³³⁶. Θα πρέπει, δηλαδή, να προκύπτει από ένα σύνολο αντικειμενικών νομικών ή πραγματικών στοιχείων σημαντική πιθανότητα καταστρατήγησης των στόχων της ενιαίας αγοράς, μεταξύ των κρατών μελών, ιδίως στεγανοποιώντας τις εθνικές αγορές ή μεταβάλλοντας τη διαρθρωτική δομή του ανταγωνισμού εντός της κοινής αγοράς. Η διαπίστωση τέτοιων επιπτώσεων προϋποθέτει εν γένει τη συνδρομή πολλών παραγόντων, οι οποίοι εκτιμώμενοι μεμονωμένα δεν θα ήταν κατ' ανάγκη καθοριστικοί. Το ότι μια συμφωνία στοχεύει απλώς στη διάθεση προϊόντων στο εμπόριο ενός μόνο κράτους μέλους, δεν αρκεί για να αποκλειστεί η ύπαρξη επιπτώσεων στο ενδοενωσιακό εμπόριο, υπό την έννοια ότι η συμφωνία, η οποία εκτείνεται στο σύνολο του εδάφους κράτους μέλους συνεπάγεται, ως εκ της φύσεώς της, την εδραίωση στεγανοποιήσεων εθνικού χαρακτήρα, εμποδίζοντας με τον τρόπο αυτό την αλληλοδιείσδυση που επιδιώκει η Συνθήκη³³⁷.

166. Σχετικά με την έννοια του «αισθητού» χαρακτήρα του επηρεασμού του εμπορίου, η Ε. Επ. θεωρεί ότι οι συμφωνίες δεν δύνανται, καταρχάς, να επηρεάσουν αισθητά το εμπόριο μεταξύ κρατών μελών εάν πληρούνται σωρευτικά οι ακόλουθες προϋποθέσεις³³⁸: **(α)** το συνολικό μερίδιο αγοράς σε οποιαδήποτε σχετική αγορά της Κοινότητας που επηρεάζεται από τη συμφωνία δεν υπερβαίνει το 5% και **(β)** στην περίπτωση των κάθετων συμφωνιών, ο συνολικός ετήσιος κύκλος εργασιών που πραγματοποιεί ο προμηθευτής στην Ευρωπαϊκή Ένωση με τα προϊόντα που καλύπτει η συμφωνία δεν υπερβαίνει τα 40 εκατ. ευρώ³³⁹.

167. Οι κάθετες συμφωνίες, οι οποίες καλύπτουν το σύνολο ενός κράτους μέλους και αφορούν προϊόντα που αποτελούν αντικείμενο διασυννοριακών ανταλλαγών, δύνανται επίσης να επηρεάσουν το εμπόριο μεταξύ κρατών μελών, ακόμα και εάν δεν δημιουργούν άμεσα εμπόδια σ' αυτό. Οι συμφωνίες, με τις οποίες οι επιχειρήσεις εφαρμόζουν ορισμένη τιμή μεταπώλησης δύνανται να επηρεάσουν άμεσα το εμπόριο μεταξύ κρατών μελών, εάν αυξάνουν τις εισαγωγές από άλλα κράτη μέλη και μειώνουν τις εξαγωγές από τα σχετικά

³³⁴ Ανακοίνωση της Επιτροπής – Κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με την έννοια του επηρεασμού του εμπορίου των άρθρων 81 και 82 της Συνθήκης (εφεξής «Κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με την έννοια του επηρεασμού του εμπορίου») [2004] ΕΕ C 101/81, παρ. 12.

³³⁵ Κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με την έννοια του επηρεασμού του εμπορίου, ό.π., παρ. 23 και την εκεί παρατιθέμενη νομολογία.

³³⁶ Βλ. Κατευθυντήριες Γραμμές σχετικά με την έννοια του επηρεασμού του εμπορίου, ό.π., παρ. 12-13 και νομολογία, στην οποία παραπέμπουν, 44 επ. και 50.

³³⁷ Βλ. ΣτΕ 1324/2013 σκ. 6 και την ενωσιακή νομολογία, στην οποία παραπέμπει.

³³⁸ Βλ. Κατευθυντήριες Γραμμές σχετικά με την έννοια του επηρεασμού του εμπορίου, ό.π., παρ. 52.

³³⁹ Βλ. Κατευθυντήριες Γραμμές σχετικά με την έννοια του επηρεασμού του εμπορίου, ό.π., παρ. 52 επ. και 56.

κράτη μέλη. Οι συμφωνίες που επιβάλλουν τιμή μεταπώλησης δύνανται επίσης να επηρεάσουν τα εμπορικά ρεύματα με τον ίδιο σχεδόν τρόπο με τις οριζόντιες συμπράξεις³⁴⁰.

168. Οι συμφωνίες και πρακτικές πρέπει πάντα να εκτιμώνται στο οικονομικό και νομικό πλαίσιο στο οποίο συνάπτονται. Σε περίπτωση κάθετων συμφωνιών, ενδέχεται να είναι αναγκαίο να ληφθούν υπόψη πιθανές σωρευτικές επιπτώσεις παράλληλων δικτύων ομοειδών συμφωνιών. Πράγματι, ακόμα και εάν μια συμφωνία ή δίκτυο συμφωνιών δεν δύναται να επηρεάσει αισθητά το εμπόριο μεταξύ κρατών μελών, παράλληλα δίκτυα συμφωνιών μπορούν, στο σύνολό τους, να έχουν το αποτέλεσμα αυτό. Αυτό συμβαίνει όμως μόνο εάν η μεμονωμένη συμφωνία ή το δίκτυο συμφωνιών συμβάλλει με ουσιαστικό τρόπο στο συνολικό αποτέλεσμα του επηρεασμού του εμπορίου³⁴¹.

169. Περαιτέρω, το όριο των 40 εκατ. ευρώ για τον κύκλο εργασιών υπολογίζεται με βάση το σύνολο των εκτός φόρου πωλήσεων που πραγματοποίησαν στην Ευρωπαϊκή Ένωση στη διάρκεια της προηγούμενης χρήσης οι ενδιαφερόμενες επιχειρήσεις με τα προϊόντα που καλύπτει η συμφωνία, χωρίς να λαμβάνονται υπόψη οι πωλήσεις μεταξύ εταιρειών του ίδιου ομίλου³⁴².

170. Για την εφαρμογή του ορίου του μεριδίου αγοράς, τα μερίδια αγοράς πρέπει να υπολογίζονται με βάση τα διαθέσιμα στοιχεία για την αξία των πωλήσεων ή, κατά περίπτωση, την αξία των αγορών. Εάν τα στοιχεία αυτά δεν είναι διαθέσιμα, μπορούν να χρησιμοποιηθούν εκτιμήσεις βασιζόμενες σε άλλες αξιόπιστες εμπορικές πληροφορίες, όπως ιδίως τα στοιχεία για τους όγκους των πωλήσεων ή των αγορών³⁴³. Οι συμβάσεις που αποτελούν μέρος της ίδιας συνολικής συμφωνίας θεωρούνται ενιαία συμφωνία: οι επιχειρήσεις δεν μπορούν να υπαχθούν στο καθεστώς των ορίων αυτών υποδιαιρώντας σε μέρη μια συμφωνία που από οικονομική άποψη αποτελεί ενιαίο σύνολο³⁴⁴.

171. Πρόκειται για την καθιέρωση ενός μαχητού αρνητικού τεκμηρίου απουσίας αισθητού επηρεασμού εμπορίου μεταξύ των κρατών μελών, εφαρμοστέου σε όλες τις συμφωνίες, ανεξάρτητα από τη φύση των περιορισμών που περιέχονται σε αυτές, περιλαμβανομένων των περιορισμών που έχουν χαρακτηριστεί ως ιδιαίτερα σοβαροί στους Κανονισμούς απαλλαγής κατά κατηγορίες³⁴⁵. Συνεπώς, δεν συντρέχει αισθητός επηρεασμός του ενδοενοσιακού εμπορίου, εφόσον πληρούνται οι σωρευτικές προϋποθέσεις του ως άνω αρνητικού τεκμηρίου, ακόμη και στην περίπτωση συμφωνιών και πρακτικών που χαρακτηρίζονται ως από τη φύση τους ικανές να επηρεάζουν το

³⁴⁰ Βλ. Κατευθυντήριες Γραμμές σχετικά με την έννοια του επηρεασμού του εμπορίου, ό.π., παρ. 88.

³⁴¹ Βλ. Κατευθυντήριες Γραμμές σχετικά με την έννοια του επηρεασμού του εμπορίου, ό.π., παρ. 49.

³⁴² Κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με την έννοια του επηρεασμού του εμπορίου, ό.π., παρ. 54.

³⁴³ Κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με την έννοια του επηρεασμού του εμπορίου, ό.π., παρ. 55.

³⁴⁴ Κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με την έννοια του επηρεασμού του εμπορίου, ό.π., παρ. 57.

³⁴⁵ Βλ. Κατευθυντήριες Γραμμές σχετικά με την έννοια του επηρεασμού του εμπορίου των άρθρων 81 και 82 της Συνθήκης, ό.π., παρ. 50 και 52 καθώς και F Wijckmans και F Tuytschaever, *Vertical Agreements in EU Competition Law* (3^η έκδοση, Oxford University Press 2018), παρ. 3.156, σελ. 96-97, και την εκεί παρατιθέμενη ενωσιακή νομολογία.

ενδοενοσιακό εμπόριο – όπως είναι οι συμφωνίες που απαγορεύουν τις εξαγωγές³⁴⁶, οι συμφωνίες που αφορούν εισαγωγές ή εξαγωγές³⁴⁷, οι συμφωνίες που καλύπτουν περισσότερα του ενός κράτη μέλη³⁴⁸, οι συμφωνίες που επιβάλλουν περιορισμούς στις ενεργητικές και παθητικές πωλήσεις³⁴⁹, οι συμφωνίες μεταξύ προμηθευτών και διανομέων, οι οποίες επιβάλλουν ορισμένη τιμή μεταπώλησης και καλύπτουν δύο ή περισσότερα κράτη μέλη³⁵⁰.

V.2. ΕΠΙ ΤΩΝ ΠΡΑΚΤΙΚΩΝ ΤΩΝ ΕΠΙΜΕΡΟΥΣ ΕΛΕΓΧΟΜΕΝΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

V.2.1. CLIMA CONTROL ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ ΘΕΡΜΑΝΣΗΣ ΚΑΙ ΚΛΙΜΑΤΙΣΜΟΥ

V.2.1.1. Συμφωνία μεταξύ επιχειρήσεων

172. Με βάση τα προεκτεθέντα³⁵¹, στη προκειμένη περίπτωση, τόσο η CLIMA CONTROL, όσο και τα μέλη του δικτύου διανομής της ασκούν οικονομική δραστηριότητα και, ως εκ τούτου, λογίζονται ως επιχειρήσεις υπό την έννοια των διατάξεων περί ανταγωνισμού.

173. Περαιτέρω, στοιχειοθετείται η ύπαρξη «συμφωνίας» μεταξύ της προμηθεύτριας CLIMA CONTROL και των διανομέων της. Ειδικότερα, μολονότι δεν προκύπτει ρητή συμφωνία, ωστόσο η ύπαρξη της σύμπτωσης των δηλώσεων βουλήσεως των μερών αποδεικνύεται εκ του ότι η πολιτική της CLIMA CONTROL καθώς και οι οδηγίες και κατευθύνσεις της, που υπέχουν θέση «πρότασης» για σύναψη σύμβασης, υιοθετούνται από τους διανομείς της, γεγονός το οποίο πρακτικά υπερακοντίζει την έλλειψη ρητής δήλωσης βούλησης εκ μέρους τους και εξικνείται μέχρι του σημείου της ταύτισης της συμπεριφοράς τους προς την «αποδοχή» της πρότασης που τους έχει απευθυνθεί. Περαιτέρω τα παραγωγικά αίτια της βούλησης των διανομέων δεν ασκούν επιρροή στην εδώ εκφερόμενη κρίση.

174. Πιο συγκεκριμένα, τα μέτρα εξαναγκασμού που έχει θέσει σε εφαρμογή η CLIMA CONTROL, με σκοπό την επιβολή της μονομερούς πολιτικής της για τον καθορισμό των τιμών μεταπώλησης των προϊόντων της, ακόμα και ελλείψει της ρητής συναίνεσης των λιανοπωλητών, επαρκούν για τη στοιχειοθέτηση της σιωπηρής συναίνεσής τους με την εν λόγω μονομερή πολιτική³⁵². Τα συγκεκριμένα μέτρα εξαναγκασμού, τα οποία συνίστανται στην υλοποίηση ενός συστήματος ελέγχου, οχλήσεων και απειλής κυρώσεων σε περίπτωση μη συμμόρφωσης, αποδεικνύονται βάσει των στοιχείων που παρατέθηκαν στην υπό IV.1 ενότητα και εξειδικεύονται αμέσως παρακάτω.

³⁴⁶ Βλ. Κατευθυντήριες Γραμμές σχετικά με την έννοια του επηρεασμού του εμπορίου των άρθρων 81 και 82 της Συνθήκης, ό.π., παρ. 16.

³⁴⁷ Ο.π., παρ. 48.

³⁴⁸ Ο.π., παρ. 48 και 53.

³⁴⁹ Ο.π., παρ. 63.

³⁵⁰ Ο.π., παρ. 72.

³⁵¹ Βλ. Ενότητα II.1 ανωτέρω.

³⁵² Βλ. Κατευθυντήριες γραμμές για τους κάθετους περιορισμούς [2010] ΕΕ C 130/1, παρ. 25 περίπτ. α'.

V.2.1.2. Καθορισμός τιμών μεταπώλησης

175. Από τα στοιχεία του φακέλου, όπως αυτά εκτίθενται στην υπό IV.1 ενότητα και στο κάτωθι Παράρτημα 1, συνάγεται ότι η CLIMA CONTROL είχε υιοθετήσει μια συστηματική πολιτική καθορισμού του επιπέδου των τιμών μεταπώλησης των προϊόντων της, τα οποία διατίθεντο στους καταναλωτές μέσω του διαδικτύου. Με τον τρόπο αυτό, περιόριζε την ελευθερία των διανομέων των προϊόντων της να αποφασίζουν και να καθορίζουν οι ίδιοι, αυτόνομα και ανεπηρέαστα από οιασδήποτε φύσεως πιέσεις, τις τιμές, στις οποίες πωλούσαν τα συμβατικά προϊόντα, μέσω των διαδικτυακών καταστημάτων τους λιανικής πώλησης (e-shops).

176. Συγκεκριμένα, από ένα μεγάλο αριθμό μηνυμάτων ηλεκτρονικού ταχυδρομείου που συνελέγησαν, κατά τους επιτόπιους ελέγχους, που διενεργήθηκαν τόσο στα γραφεία της εταιρείας, όσο και στις εγκαταστάσεις συνεργαζόμενων καταστημάτων λιανικής πώλησης, προκύπτει ότι η CLIMA CONTROL κοινοποιούσε στο δίκτυο συνεργατών της καταλόγους, στους οποίους αναγράφονταν οι τιμές λιανικής που οι τελευταίοι όφειλαν να χρεώνουν, κατά την πώληση μέσω διαδικτύου, λεβήτων θέρμανσης σήματος KITURAMI («τιμές *Ιντερνέτ*»). Οι τιμοκατάλογοι αυτοί αφορούσαν κωδικούς προϊόντων που αντιστοιχούσαν σε διάφορους τύπους λεβήτων, του ίδιου σήματος (πετρελαίου, ξύλου, πέλλετ, αερίου), ενώ συνοδεύονταν από την προειδοποίηση ότι «η *Clima Control θα είναι υποχρεωμένη να επανεξετάσει τους όρους συνεργασίας*» με εκείνα τα μέλη του δικτύου της που δεν θα συμμορφώνονταν με τις καθορισμένες τιμές.

177. Εξάλλου, η CLIMA CONTROL, κατά τη σχετική επικοινωνία της με τους συνεργάτες της, ρητά ανέφερε ότι οι κοινοποιούμενες τιμές πώλησης ήταν «*κατώτερες*» και έπρεπε να τηρούνται αυστηρά. Από χειρόγραφες σημειώσεις, μάλιστα, που εντοπίστηκαν στα γραφεία της ελεγχόμενης, κατά τη διάρκεια του επιτόπιου ελέγχου, προκύπτει η εφαρμογή συστήματος παρακολούθησης του διαδικτύου, προφανώς προς εντοπισμό των συνεργατών που πωλούσαν σε μειωμένες τιμές. Σε περιπτώσεις, κατά τις οποίες η CLIMA CONTROL διαπίστωνε αποκλίσεις από τις καθορισμένες ελάχιστες τιμές (ακόμα και όταν η απόκλιση αυτή δεν υπερέβαινε το ένα λεπτό του ευρώ³⁵³) προέβαινε σε οχλήσεις, μέσω μηνυμάτων ηλεκτρονικού ταχυδρομείου προς όσους εκ των λιανοπωλητών δεν συμμορφώνονταν, απαιτώντας τη διόρθωση των τιμών που αναγράφονταν στα ηλεκτρονικά καταστήματα των τελευταίων ή/ και σε ιστοσελίδες σύγκρισης τιμών και την ευθυγράμμισή τους με τους τιμοκαταλόγους.

178. Ως εκ τούτου, από τη συνδυαστική αξιολόγηση των διαθέσιμων στοιχείων, αποδεικνύεται επαρκώς κατά το νόμο η ύπαρξη συμφωνίας μεταξύ της CLIMA CONTROL και συνεργαζόμενων λιανοπωλητών, η οποία έχει ως αντικείμενο τον περιορισμό του ανταγωνισμού, διά του καθορισμού των τιμών, στις οποίες μεταπωλούνται, μέσω διαδικτύου, λέβητες θέρμανσης σήματος KITURAMI, κατά παράβαση του άρθρου 1 παρ. 1 του ν. 3959/2011.

³⁵³ Βλ., π.χ., το από 01.03.2016 μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου [...]

179. Η διαπιστωθείσα μάλιστα πρακτική συνιστά περιορισμό ιδιαίτερης σοβαρότητας, υπό την έννοια του άρθρου 4 περίπτ. α' του Κανονισμού (ΕΕ) 330/2010, μη δυνάμενο να επωφεληθεί από το ευεργέτημα της απαλλαγής κατά κατηγορία που χορηγεί ο Κανονισμός, αλλά ούτε και από τον «ασφαλή λιμένα» που ισχύει για τις συμφωνίες ήσσονος σημασίας, με βάση τη σχετική Ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής³⁵⁴. Σε κάθε περίπτωση, εναπόκειται στην ελεγχόμενη να τεκμηριώσει ενδεχόμενη βελτίωση της αποτελεσματικότητας η οποία προκύπτει από την εισαγωγή του διαπιστωθέντα περιορισμού ιδιαίτερης σοβαρότητας και να αποδείξει ότι γενικώς πληρούνται όλες οι προϋποθέσεις του άρθρου 1 παρ. 3 του ν. 3959/2011³⁵⁵.

V.2.1.3. Διάρκεια της παράβασης

180. Από τα διαθέσιμα στοιχεία³⁵⁶ προκύπτει ότι η CLIMA CONTROL εφήρμοσε την ανωτέρω περιγραφείσα πολιτική καθορισμού τιμών μεταπώλησης τουλάχιστον από τις 15.09.2014³⁵⁷ έως τις 03.04.2017³⁵⁸.

V.2.1.4. Επηρεασμός του εμπορίου μεταξύ κρατών μελών

181. Όπως εκτέθηκε ανωτέρω, η υπό εξέταση συμφωνία, η οποία συνίσταται στον καθορισμό τιμών λιανικής για την πώληση, μέσω διαδικτύου, λεβήτων θέρμανσης σήματος KATURAMI, καλύπτει το σύνολο της ελληνικής επικράτειας.

182. Περαιτέρω, όπως προαναφέρθηκε³⁵⁹, οι κάθετες συμφωνίες, οι οποίες καλύπτουν το σύνολο ενός κράτους μέλους και αφορούν προϊόντα που αποτελούν αντικείμενο διασυνοριακών ανταλλαγών, δύνανται να επηρεάσουν το εμπόριο μεταξύ κρατών. Οι συμφωνίες δε, με τις οποίες επιβάλλονται συγκεκριμένες τιμές μεταπώλησης δύνανται να επηρεάσουν άμεσα το εμπόριο μεταξύ κρατών μελών, εφόσον επηρεάζουν τη ροή εισαγωγών – εξαγωγών, καθώς επίσης και να επηρεάσουν τα εμπορικά ρεύματα με τον ίδιο σχεδόν τρόπο με τις οριζόντιες συμπράξεις.

183. Υπό το πρίσμα των ανωτέρω, η εξεταζόμενη συμφωνία μεταξύ της CLIMA CONTROL και των διανομέων της δύναται καταρχήν να επηρεάσει το εμπόριο μεταξύ των κρατών μελών.

184. Όσον αφορά εν συνεχεία το ποσοτικό κριτήριο του «αισθητού» επηρεασμού του εμπορίου, προκειμένου περί κάθετων συμφωνιών, όπως οι επίμαχες, πρέπει να προσδιοριστεί, τόσο το συνολικό μερίδιο αγοράς σε οποιαδήποτε σχετική αγορά της Ευρωπαϊκής Ένωσης που επηρεάζεται από τη συμφωνία, όσο και ο συνολικός ετήσιος κύκλος εργασιών που πραγματοποιεί ο προμηθευτής στην Ευρωπαϊκή Ένωση με τα προϊόντα που καλύπτει η συμφωνία.

³⁵⁴ Ανακοίνωση της Επιτροπής – Ανακοίνωση σχετικά με τις συμφωνίες ήσσονος σημασίας, οι οποίες δεν περιορίζουν σημαντικά τον ανταγωνισμό σύμφωνα με το άρθρο 101 παράγραφος 1 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ανακοίνωση de minimis) [2014] ΕΕ C 291/1, παρ. 13.

³⁵⁵ Άρθρο 4 του ν. 3959/2011. Βλ. επίσης Κατευθυντήριες γραμμές για τους κάθετους περιορισμούς [2010] ΕΕ C 130/1, παρ. 47.

³⁵⁶ Βλ. ενότητα IV.1 ανωτέρω.

³⁵⁷ Βλ. τον από 15.09.2014 τιμοκατάλογο των προϊόντων της CLIMA CONTROL.

³⁵⁸ Βλ. το από 03.04.2017 μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου [...].

³⁵⁹ Κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με την έννοια του επηρεασμού του εμπορίου, ό.π., παρ. 88.

185. Συναφώς, παρατηρείται καταρχάς ότι ο κύκλος εργασιών που πραγματοποίησε, κατά το έτος 2019, η CLIMA CONTROL ως προμηθευτής εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης με τα προϊόντα που καλύπτει η υπό εξέταση κάθετη συμφωνία ανήλθε στα [...] Ευρώ. Καθίσταται κατά συνέπεια σαφές ότι ο κύκλος εργασιών της CLIMA CONTROL υπολείπεται, κατά πολύ, του ορίου των 40 εκατ. Ευρώ, το οποίο ορίζεται ως μία εκ των δύο σωρευτικών προϋποθέσεων για την συνδρομή του «αισθητού» επηρεασμού του ενδοενοσιακού εμπορίου, κατά τις *Κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με την έννοια του επηρεασμού του εμπορίου*³⁶⁰.

186. Ως προς την έτερη προϋπόθεση του ποσοτικού κριτηρίου, σημειώνεται ότι ο υπολογισμός του μεριδίου αγοράς της ελεγχόμενης παρουσιάζει σημαντικές δυσχέρειες, καθώς τα διαθέσιμα στοιχεία είναι ελλιπή. Ειδικότερα, η ελεγχόμενη δεν έχει παράσχει σαφή στοιχεία, σχετικά με το μερίδιο αγοράς της, ενώ δεν έχει καταστεί δυνατό να συλλεχθούν αξιόπιστες πληροφορίες για το συνολικό μέγεθος της σχετικής αγοράς προκειμένου η Υπηρεσία να προχωρήσει αυτοτελώς στον υπολογισμό του.

187. Λαμβανομένου, ωστόσο, υπόψη του μικρού κύκλου εργασιών της εταιρείας, σε συνδυασμό με τον μεγάλο αριθμό ανταγωνιστριών εταιρειών, οι οποίες δραστηριοποιούνται στην αγορά των λεβήτων με πολλά διαφορετικά σήματα, πιθανολογείται ότι το μερίδιο της CLIMA CONTROL δεν υπερβαίνει το [...] % και ως εκ τούτου δεν πληρούνται και η δεύτερη προϋπόθεση για τη διαπίστωση του «αισθητού» επηρεασμού του ενδοενοσιακού εμπορίου.

188. Ούτω, η εξεταζόμενη συμφωνία της CLIMA CONTROL με τους διανομείς της δεν δύναται να επηρεάσει αισθητά το εμπόριο μεταξύ των κρατών μελών και ως εκ τούτου δεν τυγχάνει εν προκειμένω εφαρμογής το άρθρο 101 ΣΛΕΕ.

V.2.1.5. Ως προς τους ισχυρισμούς της εταιρείας ενώπιον της ΕΑ

189. Με το υπ'αρ. 314/4.6.2021 Υπόμνημά της, το υπ' αρ. 557/7.10.2021 Συμπληρωματικό Υπόμνημα, καθώς και κατά την ακροαματική διαδικασία, η CLIMA CONTROL ισχυρίστηκε ότι η εταιρεία είχε πάρει την απόφαση να προτείνει/ υποδείξει, και όχι να επιβάλει, στους συνεργάτες της κατώτερες τιμές πώλησης των προϊόντων της στο διαδίκτυο, με σκοπό να περιορίσει τη ζημία που υφίσταντο οι τοπικοί αντιπρόσωποι της από τον ανταγωνισμό που προερχόταν από ηλεκτρονικά καταστήματα και από ιστοσελίδες σύγκρισης τιμών. Σκοπός της εταιρείας, κατά την CLIMA CONTROL, ήταν να διασφαλίσει την ποιότητα και την φήμη των προϊόντων που εμπορεύεται, τα οποία έχουν ιδιαίτερα τεχνικά χαρακτηριστικά και τα οποία πρέπει να εγκαθίστανται και να συντηρούνται από εξειδικευμένους τεχνικούς. Περαιτέρω, ισχυρίστηκε ότι, εκτός από τα αποδεικτικά στοιχεία εις βάρος της εταιρείας, στον φάκελο της ΓΔΑ υπήρχε και μεγάλος αριθμός στοιχείων που δεν επιβεβαίωνε τις παραβατικές πρακτικές που της προσάπτονται, ενώ αμφισβήτησε και την αποδεικτική αξία στοιχείων στα οποία βασίζει την αξιολόγησή της η Επιτροπή.

³⁶⁰ Βλ. παρ. 52.

190. Κατά την κρίση της Επιτροπής, οι ως άνω ισχυρισμοί πρέπει να απορριφθούν ως αβάσιμοι. Από την συνδυαστική αξιολόγηση του συνόλου των στοιχείων που συλλέχθηκαν από την έρευνα της ΓΔΑ, και τα οποία παρατίθενται ανωτέρω, καθώς και στο σχετικό Παράρτημα, αποδεικνύεται ότι η CLIMA CONTROL προέβη σε συμφωνία με τους συνεργαζόμενους με αυτήν λιανοπωλητές με αντικείμενο τον καθορισμό των τιμών στις οποίες μεταπωλούνται, μέσω διαδικτύου, λέβητες θέρμανσης σήματος KИTURAMI. Από το λεκτικό μεγάλο μέρος των αποδεικτικών στοιχείων που συνέλεξε η ΓΔΑ, αποδεικνύεται πέραν πάσης αμφιβολίας ότι η εταιρεία επέβαλε συγκεκριμένες τιμές, και δεν πρότεινε απλώς κατώτερες τιμές, στους συνεργαζόμενους με αυτήν λιανοπωλητές, ενώ προκύπτει ότι, τουλάχιστον σε ορισμένες περιπτώσεις, οι λιανοπωλητές εφαρμόζαν αυτές τις τιμές στην πράξη, επιβεβαιώνοντας την ύπαρξη συμφωνίας μεταξύ των δύο μερών (βλ. ιδίως παρ. 110, στοιχεία xii), xiv) και xv) ανωτέρω). Περαιτέρω, η εταιρεία δεν τεκμηρίωσε ενώπιον της Επιτροπής κάποια ενδεχόμενη βελτίωση της αποτελεσματικότητας, η οποία να δικαιολογεί την ως άνω περιγραφείσα παράβαση του άρθρου 1 παρ. 1 του ν. 3959/2011.

V.2.2. ΗΛΙΟΑΚΜΗ ΑΝΩΝΥΜΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΗΛΙΑΚΩΝ ΘΕΡΜΟΣΙΦΩΝΩΝ

V.2.2.1. Συμφωνία μεταξύ επιχειρήσεων

191. Με βάση τα προεκτεθέντα³⁶¹, στην προκειμένη περίπτωση, τόσο η ΗΛΙΟΑΚΜΗ, όσο και τα μέλη του δικτύου διανομής της ασκούν οικονομική δραστηριότητα και, ως εκ τούτου, λογίζονται ως επιχειρήσεις υπό την έννοια των διατάξεων περί ανταγωνισμού.

192. Περαιτέρω, στοιχειοθετείται η ύπαρξη «συμφωνίας» μεταξύ της προμηθεύτριας ΗΛΙΟΑΚΜΗ και των διανομέων της. Ειδικότερα, μολονότι δεν προκύπτει ρητή συμφωνία, ωστόσο η ύπαρξη της σύμπτωσης των δηλώσεων βουλήσεως των μερών, αποδεικνύεται, εκ του ότι η πολιτική της ΗΛΙΟΑΚΜΗ καθώς και οι οδηγίες και κατευθύνσεις της, που υπέχουν θέση «πρότασης» για σύναψη σύμβασης, υιοθετούνται από τους διανομείς της, γεγονός το οποίο πρακτικά υπερακοντίζει την έλλειψη ρητής δήλωσης βούλησης εκ μέρους τους και εξικνείται μέχρι του σημείου της ταύτισης της συμπεριφοράς τους προς την «αποδοχή» της πρότασης που τους έχει απευθυνθεί. Περαιτέρω τα παραγωγικά αίτια της βούλησης των διανομέων δεν ασκούν επιρροή στην εδώ εκφερόμενη κρίση.

193. Ειδικότερα, τα μέτρα εξαναγκασμού που έχει θέσει σε εφαρμογή η ΗΛΙΟΑΚΜΗ με σκοπό την επιβολή της μονομερούς πολιτικής της για τον καθορισμό των τιμών μεταπώλησης των προϊόντων της, ακόμα και ελλείψει της ρητής συναίνεσης των λιανοπωλητών, επαρκούν για τη στοιχειοθέτηση της σιωπηρής συναίνεσής τους με την εν λόγω μονομερή πολιτική³⁶². Τα συγκεκριμένα μέτρα εξαναγκασμού, τα οποία συνίστανται στην υλοποίηση ενός συστήματος ελέγχου, οχλήσεων και απειλής κυρώσεων σε περίπτωση μη συμμόρφωσης, αποδεικνύονται βάσει των στοιχείων που παρατέθηκαν στην υπό IV.2 ενότητα και εξειδικεύονται αμέσως παρακάτω.

³⁶¹ Βλ. Ενότητα II.2 ανωτέρω.

³⁶² Βλ. Κατευθυντήριες γραμμές για τους κάθετους περιορισμούς [2010] ΕΕ C 130/1, παρ. 25 περίπτ. α'.

V.2.2.2. Καθορισμός τιμών μεταπώλησης

194. Από τα στοιχεία του φακέλου, όπως αυτά εκτίθενται στην υπό IV.2 ενότητα και στο κάτωθι Παράρτημα 2, συνάγεται ότι η ΗΛΙΟΑΚΜΗ είχε υιοθετήσει μια συστηματική πολιτική καθορισμού του επιπέδου των τιμών μεταπώλησης των προϊόντων της, τα οποία διατίθεντο στους καταναλωτές, μέσω του διαδικτύου. Με τον τρόπο αυτό, περιόριζε την ελευθερία των διανομέων των προϊόντων της να αποφασίζουν και καθορίζουν οι ίδιοι, τις τιμές, στις οποίες πωλούσαν τα συμβατικά προϊόντα μέσω των διαδικτυακών καταστημάτων τους λιανικής πώλησης (e-shops), ανεξάρτητα από τυχόν πιέσεις από την ελεγχόμενη προμηθεύτρια.

195. Συγκεκριμένα, από ένα σημαντικό αριθμό μηνυμάτων ηλεκτρονικού ταχυδρομείου που συνελήγαν κατά τους επιτόπιους έλεγχους που διενεργήθηκαν τόσο στα γραφεία της εταιρείας, όσο και στις εγκαταστάσεις συνεργαζόμενων καταστημάτων λιανικής πώλησης, προκύπτει ότι η ΗΛΙΟΑΚΜΗ κοινοποιούσε στο δίκτυο συνεργατών της καταλόγους, στους οποίους αναγράφονταν οι τιμές λιανικής που οι τελευταίοι όφειλαν να χρεώνουν κατά την πώληση μέσω διαδικτύου προϊόντων όπως συγκεκριμένοι ηλιακοί θερμοσίφωνες, boiler λεβητοστασίου και δοχεία αδράνειας.

196. Εξάλλου, οι τιμοκατάλογοι που κοινοποιούσε η ΗΛΙΟΑΚΜΗ συνοδεύονταν από την επισήμανση ότι *«[ό]λες οι παραπάνω τιμές [...] είναι οι κατώτερες τιμές λιανικής που μπορείτε να εμφανίσετε στο internet, ως τιμές πώλησης από το κατάστημά σας»*, ενώ κατά τη σχετική επικοινωνία της με τους συνεργάτες της, η υπάλληλός της, [...], ρητά ανέφερε ότι οι κοινοποιούμενες τιμές πώλησης αντιστοιχούσαν στα *«κατώτατα συμφωνημένα επίπεδα τιμών»*³⁶³. Κατά τη διαβίβαση μάλιστα των τιμοκαταλόγων στα μέλη του δικτύου των συνεργατών της, η ελεγχόμενη ζητούσε επιτακτικά την αντίστοιχη αναπροσαρμογή των τιμών λιανικής, συνήθως εντός συγκεκριμένων προθεσμιών.

197. Σε περιπτώσεις δε, κατά τις οποίες η ΗΛΙΟΑΚΜΗ διαπίστωνε αποκλίσεις από τις καθορισμένες ελάχιστες τιμές προέβαινε σε οχλήσεις, μέσω μηνυμάτων ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, προς όσους εκ των λιανοπωλητών δεν συμμορφώνονταν, απαιτώντας τη διόρθωση των τιμών που αναγράφονταν στα ηλεκτρονικά καταστήματα των τελευταίων. Η ελεγχόμενη επεδίωκε να εξασφαλίσει τη συμμόρφωση των συνεργατών της, απειλώντας συστηματικά με την επιβολή κυρώσεων υπό τη μορφή μειώσεων των εκπτώσεων που τους χορηγούσε³⁶⁴.

198. Παρατηρείται επιπλέον ότι, σε ορισμένες περιπτώσεις, μέλη του δικτύου λιανοπωλητών της ΗΛΙΟΑΚΜΗ ενημέρωναν τα στελέχη της, σχετικά με τυχόν αποκλίσεις ανταγωνιστικών διαδικτυακών καταστημάτων από τα καθορισμένα επίπεδα τιμών. Η στενή αυτή παρακολούθηση των τιμών μεγιστοποιούσε τα αποτελέσματα της παρεμβατικής πολιτικής που υιοθετούσε η ΗΛΙΟΑΚΜΗ, αναφορικά με τις τιμές λιανικής, στις οποίες πωλούνταν τα προϊόντα της ενώ αποδεικνύει περαιτέρω και την εφαρμογή στην πράξη των καθορισμένων τιμών από λιανοπωλητές της.

³⁶³ Βλ. ενδεικτικά το από 12.10.2016 μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου [...]

³⁶⁴ Βλ. ενδεικτικά το από 12.02.2014 μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου [...] και ιδιαίτερα το συνημμένο σε αυτό τιμοκατάλογο, στον οποίο είναι διατυπωμένη ρητά η συγκεκριμένη απειλή.

199. Τέλος, για λόγους πληρότητας σημειώνεται ότι το γεγονός ότι η ΗΛΙΟΑΚΜΗ στην αλληλογραφία της με τους συνεργαζόμενους λιανοπωλητές, ενίοτε, χαρακτηρίζει τις κοινοποιούμενες τιμές ως «προτεινόμενες» δεν αναιρεί το δεσμευτικό τους χαρακτήρα. Όπως προκύπτει από τα στοιχεία του φακέλου, οι τιμές αυτές λειτουργούσαν αποδεδειγμένα ως εστιακό σημείο για τα διαδικτυακά καταστήματα λιανικής, καθώς στην πράξη ανάγονταν σε καθορισμένες τιμές μεταπώλησης μέσω των μέτρων εξαναγκασμού που συστηματικά μετερχόταν η ελεγχόμενη, κατά τα αμέσως ανωτέρω εκτιθέμενα³⁶⁵.

200. Ως εκ τούτου, από τη συνδυαστική αξιολόγηση των διαθέσιμων στοιχείων, αποδεικνύεται επαρκώς, κατά το νόμο, η ύπαρξη συμφωνίας μεταξύ της ΗΛΙΟΑΚΜΗ και συνεργαζόμενων λιανοπωλητών, η οποία έχει ως αντικείμενο τον περιορισμό του ανταγωνισμού διά του καθορισμού των τιμών, στις οποίες θα μεταπωλούνται μέσω διαδικτύου συγκεκριμένα προϊόντα, όπως ηλιακοί θερμοσίφωνες, boiler λεβητοστασίου και δοχεία αδράνειας, κατά παράβαση του άρθρου 1 παρ. 1 του ν. 3959/2011.

201. Η διαπιστωθείσα μάλιστα πρακτική συνιστά περιορισμό ιδιαίτερης σοβαρότητας υπό την έννοια του άρθρου 4 περίπτ. α' του Κανονισμού (ΕΕ) 330/2010, μη δυνάμενο να επωφεληθεί από το ευεργέτημα της απαλλαγής κατά κατηγορία που χορηγεί ο Κανονισμός, αλλά ούτε και από τον «ασφαλή λιμένα» που ισχύει για τις συμφωνίες ήσσονος σημασίας, με βάση τη σχετική Ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής³⁶⁶. Σε κάθε περίπτωση, εναπόκειται στην ελεγχόμενη να τεκμηριώσει ενδεχόμενη βελτίωση της αποτελεσματικότητας η οποία προκύπτει από την εισαγωγή του διαπιστωθέντα περιορισμού ιδιαίτερης σοβαρότητας και να αποδείξει ότι γενικώς πληρούνται όλες οι προϋποθέσεις του άρθρου 1 παρ. 3 του ν. 3959/2011³⁶⁷, κάτι το οποίο δεν έγινε εν προκειμένω.

V.2.2.3. Ενιαία και διαρκής παράβαση

202. Η πολιτική καθορισμού τιμών μεταπώλησης που υιοθέτησε, κατά τα ανωτέρω, η ΗΛΙΟΑΚΜΗ συνιστά μια ενιαία και διαρκή παράβαση. Οι σχετικές ενέργειες της ελεγχόμενης εμφανίζουν μεταξύ τους δεσμό συμπληρωματικότητας, εντάσσονται δηλαδή εντός ενός «συνολικού σχεδίου», δεδομένου ότι επεδίωκαν τον ίδιο σκοπό, ήτοι τη σταθεροποίηση ή αύξηση του επιπέδου των τιμών λιανικής, στις οποίες διατίθεντο, μέσω διαδικτύου, τα προϊόντα της.

³⁶⁵ Βλ. σχετικά ΔΕΕ C-260/07, *Pedro IV Servicios SL κατά Total España SA*, EU:C:2009:215, σκ. 80 («στο αιτούν δικαστήριο απόκειται να εξετάσει αν ο μεταπωλητής έχει πραγματική δυνατότητα να μειώσει αυτή την προτεινόμενη τιμή πώλησης. Το δικαστήριο αυτό οφείλει, μεταξύ άλλων, να εξακριβώσει αν, στην πραγματικότητα, αυτή η τιμή πώλησης στο κοινό επιβλήθηκε εμμέσως ή με συγκεκριμένα μέσα, όπως π.χ. με τον καθορισμό του σχετικού περιθωρίου του μεταπωλητή ή του ανώτατου ορίου των μειώσεων που μπορεί να χορηγήσει με βάση την προτεινόμενη τιμή, με απειλές, με εκφοβισμό, με προειδοποιήσεις, με κυρώσεις ή μέτρα παρακίνησης»).

³⁶⁶ Ανακοίνωση της Επιτροπής – Ανακοίνωση σχετικά με τις συμφωνίες ήσσονος σημασίας, οι οποίες δεν περιορίζουν σημαντικά τον ανταγωνισμό, σύμφωνα με το άρθρο 101 παράγραφος 1 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ανακοίνωση de minimis) [2014] ΕΕ C 291/1, παρ. 13.

³⁶⁷ Άρθρο 4 του ν. 3959/2011. Βλ. επίσης Κατευθυντήριες γραμμές για τους κάθετους περιορισμούς [2010] ΕΕ C 130/1, παρ. 47.

203. Σύμφωνα με τα διαθέσιμα στοιχεία, κατά τα ανωτέρω εκτιθέμενα, οι ενέργειες της ΗΛΙΟΑΚΜΗ, συνιστάμενες σε μια ευρύτερη στρατηγική λήψης μέτρων παρακολούθησης και εξαναγκασμού, κατέτειναν συνολικά στο να αποτρέπουν τους συνεργάτες της - λιανοπωλητές από το να αποφασίζουν οι ίδιοι, ανεξάρτητα και ανεπηρέαστα από οιασδήποτε φύσεως πιέσεις, τις τιμές πώλησης των επίμαχων προϊόντων στα ηλεκτρονικά τους καταστήματα, επιβάλλοντας κατ' αποτέλεσμα την ευθυγράμμισή τους με τους τιμοκαταλόγους που κοινοποιούσε η ίδια. Το συμπέρασμα αυτό ενισχύεται από το γεγονός ότι για το σκοπό της υλοποίησης του αντι-ανταγωνιστικού σχεδίου της υιοθετήθηκαν συγκεκριμένες μέθοδοι, οι οποίες επαναλαμβάνονταν σταθερά, καθ' όλη την υπό εξέταση περίοδο, ενώ για λογαριασμό της ελεγχόμενης εμπλέκονταν επί της ουσίας τα ίδια φυσικά πρόσωπα, κατά κύριο λόγο υπάλληλοί της, οι οποίοι συνέδραμαν στην υλοποίηση του σχεδίου της³⁶⁸.

204. Δεδομένου ότι, βάσει της προηγηθείσας ανάλυσης, η συνεχής συμπεριφορά της ΗΛΙΟΑΚΜΗ χαρακτηρίζεται από έναν και τον αυτό σκοπό, θα ήταν τεχνητή η απόπειρα να υποδιαιρεθεί, αναλυόμενη σε πλείονες και χωριστές παραβάσεις ανάλογα με τα επιμέρους προϊόντα, τα οποία επηρεάζονται, κατά περίπτωση από την εξεταζόμενη πολιτική καθορισμού τιμών μεταπώλησης³⁶⁹.

V.2.2.4. Διάρκεια της παράβασης

205. Από τα διαθέσιμα στοιχεία συνάγεται ότι η ΗΛΙΟΑΚΜΗ εφήρμοσε την ανωτέρω περιγραφείσα πολιτική καθορισμού τιμών μεταπώλησης, τουλάχιστον κατά το χρονικό διάστημα από τις 31.01.2014³⁷⁰ έως τις 23.03.2018³⁷¹.

V.2.2.5. Επηρεασμός του εμπορίου μεταξύ κρατών μελών

206. Όπως εκτέθηκε ανωτέρω, η υπό εξέταση συμφωνία, η οποία συνίσταται στον καθορισμό τιμών λιανικής για την πώληση, μέσω διαδικτύου ηλιακών θερμοσιφώνων, boiler λεβητοστασίου και δοχείων αδράνειας, καλύπτει το σύνολο της ελληνικής επικράτειας.

207. Περαιτέρω, όπως προαναφέρθηκε³⁷², οι κάθετες συμφωνίες, οι οποίες καλύπτουν το σύνολο ενός κράτους μέλους και αφορούν προϊόντα που αποτελούν αντικείμενο διασυνοριακών ανταλλαγών, δύνανται να επηρεάσουν το εμπόριο μεταξύ κρατών. Οι συμφωνίες δε, με τις οποίες επιβάλλονται συγκεκριμένες τιμές μεταπώλησης δύνανται να επηρεάσουν άμεσα το εμπόριο μεταξύ κρατών μελών, εφόσον επηρεάζουν τη ροή εισαγωγών – εξαγωγών, καθώς επίσης και να επηρεάσουν τα εμπορικά ρεύματα, με τον ίδιο σχεδόν τρόπο με τις οριζόντιες συμπράξεις.

³⁶⁸ Πρβλ. υπόθ. ΑΤ.40181 – *Philips*, απόφαση της Ε.Επ. της 24.07.2018, σκ. 57.

³⁶⁹ Βλ. σχετικά ΓενΔΕΕ Τ-410/09, *Almamet GmbH Handel mit Spänen und Pulvern aus Metall κατά Επιτροπής*, ΕΥ:Τ:2012:676, σκ. 170-175. Για την ίδια προσέγγιση, βλ. τις προγενέστερες υποθέσεις ΓενΔΕΕ Τ-15/02, *BASF AG κατά Επιτροπής*, ΕΥ:Τ:2006:74 και συνεκδικασθείσες υποθ. ΓενΔΕΕ Τ-259/02 έως Τ-264/02 και Τ-271/02, *Raiffeisen Zentralbank Österreich AG και λοιποί κατά Επιτροπής*, Τ:2006:396.

³⁷⁰ Βλ. το από 31.01.2014 μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου [...]

³⁷¹ Βλ. το από 23.03.2018 μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου [...]

³⁷² Κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με την έννοια του επηρεασμού του εμπορίου, ό.π., παρ. 88.

208. Υπό το πρίσμα των ανωτέρω, η εξεταζόμενη συμφωνία μεταξύ της ΗΛΙΟΑΚΜΗ και των διανομέων της δύναται καταρχήν να επηρεάσει το εμπόριο μεταξύ των κρατών μελών.

209. Όσον αφορά εν συνεχεία το ποσοτικό κριτήριο του «αισθητού» επηρεασμού του εμπορίου, προκειμένου περί κάθετων συμφωνιών, όπως οι εξεταζόμενες στην υπό κρίση υπόθεση, πρέπει να προσδιοριστεί τόσο το συνολικό μερίδιο αγοράς σε οποιαδήποτε σχετική αγορά της Ευρωπαϊκής Ένωσης που επηρεάζεται από τη συμφωνία, όσο και ο συνολικός ετήσιος κύκλος εργασιών που πραγματοποιεί ο προμηθευτής στην Ευρωπαϊκή Ένωση με τα προϊόντα που καλύπτει η συμφωνία.

210. Συναφώς, παρατηρείται καταρχάς ότι ο κύκλος εργασιών που πραγματοποίησε κατά το έτος 2019 η ΗΛΙΟΑΚΜΗ ως προμηθευτής, εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης, με τα προϊόντα, που καλύπτει η υπό εξέταση κάθετη συμφωνία, ανήλθε στα [...] ευρώ. Καθίσταται, κατά συνέπεια, σαφές ότι ο κύκλος εργασιών της ΗΛΙΟΑΚΜΗ υπολείπεται σημαντικά του ορίου των 40 εκατ. Ευρώ, το οποίο ορίζεται ως μία εκ των δύο σωρευτικών προϋποθέσεων για την συνδρομή του «αισθητού» επηρεασμού του ενδωσιακού, κατά τις Κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με την έννοια του επηρεασμού του εμπορίου.

211. Ως προς την έτερη προϋπόθεση του ποσοτικού κριτηρίου, σημειώνεται ότι ο υπολογισμός του μεριδίου αγοράς της ελεγχόμενης παρουσιάζει σημαντικές δυσχέρειες, καθώς τα διαθέσιμα στοιχεία είναι ελλιπή. Ειδικότερα, η ελεγχόμενη δεν έχει παράσχει σαφή στοιχεία σχετικά με το μερίδιο αγοράς της, ενώ δεν έχει καταστεί δυνατό να συλλεχθούν αξιόπιστες πληροφορίες για το συνολικό μέγεθος της σχετικής αγοράς, προκειμένου η Υπηρεσία να προχωρήσει αυτοτελώς στον υπολογισμό του.

212. Λαμβανομένου, ωστόσο, υπόψη του μικρού κύκλου εργασιών της εταιρείας, σε συνδυασμό με τον μεγάλο αριθμό ανταγωνιστριών εταιρειών που δραστηριοποιούνται στην αγορά θερμοσιφώνων με διάφορα σήματα, πιθανολογείται ότι το μερίδιο της ΗΛΙΟΑΚΜΗ δεν υπερβαίνει το [...] % και ως εκ τούτου δεν πληρούται και η δεύτερη προϋπόθεση για τη διαπίστωση του «αισθητού» επηρεασμού του ενδοενοσιακού εμπορίου.

213. Ούτω, η εξεταζόμενη συμφωνία της ΗΛΙΟΑΚΜΗ με τους διανομείς της δεν δύναται να επηρεάσει αισθητά το εμπόριο μεταξύ των κρατών μελών και ως εκ τούτου δεν τυγχάνει εν προκειμένω εφαρμογής το άρθρο 101 ΣΛΕΕ.

V.2.2.6 Ως προς τους ισχυρισμούς της εταιρείας ενώπιον της ΕΑ

214. Με το υπ'αρ. 310/4.6.2021 Υπόμνημά της, το υπ' αρ. 554/7.10.2021 Συμπληρωματικό Υπόμνημα, καθώς και κατά την ακροαματική διαδικασία, η ΗΛΙΟΑΚΜΗ δεν αρνήθηκε την αποδιδόμενη εις βάρος της κατηγορία, ούτε ως προς την ουσία ούτε ως προς την χρονική διάρκεια αυτής. Η εταιρεία αναγνώρισε ότι ο καθορισμός τιμών μεταπώλησης με την μορφή ελάχιστων τιμών αποτελεί παραβατική συμπεριφορά, αντίθετη προς το άρθρο 1 του ν. 3959/2011 και δήλωσε πως έχει έμπρακτα μετανοήσει, ενώ έχει επιπλέον καταργήσει την συγκεκριμένη πρακτική. Η εταιρεία περιέγραψε την κατάσταση που επικρατούσε στην αγορά, κατάσταση η οποία, κατά την ίδια, την οδήγησε στην υιοθέτηση των συγκεκριμένων πρακτικών και τόνισε την, κατά την γνώμη της,

μειωμένη σοβαρότητα της παράβασης λόγω της έλλειψης οικονομικής ισχύος της εταιρείας, καθώς και την έλλειψη οικονομικού οφέλους για την ίδια. Επιπλέον, επικαλέστηκε την άγνοιά της σχετικά με το γεγονός ότι επρόκειτο για παραβατική πρακτική κατά τον χρόνο διάπραξής της, ενώ υπογράμμισε ότι έπαυσε την πρακτική αμέσως μετά την έναρξη της έρευνας της Επιτροπής, όταν και αντιλήφθηκε τον παραβατικό χαρακτήρα της.

215. Οι ως άνω ισχυρισμοί, οι οποίοι δεν αφορούν την στοιχειοθέτηση της παράβασης, όπως αυτή καταγράφεται στις αμέσως ανωτέρω ενότητες, λαμβάνονται υπόψη από την Επιτροπή κατά την επιμέτρηση του προστίμου.

216. Επιπλέον, η ΗΛΙΟΑΚΜΗ προέβαλε ένσταση παραβίασης των δικαιωμάτων αμύνης της, ισχυριζόμενη ότι η μη χορήγηση πρόσβασης της εταιρείας στα υπομνήματα των λοιπών εμπλεκόμενων μερών προ της ακροαματικής διαδικασίας παραβίασε τα δικαιώματα πρόσβασης στο φάκελο και προτέρας ακροάσεως. Η Επιτροπή επισημαίνει συναφώς ότι στην εταιρεία ΗΛΙΟΑΚΜΗ, όπως και σε όλες οι εμπλεκόμενες εταιρείες, παρασχέθηκε πλήρως η δυνατότητα πρόσβασης στον φάκελο, σύμφωνα με την διαδικασία που προβλέπεται στο άρθρο 15 του Κανονισμού Λειτουργίας και Διαχείρισης της ΕΑ. Πράγματι, προ της κατάθεσης Υπομνήματος, η εταιρεία ζήτησε και έλαβε πρόσβαση σε όλα τα στοιχεία του φακέλου, τα οποία αφορούν την στοιχειοθέτηση της παράβασης ως προς την ίδια. Περαιτέρω, η εταιρεία, όπως και όλες οι εμπλεκόμενες εταιρείες, έλαβαν, μετά το πέρας της ακροαματικής διαδικασίας και πριν από την υποβολή των Συμπληρωματικών τους Υπομνημάτων, πρόσβαση στα μη απόρρητα³⁷³ τμήματα των υπομνημάτων των λοιπών μερών, κατά το μέρος που αυτά περιείχαν στοιχεία που θα μπορούσε να θεωρηθεί ότι αφορούν τις λοιπές εταιρείες. Ενόψει των ανωτέρω, η ένσταση της εταιρείας θα πρέπει να απορριφθεί.

V.2.3. ΑΗΙ CARRIER ΝΟΤΙΑΣ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ ΚΛΙΜΑΤΙΣΜΟΥ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ

V.2.3.1. Συμφωνία μεταξύ επιχειρήσεων

217. Με βάση τα προεκτεθέντα³⁷⁴, στην προκειμένη περίπτωση, τόσο η ΑΗΙ CARRIER, όσο και τα μέλη του δικτύου διανομής της ασκούν οικονομική δραστηριότητα και, ως εκ τούτου, λογίζονται ως επιχειρήσεις υπό την έννοια των διατάξεων περί ανταγωνισμού.

218. Περαιτέρω, στοιχειοθετείται η ύπαρξη «συμφωνίας» μεταξύ της προμηθεύτριας ΑΗΙ CARRIER και των διανομέων της. Ειδικότερα, μολονότι δεν προκύπτει ρητή συμφωνία, ωστόσο η ύπαρξη της σύμπτωσης των δηλώσεων βουλήσεως των μερών, αποδεικνύεται, εκ του ότι η πολιτική της ΑΗΙ CARRIER καθώς και οι οδηγίες και κατευθύνσεις της, που υπέχουν θέση «πρότασης» για σύναψη σύμβασης, υιοθετούνται από τους διανομείς της, γεγονός το οποίο πρακτικά υπερακοντίζει την έλλειψη ρητής δήλωσης βούλησης εκ μέρους τους και εξικνείται μέχρι του σημείου της ταύτισης της συμπεριφοράς τους προς την

³⁷³ Βλ. άρθρο 15, παρ. 7 του Κανονισμού Λειτουργίας και Διαχείρισης της ΕΑ.

³⁷⁴ Βλ. Ενότητα II.3 ανωτέρω.

«αποδοχή» της πρότασης που τους έχει απευθυνθεί. Περαιτέρω τα παραγωγικά αίτια της βούλησης των διανομέων δεν ασκούν επιρροή στην εδώ εκφερόμενη κρίση.

219. Ειδικότερα, τα μέτρα εξαναγκασμού που έχει θέσει σε εφαρμογή η AHI CARRIER, με σκοπό την επιβολή της μονομερούς πολιτικής της για τον καθορισμό των τιμών μεταπώλησης ή/ και των ελάχιστων διαφημιζόμενων τιμών των προϊόντων της, ακόμα και ελλείψει της ρητής συναίνεσης των λιανοπωλητών, επαρκούν για τη στοιχειοθέτηση της σιωπηρής συναίνεσής τους με την εν λόγω μονομερή πολιτική³⁷⁵. Τα συγκεκριμένα μέτρα εξαναγκασμού, τα οποία συνίστανται στην υλοποίηση ενός συστήματος ελέγχου, οχλήσεων και απειλής κυρώσεων, σε περίπτωση μη συμμόρφωσης, αποδεικνύονται βάσει των στοιχείων που παρατέθηκαν στην υπό IV.3 ενότητα και εξειδικεύονται αμέσως παρακάτω.

V.2.3.2. Καθορισμός τιμών μεταπώλησης ή/ και ελάχιστων διαφημιζόμενων τιμών

220. Από τα στοιχεία του φακέλου, όπως αυτά εκτίθενται στην υπό IV.3 ενότητα και στο κάτωθι Παράρτημα 3, συνάγεται ότι η AHI CARRIER είχε υιοθετήσει μια συστηματική πολιτική καθορισμού του επιπέδου των τιμών μεταπώλησης των προϊόντων της, τα οποία διατίθεντο στους καταναλωτές, μέσω του διαδικτύου. Με τον τρόπο αυτό, περιόριζε την ελευθερία των διανομέων των προϊόντων της να αποφασίζουν και καθορίζουν οι ίδιοι, ανεξάρτητα και ανεπηρέαστα από τυχόν πιέσεις τις τιμές, στις οποίες πωλούσαν τα συμβατικά προϊόντα μέσω των διαδικτυακών καταστημάτων λιανικής πώλησης (e-shops).

221. Συγκεκριμένα, από ένα μεγάλο αριθμό μηνυμάτων ηλεκτρονικού ταχυδρομείου που συνελέγησαν κατά τον επιτόπιο έλεγχο που διενεργήθηκε τόσο στα γραφεία της εταιρείας, όσο και στις εγκαταστάσεις συνεργαζόμενων καταστημάτων λιανικής πώλησης, προκύπτει ότι η AHI CARRIER κοινοποιούσε στο δίκτυο συνεργατών της καταλόγους, στους οποίους αναγράφονταν οι τιμές λιανικής που οι τελευταίοι όφειλαν να χρεώνουν, κατά την πώληση, μέσω διαδικτύου, συγκεκριμένων προϊόντων όπως συστημάτων οικιακού κλιματισμού, αυγραντήρων και αντλιών θερμότητας.

222. Από εσωτερική ηλεκτρονική αλληλογραφία προκύπτει ότι το εμπορικό τμήμα της ελεγχόμενης είχε θέσει σε εφαρμογή σύστημα παρακολούθησης του διαδικτύου προς εντοπισμό των συνεργατών που διέθεταν τα προϊόντα σε μειωμένες τιμές, σε σχέση με τις τιμές που οι ίδια καθόριζε, με τους κατά τα άνω τιμοκαταλόγους της. Στις περιπτώσεις δε, κατά τις οποίες η AHI CARRIER διαπίστωνε ότι ένας λιανοπωλητής δεν συμμορφωνόταν, προέβαινε σε οχλήσεις προς αυτόν, απαιτώντας τη διόρθωση των τιμών που αναγράφονταν σε ιστοσελίδες σύγκρισης τιμών. Οι οχλήσεις αυτές αποδεικνύονται από ένα σημαντικό αριθμό μηνυμάτων ηλεκτρονικής αλληλογραφίας που συνελέγησαν, κατά τον επιτόπιο έλεγχο, και τα οποία αφορούν σε: **(α)** απευθείας επικοινωνία μεταξύ της AHI CARRIER και συνεργαζόμενων διαδικτυακών καταστημάτων αναφορικά με την επιβολή συγκεκριμένων επιπέδων τιμών λιανικής και **(β)** εσωτερική επικοινωνία, στο πλαίσιο της οποίας υπάλληλοι της AHI CARRIER εντέλλονταν να οχλήσουν όσους λιανοπωλητές

³⁷⁵ Βλ. Κατευθυντήριες γραμμές για τους κάθετους περιορισμούς [2010] ΕΕ C 130/1, παρ. 25 περίπτ. α'.

εφάρμοζαν μειωμένες τιμές στο διαδίκτυο, προκειμένου να επιβάλουν την τήρηση των καθορισμένων από την ίδια τιμών, βάσει ορισμένης «πολιτικής».

223. Παρατηρείται, επιπλέον ότι, σε ορισμένες περιπτώσεις, τα ίδια τα μέλη του δικτύου λιανοπωλητών της AHI CARRIER ενημέρωναν τα στελέχη της για τυχόν αποκλίσεις ανταγωνιστικών διαδικτυακών καταστημάτων από τα καθορισμένα από την ελεγχόμενη επίπεδα τιμών. Η στενή αυτή παρακολούθηση των τιμών μεγιστοποιούσε τα αποτελέσματα της παρεμβατικής πολιτικής που υιοθετούσε η AHI CARRIER, σχετικά με την επιβολή τιμών λιανικής, στις οποίες πωλούνταν τα προϊόντα της.

224. Για λόγους πληρότητας, αξίζει να σημειωθεί ότι, σε επικοινωνία του με υπάλληλο της εταιρείας, ο [...] της AHI CARRIER, [...] αναφέρει: «Στο site του ο καθένας [ενν. λιανοπωλητής] κάνει ό,τι πιστεύει. Δεν μπορούμε να του πούμε πώς και πόσο θα πουλάει. Στο [...] να μην ξεφύγουν»³⁷⁶. Εξάλλου, επεξηγώντας σε συνεργάτες τον όρο «προτεινόμενη τιμή Internet» που εμφανιζόταν στους τιμοκαταλόγους της AHI CARRIER, εκπρόσωποι της εταιρείας ανέφεραν ότι αυτός αφορούσε στις «προτεινόμενες τιμές που τα ηλεκτρομάγαζα ή τα καταστήματα ηλεκτρονικών πωλήσεων μέσω ειδικής πλατφόρμας (π.χ. [...]) προσφέρουν μηχανήματα στον καταναλωτή»³⁷⁷.

225. Σε κάθε περίπτωση, επισημαίνεται εν προκειμένω ότι, ακόμα και αν γινόταν δεκτό (*quod non*), ότι τα διαδικτυακά καταστήματα λιανικής διατηρούσαν την ανεξαρτησία τους, κατά τον καθορισμό των τελικών τιμών πώλησης των συμβατικών προϊόντων, αυτό δεν αναιρεί τον αντιανταγωνιστικό χαρακτήρα της υπό εξέταση πρακτικής της ελεγχόμενης.

226. Καταρχάς, αυτός καθαυτός ο χαρακτηρισμός από την AHI CARRIER των κοινοποιούμενων τιμών, ως «προτεινόμενων» στην αλληλογραφία της με τους συνεργαζόμενους λιανοπωλητές δεν αναιρεί το δεσμευτικό τους χαρακτήρα. Όπως προκύπτει από τα στοιχεία του φακέλου, οι τιμές αυτές λειτουργούσαν αποδεδειγμένα ως εστιακό σημείο για τα διαδικτυακά καταστήματα λιανικής, καθώς στην πράξη ανάγονταν σε καθορισμένες τιμές μεταπώλησης, λόγω των μέτρων εξαναγκασμού που συστηματικά μετερχόταν η ελεγχόμενη³⁷⁸.

227. Επιπλέον, με την εν λόγω πρακτική της, η AHI CARRIER ουσιαστικά περιορίζει τη δυνατότητα των διαδικτυακών καταστημάτων να διαφημίζουν τυχόν μειωμένες τιμές λιανικής μέσω ιστοσελίδων σύγκρισης τιμών, καταργώντας με αυτό τον τρόπο στην πράξη την ωφέλεια που αποκομίζουν οι καταναλωτές από τη χρήση τους.

228. Ειδικότερα, οι ιστοσελίδες σύγκρισης τιμών επιτρέπουν στους καταναλωτές να συγκεντρώνουν άμεσα πληροφορίες, σχετικά με τα διαθέσιμα προϊόντα και τις τιμές των

³⁷⁶ Από 12.10.2016 μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου [...]

³⁷⁷ Βλ., ενδεικτικά το από 06.07.2016 μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου [...]

³⁷⁸ Βλ. σχετικά ΔΕΕ C-260/07, *Pedro IV Servicios SL κατά Total España SA*, EU:C:2009:215, σκ. 80 («στο αιτούν δικαστήριο απόκειται να εξετάσει αν ο μεταπωλητής έχει πραγματική δυνατότητα να μειώσει αυτή την προτεινόμενη τιμή πώλησης. Το δικαστήριο αυτό οφείλει, μεταξύ άλλων, να εξακριβώσει αν, στην πραγματικότητα, αυτή η τιμή πώλησης στο κοινό επιβλήθηκε εμμέσως ή με συγκεκριμένα μέσα, όπως π.χ. με τον καθορισμό του σχετικού περιθωρίου του μεταπωλητή ή του ανώτατου ορίου των μειώσεων που μπορεί να χορηγήσει με βάση την προτεινόμενη τιμή, με απειλές, με εκφοβισμό, με προειδοποιήσεις, με κυρώσεις ή μέτρα παρακίνησης»).

ηλεκτρονικών καταστημάτων που συνεργάζονται με αυτές και να προχωρούν στην επιλογή της προσφοράς που εκλαμβάνουν ως πιο κατάλληλη. Με τον τρόπο αυτό, οι ιστοσελίδες σύγκρισης τιμών εντείνουν τη διαφάνεια των τιμών στο ψηφιακό περιβάλλον, ενισχύοντας τον ενδοσηματικό – σε κάποιες δε περιπτώσεις και το διασηματικό – ανταγωνισμό³⁷⁹. Παράλληλα, παρέχουν τη δυνατότητα σε λιανοπωλητές που λειτουργούν με χαμηλό κόστος ή/ και χαμηλά περιθώρια κέρδους, να προβληθούν και να αυξήσουν την πελατεία τους, καθότι οι ιστοσελίδες σύγκρισης τιμών προσελκύουν ιδιαίτερα καταναλωτές που επιδεικνύουν μεγαλύτερη ευαισθησία ως προς την τιμή³⁸⁰.

229. Όπως αναφέρθηκε προηγουμένως στην ενότητα V.1.1.5, η επιβολή ελάχιστων διαφημιζόμενων τιμών (*minimum advertised prices – MAP*), διά της οποίας οι λιανοπωλητές υποχρεούνται να παραλείπουν τη διαφήμιση των συμβατικών προϊόντων σε τιμή χαμηλότερη από την καθορισμένη, ενώ παραμένουν επί της αρχής ελεύθεροι να αποφασίζουν αυτόνομα την πραγματική τιμή πώλησης, κατά πάγια πρακτική της Ε. Επ.^{381,382}, αλλά και εθνικών αρχών ανταγωνισμού³⁸³, εξομοιώνεται από νομικής άποψης με τον καθορισμό τιμών μεταπώλησης. Εξάλλου, η πολιτική των ελάχιστων διαφημιζόμενων τιμών μπορεί στην πράξη να λειτουργήσει ως έμμεσος τρόπος επίτευξης ενός καθορισμένου επιπέδου τιμών λιανικής. Συγκεκριμένα, μέσω της σχετικής πρακτικής περιορίζεται η δυνατότητα των λιανοπωλητών να ενημερώσουν τους καταναλωτές για τυχόν διαθέσιμες εκπτώσεις³⁸⁴ και, με τον τρόπο αυτό, αφαιρείται από τους πρώτους το κίνητρο να αποκλίνουν από την επιβληθείσα τιμή διαφήμισης³⁸⁵.

³⁷⁹ Βλ. Ευρωπαϊκή Επιτροπή, *Commission Staff Working Document, Final Report on the E-Commerce Sector Inquiry accompanying the document Report from the Commission to the Council and the European Parliament*, COM(2017) 229 final, παρ. 517.

³⁸⁰ Για μια γενική επισκόπηση των επωφελών αποτελεσμάτων των ψηφιακών εργαλείων σύγκρισης, βλ. Competition and Markets Authority, *Digital Comparison Tools Market Study – Final Report* (26 Σεπτεμβρίου 2017), σελ. 32-33.

³⁸¹ Βλ. IV/25.757 *Hasselblad* [1982] OJ L161/18 (εγκυρώθηκε από το ΔικΕΕ στην υπόθ. 86/82 *Hasselblad (GB) Limited κατά Επιτροπής* [1984] ECR 883), COMP/37.975 *PO/Yamaha*, απόφαση της 16ης Ιουλίου 2003.

³⁸² Προς την κατεύθυνση αυτή και η απάντηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής σε αίτηση/ αναφορά προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, με την οποία υποστηριζόταν η εισαγωγή της πολιτικής των ελάχιστων διαφημιζόμενων τιμών κατά τα πρότυπα της προσέγγισης των ΗΠΑ στο ζήτημα αυτό· βλ. *Petition No. 2383/2014 by Norbert Perstinger (Austrian), on the introduction of the Minimum Advertised Price (MAP) in the European Union*, διαθέσιμη σε https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/PETI-CM-572975_EN.pdf.

³⁸³ Βλ. Αναφορές ανωτέρω στις υποθέσεις όπου η βρετανική αρχή ανταγωνισμού έχει αντιμετωπίσει το ζήτημα των ελάχιστων διαφημιζόμενων τιμών σε μια σειρά αποφάσεων· βλ., π.χ., *Roma-Branded Mobility Scooters, Mobility Scooters Supplied by Pride Mobility Products Limited*, αλλά και *Online resale price maintenance in the commercial refrigeration sector*, απόφαση της CMA της 24ης Μαΐου 2016.

³⁸⁴ Για το λόγο αυτό, η επιβολή ελάχιστων διαφημιζόμενων τιμών εντάσσεται στην κατηγορία των κάθετων περιορισμών πληροφοριών (*vertical information restraints*)· βλ. J Asker και H Bar-Isaac, 'Vertical Information Restraints: Pro- and Anti-Competitive Impacts of Minimum Advertised Price Restrictions' (NBER Working Paper No. 22771, Οκτώβριος 2016), διαθέσιμο σε https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=2861703.

³⁸⁵ Βλ., π.χ., EM Bailey και GK Leonard, 'Minimum Resale Price Maintenance: Some Empirical Evidence from Maryland' [2010] 10(1) *BE Journal of Economic Analysis and Policy* 1, 5-6. Οι συγγραφείς παρατηρούν ότι η νομοθεσία με την οποία θεμελιώνεται η νομική αντιμετώπιση του καθορισμού τιμών μεταπώλησης ως παράνομο αφ' εαυτού (*per se*) στην Πολιτεία του Μέριλαντ (κατά παρέκκλιση της απόφασης *Leegin* του Ανώτατου Δικαστηρίου των ΗΠΑ) δεν οδήγησε σε πτώση του

230. Στην προκειμένη περίπτωση, προφανής σκοπός της προεκτεθείσας πολιτικής της AHI CARRIER είναι να περιορίσει τον ανταγωνισμό ως προς τις τιμές μεταξύ των λιανοπωλητών που πωλούσαν τα επίμαχα προϊόντα μέσω του διαδικτύου. Ως εκ τούτου, ανεξάρτητα από τον χαρακτηρισμό της ως αμιγώς καθορισμού τιμών μεταπώλησης ή ως καθορισμού ελάχιστων διαφημιζόμενων τιμών, η ανωτέρω περιγραφείσα πρακτική της ελεγχόμενης έχει ως αντικείμενο τον περιορισμό του ανταγωνισμού, διά του καθορισμού των τιμών, στις οποίες μεταπωλούνται ή διαφημίζονται μέσω διαδικτύου συγκεκριμένα προϊόντα, όπως συστήματα οικιακού κλιματισμού, αφυγραντήρες και αντλίες θερμότητας, κατά παράβαση του άρθρου 1 παρ. 1 του ν. 3959/2011.

231. Η διαπιστωθείσα μάλιστα πρακτική συνιστά περιορισμό ιδιαίτερης σοβαρότητας υπό την έννοια του άρθρου 4 περίπτ. α' του Κανονισμού (ΕΕ) 330/2010, μη δυνάμενο να επωφεληθεί από το ευεργέτημα της απαλλαγής κατά κατηγορία που χορηγεί ο Κανονισμός, αλλά ούτε και από τον «ασφαλή λιμένα» που ισχύει για τις συμφωνίες ήσσονος σημασίας, με βάση τη σχετική Ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής³⁸⁶. Σε κάθε περίπτωση, εναπόκειται στην ελεγχόμενη να τεκμηριώσει ενδεχόμενη βελτίωση της αποτελεσματικότητας η οποία προκύπτει από την εισαγωγή του διαπιστωθέντα περιορισμού ιδιαίτερης σοβαρότητας και να αποδείξει ότι γενικώς πληρούνται όλες οι προϋποθέσεις των άρθρων 1 παρ. 3 του ν. 3959/2011 και 101 παρ. 3 ΣΛΕΕ³⁸⁷.

V.2.3.3. Ενιαία και διαρκής παράβαση

232. Η πολιτική καθορισμού τιμών μεταπώλησης ή/ και ελάχιστων διαφημιζόμενων τιμών που υιοθέτησε, κατά τα ανωτέρω, η AHI CARRIER συνιστά μια ενιαία και διαρκή παράβαση. Οι σχετικές ενέργειες της ελεγχόμενης εμφανίζουν μεταξύ τους δεσμό συμπληρωματικότητας, εντάσσονται δηλαδή εντός ενός «συνολικού σχεδίου», δεδομένου ότι επεδίωκαν τον ίδιο σκοπό, ήτοι τη σταθεροποίηση ή αύξηση του επιπέδου των τιμών λιανικής, στις οποίες διατίθεντο, μέσω διαδικτύου, τα προϊόντα της.

233. Σύμφωνα με τα διαθέσιμα στοιχεία, κατά τα ανωτέρω εκτιθέμενα, οι ενέργειες της AHI CARRIER, συνιστάμενες σε μια ευρύτερη στρατηγική λήψης μέτρων παρακολούθησης και εξαναγκασμού, κατέτειναν συνολικά στο να αποτρέπουν τους συνεργάτες - λιανοπωλητές από το να αποφασίζουν οι ίδιοι, αυτόνομα και ανεπηρέαστα από οιασδήποτε φύσεως πιέσεις τις τιμές πώλησης των επίμαχων προϊόντων στα ηλεκτρονικά τους καταστήματα, επιβάλλοντας, κατ' αποτέλεσμα, την ευθυγράμμισή τους με τους τιμοκαταλόγους που κοινοποιούσε η ίδια. Το συμπέρασμα αυτό ενισχύεται από το γεγονός ότι για το σκοπό της υλοποίησης του αντι-ανταγωνιστικού σχεδίου της υιοθετήθηκαν συγκεκριμένες μέθοδοι, οι οποίες επαναλαμβάνονταν σταθερά, καθ' όλη την υπό εξέταση περίοδο, ενώ για λογαριασμό της ελεγχόμενης εμπλέκονταν, επί της ουσίας

επιπέδου των τιμών για συγκεκριμένες κατηγορίες προϊόντων και αποδίδουν το γεγονός αυτό, μεταξύ άλλων, στην εφαρμογή πολιτικών ελάχιστων διαφημιζόμενων τιμών.

³⁸⁶ Ανακοίνωση της Επιτροπής – Ανακοίνωση, σχετικά με τις συμφωνίες ήσσονος σημασίας οι οποίες δεν περιορίζουν σημαντικά τον ανταγωνισμό, σύμφωνα με το άρθρο 101 παράγραφος 1 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ανακοίνωση de minimis) [2014] ΕΕ C 291/1, παρ. 13.

³⁸⁷ Άρθρο 4 του ν. 3959/2011 και άρθρο 2 του Κανονισμού (ΕΚ) 1/2003. Βλ. επίσης Κατευθυντήριες γραμμές για τους κάθετους περιορισμούς [2010] ΕΕ C 130/1, παρ. 47.

τα ίδια φυσικά πρόσωπα, κατά κύριο λόγο, υπάλληλοί της, οι οποίοι συνέδραμαν στην υλοποίηση του σχεδίου³⁸⁸.

234. Δεδομένου ότι, βάσει της προηγηθείσας ανάλυσης, η συνεχής συμπεριφορά της ΑΗΙ CARRIER χαρακτηρίζεται από έναν και τον αυτό σκοπό, θα ήταν τεχνητή η απόπειρα να υποδιαιρεθεί, αναλυόμενη σε πλείονες και χωριστές παραβάσεις, ανάλογα με τα επιμέρους προϊόντα, τα οποία επηρεάζονται κατά περίπτωση από την υπό την εξεταζόμενη πολιτική καθορισμού τιμών μεταπώλησης ή/ και ελάχιστων διαφημιζόμενων τιμών³⁸⁹.

V.2.3.4. Διάρκεια της παράβασης

235. Από τα διαθέσιμα στοιχεία προκύπτει ότι η ΑΗΙ CARRIER εφάρμοσε την ανωτέρω περιγραφείσα πολιτική καθορισμού τιμών μεταπώλησης, τουλάχιστον κατά το χρονικό διάστημα από τις 02.04.2012³⁹⁰ έως τις 31.01.2019³⁹¹.

236. Κατά δήλωση μιας επιχείρησης που δραστηριοποιείται στην αγορά λιανικής πώλησης συστημάτων κλιματισμού, η ΑΗΙ CARRIER εξακολουθούσε να εφαρμόζει πολιτική καθορισμού τιμών μεταπώλησης, τουλάχιστον μέχρι τον Αύγουστο 2020, οπότε και εστάλη στη ΓΔΑ η σχετική απαντητική επιστολή. Εντούτοις, σύμφωνα με την εν λόγω επιχείρηση, κατά το τελευταίο έτος τόσο η ΑΗΙ CARRIER όσο και άλλες ελεγχόμενες εταιρείες είχαν χαλαρώσει την εφαρμογή μέτρων εξαναγκασμού³⁹². Ελλείψει συγκεκριμένων αποδεικτικών στοιχείων που να επιβεβαιώνουν τους ισχυρισμούς αυτούς, ως τελευταίο χρονικό σημείο της παράβασης λογίζεται η 31.01.2019.

V.2.3.5. Επηρεασμός του εμπορίου μεταξύ κρατών μελών

237. Όπως εκτέθηκε ανωτέρω, η υπό εξέταση συμφωνία, η οποία συνίσταται στον καθορισμό τιμών λιανικής για την πώληση ή διαφήμιση μέσω διαδικτύου συστημάτων οικιακού κλιματισμού, αφυγραντήρων και αντλιών θερμότητας, καλύπτει το σύνολο της ελληνικής επικράτειας.

238. Περαιτέρω, όπως προαναφέρθηκε³⁹³, οι κάθετες συμφωνίες, οι οποίες καλύπτουν το σύνολο ενός κράτους μέλους και αφορούν προϊόντα που αποτελούν αντικείμενο διασυνοριακών ανταλλαγών, δύνανται να επηρεάσουν το εμπόριο μεταξύ κρατών. Οι συμφωνίες δε, με τις οποίες επιβάλλονται συγκεκριμένες τιμές μεταπώλησης δύνανται να επηρεάσουν άμεσα το εμπόριο μεταξύ κρατών μελών, εφόσον επηρεάζουν τη ροή εισαγωγών – εξαγωγών, καθώς επίσης και να επηρεάσουν τα εμπορικά ρεύματα, με τον ίδιο σχεδόν τρόπο με τις οριζόντιες συμπράξεις.

³⁸⁸ Πρβλ. υπόθ. ΑΤ.40181 – *Philips*, απόφαση της Ε.Επ. της 24.07.2018, σκ. 57.

³⁸⁹ Βλ. σχετικά ΓενΔΕΕ Τ-410/09, *Almamet GmbH Handel mit Spänen und Pulvern aus Metall κατά Επιτροπής*, σκ. 170-175. Για την ίδια προσέγγιση, βλ. τις προγενέστερες υποθέσεις ΓενΔΕΕ Τ-15/02, *BASF AG κατά Επιτροπής*, και συνεκδικασθείσες υποθ. ΓενΔΕΕ Τ-259/02 έως Τ-264/02 και Τ-271/02, *Raiffeisen Zentralbank Österreich AG και λοιποί κατά Επιτροπής*, Τ:2006:396.

³⁹⁰ Βλ. την από 02.04.2012 ηλεκτρονική αλληλογραφία [...]

³⁹¹ Βλ. το από 31.01.2019 μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου [...]

³⁹² Βλ. την υπ' αριθ. πρωτ. 7289/11.08.2020 επιστολή [...] [...].

³⁹³ Κατευθυντήριες γραμμές, σχετικά με την έννοια του επηρεασμού του εμπορίου, ό.π., παρ. 88.

239. Υπό το πρίσμα των ανωτέρω, η εξεταζόμενη συμφωνία μεταξύ της AHI CARRIER και των διανομέων της δύναται καταρχήν να επηρεάσει το εμπόριο μεταξύ των κρατών μελών.

240. Όσον αφορά εν συνεχεία το ποσοτικό κριτήριο του «αισθητού» επηρεασμού του εμπορίου, προκειμένου περί κάθετων συμφωνιών, όπως οι εξεταζόμενες στην υπό κρίση υπόθεση, πρέπει να προσδιοριστεί τόσο το συνολικό μερίδιο αγοράς σε οποιαδήποτε σχετική αγορά της Ευρωπαϊκής Ένωσης που επηρεάζεται από τη συμφωνία, όσο και ο συνολικός ετήσιος κύκλος εργασιών που πραγματοποιεί ο προμηθευτής στην Ευρωπαϊκή Ένωση με τα προϊόντα που καλύπτει η συμφωνία.

241. Συναφώς, παρατηρείται καταρχάς ότι ο συνολικός κύκλος εργασιών που πραγματοποίησε, κατά το έτος 2019, η AHI CARRIER ως προμηθευτής εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης με τα προϊόντα που καλύπτει η υπό εξέταση ενιαία συμφωνία ανήλθε στα [...] Ευρώ³⁹⁴. Καθίσταται, κατά συνέπεια, σαφές ότι ο κύκλος εργασιών της AHI CARRIER υπολείπεται σημαντικά του ορίου των 40 εκατ. Ευρώ, το οποίο ορίζεται ως μία εκ των δύο σωρευτικών προϋποθέσεων για την συνδρομή του «αισθητού» επηρεασμού του ενδωσιακού, κατά τις Κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με την έννοια του επηρεασμού του εμπορίου .

242. Ως προς την έτερη προϋπόθεση του ποσοτικού κριτηρίου, σημειώνεται ότι ο υπολογισμός του μεριδίου της ελεγχόμενης παρουσιάζει σημαντικές δυσχέρειες, καθώς τα διαθέσιμα στοιχεία είναι είτε ελλιπή είτε συγκεχυμένα.

243. Ειδικότερα, για το έτος 2019 η AHI CARRIER εκτιμά ότι κατείχε: (α) μερίδιο [...] % στα συστήματα κεντρικού κλιματισμού ([...] % για το σήμα CARRIER και [...] % για το σήμα TOSHIBA) και (β) μερίδιο [...] % στα συστήματα οικιακού κλιματισμού ([...] % για το σήμα CARRIER και [...] % για το σήμα TOSHIBA)³⁹⁵. Εντούτοις, κλαδική μελέτη της ανεξάρτητης εταιρείας GfK υπολογίζει το μερίδιο της ελεγχόμενης στα συστήματα οικιακού κλιματισμού, αρκετά χαμηλότερα, στο [...] % για το 2019 ([...] % για το σήμα CARRIER και [...] % για το σήμα TOSHIBA).

244. Δεδομένου ότι το μερίδιο αγοράς της AHI CARRIER φαίνεται να υπερβαίνει το όριο του 5%, εκτιμάται ότι ως προς την συμφωνία της τελευταίας με τους διανομείς της δεν τυγχάνει εφαρμογής το αρνητικό τεκμήριο απουσίας «αισθητού» επηρεασμού του εμπορίου μεταξύ των κρατών μελών, λαμβανομένου υπόψη ότι τα κριτήρια για την εφαρμογή του τεκμηρίου πρέπει να συντρέχουν σωρευτικά.

245. Εξάλλου, η συγκεκριμένη συμφωνία πρέπει να αξιολογείται εντός του οικονομικού και νομικού πλαισίου, στο οποίο έχει συναφθεί. Όπως διαπιστώνεται εν προκειμένω, η συμφωνία, διά της οποίας η AHI CARRIER καθόριζε τις ελάχιστες τιμές μεταπώλησης ή/και διαφήμισης, μέσω διαδικτύου, για τα προϊόντα της εντάσσεται σε ένα ευρύτερο δίκτυο παράλληλων ομοειδών συμφωνιών, το οποίο, σύμφωνα με τα διαθέσιμα στοιχεία,

³⁹⁴ Ήτοι [...] Ευρώ για τα συστήματα κεντρικού κλιματισμού, στα οποία υπάγονται οι αντλίες θερμότητας, και [...] Ευρώ για τα συστήματα οικιακού κλιματισμού, συμπεριλαμβανομένων των αφυγραντήρων.

³⁹⁵ Βλ. την υπ' αριθ. πρωτ. 88/07.01.2021 επιστολή της AHI CARRIER (Συνημμένο 2).

υπολογίζεται ότι καλύπτει ποσοστό άνω του 50% στα συστήματα οικιακού κλιματισμού στην Ελλάδα³⁹⁶.

246. Ενόψει των σωρευτικών επιπτώσεων του εν λόγω δικτύου παράλληλων συμφωνιών καθορισμού τιμών μεταπώλησης και της ουσιαστικής συμβολής της στο συνολικό αποτέλεσμα του επηρεασμού του εμπορίου, είναι αδιάφορο το γεγονός ότι η επίμαχη συμφωνία ενδέχεται να μην δύναται μεμονωμένα να επηρεάσει αισθητά το εμπόριο μεταξύ κρατών μελών³⁹⁷.

247. Για τους λόγους αυτούς, η εξεταζόμενη συμφωνία της AHI CARRIER με τους διανομείς της δύναται να επηρεάσει αισθητά το εμπόριο μεταξύ των κρατών μελών και ως εκ τούτου τυγχάνει ως προς αυτήν εφαρμογής το άρθρο 101 ΣΛΕΕ.

V.2.3.6. Ως προς τους ισχυρισμούς της εταιρείας ενώπιον της ΕΑ

(α) Ως προς τις υποβληθείσες δεσμεύσεις

248. Στις 3.6.2021, η AHI CARRIER κατέθεσε στην ΕΑ το υπ' αριθ. πρωτ. 4883/03.06.2021 Υπόμνημα, με το οποίο μεταξύ άλλων υπέβαλε πρόταση ανάληψης δεσμεύσεων βάσει του άρθρου 25 παρ. 6 του ν. 3959/2011, όπως ισχύει, και της υπ' αριθ. 588/2014 Απόφασης της ΕΑ.

249. Η AHI CARRIER, δια του ως άνω εγγράφου της, πρότεινε να αναλάβει τις ακόλουθες δεσμεύσεις:

[...]

250. Κατά την κρίση της Επιτροπής, και συμφώνως με τα όσα αναφέρονται στην υπ' αρ. 5283/17.6.2021 Εισήγηση περί δεσμεύσεων, η AHI CARRIER έχει υποπέσει, όπως προκύπτει από τα στοιχεία του φακέλου της υπόθεσης, σε παράβαση των άρθρων 1 του ν. 3959/2011 και 101 της ΣΛΕΕ κατά το χρονικό διάστημα από τις 02.04.2012 έως τις 31.01.2019. Ειδικότερα, η ερευνώμενη πρακτική της AHI CARRIER είχε ως αντικείμενο τον περιορισμό του ανταγωνισμού διά του καθορισμού των τιμών στις οποίες μεταπωλούνταν ή διαφημιζόνταν μέσω διαδικτύου συγκεκριμένα προϊόντα, όπως συστήματα οικιακού κλιματισμού, αφυγραντήρες και αντλίες θερμότητας. Οι εν λόγω κάθετοι περιορισμοί τους οποίους επέβαλε η AHI CARRIER μέσω οχλήσεων σε μέλη του δικτύου διανομής της που δραστηριοποιούνταν στο ηλεκτρονικό εμπόριο συνιστούν επίσης ιδιαίτερα σοβαρούς περιορισμούς του ανταγωνισμού υπό την έννοια του άρθρου 4 περίπτ. α' του Κανονισμού (ΕΕ) 330/2010³⁹⁸.

³⁹⁶ Σύμφωνα με τα στοιχεία της εταιρείας GfK, τα μερίδια στα συστήματα οικιακού κλιματισμού για το έτος 2019 ανά ελεγχόμενη επιχείρηση έχουν ως εξής:

(α) Γ.Ε. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ και DELTA DOMESTIC APPLIANCES: [...]%(TOYOTOMI)

(β) FG EUROPE: [...]%(FUJITSU: [...]%, MIDEA: [...]%)·

(γ) AHI CARRIER: [...]%(CARRIER: [...]%, TOSHIBA: [...]%)·

(δ) ΑΜΟΙΡΙΑΔΗΣ-ΣΑΒΒΙΔΗΣ και Κ. ΚΑΡΥΔΑ: [...]%(MORRIS – δεν διατίθενται στοιχεία για κλιματιστικά F&U και UNITED)·

(ε) ΜΑΥΡΟΓΕΝΗΣ: [...]%(GREE – στοιχεία έτους 2018).

³⁹⁷ Κατευθυντήριες γραμμές, σχετικά με την έννοια του επηρεασμού του εμπορίου, ό.π., παρ. 49.

³⁹⁸ Βλ. την Ενότητα V.2.3.2 της Εισήγησης.

251. Επισημαίνεται ότι η ΕΑ, στο πλαίσιο της διακριτικής της ευχέρειας, «κατά κανόνα» δεν αποδέχεται δεσμεύσεις σε περιπτώσεις ιδιαίτερα σοβαρών περιορισμών του ανταγωνισμού αναφορικά με τον καθορισμό τιμών³⁹⁹. Σε τέτοιες περιπτώσεις προκρίνεται η επιβολή προστίμου ως αποτελεσματικότερη από απόψεως πολιτικής ανταγωνισμού καθώς το πρόστιμο διαθέτει, πέραν του κυρωτικού, και αποτρεπτικό χαρακτήρα όχι μόνο έναντι των αποδεκτών της απόφασης της ΕΑ αλλά και έναντι κάθε άλλης επιχείρησης, η οποία θα είχε πρόθεση να υιοθετήσει παρόμοια συμπεριφορά.

252. Παρά τους προβληθέντες από την ΑΗΙ CARRIER ισχυρισμούς σχετικά με την δυνατότητα να ληφθούν δεσμεύσεις στην παρούσα υπόθεση, και δεδομένης της φύσης των ερευνώμενων πρακτικών ως ιδιαίτερα σοβαρών περιορισμών του ανταγωνισμού που αφορούν καθορισμό τιμών και της ευρείας διακριτικής ευχέρειας της ΕΑ επί της αποδοχής ή μη των προτεινόμενων δεσμεύσεων, εκτιμάται ότι, στην υπό κρίση υπόθεση, θα πρέπει να προκριθεί η επιβολή προστίμου ως αποτελεσματικότερη από άποψης πολιτικής του ανταγωνισμού. Πράγματι, η Επιτροπή διαπιστώνει ότι οι πρακτικές της ΑΗΙ CARRIER περιόριζαν, άμεσα ή έμμεσα, τη δυνατότητα των μελών του δικτύου διανομής της να καθορίζουν ανεξάρτητα τις τιμές μεταπώλησης των επηρεαζόμενων προϊόντων μέσω ηλεκτρονικών καταστημάτων, στερώντας από τους καταναλωτές τα οφέλη του διαδικτύου ως διαύλου διανομής, γενικά, και των ιστοσελίδων σύγκρισης τιμών, ειδικότερα. Περαιτέρω, αναφορικά με τον καθορισμό ελάχιστων διαφημιζόμενων τιμών στο διαδίκτυο, μολονότι η πρακτική αυτή έχει απασχολήσει λίγες αρχές ανταγωνισμού διεθνώς, κρίνεται ότι, στην παρούσα υπόθεση, έχει τεκμηριωθεί επαρκώς η προτεινόμενη εξομοίωσή της από νομικής άποψης με τον καθορισμό τιμών μεταπώλησης.

253. Πρέπει επιπλέον να επισημανθεί ότι στην προκειμένη περίπτωση, οι εξεταζόμενες δεσμεύσεις προτάθηκαν από την ΑΗΙ CARRIER σε αρκετά προχωρημένο στάδιο της διερεύνησης της υπόθεσης, κατά το οποίο δεν ήταν δυνατό να αντληθεί σημαντική σχετική διαδικαστική ωφέλεια. Στο ίδιο, άλλωστε, πλαίσιο, η Ανακοίνωση ΕΑ περί Δεσμεύσεων προβλέπει ότι «η ΕΑ δεν θεωρεί κατ' αρχήν πρόσφορη την αποδοχή δεσμεύσεων σε υποθέσεις επί των οποίων έχει κοινοποιηθεί στα εμπλεκόμενα μέρη η σχετική Εισήγηση»⁴⁰⁰. Τέλος, κατά την Επιτροπή, οι προτεινόμενες δεσμεύσεις δεν αντιμετωπίζουν πλήρως και αποτελεσματικά τα προβλήματα ανταγωνισμού που αποδίδονται στην εταιρεία, καθώς οι παραβατικές πρακτικές της ΑΗΙ CARRIER δεν προέκυπταν από συμβατικούς όρους (οπότε η τυχόν τροποποίηση τέτοιων συμβατικών όρων θα εδύνατο να επιλύσει με πιο στοχευμένο τρόπο τα προβλήματα ανταγωνισμού που προκαλούνταν από τη διατύπωσή τους), αλλά αντίθετα προκύπτουν από συμπεριφορές της εταιρείας, οι οποίες δεν μπορεί να διασφαλισθεί ότι δεν θα επαναληφθούν με μόνη την εισαγωγή κάποιων ρητρών στις συμβάσεις της και την δημοσίευση σχετικής ανακοίνωσης στην ιστοσελίδα της εταιρείας.

254. Ενόψει των προεκτεθέντων, η Επιτροπή έκρινε ότι οι προτεινόμενες από την ΑΗΙ CARRIER δεσμεύσεις δεν μπορούν να γίνουν δεκτές, καθώς η εξεταζόμενη υπόθεση αφορά σε ιδιαίτερα σοβαρούς περιορισμούς του ανταγωνισμού, οι δε δεσμεύσεις δεν

³⁹⁹ Βλ. Ανακοίνωσης ΕΑ περί Δεσμεύσεων, παρ. 3.

⁴⁰⁰ Βλ. Ανακοίνωσης ΕΑ περί Δεσμεύσεων, παρ. 5 στοιχ. δ'.

προβλέπεται ευχερώς ότι μπορεί να αποκαταστήσουν τις συνθήκες ανταγωνισμού στη σχετική αγορά, στο οποίο και αποσκοπούν σύμφωνα με την παρ. 2 της Ανακοίνωσης ΕΑ περί δεσμεύσεων, με τρόπο που να αντισταθμίζει την αποτελεσματικότητα του αποτρεπτικού χαρακτήρα ενός προστίμου που θα επιβληθεί σε περίπτωση που διαπιστωθούν οι εξεταζόμενες παραβάσεις.

255. Για τους λόγους αυτούς, η Επιτροπή αποφάσισε την απόρριψη των δεσμεύσεων, η οποία και ανακοινώθηκε στην εταιρεία κατά την ακροαματική διαδικασία της 22^{ης} Ιουνίου 2021.

(β) Ως προς τους λοιπούς ισχυρισμούς της εταιρείας

256. Με το υπ' αριθ. πρωτ. 4883/03.06.2021 Υπόμνημα, το υπ' αρ. 549/7.10.2021 Συμπληρωματικό Υπόμνημα, καθώς και κατά την ακροαματική διαδικασία, η AHI CARRIER ισχυρίστηκε ότι δεν υφίσταται συμφωνία μεταξύ της AHI CARRIER και των διανομέων της για καθορισμό τιμών μεταπώλησης. Περαιτέρω, ισχυρίστηκε ότι οι τιμές λιανικής πώλησης που αναφέρονται στα στοιχεία που συνέλεξε η ΓΔΑ αφορούν προτεινόμενες τιμές, και ότι οι ενέργειες της εταιρείας αποτελούσαν μόνον «συστάσεις» προς τους διανομείς για προβολή προτεινόμενης λιανικής τιμής σε ιστοσελίδες σύγκρισης τιμών και ότι, τέλος, οι διανομείς με τους οποίους συνεργαζόταν είχαν ανεξαρτησία στον ορισμό της τιμής πώλησης στο ηλεκτρονικό τους κατάστημα. Η AHI CARRIER υποστήριξε, ακόμη, ότι η επιβολή ελάχιστης διαφημιζόμενης τιμής δεν έχει καταστεί μέχρι σήμερα αντικείμενο ενδεδειγμένης εξέτασης από τις αρχές ανταγωνισμού και ότι, ενόψει των συνθηκών της υπόθεσης, δεν θα πρέπει να θεωρηθεί παραβατική συμπεριφορά εν προκειμένω. Περαιτέρω, ισχυρίστηκε ότι, εκτός από τα αποδεικτικά στοιχεία εις βάρος της εταιρείας, στον φάκελο της ΓΔΑ υπήρχε και μεγάλος αριθμός στοιχείων που δεν επιβεβαίωνε τις παραβατικές πρακτικές που της προσάπτονται, ενώ αμφισβήτησε και την αποδεικτική αξία στοιχείων στα οποία βασίζει την αξιολόγησή της η Επιτροπή. Τέλος, η εταιρεία ισχυρίστηκε ότι δεν υφίσταται επηρεασμός του εμπορίου μεταξύ κρατών-μελών από τις παραβατικές πρακτικές που αποδίδονται στην εταιρεία, ενώ αμφισβήτησε την διάρκεια της αποδιδόμενης σε αυτήν παράβασης.

257. Κατά την κρίση της Επιτροπής, οι ως άνω ισχυρισμοί πρέπει να απορριφθούν ως αβάσιμοι. Από την συνδυαστική αξιολόγηση του συνόλου των στοιχείων που συλλέχθηκαν από την έρευνα της ΓΔΑ, και τα οποία παρατίθενται ανωτέρω, καθώς και στο σχετικό Παράρτημα, αποδεικνύεται ότι η AHI CARRIER προέβη σε συμφωνία με τους συνεργαζόμενους με αυτήν διανομείς με αντικείμενο τον καθορισμό των τιμών, στις οποίες μεταπωλούνται ή διαφημίζονται μέσω διαδικτύου συγκεκριμένα προϊόντα, όπως συστήματα οικιακού κλιματισμού, αφυγραντήρες και αντλίες θερμότητας, κατά παράβαση του άρθρου 1 παρ. 1 του ν. 3959/2011. Από το λεκτικό μεγάλου μέρους των αποδεικτικών στοιχείων που συνέλεξε η ΓΔΑ, αποδεικνύεται πέραν πάσης αμφιβολίας ότι η εταιρεία επέβαλε, καθ' ολη τη χρονική περίοδο που προσδιορίζεται ανωτέρω, συγκεκριμένες τιμές, και δεν πρότεινε απλώς κατώτερες τιμές, στους συνεργαζόμενους με αυτήν λιανοπωλητές, ενώ προκύπτει ότι, τουλάχιστον σε ορισμένες περιπτώσεις, οι λιανοπωλητές εφαρμόζαν αυτές τις τιμές στην πράξη, επιβεβαιώνοντας την ύπαρξη συμφωνίας μεταξύ των δύο

μερών (βλ. ιδίως παρ. 114, στοιχεία ν) και viii) ανωτέρω). Περαιτέρω, οι ισχυρισμοί της εταιρείας ότι το ζήτημα της επιβολής ελάχιστης διαφημιζόμενης τιμής δεν έχει καταστεί μέχρι σήμερα αντικείμενο ενδεδειγμένης εξέτασης από τις αρχές ανταγωνισμού, πρέπει να απορριφθούν, καθώς, όπως εξηγείται και αναλύεται ενδελεχώς ανωτέρω (βλ. ιδίως ενότητα V.1.1.5), υφίσταται σχετική πρακτική, τόσο της Ε. Επ. όσο και ιδίως άλλων εθνικών αρχών ανταγωνισμού, σύμφωνα με την οποία η επιβολή ελάχιστης διαφημιζόμενης τιμής εξομοιώνεται από νομικής άποψης με τον καθορισμό τιμών μεταπώλησης.

258. Ακόμη, παρά τους σχετικούς ισχυρισμούς της εταιρείας σχετικά με την μη ύπαρξη αισθητού επηρεασμού του διακοινοτικού εμπορίου, διαπιστώνεται ότι, όπως αναλύεται ενδελεχώς ανωτέρω, ακόμη και εάν ήθελε θεωρηθεί η επίμαχη συμφωνία δεν δύναται μεμονωμένα να επηρεάσει αισθητά το εμπόριο μεταξύ κρατών μελών, αυτός ο επηρεασμός τεκμαίρεται ενόψει των σωρευτικών επιπτώσεων του δικτύου παράλληλων συμφωνιών καθορισμού τιμών μεταπώλησης που υφίστατο στον κλάδο.

259. Τέλος, διαπιστώνεται ότι η εταιρεία δεν τεκμηρίωσε ενώπιον της Επιτροπής κάποια ενδεχόμενη βελτίωση της αποτελεσματικότητας, η οποία να δικαιολογεί την ως άνω περιγραφείσα παράβαση του άρθρου 1 παρ. 1 του ν. 3959/2011.

V.2.4. (Α) ΑΜΟΙΡΙΔΗΣ-ΣΑΒΒΙΔΗΣ ΘΕΡΜΑΝΣΗ ΚΛΙΜΑΤΙΣΜΟΣ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ και (Β) ΚΑΛΛΙΟΠΗ ΚΑΡΥΔΑ & ΣΙΑ ΕΕ

V.2.4.1. Συμφωνία μεταξύ επιχειρήσεων

260. Με βάση τα προεκτεθέντα⁴⁰¹, στην προκειμένη περίπτωση, τόσο οι ΑΜΟΙΡΙΔΗΣ-ΣΑΒΒΙΔΗΣ και Κ. ΚΑΡΥΔΑ, όσο και τα μέλη του δικτύου διανομής τους ασκούν οικονομική δραστηριότητα και, ως εκ τούτου, λογίζονται ως επιχειρήσεις υπό την έννοια των διατάξεων περί ανταγωνισμού.

261. Από τα διαθέσιμα στοιχεία προκύπτει ότι οι μέτοχοι της ΑΜΟΙΡΙΔΗΣ-ΣΑΒΒΙΔΗΣ, [...], είναι [...] και παράλληλα εταίροι ([...]) της Κ. ΚΑΡΥΔΑ, στην οποία μετέχει ως ετερόρρυθμη εταίρος και [...]. Συνεπώς, οι ελεγχόμενες δεν συνδέονται μεταξύ τους με σχέση μητρικής και θυγατρικής και για τον λόγο αυτό ο χαρακτηρισμός τους ως «αδελφών» εταιρειών τυγχάνει ακριβέστερος. Εξάλλου, κατά ρητή δήλωση των εν λόγω εταιρειών «[α]μφότερες οι εταιρείες ανήκουν [...]»⁴⁰².

262. Συναφώς, σημειώνεται καταρχάς ότι το γεγονός και μόνο ότι το εταιρικό κεφάλαιο δύο διακεκριμένων εμπορικών εταιρειών ανήκει στο ίδιο πρόσωπο ή στην ίδια οικογένεια δεν αρκεί αφ' εαυτού, προκειμένου να στοιχειοθετηθεί η ύπαρξη μεταξύ τους οικονομικής ενότητας, για τους σκοπούς του καταλογισμού ευθύνης για ενδεχόμενες παραβάσεις του δικαίου του ανταγωνισμού⁴⁰³. Στην προκειμένη περίπτωση όμως, το γεγονός ότι τα φυσικά πρόσωπα που συμμετέχουν στο μετοχικό/ εταιρικό κεφάλαιο της ΑΜΟΙΡΙΔΗΣ-ΣΑΒΒΙΔΗΣ και της Κ. ΚΑΡΥΔΑ, αφενός μεν εν πολλοίς ταυτίζονται, αφετέρου δε

⁴⁰¹ Βλ. Ενότητα II.4 ανωτέρω.

⁴⁰² Βλ. την υπ' αριθ. πρωτ. 11023/23.12.2020 επιστολή της ΑΜΟΙΡΙΔΗΣ-ΣΑΒΒΙΔΗΣ και την υπ' αριθ. πρωτ. 11026/23.12.2020 επιστολή της Κ. ΚΑΡΥΔΑ.

⁴⁰³ ΔΕΕ C-196/99P, *Siderúrgica Aristrain Madrid SL κατά Επιτροπής*, σκ. 99.

συνδέονται μεταξύ τους με στενούς οικογενειακούς δεσμούς, εντάσσεται σε μια ευρύτερη δέσμη συγκλινόντων στοιχείων που κατατείνουν στην ύπαρξη μιας ενιαίας οικονομικής μονάδας μεταξύ των δύο ελεγχόμενων εταιρειών, ακόμη και αν κανένα από τα στοιχεία αυτά, αυτοτελώς εξεταζόμενο, δεν αρκεί για να αποδειχθεί η ύπαρξη τέτοιας μονάδας⁴⁰⁴.

263. Ειδικότερα, στην υπό κρίση υπόθεση παρατηρείται ότι οι δύο εταιρείες συμφερόντων της [...] χαρακτηρίζονται από υψηλό βαθμό ενοποίησης, όπως καταδεικνύεται από τη συνδρομή των εξής στοιχείων:

- οι ασκούντες τη διοίκηση των ελεγχόμενων εταιρειών είναι επίσης μέλη της ίδιας οικογένειας, καθώς [...].
- οι ΑΜΟΙΡΙΔΗΣ-ΣΑΒΒΙΔΗΣ και Κ. ΚΑΡΥΔΑ δραστηριοποιούνται στις ίδιες σχετικές αγορές και εμπορεύονται τα προϊόντα των ίδιων κατασκευαστικών οίκων, ενώ οι βασικοί προμηθευτές τους είναι στο σύνολό τους κοινοί⁴⁰⁵.
- οι εταιρείες έχουν κοινή έδρα, και συγκεκριμένα τα γραφεία τους επί της Παρόδου 17ης Νοεμβρίου, αριθ. 87, Δήμος Πυλαίας-Χορτιάτη, Περιφερειακή Ενότητα Θεσσαλονίκης⁴⁰⁶ και
- ορισμένοι εκ των εμπορικών εταίρων των ΑΜΟΙΡΙΔΗΣ-ΣΑΒΒΙΔΗΣ και Κ. ΚΑΡΥΔΑ που δραστηριοποιούνται στην αγορά λιανικής πώλησης συστημάτων κλιματισμού επεσήμαναν ότι αντιλαμβάνονται τις ελεγχόμενες ως μία και την αυτή εταιρεία⁴⁰⁷.

264. Από τα ανωτέρω συνάγεται με ασφάλεια το συμπέρασμα ότι η ύπαρξη σημαντικής κεντρικής διαχείρισης των υποθέσεων των εταιρειών, συμφερόντων της οικογένειας [...], συμβάλλει ουσιωδώς στο να λογίζονται ως μια ενιαία οικονομική οντότητα για τους σκοπούς του καταλογισμού ευθύνης για ενδεχόμενες παραβάσεις του δικαίου του ανταγωνισμού⁴⁰⁸ και ως εκ τούτου οι ελεγχόμενες πρακτικές τους εξετάζονται από κοινού στις επόμενες ενότητες.

⁴⁰⁴ Βλ. ΔΕΕ C-407/08P, *Knauf Gips KG κατά Επιτροπής*, σκ. 61-86.

⁴⁰⁵ Βλ. την υπ' αριθ. πρωτ. 11023/23.12.2020 επιστολή της ΑΜΟΙΡΙΔΗΣ-ΣΑΒΒΙΔΗΣ και την υπ' αριθ. πρωτ. 11026/23.12.2020 επιστολή της Κ. ΚΑΡΥΔΑ.

⁴⁰⁶ Βλ. το άρθρο 2 του καταστατικού της ΑΜΟΙΡΙΔΗΣ-ΣΑΒΒΙΔΗΣ και το άρθρο 2 του καταστατικού της Κ. ΚΑΡΥΔΑ, αμφότερα διαθέσιμα στις αντίστοιχες μερίδες των εταιρειών στο Γ.Ε.ΜΗ.

⁴⁰⁷ Βλ. την υπ' αριθ. πρωτ. 6904/27.07.2020 επιστολή της εταιρείας με την επωνυμία [...] («Για εμάς εμπορικά αυτές οι δύο εταιρίες είναι ουσιαστικά η ίδια εταιρία»): την υπ' αριθ. πρωτ. 6628/17.07.2020 επιστολή της εταιρείας με την επωνυμία [...] («πρόκειται ουσιαστικά για την ίδια εταιρία»): και την υπ' αριθ. πρωτ. 7263/11.08.2020 επιστολή της εταιρείας με την επωνυμία [...] («Εξαιτίας της συνάφειας μεταξύ των δύο ως άνω εταιρειών [...] η επικοινωνία και με τις δύο εταιρίες, είτε για τα προϊόντα της μίας εταιρείας είτε της άλλης, γινόταν με τον ίδιο εκπρόσωπο, το επίθετο του οποίου είναι [...] ή με οποιονδήποτε άλλο εύκαιρο πωλητή»).

⁴⁰⁸ Βλ. σχετικά ΓενΔΕΕ T-9/99, *HFB Holding für Fernwärmetechnik Beteiligungsgesellschaft mbH & Co. KG και λοιποί κατά Επιτροπής*, EU:T:2002:70, σκ. 66 («Ελλείψει ενός νομικού προσώπου επικεφαλής του ομίλου, στο οποίο, ως υπεύθυνο για τον συντονισμό της δράσεως του ομίλου, να μπορούν να καταλογιστούν οι παραβάσεις που διαπράττουν οι διάφορες εταιρίες που τον συνθέτουν, η Επιτροπή δικαιούται να θεωρήσει τις εταιρίες που συνθέτουν τον όμιλο ως ευθυνόμενες αλληλεγγύως για το σύνολο των ενεργειών του ομίλου, ούτως ώστε να αποφευχθεί η δυνατότητα να αντιταχθεί στο ενιαίο της συμπεριφοράς τους στην αγορά κατά την εφαρμογή των κανόνων ανταγωνισμού η τυπική διάκριση μεταξύ των εταιριών αυτών, η οποία προκύπτει από τη διακεκριμένη νομική τους προσωπικότητα»).

265. Περαιτέρω, στοιχειοθετείται η ύπαρξη «συμφωνίας» μεταξύ των προμηθευτριών ΑΜΟΙΡΙΔΗΣ-ΣΑΒΒΙΔΗΣ και Κ. ΚΑΡΥΔΑ και των διανομέων της. Ειδικότερα, μολονότι δεν προκύπτει ρητή συμφωνία, ωστόσο η ύπαρξη της σύμπτωσης των δηλώσεων βούλησης των μερών, αποδεικνύεται, εκ του ότι η πολιτική των ΑΜΟΙΡΙΔΗΣ-ΣΑΒΒΙΔΗΣ και Κ. ΚΑΡΥΔΑ καθώς και οι οδηγίες και κατευθύνσεις τους, που υπέχουν θέση «πρότασης» για σύναψη σύμβασης, υιοθετούνται από τους διανομείς τους, γεγονός το οποίο πρακτικά υπερακοντίζει την έλλειψη ρητής δήλωσης βούλησης εκ μέρους τους και εξικνείται μέχρι του σημείου της ταύτισης της συμπεριφοράς τους προς την «αποδοχή» της πρότασης που τους έχει απευθυνθεί. Περαιτέρω τα παραγωγικά αίτια της βούλησης των διανομέων δεν ασκούν επιρροή στην εδώ εκφερόμενη κρίση. Ειδικότερα, τα μέτρα εξαναγκασμού που έχουν θέσει σε εφαρμογή οι ΑΜΟΙΡΙΔΗΣ-ΣΑΒΒΙΔΗΣ και Κ. ΚΑΡΥΔΑ με σκοπό την επιβολή της μονομερούς πολιτικής τους για τον καθορισμό των τιμών μεταπώλησης των προϊόντων τους, ακόμα και ελλείψει της ρητής συναίνεσης των λιανοπωλητών, επαρκούν για τη στοιχειοθέτηση της σιωπηρής συναίνεσής τους με την εν λόγω μονομερή πολιτική⁴⁰⁹. Τα συγκεκριμένα μέτρα εξαναγκασμού, τα οποία συνίστανται στην υλοποίηση ενός συστήματος ελέγχου, οχλήσεων και απειλής κυρώσεων σε περίπτωση μη συμμόρφωσης, αποδεικνύονται βάσει των στοιχείων που παρατέθηκαν στην υπό IV.4 ενότητα και εξειδικεύονται αμέσως παρακάτω.

V.2.4.2. Καθορισμός τιμών μεταπώλησης ή/ και ελάχιστων διαφημιζόμενων τιμών

266. Από τα στοιχεία του φακέλου, όπως αυτά εξετέθησαν στην υπό IV.4 ενότητα, συνάγεται ότι οι εταιρείες ΑΜΟΙΡΙΔΗΣ-ΣΑΒΒΙΔΗΣ και Κ. ΚΑΡΥΔΑ είχαν υιοθετήσει μια πολιτική καθορισμού του επιπέδου των τιμών μεταπώλησης των προϊόντων τους μέσω του διαδικτύου. Με τον τρόπο αυτό, περιόριζαν την ελευθερία των διανομέων λιανικής πώλησης των προϊόντων τους να αποφασίζουν και καθορίζουν οι ίδιοι τις τιμές, στις οποίες πωλούσαν τα συμβατικά προϊόντα ανεξάρτητα από τυχόν πιέσεις από τις ελεγχόμενες.

267. Συγκεκριμένα, από μηνύματα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου που συνελέγησαν κατά τους επιτόπιους έλεγχους που διενεργήθηκαν στις εγκαταστάσεις συνεργαζόμενων καταστημάτων λιανικής πώλησης, προκύπτει ότι οι ΑΜΟΙΡΙΔΗΣ-ΣΑΒΒΙΔΗΣ και Κ. ΚΑΡΥΔΑ κοινοποιούσαν στο δίκτυο συνεργατών τους καταλόγους, στους οποίους αναγράφονταν οι τιμές λιανικής που οι τελευταίοι όφειλαν να χρεώνουν, κατά την πώληση συγκεκριμένων προϊόντων, όπως συστήματα οικιακού κλιματισμού, αφυγραντήρες, ανεμιστήρες και θερμαντικά είδη.

268. Κατά την κοινοποίηση των τιμοκαταλόγων, οι ελεγχόμενες καλούσαν τα συνεργαζόμενα καταστήματα να αναπροσαρμόσουν τις τιμές τους «άμεσα». Σε περιπτώσεις, μάλιστα, κατά τις οποίες οι ΑΜΟΙΡΙΔΗΣ-ΣΑΒΒΙΔΗΣ διαπίστωναν αποκλίσεις από τις καθορισμένες ελάχιστες τιμές προέβαιναν σε οχλήσεις, μέσω μηνυμάτων ηλεκτρονικού ταχυδρομείου προς όσους εκ των λιανοπωλητών δεν συμμορφώνονταν, απαιτώντας τη διόρθωση των τιμών που αναγράφονταν στα ηλεκτρονικά καταστήματα των τελευταίων. Κατά δήλωση συνεργαζόμενων

⁴⁰⁹ Βλ. Κατευθυντήριες γραμμές για τους κάθετους περιορισμούς [2010] ΕΕ C 130/1, παρ. 25 περίπτ. α'.

λιανοπωλητών, οι σχετικές οχλήσεις λάμβαναν χώρα και τηλεφωνικά⁴¹⁰. Οι ελεγχόμενες επεδίωκαν να εξασφαλίσουν τη συμμόρφωση των συνεργατών τους, απειλώντας με την επιβολή κυρώσεων, υπό τη μορφή περικοπής πιστωτικού ποσοστού επιβράβευσης ή και διακοπής προμήθειας⁴¹¹.

269. Για λόγους πληρότητας σημειώνεται ότι, όπως προκύπτει από τα στοιχεία του φακέλου, σε ορισμένες περιπτώσεις ο υπάλληλος της Κ. ΚΑΡΥΔΑ, [...], καλούσε μέλη του δικτύου της να διορθώσουν τις τιμές που αναγράφονταν «στο [...]», χωρίς να κάνει κάποια περαιτέρω αναφορά στις τιμές, στις οποίες πωλούσαν τα τελευταία μέσω των φυσικών ή ηλεκτρονικών καταστημάτων τους. Η διαπίστωση αυτή ενισχύεται από σχετική αναφορά συνεργαζόμενου λιανοπωλητή, κατά τον οποίο η ελεγχόμενη επεδίωκε «τον καθορισμό ελάχιστης διαφημιζόμενης τιμής στο διαδίκτυο, και συγκεκριμένα σε σελίδες σύγκρισης τιμών ([...]), με τη χρήση τιμολογιακής πολιτικής που διαμορφώνεται (δια εγκρινόμενων ή μη πιστώσεων), ανάλογα με την ακολουθούμενη διαφημιζόμενη τιμή λιανικής πώλησης»⁴¹². Σε κάθε περίπτωση επισημαίνεται εν προκειμένω ότι ακόμα και αν ήθελε γίνει δεκτό ότι τα καταστήματα λιανικής διατηρούσαν την ανεξαρτησία τους, κατά τον καθορισμό των τελικών τιμών πώλησης των συμβατικών προϊόντων (quod non), αυτό δεν αναιρεί τον αντιανταγωνιστικό χαρακτήρα της υπό εξέταση πρακτικής της ελεγχόμενης.

270. Με την εν λόγω πρακτική οι ΑΜΟΙΡΙΔΗΣ-ΣΑΒΒΙΔΗΣ και Κ. ΚΑΡΥΔΑ ουσιαστικά περιόριζαν τη δυνατότητα των διαδικτυακών καταστημάτων να διαφημίζουν τυχόν μειωμένες τιμές λιανικής, μέσω ιστοσελίδων σύγκρισης τιμών, καταργώντας έτσι στην πράξη την ωφέλεια που αποκομίζουν οι καταναλωτές από τη χρήση τους.

271. Ειδικότερα, οι ιστοσελίδες σύγκρισης τιμών επιτρέπουν στους καταναλωτές να συγκεντρώνουν άμεσα πληροφορίες σχετικά με τα διαθέσιμα προϊόντα και τις τιμές των ηλεκτρονικών καταστημάτων που συνεργάζονται με αυτές και να προχωρούν στην επιλογή της προσφοράς που εκλαμβάνουν ως πιο κατάλληλη και συμφέρουσα. Με τον τρόπο αυτό, οι ιστοσελίδες σύγκρισης τιμών εντείνουν τη διαφάνεια των τιμών στο ψηφιακό περιβάλλον, ενισχύοντας τον ενδοσηματικό – σε κάποιες δε περιπτώσεις και το διασηματικό – ανταγωνισμό⁴¹³. Παράλληλα, παρέχουν τη δυνατότητα σε λιανοπωλητές που λειτουργούν με χαμηλό κόστος ή/ και χαμηλά περιθώρια κέρδους να προβληθούν και να αυξήσουν την πελατεία τους, καθότι οι ιστοσελίδες σύγκρισης τιμών προσελκύουν ιδιαίτερα καταναλωτές που επιδεικνύουν μεγαλύτερη ευαισθησία ως προς την τιμή⁴¹⁴.

272. Όπως αναφέρθηκε προηγουμένως στην ενότητα V.1.1.5, η επιβολή ελάχιστων διαφημιζόμενων τιμών (*minimum advertised prices – MAP*), διά της οποίας οι

⁴¹⁰ Βλ. την υπ' αριθ. πρωτ. 7263/11.08.2020 επιστολή της εταιρείας με την επωνυμία «[...]» και την υπ' αριθ. πρωτ. 8154/18.09.2020 επιστολή της εταιρείας με την επωνυμία «[...]»

⁴¹¹ Βλ. το από 07.06.2017 μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου [...]

⁴¹² Βλ. την υπ' αριθ. πρωτ. 6628/17.07.2020 επιστολή της εταιρείας με την επωνυμία «[...]».

⁴¹³ Βλ. Ευρωπαϊκή Επιτροπή, *Commission Staff Working Document, Final Report on the E-Commerce Sector Inquiry accompanying the document Report from the Commission to the Council and the European Parliament*, COM(2017) 229 final, παρ. 517.

⁴¹⁴ Για μια γενική επισκόπηση των επωφελών αποτελεσμάτων των ψηφιακών εργαλείων σύγκρισης, βλ. Competition and Markets Authority, *Digital Comparison Tools Market Study – Final Report* (26 Σεπτεμβρίου 2017), σελ. 32-33.

λιανοπωλητές υποχρεούνται να παραλείπουν τη διαφήμιση των συμβατικών προϊόντων σε τιμή χαμηλότερη από την καθορισμένη, ενώ παραμένουν επί της αρχής ελεύθεροι να αποφασίζουν αυτόνομα την πραγματική τιμή πώλησης, κατά πάγια πρακτική της Ε. Επ.^{415,416}, αλλά και εθνικών αρχών ανταγωνισμού⁴¹⁷, εξομοιώνεται από νομικής άποψης με τον καθορισμό τιμών μεταπώλησης. Εξάλλου, η πολιτική των ελάχιστων διαφημιζόμενων τιμών μπορεί στην πράξη να λειτουργήσει ως έμμεσος τρόπος επίτευξης ενός καθορισμένου επιπέδου τιμών λιανικής. Συγκεκριμένα, μέσω της σχετικής πρακτικής περιορίζεται η δυνατότητα των λιανοπωλητών να ενημερώσουν τους καταναλωτές για τυχόν διαθέσιμες εκπτώσεις⁴¹⁸ και, με τον τρόπο αυτό, αφαιρείται από τους πρώτους το κίνητρο να αποκλίνουν από την επιβληθείσα τιμή διαφήμισης⁴¹⁹.

273. Στην προκειμένη περίπτωση, προφανής σκοπός της προεκτεθείσας πολιτικής των εταιρειών ΑΜΟΙΡΙΔΗΣ-ΣΑΒΒΙΔΗΣ και Κ. ΚΑΡΥΔΑ ήταν να περιορίσει των ανταγωνισμό ως προς τις τιμές μεταξύ των λιανοπωλητών που πωλούσαν τα επίμαχα προϊόντα μέσω του διαδικτύου. Ως εκ τούτου, ανεξάρτητα από τον χαρακτηρισμό της ως αμιγώς καθορισμού τιμών μεταπώλησης ή ως καθορισμού ελάχιστων διαφημιζόμενων τιμών, η ανωτέρω περιγραφείσα πρακτική των ελεγχόμενων έχει ως αντικείμενο τον περιορισμό του ανταγωνισμού, διά του καθορισμού των τιμών, στις οποίες μεταπωλούνται ή διαφημίζονται μέσω διαδικτύου προϊόντα όπως συστήματα οικιακού κλιματισμού, αφυγραντήρες, ανεμιστήρες και θερμαντικά είδη, κατά παράβαση του άρθρου 1 παρ. 1 του ν. 3959/2011.

274. Περαιτέρω, η διαπιστωθείσα πρακτική συνιστά περιορισμό ιδιαίτερης σοβαρότητας υπό την έννοια του άρθρου 4 περίπτ. α' του Κανονισμού (ΕΕ) 330/2010, μη δυνάμενο να

⁴¹⁵ Βλ. IV/25.757 *Hasselblad* [1982] OJ L161/18 (επικυρώθηκε από το ΔικΕΕ στην υπόθ. 86/82 *Hasselblad (GB) Limited κατά Επιτροπής* [1984] ECR 883), COMP/37.975 *PO/Yamaha*, απόφαση της 16ης Ιουλίου 2003.

⁴¹⁶ Προς την κατεύθυνση αυτή και η απάντηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής σε αίτηση/ αναφορά προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο με την οποία υποστηριζόταν η εισαγωγή της πολιτικής των ελάχιστων διαφημιζόμενων τιμών κατά τα πρότυπα της προσέγγισης των ΗΠΑ στο ζήτημα αυτό· βλ. *Petition No. 2383/2014 by Norbert Perstinger (Austrian), on the introduction of the Minimum Advertised Price (MAP) in the European Union*, διαθέσιμη σε https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/PETI-CM-572975_EN.pdf.

⁴¹⁷ Αναφορές ανωτέρω στις υποθέσεις όπου η βρετανική αρχή ανταγωνισμού έχει αντιμετωπίσει το ζήτημα των ελάχιστων διαφημιζόμενων τιμών σε μια σειρά αποφάσεων· βλ., π.χ., *Roma-Branded Mobility Scooters, Mobility Scooters Supplied by Pride Mobility Products Limited*, αλλά και *Online resale price maintenance in the commercial refrigeration sector*, απόφαση της CMA της 24ης Μαΐου 2016..

⁴¹⁸ Για το λόγο αυτό, η επιβολή ελάχιστων διαφημιζόμενων τιμών εντάσσεται στην κατηγορία των κάθετων περιορισμών πληροφοριών (*vertical information restraints*): βλ. J Asker και H Bar-Isaac, 'Vertical Information Restraints: Pro- and Anti-Competitive Impacts of Minimum Advertised Price Restrictions' (NBER Working Paper No. 22771, Οκτώβριος 2016), διαθέσιμο σε https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=2861703.

⁴¹⁹ Βλ., π.χ., EM Bailey και GK Leonard, 'Minimum Resale Price Maintenance: Some Empirical Evidence from Maryland' [2010] 10(1) *BE Journal of Economic Analysis and Policy* 1, 5-6. Οι συγγραφείς παρατηρούν ότι η νομοθεσία με την οποία θεμελιώνεται η νομική αντιμετώπιση του καθορισμού τιμών μεταπώλησης ως παράνομο αφ' εαυτού (*per se*) στην Πολιτεία του Μέριλαντ (κατά παρέκκλιση της απόφασης *Leegin* του Ανώτατου Δικαστηρίου των ΗΠΑ) δεν οδήγησε σε πτώση του επιπέδου των τιμών για συγκεκριμένες κατηγορίες προϊόντων και αποδίδουν το γεγονός αυτό, μεταξύ άλλων, στην εφαρμογή πολιτικών ελάχιστων διαφημιζόμενων τιμών.

επωφεληθεί από το ευεργέτημα της απαλλαγής κατά κατηγορία που χορηγεί ο Κανονισμός, αλλά ούτε και από τον «ασφαλή λιμένα» που ισχύει για τις συμφωνίες ήσσονος σημασίας με βάση τη σχετική Ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής⁴²⁰. Σε κάθε περίπτωση, εναπόκειται στις ελεγχόμενες να τεκμηριώσουν ενδεχόμενη βελτίωση της αποτελεσματικότητας η οποία προκύπτει από την εισαγωγή του διαπιστωθέντα περιορισμού ιδιαίτερης σοβαρότητας και να αποδείξουν ότι γενικώς πληρούνται όλες οι προϋποθέσεις των άρθρων 1 παρ. 3 του ν. 3959/2011 και 101 παρ. 3 ΣΛΕΕ⁴²¹.

275. Τέλος, επισημαίνεται ότι το γεγονός ότι οι εταιρείες ΑΜΟΙΡΙΔΗΣ-ΣΑΒΒΙΔΗΣ και Κ. ΚΑΡΥΔΑ στους τιμοκαταλόγους, τους οποίους κοινοποιούσαν στους συνεργαζόμενους λιανοπωλητές, χαρακτήριζαν τις αναγραφόμενες τιμές ως «προτεινόμενες», δεν αναιρεί το δεσμευτικό τους χαρακτήρα. Καθίσταται σαφές από το σύνολο των διαθέσιμων στοιχείων ότι, οι τιμές αυτές λειτουργούσαν αποδεδειγμένα ως εστιακό σημείο για τα καταστήματα λιανικής, καθώς στην πράξη ανάγονταν σε καθορισμένες τιμές μεταπώλησης ή διαφήμισης λόγω των μέτρων εξαναγκασμού που μετέρχονταν κατά τα ανωτέρω οι ελεγχόμενες⁴²².

2.2.4.3. Ενιαία και διαρκής παράβαση

276. Η πολιτική καθορισμού τιμών μεταπώλησης ή/ και ελάχιστων διαφημιζόμενων τιμών που υιοθέτησαν, κατά τα ανωτέρω, οι εταιρείες ΑΜΟΙΡΙΔΗΣ-ΣΑΒΒΙΔΗΣ και Κ. ΚΑΡΥΔΑ συνιστά μια ενιαία και διαρκή παράβαση. Οι σχετικές ενέργειες των ελεγχόμενων εμφανίζουν μεταξύ τους δεσμό συμπληρωματικότητας, εντάσσονται δηλαδή εντός ενός «συνολικού σχεδίου», δεδομένου ότι επεδίωκαν τον ίδιο σκοπό, ήτοι τη σταθεροποίηση ή αύξηση του επιπέδου των τιμών λιανικής, στις οποίες διατίθεντο μέσω διαδικτύου τα προϊόντα τους.

277. Σύμφωνα με τα διαθέσιμα στοιχεία, κατά τα ανωτέρω, οι ενέργειες των ΑΜΟΙΡΙΔΗΣ-ΣΑΒΒΙΔΗΣ και Κ. ΚΑΡΥΔΑ, συνιστάμενες σε μια ευρύτερη στρατηγική λήψης μέτρων παρακολούθησης και εξαναγκασμού, κατέτειναν συνολικά στο να αποτρέπουν τους συνεργάτες – λιανοπωλητές από το να αποφασίζουν οι ίδιοι, ανεξάρτητα και ανεπηρέαστα από οιασδήποτε φύσεως πιέσεις, τις τιμές πώλησης των επίμαχων προϊόντων στα ηλεκτρονικά τους καταστήματα, επιβάλλοντας κατ' αποτέλεσμα την ευθυγράμμισή τους με τους τιμοκαταλόγους που κοινοποιούσαν οι ελεγχόμενες. Το συμπέρασμα αυτό ενισχύεται από το γεγονός ότι για το σκοπό της υλοποίησης του αντι-ανταγωνιστικού σχεδίου υιοθετήθηκαν συγκεκριμένες μέθοδοι, οι οποίες επαναλαμβάνονταν σταθερά, καθ' όλη την υπό εξέταση περίοδο, ενώ για λογαριασμό της

⁴²⁰ Ανακοίνωση της Επιτροπής – Ανακοίνωση σχετικά με τις συμφωνίες ήσσονος σημασίας οι οποίες δεν περιορίζουν σημαντικά τον ανταγωνισμό σύμφωνα με το άρθρο 101 παράγραφος 1 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ανακοίνωση de minimis) [2014] ΕΕ C 291/1, παρ. 13.

⁴²¹ Άρθρο 4 του ν. 3959/2011 και άρθρο 2 του Κανονισμού (ΕΚ) 1/2003. Βλ. επίσης Κατευθυντήριες γραμμές για τους κάθετους περιορισμούς [2010] ΕΕ C 130/1, παρ. 47.

⁴²² Βλ. σχετικά ΔΕΕ C-260/07, *Pedro IV Servicios SL κατά Total España SA*, σκ. 80 («στο αιτούν δικαστήριο απόκειται να εξετάσει αν ο μεταπωλητής έχει πραγματική δυνατότητα να μειώσει αυτή την προτεινόμενη τιμή πώλησης. Το δικαστήριο αυτό οφείλει, μεταξύ άλλων, να εξακριβώσει αν, στην πραγματικότητα, αυτή η τιμή πώλησης στο κοινό επιβλήθηκε εμμέσως ή με συγκεκριμένα μέσα, όπως π.χ. με τον καθορισμό του σχετικού περιθωρίου του μεταπωλητή ή του ανώτατου ορίου των μειώσεων που μπορεί να χορηγήσει με βάση την προτεινόμενη τιμή, με απειλές, με εκφοβισμό, με προειδοποιήσεις, με κρώσεις ή μέτρα παρακίνησης»).

ελεγχόμενης εμπλέκονταν επί της ουσίας τα ίδια φυσικά πρόσωπα, κατά κύριο λόγο υπάλληλοί της, οι οποίοι συνέδραμαν στην υλοποίηση του σχεδίου της⁴²³.

278. Δεδομένου ότι, βάσει της προηγηθείσας ανάλυσης, η συνεχής συμπεριφορά των ΑΜΟΙΡΙΔΗΣ-ΣΑΒΒΙΔΗΣ και Κ. ΚΑΡΥΔΑ χαρακτηριζόταν από έναν και τον αυτό σκοπό, θα ήταν τεχνητή η απόπειρα να υποδιαιρεθεί, αναλυόμενη σε πλείονες και χωριστές παραβάσεις ανάλογα με την επιμέρους αγορά προϊόντων, η οποία επηρεαζόταν, κατά περίπτωση, από την υπό την εξεταζόμενη πολιτική καθορισμού τιμών μεταπώλησης ή/ και ελάχιστων διαφημιζόμενων τιμών⁴²⁴.

V.2.4.4. Διάρκεια της παράβασης

279. Από τα διαθέσιμα στοιχεία προκύπτει ότι οι εταιρείες ΑΜΟΙΡΙΔΗΣ-ΣΑΒΒΙΔΗΣ και Κ. ΚΑΡΥΔΑ εφάρμοζαν την ανωτέρω περιγραφείσα πολιτική καθορισμού τιμών μεταπώλησης, τουλάχιστον από τις 02.03.2017⁴²⁵. Περαιτέρω, κατά δήλωση δύο επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στην αγορά λιανικής πώλησης συστημάτων κλιματισμού, οι ΑΜΟΙΡΙΔΗΣ-ΣΑΒΒΙΔΗΣ ή/ και Κ. ΚΑΡΥΔΑ εξακολουθούσαν να εφαρμόζουν πολιτική καθορισμού τιμών μεταπώλησης τουλάχιστον μέχρι τον Ιούλιο του 2020⁴²⁶. Μάλιστα, οι εν λόγω επιχειρήσεις προσκόμισαν στιγμιότυπα οθόνης (*screenshots*) κινητού τηλεφώνου και ηλεκτρονικού υπολογιστή που απεικονίζουν γραπτά μηνύματα (SMS) και μηνύματα ηλεκτρονικού υπολογιστή, αντίστοιχα, τα οποία εστάλησαν προς στελέχη τους, κατά τους μήνες Ιανουάριο – Ιούλιο του 2020, από τον υπάλληλο της Κ. ΚΑΡΥΔΑ, [...], με τα οποία ο τελευταίος τους κοινοποιούσε τις τιμές προϊόντων ορισμένου σήματος που όφειλαν να χρεώνουν ή τους καλούσε να διορθώσουν τυχόν μειωμένες τιμές που αναγράφονταν σε συγκεκριμένη ιστοσελίδα σύγκρισης τιμών. Το τελευταίο σχετικό γραπτό μήνυμα [...] χρονολογείται από τις 07.07.2020.

V.2.4.5. Επηρεασμός του εμπορίου μεταξύ κρατών μελών

280. Όπως εκτέθηκε ανωτέρω, η υπό εξέταση συμφωνία, η οποία συνίσταται στον καθορισμό τιμών λιανικής για την πώληση ή διαφήμιση, μέσω διαδικτύου, ορισμένων προϊόντων όπως συστημάτων οικιακού κλιματισμού, αφυγραντήρων, ανεμιστήρων και θερμαντικών ειδών, καλύπτει το σύνολο της ελληνικής επικράτειας.

281. Περαιτέρω, όπως προαναφέρθηκε⁴²⁷, οι κάθετες συμφωνίες, οι οποίες καλύπτουν το σύνολο ενός κράτους μέλους και αφορούν προϊόντα που αποτελούν αντικείμενο διασυνοριακών ανταλλαγών, δύνανται να επηρεάσουν το εμπόριο μεταξύ κρατών. Οι συμφωνίες δε, με τις οποίες επιβάλλονται συγκεκριμένες τιμές μεταπώλησης δύνανται να επηρεάσουν άμεσα το εμπόριο μεταξύ κρατών μελών, εφόσον επηρεάζουν τη ροή

⁴²³ Πρβλ. υπόθ. ΑΤ.40181 – *Philips*, απόφαση της Ε.Επ. της 24.07.2018, σκ. 57.

⁴²⁴ Βλ. σχετικά ΓενΔΕΕ Τ-410/09, *Almamet GmbH Handel mit Spänen und Pulvern aus Metall κατά Επιτροπής*, σκ. 170-175. Για την ίδια προσέγγιση, βλ. τις προγενέστερες υποθέσεις ΓενΔΕΕ Τ-15/02, *BASF AG κατά Επιτροπής*, ΕΥ:Τ:2006:74 και συνεκδικασθείσες υποθ. ΓενΔΕΕ Τ-259/02 έως Τ-264/02 και Τ-271/02, *Raiffeisen Zentralbank Österreich AG και λοιποί κατά Επιτροπής*, Τ:2006:396.

⁴²⁵ Βλ το από 02.03.2017 μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου [...]

⁴²⁶ Βλ. την υπ' αριθ. πρωτ. 6628/17.07.2020 επιστολή της εταιρείας με την επωνυμία «[...]», και την υπ' αριθ. πρωτ. 6903/27.07.2020 επιστολή της εταιρείας με την επωνυμία «[...]».

⁴²⁷ Κατευθυντήριες γραμμές, σχετικά με την έννοια του επηρεασμού του εμπορίου, ό.π., παρ. 88.

εισαγωγών – εξαγωγών, καθώς επίσης και να επηρεάσουν τα εμπορικά ρεύματα, με τον ίδιο σχεδόν τρόπο με τις οριζόντιες συμπράξεις.

282. Υπό το πρίσμα των ανωτέρω, η εξεταζόμενη συμφωνία μεταξύ των ΑΜΟΙΡΙΔΗΣ-ΣΑΒΒΙΔΗΣ ή/ και Κ. ΚΑΡΥΔΑ και των διανομέων τους καταρχήν δύναται να επηρεάσει το εμπόριο μεταξύ των κρατών μελών.

283. Όσον αφορά εν συνεχεία το ποσοτικό κριτήριο του «αισθητού» επηρεασμού του εμπορίου, προκειμένου περί κάθετων συμφωνιών, όπως οι εξεταζόμενες στην υπό κρίση υπόθεση, πρέπει να προσδιοριστεί τόσο το συνολικό μερίδιο αγοράς σε οποιαδήποτε σχετική αγορά της Ευρωπαϊκής Ένωσης που επηρεάζεται από τη συμφωνία, όσο και ο συνολικός ετήσιος κύκλος εργασιών που πραγματοποιεί ο προμηθευτής στην Ευρωπαϊκή Ένωση, με τα προϊόντα που καλύπτει η συμφωνία.

284. Συναφώς, παρατηρείται καταρχάς ότι ο κύκλος εργασιών που πραγματοποίησαν, κατά το έτος 2019, οι ΑΜΟΙΡΙΔΗΣ-ΣΑΒΒΙΔΗΣ και Κ. ΚΑΡΥΔΑ ως προμηθευτές, εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης, με τα προϊόντα που καλύπτει η υπό εξέταση ενιαία συμφωνία ανήλθε στα [...] Ευρώ⁴²⁸. Καθίσταται, κατά συνέπεια, σαφές ότι ο κύκλος εργασιών των ΑΜΟΙΡΙΔΗΣ-ΣΑΒΒΙΔΗΣ και Κ. ΚΑΡΥΔΑ υπολείπεται σημαντικά του ορίου των 40 εκατ. Ευρώ, το οποίο ορίζεται ως μία εκ των δύο σωρευτικών προϋποθέσεων για την συνδρομή του «αισθητού» επηρεασμού του ενδοενοσιακού εμπορίου, κατά τις Κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με την έννοια του επηρεασμού του εμπορίου.

285. Ως προς την έτερη προϋπόθεση του ποσοτικού κριτηρίου, σημειώνεται ότι ότι ο υπολογισμός του μεριδίου αγοράς της ελεγχόμενης παρουσιάζει σημαντικές δυσχέρειες, καθώς τα διαθέσιμα στοιχεία είναι είτε ελλιπή είτε συγκεχυμένα.

286. Ειδικότερα, οι ίδιες οι ελεγχόμενες δηλώνουν ότι δεν είναι σε θέση να προσδιορίσουν το μερίδιο αγοράς τους⁴²⁹, ενώ σύμφωνα με κλαδική μελέτη της GfK, η ενιαία οικονομική οντότητα κατείχε, το έτος 2019, μερίδιο αγοράς τουλάχιστον [...] % στην αγορά συστημάτων οικιακού κλιματισμού⁴³⁰. Συνεπώς, δεδομένου ότι το μερίδιο αγοράς των ΑΜΟΙΡΙΔΗΣ-ΣΑΒΒΙΔΗΣ και Κ. ΚΑΡΥΔΑ εκτιμάται ότι υπολείπεται του ορίου του 5% και ως εκ τούτου δεν πληρούται και η δεύτερη εκ των δύο σωρευτικών προϋποθέσεων για την εφαρμογή του αρνητικού τεκμηρίου απουσίας αισθητού επηρεασμού του εμπορίου μεταξύ των κρατών μελών τεκμαίρεται ότι η συμφωνία δεν δύναται να επηρεάσει αισθητά το εμπόριο μεταξύ κρατών μελών,

287. Ωστόσο, η υπό εξέταση συμφωνία πρέπει να αξιολογείται εντός του οικονομικού και νομικού πλαισίου, στο οποίο έχει συναφθεί. Όπως διαπιστώνεται εν προκειμένω, η συμφωνία, διά της οποίας οι ΑΜΟΙΡΙΔΗΣ-ΣΑΒΒΙΔΗΣ και Κ. ΚΑΡΥΔΑ καθόριζαν τις ελάχιστες τιμές μεταπώλησης, μέσω διαδικτύου, για τα προϊόντα τους εντάσσεται σε ένα

⁴²⁸ Ήτοι [...] Ευρώ για τα συστήματα οικιακού κλιματισμού, [...] Ευρώ για τα θερμαντικά είδη και [...] για τους ανεμιστήρες.

⁴²⁹ Βλ. την υπ' αριθ. πρωτ. 11023/23.12.2020 επιστολή της ΑΜΟΙΡΙΔΗΣ-ΣΑΒΒΙΔΗΣ και την υπ' αριθ. πρωτ. 11026/23.12.2020 επιστολή της Κ. ΚΑΡΥΔΑ.

⁴³⁰ Το ποσοστό αυτό αφορά μόνο στα οικιακά κλιματιστικά σήματος MORRIS. Δεν διατίθενται στοιχεία για κλιματιστικά F&U και UNITED.

ευρύτερο δίκτυο παράλληλων ομοειδών, το οποίο, σύμφωνα με τα διαθέσιμα στοιχεία, υπολογίζεται ότι καλύπτει ποσοστό άνω του 50% της αγοράς συστημάτων οικιακού κλιματισμού στην Ελλάδα⁴³¹. Ενόψει των σωρευτικών επιπτώσεων του εν λόγω δικτύου παράλληλων συμφωνιών καθορισμού τιμών μεταπώλησης και της συμβολής της στο συνολικό αποτέλεσμα του επηρεασμού του εμπορίου, είναι αδιάφορο το γεγονός ότι η επίμαχη συμφωνία δεν δύναται μεμονωμένα να επηρεάσει αισθητά το εμπόριο μεταξύ κρατών μελών⁴³².

288. Για τους λόγους αυτούς, η εξεταζόμενη συμφωνία των ΑΜΟΙΡΙΔΗΣ-ΣΑΒΒΙΔΗΣ και Κ. ΚΑΡΥΔΑ με τους διανομείς τους δύναται να επηρεάσει αισθητά το εμπόριο μεταξύ των κρατών μελών και ως εκ τούτου τυγχάνει ως προς αυτήν εφαρμογής το άρθρο 101 ΣΛΕΕ.

V.2.4.6. Ως προς τους ισχυρισμούς της εταιρείας ενώπιον της ΕΑ

289. Τόσο με τα Υπομνήματα⁴³³ και τα Συμπληρωματικά τους Υπομνήματα⁴³⁴, καθώς και κατά την ακροαματική διαδικασία, οι εταιρείες ΑΜΟΙΡΙΔΗΣ-ΣΑΒΒΙΔΗΣ και Κ. ΚΑΡΥΔΑ ισχυρίστηκαν ότι οι δύο εταιρείες δεν αποτελούν ενιαία οικονομική οντότητα. Ισχυρίστηκαν επίσης ότι η ΓΔΑ χρησιμοποίησε στοιχεία για αγορές οι οποίες δεν καταλαμβάνονταν από το περιεχόμενο των σχετικών εντολών ελέγχου. Περαιτέρω, υποστήριξαν ότι δεν υφίσταται συμφωνία μεταξύ αυτών και των διανομέων της για καθορισμό τιμών μεταπώλησης. Συναφώς υποστήριξαν ότι οι τιμές λιανικής πώλησης που αναφέρονται στα στοιχεία που συνέλεξε η ΓΔΑ αφορούν προτεινόμενες τιμές, και ότι οι ενέργειες τους αποτελούσαν μόνον «παραινήσεις» και «παρεμβάσεις» προς τους διανομείς με σκοπό τον περιορισμό της διαδικτυακής διαφήμισης και μόνον σε ορισμένες ιστοσελίδες, οι οποίες διαφήμιζαν τιμές κάτω του κόστους, και ότι, σε κάθε περίπτωση οι σχετικές παρεμβάσεις εκ μέρους των εταιρειών ήταν πολύ λίγες και σε μεγάλη χρονική απόσταση μεταξύ τους. Περαιτέρω, ισχυρίστηκαν ότι, εκτός από τα αποδεικτικά στοιχεία εις βάρος τους, στον φάκελο της ΓΔΑ υπήρχε και μεγάλος αριθμός στοιχείων που δεν επιβεβαίωνε τις παραβατικές πρακτικές που τους προσάπτονται, ενώ αμφισβήτησαν και την αποδεικτική αξία στοιχείων στα οποία βασίζει την αξιολόγησή της η Επιτροπή. Τέλος, οι εταιρείες ισχυρίστηκαν ότι δεν υφίσταται επηρεασμός του εμπορίου μεταξύ κρατών-μελών από τις παραβατικές πρακτικές που αποδίδονται στην εταιρεία, ενώ αμφισβήτησε την διάρκεια της αποδιδόμενης σε αυτήν παράβασης.

⁴³¹ Σύμφωνα με τα στοιχεία της εταιρείας GfK, τα μερίδια στην αγορά των συστημάτων οικιακού κλιματισμού για το έτος 2019 ανά ελεγχόμενη επιχείρηση έχουν ως εξής:

(α) Γ.Ε. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ και DELTA DOMESTIC APPLIANCES: [...] % (TOYOTOMI)

(β) FG EUROPE: [...] % (FUJITSU: [...] %, MIDEA: [...] %)

(γ) ΑΗΙ CARRIER: [...] % (CARRIER: [...] %, TOSHIBA: [...] %)

(δ) ΑΜΟΙΡΙΔΗΣ-ΣΑΒΒΙΔΗΣ και Κ. ΚΑΡΥΔΑ: [...] % (MORRIS – δεν διατίθενται στοιχεία για κλιματιστικά F&U και UNITED)

(ε) ΜΑΥΡΟΓΕΝΗΣ: [...] % (GREE – στοιχεία έτους 2018).

⁴³² Κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με την έννοια του επηρεασμού του εμπορίου, ό.π., παρ. 49.

⁴³³ Βλ. τα υπ' αρ. πρωτ. 305/4.6.2021 και 307/4.6.2021 υπομνήματα.

⁴³⁴ Βλ. τα υπ' αρ. πρωτ. 558/8.10.2021 και 559/8.10.2021 συμπληρωματικά υπομνήματα.

290. Κατά την κρίση της Επιτροπής, οι ως άνω ισχυρισμοί πρέπει να απορριφθούν ως αβάσιμοι. Καταρχήν, αντίθετα με τους ισχυρισμούς των εταιρειών, η κρίση ότι οι δύο εταιρείες αποτελούν οικονομική οντότητα, δεν βασίζεται στο γεγονός ότι οι δύο εταιρείες τελούν σε σχέση μητρικής/ θυγατρικής ούτε ότι είναι εταιρείες του ίδιου ομίλου. Το κρίσιμο ερώτημα εν προκειμένω δεν είναι εάν δύο εταιρείες αποτελούν χωριστά ή όχι νομικά πρόσωπα, αλλά κυρίως εάν δραστηριοποιούνται μαζί και συμπεριφέρονται ως ενιαία οντότητα στην αγορά ⁴³⁵. Όπως εκτενώς αναλύθηκε στην σχετική ενότητα ανωτέρω, οι δύο εταιρείες συμφερόντων της οικογένειας [...] χαρακτηρίζονται από υψηλό βαθμό ενοποίησης, γεγονός που καταδεικνύεται από ένα σύνολο συγκλινουσών στοιχείων που κατατείνουν, κατά την γνώμη της Επιτροπής, με σαφήνεια σε αυτό το συμπέρασμα και, συνεπώς, ορθώς οι δύο εταιρείες αντιμετωπίζονται ως ενιαία οικονομική οντότητα και τους καταλογίζονται κοινές παραβάσεις με βάση τα αυτά αποδεικτικά στοιχεία και για τις δύο εταιρείες.

291. Ως προς τους λοιπούς ισχυρισμούς των εταιρειών, επισημαίνεται ότι δεν αποδείχθηκε η μη νόμιμη χρήση στοιχείων για αγορές οι οποίες, κατά τις εταιρείες, δεν καταλαμβάνονταν από το περιεχόμενο των σχετικών εντολών ελέγχου. Αντίθετα με τους ισχυρισμούς των εταιρειών, η ΕΑ διαπιστώνει ότι το αντικείμενο της έρευνας των επιτόπιων ελέγχων ήταν «η αγορά των συστημάτων και ειδών ψύξης και θέρμανσης» εν γένει. Η ενδεικτική αναφορά ορισμένων κατηγοριών προϊόντων στην εντολή ελέγχου, δεν ήταν σε καμία περίπτωση περιοριστική, όπως καθίσταται σαφές από την χρήση των όρων «ιδίως» και «όπως» πριν την παράθεση αυτών των πιο εξειδικευμένων κατηγοριών προϊόντων στο κείμενο των σχετικών εντολών ελέγχου. Συνεπώς, οι σχετικοί ισχυρισμοί των εταιρειών περί δήθεν παραβίασης του δικαιώματος άμυνας και της αρχής της χρηστής διοίκησης, πρέπει να απορριφθούν ως αβάσιμοι.

292. Επιπλέον, από την συνδυαστική αξιολόγηση του συνόλου των στοιχείων που συλλέχθηκαν από την έρευνα της ΓΔΑ, και τα οποία παρατίθενται ανωτέρω, καθώς και στο σχετικό Παράρτημα, αποδεικνύεται ότι οι ΑΜΟΙΡΙΔΗΣ-ΣΑΒΒΙΔΗΣ και Κ. ΚΑΡΥΔΑ προέβησαν σε συμφωνία με τους συνεργαζόμενους με αυτές διανομείς με αντικείμενο τον περιορισμό του ανταγωνισμού, διά του καθορισμού των τιμών, στις οποίες μεταπωλούνται ή διαφημίζονται μέσω διαδικτύου προϊόντα όπως συστήματα οικιακού κλιματισμού, αφυγραντήρες, ανεμιστήρες και θερμαντικά είδη, κατά παράβαση του άρθρου 1 παρ. 1 του ν. 3959/2011. Από το λεκτικό μεγάλο μέρους των αποδεικτικών στοιχείων που συνέλεξε η ΓΔΑ, αποδεικνύεται πέραν πάσης αμφιβολίας ότι η εταιρεία επέβαλε, καθ'ολη τη χρονική περίοδο που προσδιορίζεται ανωτέρω, συγκεκριμένες τιμές, και δεν πρότεινε απλώς κατώτερες τιμές, στους συνεργαζόμενους με αυτήν λιανοπωλητές, ενώ προκύπτει ότι, τουλάχιστον σε ορισμένες περιπτώσεις, οι λιανοπωλητές εφάρμοζαν αυτές τις τιμές στην πράξη, επιβεβαιώνοντας την ύπαρξη συμφωνίας μεταξύ των δύο μερών (βλ. ιδίως παρ.115, στοιχεία vi), ix) και x) ανωτέρω).

293. Δεδομένου ότι, κατά τα ανωτέρω, στοιχειοθετείται ο περιορισμός του ανταγωνισμού, διά του καθορισμού των τιμών, κατά παράβαση του άρθρου 1 παρ. 1 του

⁴³⁵ Βλ. απόφαση ΕΑ 728/2021, παρ. 44-45 και εκεί αναφερόμενη νομολογία.

ν. 3959/2011, οι εταιρείες, παρά τους σχετικούς ισχυρισμούς τους, δεν είναι δυνατόν να επωφεληθούν από το ευεργέτημα της απαλλαγής κατά κατηγορία που χορηγεί ο Κανονισμός, αλλά ούτε και από τον «ασφαλή λιμένα» που ισχύει για τις συμφωνίες ήσσονος σημασίας με βάση τη σχετική Ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Τέλος, διαπιστώνεται ότι η εταιρεία δεν τεκμηρίωσε ενώπιον της Επιτροπής κάποια ενδεχόμενη βελτίωση της αποτελεσματικότητας, η οποία να δικαιολογεί την ως άνω περιγραφείσα παράβαση του άρθρου 1 παρ. 1 του ν. 3959/2011.

294. Τέλος, οι ΑΜΟΙΡΙΔΗΣ-ΣΑΒΒΙΔΗΣ και Κ. ΚΑΡΥΔΑ προέβαλαν ένσταση παραβίασης των δικαιωμάτων αμύνης τους, ισχυριζόμενες ότι έλαβαν περιορισμένη πρόσβαση στο φάκελο της υπόθεσης, καθώς και ότι η μη χορήγηση πρόσβασης της εταιρείας στα υπομνήματα των λοιπών εμπλεκόμενων μερών προ της ακροαματικής διαδικασίας παραβίασε τα δικαιώματα πρόσβασης στο φάκελο και προτέρας ακροάσεως. Η Επιτροπή επισημαίνει συναφώς ότι στις εταιρείες ΑΜΟΙΡΙΔΗΣ-ΣΑΒΒΙΔΗΣ και Κ. ΚΑΡΥΔΑ, όπως και σε όλες οι εμπλεκόμενες εταιρείες, παρασχέθηκε πλήρως η δυνατότητα πρόσβασης στον φάκελο, σύμφωνα με την διαδικασία που προβλέπεται στο άρθρο 15 του Κανονισμού Λειτουργίας και Διαχείρισης της ΕΑ. Πράγματι, προ της κατάθεσης Υπομνήματος, οι εταιρείες ζήτησαν και έλαβαν πρόσβαση σε όλα τα στοιχεία του φακέλου, τα οποία αφορούν την στοιχειοθέτηση της παράβασης ως προς αυτές. Για ορισμένα στοιχεία, περιορισμένα στον αριθμό, για τα οποία υφίσταντο ζητήματα απορρήτου, η ΓΔΑ επέτρεψε την πρόσβαση με επίδειξη των εγγράφων αυτών στα γραφεία της ΓΔΑ, πρακτική η οποία εφαρμόζεται τόσο από την Ε. Επ. όσο και από άλλες αρχές ανταγωνισμού, και η οποία διασφαλίζει την ευαίσθητη ισορροπία ανάμεσα στον σεβασμό των δικαιωμάτων άμυνας των ελεγχόμενων εταιρειών και την υποχρέωση προστασίας του απορρήτου που περιέχεται στα στοιχεία αυτά. Περαιτέρω, η εταιρεία, όπως και όλες οι εμπλεκόμενες εταιρείες, έλαβαν, μετά το πέρας της ακροαματικής διαδικασίας και πριν από την υποβολή των Συμπληρωματικών τους Υπομνημάτων, πρόσβαση στα μη απόρρητα⁴³⁶ τμήματα των υπομνημάτων των λοιπών μερών, κατά το μέρος που αυτά περιείχαν στοιχεία που θα μπορούσε να θεωρηθεί ότι αφορούν τις λοιπές εταιρείες. Ενόψει των ανωτέρω, η ένσταση της εταιρείας θα πρέπει να απορριφθεί.

V.2.5. IQ SOLAR ΜΟΝΟΠΡΟΣΩΠΗ ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥΧΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ

V.2.5.1. Συμφωνία μεταξύ επιχειρήσεων

295. Με βάση τα προεκτεθέντα⁴³⁷, στην προκειμένη περίπτωση, τόσο η IQ SOLAR, όσο και τα μέλη του δικτύου διανομής της ασκούν οικονομική δραστηριότητα και, ως εκ τούτου, λογίζονται ως επιχειρήσεις υπό την έννοια των διατάξεων περί ανταγωνισμού.

296. Περαιτέρω, στοιχειοθετείται η ύπαρξη «συμφωνίας» μεταξύ της προμηθεύτριας IQ SOLAR και των διανομέων της. Ειδικότερα, μολονότι δεν προκύπτει ρητή συμφωνία, ωστόσο η ύπαρξη της σύμπτωσης των δηλώσεων βουλήσεως των μερών, αποδεικνύεται, εκ του ότι η πολιτική της IQ SOLAR καθώς και οι οδηγίες και κατευθύνσεις της, που

⁴³⁶ Βλ. άρθρο 15, παρ. 7 του Κανονισμού Λειτουργίας και Διαχείρισης της ΕΑ.

⁴³⁷ Βλ. Ενότητα II.5 ανωτέρω.

υπέχουν θέση «πρότασης» για σύναψη σύμβασης, υιοθετούνται από τους διανομείς της, γεγονός το οποίο πρακτικά υπερακοντίζει την έλλειψη ρητής δήλωσης βούλησης εκ μέρους τους και εξικνείται μέχρι του σημείου της ταύτισης της συμπεριφοράς τους προς την «αποδοχή» της πρότασης που τους έχει απευθυνθεί. Περαιτέρω τα παραγωγικά αίτια της βούλησης των διανομέων δεν ασκούν επιρροή στην εδώ εκφερόμενη κρίση.

297. Ειδικότερα, τα μέτρα εξαναγκασμού που έχει θέσει σε εφαρμογή η IQ SOLAR, με σκοπό την επιβολή της μονομερούς πολιτικής της για τον καθορισμό των τιμών μεταπώλησης των προϊόντων της, ακόμα και ελλείψει της ρητής συναίνεσης των λιανοπωλητών, επαρκούν για τη στοιχειοθέτηση της σιωπηρής συναίνεσής τους με την εν λόγω μονομερή πολιτική⁴³⁸. Τα συγκεκριμένα μέτρα εξαναγκασμού, τα οποία συνίστανται στην υλοποίηση ενός συστήματος ελέγχου, οχλήσεων και απειλής κυρώσεων, σε περίπτωση μη συμμόρφωσης, αποδεικνύονται βάσει των στοιχείων που παρατέθηκαν στην υπό IV.5 ενότητα και εξειδικεύονται αμέσως παρακάτω.

V.2.5.2. Καθορισμός τιμών μεταπώλησης

298. Από τα στοιχεία του φακέλου, όπως αυτά εξετάστησαν στην υπό IV.5 ενότητα, συνάγεται ότι η IQ SOLAR είχε υιοθετήσει μια συστηματική πολιτική καθορισμού του επιπέδου των τιμών μεταπώλησης των προϊόντων της τα οποία διατίθεντο στους καταναλωτές μέσω του διαδικτύου. Με τον τρόπο αυτό, περιόριζε την ελευθερία των διανομέων των προϊόντων της να αποφασίζουν και καθορίζουν οι ίδιοι, ανεξάρτητα και ανεπηρέαστα από τυχόν πιέσεις τις τιμές, στις οποίες πωλούσαν τα συμβατικά προϊόντα μέσω των διαδικτυακών καταστημάτων λιανικής πώλησης (e-shops).

299. Συγκεκριμένα, από ένα σημαντικό αριθμό μηνυμάτων ηλεκτρονικού ταχυδρομείου που συνελέγησαν κατά τον επιτόπιο έλεγχο που διενεργήθηκε τόσο στα γραφεία της εταιρείας, όσο και στις εγκαταστάσεις συνεργαζόμενων καταστημάτων λιανικής πώλησης, προκύπτει ότι η IQ SOLAR κοινοποιούσε στο δίκτυο συνεργατών της καταλόγους, στους οποίους αναγράφονταν οι τιμές λιανικής που οι τελευταίοι όφειλαν να χρεώνουν, κατά την πώληση, μέσω διαδικτύου, συγκεκριμένων προϊόντων όπως ηλιακοί θερμοσίφωνες και συστατικά μέρη αυτών (boiler, ηλιακοί συλλέκτες), boiler λεβητοστασίου και ηλεκτρικοί θερμοσίφωνες.

300. Κατά τη σχετική επικοινωνία τους με τους συνεργάτες της ελεγχόμενης, στελέχη της IQ SOLAR ρητά επεσήμαναν ότι οι κοινοποιούμενες τιμές πώλησης αντιστοιχούσαν στα κατώτατα επίπεδα τιμών που επιτρεπόταν να εμφανίζονται στις ιστοσελίδες των λιανοπωλητών⁴³⁹. Κατά την κοινοποίηση δε των τιμοκαταλόγων στα μέλη του δικτύου των συνεργατών της, η ελεγχόμενη ζητούσε επιτακτικά την αντίστοιχη αναπροσαρμογή των τιμών λιανικής, συνήθως εντός συγκεκριμένων προθεσμιών. Από ηλεκτρονική μάλιστα αλληλογραφία υπαλλήλου της IQ SOLAR προκύπτει ότι η πολιτική ελάχιστων τιμών μεταπώλησης αφορούσε σε όλα τα προϊόντα της εταιρείας⁴⁴⁰.

⁴³⁸ Βλ. Κατευθυντήριες γραμμές για τους κάθετους περιορισμούς [2010] ΕΕ C 130/1, παρ. 25 περίπτ. α'.

⁴³⁹ Βλ. ενδεικτικά το από 30.11.2016 μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου [...]

⁴⁴⁰ Βλ. ενδεικτικά το από 05.07.2016 μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου [...]

301. Επιπλέον, σύμφωνα με τα στοιχεία του φακέλου, η IQ SOLAR είχε θέσει σε εφαρμογή σύστημα παρακολούθησης του διαδικτύου – και συγκεκριμένα ιστοσελίδων σύγκρισης τιμών⁴⁴¹ – προς εντοπισμό των συνεργατών που πωλούσαν σε μειωμένες τιμές. Σε περιπτώσεις κατά τις οποίες η IQ SOLAR διαπίστωνε αποκλίσεις από τις καθορισμένες ελάχιστες τιμές προέβαινε σε οχλήσεις μέσω μηνυμάτων ηλεκτρονικού ταχυδρομείου προς όσους εκ των λιανοπωλητών δεν συμμορφώνονταν, απαιτώντας τη διόρθωση των τιμών που αναγράφονταν στα ηλεκτρονικά καταστήματα των τελευταίων. Η ελεγχόμενη επεδίωκε να εξασφαλίσει τη συμμόρφωση των συνεργατών της απειλώντας με την επιβολή κυρώσεων υπό τη μορφή μειώσεων των εκπτώσεων που τους χορηγούσε⁴⁴². Σε κάποιες περιπτώσεις, μάλιστα, είχε πραγματοποιήσει την απειλή της αυτή⁴⁴³.

302. Παρατηρείται επιπλέον ότι, σε ορισμένες περιπτώσεις, μέλη του δικτύου λιανοπωλητών της IQ SOLAR διατύπωναν τις διαμαρτυρίες τους προς τα στελέχη της, σχετικά με τυχόν αποκλίσεις ανταγωνιστικών διαδικτυακών καταστημάτων από τα καθορισμένα επίπεδα τιμών. Η στενή αυτή παρακολούθηση των τιμών μεγιστοποιούσε τα αποτελέσματα της παρεμβατικής πολιτικής που υιοθετούσε η IQ SOLAR, αναφορικά με τις τιμές λιανικής, στις οποίες πωλούνταν τα προϊόντα της.

303. Υπό το πρίσμα των ανωτέρω, από το σύνολο του διαθέσιμου αποδεικτικού υλικού, αποδεικνύεται επαρκώς, κατά το νόμο, η ύπαρξη συμφωνίας μεταξύ της IQ SOLAR και συνεργαζόμενων λιανοπωλητών, η οποία έχει ως αντικείμενο τον περιορισμό του ανταγωνισμού, διά του καθορισμού των τιμών, στις οποίες μεταπωλούνται, μέσω διαδικτύου ηλιακοί θερμοσίφωνες και συστατικά μέρη αυτών (boiler, ηλιακοί συλλέκτες), boiler λεβητοστασίου και ηλεκτρικοί θερμοσίφωνες, κατά παράβαση του άρθρου 1 παρ. 1 του ν. 3959/2011.

304. Η διαπιστωθείσα μάλιστα πρακτική συνιστά περιορισμό ιδιαίτερης σοβαρότητας, υπό την έννοια του άρθρου 4 περίπτ. α' του Κανονισμού (ΕΕ) 330/2010, μη δυνάμενο να επωφεληθεί από το ευεργέτημα της απαλλαγής κατά κατηγορία που χορηγεί ο Κανονισμός, αλλά ούτε και από τον «ασφαλή λιμένα» που ισχύει για τις συμφωνίες ήσσονος σημασίας, με βάση τη σχετική Ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής⁴⁴⁴. Σε κάθε περίπτωση, εναπόκειται στην ελεγχόμενη να τεκμηριώσει ενδεχόμενη βελτίωση της αποτελεσματικότητας η οποία προκύπτει από την εισαγωγή του διαπιστωθέντα περιορισμού ιδιαίτερης σοβαρότητας και να αποδείξει ότι γενικώς πληρούνται όλες οι προϋποθέσεις των άρθρων 1 παρ. 3 του ν. 3959/2011⁴⁴⁵.

⁴⁴¹ Βλ. ενδεικτικά το από 27.09.2016 μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου [...]

⁴⁴² Βλ. ενδεικτικά το από 23.09.2016 μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου [...]

⁴⁴³ Βλ. την από 02.06.2017 ανταλλαγή μηνυμάτων ηλεκτρονικού ταχυδρομείου [...]

⁴⁴⁴ Ανακοίνωση της Επιτροπής – Ανακοίνωση, σχετικά με τις συμφωνίες ήσσονος σημασίας, οι οποίες δεν περιορίζουν σημαντικά τον ανταγωνισμό σύμφωνα με το άρθρο 101 παράγραφος 1 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ανακοίνωση de minimis) [2014] ΕΕ C 291/1, παρ. 13.

⁴⁴⁵ Άρθρο 4 του ν. 3959/2011. Βλ. επίσης Κατευθυντήριες γραμμές για τους κάθετους περιορισμούς [2010] ΕΕ C 130/1, παρ. 47.

V.2.5.3. Ενιαία και διαρκής παράβαση

305. Η πολιτική καθορισμού τιμών μεταπώλησης που υιοθέτησε κατά τα ανωτέρω η IQ SOLAR συνιστά, κατά την άποψη της ΓΔΑ, μια ενιαία και διαρκή παράβαση. Οι σχετικές ενέργειες της ελεγχόμενης εμφανίζουν μεταξύ τους δεσμό συμπληρωματικότητας, εντάσσονται δηλαδή εντός ενός «συνολικού σχεδίου», καθότι επεδίωκαν τον ίδιο σκοπό, ήτοι τη σταθεροποίηση ή αύξηση του επιπέδου των τιμών λιανικής, στις οποίες διατίθεντο, μέσω διαδικτύου, τα προϊόντα της.

306. Σύμφωνα με τα διαθέσιμα στοιχεία από το φάκελο της εξεταζόμενης υπόθεσης, κατά τα ανωτέρω εκτιθέμενα, οι ενέργειες της IQ SOLAR, συνιστάμενες σε μια ευρύτερη στρατηγική λήψης μέτρων παρακολούθησης και εξαναγκασμού, κατέτειναν συνολικά στο να αποτρέπουν τους λιανοπωλητές (ηλεκτρονικά καταστήματα) από το να αποφασίζουν οι ίδιοι, αυτόνομα και ανεπηρέαστα από οιασδήποτε φύσεως πιέσεις τις τιμές πώλησης των επίμαχων προϊόντων στα ηλεκτρονικά τους καταστήματα, επιβάλλοντας κατ' αποτέλεσμα την ευθυγράμμισή τους με τους τιμοκαταλόγους που κοινοποιούσε η ελεγχόμενη. Το συμπέρασμα αυτό ενισχύεται από το γεγονός ότι για το σκοπό της υλοποίησης του αντι-ανταγωνιστικού σχεδίου της ελεγχόμενης υιοθετήθηκαν συγκεκριμένες μέθοδοι, οι οποίες επαναλαμβάνονταν σταθερά, καθ' όλη την υπό εξέταση περίοδο, ενώ για λογαριασμό της ελεγχόμενης εμπλέκονταν επί της ουσίας τα ίδια φυσικά πρόσωπα, κατά κύριο λόγο, υπάλληλοί της, οι οποίοι συνέδραμαν στην υλοποίηση του σχεδίου⁴⁴⁶.

307. Δεδομένου ότι, βάσει της προηγηθείσας ανάλυσης, η συνεχής συμπεριφορά της IQ SOLAR χαρακτηρίζεται από έναν και τον αυτό σκοπό, θα ήταν τεχνητή η απόπειρα να υποδιαιρεθεί, αναλύομενη σε πλείονες και χωριστές παραβάσεις ανάλογα με τα επιμέρους προϊόντα, τα οποία επηρεάζονται, κατά περίπτωση, από την εξεταζόμενη πολιτική καθορισμού τιμών μεταπώλησης⁴⁴⁷.

V.2.5.4. Διάρκεια της παράβασης

308. Από τα διαθέσιμα στοιχεία προκύπτει ότι η IQ SOLAR εφήρμοσε την ανωτέρω περιγραφείσα πολιτική καθορισμού τιμών μεταπώλησης, τουλάχιστον κατά το χρονικό διάστημα από τις 17.02.2016⁴⁴⁸ έως τις 13.04.2018⁴⁴⁹.

V.2.5.5. Επηρεασμός του εμπορίου μεταξύ κρατών μελών

309. Όπως εκτέθηκε ανωτέρω, η υπό εξέταση συμφωνία, η οποία συνίσταται στον καθορισμό τιμών λιανικής για την πώληση μέσω διαδικτύου ορισμένων προϊόντων όπως ηλιακοί θερμοσίφωνες και συστατικά μέρη αυτών (boiler, ηλιακών συλλεκτών), boiler λεβητοστασίου και ηλεκτρικοί θερμοσίφωνες, καλύπτει το σύνολο της ελληνικής επικράτειας.

⁴⁴⁶ Πρβλ. υποθ. ΑΤ.40181 – *Philips*, απόφαση της Ε.Επ. της 24.07.2018, σκ. 57.

⁴⁴⁷ Βλ. σχετικά ΓενΔΕΕ Τ-410/09, *Almamet GmbH Handel mit Spänen und Pulvern aus Metall κατά Επιτροπής*, ΕΥ:Τ:2012:676, σκ. 170-175. Για την ίδια προσέγγιση, βλ. τις προγενέστερες υποθέσεις ΓενΔΕΕ Τ-15/02, *BASF AG κατά Επιτροπή* και συνεκδικασθείσες υποθ. ΓενΔΕΕ Τ-259/02 έως Τ-264/02 και Τ-271/02, *Raiffeisen Zentralbank Österreich AG και λοιποί κατά Επιτροπής*.

⁴⁴⁸ Βλ. το από 17.02.2016 μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου [...]

⁴⁴⁹ Βλ. το από 13.04.2018 μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου [...]

310. Περαιτέρω, όπως προαναφέρθηκε⁴⁵⁰, οι κάθετες συμφωνίες, οι οποίες καλύπτουν το σύνολο ενός κράτους μέλους και αφορούν προϊόντα που αποτελούν αντικείμενο διασυνοριακών ανταλλαγών, δύνανται να επηρεάσουν το εμπόριο μεταξύ κρατών. Οι συμφωνίες δε, με τις οποίες επιβάλλονται συγκεκριμένες τιμές μεταπώλησης δύνανται να επηρεάσουν άμεσα το εμπόριο μεταξύ κρατών μελών, εφόσον επηρεάζουν τη ροή εισαγωγών – εξαγωγών, καθώς επίσης και να επηρεάσουν τα εμπορικά ρεύματα, με τον ίδιο σχεδόν τρόπο με τις οριζόντιες συμπράξεις.

311. Υπό το πρίσμα των ανωτέρω, η εξεταζόμενη συμφωνία μεταξύ της IQ SOLAR και των διανομέων της δύναται καταρχήν να επηρεάσει το εμπόριο μεταξύ των κρατών μελών.

312. Όσον αφορά εν συνεχεία το ποσοτικό κριτήριο του «αισθητού» επηρεασμού του εμπορίου, προκειμένου περί κάθετων συμφωνιών, όπως οι εξεταζόμενες στην υπό κρίση υπόθεση, πρέπει να προσδιοριστεί τόσο το συνολικό μερίδιο αγοράς σε οποιαδήποτε σχετική αγορά της Ευρωπαϊκής Ένωσης που επηρεάζεται από τη συμφωνία, όσο και ο συνολικός ετήσιος κύκλος εργασιών που πραγματοποιεί ο προμηθευτής στην Ευρωπαϊκή Ένωση, με τα προϊόντα που καλύπτει η συμφωνία.

313. Συναφώς, παρατηρείται ότι ο κύκλος εργασιών που πραγματοποίησε, κατά το έτος 2019, η IQ SOLAR ως προμηθευτής, εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης, με τα προϊόντα που καλύπτει η υπό εξέταση κάθετη συμφωνία, ανήλθε στα [...] Ευρώ.

314. Καθίσταται, κατά συνέπεια, σαφές ότι ο κύκλος εργασιών της IQ SOLAR υπολείπεται σημαντικά του ορίου των 40 εκατ. Ευρώ, το οποίο ορίζεται ως μία εκ των δύο σωρευτικών προϋποθέσεων για την συνδρομή του «αισθητού» επηρεασμού του ενδοενοσιακού εμπορίου, κατά τις Κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με την έννοια του επηρεασμού του εμπορίου.

315. Ως προς την έτερη προϋπόθεση του ποσοτικού κριτηρίου, σημειώνεται ότι ο υπολογισμός του μεριδίου της ελεγχόμενης παρουσιάζει σημαντικές δυσχέρειες, καθώς τα διαθέσιμα στοιχεία είναι ελλιπή. Ειδικότερα, η ελεγχόμενη δεν έχει παράσχει σαφή στοιχεία σχετικά με το μερίδιό της, ενώ δεν έχει καταστεί δυνατό να συλλεχθούν αξιόπιστες πληροφορίες για το συνολικό μέγεθος της σχετικής αγοράς, προκειμένου η Υπηρεσία να προχωρήσει αυτοτελώς στον υπολογισμό του.

316. Λαμβανομένου, ωστόσο, υπόψη του μικρού κύκλου εργασιών της εταιρείας, σε συνδυασμό με τον μεγάλο αριθμό ανταγωνιστριών εταιρειών, οι οποίες δραστηριοποιούνται στην αγορά θερμοσιφώνων με πολλά διαφορετικά σήματα, εκτιμάται ότι το μερίδιο της IQ SOLAR δεν δύναται να υπερβαίνει το 5% και ως εκ τούτου δεν πληρούται και η δεύτερη προϋπόθεση για τη διαπίστωση του «αισθητού» επηρεασμού του ενδοενοσιακού εμπορίου.

⁴⁵⁰ Κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με την έννοια του επηρεασμού του εμπορίου, ό.π., παρ. 88.

317. Ούτω, η εξεταζόμενη συμφωνία της IQ SOLAR με τους διανομείς της δεν δύναται να επηρεάσει αισθητά το εμπόριο μεταξύ των κρατών μελών και ως εκ τούτου δεν τυγχάνει εν προκειμένω εφαρμογής το άρθρο 101 ΣΛΕΕ.

V.2.5.6. Ως προς τους ισχυρισμούς της εταιρείας ενώπιον της ΕΑ

318. Με το υπ'αρ. 313/4.6.2021 Υπόμνημά της, καθώς και κατά την ακροαματική διαδικασία, η IQ SOLAR ισχυρίστηκε ότι δεν υφίσταται συμφωνία μεταξύ της ίδιας και των διανομέων της για καθορισμό τιμών μεταπώλησης. Περαιτέρω, ισχυρίστηκε ότι οι τιμές λιανικής πώλησης που αναφέρονται στα στοιχεία που συνέλεξε η ΓΔΑ αφορούν προτεινόμενες τιμές, και ότι οι ενέργειες της εταιρείας αποτελούσαν μόνον συστάσεις προς τους διανομείς για προβολή προτεινόμενης λιανικής τιμής. Η IQ SOLAR ισχυρίστηκε ότι οι πρακτικές που της αποδίδονται είναι μια μονομερής πολιτική της εταιρείας και όχι συμφωνία που εμπίπτει στο άρθρο 1 του Ν. 3959/2011. Περαιτέρω, ισχυρίστηκε ότι, εκτός από τα αποδεικτικά στοιχεία εις βάρος της εταιρείας, στον φάκελο της ΓΔΑ υπήρχε και μεγάλος αριθμός στοιχείων που δεν επιβεβαίωνε τις παραβατικές πρακτικές που της προσάπτονται, ενώ αμφισβήτησε και την αποδεικτική αξία στοιχείων στα οποία βασίζει την αξιολόγησή της η Επιτροπή, καθώς και την διάρκεια της αποδιδόμενης παράβασης.

319. Κατά την κρίση της Επιτροπής, οι ως άνω ισχυρισμοί πρέπει να απορριφθούν ως αβάσιμοι. Από την συνδυαστική αξιολόγηση του συνόλου των στοιχείων που συλλέχθηκαν από την έρευνα της ΓΔΑ, και τα οποία παρατίθενται ανωτέρω, καθώς και στο σχετικό Παράρτημα, αποδεικνύεται ότι η IQ SOLAR προέβη σε συμφωνία με τους συνεργαζόμενους με αυτήν διανομείς με αντικείμενο τον περιορισμό του ανταγωνισμού, διά του καθορισμού των τιμών, στις οποίες μεταπωλούνται, μέσω διαδικτύου ηλιακοί θερμοσίφωνες και συστατικά μέρη αυτών (boiler, ηλιακοί συλλέκτες), boiler λεβητοστασίου και ηλεκτρικοί θερμοσίφωνες. Από το λεκτικό μεγάλο μέρος των αποδεικτικών στοιχείων που συνέλεξε η ΓΔΑ, αποδεικνύεται πέραν πάσης αμφιβολίας ότι η εταιρεία επέβαλε συγκεκριμένες τιμές, και δεν πρότεινε απλώς κατώτερες τιμές, στους συνεργαζόμενους με αυτήν λιανοπωλητές, ενώ προκύπτει ότι, τουλάχιστον σε ορισμένες περιπτώσεις, οι λιανοπωλητές εφάρμοζαν αυτές τις τιμές στην πράξη, επιβεβαιώνοντας την ύπαρξη συμφωνίας μεταξύ των δύο μερών (βλ. ιδίως παρ.117, στοιχεία xiii) και xii) ανωτέρω). Δεδομένου ότι, κατά τα ανωτέρω, στοιχειοθετείται ο περιορισμός του ανταγωνισμού, διά του καθορισμού των τιμών, κατά παράβαση του άρθρου 1 παρ. 1 του ν. 3959/2011, η εταιρεία, παρά τους σχετικούς ισχυρισμούς της, δεν είναι δυνατόν να επωφεληθεί από το ευεργέτημα της απαλλαγής κατά κατηγορία που χορηγεί ο Κανονισμός, αλλά ούτε και από τον «ασφαλή λιμένα» που ισχύει για τις συμφωνίες ήσσονος σημασίας με βάση τη σχετική Ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Τέλος, η εταιρεία δεν τεκμηρίωσε ενώπιον της Επιτροπής κάποια ενδεχόμενη βελτίωση της αποτελεσματικότητας, η οποία να δικαιολογεί την ως άνω περιγραφείσα παράβαση του άρθρου 1 παρ. 1 του ν. 3959/2011.

V.2.6. (α) Γ.Ε. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ και (β) DELTA DOMESTIC APPLIANCES ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΗΛΕΚΤΡΙΚΩΝ ΣΥΣΚΕΥΩΝ

V.2.6.1. Συμφωνία μεταξύ επιχειρήσεων

320. Με βάση τα προεκτεθέντα⁴⁵¹, στην προκειμένη περίπτωση, τόσο οι Γ.Ε. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ και DELTA DOMESTIC APPLIANCES, όσο και τα μέλη των δικτύων διανομής τους ασκούν οικονομική δραστηριότητα και, ως εκ τούτου, λογίζονται ως επιχειρήσεις υπό την έννοια των διατάξεων περί ανταγωνισμού.

321. Από τα διαθέσιμα στοιχεία προκύπτει ότι, καθ' όλη τη διάρκεια της λειτουργίας της, η DELTA DOMESTIC APPLIANCES ήταν θυγατρική της Γ.Ε. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ, η οποία συμμετείχε στο μετοχικό κεφάλαιο της πρώτης σε ποσοστό 100%. Ως εκ τούτου, και σύμφωνα με την απόφαση του ΔΕΕ στην υπόθεση *Akzo Nobel*, αφενός μεν η Γ.Ε. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ μπορούσε να ασκεί αποφασιστική επιρροή επί της συμπεριφοράς της θυγατρικής της, αφετέρου δε υφίσταται μαχητό τεκμήριο ότι η Γ.Ε. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ ασκούσε όντως αποφασιστική επιρροή επί της συμπεριφοράς της DELTA DOMESTIC APPLIANCES⁴⁵². Κατά συνέπεια, τα δύο αυτά νομικά πρόσωπα λογίζονται ως μια ενιαία οικονομική οντότητα, για τους σκοπούς του καταλογισμού ευθύνης για ενδεχόμενες παραβάσεις του δικαίου του ανταγωνισμού και, για το λόγο αυτό, οι ελεγχόμενες πρακτικές τους θα εξεταστούν από κοινού στις επόμενες ενότητες.

322. Περαιτέρω, στοιχειοθετείται η ύπαρξη «συμφωνίας» μεταξύ των αμέσως ανωτέρω προμηθευτριών και των διανομέων της. Ειδικότερα, μολονότι δεν προκύπτει ρητή συμφωνία, ωστόσο η ύπαρξη της σύμπτωσης των δηλώσεων βούλησεως των μερών, αποδεικνύεται, εκ του ότι η πολιτική των Γ.Ε. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ και DELTA DOMESTIC APPLIANCES καθώς και οι οδηγίες και κατευθύνσεις τους, που υπέχουν θέση «πρότασης» για σύναψη σύμβασης, υιοθετούνται από τους διανομείς τους, γεγονός το οποίο πρακτικά υπερακοντίζει την έλλειψη ρητής δήλωσης βούλησης εκ μέρους τους και εξικνείται μέχρι του σημείου της ταύτισης της συμπεριφοράς τους προς την «αποδοχή» της πρότασης που τους έχει απευθυνθεί. Περαιτέρω τα παραγωγικά αίτια της βούλησης των διανομέων δεν ασκούν επιρροή στην εδώ εκφερόμενη κρίση.

323. Ειδικότερα, τα μέτρα εξαναγκασμού που έχουν θέσει σε εφαρμογή οι Γ.Ε. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ και DELTA DOMESTIC APPLIANCES, με σκοπό την επιβολή της μονομερούς πολιτικής τους για τον καθορισμό των τιμών μεταπώλησης των προϊόντων τους, ακόμα και ελλείψει της ρητής συναίνεσης των λιανοπωλητών, επαρκούν για τη στοιχειοθέτηση της σιωπηρής συναίνεσής τους με την εν λόγω μονομερή πολιτική⁴⁵³. Τα συγκεκριμένα μέτρα εξαναγκασμού, τα οποία συνίστανται στην υλοποίηση ενός συστήματος ελέγχου, οχλήσεων και απειλής κυρώσεων σε περίπτωση μη συμμόρφωσης,

⁴⁵¹ Βλ. Ενότητα II.6 ανωτέρω.

⁴⁵² Βλ. ΔΕΕ C-97/08P, *Akzo Nobel NV και λοιποί κατά Επιτροπής*, σκ. 60. Βλ. επίσης ΔΕΕ C-201/09P, *ArcelorMittal Luxembourg SA κατά Επιτροπής* και C-216/09P, *Επιτροπή κατά ArcelorMittal Luxembourg SA και λοιπών* (συνεκδικασθείσες υποθ.), σκ. 95-98.

⁴⁵³ Βλ. Κατευθυντήριες γραμμές για τους κάθετους περιορισμούς [2010] ΕΕ C 130/1, παρ. 25 περίπτ. α'.

αποδεικνύονται, βάσει των στοιχείων που παρατέθηκαν στην υπό IV.6 ενότητα και εξειδικεύονται αμέσως παρακάτω.

V.2.6.2. Καθορισμός τιμών μεταπώλησης

324. Από τα στοιχεία του φακέλου, όπως αυτά εξετέθησαν στην υπό IV.6 ενότητα, συνάγεται ότι οι εταιρείες Γ.Ε. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ και DELTA DOMESTIC APPLIANCES είχαν υιοθετήσει μια συστηματική πολιτική καθορισμού του επιπέδου των τιμών μεταπώλησης των προϊόντων τους, τα οποία διατίθεντο στους καταναλωτές μέσω του διαδικτύου. Με τον τρόπο αυτό, περιόριζαν την ελευθερία των διανομέων λιανικής πώλησης των προϊόντων τους να αποφασίζουν και καθορίζουν οι ίδιοι, ανεξάρτητα από τυχόν πιέσεις από τις ελεγχόμενες, τις τιμές, στις οποίες πωλούσαν τα συμβατικά προϊόντα μέσω των διαδικτυακών καταστημάτων λιανικής πώλησης (e-shops).

325. Συγκεκριμένα, από μηνύματα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου που συνελήγησαν, κατά τον επιτόπιο έλεγχο που διενεργήθηκε στα γραφεία της εταιρείας, προκύπτει ότι οι Γ.Ε. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ και DELTA DOMESTIC APPLIANCES κοινοποιούσαν στο δίκτυο συνεργατών τους τις τιμές λιανικής που οι τελευταίοι όφειλαν να χρεώνουν κατά την πώληση μέσω διαδικτύου ορισμένων προϊόντων, όπως συστημάτων οικιακού κλιματισμού και θερμαντικών ειδών.

326. Από εσωτερική ηλεκτρονική αλληλογραφία προκύπτει ότι οι ελεγχόμενες είχαν θέσει σε εφαρμογή σύστημα παρακολούθησης του διαδικτύου, και συγκεκριμένα ιστοσελίδων σύγκρισης τιμών, προς εντοπισμό των συνεργατών που πωλούσαν σε μειωμένες τιμές. Σε περιπτώσεις, κατά τις οποίες οι Γ.Ε. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ και DELTA DOMESTIC APPLIANCES διαπίστωναν ότι ένας λιανοπωλητής δεν συμμορφωνόταν, προέβαιναν σε οχλήσεις προς αυτόν, απαιτώντας τη διόρθωση των τιμών που αναγράφονταν στο ηλεκτρονικό κατάστημά του ή/ και σε ιστοσελίδες σύγκρισης τιμών. Κατά τον επιτόπιο έλεγχο συνελήγησαν ελάχιστα μηνύματα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου μεταξύ των Γ.Ε. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ και DELTA DOMESTIC APPLIANCES και συνεργαζόμενων διαδικτυακών καταστημάτων, τα οποία σχετίζονταν με την επιβολή συγκεκριμένου επιπέδου τιμών λιανικής. Η έλλειψη όμως συναφών αποδεικτικών στοιχείων δικαιολογείται από το γεγονός ότι, όπως έχουν επισημάνει σε επιστολές τους προς την Υπηρεσία λιανοπωλητές που συνεργάζονται με τις ελεγχόμενες, η σχετική επικοινωνία λάμβανε χώρα κατά κύριο λόγο τηλεφωνικά (ή και διά ζώσης)⁴⁵⁴.

327. Εξάλλου, έχει συλλεχθεί εσωτερική αλληλογραφία, στο πλαίσιο της οποίας ο [...], και ο [...], έδιναν εντολές σε πωλητές να οχλήσουν όσους λιανοπωλητές εφάρμοζαν μειωμένες τιμές στο διαδίκτυο, προκειμένου να επιβάλουν την τήρηση των καθορισμένων τιμών. Σε ορισμένες δε περιπτώσεις, προκρινόταν ως κύρωση η αναστολή διεκπεραίωσης των παραγγελιών, μέχρι την επιβεβαίωση της συμμόρφωσης⁴⁵⁵. Επιπλέον, συνεργαζόμενα καταστήματα λιανικής έχουν προσκομίσει στιγμιότυπα οθόνης (screenshots) κινητού

⁴⁵⁴ Βλ. την υπ' αριθ. πρωτ. 6871/24.07.2020 επιστολή της εταιρείας με την επωνυμία [...], την υπ' αριθ. πρωτ. 7263/11.08.2020 επιστολή της εταιρείας με την επωνυμία [...] και την υπ' αριθ. πρωτ. 8154/18.09.2020 επιστολή της εταιρείας με την επωνυμία [...].

⁴⁵⁵ Βλ. το από 10.05.2018 μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου [...]

τηλεφώνου που απεικονίζουν πρόσφατες επικοινωνίες στελέχους της ελεγχόμενης, μέσω γραπτών μηνυμάτων (SMS), οι οποίες αποδεικνύουν τις προαναφερθείσες οχλήσεις⁴⁵⁶.

328. Ως εκ τούτου, από τη συνδυαστική αξιολόγηση των διαθέσιμων στοιχείων, αποδεικνύεται επαρκώς, κατά το νόμο, η ύπαρξη συμφωνίας μεταξύ των Γ.Ε. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ και DELTA DOMESTIC APPLIANCES και συνεργαζόμενων λιανοπωλητών, η οποία έχει ως αντικείμενο τον περιορισμό του ανταγωνισμού, διά του καθορισμού των τιμών, στις οποίες μεταπωλούνται μέσω διαδικτύου συστήματα οικιακού κλιματισμού και θερμαντικά είδη, κατά παράβαση του άρθρου 1 παρ. 1 του ν. 3959/2011.

329. Περαιτέρω, η διαπιστωθείσα πρακτική συνιστά περιορισμό ιδιαίτερης σοβαρότητας υπό την έννοια του άρθρου 4 περίπτ. α' του Κανονισμού (ΕΕ) 330/2010, μη δυνάμενο να επωφεληθεί από το ευεργέτημα της απαλλαγής κατά κατηγορία που χορηγεί ο εν λόγω Κανονισμός, αλλά ούτε και από τον «ασφαλή λιμένα» που ισχύει για τις συμφωνίες ήσσονος σημασίας, με βάση τη σχετική Ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής⁴⁵⁷. Σε κάθε περίπτωση, εναπόκειται στην ελεγχόμενη να τεκμηριώσει ενδεχόμενη βελτίωση της αποτελεσματικότητας η οποία προκύπτει από την εισαγωγή του διαπιστωθέντα περιορισμού ιδιαίτερης σοβαρότητας και να αποδείξει ότι γενικώς πληρούνται όλες οι προϋποθέσεις των άρθρων 1 παρ. 3 του ν. 3959/2011 και 101 παρ. 3 ΣΛΕΕ⁴⁵⁸.

V.2.6.3. Ενιαία και διαρκής παράβαση

330. Η πολιτική καθορισμού τιμών μεταπώλησης που υιοθέτησαν, κατά τα ανωτέρω, οι εταιρείες Γ.Ε. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ και DELTA DOMESTIC APPLIANCES συνιστά μια ενιαία και διαρκή παράβαση. Οι σχετικές ενέργειες των ελεγχόμενων εμφανίζουν μεταξύ τους δεσμό συμπληρωματικότητας, εντάσσονται δηλαδή εντός ενός «συνολικού σχεδίου», καθότι επεδίωκαν τον ίδιο σκοπό, ήτοι τη σταθεροποίηση ή αύξηση του επιπέδου των τιμών λιανικής στις οποίες θα διατίθεντο μέσω διαδικτύου τα προϊόντα τους.

331. Σύμφωνα με τα στοιχεία του φακέλου, οι ενέργειες των Γ.Ε. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ και DELTA DOMESTIC APPLIANCES, συνιστάμενες σε μια ευρύτερη στρατηγική λήψης μέτρων παρακολούθησης και εξαναγκασμού, κατέτειναν συνολικά στο να αποτρέπουν τους συνεργάτες – λιανοπωλητές από το να αποφασίζουν οι ίδιοι, ανεξάρτητα και ανεπηρέαστα από οιασδήποτε φύσεως πιέσεις, τις τιμές πώλησης των επίμαχων προϊόντων στα ηλεκτρονικά τους καταστήματα, επιβάλλοντας κατ' αποτέλεσμα την ευθυγράμμιση τους με τους τιμοκαταλόγους που κοινοποιούσαν οι ελεγχόμενες. Το συμπέρασμα αυτό ενισχύεται από το γεγονός ότι για το σκοπό της υλοποίησης του αντι-ανταγωνιστικού σχεδίου υιοθετήθηκαν συγκεκριμένες μέθοδοι, οι οποίες επαναλαμβάνονταν σταθερά, καθ' όλη την υπό εξέταση περίοδο, ενώ για λογαριασμό των ελεγχόμενων εμπλέκονταν επί

⁴⁵⁶ Βλ. κάτωθι ενότητα V.2.6.4.

⁴⁵⁷ Ανακοίνωση της Επιτροπής – Ανακοίνωση σχετικά με τις συμφωνίες ήσσονος σημασίας, οι οποίες δεν περιορίζουν σημαντικά τον ανταγωνισμό σύμφωνα με το άρθρο 101 παράγραφος 1 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ανακοίνωση de minimis) [2014] ΕΕ C 291/1, παρ. 13.

⁴⁵⁸ Άρθρο 4 του ν. 3959/2011 και άρθρο 2 του Κανονισμού (ΕΚ) 1/2003. Βλ. επίσης Κατευθυντήριες γραμμές για τους κάθετους περιορισμούς [2010] ΕΕ C 130/1, παρ. 47.

της ουσίας τα ίδια φυσικά πρόσωπα, κατά κύριο λόγο υπάλληλοί των ελεγχόμενων, οι οποίοι συνέδραμαν στην υλοποίηση του σχεδίου των ⁴⁵⁹.

332. Δεδομένου ότι, βάσει της προηγηθείσας ανάλυσης, η συνεχής συμπεριφορά των Γ.Ε. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ και DELTA DOMESTIC APPLIANCES χαρακτηρίζεται από έναν και τον αυτό σκοπό, θα ήταν τεχνητή η απόπειρα να υποδιαιρεθεί, αναλυόμενη σε πλείονες και χωριστές παραβάσεις, ανάλογα με τα επιμέρους προϊόντα, τα οποία επηρεάζονται, κατά περίπτωση, από την υπό κρίση πολιτική καθορισμού τιμών μεταπώλησης⁴⁶⁰.

V.2.6.4. Διάρκεια της παράβασης

333. Από τα διαθέσιμα στοιχεία προκύπτει ότι οι εταιρείες Γ.Ε. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ και DELTA DOMESTIC APPLIANCES εφάρμοζαν την ανωτέρω περιγραφείσα πολιτική καθορισμού τιμών μεταπώλησης τουλάχιστον από τις 05.11.2012⁴⁶¹. Από το χρονικό αυτό σημείο έως τις 22.03.2017⁴⁶² (εφεξής εντοπίζεται το μεγαλύτερο μέρος των αποδεικτικών στοιχείων) υπάρχουν διαθέσιμα ελάχιστα στοιχεία⁴⁶³, τα οποία όμως κατατείνουν στο συμπέρασμα ότι η Γ.Ε. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ κάθε άλλο παρά απέιχε από την επιβολή συγκεκριμένου επιπέδου τιμών λιανικής για τα προϊόντα της.

334. Κατά δήλωση τεσσάρων επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στην αγορά λιανικής πώλησης συστημάτων κλιματισμού, οι Γ.Ε. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ ή/ και DELTA DOMESTIC APPLIANCES εξακολουθούσαν να εφαρμόζουν πολιτική καθορισμού τιμών μεταπώλησης, τουλάχιστον μέχρι το διάστημα Αυγούστου – Σεπτεμβρίου 2020, οπότε εστάλησαν στη ΓΔΑ οι σχετικές απαντητικές επιστολές⁴⁶⁴. Μάλιστα, δύο εξ αυτών προσκόμισαν στιγμιότυπα οθόνης (*screenshots*) κινητού τηλεφώνου που απεικονίζουν γραπτά μηνύματα (*SMS*) που εστάλησαν προς στελέχη τους, κατά τους μήνες Ιούνιο – Ιούλιο του 2020, από το [...], με τα οποία ο τελευταίος τους κοινοποιούσε τις τιμές των κλιματιστικών ορισμένου σήματος που όφειλαν να χρεώνουν ή τους καλούσε να διορθώσουν τυχόν μειωμένες τιμές που αναγράφονταν στις ιστοσελίδες τους⁴⁶⁵. Το τελευταίο σχετικό γραπτό μήνυμα [...] χρονολογείται από τις 22.07.2020.

⁴⁵⁹ Πρβλ. υπόθ. ΑΤ.40181 – *Philips*, απόφαση της Ε.Επ. της 24.07.2018, σκ. 57.

⁴⁶⁰ Βλ. σχετικά ΓενΔΕΕ Τ-410/09, *Almamet GmbH Handel mit Spänen und Pulvern aus Metall κατά Επιτροπής*, ΕΥ:Τ:2012:676, σκ. 170-175. Για την ίδια προσέγγιση, βλ. τις προγενέστερες υποθέσεις ΓενΔΕΕ Τ-15/02, *BASF AG κατά Επιτροπής*, και συνεκδικασθείσες υποθ. ΓενΔΕΕ Τ-259/02 έως Τ-264/02 και Τ-271/02, *Raiffeisen Zentralbank Österreich AG και λοιποί κατά Επιτροπής*, Τ:2006:396.

⁴⁶¹ Βλ. το από 05.11.2012 μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου [...]

⁴⁶² Βλ. το από 22.03.2017 μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου [...]

⁴⁶³ Πρόκειται για τα εξής: [...]

⁴⁶⁴ Βλ. την υπ' αριθ. πρωτ. 6871/24.07.2020 επιστολή της εταιρείας με την επωνυμία «[...]», την υπ' αριθ. πρωτ. 7263/11.08.2020 επιστολή της εταιρείας με την επωνυμία «[...]», την υπ' αριθ. πρωτ. 7283/11.08.2020 επιστολή της επιχείρησης [...] και την υπ' αριθ. πρωτ. 8154/18.09.2020 επιστολή της εταιρείας, με την επωνυμία «[...]».

⁴⁶⁵ Βλ. την υπ' αριθ. πρωτ. 6871/24.07.2020 επιστολή της εταιρείας, με την επωνυμία «[...] Α.Ε.» και την υπ' αριθ. πρωτ. 7263/11.08.2020 επιστολή της εταιρείας με την επωνυμία «[...]».

V.2.6.5. Επηρεασμός του εμπορίου μεταξύ κρατών μελών

335. Όπως εκτέθηκε ανωτέρω, η υπό εξέταση συμφωνία, η οποία συνίσταται στον καθορισμό τιμών λιανικής για την πώληση μέσω διαδικτύου συστημάτων οικιακού κλιματισμού και θερμαντικών, καλύπτει το σύνολο της ελληνικής επικράτειας.

336. Περαιτέρω, όπως προαναφέρθηκε οι κάθετες συμφωνίες⁴⁶⁶, οι οποίες καλύπτουν το σύνολο ενός κράτους μέλους και αφορούν προϊόντα που αποτελούν αντικείμενο διασυννοριακών ανταλλαγών, δύνανται να επηρεάσουν το εμπόριο μεταξύ κρατών. Οι συμφωνίες δε, με τις οποίες επιβάλλονται συγκεκριμένες τιμές μεταπώλησης δύνανται να επηρεάσουν άμεσα το εμπόριο μεταξύ κρατών μελών, εφόσον επηρεάζουν τη ροή εισαγωγών – εξαγωγών, καθώς επίσης και να επηρεάσουν τα εμπορικά ρεύματα, με τον ίδιο σχεδόν τρόπο με τις οριζόντιες συμπράξεις.

337. Υπό το πρίσμα των ανωτέρω, η εξεταζόμενη συμφωνία μεταξύ των Γ.Ε. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ ή/ και DELTA DOMESTIC APPLIANCES και των διανομέων τους δύναται καταρχήν να επηρεάσει το εμπόριο μεταξύ των κρατών μελών.

338. Όσον αφορά εν συνεχεία το ποσοτικό κριτήριο του «αισθητού» επηρεασμού του εμπορίου, προκειμένου περί κάθετων συμφωνιών όπως οι εξεταζόμενες στην υπό κρίση υπόθεση, πρέπει να προσδιοριστεί τόσο το συνολικό μερίδιο αγοράς σε οποιαδήποτε σχετική αγορά της Ευρωπαϊκής Ένωσης που επηρεάζεται από τη συμφωνία, όσο και ο συνολικός ετήσιος κύκλος εργασιών που πραγματοποιεί ο προμηθευτής στην Ευρωπαϊκή Ένωση με τα προϊόντα που καλύπτει η συμφωνία.

339. Συναφώς, παρατηρείται καταρχάς ότι ο κύκλος εργασιών που πραγματοποίησαν, κατά το έτος 2019, οι Γ.Ε. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ και DELTA DOMESTIC APPLIANCES ως προμηθευτές εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης με τα προϊόντα που καλύπτει η υπό εξέταση ενιαία συμφωνία ανήλθε στα [...] Ευρώ⁴⁶⁷. Καθίσταται, κατά συνέπεια, σαφές ότι ο κύκλος εργασιών των Γ.Ε. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ και DELTA DOMESTIC APPLIANCES υπολείπεται σημαντικά του ορίου των 40 εκατ. Ευρώ, το οποίο ορίζεται ως μία εκ των δύο σωρευτικών προϋποθέσεων για την συνδρομή του «αισθητού» επηρεασμού του ενδοενοσιακού εμπορίου, κατά τις Κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με την έννοια του επηρεασμού του εμπορίου .

340. Ως προς την έτερη προϋπόθεση του ποσοτικού κριτηρίου, σημειώνεται ότι ο υπολογισμός του μεριδίου της ελεγχόμενης παρουσιάζει σημαντικές δυσχέρειες, καθώς τα διαθέσιμα στοιχεία είναι είτε ελλιπή είτε αποσπασματικά. Ειδικότερα, η Γ.Ε. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ, επικαλούμενη στοιχεία της εταιρείας GfK, εκτιμά ότι η ενιαία οικονομική οντότητα κατείχε, το έτος 2019, μερίδιο αγοράς [...] % στα προϊόντα οικιακού κλιματισμού⁴⁶⁸. Εντούτοις, ερωτηθέντες ανταγωνιστές της ελεγχόμενης υπολογίζουν ότι

⁴⁶⁶ Κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με την έννοια του επηρεασμού του εμπορίου, ό.π., παρ. 88.

⁴⁶⁷ Ήτοι [...] Ευρώ για τα συστήματα οικιακού κλιματισμού και [...] Ευρώ για τα θερμαντικά είδη.

⁴⁶⁸ Βλ. την υπ' αριθ. πρωτ. 11262/31.12.2020 επιστολή της [...].

το μερίδιο στα συγκεκριμένα προϊόντα κυμάνθηκε το 2019 σε χαμηλότερα επίπεδα, ήτοι σε ποσοστό [...] %⁴⁶⁹ ή ακόμα και [...] %⁴⁷⁰.

341. Δεδομένου ότι το μερίδιο αγοράς των Γ.Ε. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ και DELTA DOMESTIC APPLIANCES φαίνεται να υπερβαίνει το όριο του 5%, εκτιμάται ότι ως προς την συμφωνία τους με τους διανομείς τους δεν τυγχάνει εφαρμογής το αρνητικό τεκμήριο απουσίας «αισθητού» επηρεασμού του εμπορίου μεταξύ των κρατών μελών, λαμβανομένου υπόψη ότι τα κριτήρια για την εφαρμογή του τεκμηρίου πρέπει να συντρέχουν σωρευτικά.

342. Εξάλλου, η συγκεκριμένη συμφωνία πρέπει να αξιολογείται εντός του οικονομικού και νομικού πλαισίου, στο οποίο έχει συναφθεί. Όπως διαπιστώνεται εν προκειμένω, η συμφωνία, διά της οποίας οι Γ.Ε. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ και DELTA DOMESTIC APPLIANCES καθόριζαν τις ελάχιστες τιμές μεταπώλησης, μέσω διαδικτύου για τα προϊόντα τους, εντάσσεται σε ένα ευρύτερο δίκτυο παράλληλων ομοειδών συμφωνιών το οποίο, σύμφωνα με τα διαθέσιμα στοιχεία, υπολογίζεται ότι καλύπτει ποσοστό άνω του 50% της αγοράς συστημάτων οικιακού κλιματισμού στην Ελλάδα⁴⁷¹. Ενόψει των σωρευτικών επιπτώσεων του εν λόγω δικτύου παράλληλων συμφωνιών καθορισμού τιμών μεταπώλησης και της ουσιαστικής συμβολής της στο συνολικό αποτέλεσμα του επηρεασμού του εμπορίου, είναι αδιάφορο το γεγονός ότι η επίμαχη συμφωνία ενδέχεται να μην δύναται μεμονωμένα να επηρεάσει αισθητά το εμπόριο μεταξύ κρατών μελών⁴⁷².

343. Για τους λόγους αυτούς, η εξεταζόμενη συμφωνία Γ.Ε. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ και DELTA DOMESTIC APPLIANCES με τους διανομείς της δύναται να επηρεάσει αισθητά το εμπόριο μεταξύ των κρατών μελών και ως εκ τούτου τυγχάνει ως προς αυτήν εφαρμογής το άρθρο 101 ΣΛΕΕ.

V.2.6.6. Ως προς τους ισχυρισμούς της εταιρείας ενώπιον της ΕΑ

344. Με το υπ'αρ. 300/2.6.2021 Υπόμνημά της, το υπ'αρ. 532/4.10.2021 Συμπληρωματικό Υπόμνημα καθώς και κατά την ακροαματική διαδικασία, η Γ.Ε. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ (η οποία έχει πλέον απορροφήσει την DELTA DOMESTIC APPLIANCES, όπως αναφέρθηκε ανωτέρω) ισχυρίστηκε ότι δεν υφίσταται συμφωνία μεταξύ της ίδιας και των διανομέων της για καθορισμό τιμών μεταπώλησης. Η εταιρεία περιέγραψε την κατάσταση που επικρατούσε στην αγορά, κατάσταση η οποία, κατά την ίδια, την οδήγησε στην υιοθέτηση των συγκεκριμένων πρακτικών. Η Γ.Ε. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ ισχυρίστηκε ότι οι

⁴⁶⁹ Βλ. την υπ' αριθ, πρωτ. 10616/14.12.2020 επιστολή της [...].

⁴⁷⁰ Βλ. την υπ' αριθ, πρωτ. 88/07.01.2021 επιστολή της [...], στην οποία επικαλείται δημοσιευμένα στοιχεία της εταιρείας ICAP.

⁴⁷¹ Σύμφωνα με τα στοιχεία της εταιρείας GfK, τα μερίδια αγοράς στη σχετική αγορά συστημάτων οικιακού κλιματισμού για το έτος 2019 ανά ελεγχόμενη επιχείρηση έχουν ως εξής:

(α) Γ.Ε. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ και DELTA DOMESTIC APPLIANCES: [...] % (TOYOTOMI)

(β) FG EUROPE: [...] % (FUJITSU: [...] %, MIDEA: [...] %)

(γ) AHI CARRIER: [...] % (CARRIER: [...] %, TOSHIBA: [...] %)

(δ) ΑΜΟΙΡΙΑΔΗΣ-ΣΑΒΒΙΔΗΣ και Κ. ΚΑΡΥΔΑ: [...] % (MORRIS – δεν διατίθενται στοιχεία για κλιματιστικά F&U και UNITED)

(ε) ΜΑΥΡΟΓΕΝΗΣ: [...] % (GREE – στοιχεία έτους 2018).

⁴⁷² Κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με την έννοια του επηρεασμού του εμπορίου, ό.π., παρ. 49.

πρακτικές που της αποδίδονται είναι μονομερείς ενέργειες της εταιρείας και όχι συμφωνία που εμπίπτει στο άρθρο 1 του Ν. 3959/2011 και ότι, σε όσες περιπτώσεις πράγματι απέστειλε τιμές στα καταστήματα, αυτές ήταν ενδεικτικές μη δεσμευτικές τιμές. Περαιτέρω, ισχυρίστηκε ότι, εκτός από τα αποδεικτικά στοιχεία εις βάρος της εταιρείας, στον φάκελο της ΓΔΑ υπήρχε και μεγάλος αριθμός στοιχείων που δεν επιβεβαίωνε τις παραβατικές πρακτικές που της προσάπτονται, ενώ αμφισβήτησε και την αποδεικτική αξία στοιχείων στα οποία βασίζει την αξιολόγησή της η Επιτροπή, καθώς και την διάρκεια της αποδιδόμενης παράβασης.

345. Κατά την κρίση της Επιτροπής, οι ως άνω ισχυρισμοί πρέπει να απορριφθούν ως αβάσιμοι. Από την συνδυαστική αξιολόγηση του συνόλου των στοιχείων που συλλέχθηκαν από την έρευνα της ΓΔΑ, και τα οποία παρατίθενται ανωτέρω, καθώς και στο σχετικό Παράρτημα, αποδεικνύεται ότι οι Γ. Ε. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ και DELTA DOMESTIC APPLIANCES προέβησαν σε συμφωνία με τους συνεργαζόμενους με αυτές διανομείς με αντικείμενο τον περιορισμό του ανταγωνισμού, διά του καθορισμού των τιμών, στις οποίες μεταπωλούνται μέσω διαδικτύου συστήματα οικιακού κλιματισμού και θερμαντικά είδη. Από το λεκτικό μεγάλου μέρους των αποδεικτικών στοιχείων που συνέλεξε η ΓΔΑ, αποδεικνύεται πέραν πάσης αμφιβολίας ότι οι εταιρείες επέβαλαν συγκεκριμένες τιμές, και δεν πρότειναν απλώς κατώτερες τιμές, στους συνεργαζόμενους με αυτήν λιανοπωλητές, ενώ προκύπτει ότι, τουλάχιστον σε ορισμένες περιπτώσεις, οι λιανοπωλητές εφάρμοζαν αυτές τις τιμές στην πράξη, επιβεβαιώνοντας την ύπαρξη συμφωνίας μεταξύ των μερών (βλ. ιδίως παρ.119, στοιχεία ν), χ), χί), χίι) και χίιι) ανωτέρω).

346. Ακόμη, παρά τους σχετικούς ισχυρισμούς της εταιρείας σχετικά με την μη ύπαρξη αισθητού επηρεασμού του διακοινοτικού εμπορίου, διαπιστώνεται ότι, όπως αναλύεται ενδελεχώς ανωτέρω, ακόμη και εάν ήθελε θεωρηθεί η επίμαχη συμφωνία δεν δύναται μεμονωμένα να επηρεάσει αισθητά το εμπόριο μεταξύ κρατών μελών, αυτός ο επηρεασμός τεκμαίρεται ενόψει των σωρευτικών επιπτώσεων του δικτύου παράλληλων συμφωνιών καθορισμού τιμών μεταπώλησης που υφίστατο στον κλάδο. Τέλος, διαπιστώνεται ότι η εταιρεία δεν τεκμηρίωσε ενώπιον της Επιτροπής κάποια ενδεχόμενη βελτίωση της αποτελεσματικότητας, η οποία να δικαιολογεί την ως άνω περιγραφείσα παράβαση του άρθρου 1 παρ. 1 του ν. 3959/2011.

347. Η Γ. Ε. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ προέβαλε επιπλέον ένσταση παραβίασης των δικαιωμάτων αμόνης της, ισχυριζόμενη ότι η μη χορήγηση πρόσβασης της εταιρείας στα υπομνήματα των λοιπών εμπλεκόμενων μερών προ της ακροαματικής διαδικασίας, καθώς και στο πλήρες, εμπιστευτικό, κείμενο της Εισήγησης παραβίασε τα δικαιώματα πρόσβασης στο φάκελο και προτέρας ακροάσεως. Η Επιτροπή επισημαίνει συναφώς ότι στην εταιρεία Γ. Ε. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ, όπως και σε όλες οι εμπλεκόμενες εταιρείες, παρασχέθηκε πλήρως η δυνατότητα πρόσβασης στον φάκελο, σύμφωνα με την διαδικασία που προβλέπεται στο άρθρο 15 του Κανονισμού Λειτουργίας και Διαχείρισης της ΕΑ. Πράγματι, προ της κατάθεσης Υπομνήματος, η εταιρεία ζήτησε και έλαβε πρόσβαση σε όλα τα στοιχεία του φακέλου, τα οποία αφορούν την στοιχειοθέτηση της παράβασης ως προς την ίδια. Περαιτέρω, η εταιρεία, όπως και όλες οι εμπλεκόμενες εταιρείες, έλαβαν, μετά το πέρας της ακροαματικής διαδικασίας και πριν από την υποβολή των Συμπληρωματικών τους

Υπομνημάτων, πρόσβαση στα μη απόρρητα⁴⁷³ τμήματα των υπομνημάτων των λοιπών μερών, κατά το μέρος που αυτά περιείχαν στοιχεία που θα μπορούσε να θεωρηθεί ότι αφορούν τις λοιπές εταιρείες. Ενόψει των ανωτέρω, η ένσταση της εταιρείας θα πρέπει να απορριφθεί.

V.2.7. ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΛΕΒΗΤΩΝ Α.Β.Ε.Ε.

V.2.7.1. Συμφωνία μεταξύ επιχειρήσεων

348. Με βάση τα προεκτεθέντα⁴⁷⁴, στην προκειμένη περίπτωση, τόσο η ΜΑΒΙΑ, όσο και τα μέλη του δικτύου διανομής της ασκούν οικονομική δραστηριότητα και, ως εκ τούτου, λογίζονται ως επιχειρήσεις υπό την έννοια των διατάξεων περί ανταγωνισμού.

349. Περαιτέρω, στοιχειοθετείται εν προκειμένω η ύπαρξη συμφωνίας μεταξύ της ανωτέρω ελεγχόμενης και των διανομέων της. Ειδικότερα, μολονότι δεν προκύπτει ρητή συμφωνία, ωστόσο η ύπαρξη της σύμπτωσης των δηλώσεων βουλήσεως των μερών, αποδεικνύεται, εκ του ότι η πολιτική της ΜΑΒΙΑ καθώς και οι οδηγίες και κατευθύνσεις της, που υπέχουν θέση «πρότασης» για σύναψη σύμβασης, υιοθετούνται από τους διανομείς της, γεγονός το οποίο πρακτικά υπερακοντίζει την έλλειψη ρητής δήλωσης βούλησης εκ μέρους τους και εξικνείται μέχρι του σημείου της ταύτισης της συμπεριφοράς τους προς την «αποδοχή» της πρότασης που τους έχει απευθυνθεί. Περαιτέρω τα παραγωγικά αίτια της βούλησης των διανομέων δεν ασκούν επιρροή στην εδώ εκφερόμενη κρίση.

350. Ειδικότερα, τα μέτρα εξαναγκασμού που έχει θέσει σε εφαρμογή η ΜΑΒΙΑ με σκοπό την επιβολή της μονομερούς πολιτικής της για τον καθορισμό των τιμών μεταπώλησης των προϊόντων της, ακόμα και ελλείψει της ρητής συναίνεσης των λιανοπωλητών, επαρκούν για τη στοιχειοθέτηση της σιωπηρής συναίνεσής τους με την εν λόγω μονομερή πολιτική⁴⁷⁵. Τα συγκεκριμένα μέτρα εξαναγκασμού, τα οποία συνίστανται στην υλοποίηση ενός συστήματος ελέγχου, οχλήσεων και απειλής κυρώσεων σε περίπτωση μη συμμόρφωσης, αποδεικνύονται βάσει των στοιχείων που παρατέθηκαν στην υπό IV.7 ενότητα και εξειδικεύονται αμέσως παρακάτω.

V.2.7.2. Καθορισμός τιμών μεταπώλησης

351. Από τα στοιχεία του φακέλου, όπως αυτά εξετάθησαν στην υπό IV.7 ενότητα, συνάγεται ότι η ΜΑΒΙΑ είχε υιοθετήσει μια συστηματική πολιτική καθορισμού του επιπέδου των τιμών μεταπώλησης των προϊόντων της, τα οποία διατίθεντο στους καταναλωτές μέσω του διαδικτύου. Με τον τρόπο αυτό, περιόριζαν την ελευθερία των διανομέων λιανικής πώλησης των προϊόντων τους να αποφασίζουν και καθορίζουν οι ίδιοι, ανεξάρτητα από τυχόν πιέσεις από την ελεγχόμενη, τις τιμές, στις οποίες πωλούσαν τα συμβατικά προϊόντα μέσω των διαδικτυακών καταστημάτων λιανικής πώλησης (e-shops).

⁴⁷³ Βλ. άρθρο 15, παρ. 7 του Κανονισμού Λειτουργίας και Διαχείρισης της ΕΑ.

⁴⁷⁴ Βλ. Ενότητα II.7 ανωτέρω.

⁴⁷⁵ Βλ. Κατευθυντήριες γραμμές για τους κάθετους περιορισμούς [2010] ΕΕ C 130/1, παρ. 25 περίπτ. α'.

352. Συγκεκριμένα, από περισσότερα μηνύματα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου που συνελέγησαν, κατά τον επιτόπιο έλεγχο, που διενεργήθηκε στα γραφεία της εταιρείας, προκύπτει ότι η MABIA κοινοποιούσε στο δίκτυο συνεργατών της καταλόγους στους οποίους αναγράφονταν οι τιμές λιανικής που οι τελευταίοι όφειλαν να χρεώνουν, κατά την πώληση, μέσω διαδικτύου λεβήτων θέρμανσης. Οι τιμοκατάλογοι αυτοί αφορούσαν κωδικούς προϊόντων που αντιστοιχούσαν σε διάφορους τύπους λεβήτων του ίδιου σήματος (πετρελαίου, ξύλου, πέλλετ).

353. Σε περιπτώσεις, κατά τις οποίες η MABIA διαπίστωνε αποκλίσεις από τις καθορισμένες ελάχιστες τιμές προέβαινε σε οχλήσεις, μέσω μηνυμάτων ηλεκτρονικού ταχυδρομείου ή τηλεφωνικώς προς όσους εκ των λιανοπωλητών δεν συμμορφώνονταν, απαιτώντας τη διόρθωση των τιμών που αναγράφονταν στα ηλεκτρονικά καταστήματα των τελευταίων ή/ και σε ιστοσελίδες σύγκρισης τιμών και την ευθυγράμμισή τους με τους τιμοκαταλόγους. Συχνά η ελεγχόμενη έτασσε στους συνεργάτες της συγκεκριμένη προθεσμία για την αναπροσαρμογή των τιμών ή ζητούσε από αυτούς να προβούν στις ανάλογες ενέργειες «άμεσα». Από τα διαθέσιμα στοιχεία δεν προκύπτει η απειλή συγκεκριμένων κυρώσεων, πέραν μιας γενικής αναφοράς στην πρόθεση της MABIA «να προβεί σε όλες τις νόμιμες ενέργειες προκειμένου να προασπίσει τα συμφέροντά της»⁴⁷⁶.

354. Παρατηρείται επιπλέον ότι, σε ορισμένες περιπτώσεις, μέλη του δικτύου λιανοπωλητών της MABIA ενημέρωναν τα στελέχη της για τυχόν αποκλίσεις ανταγωνιστικών διαδικτυακών καταστημάτων από τα καθορισμένα επίπεδα τιμών. Η στενή αυτή παρακολούθηση των τιμών μεγιστοποιούσε τα αποτελέσματα της παρεμβατικής πολιτικής που υιοθετούσε η MABIA ως προς τις τιμές λιανικής στις, οποίες πωλούνταν τα προϊόντα της.

355. Τέλος, για λόγους πληρότητας επισημαίνεται ότι το γεγονός ότι η MABIA στην αλληλογραφία της με τους συνεργαζόμενους λιανοπωλητές ενίοτε χαρακτηρίζει τις κοινοποιούμενες τιμές ως «ενδεικτικές» ή «προτεινόμενες» δεν αναιρεί το δεσμευτικό τους χαρακτήρα. Από το διαθέσιμο αποδεικτικό υλικό καθίσταται σαφές ότι οι τιμές αυτές λειτουργούσαν αποδεδειγμένα ως εστιακό σημείο για τα διαδικτυακά καταστήματα λιανικής, καθώς στην πράξη ανάγονταν σε καθορισμένες τιμές μεταπώλησης μέσω των μέτρων εξαναγκασμού που συστηματικά μετερχόταν, κατά τα ανωτέρω η ελεγχόμενη⁴⁷⁷.

356. Ως εκ τούτου, από τη συνδυαστική θεώρηση των διαθέσιμων στοιχείων, αποδεικνύεται επαρκώς κατά το νόμο, η ύπαρξη συμφωνίας μεταξύ της MABIA και συνεργαζόμενων λιανοπωλητών, η οποία έχει ως αντικείμενο τον περιορισμό του ανταγωνισμού, διά του καθορισμού των τιμών, στις οποίες μεταπωλούνται, μέσω διαδικτύου λέβητες θέρμανσης, κατά παράβαση του άρθρου 1 παρ. 1 του ν. 3959/2011.

⁴⁷⁶ Βλ. το από 12.09.2016 μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου [...]

⁴⁷⁷ Βλ. σχετικά ΔΕΕ C-260/07, *Pedro IV Servicios SL κατά Total España SA*, EU:C:2009:215, σκ. 80 («στο αιτούν δικαστήριο απόκειται να εξετάσει αν ο μεταπωλητής έχει πραγματική δυνατότητα να μειώσει αυτή την προτεινόμενη τιμή πώλησης. Το δικαστήριο αυτό οφείλει, μεταξύ άλλων, να εξακριβώσει αν, στην πραγματικότητα, αυτή η τιμή πώλησης στο κοινό επιβλήθηκε εμμέσως ή με συγκεκριμένα μέσα, όπως π.χ. με τον καθορισμό του σχετικού περιθωρίου του μεταπωλητή ή του ανώτατου ορίου των μειώσεων που μπορεί να χορηγήσει με βάση την προτεινόμενη τιμή, με απειλές, με εκφοβισμό, με προειδοποιήσεις, με κυρώσεις ή μέτρα παρακίνησης»).

357. Περαιτέρω, η διαπιστωθείσα πρακτική συνιστά περιορισμό ιδιαίτερης σοβαρότητας υπό την έννοια του άρθρου 4 περίπτ. α' του Κανονισμού (ΕΕ) 330/2010, μη δυνάμενο να επωφεληθεί από το ευεργέτημα της απαλλαγής κατά κατηγορία που χορηγεί ο Κανονισμός, αλλά ούτε και από τον «ασφαλή λιμένα» που ισχύει για τις συμφωνίες ήσσονος σημασίας, με βάση τη σχετική Ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής⁴⁷⁸. Σε κάθε περίπτωση, εναπόκειται στην ελεγχόμενη να τεκμηριώσει ενδεχόμενη βελτίωση της αποτελεσματικότητας η οποία προκύπτει από την εισαγωγή του διαπιστωθέντα περιορισμού ιδιαίτερης σοβαρότητας και να αποδείξει ότι γενικώς πληρούνται όλες οι προϋποθέσεις των άρθρων 1 παρ. 3 του ν. 3959/2011⁴⁷⁹.

V.2.7.3. Διάρκεια της παράβασης

358. Από τα διαθέσιμα αποδεικτικά στοιχεία προκύπτει ότι η MABIA εφήρμωσε την ανωτέρω περιγραφείσα πολιτική καθορισμού τιμών μεταπώλησης τουλάχιστον κατά το χρονικό διάστημα από τις 23.11.2015⁴⁸⁰ έως τις 14.12.2017⁴⁸¹.

V.2.7.4. Επηρεασμός του εμπορίου μεταξύ κρατών μελών

359. Όπως εκτέθηκε ανωτέρω, η υπό εξέταση συμφωνία, η οποία συνίσταται στον καθορισμό τιμών λιανικής για την πώληση μέσω διαδικτύου λεβήτων θέρμανσης, καλύπτει το σύνολο της ελληνικής επικράτειας.

360. Περαιτέρω, όπως προαναφέρθηκε οι κάθετες συμφωνίες⁴⁸², οι οποίες καλύπτουν το σύνολο ενός κράτους μέλους και αφορούν προϊόντα που αποτελούν αντικείμενο διασυνοριακών ανταλλαγών, δύνανται να επηρεάσουν το εμπόριο μεταξύ κρατών. Οι συμφωνίες δε, με τις οποίες επιβάλλονται συγκεκριμένες τιμές μεταπώλησης δύνανται να επηρεάσουν άμεσα το εμπόριο μεταξύ κρατών μελών, εφόσον επηρεάζουν τη ροή εισαγωγών – εξαγωγών, καθώς επίσης και να επηρεάσουν τα εμπορικά ρεύματα, με τον ίδιο σχεδόν τρόπο με τις οριζόντιες συμπράξεις.

361. Υπό το πρίσμα των ανωτέρω, η εξεταζόμενη συμφωνία μεταξύ της MABIA και των διανομέων της δύναται καταρχήν να επηρεάσει το εμπόριο μεταξύ των κρατών μελών.

362. Όσον αφορά εν συνεχεία το ποσοτικό κριτήριο του «αισθητού» επηρεασμού του εμπορίου, προκειμένου περί κάθετων συμφωνιών όπως οι εξεταζόμενες στην υπό κρίση υπόθεση, πρέπει να προσδιοριστεί τόσο το συνολικό μερίδιο αγοράς σε οποιαδήποτε σχετική αγορά της Ευρωπαϊκής Ένωσης που επηρεάζεται από τη συμφωνία, όσο και ο συνολικός ετήσιος κύκλος εργασιών που πραγματοποιεί ο προμηθευτής στην Ευρωπαϊκή Ένωση με τα προϊόντα που καλύπτει η συμφωνία.

⁴⁷⁸ Ανακοίνωση της Επιτροπής – Ανακοίνωση σχετικά με τις συμφωνίες ήσσονος σημασίας, οι οποίες δεν περιορίζουν σημαντικά τον ανταγωνισμό, σύμφωνα με το άρθρο 101 παράγραφος 1 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ανακοίνωση de minimis) [2014] ΕΕ C 291/1, παρ. 13.

⁴⁷⁹ Άρθρο 4 του ν. 3959/2011. Βλ. επίσης Κατευθυντήριες γραμμές για τους κάθετους περιορισμούς [2010] ΕΕ C 130/1, παρ. 47.

⁴⁸⁰ [...]

⁴⁸¹ Βλ. την από 14.12.2017 εσωτερική ηλεκτρονική αλληλογραφία [...]

⁴⁸² Κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με την έννοια του επηρεασμού του εμπορίου, ό.π., παρ. 88.

363. Συναφώς, παρατηρείται καταρχάς ότι ο κύκλος εργασιών που πραγματοποίησε, κατά το έτος 2019, η ΜΑΒΙΑ ως προμηθευτής εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης με τα προϊόντα που καλύπτει η υπό εξέταση κάθετη συμφωνία ανήλθε στα [...] Ευρώ. Καθίσταται, κατά συνέπεια, σαφές ότι ο κύκλος εργασιών της ΜΑΒΙΑ υπολείπεται σημαντικά του ορίου των 40 εκατ. Ευρώ, το οποίο ορίζεται ως μία εκ των δύο σωρευτικών προϋποθέσεων για την συνδρομή του «αισθητού» επηρεασμού του ενδοενοσιακού εμπορίου, κατά τις Κατευθυντήριες γραμμές, σχετικά με την έννοια του επηρεασμού του εμπορίου.

364. Ως προς την έτερη προϋπόθεση του ποσοτικού κριτηρίου, σημειώνεται ότι ο υπολογισμός του μεριδίου αγοράς της ελεγχόμενης παρουσιάζει σημαντικές δυσχέρειες, καθώς τα διαθέσιμα στοιχεία είναι ελλιπή. Ειδικότερα, η ελεγχόμενη δεν έχει παράσχει σαφή στοιχεία σχετικά με το μερίδιό της, ενώ δεν έχει καταστεί δυνατό να συλλεχθούν αξιόπιστες πληροφορίες για το συνολικό μέγεθος της αγοράς, προκειμένου η Υπηρεσία να προχωρήσει αυτοτελώς στον υπολογισμό του.

365. Λαμβανομένου, ωστόσο, υπόψη του μικρού κύκλου εργασιών της εταιρείας, σε συνδυασμό με τον μεγάλο αριθμό ανταγωνιστριών εταιρειών, οι οποίες δραστηριοποιούνται στην αγορά των επίμαχων προϊόντων με πολλά διαφορετικά σήματα, εκτιμάται ότι το μερίδιο της ΜΑΒΙΑ δεν δύναται να υπερβαίνει το 5% και ως εκ τούτου δεν πληρούται και η δεύτερη προϋπόθεση για τη διαπίστωση του «αισθητού» επηρεασμού του ενδοενοσιακού εμπορίου.

366. Ούτω, η εξεταζόμενη συμφωνία της ΜΑΒΙΑ με τους διανομείς της δεν δύναται να επηρεάσει αισθητά το εμπόριο μεταξύ των κρατών μελών και ως εκ τούτου δεν τυγχάνει εν προκειμένω εφαρμογής το άρθρο 101 ΣΛΕΕ.

V.2.7.5. Ως προς τους ισχυρισμούς της εταιρείας ενώπιον της ΕΑ

367. Με το υπ'αρ. 312/4.6.2021 Υπόμνημά της, την υπ' αρ. 331/14.6.2021 Προσθήκη, το υπ' αρ. 543/5.10.2021 Συμπληρωματικό Υπόμνημα, καθώς και κατά την ακροαματική διαδικασία, η ΜΑΒΙΑ δεν αρνήθηκε την αποδιδόμενη εις βάρος της κατηγορία, ούτε ως προς την ουσία ούτε ως προς την χρονική διάρκεια αυτής. Η εταιρεία περιέγραψε την κατάσταση που επικρατούσε στην αγορά, κατάσταση η οποία, κατά την ίδια, την οδήγησε στην υιοθέτηση των συγκεκριμένων πρακτικών και τόνισε την, κατά την γνώμη της, μειωμένη σοβαρότητα της παράβασης λόγω της έλλειψης οικονομικής ισχύος της εταιρείας, καθώς και την έλλειψη οικονομικού οφέλους για την ίδια. Επιπλέον, επικαλέστηκε το γεγονός ότι δεν έχει υποπέσει στο παρελθόν σε καμία παράβαση του δικαίου του ανταγωνισμού ούτε έχει αποτελέσει αντικείμενο έρευνας της ΕΑ, υπογράμμισε την άγνοιά της σχετικά με το γεγονός ότι επρόκειτο για παραβατική πρακτική κατά τον χρόνο διάπραξής της, ενώ τόνισε ότι η πρακτική είχε παύσει ήδη πριν από την έναρξη της έρευνας της Επιτροπής. Η εταιρεία ισχυρίστηκε ότι, πάντως, δεν είχε θέσει σε εφαρμογή σύστημα παρακολούθησης τιμών, αλλά αναγνώρισε ότι η πρακτική καθορισμού τιμών μεταπώλησης με την μορφή ελάχιστων τιμών, την οποία ακολούθησε για την περίοδο από 23.11.2015 έως 14.12.2017, αποτελεί παραβατική συμπεριφορά, αντίθετη προς το άρθρο 1 του ν. 3959/2011.

368. Οι ως άνω ισχυρισμοί, οι οποίοι δεν αφορούν την στοιχειοθέτηση της παράβασης, όπως αυτή καταγράφεται στις αμέσως ανωτέρω ενότητες, λαμβάνονται υπόψη από την Επιτροπή κατά την επιμέτρηση του προστίμου.

V.2.8. Δ. ΜΑΥΡΟΓΕΝΗΣ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ ΚΛΙΜΑΤΙΣΜΟΥ

V.2.8.1. Συμφωνία μεταξύ επιχειρήσεων

369. Με βάση τα προεκτεθέντα⁴⁸³, στην προκειμένη περίπτωση, τόσο η ΜΑΥΡΟΓΕΝΗΣ, όσο και τα μέλη του δικτύου διανομής της ασκούν οικονομική δραστηριότητα και, ως εκ τούτου, λογίζονται ως επιχειρήσεις υπό την έννοια των διατάξεων περί ανταγωνισμού.

370. Περαιτέρω, στοιχειοθετείται η ύπαρξη «συμφωνίας» μεταξύ της προμηθεύτριας ΜΑΥΡΟΓΕΝΗΣ και των διανομέων της. Ειδικότερα, μολονότι δεν προκύπτει ρητή συμφωνία, ωστόσο η ύπαρξη της σύμπτωσης των δηλώσεων βουλήσεως των μερών, αποδεικνύεται, εκ του ότι η πολιτική της ΜΑΥΡΟΓΕΝΗΣ καθώς και οι οδηγίες και κατευθύνσεις της, που υπέχουν θέση «πρότασης» για σύναψη σύμβασης, υιοθετούνται από τους διανομείς της, γεγονός το οποίο πρακτικά υπερακοντίζει την έλλειψη ρητής δήλωσης βούλησης εκ μέρους τους και εξικνείται μέχρι του σημείου της ταύτισης της συμπεριφοράς τους προς την «αποδοχή» της πρότασης που τους έχει απευθυνθεί. Περαιτέρω τα παραγωγικά αίτια της βούλησης των διανομέων δεν ασκούν επιρροή στην εδώ εκφερόμενη κρίση.

371. Ειδικότερα, τα μέτρα εξαναγκασμού που έχει θέσει σε εφαρμογή η ΜΑΥΡΟΓΕΝΗΣ, με σκοπό την επιβολή της μονομερούς πολιτικής, της για τον καθορισμό των τιμών μεταπώλησης των προϊόντων της, ακόμα και ελλείψει της ρητής συναίνεσης των λιανοπωλητών, επαρκούν για τη στοιχειοθέτηση της σιωπηρής συναίνεσής τους με την εν λόγω μονομερή πολιτική⁴⁸⁴. Τα συγκεκριμένα μέτρα εξαναγκασμού, τα οποία συνίστανται στην υλοποίηση ενός συστήματος ελέγχου, οχλήσεων και απειλής κυρώσεων σε περίπτωση μη συμμόρφωσης, αποδεικνύονται βάσει των στοιχείων που παρατέθηκαν στην υπό IV.8 ενότητα και εξειδικεύονται αμέσως παρακάτω.

VI.2.8.2. Καθορισμός τιμών μεταπώλησης

372. Από τα στοιχεία του φακέλου, όπως αυτά εξετάθησαν στην υπό IV.8 ενότητα, συνάγεται ότι η ΜΑΥΡΟΓΕΝΗΣ είχε υιοθετήσει μια συστηματική πολιτική καθορισμού του επιπέδου των τιμών μεταπώλησης των προϊόντων της, τα οποία διατίθεντο στους καταναλωτές μέσω του διαδικτύου. Με τον τρόπο αυτό, περιόριζε την ελευθερία των διανομέων των προϊόντων της να αποφασίζουν και καθορίζουν οι ίδιοι, ανεξάρτητα και ανεπηρέαστα από τυχόν πιέσεις τις τιμές, στις οποίες πωλούσαν τα συμβατικά προϊόντα μέσω των διαδικτυακών καταστημάτων λιανικής πώλησης (e-shops).

373. Συγκεκριμένα, από περισσότερα μηνύματα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου που συνελέγησαν, κατά τον επιτόπιο έλεγχο που διενεργήθηκε στα γραφεία της εταιρείας,

⁴⁸³ Βλ. Ενότητα II.8 ανωτέρω.

⁴⁸⁴ Βλ. Κατευθυντήριες γραμμές για τους κάθετους περιορισμούς [2010] ΕΕ C 130/1, παρ. 25 περίπτ. α'.

προκύπτει ότι η ΜΑΥΡΟΓΕΝΗΣ κοινοποιούσε στο δίκτυο συνεργατών της τις τιμές λιανικής που οι τελευταίοι όφειλαν να χρεώνουν, κατά την πώληση μέσω διαδικτύου συγκεκριμένων προϊόντων, όπως συστημάτων οικιακού κλιματισμού και αφυγραντήρων.

374. Από εσωτερική δε ηλεκτρονική αλληλογραφία προκύπτει ότι η ΜΑΥΡΟΓΕΝΗΣ είχε υιοθετήσει ένα πρόγραμμα επιβράβευσης των πωλητών της, κατά το οποίο οι τελευταίοι εισέπρατταν συγκεκριμένο ποσό ως ετήσιο μόνους, υπό την προϋπόθεση ότι τα φαινόμενα αποκλίσεων από τις ελάχιστες τιμές Internet δεν υπερέβαιναν συγκεκριμένα προκαθορισμένα όρια, ως προς τη συχνότητα και τη διάρκειά τους⁴⁸⁵. Περαιτέρω, η ελεγχόμενη είχε θέσει σε εφαρμογή σύστημα καθημερινής παρακολούθησης του διαδικτύου, και συγκεκριμένα ιστοσελίδων σύγκρισης τιμών, προς εντοπισμό των συνεργατών που πωλούσαν σε μειωμένες τιμές, στο πλαίσιο του οποίου υπάλληλοι της εταιρείας υπέβαλλαν προς τα ανώτερα στελέχη της αναλυτική αναφορά τυχόν αποκλίσεων από τις καθορισμένες τιμές λιανικής.

375. Παρατηρείται ακόμα ότι, σε ορισμένες περιπτώσεις, μέλη του δικτύου λιανοπωλητών της ΜΑΥΡΟΓΕΝΗΣ ενημέρωναν τα στελέχη για τυχόν αποκλίσεις ανταγωνιστικών διαδικτυακών καταστημάτων από τα καθορισμένα επίπεδα τιμών. Η στενή αυτή παρακολούθηση των τιμών μεγιστοποιούσε τα αποτελέσματα της παρεμβατικής πολιτικής που υιοθετούσε η ΜΑΥΡΟΓΕΝΗΣ ως προς τις τιμές λιανικής, στις οποίες πωλούνταν τα προϊόντα της.

376. Σε περιπτώσεις κατά τις οποίες η ΜΑΥΡΟΓΕΝΗΣ διαπίστωνε ότι ένας λιανοπωλητής δεν συμμορφωνόταν, προέβαινε σε οχλήσεις προς αυτόν, απαιτώντας τη διόρθωση των τιμών που αναγράφονταν στο ηλεκτρονικό κατάστημά του. Κατά τον επιτόπιο έλεγχο συνελέγησαν επίσης μηνύματα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου μεταξύ της ΜΑΥΡΟΓΕΝΗΣ και συνεργαζόμενων ηλεκτρονικών καταστημάτων, τα οποία σχετίζονταν με την επιβολή συγκεκριμένου επιπέδου τιμών λιανικής. Εξάλλου, όπως έχουν επισημάνει σε επιστολές τους προς την Υπηρεσία λιανοπωλητές που συνεργάζονται με την ελεγχόμενη, η σχετική επικοινωνία λάμβανε χώρα κατά κύριο λόγο προφορικά⁴⁸⁶.

377. Επιπρόσθετα, έχει ανευρεθεί εκτεταμένη εσωτερική αλληλογραφία, διά της οποίας υπάλληλοι και πωλητές της ΜΑΥΡΟΓΕΝΗΣ εντέλλονταν να οχλήσουν όσα ηλεκτρονικά καταστήματα εφήρμοζαν μειωμένες τιμές στο διαδίκτυο, προκειμένου να επιβάλουν την τήρηση των καθορισμένων τιμών. Στο ίδιο πλαίσιο, τα ανώτερα στελέχη της ελεγχόμενης ενημερώνονταν, σχετικά με την προσέγγιση των μη συμμορφούμενων συνεργατών και την πρόθεση των τελευταίων να συμμορφωθούν με την τιμολογιακή πολιτική της.

378. Ως εκ τούτου, από τη συνδυαστική αξιολόγηση των διαθέσιμων στοιχείων, αποδεικνύεται επαρκώς, κατά το νόμο, η ύπαρξη συμφωνίας μεταξύ της ΜΑΥΡΟΓΕΝΗΣ και συνεργαζόμενων λιανοπωλητών, η οποία έχει ως αντικείμενο τον περιορισμό του ανταγωνισμού, διά του καθορισμού των τιμών, στις οποίες θα μεταπωλούνται μέσω

⁴⁸⁵ Βλ. το από 13.02.2017 μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου [...]

⁴⁸⁶ Βλ. την υπ' αριθ. πρωτ. 7289/11.08.2020 επιστολή της επιχείρησης [...] και την υπ' αριθ. πρωτ. 8154/18.09.2020 επιστολή της εταιρείας με την επωνυμία [...]

διαδικτύου ορισμένα προϊόντα, όπως συστήματα οικιακού κλιματισμού και αφυγραντήρες, κατά παράβαση του άρθρου 1 παρ. 1 του ν. 3959/2011.

379. Περαιτέρω, η διαπιστωθείσα πρακτική συνιστά περιορισμό ιδιαίτερης σοβαρότητας, υπό την έννοια του άρθρου 4 περίπτ. α' του Κανονισμού (ΕΕ) 330/2010, μη δυνάμενο να επωφεληθεί από το ευεργέτημα της απαλλαγής κατά κατηγορία που χορηγεί ο Κανονισμός, αλλά ούτε και από τον «ασφαλή λιμένα» που ισχύει για τις συμφωνίες ήσσονος σημασίας, με βάση τη σχετική Ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής⁴⁸⁷. Σε κάθε περίπτωση, εναπόκειται στην ελεγχόμενη να τεκμηριώσει ενδεχόμενη βελτίωση της αποτελεσματικότητας η οποία προκύπτει από την εισαγωγή του διαπιστωθέντα περιορισμού ιδιαίτερης σοβαρότητας και να αποδείξει ότι γενικώς πληρούνται όλες οι προϋποθέσεις των άρθρων 1 παρ. 3 του ν. 3959/2011 και 101 παρ. 3 ΣΛΕΕ⁴⁸⁸.

V.2.8.3. Ενιαία και διαρκής παράβαση

380. Η πολιτική καθορισμού τιμών μεταπώλησης που υιοθέτησε κατά τα ανωτέρω η ΜΑΥΡΟΓΕΝΗΣ συνιστά μια ενιαία και διαρκή παράβαση. Οι σχετικές ενέργειες της ελεγχόμενης εμφανίζουν μεταξύ τους δεσμό συμπληρωματικότητας, εντάσσονται δηλαδή εντός ενός «συνολικού σχεδίου», καθόσον επεδίωκαν τον ίδιο σκοπό, ήτοι τη σταθεροποίηση ή αύξηση του επιπέδου των τιμών λιανικής, στις οποίες διατίθεντο μέσω διαδικτύου τα προϊόντα της. Σύμφωνα με τα στοιχεία του φακέλου, οι ενέργειες της ΜΑΥΡΟΓΕΝΗΣ, συνιστάμενες σε μια ευρύτερη στρατηγική λήψης μέτρων παρακολούθησης και εξαναγκασμού, κατέτειναν συνολικά στο να αποτρέπουν τους συνεργάτες – λιανοπωλητές από το να αποφασίζουν οι ίδιοι, ανεξάρτητα και ανεπηρέαστα από οιασδήποτε φύσεως πιέσεις, τις τιμές πώλησης των επίμαχων προϊόντων στα ηλεκτρονικά τους καταστήματα, επιβάλλοντας κατ' αποτέλεσμα την ευθυγράμμισή τους με τους τιμοκαταλόγους που κοινοποιούσε η ελεγχόμενη. Το συμπέρασμα αυτό ενισχύεται από το γεγονός ότι για το σκοπό της υλοποίησης του αντι-ανταγωνιστικού σχεδίου υιοθετήθηκαν συγκεκριμένες μέθοδοι, οι οποίες επαναλαμβάνονταν σταθερά, καθ' όλη την υπό εξέταση περίοδο, ενώ για λογαριασμό της ελεγχόμενης εμπλέκονταν επί της ουσίας τα ίδια φυσικά πρόσωπα, κατά κύριο λόγο υπάλληλοί της ελεγχόμενης, οι οποίοι συνέδραμαν στην υλοποίηση του σχεδίου της⁴⁸⁹.

381. Δεδομένου ότι, βάσει της προηγηθείσας ανάλυσης, η συνεχής συμπεριφορά της ΜΑΥΡΟΓΕΝΗΣ χαρακτηρίζεται από έναν και τον αυτό σκοπό, θα ήταν τεχνητή η απόπειρα να υποδιαιρεθεί, αναλυόμενη σε πλείονες και χωριστές παραβάσεις ανάλογα με τα επιμέρους προϊόντα, τα οποία επηρεάζονται, κατά περίπτωση, από την εξεταζόμενη πολιτική καθορισμού τιμών μεταπώλησης⁴⁹⁰.

⁴⁸⁷ Ανακοίνωση της Επιτροπής – Ανακοίνωση σχετικά με τις συμφωνίες ήσσονος σημασίας οι οποίες δεν περιορίζουν σημαντικά τον ανταγωνισμό σύμφωνα με το άρθρο 101 παράγραφος 1 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ανακοίνωση de minimis) [2014] ΕΕ C 291/1, παρ. 13.

⁴⁸⁸ Άρθρο 4 του ν. 3959/2011 και άρθρο 2 του Κανονισμού (ΕΚ) 1/2003. Βλ. επίσης Κατευθυντήριες γραμμές για τους κάθετους περιορισμούς [2010] ΕΕ C 130/1, παρ. 47.

⁴⁸⁹ Πρβλ. υπόθ. ΑΤ.40181 – *Philips*, απόφαση της Ε.Επ. της 24.07.2018, σκ. 57.

⁴⁹⁰ Βλ. σχετικά ΓενΔΕΕ T-410/09, *Almamet GmbH Handel mit Spänen und Pulvern aus Metall κατά Επιτροπής*, σκ. 170-175. Για την ίδια προσέγγιση, βλ. τις προγενέστερες υποθέσεις ΓενΔΕΕ T-15/02,

V.2.8.4. Διάρκεια της παράβασης

382. Από τα διαθέσιμα στοιχεία προκύπτει ότι η ΜΑΥΡΟΓΕΝΗΣ εφήρμοσε την ανωτέρω περιγραφείσα πολιτική καθορισμού τιμών μεταπώλησης, τουλάχιστον κατά το χρονικό διάστημα από τις 19.05.2011⁴⁹¹ έως τις 06.02.2019⁴⁹².

V.2.8.5. Επηρεασμός του εμπορίου μεταξύ κρατών μελών

383. Όπως εκτέθηκε ανωτέρω, η υπό εξέταση συμφωνία, η οποία συνίσταται στον καθορισμό τιμών λιανικής για την πώληση μέσω διαδικτύου συστημάτων οικιακού κλιματισμού και αφυγραντήρων, καλύπτει το σύνολο της ελληνικής επικράτειας.

384. Περαιτέρω, όπως προαναφέρθηκε οι κάθετες συμφωνίες⁴⁹³, οι οποίες καλύπτουν το σύνολο ενός κράτους μέλους και αφορούν προϊόντα που αποτελούν αντικείμενο διασυνοριακών ανταλλαγών, δύνανται να επηρεάσουν το εμπόριο μεταξύ κρατών. Οι συμφωνίες δε, με τις οποίες επιβάλλονται συγκεκριμένες τιμές μεταπώλησης δύνανται να επηρεάσουν άμεσα το εμπόριο μεταξύ κρατών μελών, εφόσον επηρεάζουν τη ροή εισαγωγών – εξαγωγών, καθώς επίσης και να επηρεάσουν τα εμπορικά ρεύματα, με τον ίδιο σχεδόν τρόπο με τις οριζόντιες συμπράξεις.

385. Υπό το πρίσμα των ανωτέρω, η εξεταζόμενη συμφωνία μεταξύ της ΜΑΥΡΟΓΕΝΗΣ και των διανομέων τους δύναται καταρχήν να επηρεάσει το εμπόριο μεταξύ των κρατών μελών.

386. Όσον αφορά εν συνεχεία το ποσοτικό κριτήριο του «αισθητού» επηρεασμού του εμπορίου, προκειμένου περί κάθετων συμφωνιών όπως οι εξεταζόμενες στην υπό κρίση υπόθεση, πρέπει να προσδιοριστεί τόσο το συνολικό μερίδιο αγοράς, σε οποιαδήποτε σχετική αγορά της Ευρωπαϊκής Ένωσης που επηρεάζεται από τη συμφωνία, όσο και ο συνολικός ετήσιος κύκλος εργασιών που πραγματοποιεί ο προμηθευτής στην Ευρωπαϊκή Ένωση με τα προϊόντα που καλύπτει η συμφωνία.

387. Συναφώς, παρατηρείται καταρχάς ότι ο κύκλος εργασιών που πραγματοποίησε, κατά το έτος 2018, η ΜΑΥΡΟΓΕΝΗΣ ως προμηθευτής, εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης, με τα προϊόντα που καλύπτει η υπό εξέταση ενιαία συμφωνία, ανήλθε στα [...] Ευρώ.

388. Καθίσταται, κατά συνέπεια, σαφές ότι ο κύκλος εργασιών της ΜΑΥΡΟΓΕΝΗΣ υπολείπεται σημαντικά του ορίου των 40 εκατ. Ευρώ, το οποίο ορίζεται ως μία εκ των δύο σωρευτικών προϋποθέσεων για την συνδρομή του «αισθητού» επηρεασμού του ενδοενοσιακού εμπορίου, κατά τις Κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με την έννοια του επηρεασμού του εμπορίου.

389. Ως προς την έτερη προϋπόθεση του ποσοτικού κριτηρίου, σημειώνεται ότι ο υπολογισμός του μεριδίου αγοράς της ελεγχόμενης παρουσιάζει σημαντικές δυσχέρειες, καθώς τα διαθέσιμα στοιχεία είναι είτε ελλιπή είτε συγκεχυμένα. Ειδικότερα, η ίδια η

BASF AG κατά Επιτροπής, και συνεκδικασθείσες υποθ. ΓενΔΕΕ T-259/02 έως T-264/02 και T-271/02, *Raiffeisen Zentralbank Österreich AG και λοιποί κατά Επιτροπής*.

⁴⁹¹ Βλ. την ηλεκτρονική αλληλογραφία [...]

⁴⁹² Βλ. την από 06.02.2019 εσωτερική ηλεκτρονική αλληλογραφία [...]

⁴⁹³ Κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με την έννοια του επηρεασμού του εμπορίου, ό.π., παρ. 88.

ελεγχόμενη δηλώνει ότι δεν είναι σε θέση να προσδιορίσει το μερίδιό της⁴⁹⁴. Σύμφωνα με κλαδική μελέτη της εταιρείας GfK, η ΜΑΥΡΟΓΕΝΗΣ, κατείχε το έτος 2018, μερίδιο τουλάχιστον [...] % στην αγορά συστημάτων οικιακού κλιματισμού⁴⁹⁵, ενώ, ερωτηθείς ανταγωνιστής της ελεγχόμενης, υπολογίζει ότι το μερίδιό της κυμάνθηκε το 2017 σε ποσοστό [...] %⁴⁹⁶.

390. Δεδομένου ότι εν προκειμένω δεν καθίσταται σαφές εάν το μερίδιο της ΜΑΥΡΟΓΕΝΗΣ υπολείπεται του ορίου του 5%, δεν είναι δυνατό να υποστηριχθεί ανεπιφύλακτα ότι πληρούνται σωρευτικά τα κριτήρια για την εφαρμογή του αρνητικού τεκμηρίου απουσίας αισθητού επηρεασμού του εμπορίου μεταξύ των κρατών μελών, όπως αυτό ορίζεται στις Κατευθυντήριες γραμμές, σχετικά με την έννοια του επηρεασμού του εμπορίου.

391. Ωστόσο, η υπό εξέταση συμφωνία πρέπει να αξιολογείται εντός του οικονομικού και νομικού πλαισίου, στο οποίο έχει συναφθεί. Όπως διαπιστώνεται, εν προκειμένω, η συμφωνία, διά της οποίας η ΜΑΥΡΟΓΕΝΗΣ καθόριζε τις ελάχιστες τιμές μεταπώλησης μέσω διαδικτύου για τα προϊόντα της εντάσσεται σε ένα ευρύτερο δίκτυο παράλληλων ομοειδών συμφωνιών, το οποίο, σύμφωνα με τα διαθέσιμα στοιχεία, υπολογίζεται ότι καλύπτει ποσοστό άνω του 50% της αγοράς συστημάτων οικιακού κλιματισμού στην Ελλάδα⁴⁹⁷. Ενόψει των σωρευτικών επιπτώσεων του εν λόγω δικτύου παράλληλων συμφωνιών καθορισμού τιμών μεταπώλησης και της συμβολής της στο συνολικό αποτέλεσμα του επηρεασμού του εμπορίου, είναι αδιάφορο το γεγονός ότι η επίμαχη συμφωνία ενδέχεται να μην δύναται μεμονωμένα να επηρεάσει αισθητά το εμπόριο μεταξύ κρατών μελών⁴⁹⁸.

392. Για τους λόγους αυτούς, η εξεταζόμενη συμφωνία ΜΑΥΡΟΓΕΝΗΣ με τους διανομείς της αξιολογείται ότι δύναται να επηρεάσει αισθητά το εμπόριο μεταξύ των κρατών μελών και ως εκ τούτου τυγχάνει ως προς αυτήν εφαρμογής το άρθρο 101 ΣΛΕΕ.

V.2.8.6. Ως προς τους ισχυρισμούς της εταιρείας ενώπιον της ΕΑ

393. Με το υπ'αρ. 292/1.6.2021 Υπόμνημά της, το υπ' αρ. 377/12.7.2021 Συμπληρωματικό Υπόμνημα, καθώς και κατά την ακροαματική διαδικασία, η ΜΑΥΡΟΓΕΝΗΣ ισχυρίστηκε ότι δεν υφίσταται συμφωνία μεταξύ της ίδιας και των διανομέων της για καθορισμό τιμών μεταπώλησης. Περαιτέρω, ισχυρίστηκε ότι οι τιμές λιανικής πώλησης που αναφέρονται στα στοιχεία που συνέλεξε η ΓΔΑ αποτελούν μόνον

⁴⁹⁴ Βλ. την υπ' αριθ. πρωτ. 10911/21.12.2020 επιστολή της Δ. ΜΑΥΡΟΓΕΝΗΣ.

⁴⁹⁵ Το ποσοστό αυτό αφορά μόνο [...].

⁴⁹⁶ Βλ. την υπ' αριθ. πρωτ. 88/07.01.2021 επιστολή της [...], στην οποία επικαλείται δημοσιευμένα στοιχεία της εταιρείας ICAP.

⁴⁹⁷ Σύμφωνα με τα στοιχεία της εταιρείας GfK, τα μερίδια αγοράς στη σχετική αγορά συστημάτων οικιακού κλιματισμού για το έτος 2019 ανά ελεγχόμενη επιχείρηση έχουν ως εξής:

(α) Γ.Ε. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ και DELTA DOMESTIC APPLIANCES: [...] % (TOYOTOMI)

(β) FG EUROPE: [...] % (FUJITSU: [...] %, MIDEA: [...] %)

(γ) AHI CARRIER: [...] % (CARRIER: [...] %, TOSHIBA: [...] %)

(δ) ΑΜΟΙΡΙΔΗΣ-ΣΑΒΒΙΔΗΣ και Κ. ΚΑΡΥΔΑ: [...] % (MORRIS – δεν διατίθενται στοιχεία για κλιματιστικά F&U και UNITED)

(ε) ΜΑΥΡΟΓΕΝΗΣ: [...] % (GREE – στοιχεία έτους 2018).

⁴⁹⁸ Κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με την έννοια του επηρεασμού του εμπορίου, ό.π., παρ. 49.

κατευθυντήριες γραμμές και συστάσεις για προς τους διανομείς για προβολή προτεινόμενης λιανικής τιμής.

394. Κατά την κρίση της Επιτροπής, οι ως άνω ισχυρισμοί πρέπει να απορριφθούν ως αβάσιμοι. Από την συνδυαστική αξιολόγηση του συνόλου των στοιχείων που συλλέχθηκαν από την έρευνα της ΓΔΑ, και τα οποία παρατίθενται ανωτέρω, καθώς και στο σχετικό Παράρτημα, αποδεικνύεται ότι η ΜΑΥΡΟΓΕΝΗΣ προέβη σε συμφωνία με τους συνεργαζόμενους με αυτήν διανομείς με αντικείμενο τον περιορισμό του ανταγωνισμού, διά του καθορισμού των τιμών, στις οποίες θα μεταπωλούνται μέσω διαδικτύου ορισμένα προϊόντα, όπως συστήματα οικιακού κλιματισμού και αφυγραντήρες. Από το λεκτικό μεγάλο μέρος των αποδεικτικών στοιχείων που συνέλεξε η ΓΔΑ, αποδεικνύεται πέραν πάσης αμφιβολίας ότι η εταιρεία επέβαλε συγκεκριμένες τιμές, και δεν πρότεινε απλώς κατώτερες τιμές, στους συνεργαζόμενους με αυτήν λιανοπωλητές, ενώ προκύπτει ότι, τουλάχιστον σε ορισμένες περιπτώσεις, οι λιανοπωλητές εφάρμοζαν αυτές τις τιμές στην πράξη, επιβεβαιώνοντας την ύπαρξη συμφωνίας μεταξύ των δύο μερών (βλ. ιδίως παρ.123, στοιχεία viii), ix) και xii) ανωτέρω). Τέλος, η εταιρεία δεν τεκμηρίωσε ενώπιον της Επιτροπής κάποια ενδεχόμενη βελτίωση της αποτελεσματικότητας, η οποία να δικαιολογεί την ως άνω περιγραφείσα παράβαση του άρθρου 1 παρ. 1 του ν. 3959/2011.

395. Η εταιρεία προσκόμισε ακόμη στοιχεία σχετικά με την τρέχουσα δυσμενή οικονομική της κατάσταση, χωρίς εντούτοις να υποβάλει ρητή και στοιχειοθετημένη αίτηση αδυναμίας πληρωμής. Οι σχετικοί ισχυρισμοί, οι οποίοι δεν αφορούν την στοιχειοθέτηση της παράβασης, όπως αυτή καταγράφεται στις αμέσως ανωτέρω ενότητες, λαμβάνονται υπόψη από την Επιτροπή κατά την επιμέτρηση του προστίμου.

V.2.9. F.G. EUROPE ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΗΛΕΚΤΡΙΚΩΝ ΚΑΙ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΩΝ ΣΥΣΚΕΥΩΝ

V.2.9.1. Συμφωνία μεταξύ επιχειρήσεων

396. Με βάση τα προεκτεθέντα⁴⁹⁹, στην προκειμένη περίπτωση, τόσο η FG EUROPE, όσο και τα μέλη του δικτύου διανομής της ασκούν οικονομική δραστηριότητα και, ως εκ τούτου, λογίζονται ως επιχειρήσεις υπό την έννοια των διατάξεων περί ανταγωνισμού.

397. Περαιτέρω, στοιχειοθετείται η ύπαρξη «συμφωνίας» μεταξύ της προμηθεύτριας και των διανομέων της. Ειδικότερα, μολονότι δεν προκύπτει ρητή συμφωνία, ωστόσο η ύπαρξη της σύμπτωσης των δηλώσεων βούλησεως των μερών, αποδεικνύεται, εκ του ότι η πολιτική της FG EUROPE καθώς και οι οδηγίες και κατευθύνσεις της, που υπέχουν θέση «πρότασης» για σύναψη σύμβασης, υιοθετούνται από τους διανομείς της, γεγονός το οποίο πρακτικά υπερακοντίζει την έλλειψη ρητής δήλωσης βούλησης εκ μέρους τους και εξικνείται μέχρι του σημείου της ταύτισης της συμπεριφοράς τους προς την «αποδοχή» της πρότασης που τους έχει απευθυνθεί. Περαιτέρω τα παραγωγικά αίτια της βούλησης των διανομέων δεν ασκούν επιρροή στην εδώ εκφερόμενη κρίση.

⁴⁹⁹ Βλ. Ενότητα II.9 ανωτέρω.

398. Ειδικότερα, τα μέτρα εξαναγκασμού που έχει θέσει σε εφαρμογή η FG EUROPE, με σκοπό την επιβολή της μονομερούς πολιτικής της, για τον καθορισμό των τιμών μεταπώλησης των προϊόντων της, ακόμα και ελλείπει της ρητής συναίνεσης των λιανοπωλητών, επαρκούν για τη στοιχειοθέτηση της σιωπηρής συναίνεσής τους με την εν λόγω μονομερή πολιτική⁵⁰⁰. Τα συγκεκριμένα μέτρα εξαναγκασμού, τα οποία συνίστανται στην υλοποίηση ενός συστήματος ελέγχου, οχλήσεων και απειλής κυρώσεων σε περίπτωση μη συμμόρφωσης, αποδεικνύονται βάσει των στοιχείων που παρατέθηκαν στην υπό IV.9 ενότητα και εξειδικεύονται αμέσως παρακάτω.

V.2.9.2. Καθορισμός τιμών μεταπώλησης

399. Από τα στοιχεία του φακέλου, όπως αυτά εξετέθησαν στην υπό IV.9 ενότητα, συνάγεται ότι η FG EUROPE είχε υιοθετήσει μια συστηματική πολιτική καθορισμού του επιπέδου των τιμών μεταπώλησης των προϊόντων της, τα οποία διατίθεντο στους καταναλωτές μέσω του διαδικτύου. Με τον τρόπο αυτό, περιόριζε την ελευθερία των διανομέων λιανικής πώλησης των προϊόντων της να αποφασίζουν και καθορίζουν οι ίδιοι, ανεξάρτητα από τυχόν πιέσεις από την ελεγχόμενη, τις τιμές, στις οποίες πωλούσαν τα συμβατικά προϊόντα μέσω των διαδικτυακών καταστημάτων λιανικής πώλησης (e-shops).

400. Συγκεκριμένα, από ένα μεγάλο αριθμό μηνυμάτων ηλεκτρονικού ταχυδρομείου που συνελέγησαν, κατά τον επιτόπιο έλεγχο, που διενεργήθηκε στα γραφεία της εταιρείας προκύπτει ότι η FG EUROPE κοινοποιούσε στο δίκτυο συνεργατών της τις τιμές λιανικής που οι τελευταίοι όφειλαν να χρεώνουν, κατά την πώληση, μέσω διαδικτύου, για ορισμένα προϊόντα, όπως συστήματα οικιακού και ημικεντρικού κλιματισμού.

401. Επίσης, από εσωτερική ηλεκτρονική αλληλογραφία προκύπτει ότι η ελεγχόμενη είχε θέσει σε εφαρμογή σύστημα παρακολούθησης του διαδικτύου προς εντοπισμό των συνεργατών που πωλούσαν σε μειωμένες τιμές, στο πλαίσιο του οποίου ο [...], λάμβανε ενημέρωση σχετικά με τυχόν αποκλίσεις από τις καθορισμένες ελάχιστες τιμές. Σε περιπτώσεις κατά τις οποίες η FG EUROPE διαπίστωνε ότι ένας λιανοπωλητής δεν συμμορφωνόταν, προέβαινε σε οχλήσεις προς αυτόν, απαιτώντας τη διόρθωση των τιμών που αναγράφονταν στο ηλεκτρονικό κατάστημά του ή/ και σε ιστοσελίδες σύγκρισης τιμών. Κατά τον επιτόπιο έλεγχο συνελέγη μόλις ένα μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου μεταξύ της FG EUROPE και συνεργαζόμενου διαδικτυακού καταστήματος, το οποίο σχετιζόταν με την επιβολή συγκεκριμένου επιπέδου τιμών λιανικής. Η έλλειψη όμως συναφών αποδεικτικών στοιχείων δικαιολογείται από το γεγονός ότι, όπως έχουν επισημάνει σε επιστολές τους, προς την Υπηρεσία, λιανοπωλητές που συνεργάζονται με την ελεγχόμενη, η σχετική επικοινωνία λάμβανε χώρα κατά κύριο λόγο τηλεφωνικά (ή και διά ζώσης)⁵⁰¹.

402. Εξάλλου, έχει ανευρεθεί εκτεταμένη εσωτερική αλληλογραφία, στο πλαίσιο της οποίας, αφενός μεν [...] έδινε εντολές σε υπαλλήλους του Εμπορικού Τμήματος της FG

⁵⁰⁰ Βλ. Κατευθυντήριες γραμμές για τους κάθετους περιορισμούς [2010] ΕΕ C 130/1, παρ. 25 περίπτ. α'.

⁵⁰¹ Βλ. την υπ' αριθ. πρωτ. 7263/11.08.2020 επιστολή της εταιρείας με την επωνυμία [...] και την υπ' αριθ. πρωτ. 8154/18.09.2020 επιστολή της εταιρείας με την επωνυμία [...]

EUROPE να οχλήσουν όσους λιανοπωλητές εφήρμοζαν μειωμένες τιμές στο διαδίκτυο, προκειμένου να επιβάλουν την τήρηση των καθορισμένων τιμών, αφετέρου δε οι υπάλληλοι της εταιρείας απαντούσαν στον [...], επιβεβαιώνοντας την προσέγγιση των μη συμμορφούμενων συνεργατών και διαβιβάζοντάς του την πρόθεση των τελευταίων να συμμορφωθούν με την τιμολογιακή πολιτική της ελεγχόμενης.

403. Ως εκ τούτου, από τη συνδυαστική αξιολόγηση των διαθέσιμων στοιχείων, αποδεικνύεται επαρκώς, κατά το νόμο, η ύπαρξη συμφωνίας μεταξύ της FG EUROPE και συνεργαζόμενων λιανοπωλητών, η οποία έχει ως αντικείμενο τον περιορισμό του ανταγωνισμού, διά του καθορισμού των τιμών, στις οποίες θα μεταπωλούνται μέσω διαδικτύου συστήματα οικιακού και ημικεντρικού κλιματισμού σήματος FUJITSU και MIDEA, κατά παράβαση του άρθρου 1 παρ. 1 του ν. 3959/2011.

404. Περαιτέρω, η διαπιστωθείσα πρακτική συνιστά περιορισμό ιδιαίτερης σοβαρότητας υπό την έννοια του άρθρου 4 περίπτ. α' του Κανονισμού (ΕΕ) 330/2010, μη δυνάμενο να επωφεληθεί από το ευεργέτημα της απαλλαγής κατά κατηγορία που χορηγεί ο Κανονισμός, αλλά ούτε και από τον «ασφαλή λιμένα» που ισχύει για τις συμφωνίες ήσσονος σημασίας, με βάση τη σχετική Ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής⁵⁰². Σε κάθε περίπτωση, εναπόκειται στην ελεγχόμενη να τεκμηριώσει ενδεχόμενη βελτίωση της αποτελεσματικότητας η οποία προκύπτει από την εισαγωγή του διαπιστωθέντα περιορισμού ιδιαίτερης σοβαρότητας και να αποδείξει ότι γενικώς πληρούνται όλες οι προϋποθέσεις των άρθρων 1 παρ. 3 του ν. 3959/2011 και 101 παρ. 3 ΣΛΕΕ⁵⁰³.

V.2.9.3. Ενιαία και διαρκής παράβαση

405. Η πολιτική καθορισμού τιμών μεταπώλησης που υιοθέτησε, κατά τα ανωτέρω, η FG EUROPE συνιστά μια ενιαία και διαρκή παράβαση. Οι σχετικές ενέργειες της ελεγχόμενης εμφανίζουν μεταξύ τους δεσμό συμπληρωματικότητας, εντάσσονται δηλαδή εντός ενός «συνολικού σχεδίου», δεδομένου ότι επεδίωκαν τον ίδιο σκοπό, ήτοι τη σταθεροποίηση ή αύξηση του επιπέδου των τιμών λιανικής, στις οποίες διατίθεντο, μέσω διαδικτύου τα προϊόντα της. Σύμφωνα με τα στοιχεία του φακέλου, οι ενέργειες της FG EUROPE, συνιστάμενες σε μια ευρύτερη στρατηγική λήψης μέτρων παρακολούθησης και εξαναγκασμού, κατέτειναν συνολικά στο να αποτρέπουν τους συνεργάτες – λιανοπωλητές από το να αποφασίζουν οι ίδιοι, ανεξάρτητα και ανεπηρέαστα από οιασδήποτε φύσεως πιέσεις, τις τιμές πώλησης των επίμαχων προϊόντων στα ηλεκτρονικά τους καταστήματα, επιβάλλοντας κατ' αποτέλεσμα την ευθυγράμμισή τους με τους τιμοκαταλόγους που κοινοποιούσε η ελεγχόμενη. Το συμπέρασμα αυτό ενισχύεται από το γεγονός ότι για το σκοπό της υλοποίησης του αντι-ανταγωνιστικού σχεδίου υιοθετήθηκαν συγκεκριμένες μέθοδοι, οι οποίες επαναλαμβάνονταν σταθερά, καθ' όλη την υπό εξέταση περίοδο, ενώ για λογαριασμό της ελεγχόμενης εμπλέκονταν επί της ουσίας τα ίδια φυσικά πρόσωπα,

⁵⁰² Ανακοίνωση της Επιτροπής – Ανακοίνωση σχετικά με τις συμφωνίες ήσσονος σημασίας οι οποίες δεν περιορίζουν σημαντικά τον ανταγωνισμό σύμφωνα με το άρθρο 101 παράγραφος 1 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ανακοίνωση de minimis) [2014] ΕΕ C 291/1, παρ. 13.

⁵⁰³ Άρθρο 4 του ν. 3959/2011 και άρθρο 2 του Κανονισμού (ΕΚ) 1/2003. Βλ. επίσης Κατευθυντήριες γραμμές για τους κάθετους περιορισμούς [2010] ΕΕ C 130/1, παρ. 47.

κατά κύριο λόγο υπάλληλοί των ελεγχόμενων, οι οποίοι συνέδραμαν στην υλοποίηση του σχεδίου της⁵⁰⁴.

406. Δεδομένου ότι, βάσει της προηγηθείσας ανάλυσης, η συνεχής συμπεριφορά της FG EUROPE χαρακτηρίζεται από έναν και τον αυτό σκοπό, θα ήταν τεχνητή η απόπειρα να υποδιαιρεθεί, αναλυόμενη σε πλείονες και χωριστές παραβάσεις, ανάλογα με τα επιμέρους προϊόντα, τα οποία επηρεάζονται, κατά περίπτωση, από την υπό κρίση πολιτική καθορισμού τιμών μεταπώλησης⁵⁰⁵.

V.2.9.4. Διάρκεια της παράβασης

407. Από τα διαθέσιμα στοιχεία προκύπτει ότι η FG EUROPE εφήρμοξε την ανωτέρω περιγραφείσα πολιτική καθορισμού τιμών μεταπώλησης τουλάχιστον από τις 19.04.2013⁵⁰⁶. Από το χρονικό αυτό σημείο έως τις 25.10.2017⁵⁰⁷ (εφεξής εντοπίζεται το μεγαλύτερο μέρος των αποδεικτικών στοιχείων) υπάρχουν διαθέσιμα περιορισμένα αποδεικτικά στοιχεία⁵⁰⁸, τα οποία όμως κατατείνουν στο συμπέρασμα ότι η FG EUROPE, κάθε άλλο παρά απείχε από την επιβολή συγκεκριμένου επιπέδου τιμών λιανικής για τα προϊόντα της. Σε κάθε περίπτωση η ακριβής περίοδος της εκδήλωσης παραβατικών συμπεριφορών θα προσδιοριστεί επακριβώς στο κεφάλαιο VII.

408. Κατά δήλωση τριών επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στην αγορά λιανικής πώλησης συστημάτων κλιματισμού, η FG EUROPE εξακολουθούσε να εφαρμόζει πολιτική καθορισμού τιμών μεταπώλησης, τουλάχιστον μέχρι το διάστημα Αυγούστου – Σεπτεμβρίου 2020, κατά το οποίο εστάλησαν στη ΓΔΑ οι σχετικές απαντητικές επιστολές⁵⁰⁹. Ωστόσο, ελλείπει συγκεκριμένων αποδεικτικών στοιχείων που να επιβεβαιώνουν τους ισχυρισμούς αυτούς, ως χρονικό σημείο παύσης της παράβασης λογίζεται η 13.09.2018⁵¹⁰.

V.2.9.5. Επηρεασμός του εμπορίου μεταξύ κρατών μελών

409. Όπως εκτέθηκε ανωτέρω, η υπό εξέταση συμφωνία, η οποία συνίσταται σε καθορισμό τιμών λιανικής για την πώληση μέσω διαδικτύου συστημάτων οικιακού και ημικεντρικού κλιματισμού, καλύπτει το σύνολο της ελληνικής επικράτειας

410. Περαιτέρω, όπως προαναφέρθηκε⁵¹¹, οι κάθετες συμφωνίες, οι οποίες καλύπτουν το σύνολο ενός κράτους μέλους και αφορούν προϊόντα που αποτελούν αντικείμενο

⁵⁰⁴ Πρβλ. υπόθ. ΑΤ.40181 – *Philips*, απόφαση της Ε.Επ. της 24.07.2018, σκ. 57.

⁵⁰⁵ Βλ. σχετικά ΓενΔΕΕ Τ-410/09, *Almamet GmbH Handel mit Spänen und Pulvern aus Metall κατά Επιτροπής*, ΕΥ:Τ:2012:676, σκ. 170-175. Για την ίδια προσέγγιση, βλ. τις προγενέστερες υποθέσεις ΓενΔΕΕ Τ-15/02, *BASF AG κατά Επιτροπής*, ΕΥ:Τ:2006:74 και συνεκδικασθείσες υποθ. ΓενΔΕΕ Τ-259/02 έως Τ-264/02 και Τ-271/02, *Raiffeisen Zentralbank Österreich AG και λοιποί κατά Επιτροπής*, Τ:2006:396.

⁵⁰⁶ Βλ. το από 19.04.2013 μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου [...]

⁵⁰⁷ Βλ. το από 24.10.2017 μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου [...]

⁵⁰⁸ Πρόκειται για τα εξής: [...]

⁵⁰⁹ Βλ. την υπ' αριθ. πρωτ. 7263/11.08.2020 επιστολή της εταιρείας με την επωνυμία «[...]», την υπ' αριθ. πρωτ. 7283/11.08.2020 επιστολή της επιχείρησης [...] και την υπ' αριθ. πρωτ. 8154/18.09.2020 επιστολή της εταιρείας με την επωνυμία «[...]».

⁵¹⁰ Βλ. το από 13.09.2018 μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου [...]

⁵¹¹ Κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με την έννοια του επηρεασμού του εμπορίου, ό.π., παρ. 88.

διασυνοριακών ανταλλαγών, δύνανται να επηρεάσουν το εμπόριο μεταξύ κρατών. Οι συμφωνίες δε, με τις οποίες επιβάλλονται συγκεκριμένες τιμές μεταπώλησης δύνανται να επηρεάσουν άμεσα το εμπόριο μεταξύ κρατών μελών, εφόσον επηρεάζουν τη ροή εισαγωγών – εξαγωγών, καθώς επίσης και να επηρεάσουν τα εμπορικά ρεύματα, με τον ίδιο σχεδόν τρόπο με τις οριζόντιες συμπράξεις.

411. Υπό το πρίσμα των ανωτέρω, η εξεταζόμενη συμφωνία μεταξύ της FG EUROPE και των διανομέων τους δύναται καταρχήν να επηρεάσει το εμπόριο μεταξύ των κρατών μελών.

412. Όσον αφορά εν συνεχεία το ποσοτικό κριτήριο του «αισθητού» επηρεασμού του εμπορίου, προκειμένου περί κάθετων συμφωνιών, όπως οι εξεταζόμενες στην υπό κρίση υπόθεση, πρέπει να προσδιοριστεί τόσο το συνολικό μερίδιο αγοράς σε οποιαδήποτε σχετική αγορά της Ευρωπαϊκής Ένωσης που επηρεάζεται από τη συμφωνία, όσο και ο συνολικός ετήσιος κύκλος εργασιών που πραγματοποιεί ο προμηθευτής στην Ευρωπαϊκή Ένωση με τα προϊόντα που καλύπτει η συμφωνία.

413. Συναφώς, παρατηρείται καταρχάς ότι ο συνολικός κύκλος εργασιών που πραγματοποίησε, κατά το έτος 2019, η FG EUROPE ως προμηθευτής, εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης, με τα προϊόντα που καλύπτει η υπό εξέταση ενιαία συμφωνία ανήλθε στα [...] Ευρώ.

414. Καθίσταται, κατά συνέπεια, σαφές ότι ο κύκλος εργασιών της FG EUROPE υπολείπεται του ορίου των 40 εκατ. Ευρώ, το οποίο ορίζεται ως μία εκ των δύο σωρευτικών προϋποθέσεων για την συνδρομή του «αισθητού» επηρεασμού του ενδοενοσιακού εμπορίου, κατά τις Κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με την έννοια του επηρεασμού του εμπορίου .

415. Ως προς την έτερη προϋπόθεση του ποσοτικού κριτηρίου, σημειώνεται ότι ο υπολογισμός του μεριδίου της ελεγχόμενης παρουσιάζει σημαντικές δυσχέρειες, καθώς τα διαθέσιμα στοιχεία είναι είτε ελλιπή είτε συγκεχυμένα. Ειδικότερα, για το έτος 2019 η *FG EUROPE* εκτιμά ότι κατείχε μερίδιο [...] % στην αγορά συστημάτων οικιακού κλιματισμού⁵¹². Εντούτοις, κλαδική μελέτη της ανεξάρτητης εταιρείας GfK υπολογίζει το μερίδιο της ελεγχόμενης στα συστήματα οικιακού κλιματισμού στο [...] % για το 2019 ([...] για το σήμα FUJITSU και [...] % για το σήμα MIDEA), ενώ ερωτηθείς ανταγωνιστής της τοποθετεί το μερίδιό της ακόμη υψηλότερα, στο [...] %⁵¹³.

416. Δεδομένου ότι το μερίδιο στην αγορά συστημάτων οικιακού κλιματισμού της FG EUROPE εκτιμάται ότι υπερβαίνει το όριο του 5%, συνάγεται το συμπέρασμα ότι δεν πληρούνται οι σωρευτικές προϋποθέσεις του αρνητικού τεκμηρίου απουσίας αισθητού επηρεασμού του εμπορίου μεταξύ των κρατών μελών, όπως αυτό ορίζεται στις Κατευθυντήριες γραμμές, σχετικά με την έννοια του επηρεασμού του εμπορίου

⁵¹² Βλ. την υπ' αριθ. πρωτ. 10616/14.12.2020 επιστολή της FG EUROPE.

⁵¹³ Βλ. την υπ' αριθ. πρωτ. 88/07.01.2021 επιστολή της [...], στην οποία επικαλείται δημοσιευμένα στοιχεία της εταιρείας ICAP.

417. Εξάλλου, η υπό εξέταση συμφωνία πρέπει να αξιολογείται εντός του οικονομικού και νομικού πλαισίου, στο οποίο έχει συναφθεί. Όπως διαπιστώνεται, εν προκειμένω, η συμφωνία, διά της οποίας η FG EUROPE καθόριζε τις ελάχιστες τιμές μεταπώλησης, μέσω διαδικτύου, για τα προϊόντα της εντάσσεται σε ένα ευρύτερο δίκτυο παράλληλων ομοειδών συμφωνιών, το οποίο, σύμφωνα με τα διαθέσιμα στοιχεία, υπολογίζεται ότι καλύπτει ποσοστό άνω του 50% της αγοράς συστημάτων οικιακού κλιματισμού στην Ελλάδα⁵¹⁴. Ενόψει των σωρευτικών επιπτώσεων του εν λόγω δικτύου παράλληλων συμφωνιών καθορισμού τιμών μεταπώλησης και της ουσιαστικής συμβολής της στο συνολικό αποτέλεσμα του επηρεασμού του εμπορίου, είναι αδιάφορο το γεγονός ότι η επίμαχη συμφωνία ενδέχεται να μην δύναται μεμονωμένα να επηρεάσει αισθητά το εμπόριο μεταξύ κρατών μελών⁵¹⁵.

418. Για τους λόγους αυτούς, η εξεταζόμενη συμφωνία της FG EUROPE με τους διανομείς τους δύναται να επηρεάσει αισθητά το εμπόριο μεταξύ των κρατών μελών και ως εκ τούτου τυγχάνει ως προς αυτήν εφαρμογής το άρθρο 101 ΣΛΕΕ.

V.2.9.6. Ως προς τους ισχυρισμούς της εταιρείας ενώπιον της ΕΑ

419. Με το υπ' αριθ. πρωτ.309 /04.06.2021 Υπόμνημα, την υπ' αρ. 332/14.06.2021 Προσθήκη, το υπ' αρ. 551/07.10.2021 Συμπληρωματικό Υπόμνημα, καθώς και κατά την ακροαματική διαδικασία, η FG EUROPE ισχυρίστηκε ότι δεν υφίσταται συμφωνία μεταξύ της FG EUROPE και των εμπόρων των προϊόντων της για καθορισμό τιμών μεταπώλησης. Η εταιρεία περιέγραψε την κατάσταση που επικρατούσε στην αγορά, κατάσταση η οποία, κατά την ίδια, την οδήγησε στην υιοθέτηση των συγκεκριμένων πρακτικών και υποστήριξε ότι οι πρακτικές της εταιρείας αποτελούσαν μόνον μονομερείς ενέργειες τηλεφωνικών οχλήσεων και επικοινωνιών προς τους εμπόρους για προβολή προτεινόμενης λιανικής τιμής, και ότι δεν υφίστατο ούτε σύστημα παρακολούθησης τιμών, ούτε απειλές προς τους εμπόρους, ούτε και συμμόρφωση των τελευταίων με τις οχλήσεις της εταιρείας. Περαιτέρω, η FG EUROPE ισχυρίστηκε ότι, εκτός από τα αποδεικτικά στοιχεία εις βάρος της εταιρείας, στον φάκελο της ΓΔΑ υπήρχε και μεγάλος αριθμός στοιχείων που δεν επιβεβαίωνε τις παραβατικές πρακτικές που της προσάπτονται, ενώ αμφισβήτησε και την αποδεικτική αξία στοιχείων στα οποία βασιζόταν την αξιολόγησή της η Επιτροπή. Τέλος, η εταιρεία ισχυρίστηκε ότι οι αποδιδόμενες στην FG EUROPE πρακτικές δεν είχαν αισθητό αποτέλεσμα στον ανταγωνισμό, καθώς δεν εφαρμόστηκαν στην πράξη, ενώ αμφισβήτησε την διάρκεια της αποδιδόμενης σε αυτήν παράβασης.

420. Κατά την κρίση της Επιτροπής, οι ως άνω ισχυρισμοί πρέπει να απορριφθούν ως αβάσιμοι. Από την συνδυαστική αξιολόγηση του συνόλου των στοιχείων που συλλέχθηκαν

⁵¹⁴ Σύμφωνα με τα στοιχεία της εταιρείας GfK, τα μερίδια αγοράς στη σχετική αγορά συστημάτων οικιακού κλιματισμού για το έτος 2019 ανά ελεγχόμενη επιχείρηση έχουν ως εξής:

(α) Γ.Ε. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ και DELTA DOMESTIC APPLIANCES: [...]%(TOYOTOMI)

(β) FG EUROPE: [...]%(FUJITSU: [...]%, MIDEA: [...]%)·

(γ) AHI CARRIER: [...]%(CARRIER: [...]%, TOSHIBA: [...]%)·

(δ) ΑΜΟΙΡΙΑΔΗΣ-ΣΑΒΒΙΔΗΣ και Κ. ΚΑΡΥΔΑ: [...]%(MORRIS – δεν διατίθενται στοιχεία για κλιματιστικά F&U και UNITED)·

(ε) ΜΑΥΡΟΓΕΝΗΣ: [...]%(GREE – στοιχεία έτους 2018).

⁵¹⁵ Κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με την έννοια του επηρεασμού του εμπορίου, ό.π., παρ. 49.

από την έρευνα της ΓΔΑ, και τα οποία παρατίθενται ανωτέρω, καθώς και στο σχετικό Παράρτημα, αποδεικνύεται ότι η FG EUROPE προέβη σε συμφωνία με τους συνεργαζόμενους με αυτήν διανομείς με αντικείμενο τον περιορισμό του ανταγωνισμού, διά του καθορισμού των τιμών, στις οποίες θα μεταπωλούνται μέσω διαδικτύου συστήματα οικιακού και ημικεντρικού κλιματισμού σήματος FUJITSU και MIDEA, κατά παράβαση του άρθρου 1 παρ. 1 του ν. 3959/2011. Από το λεκτικό μεγάλου μέρους των αποδεικτικών στοιχείων που συνέλεξε η ΓΔΑ, αποδεικνύεται πέραν πάσης αμφιβολίας ότι η εταιρεία επέβαλε, καθ'ολη τη χρονική περίοδο που προσδιορίζεται ανωτέρω, συγκεκριμένες τιμές, και δεν πρότεινε απλώς κατώτερες τιμές, στους συνεργαζόμενους με αυτήν λιανοπωλητές, ενώ προκύπτει ότι, τουλάχιστον σε ορισμένες περιπτώσεις, οι λιανοπωλητές εφάρμοζαν αυτές τις τιμές στην πράξη, επιβεβαιώνοντας την ύπαρξη συμφωνίας μεταξύ των δύο μερών (βλ. ιδίως παρ.125, στοιχεία vii), xii), xiii), xiv) και xv) ανωτέρω).

421. Ακόμη, παρά τους σχετικούς ισχυρισμούς της εταιρείας σχετικά με την μη ύπαρξη αισθητού επηρεασμού του διακοινοτικού εμπορίου, διαπιστώνεται ότι, όπως αναλύεται ενδελεχώς ανωτέρω, ακόμη και εάν ήθελε θεωρηθεί η επίμαχη συμφωνία δεν δύναται μεμονωμένα να επηρεάσει αισθητά το εμπόριο μεταξύ κρατών μελών, αυτός ο επηρεασμός τεκμαίρεται ενόψει των σωρευτικών επιπτώσεων του δικτύου παράλληλων συμφωνιών καθορισμού τιμών μεταπώλησης που υφίστατο στον κλάδο. Τέλος, διαπιστώνεται ότι η εταιρεία δεν τεκμηρίωσε ενώπιον της Επιτροπής κάποια ενδεχόμενη βελτίωση της αποτελεσματικότητας, η οποία να δικαιολογεί την ως άνω περιγραφείσα παράβαση του άρθρου 1 παρ. 1 του ν. 3959/2011.

422. Η FG EUROPE προέβαλε επιπλέον ένσταση παραβίασης των δικαιωμάτων αμύνης της, ισχυριζόμενη ότι η μη χορήγηση πρόσβασης της εταιρείας στα υπομνήματα των λοιπών εμπλεκόμενων μερών προ της ακροαματικής διαδικασίας, παραβίασε τα δικαιώματα πρόσβασης στο φάκελο και προτέρας ακροάσεως. Η Επιτροπή επισημαίνει συναφώς ότι στην εταιρεία FG EUROPE, όπως και σε όλες οι εμπλεκόμενες εταιρείες, παρασχέθηκε πλήρως η δυνατότητα πρόσβασης στον φάκελο, σύμφωνα με την διαδικασία που προβλέπεται στο άρθρο 15 του Κανονισμού Λειτουργίας και Διαχείρισης της ΕΑ. Πράγματι, προ της κατάθεσης Υπομνήματος, η εταιρεία ζήτησε και έλαβε πρόσβαση σε όλα τα στοιχεία του φακέλου, τα οποία αφορούν την στοιχειοθέτηση της παράβασης ως προς την ίδια. Περαιτέρω, η εταιρεία, όπως και όλες οι εμπλεκόμενες εταιρείες, έλαβαν, μετά το πέρας της ακροαματικής διαδικασίας και πριν από την υποβολή των Συμπληρωματικών τους Υπομνημάτων, πρόσβαση στα μη απόρρητα⁵¹⁶ τμήματα των υπομνημάτων των λοιπών μερών, κατά το μέρος που αυτά περιείχαν στοιχεία που θα μπορούσε να θεωρηθεί ότι αφορούν τις λοιπές εταιρείες. Ενόψει των ανωτέρω, η ένσταση της εταιρείας θα πρέπει να απορριφθεί.

⁵¹⁶ Βλ. άρθρο 15, παρ. 7 του Κανονισμού Λειτουργίας και Διαχείρισης της ΕΑ.

VI. ΕΠΙ ΤΩΝ ΕΠΙΒΑΛΛΟΜΕΝΩΝ ΚΥΡΩΣΕΩΝ – ΠΡΟΣΤΙΜΩΝ

VI.1. ΓΕΝΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ – ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΤΟΥ ΠΡΟΣΤΙΜΟΥ

423. Σύμφωνα με το άρθρο 25 παρ. 1 του ν. 3959/2011, όπως ισχύει, εάν η Επιτροπή Ανταγωνισμού μετά από σχετική έρευνα που διεξάγεται διαπιστώσει παράβαση του άρθρου 1 του ν. 3959/2011 ή/ και του άρθρου 101 ΣΛΕΕ μπορεί με απόφασή της να επιβάλει πρόστιμο στις επιχειρήσεις ή στις ενώσεις επιχειρήσεων που υπέπεσαν στην παράβαση.

424. Περαιτέρω, με βάση το άρθρο 25 παρ. 2α του ν. 3959/2011, το πρόστιμο που επιβάλλεται μπορεί να φτάνει μέχρι ποσοστού 10% του συνολικού κύκλου εργασιών της επιχείρησης της χρήσης, κατά την οποία έπαυσε η παράβαση ή, αν αυτή συνεχίζεται μέχρι την έκδοση της απόφασης, της προηγούμενης της έκδοσης της απόφασης χρήσης⁵¹⁷. Οι ανωτέρω διατάξεις δεν προσδιορίζουν τη βάση για τον υπολογισμό του προστίμου, ωστόσο, προσδιορίζουν, με γνώμονα την αρχή της αναλογικότητας, ένα ανώτατο ποσοτικό όριο, το οποίο το τελικώς επιβαλλόμενο από την Επιτροπή πρόστιμο δεν επιτρέπεται να υπερβεί, ανεξαρτήτως των ενδιάμεσων πράξεων υπολογισμού. Ανάλογες διατάξεις ισχύουν και στο ενωσιακό δίκαιο.

425. Ακολούθως, σύμφωνα με το άρθρο 25 παρ. 2 στοιχ. α' του ν. 3959/2011, για τον καθορισμό του προστίμου λαμβάνονται υπόψη η σοβαρότητα, η διάρκεια, η γεωγραφική έκταση της παράβασης, η διάρκεια και το είδος της συμμετοχής στην παράβαση της συγκεκριμένης επιχείρησης, καθώς και το οικονομικό όφελος που αποκόμισε, ενώ το επιβαλλόμενο πρόστιμο μπορεί να ανέλθει μέχρι ποσοστού 10% του συνολικού κύκλου εργασιών της επιχείρησης για τη χρήση, κατά την οποία έπαυσε η παράβαση, ή, εφόσον αυτή συνεχίζεται μέχρι την έκδοση της απόφασης, της προηγούμενης της έκδοσής της απόφασης χρήσης. Ανάλογες διατάξεις ισχύουν και στο ενωσιακό δίκαιο.

426. Σύμφωνα με την Ανακοίνωσή της Ε.Α. της 12.05.2006 - Κατευθυντήριες Γραμμές για τον υπολογισμό προστίμων, η Ε.Α. καθορίζει το βασικό ποσό του προστίμου για κάθε επιχείρηση σε συνάρτηση με τα προβλεπόμενα κάθε φορά στο νόμο κριτήρια (άρθρο 25 παρ. 2 υπό στ. α του ν. 3959/2011). Εν συνεχεία, εφόσον το κρίνει σκόπιμο, προσαυξάνει ή μειώνει το βασικό ποσό, ανάλογα με το εάν συντρέχουν αντίστοιχα επιβαρυντικές ή ελαφρυντικές περιστάσεις⁵¹⁸. Ειδικότερα, το βασικό ποσό του προστίμου προκύπτει ως εξής: **α)** ορίζεται ποσοστό ύψους μέχρι 30% επί των ετήσιων ακαθάριστων εσόδων της επιχείρησης από προϊόντα που αφορούν στην παράβαση με κριτήριο τη σοβαρότητα αυτής,

⁵¹⁷ Βλ. σχετικά και απόφαση ΣτΕ 2007/2013, σκ. 28 (όπου και παραπομπές σε αντίστοιχη ενωσιακή νομολογία): το μέγιστο του επιβαλλόμενου προστίμου, το οποίο σκοπεύει όχι μόνο να κολάσει τις παράνομες πράξεις των εμπλεκόμενων επιχειρήσεων, αλλά και να αποτρέψει τόσο τις εν λόγω επιχειρήσεις, όσο και άλλους επιχειρηματίες, από τη μελλοντική παράβαση των κανόνων του δικαίου του ανταγωνισμού, ορίζεται με βάση συνολικά ακαθάριστα έσοδα της επιχείρησης. Ο συνολικός αυτός κύκλος εργασιών αποτελεί ένδειξη, έστω κατά προσέγγιση και ατελή, του μεγέθους και της οικονομικής ισχύος της επιχείρησης, στοιχείων που νομίμως λαμβάνονται υπόψη για την εκτίμηση της σοβαρότητας της παράβασης. Επιπλέον, τα εν λόγω στοιχεία σχετίζονται με την ανάγκη διασφάλισης της αποτελεσματικότητας και της επαρκούς αποτρεπτικότητας του προστίμου, η οποία λαμβάνεται υπόψη για τον προσδιορισμό του ύψους αυτού.

⁵¹⁸ Βλ. ιδίως παρ. 5-6 προαναφερόμενης Ανακοίνωσης.

και **β)** το ποσό αυτό υπολογίζεται επί των ετήσιων ως άνω εσόδων για κάθε έτος της παράβασης⁵¹⁹.

427. Προκειμένου δε να αξιολογηθεί η σοβαρότητα μίας παράβασης, η Επιτροπή λαμβάνει, ιδίως, υπόψη της το είδος της παράβασης, τα αντι-ανταγωνιστικά αποτελέσματα που προκλήθηκαν ή απειλήθηκε να προκληθούν στην αγορά, το ειδικό βάρος της κάθε επιχείρησης στη σχετική αγορά, το οικονομικό όφελος που αποκόμισε ο παραβάτης, την οικονομική δύναμη της επιχείρησης που παραβιάζει τους κανόνες ανταγωνισμού στη σχετική αγορά, καθώς και την έκταση της γεωγραφικής αγοράς⁵²⁰. Ανάλογα προβλέπονται και στις κατευθυντήριες γραμμές της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την επιβολή προστίμων κατ' εφαρμογή του άρθρου 23 του Κανονισμού (ΕΚ) 1/2003⁵²¹.

428. Για τον υπολογισμό της διάρκειας της παράβασης λαμβάνεται υπόψη το χρονικό διάστημα, κατά το οποίο η αντι-ανταγωνιστική συμπεριφορά έχει εκδηλωθεί στην πράξη.

429. Η Επιτροπή δύναται να αποκλίνει από τη γενική μέθοδο υπολογισμού του προστίμου που προβλέπεται στη σχετική Ανακοίνωση της 12.05.2006, όταν οι ιδιαιτερότητες ορισμένης υπόθεσης το υπαγορεύουν. Στην Επιτροπή εναπόκειται να ακολουθήσει τη μέθοδο υπολογισμού του ύψους του προστίμου, με την οποία αυτοδεσμεύτηκε, ενώ επιτρέπεται η απόκλιση από τα ούτως τεθέντα κριτήρια, λόγω συντρεχουσών ιδιαίτερων περιστάσεων σε συγκεκριμένη περίπτωση (είτε προς αυστηρότερη κατεύθυνση, είτε προς ηπιότερη κατεύθυνση) – απόκλιση, ωστόσο, που θα πρέπει να δικαιολογείται ειδικώς⁵²².

430. Κατά την άσκηση της ανωτέρω αρμοδιότητάς της, η Ε.Α. έχει ευρεία διακριτική ευχέρεια (εντός του κατά το νόμο ανώτατου ορίου) για τη συγκεκριμενοποίηση του εκάστοτε επιβληθησομένου προστίμου, προκειμένου να διασφαλίζεται με επάρκεια το επιδιωκόμενο αποτρεπτικό αποτέλεσμα. Η αποτελεσματική εφαρμογή των ενωσιακών κανόνων ανταγωνισμού προϋποθέτει ότι η εκάστοτε αρχή ανταγωνισμού μπορεί οποτεδήποτε να προσαρμόζει το ύψος των προστίμων στις ανάγκες της πολιτικής αυτής⁵²³. Επιπλέον, έχει κριθεί ότι δεν υφίσταται παράβαση των αρχών της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης και της μη αναδρομικότητας, είτε (**α**) όταν η αρχή ανταγωνισμού μέσω κατευθυντήριων γραμμών αποφασίζει να κινηθεί σε αυστηρότερο σε σχέση με το παρελθόν πλαίσιο, είτε (**β**) όταν πράττει τούτο επί ατομικής βάσης (ήτοι σε σύγκριση προς άλλες ατομικές περιπτώσεις)⁵²⁴. Οι επιχειρήσεις που εμπλέκονται σε διοικητική διαδικασία η οποία μπορεί να καταλήξει στην επιβολή προστίμου δεν μπορούν να έχουν δικαιολογημένη

⁵¹⁹ Βλ. ιδίως παρ. 8 προαναφερόμενης Ανακοίνωσης.

⁵²⁰ Βλ. ιδίως παρ. 10-11 προαναφερόμενης Ανακοίνωσης.

⁵²¹ Βλ. σχετικά ΕΕ αριθ. C 210 της 1/9/2006.

⁵²² Βλ. Ε.Α. 580/VII/2013, σκ. 168 και Ε.Α. 622/2015, σκ. 365, Ε.Α. 644/2017, σκ. 238, με περαιτέρω παραπομπές σε νομολογία. Βλ. και ΣτΕ 2007/2013, σκ. 29 καθώς και ΔΕφΑθ 2458/2017, σκ. 34, ΔΕφΑθ 869/2013, σκ. 43, ΔΕφΑθ 2265/2010, σκ. 46, ΔΕφΑθ 559/2010, σκ. 26 και ΔΕφΑθ 2891/2009, σκ. 29, όπου και σχετικές παραπομπές σε ενωσιακή νομολογία.

⁵²³ Βλ. Ε.Α. 580/VII/2013, σκ. 169 και Ε.Α. 622/2015, σκ. 366, Ε.Α. 644/2017, σκ. 239, με περαιτέρω παραπομπές σε νομολογία.

⁵²⁴ Βλ. Ε.Α. 644/2017, σκ. 239, με περαιτέρω παραπομπές σε νομολογία.

εμπιστοσύνη στο γεγονός ότι η Επιτροπή δεν θα υπερβεί το ύψος των προστίμων το οποίο εφάρμοζε προηγουμένως⁵²⁵.

431. Συναφώς, επισημαίνεται ότι το πρόστιμο πρέπει αφενός να επιβάλλεται ως κύρωση για ορισμένη παράβαση (ειδικό αποτρεπτικό αποτέλεσμα) και αφετέρου να συντελεί στην αποτροπή των επιχειρήσεων από την επανάληψη παρόμοιων αντιανταγωνιστικών συμπεριφορών στο μέλλον (γενικό αποτρεπτικό αποτέλεσμα). Η ανάγκη εξασφάλισης του αρκούντως αποτρεπτικού χαρακτήρα του προστίμου επιβάλλει την κατάλληλη προσαρμογή του ύψους του, ώστε να λαμβάνεται υπόψη ο επιδιωκόμενος αντίκτυπος στην επιχείρηση στην οποία επιβάλλεται το εν λόγω πρόστιμο, τούτο δε, προκειμένου το πρόστιμο αυτό να μην είναι αμελητέο, ή αντιθέτως, υπερβολικά υψηλό, ιδίως σε σχέση με την οικονομική δυνατότητα της επιχείρησης, σύμφωνα με τις επιταγές, αφενός της εξασφάλισης της αποτελεσματικότητας του προστίμου και αφετέρου της τήρησης της αρχής της αναλογικότητας⁵²⁶.

432. Ωστόσο, πρέπει να επισημανθεί ότι, βάσει της ενωσιακής νομολογίας, η αρχή της αναλογικότητας επιτάσσει να μην υπερβαίνουν οι πράξεις των οργάνων της Ένωσης το πρόσφορο και αναγκαίο μέτρο για την επίτευξη των θεμιτών σκοπών που επιδιώκει η σχετική ρύθμιση, το οποίο σημαίνει ότι, όταν υφίσταται δυνατότητα επιλογής μεταξύ περισσότερων του ενός πρόσφορων μέτρων, πρέπει να επιλέγεται το λιγότερο επαχθές και ότι τα μειονεκτήματα που προκαλούνται δεν πρέπει να είναι υπέρμετρα σε σχέση με τους επιδιωκόμενους σκοπούς⁵²⁷. Συνεπώς, τα πρόστιμα δεν πρέπει να είναι υπέρμετρα σε σχέση με τους επιδιωκόμενους σκοπούς, ήτοι σε σχέση με την τήρηση των κανόνων περί ανταγωνισμού, και το ποσό του επιβαλλόμενου σε μια επιχείρηση προστίμου για παράβαση σε υπόθεση ανταγωνισμού πρέπει να είναι ανάλογο με την παράβαση, εκτιμώμενη στο σύνολό της, λαμβάνοντας υπόψη, ειδικότερα, τη σοβαρότητα της παραβάσεως αυτής.

433. Για τις παραβάσεις των άρθρων 1 του ν. 3959/2011 και 101 ΣΛΕΕ νομίμως επιβάλλεται ενιαίο πρόστιμο, αφού αποτελούν κατ' ουσίαν την ίδια παράβαση (απαγορευμένες συμπράξεις) που βασίζεται σε ίδιες προϋποθέσεις, ενώ η επιβολή κύρωσης για καθεμία από αυτές αποβλέπει στον ίδιο σκοπό⁵²⁸. Κατά συνέπεια, στην κρινόμενη υπόθεση η Επιτροπή δύναται να επιβάλλει ενιαίο πρόστιμο για τις ως άνω διαπιστωθείσες παραβάσεις των άρθρων 1 του ν. 3959/2011 και 101 ΣΛΕΕ.

⁵²⁵ Βλ. Ε.Α. 644/2017, σκ. 239, με περαιτέρω παραπομπές σε νομολογία.

⁵²⁶ Βλ. ΓενΔΕΕ Τ-352/09, Novácke chemické závody a.s., της 12.12.2012, σκ. 46 και την εκεί παρατιθέμενη νομολογία.

⁵²⁷ Βλ. απόφαση ΓενΔΕΕ της 12ης Δεκεμβρίου 2012, Electrabel v Commission, Τ 332/09, σκ. 279 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία (απόφαση του Δικαστηρίου της 5ης Μαΐου 1998, C 180/96, Ηνωμένο Βασίλειο κατά Επιτροπής, σκέψη 96, και απόφαση του Πρωτοδικείου της 12ης Σεπτεμβρίου 2007, Τ 30/05, Prym και Prym Consumer κατά Επιτροπής, σκέψη 223). Η απόφαση επικυρώθηκε με την απόφαση του Δικαστηρίου της 3ης Ιουλίου 2014, C-84/13P.

⁵²⁸ Βλ. ενδεικτικά ΔΕΦΑΘ 2265/2010.

VI.2. ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΒΑΣΗΣ ΤΟΥ ΠΡΟΣΤΙΜΟΥ

434. Η βάση για τον υπολογισμό του προστίμου είναι τα ακαθάριστα έσοδα της επιχείρησης από προϊόντα ή υπηρεσίες που αφορούν στην παράβαση. Σύμφωνα με την Ανακοίνωση της Ε.Α. της 17.07.2009 αναφορικά με το εύρος των ακαθαρίστων εσόδων που χρησιμοποιούνται ως βάση για τον υπολογισμό του προστίμου, η Ε.Α. λαμβάνει κάθε φορά υπόψη το σύνολο των ακαθαρίστων εσόδων της επιχείρησης στη σχετική/-ές αγορά/-ές προϊόντων που αφορά η διαπιστωθείσα παράβαση. Και τούτο, διότι η σχετική αγορά προϊόντων αποτελεί συνήθως ασφαλές κριτήριο για τον προσδιορισμό της αξίας πωλήσεων των προϊόντων που επηρεάζονται άμεσα ή έμμεσα από την παράβαση, ενώ παράλληλα διασφαλίζεται με τον τρόπο αυτό και ο επιδιωκόμενος αποτρεπτικός χαρακτήρας του προστίμου⁵²⁹.

VI.3. ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΓΙΑ ΤΟΝ ΚΑΘΟΡΙΣΜΟ ΤΟΥ ΠΡΟΣΤΙΜΟΥ

VI.3.1. Η σοβαρότητα της παράβασης

435. Προκειμένου να αξιολογηθεί η σοβαρότητα μιας παράβασης, η Επιτροπή λαμβάνει υπόψη της ιδίως το είδος της παράβασης, τα αντι-ανταγωνιστικά αποτελέσματα που προκλήθηκαν ή απειλήθηκε να προκληθούν στην αγορά, το ειδικό βάρος της κάθε επιχείρησης στη σχετική αγορά, το οικονομικό όφελος που αποκόμισε ο παραβάτης, εφόσον είναι δυνατό να υπολογιστεί το ύψος του, την οικονομική δύναμη της επιχείρησης που παραβιάζει τους κανόνες ανταγωνισμού στη σχετική αγορά και την έκταση της γεωγραφικής αγοράς.

436. Οι κάθετοι περιορισμοί είναι κατά κανόνα λιγότερο επιζήμιοι από τους οριζόντιους και δεν συγκαταλέγονται στις πιο σοβαρές παραβάσεις του δικαίου του ανταγωνισμού, οι οποίες τιμωρούνται αυστηρά και παραδειγματικά, όπως ισχύει στην περίπτωση των οριζόντιων περιορισμών που αφορούν σε καθορισμό τιμών, κατανομή αγορών ή περιορισμό της παραγωγής. Εντούτοις, κάθετοι περιορισμοί, όπως ο καθορισμός τιμών μεταπώλησης, ο περιορισμός των αμοιβαίων προμηθειών μεταξύ μελών συστήματος επιλεκτικής διανομής και ο περιορισμός του παράλληλου εμπορίου υπάγονται στους ιδιαίτερα σοβαρούς περιορισμούς του (ενδοσηματικού) ανταγωνισμού, ενώ από τη φύση τους θεωρείται ότι έχουν αντίκτυπο στην αγορά.

437. Ως προς την οικονομική ισχύ της επιχείρησης, σε περίπτωση συμμετοχής των μελών του δικτύου διανομής ενός παραγωγού ή προμηθευτή σε (κάθετες) συμφωνίες που αντιβαίνουν στις αρχές του ανταγωνισμού, δεν φαίνεται καταρχήν ενδεδειγμένο να επιβληθούν πρόστιμα και στις επιχειρήσεις αυτές⁵³⁰. Και τούτο, διότι η πρωτοβουλία των περιοριστικών για τον ανταγωνισμό συμφωνιών αναλαμβάνεται κατά κανόνα από τον προμηθευτή, ο οποίος έχει μεγαλύτερη οικονομική ισχύ και διαθέτει μέσα πίεσης⁵³¹,

⁵²⁹ Βλ. Ε.Α. 644/2017, σκ. 238, με περαιτέρω παραπομπές σε νομολογία.

⁵³⁰ Βλ. σχετ. την απόφαση της Ε.Α. 663/2018 (ΕΛΑΪΣ - UNILEVER), παρ. 649 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία.

⁵³¹ Συναφώς και η απόφαση Ε.Α. 520/VI/2011, σκ. 374.

γεγονός που τον καθιστά ικανό να εξασφαλίζει από μέρους των αντισυμβαλλομένων του την τήρηση των πρακτικών αυτών με διάφορους τρόπους⁵³².

VI.3.2. Η διάρκεια της παράβασης

438. Όταν η Επιτροπή Ανταγωνισμού εξετάζει περισσότερες αυτοτελείς παραβάσεις, κατά το περιεχόμενο και το είδος τους, ο υπολογισμός του ύψους του προστίμου πρέπει να γίνεται ξεχωριστά για κάθε μια από αυτές, ενώ σε περίπτωση που τέτοια παράβαση διαρκεί περισσότερα συναπτά έτη, αυτή δεν λογίζεται ως αυτοτελής για κάθε έτος, αλλά εξακολουθούσα και ενιαία χρονικώς, ώστε το προβλεπόμενο στο νόμο ανώτατο όριο (πλαφόν) να ισχύει για τη συνολική διάρκεια της αποδιδόμενης παράβασης⁵³³. Από την άλλη πλευρά, ωστόσο, όταν οι αντι-ανταγωνιστικές πρακτικές υπό το πρίσμα των διατάξεων των άρθρων 1 παρ. 1 ν. 3959/2011 ή/ και 101 παρ. 1 ΣΛΕΕ διακρίνονται από ενιαίο και διαρκή χαρακτήρα, λόγω εμβέλειας, χρονικής αλληλουχίας, συμπληρωματικότητας και κοινής στόχευσης στο πλαίσιο μιας μακρόχρονης στρατηγικής στρέβλωσης του ανταγωνισμού, γίνεται δεκτό ότι στο πλαίσιο αυτό κάθε επιμέρους αντι-ανταγωνιστική πρακτική μπορεί να συνιστά αυτοτελή παράβαση, αλλά και τμήμα μιας ενιαίας παράβασης των ιδίων διατάξεων⁵³⁴, οπότε το ανώτατο όριο του προστίμου επιβάλλεται επί της ενιαίας παράβασης⁵³⁵.

VI.3.3. Επιβαρυντικές/ ελαφρυντικές περιστάσεις

VI.3.3.1. Επιβαρυντικές περιστάσεις

439. Το βασικό ποσό του προστίμου μπορεί να προσανξάνεται, στην περίπτωση που η επιχείρηση έχει διαπράξει στο παρελθόν διαπιστωμένη παράβαση των κανόνων του

⁵³² Βλ. ενδεικτικά Ε.Α. 495/VI/2010, σκ. 189 και Ε.Α. 580/VII/2013, σκ. 178. Βλ. επίσης αποφάσεις της Επιτροπής 2001/711/EK, Volkswagen- Passat, Υπόθεση COMP/F-2/36.693, σκ. 104 και 2002/758/EK, Mercedes-Benz, Υπόθεση COMP/36.264, σκ. 233.

⁵³³ Βλ. Ε.Α. 625/2016, σκ. 6-7 (εκδοθείσα κατ' αναπομπή σε συνέχεια της ΔΕΦΑΘ 527/2016 προς χωριστή επιβολή προστίμων σε επιμέρους παραβάσεις του άρθρου 1 ν. 703/1977 στο πλαίσιο συμβάσεων δικαιόχρησης), η οποία όμως αφορά παραβάσεις που από την πρωτόδικη απόφαση της Ε.Α. (580/VII/2013) προκύπτει ότι είχαν κριθεί εξαρχής ως αυτοτελείς.

⁵³⁴ Στην ενωσιακή νομολογία [βλ. ενδεικτικά ΓενΔΕΕ T 91/11, InnoLux Corp. κατά Ευρωπαϊκής Επιτροπής, ψηφιακή Συλλογή (Γενική Συλλογή), σκ. 136-139] γίνεται δεκτό ότι «στον τομέα του ανταγωνισμού, μολονότι η έννοια της ενιαίας και διαρκούς παραβάσεως, όπως έχει ερμηνευθεί, παρέχει τη δυνατότητα στην Επιτροπή να διαπιστώσει παράβαση, με μία μόνον διαδικασία και απόφαση, περισσότερων συμπεριφορών για τις οποίες η διαπίστωση θα μπορούσε να γίνει κατά περίπτωση, τούτο δεν συνεπάγεται ότι η Επιτροπή υποχρεούται να ενεργήσει κατ' αυτόν τον τρόπο. Συγκεκριμένα, η Επιτροπή διαθέτει διακριτική ευχέρεια ως προς τις διαδικασίες που θα κινηθεί. Συναφώς, η Επιτροπή δεν μπορεί να υποχρεωθεί να διαπιστώσει και να τιμωρεί κάθε αντίθετη προς τον ανταγωνισμό συμπεριφορά και τα δικαστήρια της Ένωσης δεν μπορούν —έστω και ενόψει της μειώσεως του προστίμου— να κρίνουν ότι η Επιτροπή, λαμβανομένων υπόψη των αποδεικτικών στοιχείων που είχε στη διάθεσή της, όφειλε να αποδείξει ότι συγκεκριμένη επιχείρηση διέπραξε παράβαση κατά συγκεκριμένο χρονικό διάστημα. Η άσκηση της διακριτικής αυτής ευχέρειας υπόκειται σε δικαστικό έλεγχο». Άλλωστε, όπως γίνεται δεκτό «θα ήταν τεχνητή η κατάτμηση μιας συνεχούς συμπεριφοράς χαρακτηριζομένης από έναν και τον αυτό σκοπό, αναλύοντάς την σε πλείονες και χωριστές παραβάσεις, ενώ, αντιθέτως, πρόκειται για ενιαία παράβαση η οποία συγκεκριμενοποιήθηκε σταδιακώς τόσο με συμφωνίες όσο και με εναρμονισμένες πρακτικές» [βλ. ΓενΔΕΕ T-204/08 και T-212/08, Team Relocations NV κ.λπ. κατά Ευρωπαϊκής Επιτροπής, Συλλ. 2011, σελ. II-3569, σκ. 33-37, 40].

⁵³⁵ Βλ. κατ' αναλογία ΕΑ 520/VI/2011, σκ. 184 και 396 και τη νομολογία στην οποία παραπέμπει καθώς και Ε.Α. 563/VII/2013, σκ. 229 επ. και ιδίως 233-234 και 333.

ανταγωνισμού, ή εάν αρνήθηκε να συνεργαστεί ή αποπειράθηκε να παρεμποδίσει την Υπηρεσία κατά την διεξαγωγή της έρευνάς της επί της συγκεκριμένης υπόθεσης, ή εάν η εμπλεκόμενη επιχείρηση είχε ηγετικό ρόλο στην παράνομη συμπεριφορά ή είχε προτρέψει άλλες επιχειρήσεις να την υιοθετήσουν (αξιολογείται ιδίως εάν είχε εξαναγκάσει άλλη επιχείρηση να συμμετάσχει στην πραγματοποίηση της παράβασης ή αν είχε επιβάλει αντίποινα σε άλλες επιχειρήσεις για να θέσουν τις παράνομες πρακτικές σε εφαρμογή)⁵³⁶.

440. Ειδικότερα, κατά την ανάλυση της παράβασης και την επιμέτρηση του προστίμου για την επίτευξη αποτρεπτικού αποτελέσματος, πρέπει να λαμβάνεται υπόψη η καθ' υποτροπή υιοθέτηση παράνομης συμπεριφοράς από μία επιχείρηση, ως στοιχείο ιδιαίτερης σημασίας και ως πολύ σημαντικός δείκτης της σοβαρότητας της επίδικης συμπεριφοράς⁵³⁷. Η ενωσιακή έννοια της υποτροπής είναι αντίστοιχη αυτής που απαντάται σε ορισμένες έννομες τάξεις, όταν δηλ. ένα πρόσωπο διαπράττει νέες παραβάσεις, αφού του επιβλήθηκαν κυρώσεις για παρόμοιες παραβάσεις⁵³⁸, ενώ από τη στιγμή που απαιτείται νέα παράβαση, συνάγεται ότι η τέλεση ταυτόχρονων παραβάσεων δεν εμπίπτει στην υποτροπή⁵³⁹. Επισημαίνεται ότι, η νέα παράβαση πρέπει να έχει διαπραχθεί από την ίδια επιχείρηση, υπό την έννοια της οικονομικής οντότητας⁵⁴⁰. Κατά την συνεκτίμηση των επιβαρυντικών περιστάσεων δεν απαιτείται η προγενέστερη παράβαση να εμφανίζει ομοιότητες με τη μεταγενέστερη ως προς τη φύση, την αγορά⁵⁴¹, το προϊόν⁵⁴² ή τη γεωγραφική επίδραση⁵⁴³. Για τη διαπίστωση, ωστόσο, τέλεσης παρόμοιας παράβασης, αρκεί να έχει παραβιασθεί ο ίδιος κανόνας δικαίου στο παρελθόν⁵⁴⁴. Επίσης, κρίσιμο είναι το στοιχείο της προηγούμενης παράβασης των κανόνων του ανταγωνισμού. Αντιθέτως, η έννοια της υποτροπής δεν προϋποθέτει κατ' ανάγκη την προηγούμενη επιβολή κύρωσης, ούτε εξαρτάται από τη βαρύτητα αυτής⁵⁴⁵.

⁵³⁶ Βλ. Κατευθυντήριες Γραμμές Ε.Α. για τον τρόπο υπολογισμού του ύψους των προστίμων, ό.π., παρ. 14 και Κατευθυντήριες Γραμμές Ε.Επ. για τα πρόστιμα, ό.π., παρ. 28. Βλ. επίσης Ε.Α. 644/2017, σκ. 257, Ε.Α. 622/2015, σκ. 387.

⁵³⁷ Βλ. σχετικά απόφαση ΔΕΚ 7.1.2004, συν. υπ. C – 204/00P κ.α., AalborgPortlandA/S, Συλλ. 2004, I-123, σκ. 91, ΠΕΚ 17.12.1991, T-6/89, EnichemAnic (Polypropylene), Συλλ. 1991, II – 1623, σκ. 295, ΔΕΚ 8.2.2007, C-3/06P, GroupeDanone, Συλλ. 2007, I – 1331, σκ. 47.

⁵³⁸ Ο.π., T-141/94, ThyssenStahl, σκ. 617.

⁵³⁹ Ο.π., T-141/94, ThyssenStahl, σκ.618.

⁵⁴⁰ Βλ. ενδεικτικά απόφαση T-206/06 Total και ElfAquitaine κατά Επιτροπής, Συλλ. 2011, II-163, σκ. 213 (ιδίως ως προς την ταυτότητα του αποδέκτη των σχετικών αποφάσεων περί παράβασης).

⁵⁴¹ Απόφαση ΕΕ COMP 38695 2009/C 137/06, παρ. 525, απόφαση ΠΕΚ T 101/05 και T 111/05, BASF κατά Επιτροπής, Συλλογή 2007, σ. II 4949, σκέψη 64 καθώς και T-161/05 Hoechst κατά Επιτροπής, Συλλ. 2009, II-3555, σκ. 147.

⁵⁴² Απόφαση ΕΕ COMP/C.39181- 2009/C295/13, παρ. 679 και COMP/39129-2009/C 296/08, παρ. 255.

⁵⁴³ Βλ. σχετικά απόφαση T-203/01, Michelin κατά Επιτροπής, ο.π., σκ. 288.

⁵⁴⁴ Βλ. σχετικά απόφαση ΠΕΚ στις συνεκδ. υποθέσεις T-101/05 και T-111/05, BASF και UCB κατά Επιτροπής, Συλλ. 2007, II 4949, σκ. 64 και T-57/01, Solvay κατά Επιτροπής, Συλλ. 2009, II-4621, σκ. 510.

⁵⁴⁵ Βλ. σχετικά απόφαση ΠΕΚ, T – 53/2003, BPB, Συλλ. 2008, II-1333, σκ. 387-388 και T-38/02, GroupeDanone, ο.π., σκ. 363. Ιδίως δε σκέψη 388 του Γενικού Δικαστηρίου στην υπόθεση T – 53/2003, ό.π., σύμφωνα με το οποίο: «[...] η συνεκτίμηση της υποτροπής αποβλέπει στο να παρακινήσει τις επιχειρήσεις που έχουν εκδηλώσει την τάση να παραβούν τους κανόνες του ανταγωνισμού να μεταβάλουν τη συμπεριφορά τους, εφόσον αποδεικνύεται ότι η προηγούμενη διαπίστωση παραβάσεώς τους δεν ήταν αρκετή για να προλάβει την επανάληψη της παραβατικής συμπεριφοράς. Έτσι, το καθοριστικό στοιχείο της υποτροπής δεν είναι η προηγούμενη επιβολή προστίμου και κατά μείζονα λόγο το ύψος του, αλλά η προηγούμενη διαπίστωση παραβάσεως.».

441. Κατά πάγια δε, νομολογία, η Επιτροπή έχει ιδιαίτερος ευρεία διακριτική ευχέρεια όσον αφορά την επιλογή των στοιχείων που πρέπει να ληφθούν υπόψη για τον καθορισμό του ύψους των προστίμων, όπως οι ιδιαίτερες περιστάσεις της υποθέσεως, το πλαίσιο της και ο αποτρεπτικός χαρακτήρας των προστίμων, χωρίς να είναι αναγκαίο να γίνει παραπομπή σε δεσμευτικό ή εξαντλητικό κατάλογο κριτηρίων που πρέπει οπωσδήποτε να ληφθούν υπόψη⁵⁴⁶. Επομένως, η Επιτροπή μπορεί, σε κάθε περίπτωση, να λάβει υπόψη τις ενδείξεις που επιβεβαιώνουν την τάση μιας επιχείρησης να παραβαίνει τους κανόνες του ανταγωνισμού, συμπεριλαμβανομένου του χρονικού διαστήματος που μεσολάβησε μεταξύ των εν λόγω παραβάσεων και να αποτυπώνει την ένδειξη αυτή στο ποσοστό της προσαύξεσης⁵⁴⁷.

VI.3.3.2. Ελαφρυντικές περιστάσεις

442. Το βασικό ποσό του προστίμου μπορεί να μειώνεται εάν συντρέχουν ελαφρυντικές περιστάσεις, όπως όταν η επιχείρηση παρέχει αποδείξεις ότι έχει παύσει την παράβαση ύστερα από την πρώτη παρέμβαση της ΓΔΑ, όταν αποδεικνύει ότι από αμέλεια οδηγήθηκε στην παράβαση, όταν παρέχει αποδείξεις ότι η εμπλοκή της στην παράβαση είναι ιδιαίτερα περιορισμένη ή όταν συνεργάστηκε αποτελεσματικά με την Επιτροπή, πέραν του πεδίου εφαρμογής τυχόν Προγράμματος Επιείκειας και πέραν των νομίμων υποχρεώσεών της να συνεργαστεί⁵⁴⁸.

VI.4. ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΣΤΗΝ ΥΠΟ ΚΡΙΣΗ ΥΠΟΘΕΣΗ

VI.4.1. CLIMA CONTROL ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ ΘΕΡΜΑΝΣΗΣ ΚΑΙ ΚΛΙΜΑΤΙΣΜΟΥ

VI.4.1.1. Προσδιορισμός της βάσης του προστίμου

443. Στην υπό εξέταση περίπτωση, ως βάση για τον υπολογισμό του προστίμου λαμβάνεται υπόψη ο κύκλος εργασιών της CLIMA CONTROL από την πώληση των προϊόντων που αφορά η διαπιστωθείσα κατά την ενότητα V.2.1 του παρόντος παράβαση, στη γεωγραφική αγορά, κατ' έτος, και για όλη τη χρονική περίοδο συμμετοχής της στη διαπιστούμενη παράβαση.

VI.4.1.2. Κριτήρια για τον καθορισμό του ύψους του προστίμου

444. Όπως προεκτέθηκε, για τον καθορισμό του ύψους του προστίμου, η Επιτροπή Ανταγωνισμού συνεκτιμά σειρά παραγόντων που σχετίζονται, πρωτίστως, με τη σοβαρότητα και τη διάρκεια των παραβάσεων.

⁵⁴⁶ Βλ. σχετικά διάταξη του Δικαστηρίου της 25ης Μαρτίου 1996, C 137/95 P, SPO κ.λπ. κατά Επιτροπής, σκ. 54 και απόφαση ΔΕΚ C 219/95 P, Ferriere Nord κατά Επιτροπής, σκ. 33.

⁵⁴⁷ Βλ. σχετικά απόφαση ΠΕΚ, T – 53/2003, BPB, σκ. 383. Συναφώς, πρέπει να επισημανθεί ότι το ΠΕΚ θεώρησε ότι χρονικό διάστημα μικρότερο των δέκα ετών που μεσολάβησε μεταξύ των διαπιστώσεων δύο παραβάσεων μαρτυρούσε την τάση μιας επιχείρησης να μην αντλεί τα δέοντα συμπεράσματα από τη διαπίστωση της εκ μέρους της παραβάσεως των κανόνων ανταγωνισμού Βλ. σχετικά απόφαση ΠΕΚ, T – 53/2003, BPB, ο.π., σκ. 384 καθώς και απόφαση ΠΕΚ, T 38/02, Groupe Danone κατά Επιτροπής, σκ. 354-355.

⁵⁴⁸ Βλ. Κατευθυντήριες Γραμμές για τον τρόπο υπολογισμού του ύψους των προστίμων, ό.π., παρ. 15 και Κατευθυντήριες Γραμμές ΕΕπ για τα πρόστιμα, ό.π., παρ. 29. Βλ. επίσης ενδεικτικά Ε.Α. 563/VII/2013, σκ. 359 και Ε.Α. 644/2017, σκ. 257.

445. Στην υπό κρίση περίπτωση, σύμφωνα με όσα εκτέθηκαν ανωτέρω, διαπιστώνονται τα ακόλουθα:

446. Ως προς τη σοβαρότητα της παράβασης:

Είδος της παράβασης: Η CLIMA CONTROL, όπως διαπιστώθηκε ανωτέρω προέβη σε καθορισμό τιμών μεταπώλησης στα ηλεκτρονικά καταστήματα λιανικής πώλησης, με τα οποία συνεργάζεται. Μέσω των πρακτικών της η ελεγχόμενη περιόρισε την δυνατότητα των λιανοπωλητών της να καθορίζουν ανεξάρτητα την τιμή πώλησης, μέσω διαδικτύου των λεβήτων θέρμανσης που εμπορευόταν, πρακτική που περιλαμβάνεται στους ιδιαίτερα σοβαρούς περιορισμούς του ανταγωνισμού, κατά την κείμενη νομοθεσία και νομολογία. Επιπλέον η ελεγχόμενη είχε εφαρμόσει σύστημα παρακολούθησης των τιμών μεταπώλησης των ηλεκτρονικών καταστημάτων, με σκοπό τον εντοπισμό και την όχληση των λιανοπωλητών που απέκλιναν από τις καθορισμένες τιμές.

Πραγματικός ή δυνητικός αντίκτυπος στην αγορά: Ο καθορισμός τιμών μεταπώλησης, ως εξ αντικειμένου περιορισμός του ανταγωνισμού, θεωρείται από τη φύση του ως ικανός να επιφέρει αντίκτυπο στη σχετική αγορά, καθώς αμβλύνει τον ανταγωνισμό μεταξύ μεταπωλητών, καταργώντας τον ενδοσηματικό ανταγωνισμό τιμών, ενώ λειτουργεί ως αντικίνητρο για την μείωση των τιμών πώλησης για το συγκεκριμένο προϊόν. Επιπλέον, εκτιμάται ότι στην προκειμένη περίπτωση αναπτύχθηκαν αντι-ανταγωνιστικά αποτελέσματα, καθώς η πρακτική καθορισμού τιμών εφαρμόστηκε στην πράξη, γεγονός που θα πρέπει να ληφθεί υπόψη κατά τον υπολογισμό του προστίμου, καθώς μεταξύ άλλων η CLIMA CONTROL έλαβε μέτρα για τον εντοπισμό και τη συμμόρφωση διανομέων που εφαρμόζαν μειωμένες τιμές.

Το ειδικό βάρος της επιχείρησης στην αγορά: Εν προκειμένω, από τα στοιχεία του φακέλου δεν έχει καταστεί δυνατό να υπολογιστεί το μερίδιο της CLIMA CONTROL στην αγορά λεβήτων θέρμανσης για το έτος 2011 και την περίοδο 2014-2017.

Η οικονομική ισχύς της επιχείρησης στην αγορά: Ο συνολικός κύκλος εργασιών της εταιρείας τόσο κατά το έτος 2011 όσο και κατά την περίοδο 2014-2017 ανέρχεται σε [...] ευρώ, στην κατηγορία προϊόντων που αφορά η συγκεκριμένη συμφωνία. Εξάλλου, η CLIMA CONTROL, ως προμηθευτής διαφόρων σημάτων ειδών θέρμανσης, για τα έτη που αναφέρθηκαν ανωτέρω, διέθετε μεγαλύτερη ισχύ έναντι των λιανοπωλητών – μελών του δικτύου της, γεγονός που της επέτρεπε να επιβάλλει την τιμή μεταπώλησης των προϊόντων της, καθώς και να εφαρμόζει μέσα πίεσης προκειμένου να εξασφαλίζει τη συμμόρφωση των τελευταίων.

Κατά συνέπεια ενδείκνυται η επιβολή τυχόν προστίμου μόνο στην CLIMA CONTROL και όχι στα λοιπά μέλη του δικτύου.

Έκταση γεωγραφικής αγοράς: Οι παραβάσεις εντοπίζονται σε ολόκληρο το δίκτυο διανομής της CLIMA CONTROL και αφορούν στο σύνολο της ελληνικής επικράτειας, καταλαμβάνοντας συνεπώς σημαντική γεωγραφική έκταση.

Οικονομικό όφελος από την παράβαση: Εν προκειμένω, από τα στοιχεία του φακέλου δεν είναι δυνατόν να εκτιμηθεί το εύρος του οικονομικού οφέλους που αποκόμισε ή επιδίωξε

να αποκομίσει η CLIMA CONTROL. Σε κάθε περίπτωση, επισημαίνεται ότι το επιβαλλόμενο πρόστιμο πρέπει να έχει και αποτρεπτικό, πέραν του κυρωτικού, χαρακτήρα⁵⁴⁹.

447. Ως προς τη διάρκεια της παράβασης:

Από τα διαθέσιμα στοιχεία προκύπτει ότι η CLIMA CONTROL προέβη στον καθορισμό των τιμών λιανικής, των λεβήτων θέρμανσης σήματος KITURAMI, οι οποίοι διατίθεντο, μέσω διαδικτύου, με παράλληλη εφαρμογή μηχανισμού παρακολούθησης των καθορισμένων τιμών και τυχόν αποκλίσεων από αυτές, για το χρονικό διάστημα από 15.09.2014 έως 03.04.2017.

448. Επιβαρυντικές περιστάσεις:

Από τα στοιχεία του φακέλου δεν προκύπτει η συνδρομή επιβαρυντικών περιστάσεων.

449. Ελαφρυντικές περιστάσεις:

Από τα στοιχεία του φακέλου δεν προκύπτει η συνδρομή ελαφρυντικών περιστάσεων.

450. Κατ' εξαίρεση αναπροσαρμογή προστίμου

Η ΕΑ σε προηγούμενες αποφάσεις της κατ' εξαίρεση έχει λάβει υπόψη της την παρατεταμένη οικονομική κρίση που είχε πλήξει, μεταξύ άλλων, και τον εκάστοτε σχετικό οικονομικό κλάδο⁵⁵⁰.

Εν προκειμένω, κατά την ομόφωνη κρίση της ΕΑ, υφίσταται στην παρούσα υπόθεση ιδιαίτερη περίπτωση που θα δικαιολογούσε, κατ' εξαίρεση, την αναπροσαρμογή του επιβαλλόμενου προστίμου επί το ηπιότερον⁵⁵¹, με παράλληλη ωστόσο διασφάλιση του αναγκαίου αποτρεπτικού χαρακτήρα του⁵⁵².

Ενόψει των ανωτέρω, η ΕΑ, λαμβάνοντας υπόψη, κατ' εξαίρεση, την παρατεταμένη οικονομική κρίση στην Ελλάδα που έπληξε, μεταξύ άλλων, και τον σχετικό οικονομικό κλάδο που αφορά η παρούσα υπόθεση, θεωρεί ότι το επιβαλλόμενο πρόστιμο στην παρούσα μπορεί να οδηγήσει σε δυσπραγία την εταιρεία CLIMA CONTROL. Συνεπώς, η ΕΑ κρίνει ότι μπορεί να χορηγηθεί μείωση του τελικώς επιμετρηθέντος ποσού του προστίμου κατά 30% για την CLIMA CONTROL.

⁵⁴⁹ Εξάλλου, σύμφωνα με το άρθρο 25 παρ. 2 α) ν. 3959/2011, εφόσον είναι δυνατόν να υπολογιστεί το ύψος του οικονομικού οφέλους της επιχείρησης από την παράβαση, το ύψος του επιβαλλόμενου προστίμου δεν μπορεί να είναι μικρότερο από αυτό.

⁵⁵⁰ Βλ. και τις υπ' αριθ. 563/VI/2013, 636/2017 (σκ. 251), 642/2017 (σκ. 326-327), 644/2017, 730/2021 (σκ. 378-381) αποφάσεις ΕΑ, όπου η οικονομική κρίση ελήφθη υπόψη κατά την τελική αξιολόγηση της ΕΑ.

⁵⁵¹ Όπως έχει αναφερθεί ανωτέρω και στην παρ. 21 των Κατευθυντηρίων Γραμμών ΕΑ για τον τρόπο υπολογισμού του ύψους των προστίμων, είναι επιτρεπτή η επιμέτρηση αυτών κατ' απόκλιση από τα σχετικώς τεθέντα από την ΕΑ κατ' αυτοδέσμευσή της κριτήρια, επί το αυστηρότερον ή το ηπιότερον, όταν, εν όψει των συντρεχουσών περιστάσεων, υπάρχουν προς τούτο ειδικοί λόγοι, εκτιθέμενοι και αξιολογούμενοι με την παράθεση ειδικής αιτιολογίας, που δικαιολογούν αυτή την απόκλιση. Και τούτο, υπό την προϋπόθεση ότι διασφαλίζεται επαρκώς το αποτρεπτικό αποτέλεσμα των επιβαλλόμενων προστίμων στην εκάστοτε κρινόμενη υπόθεση.

⁵⁵² Βλ. σχετικά και υπ' αριθ. 644/2017 Απόφαση της ΕΑ καθώς και σχετική αναφορά στην υπ' αριθμ. 840/2019 Απόφαση του ΔΕφΑθ, σκ. 5.

VI.4.1.3. Υπολογισμός προστίμου για την εταιρεία CLIMA CONTROL

451. Για την εταιρεία CLIMA CONTROL, ο συνολικός κύκλος εργασιών επί του οποίου υπολογίζεται το πρόστιμο προκύπτει από το άθροισμα των ακαθάριστων εσόδων που αυτή πέτυχε στις σχετικές αγορές κατά τη χρονική διάρκεια της παράβασης. Κατά τα στοιχεία του φακέλου, το ποσό αυτό ανέρχεται σε [...] ευρώ. Εντούτοις, δεδομένου ότι η διαπιστωθείσα παράβαση αφορά δραστηριότητα που πραγματοποιήθηκε μόνο στο κανάλι των διαδικτυακών πωλήσεων, η Επιτροπή κρίνει ότι θα πρέπει να ληφθεί υπόψη μόνον το άθροισμα των ακαθάριστων εσόδων που η εταιρεία πέτυχε στο κανάλι αυτό κατά τη χρονική διάρκεια της παράβασης. Όμως η εταιρεία, ισχυριζόμενη ότι δεν είναι δυνατός ούτε ο κατά προσέγγιση υπολογισμός του ποσού που αναλογεί στις πωλήσεις της μέσω διαδικτύου, δεν προσκόμισε σχετικά στοιχεία. Ενόψει τούτων, η Επιτροπή, λαμβάνοντας υπόψη την ανάλυση της αγοράς που πραγματοποιήθηκε από την ΓΔΑ, κρίνει ότι το ποσοστό που αναλογεί στις πωλήσεις μέσω διαδικτύου πρέπει να υπολογιστεί σε 10% επί του αθροίσματος των ακαθάριστων εσόδων που η εταιρεία πέτυχε συνολικά στις σχετικές αγορές.

452. Εξάλλου, επισημαίνεται ότι ο συνολικός κύκλος εργασιών της CLIMA CONTROL την χρήση κατά την οποία έπαυσε η παράβαση (ήτοι το έτος 2017) ανήλθε σε 3.241.982 ευρώ. Συνεπώς, με βάση τις αρχές που έχουν εκτεθεί στην οικεία ενότητα ανωτέρω, το υψηλότερο δυνατό πρόστιμο (πλαφόν 10%) που θα μπορούσε να επιβληθεί στην εταιρεία CLIMA CONTROL, υπολογίζεται επί του συνολικού κύκλου εργασιών της χρήσης αυτής, και ανέρχεται σε 324.198,20 ευρώ.

453. Κατά την κρίση των μελών της ΕΑ, σταθμίζοντας ιδίως τους προαναφερόμενους παράγοντες αναφορικά με τη σοβαρότητα και τις ειδικές περιστάσεις της κρινόμενης υπόθεσης, το βασικό ποσοστό προστίμου θα πρέπει να υπολογιστεί με συντελεστή [...].

454. Επομένως, με βάση τις προαναφερόμενες σκέψεις, το βασικό ποσό του προστίμου για την εταιρεία CLIMA CONTROL προσδιορίζεται ως εξής:

CLIMA CONTROL			
Έτος	Ακαθάριστα έσοδα - περίοδος της παράβασης [A]	Ποσοστό 10% - αναλογία διαδικτυακών πωλήσεων [B]	Συντελεστής [...] (επί του [B])
2014	[...]	[...]	[...]
2015	[...]	[...]	[...]
2016	[...]	[...]	[...]
2017	[...]	[...]	[...]
Βασικό ποσό προστίμου			32.308,79

455. Περαιτέρω, για τους λόγους που αναλυτικά εκτίθενται στην ανωτέρω ενότητα σχετικά με την κατ'εξάιρεση αναπροσαρμογή του προστίμου, το ως άνω ποσό θα πρέπει κατ'εξάιρεση να μειωθεί κατά 30% λόγω των δυσμενών συνεπειών της οικονομικής κρίσης στην εταιρεία. Επομένως, το τελικώς διαμορφούμενο πρόστιμο υπολογίζεται ως εξής:

Στάδιο Υπολογισμού	Ποσό (σε ευρώ)
--------------------	----------------

Βασικό ποσό προστίμου (ποσοστό [...])	32.308,79
Μείωση 30% λόγω κρίσης	22.616,15

456. Διαπιστώνεται ότι το ποσό του προστίμου δεν είναι ανώτερο από το υψηλότερο δυνατό πρόστιμο (πλαφόν 10%) που θα μπορούσε να επιβληθεί στην εταιρεία CLIMA CONTROL.

457. Ενόψει των ανωτέρω, το συνολικό ποσό προστίμου που επιβάλλεται στην εταιρεία CLIMA CONTROL ανέρχεται σε **22.616,15 ευρώ**.

VI.4.2. ΗΛΙΟΑΚΜΗ ΑΝΩΝΥΜΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΗΛΙΑΚΩΝ ΘΕΡΜΟΣΙΦΩΝΩΝ

VI.4.2.1. Προσδιορισμός της βάσης του προστίμου

458. Στην υπό εξέταση περίπτωση, ως βάση για τον υπολογισμό του προστίμου λαμβάνεται υπόψη ο κύκλος εργασιών της ΗΛΙΟΑΚΜΗ από την πώληση των προϊόντων που αφορά η διαπιστωθείσα κατά την ενότητα V.2.2 του παρόντος παράβαση, στη γεωγραφική αγορά, κατ' έτος, και για όλη τη χρονική περίοδο συμμετοχής της στη διαπιστούμενη παράβαση.

VII.4.2.2. Κριτήρια για τον καθορισμό του ύψους του προστίμου

459. Όπως προεκτέθηκε, για τον καθορισμό του ύψους του προστίμου, η Επιτροπή Ανταγωνισμού συνεκτιμά σειρά παραγόντων που σχετίζονται, πρωτίστως, με τη σοβαρότητα και τη διάρκεια των παραβάσεων.

460. Στην υπό κρίση περίπτωση, σύμφωνα με όσα εκτέθηκαν ανωτέρω, διαπιστώνονται τα ακόλουθα:

461. Ως προς τη σοβαρότητα της παράβασης:

Είδος της παράβασης: Η ΗΛΙΟΑΚΜΗ, όπως διαπιστώθηκε στην υπό V.2.2 ενότητα προέβη σε καθορισμό τιμών μεταπώλησης στα ηλεκτρονικά καταστήματα λιανικής πώλησης, με τα οποία συνεργάζεται. Μέσω των πρακτικών της η ελεγχόμενη περιόρισε την δυνατότητα των λιανοπωλητών της να καθορίζουν οι ίδιοι, αυτόνομα την τιμή πώλησης, μέσω διαδικτύου των ηλιακών θερμοσιφώνων, boiler λεβητοστασίου και δοχείων αδράνειας που εμπορευόταν, πρακτική που περιλαμβάνεται στους ιδιαίτερα σοβαρούς περιορισμούς του ανταγωνισμού κατά την κείμενη νομοθεσία και νομολογία. Παράλληλα, η ελεγχόμενη είχε εφαρμόσει σύστημα παρακολούθησης των τιμών μεταπώλησης των ηλεκτρονικών καταστημάτων, με σκοπό τον εντοπισμό και την όχληση των λιανοπωλητών που απέκλιναν από τις καθορισμένες τιμές.

Πραγματικός ή δυνητικός αντίκτυπος στην αγορά: Ο καθορισμός τιμών μεταπώλησης, ως εξ αντικειμένου περιορισμός του ανταγωνισμού, θεωρείται από τη φύση του ως ικανός να επιφέρει αντίκτυπο στη σχετική αγορά, καθώς αμβλύνει τον ανταγωνισμό μεταξύ μεταπωλητών, καταργώντας τον ενδοσηματικό ανταγωνισμό τιμών, ενώ λειτουργεί ως αντικίνητρο για την μείωση των τιμών πώλησης για το συγκεκριμένο προϊόν. Επιπλέον εκτιμάται ότι στην προκειμένη περίπτωση αναπτύχθηκαν αντι-ανταγωνιστικά

αποτελέσματα, καθώς η πρακτική καθορισμού τιμών εφαρμόστηκε στην πράξη, γεγονός που θα πρέπει να ληφθεί υπόψη κατά τον υπολογισμό του προστίμου, καθώς μεταξύ άλλων η ΗΛΙΟΑΚΜΗ έλαβε μέτρα για τον εντοπισμό και τη συμμόρφωση διανομέων που εφάρμοζαν μειωμένες τιμές.

Το ειδικό βάρος της επιχείρησης στην αγορά: Εν προκειμένω, από τα στοιχεία του φακέλου δεν έχει καταστεί δυνατό να υπολογιστεί το μερίδιο της ΗΛΙΟΑΚΜΗ στην αγορά θερμοσιφώνων για την περίοδο 2014-2018.

Η οικονομική ισχύς της επιχείρησης στην αγορά: Ο συνολικός κύκλος εργασιών της εταιρείας, κατά τη διάρκεια των ετών 2014-2018, ανέρχεται σε [...] ευρώ στις κατηγορίες προϊόντων που αφορά η συγκεκριμένη συμφωνία. Εξάλλου, η ΗΛΙΟΑΚΜΗ ως προμηθευτής διαφόρων ειδών θέρμανσης για τα έτη που αναφέρθηκαν ανωτέρω διέθετε μεγαλύτερη ισχύ έναντι των λιανοπωλητών – μελών του δικτύου της, γεγονός που της επέτρεπε να επιβάλλει την τιμή μεταπώλησης των προϊόντων της, καθώς και να εφαρμόζει μέσα πίεσης, προκειμένου να εξασφαλίζει τη συμμόρφωση των τελευταίων.

Κατά συνέπεια, ενδείκνυται η επιβολή τυχόν προστίμου μόνο στην ΗΛΙΟΑΚΜΗ και όχι στα λοιπά μέλη του δικτύου.

Έκταση γεωγραφικής αγοράς: Οι παραβάσεις εντοπίζονται σε ολόκληρο το δίκτυο διανομής της ΗΛΙΟΑΚΜΗ και αφορούν στο σύνολο της ελληνικής επικράτειας, καταλαμβάνοντας συνεπώς σημαντική γεωγραφική έκταση.

Οικονομικό όφελος από την παράβαση: Εν προκειμένω, από τα στοιχεία του φακέλου δεν είναι δυνατόν να εκτιμηθεί το εύρος του οικονομικού οφέλους που αποκόμισε ή επιδίωξε να αποκομίσει η ΗΛΙΟΑΚΜΗ. Σε κάθε περίπτωση, πάντως, επισημαίνεται ότι το επιβαλλόμενο πρόστιμο πρέπει να έχει και αποτρεπτικό, πέραν του κυρωτικού, χαρακτήρα⁵⁵³.

462. Ως προς τη διάρκεια της παράβασης:

Από τα διαθέσιμα στοιχεία προκύπτει ότι η ΗΛΙΟΑΚΜΗ προέβη στον καθορισμό των τιμών λιανικής, στις οποίες διατίθεντο μέσω διαδικτύου ορισμένα προϊόντα, όπως ηλιακοί θερμοσίφωνες, boiler λεβητοστασίου και δοχεία αδράνειας. Ταυτόχρονα, είχε θέσει σε εφαρμογή μηχανισμό παρακολούθησης των καθορισμένων τιμών και τυχόν αποκλίσεων από αυτές για το χρονικό διάστημα από 31.01.2014 έως 23.03.2018.

463. Επιβαρυντικές περιστάσεις:

Από τα στοιχεία του φακέλου δεν προκύπτει η συνδρομή επιβαρυντικών περιστάσεων.

464. Ελαφρυντικές περιστάσεις:

Η Επιτροπή διαπιστώνει ότι η εταιρεία συνεργάστηκε αποτελεσματικά με την ΕΑ πέραν του πεδίου εφαρμογής του προγράμματος επιείκειας, κατά την έννοια της παρ. 15 των Κατευθυντηρίων Γραμμών για τον τρόπο υπολογισμού του ύψους των προστίμων,

⁵⁵³ Εξάλλου, σύμφωνα με το άρθρο 25 παρ. 2 α) ν. 3959/2011, εφόσον είναι δυνατόν να υπολογιστεί το ύψος του οικονομικού οφέλους της επιχείρησης από την παράβαση, το ύψος του επιβαλλόμενου προστίμου δεν μπορεί να είναι μικρότερο από αυτό.

παραδεχόμενη ρητώς κατά την διαδικασία ενώπιον της Επιτροπής την ύπαρξη παράβασης εκ μέρους της και μη αμφισβητώντας τα ουσιώδη στοιχεία της ανάλυσης της ΓΔΑ σε σχέση με την παραβατική της συμπεριφορά.

465. Κατ'εξαίρεση αναπροσαρμογή του προστίμου

Η ΕΑ σε προηγούμενες αποφάσεις της κατ' εξαίρεση έχει λάβει υπόψη της την παρατεταμένη οικονομική κρίση που είχε πλήξει, μεταξύ άλλων, και τον εκάστοτε σχετικό οικονομικό κλάδο⁵⁵⁴.

Εν προκειμένω, κατά την ομόφωνη κρίση της ΕΑ, υφίσταται στην παρούσα υπόθεση ιδιαίτερη περίπτωση που θα δικαιολογούσε, κατ' εξαίρεση, την αναπροσαρμογή του επιβαλλόμενου προστίμου επί το ηπιότερον⁵⁵⁵, με παράλληλη ωστόσο διασφάλιση του αναγκαίου αποτρεπτικού χαρακτήρα του⁵⁵⁶.

Ενόψει των ανωτέρω, η ΕΑ, λαμβάνοντας υπόψη, κατ' εξαίρεση, την παρατεταμένη οικονομική κρίση στην Ελλάδα που έπληξε, μεταξύ άλλων, και τον σχετικό οικονομικό κλάδο που αφορά η παρούσα υπόθεση, θεωρεί ότι το επιβαλλόμενο πρόστιμο στην παρούσα μπορεί να οδηγήσει σε δυσπραγία την εταιρεία ΗΛΙΟΑΚΜΗ. Συνεπώς, η ΕΑ κρίνει ότι μπορεί να χορηγηθεί μείωση του τελικώς επιμετρηθέντος ποσού του προστίμου κατά 30% για την ΗΛΙΟΑΚΜΗ.

VII.4.2.3. Υπολογισμός προστίμου για την εταιρεία ΗΛΙΟΑΚΜΗ

466. Για την εταιρεία ΗΛΙΟΑΚΜΗ, ο συνολικός κύκλος εργασιών επί του οποίου υπολογίζεται το πρόστιμο προκύπτει από το άθροισμα των ακαθάριστων εσόδων που αυτή πέτυχε στις σχετικές αγορές κατά τη χρονική διάρκεια της παράβασης. Κατά τα στοιχεία του φακέλου, το ποσό αυτό ανέρχεται σε [...] ευρώ. Εντούτοις, δεδομένου ότι η διαπιστωθείσα παράβαση αφορά δραστηριότητα που πραγματοποιήθηκε μόνο στο κανάλι των διαδικτυακών πωλήσεων, η Επιτροπή κρίνει ότι θα πρέπει να ληφθεί υπόψη μόνον το άθροισμα των ακαθάριστων εσόδων που η εταιρεία πέτυχε στο κανάλι αυτό κατά τη χρονική διάρκεια της παράβασης. Από τα στοιχεία που προσκόμισε η εταιρεία, προκύπτει ότι το ποσό αυτό ανέρχεται σε [...] ευρώ.

467. Εξάλλου, επισημαίνεται ότι ο συνολικός κύκλος εργασιών της ΗΛΙΟΑΚΜΗ την χρήση κατά την οποία έπαυσε η παράβαση (ήτοι το έτος 2018) ανήλθε σε 7.910.875,37 ευρώ. Συνεπώς, με βάση τις αρχές που έχουν εκτεθεί στην οικεία ενότητα ανωτέρω, το

⁵⁵⁴ Βλ. και τις υπ' αριθ. 563/VII/2013, 636/2017 (σκ. 251), 642/2017 (σκ. 326-327), 644/2017, 730/2021 (σκ. 378-381) αποφάσεις ΕΑ, όπου η οικονομική κρίση ελήφθη υπόψη κατά την τελική αξιολόγηση της ΕΑ.

⁵⁵⁵ Όπως έχει αναφερθεί ανωτέρω και στην παρ. 21 των Κατευθυντηρίων Γραμμών ΕΑ για τον τρόπο υπολογισμού του ύψους των προστίμων, είναι επιτρεπτή η επιμέτρηση αυτών κατ' απόκλιση από τα σχετικά τεθέντα από την ΕΑ κατ' αυτοδέσμευσή της κριτήρια, επί το αυστηρότερον ή το ηπιότερον, όταν, εν όψει των συντρεχουσών περιστάσεων, υπάρχουν προς τούτο ειδικοί λόγοι, εκτιθέμενοι και αξιολογούμενοι με την παράθεση ειδικής αιτιολογίας, που δικαιολογούν αυτή την απόκλιση. Και τούτο, υπό την προϋπόθεση ότι διασφαλίζεται επαρκώς το αποτρεπτικό αποτέλεσμα των επιβαλλόμενων προστίμων στην εκάστοτε κρινόμενη υπόθεση.

⁵⁵⁶ Βλ. σχετικά και υπ' αριθ. 644/2017 Απόφαση της ΕΑ καθώς και σχετική αναφορά στην υπ' αριθμ. 840/2019 Απόφαση του ΔΕφΑθ, σκ. 5.

υψηλότερο δυνατό πρόστιμο (πλαφόν 10%) που θα μπορούσε να επιβληθεί στην εταιρεία ΗΛΙΟΑΚΜΗ, υπολογίζεται επί του συνολικού κύκλου εργασιών της χρήσης αυτής, και ανέρχεται σε 791.087,54 ευρώ.

468. Κατά την κρίση των μελών της ΕΑ, σταθμίζοντας ιδίως τους προαναφερόμενους παράγοντες αναφορικά με τη σοβαρότητα και τις ειδικές περιστάσεις της κρινόμενης υπόθεσης, το βασικό ποσοστό προστίμου θα πρέπει να υπολογιστεί με συντελεστή [...].

469. Επομένως, με βάση τις προαναφερόμενες σκέψεις, το βασικό ποσό του προστίμου για την εταιρεία ΗΛΙΟΑΚΜΗ προσδιορίζεται ως εξής:

ΗΛΙΟΑΚΜΗ		
Έτος	Ακαθάριστα έσοδα (διαδικτυακές πωλήσεις) - περίοδος της παράβασης	Συντελεστής [...]
2014	[...]	[...]
2015	[...]	[...]
2016	[...]	[...]
2017	[...]	[...]
2018	[...]	[...]
Βασικό ποσό προστίμου		43.315,31

470. Περαιτέρω, για τους λόγους που αναλυτικά εκτίθενται στην ανωτέρω ενότητα σχετικά με την κατ'εξαίρεση αναπροσαρμογή του προστίμου, το ως άνω ποσό θα πρέπει κατ' εξαίρεση να μειωθεί κατά 30% λόγω των δυσμενών συνεπειών της οικονομικής κρίσης στην εταιρεία.

471. Τέλος, για τους λόγους που αναλυτικά εκτίθενται στην παρ. 464 ανωτέρω, το ποσό αυτό θα πρέπει να μειωθεί περαιτέρω κατά 20% λόγω της ύπαρξης ελαφρυντικής περίπτωσης.

472. Επομένως, το τελικώς διαμορφούμενο πρόστιμο υπολογίζεται ως εξής:

Στάδιο Υπολογισμού	Ποσό (σε ευρώ)
Βασικό ποσό προστίμου (ποσοστό [...])	43.315,31
Μείωση 30% λόγω κρίσης	30.320,72
Μείωση 20 % λόγω ελαφρυντικής περίπτωσης	24.256,57

473. Διαπιστώνεται ότι το ποσό του προστίμου δεν είναι ανώτερο από το υψηλότερο δυνατό πρόστιμο (πλαφόν 10%) που θα μπορούσε να επιβληθεί στην εταιρεία ΗΛΙΟΑΚΜΗ.

474. Ενόψει των ανωτέρω, το συνολικό ποσό προστίμου που επιβάλλεται στην εταιρεία ΗΛΙΟΑΚΜΗ ανέρχεται σε **24.256,57 ευρώ**.

VI.4.3. AHI CARRIER ΝΟΤΙΑΣ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ ΚΛΙΜΑΤΙΣΜΟΥ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ

VI.4.3.1. Προσδιορισμός της βάσης του προστίμου

475. Στην υπό εξέταση περίπτωση, ως βάση για τον υπολογισμό του προστίμου λαμβάνεται υπόψη ο κύκλος εργασιών της AHI CARRIER στις αγορές προϊόντων που αφορά η διαπιστωθείσα κατά την ενότητα V.2.3 του παρόντος παράβαση, στη γεωγραφική αγορά, κατ' έτος, και για όλη τη χρονική περίοδο συμμετοχής της στη διαπιστούμενη παράβαση. Σημειώνεται συναφώς ότι, κατά δήλωσή της, η ελεγχόμενη εντάσσει τους μεν αφυγραντήρες στα συστήματα οικιακού κλιματισμού, τις δε αντλίες θερμότητας στα συστήματα κεντρικού κλιματισμού⁵⁵⁷.

VII.4.3.2. Κριτήρια για τον καθορισμό του ύψους του προστίμου

476. Όπως προεκτέθηκε, για τον καθορισμό του ύψους του προστίμου, η Επιτροπή Ανταγωνισμού συνεκτιμά σειρά παραγόντων που σχετίζονται, πρωτίστως, με τη σοβαρότητα και τη διάρκεια των παραβάσεων.

477. Στην υπό κρίση περίπτωση, σύμφωνα με όσα εκτέθηκαν ανωτέρω, διαπιστώνονται τα ακόλουθα:

478. Ως προς τη σοβαρότητα της παράβασης:

Είδος της παράβασης: Η AHI CARRIER, όπως διαπιστώθηκε στην υπό V.2.3 ενότητα προέβη σε καθορισμό τιμών μεταπώλησης στα ηλεκτρονικά καταστήματα λιανικής πώλησης, με τα οποία συνεργάζεται. Μέσω των πρακτικών της η ελεγχόμενη περιόρισε την δυνατότητα των λιανοπωλητών της να καθορίζουν ανεξάρτητα την τιμή πώλησης ή/ και διαφήμισης, μέσω διαδικτύου των συστημάτων οικιακού και κεντρικού κλιματισμού που εμπορευόταν, πρακτική που περιλαμβάνεται στους ιδιαίτερα σοβαρούς περιορισμούς του ανταγωνισμού κατά την κείμενη νομοθεσία και νομολογία. Παράλληλα, η ελεγχόμενη είχε εφαρμόσει σύστημα παρακολούθησης των τιμών μεταπώλησης ή/ και διαφήμισης των ηλεκτρονικών καταστημάτων, με σκοπό τον εντοπισμό και την όχληση των λιανοπωλητών που απέκλιναν από τις καθορισμένες τιμές.

Πραγματικός ή δυνητικός αντίκτυπος στην αγορά: Ο καθορισμός τιμών μεταπώλησης ή/ και ελάχιστων διαφημιζόμενων τιμών, ως εξ αντικειμένου περιορισμός του ανταγωνισμού, θεωρείται από τη φύση του ως ικανός να επιφέρει αντίκτυπο στη σχετική αγορά, καθώς αμβλύνει τον ανταγωνισμό μεταξύ μεταπωλητών, καταργώντας τον ενδοσηματικό ανταγωνισμό τιμών, ενώ λειτουργεί ως αντικίνητρο για την μείωση των τιμών πώλησης για το συγκεκριμένο προϊόν. Επιπλέον εκτιμάται ότι στην προκειμένη περίπτωση αναπτύχθηκαν αντι-ανταγωνιστικά αποτελέσματα, καθώς η πρακτική καθορισμού τιμών λιανικής πώλησης ή/ και ελάχιστων διαφημιζόμενων τιμών εφαρμόστηκε στην πράξη, γεγονός που θα πρέπει να ληφθεί υπόψη κατά τον υπολογισμό του προστίμου, καθώς μεταξύ άλλων η AHI CARRIER έλαβε μέτρα για τον εντοπισμό και τη συμμόρφωση διανομέων που εφαρμόζαν μειωμένες τιμές.

⁵⁵⁷ Βλ. την υπ' αριθ. πρωτ. 88/07.01.2021 επιστολή της AHI CARRIER (Συνημμένο 1).

Το ειδικό βάρος της επιχείρησης στην αγορά: Εν προκειμένω, από τα στοιχεία του φακέλου δεν έχει καταστεί δυνατό να υπολογιστεί με ακρίβεια το μερίδιο της AHI CARRIER για την περίοδο 2012-2019 σε κάθε μια από τις επιμέρους αγορές προϊόντων που αφορά η διαπιστωθείσα παράβαση. Διαθέσιμα στοιχεία υπάρχουν μόνο για την αγορά συστημάτων οικιακού κλιματισμού, στην οποία η AHI CARRIER, σύμφωνα με έρευνα της εταιρείας GfK κατείχε το 2019 μερίδιο αγοράς [...] ⁵⁵⁸.

Η οικονομική ισχύς της επιχείρησης στην αγορά: Ο συνολικός κύκλος εργασιών της εταιρείας, ανά κατηγορία προϊόντων, κατά τη διάρκεια των ετών 2012-2019, ανέρχεται σε: (α) [...] ευρώ στην κατηγορία συστημάτων οικιακού κλιματισμού και (β) [...] στην κατηγορία συστημάτων κεντρικού κλιματισμού. Εξάλλου, η AHI CARRIER ως προμηθευτής αναγνωρισμένων σημάτων συστημάτων οικιακού και κεντρικού κλιματισμού για τα έτη που αναφέρθηκαν ανωτέρω διέθετε μεγαλύτερη ισχύ έναντι των λιανοπωλητών – μελών του δικτύου της, γεγονός που της επέτρεπε να επιβάλλει την τιμή μεταπώλησης των προϊόντων της, καθώς και να εφαρμόζει μέσα πίεσης προκειμένου να εξασφαλίζει τη συμμόρφωση των τελευταίων.

Κατά συνέπεια ενδείκνυται η επιβολή τυχόν προστίμου μόνο στην AHI CARRIER και όχι στα λοιπά μέλη του δικτύου.

Έκταση γεωγραφικής αγοράς: Οι παραβάσεις εντοπίζονται σε ολόκληρο το δίκτυο διανομής της AHI CARRIER και αφορούν στο σύνολο της ελληνικής επικράτειας, καταλαμβάνοντας συνεπώς σημαντική γεωγραφική έκταση.

Οικονομικό όφελος από την παράβαση: Εν προκειμένω, από τα στοιχεία του φακέλου δεν είναι δυνατόν να εκτιμηθεί το εύρος του οικονομικού οφέλους που αποκόμισε ή επιδίωξε να αποκομίσει η AHI CARRIER. Σε κάθε περίπτωση, πάντως, επισημαίνεται ότι το επιβαλλόμενο πρόστιμο πρέπει να έχει και αποτρεπτικό, πέραν του κυρωτικού, χαρακτήρα ⁵⁵⁹.

479. Ως προς τη διάρκεια της παράβασης:

Από τα διαθέσιμα στοιχεία προκύπτει ότι η AHI CARRIER προέβη στον καθορισμό των τιμών λιανικής στις οποίες διατίθεντο ή/ και διαφημιζόνταν μέσω διαδικτύου ορισμένα προϊόντα, όπως συστήματα οικιακού κλιματισμού, αφυγραντήρες και αντλίες θερμότητας. Ταυτόχρονα, είχε θέσει σε εφαρμογή μηχανισμό παρακολούθησης των καθορισμένων τιμών και τυχόν αποκλίσεων από αυτές για το χρονικό διάστημα από 02.04.2012 έως 31.01.2019.

480. Επιβαρυντικές περιστάσεις:

Από τα στοιχεία του φακέλου δεν προκύπτει η συνδρομή επιβαρυντικών περιστάσεων.

481. Ελαφρυντικές περιστάσεις:

⁵⁵⁸ Βλ. ενότητα V.2.3.5 ανωτέρω.

⁵⁵⁹ Εξάλλου, σύμφωνα με το άρθρο 25 παρ. 2 α) ν. 3959/2011, εφόσον είναι δυνατόν να υπολογιστεί το ύψος του οικονομικού οφέλους της επιχείρησης από την παράβαση, το ύψος του επιβαλλόμενου προστίμου δεν μπορεί να είναι μικρότερο από αυτό.

Από τα στοιχεία του φακέλου δεν προκύπτει η συνδρομή ελαφρυντικών περιστάσεων.

482. Κατ'εξαίρεση αναπροσαρμογή του προστίμου

Η ΕΑ σε προηγούμενες αποφάσεις της κατ' εξαίρεση έχει λάβει υπόψη της την παρατεταμένη οικονομική κρίση που είχε πλήξει, μεταξύ άλλων, και τον εκάστοτε σχετικό οικονομικό κλάδο⁵⁶⁰.

Εν προκειμένω, κατά την ομόφωνη κρίση της ΕΑ, υφίσταται στην παρούσα υπόθεση ιδιαίτερη περίπτωση που θα δικαιολογούσε, κατ' εξαίρεση, την αναπροσαρμογή του επιβαλλόμενου προστίμου επί το ηπιότερον⁵⁶¹, με παράλληλη ωστόσο διασφάλιση του αναγκαίου αποτρεπτικού χαρακτήρα του⁵⁶².

Ενόψει των ανωτέρω, η ΕΑ, λαμβάνοντας υπόψη, κατ' εξαίρεση, την παρατεταμένη οικονομική κρίση στην Ελλάδα που έπληξε, μεταξύ άλλων, και τον σχετικό οικονομικό κλάδο που αφορά η παρούσα υπόθεση, θεωρεί ότι το επιβαλλόμενο πρόστιμο στην παρούσα μπορεί να οδηγήσει σε δυσπραγία την εταιρεία AHI CARRIER. Συνεπώς, η ΕΑ κρίνει ότι μπορεί να χορηγηθεί μείωση του τελικώς επιμετρηθέντος ποσού του προστίμου κατά 30% για την AHI CARRIER.

VII.4.3.3. Υπολογισμός προστίμου για την εταιρεία AHI CARRIER

483. Για την εταιρεία AHI CARRIER, ο συνολικός κύκλος εργασιών επί του οποίου υπολογίζεται το πρόστιμο προκύπτει από το άθροισμα των ακαθάριστων εσόδων που αυτή πέτυχε στις σχετικές αγορές κατά τη χρονική διάρκεια της παράβασης. Κατά τα στοιχεία του φακέλου, το ποσό αυτό ανέρχεται σε [...] ευρώ. Εντούτοις, δεδομένου ότι η διαπιστωθείσα παράβαση αφορά δραστηριότητα που πραγματοποιήθηκε μόνο στο κανάλι των διαδικτυακών πωλήσεων, η Επιτροπή κρίνει ότι θα πρέπει να ληφθεί υπόψη μόνον το άθροισμα των ακαθάριστων εσόδων που η εταιρεία πέτυχε στο κανάλι αυτό κατά τη χρονική διάρκεια της παράβασης. Από τα στοιχεία που προσκόμισε η εταιρεία, προκύπτει ότι το ποσό αυτό ανέρχεται σε [...] ευρώ.

484. Εξάλλου, επισημαίνεται ότι ο συνολικός κύκλος εργασιών της AHI CARRIER την χρήση κατά την οποία έπαυσε η παράβαση (ήτοι το έτος 2019) ανήλθε σε 67.651.433,00 ευρώ. Συνεπώς, με βάση τις αρχές που έχουν εκτεθεί στην οικεία ενότητα ανωτέρω, το υψηλότερο δυνατό πρόστιμο (πλαφόν 10%) που θα μπορούσε να επιβληθεί στην εταιρεία

⁵⁶⁰ Βλ. και τις υπ' αριθ. 563/VII/2013, 636/2017 (σκ. 251), 642/2017 (σκ. 326-327), 644/2017, 730/2021 (σκ. 378-381) αποφάσεις ΕΑ, όπου η οικονομική κρίση ελήφθη υπόψη κατά την τελική αξιολόγηση της ΕΑ.

⁵⁶¹ Όπως έχει αναφερθεί ανωτέρω και στην παρ. 21 των Κατευθυντηρίων Γραμμών ΕΑ για τον τρόπο υπολογισμού του ύψους των προστίμων, είναι επιτρεπτή η επιμέτρηση αυτών κατ' απόκλιση από τα σχετικά τεθέντα από την ΕΑ κατ' αυτοδέσμευσή της κριτήρια, επί το αυστηρότερον ή το ηπιότερον, όταν, εν όψει των συντρεχουσών περιστάσεων, υπάρχουν προς τούτο ειδικοί λόγοι, εκτιθέμενοι και αξιολογούμενοι με την παράθεση ειδικής αιτιολογίας, που δικαιολογούν αυτή την απόκλιση. Και τούτο, υπό την προϋπόθεση ότι διασφαλίζεται επαρκώς το αποτρεπτικό αποτέλεσμα των επιβαλλόμενων προστίμων στην εκάστοτε κρινόμενη υπόθεση.

⁵⁶² Βλ. σχετικά και υπ' αριθ. 644/2017 Απόφαση της ΕΑ καθώς και σχετική αναφορά στην υπ' αριθμ. 840/2019 Απόφαση του ΔΕφΑθ, σκ. 5.

AHI CARRIER, υπολογίζεται επί του συνολικού κύκλου εργασιών της χρήσης αυτής, και ανέρχεται σε 6.765.143,30 ευρώ.

485. Κατά την κρίση των μελών της ΕΑ, σταθμίζοντας ιδίως τους προαναφερόμενους παράγοντες αναφορικά με τη σοβαρότητα και τις ειδικές περιστάσεις της κρινόμενης υπόθεσης, το βασικό ποσοστό προστίμου θα πρέπει να υπολογιστεί με συντελεστή [...].

486. Επομένως, με βάση τις προαναφερόμενες σκέψεις, το βασικό ποσό του προστίμου για την εταιρεία AHI CARRIER προσδιορίζεται ως εξής:

AHI CARRIER		
Έτος	Ακαθάριστα έσοδα (διαδικτυακές πωλήσεις) - περίοδος της παράβασης	Συντελεστής [...]
2012	[...]	[...]
2013	[...]	[...]
2014	[...]	[...]
2015	[...]	[...]
2016	[...]	[...]
2017	[...]	[...]
2018	[...]	[...]
2019	[...]	[...]
Βασικό ποσό προστίμου		97.012,90

487. Περαιτέρω, για τους λόγους που αναλυτικά εκτίθενται στην ανωτέρω ενότητα σχετικά με την κατ'εξάιρεση αναπροσαρμογή του προστίμου, το ως άνω ποσό θα πρέπει κατ'εξάιρεση να μειωθεί κατά 30% λόγω των δυσμενών συνεπειών της οικονομικής κρίσης στην εταιρεία.

488. Επομένως, το τελικώς διαμορφούμενο πρόστιμο υπολογίζεται ως εξής:

Στάδιο Υπολογισμού	Ποσό (σε ευρώ)
Βασικό ποσό προστίμου (ποσοστό [...])	97.012,90
Μείωση 30% λόγω κρίσης	67.909,03

489. Διαπιστώνεται ότι το ποσό του προστίμου δεν είναι ανώτερο από το υψηλότερο δυνατό πρόστιμο (πλαφόν 10%) που θα μπορούσε να επιβληθεί στην εταιρεία AHI CARRIER.

490. Ενόψει των ανωτέρω, το συνολικό ποσό προστίμου που επιβάλλεται στην εταιρεία AHI CARRIER ανέρχεται σε **67.909,03 ευρώ**.

VI.4.4. (α) ΑΜΟΙΡΙΔΗΣ-ΣΑΒΒΙΔΗΣ ΘΕΡΜΑΝΣΗ ΚΛΙΜΑΤΙΣΜΟΣ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ και (β) ΚΑΛΛΙΟΠΗ ΚΑΡΥΔΑ & ΣΙΑ ΕΕ

VI.4.4.1. Προσδιορισμός της βάσης του προστίμου

491. Στην υπό εξέταση περίπτωση, ως βάση για τον υπολογισμό του προστίμου λαμβάνεται υπόψη ο κύκλος εργασιών των εταιρειών ΑΜΟΙΡΙΔΗΣ-ΣΑΒΒΙΔΗΣ και Κ. ΚΑΡΥΔΑ από την πώληση των προϊόντων που αφορά η διαπιστωθείσα κατά την ενότητα

V.2.4 του παρόντος παράβαση, στη γεωγραφική αγορά, κατ' έτος και για όλη τη χρονική περίοδο συμμετοχής της στη διαπιστούμενη παράβαση.

VII.4.4.2. Κριτήρια για τον καθορισμό του ύψους του προστίμου

492. Όπως προεκτέθηκε, για τον καθορισμό του ύψους του προστίμου, η Επιτροπή Ανταγωνισμού συνεκτιμά σειρά παραγόντων που σχετίζονται, πρωτίστως, με τη σοβαρότητα και τη διάρκεια των παραβάσεων.

493. Στην υπό κρίση περίπτωση, σύμφωνα με όσα εκτέθηκαν ανωτέρω, διαπιστώνονται τα ακόλουθα:

494. Ως προς τη σοβαρότητα της παράβασης:

Είδος της παράβασης: Οι εταιρείες ΑΜΟΙΡΙΔΗΣ-ΣΑΒΒΙΔΗΣ και Κ. ΚΑΡΥΔΑ, οι οποίες αποτελούν μια ενιαία οικονομική οντότητα, όπως διαπιστώθηκε στην υπό V.2.4 ενότητα προέβησαν σε καθορισμό τιμών μεταπώλησης στα καταστήματα λιανικής πώλησης, με τα οποία συνεργάζονται. Μέσω των πρακτικών τους, οι ελεγχόμενες περιόρισαν την δυνατότητα των λιανοπωλητών της να καθορίζουν οι ίδιοι, αυτόνομα την τιμή πώλησης ή/ και διαφήμισης μέσω διαδικτύου των συστημάτων οικιακού κλιματισμού, των αφυγραντήρων, των ανεμιστήρων και των θερμαντικών ειδών που εμπορεύονταν, πρακτική που περιλαμβάνεται στους ιδιαίτερα σοβαρούς περιορισμούς του ανταγωνισμού κατά την κείμενη νομοθεσία και νομολογία. Επιπλέον, οι ελεγχόμενες είχαν εφαρμόσει σύστημα παρακολούθησης των τιμών μεταπώλησης των ηλεκτρονικών καταστημάτων, με σκοπό τον εντοπισμό και την όχληση των λιανοπωλητών που απέκλιναν από τις καθορισμένες τιμές.

Πραγματικός ή δυνητικός αντίκτυπος στην αγορά: Ο καθορισμός τιμών μεταπώλησης, ως εξ αντικειμένου περιορισμός του ανταγωνισμού, θεωρείται από τη φύση του ως ικανός να επιφέρει αντίκτυπο στη σχετική αγορά, καθώς αμβλύνει τον ανταγωνισμό μεταξύ μεταπωλητών, καταργώντας τον ενδοσηματικό ανταγωνισμό τιμών, ενώ λειτουργεί ως αντικίνητρο για την μείωση των τιμών πώλησης για το συγκεκριμένο προϊόν. Επιπλέον εκτιμάται ότι στην προκειμένη περίπτωση αναπτύχθηκαν αντι-ανταγωνιστικά αποτελέσματα, καθώς η πρακτική καθορισμού τιμών εφαρμόστηκε στην πράξη, γεγονός που θα πρέπει να ληφθεί υπόψη κατά τον υπολογισμό του προστίμου, καθώς μεταξύ άλλων οι εταιρείες ΑΜΟΙΡΙΔΗΣ-ΣΑΒΒΙΔΗΣ και Κ. ΚΑΡΥΔΑ έλαβαν μέτρα για τον εντοπισμό και τη συμμόρφωση διανομέων που εφάρμοζαν μειωμένες τιμές.

Το ειδικό βάρος της επιχείρησης στην αγορά: Εν προκειμένω, από τα στοιχεία του φακέλου δεν έχει καταστεί δυνατό να υπολογιστεί με ακρίβεια το μερίδιο των εταιρειών ΑΜΟΙΡΙΔΗΣ-ΣΑΒΒΙΔΗΣ και Κ. ΚΑΡΥΔΑ για την περίοδο 2017-2020 σε κάθε μια από τις επιμέρους αγορές προϊόντων που αφορά η διαπιστωθείσα παράβαση. Διαθέσιμα στοιχεία υπάρχουν μόνο για την αγορά συστημάτων οικιακού κλιματισμού, στην οποία οι ΑΜΟΙΡΙΔΗΣ-ΣΑΒΒΙΔΗΣ και Κ. ΚΑΡΥΔΑ, σύμφωνα με έρευνα της εταιρείας GfK, κατείχαν το 2019 μερίδιο αγοράς τουλάχιστον [...] %⁵⁶³.

⁵⁶³ Βλ. ενότητα V.2.4.5 ανωτέρω.

Η οικονομική ισχύς της επιχείρησης στην αγορά: Ο συνολικός κύκλος εργασιών των εταιρειών ανά κατηγορία προϊόντων, κατά τη διάρκεια των ετών 2017-2020, ανέρχεται σε: (α) [...] Ευρώ για τα συστήματα οικιακού κλιματισμού, (β) [...] Ευρώ για τους ανεμιστήρες, (γ) [...] Ευρώ για τα θερμαντικά είδη, και (δ) [...] Ευρώ για τους αφυγραντήρες. Εξάλλου, οι εταιρείες ΑΜΟΙΡΙΔΗΣ-ΣΑΒΒΙΔΗΣ και Κ. ΚΑΡΥΔΑ ως προμηθευτές αναγνωρισμένων σημάτων ειδών οικιακού κλιματισμού, αφυγραντήρων, ανεμιστήρων και θερμαντικών ειδών για τα έτη που αναφέρθηκαν ανωτέρω διέθεταν μεγαλύτερη ισχύ έναντι των λιανοπωλητών – μελών του δικτύου της, γεγονός που τους επέτρεπε να επιβάλλουν την τιμή μεταπώλησης των προϊόντων τους, καθώς και να εφαρμόζουν μέσα πίεσης προκειμένου να εξασφαλίζουν τη συμμόρφωση των τελευταίων.

Κατά συνέπεια, ενδείκνυται η επιβολή τυχόν προστίμου μόνο στις εταιρείες ΑΜΟΙΡΙΔΗΣ-ΣΑΒΒΙΔΗΣ και Κ. ΚΑΡΥΔΑ και όχι στα λοιπά μέλη του δικτύου.

Έκταση γεωγραφικής αγοράς: Οι παραβάσεις εντοπίζονται σε ολόκληρο το δίκτυο διανομής των ΑΜΟΙΡΙΔΗΣ-ΣΑΒΒΙΔΗΣ και Κ. ΚΑΡΥΔΑ και αφορούν στο σύνολο της ελληνικής επικράτειας, καταλαμβάνοντας συνεπώς σημαντική γεωγραφική έκταση.

Οικονομικό όφελος από την παράβαση: Εν προκειμένω, από τα στοιχεία του φακέλου δεν είναι δυνατόν να εκτιμηθεί το εύρος του οικονομικού οφέλους που αποκόμισαν ή επιδίωξαν να αποκομίσουν οι ΑΜΟΙΡΙΔΗΣ-ΣΑΒΒΙΔΗΣ και Κ. ΚΑΡΥΔΑ. Σε κάθε περίπτωση, πάντως, επισημαίνεται ότι το επιβαλλόμενο πρόστιμο πρέπει να έχει και αποτρεπτικό, πέραν του κυρωτικού, χαρακτήρα⁵⁶⁴.

495. Ως προς τη διάρκεια της παράβασης:

Από τα διαθέσιμα στοιχεία προκύπτει ότι οι εταιρείες ΑΜΟΙΡΙΔΗΣ-ΣΑΒΒΙΔΗΣ και Κ. ΚΑΡΥΔΑ προέβησαν στον καθορισμό των τιμών λιανικής, στις οποίες διατίθεντο ή διαφημίζονταν, μέσω διαδικτύου ορισμένα προϊόντα όπως συστήματα οικιακού κλιματισμού, αφυγραντήρες, ανεμιστήρες και θερμαντικά είδη, εφαρμόζοντας ταυτόχρονα μηχανισμό παρακολούθησης των καθορισμένων τιμών και τυχόν αποκλίσεων από αυτές για το χρονικό διάστημα από 02.03.2017 έως 07.07.2020.

496. Επιβαρυντικές περιστάσεις:

Από τα στοιχεία του φακέλου δεν προκύπτει η συνδρομή επιβαρυντικών περιστάσεων.

497. Ελαφρυντικές περιστάσεις:

Από τα στοιχεία του φακέλου δεν προκύπτει η συνδρομή ελαφρυντικών περιστάσεων.

498. Κατ' εξαίρεση αναπροσαρμογή του προστίμου

⁵⁶⁴ Εξάλλου, σύμφωνα με το άρθρο 25 παρ. 2 α) ν. 3959/2011, εφόσον είναι δυνατόν να υπολογιστεί το ύψος του οικονομικού οφέλους της επιχείρησης από την παράβαση, το ύψος του επιβαλλόμενου προστίμου δεν μπορεί να είναι μικρότερο από αυτό.

Η ΕΑ σε προηγούμενες αποφάσεις της κατ' εξαίρεση έχει λάβει υπόψη της την παρατεταμένη οικονομική κρίση που είχε πλήξει, μεταξύ άλλων, και τον εκάστοτε σχετικό οικονομικό κλάδο⁵⁶⁵.

Εν προκειμένω, κατά την ομόφωνη κρίση της ΕΑ, υφίσταται στην παρούσα υπόθεση ιδιαίτερη περίπτωση που θα δικαιολογούσε, κατ' εξαίρεση, την αναπροσαρμογή του επιβαλλόμενου προστίμου επί το ηπιότερον⁵⁶⁶, με παράλληλη ωστόσο διασφάλιση του αναγκαίου αποτρεπτικού χαρακτήρα του⁵⁶⁷.

Ενόψει των ανωτέρω, η ΕΑ, λαμβάνοντας υπόψη, κατ' εξαίρεση, την παρατεταμένη οικονομική κρίση στην Ελλάδα που έπληξε, μεταξύ άλλων, και τον σχετικό οικονομικό κλάδο που αφορά η παρούσα υπόθεση, θεωρεί ότι το επιβαλλόμενο πρόστιμο στην παρούσα μπορεί να οδηγήσει σε δυσπραγία τις εταιρείες ΑΜΟΙΡΙΔΗΣ-ΣΑΒΒΙΔΗΣ και Κ. ΚΑΡΥΔΑ. Συνεπώς, η ΕΑ κρίνει ότι μπορεί να χορηγηθεί μείωση του τελικώς επιμετρηθέντος ποσού του προστίμου κατά 30% για τις ΑΜΟΙΡΙΔΗΣ-ΣΑΒΒΙΔΗΣ και Κ. ΚΑΡΥΔΑ.

VII.4.4.3. Υπολογισμός προστίμου για τις εταιρείες ΑΜΟΙΡΙΔΗΣ-ΣΑΒΒΙΔΗΣ και Κ. ΚΑΡΥΔΑ

499. Για τις εταιρείες ΑΜΟΙΡΙΔΗΣ-ΣΑΒΒΙΔΗΣ και Κ. ΚΑΡΥΔΑ, οι οποίες, όπως προαναφέρθηκε, αποτελούν μια ενιαία οικονομική οντότητα, ο συνολικός κύκλος εργασιών επί του οποίου υπολογίζεται το πρόστιμο προκύπτει από το άθροισμα των ακαθάριστων εσόδων που αυτές πέτυχαν στις σχετικές αγορές κατά τη χρονική διάρκεια της παράβασης. Κατά τα στοιχεία του φακέλου, το ποσό αυτό ανέρχεται σε [...] ευρώ. Εντούτοις, δεδομένου ότι η διαπιστωθείσα παράβαση αφορά δραστηριότητα που πραγματοποιήθηκε μόνο στο κανάλι των διαδικτυακών πωλήσεων, η Επιτροπή κρίνει ότι θα πρέπει να ληφθεί υπόψη μόνον το άθροισμα των ακαθάριστων εσόδων που οι εταιρείες πέτυχαν στο κανάλι αυτό κατά τη χρονική διάρκεια της παράβασης. Από τα στοιχεία που προσκόμισαν οι εταιρείες, προκύπτει ότι το ποσό αυτό ανέρχεται σε [...] ευρώ.

500. Εξάλλου, επισημαίνεται ότι ο συνολικός κύκλος εργασιών των εταιρειών ΑΜΟΙΡΙΔΗΣ-ΣΑΒΒΙΔΗΣ και Κ. ΚΑΡΥΔΑ την χρήση κατά την οποία έπαυσε η παράβαση (ήτοι το έτος 2020) ανήλθε σε 60.820.609,98 ευρώ. Συνεπώς, με βάση τις αρχές που έχουν εκτεθεί στην οικεία ενότητα ανωτέρω, το υψηλότερο δυνατό πρόστιμο (πλαφόν 10%) που θα μπορούσε να επιβληθεί στις εταιρείες ΑΜΟΙΡΙΔΗΣ-ΣΑΒΒΙΔΗΣ και Κ.

⁵⁶⁵ Βλ. και τις υπ' αριθ. 563/VII/2013, 636/2017 (σκ. 251), 642/2017 (σκ. 326-327), 644/2017, 730/2021 (σκ. 378-381) αποφάσεις ΕΑ, όπου η οικονομική κρίση ελήφθη υπόψη κατά την τελική αξιολόγηση της ΕΑ.

⁵⁶⁶ Όπως έχει αναφερθεί ανωτέρω και στην παρ. 21 των Κατευθυντηρίων Γραμμών ΕΑ για τον τρόπο υπολογισμού του ύψους των προστίμων, είναι επιτρεπτή η επιμέτρηση αυτών κατ' απόκλιση από τα σχετικά τεθέντα από την ΕΑ κατ' αυτοδέσμευσή της κριτήρια, επί το αυστηρότερον ή το ηπιότερον, όταν, εν όψει των συντρεχουσών περιστάσεων, υπάρχουν προς τούτο ειδικοί λόγοι, εκτιθέμενοι και αξιολογούμενοι με την παράθεση ειδικής αιτιολογίας, που δικαιολογούν αυτή την απόκλιση. Και τούτο, υπό την προϋπόθεση ότι διασφαλίζεται επαρκώς το αποτρεπτικό αποτέλεσμα των επιβαλλόμενων προστίμων στην εκάστοτε κρινόμενη υπόθεση.

⁵⁶⁷ Βλ. σχετικά και υπ' αριθ. 644/2017 Απόφαση της ΕΑ καθώς και σχετική αναφορά στην υπ' αριθμ. 840/2019 Απόφαση του ΔΕφΑθ, σκ. 5.

ΚΑΡΥΔΑ, ως ενιαία οικονομική οντότητα, υπολογίζεται επί του συνολικού κύκλου εργασιών της χρήσης αυτής, και ανέρχεται σε 6.082.061,00 ευρώ.

501. Κατά την κρίση των μελών της ΕΑ, σταθμίζοντας ιδίως τους προαναφερόμενους παράγοντες αναφορικά με τη σοβαρότητα και τις ειδικές περιστάσεις της κρινόμενης υπόθεσης, το βασικό ποσοστό προστίμου θα πρέπει να υπολογιστεί με συντελεστή [...].

502. Επομένως, με βάση τις προαναφερόμενες σκέψεις, το βασικό ποσό του προστίμου για τις εταιρείες ΑΜΟΙΡΙΔΗΣ-ΣΑΒΒΙΔΗΣ και Κ. ΚΑΡΥΔΑ προσδιορίζεται ως εξής:

ΑΜΟΙΡΙΔΗΣ-ΣΑΒΒΙΔΗΣ και Κ. ΚΑΡΥΔΑ		
Έτος	Ακαθάριστα έσοδα (διαδικτυακές πωλήσεις) - περίοδος της παράβασης	Συντελεστής [...]
2017	[...]	[...]
2018	[...]	[...]
2019	[...]	[...]
2020	[...]	[...]
	Βασικό ποσό προστίμου	190.858,09

503. Περαιτέρω, για τους λόγους που αναλυτικά εκτίθενται στην ανωτέρω ενότητα σχετικά με την κατ'εξάιρεση αναπροσαρμογή του προστίμου, το ως άνω ποσό θα πρέπει κατ'εξάιρεση να μειωθεί κατά 30% λόγω των δυσμενών συνεπειών της οικονομικής κρίσης στις εταιρείες.

504. Επομένως, το τελικώς διαμορφούμενο πρόστιμο υπολογίζεται ως εξής:

Στάδιο Υπολογισμού	Ποσό (σε ευρώ)
Βασικό ποσό προστίμου (ποσοστό [...])	190.858,09
Μείωση 30% λόγω κρίσης	133.600,66

505. Διαπιστώνεται ότι το ποσό του προστίμου δεν είναι ανώτερο από το υψηλότερο δυνατό πρόστιμο (πλαφόν 10%) που θα μπορούσε να επιβληθεί στις εταιρείες ΑΜΟΙΡΙΔΗΣ-ΣΑΒΒΙΔΗΣ και Κ. ΚΑΡΥΔΑ, ως ενιαία οικονομική οντότητα.

506. Ενόψει των ανωτέρω, το συνολικό ποσό προστίμου που επιβάλλεται στις εταιρείες ΑΜΟΙΡΙΔΗΣ-ΣΑΒΒΙΔΗΣ και Κ. ΚΑΡΥΔΑ, ως ενιαία οικονομική οντότητα, ανέρχεται σε **133.600,66 ευρώ**.

VI.4.5. IQ SOLAR ΜΟΝΟΠΡΟΣΩΠΗ ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥΧΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ

VI.4.5.1. Προσδιορισμός της βάσης του προστίμου

507. Στην υπό εξέταση περίπτωση, ως βάση για τον υπολογισμό του προστίμου λαμβάνεται υπόψη ο κύκλος εργασιών της IQ SOLAR από την πώληση των προϊόντων που αφορά η διαπιστωθείσα κατά την ενότητα V.2.5 του παρόντος παράβαση, στη γεωγραφική αγορά, κατ'έτος, και για όλη τη χρονική περίοδο συμμετοχής της στη διαπιστούμενη παράβαση.

VI.4.5.2. Κριτήρια για τον καθορισμό του ύψους του προστίμου

508. Όπως προεκτέθηκε, για τον καθορισμό του ύψους του προστίμου, η Επιτροπή Ανταγωνισμού συνεκτιμά σειρά παραγόντων που σχετίζονται, πρωτίστως, με τη σοβαρότητα και τη διάρκεια των παραβάσεων.

509. Στην υπό κρίση περίπτωση, σύμφωνα με όσα εκτέθηκαν ανωτέρω, διαπιστώνονται τα ακόλουθα:

510. Ως προς τη σοβαρότητα της παράβασης:

Είδος της παράβασης: Η IQ SOLAR, όπως διαπιστώθηκε στην υπό V.2.5 ενότητα προέβη σε καθορισμό τιμών μεταπώλησης στα ηλεκτρονικά καταστήματα λιανικής πώλησης, με τα οποία συνεργάζεται. Μέσω των πρακτικών της η ελεγχόμενη περιόρισε την δυνατότητα των λιανοπωλητών της να καθορίζουν οι ίδιοι αυτόνομα την τιμή πώλησης, μέσω διαδικτύου, των ηλιακών θερμοσιφώνων, ηλεκτρικών θερμοσιφώνων και boiler λεβητοστασίου που εμπορευόταν, πρακτική που περιλαμβάνεται στους ιδιαίτερα σοβαρούς περιορισμούς του ανταγωνισμού κατά την κείμενη νομοθεσία και νομολογία. Παράλληλα, η ελεγχόμενη είχε εφαρμόσει σύστημα παρακολούθησης των τιμών μεταπώλησης των ηλεκτρονικών καταστημάτων, με σκοπό τον εντοπισμό και την όχληση των λιανοπωλητών που απέκλιναν από τις καθορισμένες τιμές.

Πραγματικός ή δυνητικός αντίκτυπος στην αγορά: Ο καθορισμός τιμών μεταπώλησης, ως εξ αντικειμένου περιορισμός του ανταγωνισμού, θεωρείται από τη φύση του ως ικανός να επιφέρει αντίκτυπο στη σχετική αγορά, καθώς αμβλύνει τον ανταγωνισμό μεταξύ μεταπωλητών, καταργώντας τον ενδοσηματικό ανταγωνισμό τιμών, ενώ λειτουργεί ως αντικίνητρο για την μείωση των τιμών πώλησης για το συγκεκριμένο προϊόν. Επιπλέον εκτιμάται ότι, στην προκειμένη περίπτωση, αναπτύχθηκαν αντι-ανταγωνιστικά αποτελέσματα, καθώς η πρακτική καθορισμού τιμών εφαρμόστηκε στην πράξη, γεγονός που θα πρέπει να ληφθεί υπόψη κατά τον υπολογισμό του προστίμου, καθώς μεταξύ άλλων η IQ SOLAR έλαβε μέτρα για τον εντοπισμό και τη συμμόρφωση διανομέων που εφαρμόζαν μειωμένες τιμές.

Το ειδικό βάρος της επιχείρησης στην αγορά: Εν προκειμένω, από τα στοιχεία του φακέλου δεν έχει καταστεί δυνατό να υπολογιστεί το μερίδιο της IQ SOLAR στην αγορά θερμοσιφώνων για την περίοδο 2016-2018.

Η οικονομική ισχύς της επιχείρησης στην αγορά: Ο συνολικός κύκλος εργασιών της εταιρείας κατά τη διάρκεια των ετών 2016-2018 ανέρχεται σε [...] Ευρώ στις κατηγορίες προϊόντων, που αφορά η συγκεκριμένη συμφωνία. Εξάλλου, η IQ SOLAR ως προμηθευτής διαφόρων ειδών θέρμανσης για τα έτη που αναφέρθηκαν ανωτέρω διέθετε μεγαλύτερη ισχύ έναντι των λιανοπωλητών – μελών του δικτύου της, γεγονός που της επέτρεπε να επιβάλλει την τιμή μεταπώλησης των προϊόντων της, καθώς και να εφαρμόζει μέσα πίεσης προκειμένου να εξασφαλίζει τη συμμόρφωση των τελευταίων.

Κατά συνέπεια ενδείκνυται η επιβολή τυχόν προστίμου μόνο στην IQ SOLAR και όχι στα λοιπά μέλη του δικτύου.

Έκταση γεωγραφικής αγοράς: Οι παραβάσεις εντοπίζονται σε ολόκληρο το δίκτυο διανομής της IQ SOLAR και αφορούν στο σύνολο της ελληνικής επικράτειας, καταλαμβάνοντας συνεπώς σημαντική γεωγραφική έκταση.

Οικονομικό όφελος από την παράβαση: Εν προκειμένω, από τα στοιχεία του φακέλου δεν είναι δυνατόν να εκτιμηθεί το εύρος του οικονομικού οφέλους που αποκόμισε ή επιδίωξε να αποκομίσει η IQ SOLAR. Σε κάθε περίπτωση, πάντως, επισημαίνεται ότι το επιβαλλόμενο πρόστιμο πρέπει να έχει και αποτρεπτικό, πέραν του κυρωτικού, χαρακτήρα⁵⁶⁸.

511. Ως προς τη διάρκεια της παράβασης:

Από τα διαθέσιμα στοιχεία προκύπτει ότι η IQ SOLAR προέβη στον καθορισμό των τιμών λιανικής, στις οποίες διατίθεντο μέσω διαδικτύου σε ορισμένα προϊόντα, όπως ηλιακοί θερμοσίφωνες και συστατικά μέρη αυτών (boiler, ηλιακοί συλλέκτες), ηλεκτρικοί θερμοσίφωνες και boiler λεβητοστασίου. Ταυτόχρονα, έθεσε σε εφαρμογή μηχανισμό παρακολούθησης των καθορισμένων τιμών και τυχόν αποκλίσεων από αυτές για το χρονικό διάστημα από 17.02.2016 έως 13.04.2018.

512. Επιβαρυντικές περιστάσεις:

Από τα στοιχεία του φακέλου δεν προκύπτει η συνδρομή επιβαρυντικών περιστάσεων.

513. Ελαφρυντικές περιστάσεις:

Από τα στοιχεία του φακέλου δεν προκύπτει η συνδρομή ελαφρυντικών περιστάσεων.

514. Κατ'εξαίρεση αναπροσαρμογή του προστίμου

Η ΕΑ σε προηγούμενες αποφάσεις της κατ' εξαίρεση έχει λάβει υπόψη της την παρατεταμένη οικονομική κρίση που είχε πλήξει, μεταξύ άλλων, και τον εκάστοτε σχετικό οικονομικό κλάδο⁵⁶⁹.

Εν προκειμένω, κατά την ομόφωνη κρίση της ΕΑ, υφίσταται στην παρούσα υπόθεση ιδιαίτερη περίπτωση που θα δικαιολογούσε, κατ' εξαίρεση, την αναπροσαρμογή του επιβαλλόμενου προστίμου επί το ηπιότερον⁵⁷⁰, με παράλληλη ωστόσο διασφάλιση του αναγκαίου αποτρεπτικού χαρακτήρα του⁵⁷¹.

⁵⁶⁸ Εξάλλου, σύμφωνα με το άρθρο 25 παρ. 2 α) ν. 3959/2011, εφόσον είναι δυνατόν να υπολογιστεί το ύψος του οικονομικού οφέλους της επιχείρησης από την παράβαση, το ύψος του επιβαλλόμενου προστίμου δεν μπορεί να είναι μικρότερο από αυτό.

⁵⁶⁹ Βλ. και τις υπ' αριθ. 563/VI/2013, 636/2017 (σκ. 251), 642/2017 (σκ. 326-327), 644/2017, 730/2021 (σκ. 378-381) αποφάσεις ΕΑ, όπου η οικονομική κρίση ελήφθη υπόψη κατά την τελική αξιολόγηση της ΕΑ.

⁵⁷⁰ Όπως έχει αναφερθεί ανωτέρω και στην παρ. 21 των Κατευθυντηρίων Γραμμών ΕΑ για τον τρόπο υπολογισμού του ύψους των προστίμων, είναι επιτρεπτή η επιμέτρηση αυτών κατ' απόκλιση από τα σχετικά τεθέντα από την ΕΑ κατ' αυτοδέσμευσή της κριτήρια, επί το αυστηρότερον ή το ηπιότερον, όταν, εν όψει των συντρεχουσών περιστάσεων, υπάρχουν προς τούτο ειδικοί λόγοι, εκτιθέμενοι και αξιολογούμενοι με την παράθεση ειδικής αιτιολογίας, που δικαιολογούν αυτή την απόκλιση. Και τούτο, υπό την προϋπόθεση ότι διασφαλίζεται επαρκώς το αποτρεπτικό αποτέλεσμα των επιβαλλόμενων προστίμων στην εκάστοτε κρινόμενη υπόθεση.

⁵⁷¹ Βλ. σχετικά και υπ' αριθ. 644/2017 Απόφαση της ΕΑ καθώς και σχετική αναφορά στην υπ' αριθμ. 840/2019 Απόφαση του ΔΕφΑθ, σκ. 5.

Ενόψει των ανωτέρω, η ΕΑ, λαμβάνοντας υπόψη, κατ' εξαίρεση, την παρατεταμένη οικονομική κρίση στην Ελλάδα που έπληξε, μεταξύ άλλων, και τον σχετικό οικονομικό κλάδο που αφορά η παρούσα υπόθεση, θεωρεί ότι το επιβαλλόμενο πρόστιμο στην παρούσα μπορεί να οδηγήσει σε δυσπραγία την εταιρεία IQ SOLAR. Συνεπώς, η ΕΑ κρίνει ότι μπορεί να χορηγηθεί μείωση του τελικώς επιμετρηθέντος ποσού του προστίμου κατά 30% για την IQ SOLAR.

VII.4.5.3. Υπολογισμός προστίμου για την εταιρεία IQ SOLAR

515. Για την εταιρεία IQ SOLAR, ο συνολικός κύκλος εργασιών επί του οποίου υπολογίζεται το πρόστιμο προκύπτει από το άθροισμα των ακαθάριστων εσόδων που αυτή πέτυχε στις σχετικές αγορές κατά τη χρονική διάρκεια της παράβασης. Κατά τα στοιχεία του φακέλου, το ποσό αυτό ανέρχεται σε [...] ευρώ. Εντούτοις, δεδομένου ότι η διαπιστωθείσα παράβαση αφορά δραστηριότητα που πραγματοποιήθηκε μόνο στο κανάλι των διαδικτυακών πωλήσεων, η Επιτροπή κρίνει ότι θα πρέπει να ληφθεί υπόψη μόνον το άθροισμα των ακαθάριστων εσόδων που η εταιρεία πέτυχε στο κανάλι αυτό κατά τη χρονική διάρκεια της παράβασης. Όμως η εταιρεία, ισχυριζόμενη ότι δεν είναι δυνατός ούτε ο κατά προσέγγιση υπολογισμός του ποσού που αναλογεί στις πωλήσεις της μέσω διαδικτύου, δεν προσκόμισε σχετικά στοιχεία. Ενόψει τούτων, η Επιτροπή, λαμβάνοντας υπόψη την ανάλυση της αγοράς που πραγματοποιήθηκε από την ΓΔΑ, κρίνει ότι το ποσοστό που αναλογεί στις πωλήσεις μέσω διαδικτύου πρέπει να υπολογιστεί σε 10% επί του αθροίσματος των ακαθάριστων εσόδων που η εταιρεία πέτυχε συνολικά στις σχετικές αγορές.

516. Εξάλλου, επισημαίνεται ότι ο συνολικός κύκλος εργασιών της IQ SOLAR την χρήση κατά την οποία έπαυσε η παράβαση (ήτοι το έτος 2018) ανήλθε σε 9.631.257,16 ευρώ. Συνεπώς, με βάση τις αρχές που έχουν εκτεθεί στην οικεία ενότητα ανωτέρω, το υψηλότερο δυνατό πρόστιμο (πλαφόν 10%) που θα μπορούσε να επιβληθεί στην εταιρεία IQ SOLAR, υπολογίζεται επί του συνολικού κύκλου εργασιών της χρήσης αυτής, και ανέρχεται σε 963.125,72 ευρώ.

517. Κατά την κρίση των μελών της ΕΑ, σταθμίζοντας ιδίως τους προαναφερόμενους παράγοντες αναφορικά με τη σοβαρότητα και τις ειδικές περιστάσεις της κρινόμενης υπόθεσης, το βασικό ποσοστό προστίμου θα πρέπει να υπολογιστεί με συντελεστή [[...]].

518. Επομένως, με βάση τις προαναφερόμενες σκέψεις, το βασικό ποσό του προστίμου για την εταιρεία IQ SOLAR προσδιορίζεται ως εξής:

IQ SOLAR			
Έτος	Ακαθάριστα έσοδα - περίοδος της παράβασης [A]	Ποσοστό 10% - αναλογία διαδικτυακών πωλήσεων [B]	Συντελεστής [...] (επί του [B])
2016	[...]	[...]	[...]
2017	[...]	[...]	[...]
2018	[...]	[...]	[...]
Βασικό ποσό προστίμου			46.371,25

519. Περαιτέρω, για τους λόγους που αναλυτικά εκτίθενται στην ανωτέρω ενότητα σχετικά με την κατ'εξάιρεση αναπροσαρμογή του προστίμου, το ως άνω ποσό θα πρέπει κατ'εξάιρεση να μειωθεί κατά 30% λόγω των δυσμενών συνεπειών της οικονομικής κρίσης στις εταιρείες.

520. Επομένως, το τελικό διαμορφούμενο πρόστιμο υπολογίζεται ως εξής:

Στάδιο Υπολογισμού	Ποσό (σε ευρώ)
Βασικό ποσό προστίμου (ποσοστό [...])	46.371,25
Μείωση 30% λόγω κρίσης	32.459,87

521. Διαπιστώνεται ότι το ποσό του προστίμου δεν είναι ανώτερο από το υψηλότερο δυνατό πρόστιμο (πλαφόν 10%) που θα μπορούσε να επιβληθεί στην εταιρεία IQ SOLAR.

522. Ενόψει των ανωτέρω, το συνολικό ποσό προστίμου που επιβάλλεται στην εταιρεία IQ SOLAR ανέρχεται σε **32.459,87 ευρώ**.

VI.4.6. (α) Γ.Ε. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ και (β) DELTA DOMESTIC APPLIANCES ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΗΛΕΚΤΡΙΚΩΝ ΣΥΣΚΕΥΩΝ

VI.4.6.1. Προσδιορισμός της βάσης του προστίμου

523. Στην υπό εξέταση περίπτωση, ως βάση για τον υπολογισμό του προστίμου λαμβάνεται υπόψη ο κύκλος εργασιών των εταιρειών Γ.Ε. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ και DELTA DOMESTIC APPLIANCES από την πώληση των προϊόντων που αφορά η διαπιστωθείσα κατά την ενότητα V.2.6 του παρόντος παράβαση, στη γεωγραφική αγορά, κατ'έτος, και για όλη τη χρονική περίοδο συμμετοχής της στη διαπιστούμενη παράβαση.

VI.4.6.2. Κριτήρια για τον καθορισμό του ύψους του προστίμου

524. Όπως προεκτέθηκε, για τον καθορισμό του ύψους του προστίμου, η Επιτροπή Ανταγωνισμού συνεκτιμά σειρά παραγόντων που σχετίζονται, πρωτίστως, με τη σοβαρότητα και τη διάρκεια των παραβάσεων.

525. Στην υπό κρίση περίπτωση, σύμφωνα με όσα εκτέθηκαν ανωτέρω, διαπιστώνονται τα ακόλουθα:

526. **Ως προς τη σοβαρότητα της παράβασης:**

Είδος της παράβασης: Οι εταιρείες Γ.Ε. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ και DELTA DOMESTIC APPLIANCES, οι οποίες αποτελούν μια ενιαία οικονομική οντότητα, όπως διαπιστώθηκε στην υπό V.2.6 ενότητα προέβησαν σε καθορισμό τιμών μεταπώλησης στα ηλεκτρονικά καταστήματα λιανικής πώλησης με τα οποία συνεργάζονται. Μέσω των πρακτικών τους οι ελεγχόμενες περιόρισαν τη δυνατότητα των λιανοπωλητών τους να καθορίζουν ανεξάρτητα την τιμή πώλησης μέσω διαδικτύου των συστημάτων οικιακού κλιματισμού και των θερμαντικών ειδών που εμπορεύονταν, πρακτική που περιλαμβάνεται στους ιδιαίτερα σοβαρούς περιορισμούς του ανταγωνισμού κατά την κείμενη νομοθεσία και νομολογία. Επιπλέον οι ελεγχόμενες είχαν εφαρμόσει σύστημα παρακολούθησης των

τιμών μεταπώλησης των ηλεκτρονικών καταστημάτων, με σκοπό τον εντοπισμό και την όχληση των λιανοπωλητών που απέκλιναν από τις καθορισμένες τιμές.

Πραγματικός ή δυνητικός αντίκτυπος στην αγορά: Ο καθορισμός τιμών μεταπώλησης, ως εξ αντικειμένου περιορισμός του ανταγωνισμού, θεωρείται από τη φύση του ως ικανός να επιφέρει αντίκτυπο στη σχετική αγορά, καθώς αμβλύνει τον ανταγωνισμό μεταξύ μεταπωλητών, καταργώντας τον ενδοσηματικό ανταγωνισμό τιμών, ενώ λειτουργεί ως αντικίνητρο για την μείωση των τιμών πώλησης για το συγκεκριμένο προϊόν. Επιπλέον, εκτιμάται ότι στην προκειμένη περίπτωση αναπτύχθηκαν αντι-ανταγωνιστικά αποτελέσματα, καθώς η πρακτική καθορισμού τιμών εφαρμόστηκε στην πράξη, γεγονός που θα πρέπει να ληφθεί υπόψη κατά τον υπολογισμό του προστίμου, καθώς μεταξύ άλλων οι εταιρείες Γ.Ε. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ και DELTA DOMESTIC APPLIANCES έλαβαν μέτρα για τον εντοπισμό και τη συμμόρφωση διανομέων που εφάρμοζαν μειωμένες τιμές.

Το ειδικό βάρος της επιχείρησης στην αγορά: Εν προκειμένω, από τα στοιχεία του φακέλου δεν έχει καταστεί δυνατό να υπολογιστεί με ακρίβεια το μερίδιο των Γ.Ε. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ και DELTA DOMESTIC APPLIANCES για την περίοδο 2012-2020 σε κάθε μια από τις επιμέρους αγορές προϊόντων που αφορά η διαπιστωθείσα παράβαση. Διαθέσιμα στοιχεία υπάρχουν μόνο για την αγορά συστημάτων οικιακού κλιματισμού, στην οποία οι Γ.Ε. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ και DELTA DOMESTIC APPLIANCES, σύμφωνα με έρευνα της εταιρείας GfK, κατείχαν το 2019 μερίδιο αγοράς [...] %⁵⁷².

Η οικονομική ισχύς της επιχείρησης στην αγορά: Ο συνολικός κύκλος εργασιών των εταιρειών ανά κατηγορία προϊόντων κατά τη διάρκεια των ετών 2012-2020 ανέρχεται σε: (α) [...] Ευρώ για τα συστήματα οικιακού κλιματισμού και (β) [...] Ευρώ για τα θερμαντικά είδη. Εξάλλου, οι εταιρείες Γ.Ε. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ και DELTA DOMESTIC APPLIANCES, ως προμηθευτές αναγνωρισμένων σημάτων ειδών κλιματισμού και θέρμανσης, για τα έτη που αναφέρθηκαν ανωτέρω, διέθεταν μεγαλύτερη ισχύ έναντι των λιανοπωλητών – μελών του δικτύου τους, γεγονός που τους επέτρεπε να επιβάλλουν την τιμή μεταπώλησης των προϊόντων τους, καθώς και να εφαρμόζουν μέσα πίεσης προκειμένου να εξασφαλίζουν τη συμμόρφωση των τελευταίων.

Κατά συνέπεια ενδείκνυται η επιβολή τυχόν προστίμου μόνο στις εταιρείες Γ.Ε. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ και DELTA DOMESTIC APPLIANCES και όχι στα λοιπά μέλη του δικτύου.

Έκταση γεωγραφικής αγοράς: Οι παραβάσεις εντοπίζονται σε ολόκληρο το δίκτυο διανομής των Γ.Ε. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ και DELTA DOMESTIC APPLIANCES και αφορούν στο σύνολο της ελληνικής επικράτειας, καταλαμβάνοντας συνεπώς σημαντική γεωγραφική έκταση.

Οικονομικό όφελος από την παράβαση: Εν προκειμένω, από τα στοιχεία του φακέλου δεν είναι δυνατόν να εκτιμηθεί το εύρος του οικονομικού οφέλους που αποκόμισαν ή επιδίωξαν να αποκομίσουν οι Γ.Ε. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ και DELTA DOMESTIC

⁵⁷² Βλ. ενότητα V.2.6.5 ανωτέρω.

APPLIANCES. Σε κάθε περίπτωση, πάντως, επισημαίνεται ότι το επιβαλλόμενο πρόστιμο πρέπει να έχει και αποτρεπτικό, πέραν του κυρωτικού, χαρακτήρα⁵⁷³.

527. Ως προς τη διάρκεια της παράβασης:

Από τα διαθέσιμα στοιχεία προκύπτει ότι οι εταιρείες Γ.Ε. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ και DELTA DOMESTIC APPLIANCES προέβησαν στον καθορισμό των τιμών λιανικής, στις οποίες διατίθεντο, μέσω διαδικτύου ορισμένων προϊόντων, όπως συστήματα οικιακού κλιματισμού και θερμαντικά είδη. Ταυτόχρονα, είχαν θέσει σε εφαρμογή μηχανισμό παρακολούθησης των καθορισμένων τιμών και τυχόν αποκλίσεων από αυτές για το χρονικό διάστημα από 05.11.2012 έως 22.07.2020.

Λαμβανομένης υπόψη της φύσης της υπό εξέταση αντι-ανταγωνιστικής πρακτικής ως εξ αντικειμένου παραβατικής και ικανής να καταργήσει τον ενδοσηματικό ανταγωνισμό και παρότι δεν εντοπίστηκαν στοιχεία επικοινωνίας ή επιβολής της πολιτικής για συγκεκριμένα – σχετικά εκτεταμένα – χρονικά διαστήματα εντός της προαναφερθείσας περιόδου, παρέχεται η δυνατότητα στη ΓΔΑ να συμπεράνει ότι η παράβαση δεν διεκόπη τη συγκεκριμένη περίοδο και συνεχίστηκε αδιάλειπτα για όλο το διάστημα από τις 05.11.2012 έως και τις 22.07.2020⁵⁷⁴.

528. Επιβαρυντικές περιστάσεις:

Από τα στοιχεία του φακέλου δεν προκύπτει η συνδρομή επιβαρυντικών περιστάσεων.

529. Ελαφρυντικές περιστάσεις:

Από τα στοιχεία του φακέλου δεν προκύπτει η συνδρομή ελαφρυντικών περιστάσεων.

530. Κατ'εξάιρεση αναπροσαρμογή του προστίμου

Η ΕΑ σε προηγούμενες αποφάσεις της κατ' εξάιρεση έχει λάβει υπόψη της την παρατεταμένη οικονομική κρίση που είχε πλήξει, μεταξύ άλλων, και τον εκάστοτε σχετικό οικονομικό κλάδο⁵⁷⁵.

Εν προκειμένω, κατά την ομόφωνη κρίση της ΕΑ, υφίσταται στην παρούσα υπόθεση ιδιαίτερη περίπτωση που θα δικαιολογούσε, κατ' εξάιρεση, την αναπροσαρμογή του

⁵⁷³ Εξάλλου, σύμφωνα με το άρθρο 25 παρ. 2 α) ν. 3959/2011, εφόσον είναι δυνατόν να υπολογιστεί το ύψος του οικονομικού οφέλους της επιχείρησης από την παράβαση, το ύψος του επιβαλλόμενου προστίμου δεν μπορεί να είναι μικρότερο από αυτό.

⁵⁷⁴ Βλ. ενότητα V.2.6.4 ανωτέρω.

⁵⁷⁵ Βλ. και τις υπ' αριθ. 563/VI/2013, 636/2017 (σκ. 251), 642/2017 (σκ. 326-327), 644/2017, 730/2021 (σκ. 378-381) αποφάσεις ΕΑ, όπου η οικονομική κρίση ελήφθη υπόψη κατά την τελική αξιολόγηση της ΕΑ.

επιβαλλόμενου προστίμου επί το ηπιότερον⁵⁷⁶, με παράλληλη ωστόσο διασφάλιση του αναγκαίου αποτρεπτικού χαρακτήρα του⁵⁷⁷.

Ενόψει των ανωτέρω, η ΕΑ, λαμβάνοντας υπόψη, κατ' εξαίρεση, την παρατεταμένη οικονομική κρίση στην Ελλάδα που έπληξε, μεταξύ άλλων, και τον σχετικό οικονομικό κλάδο που αφορά η παρούσα υπόθεση, θεωρεί ότι το επιβαλλόμενο πρόστιμο στην παρούσα μπορεί να οδηγήσει σε δυσπραγία τις εταιρείες Γ.Ε. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ και DELTA DOMESTIC APPLIANCES. Συνεπώς, η ΕΑ κρίνει ότι μπορεί να χορηγηθεί μείωση του τελικώς επιμετρηθέντος ποσού του προστίμου κατά 30% για τις Γ.Ε. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ και DELTA DOMESTIC APPLIANCES.

VI.4.6.3. Υπολογισμός προστίμου για τις εταιρείες Γ.Ε. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ και DELTA DOMESTIC APPLIANCES

531. Για τις εταιρείες Γ.Ε. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ και DELTA DOMESTIC APPLIANCES, οι οποίες, όπως προαναφέρθηκε, αποτελούν μια ενιαία οικονομική οντότητα, ο συνολικός κύκλος εργασιών επί του οποίου υπολογίζεται το πρόστιμο προκύπτει από το άθροισμα των ακαθάριστων εσόδων που αυτές πέτυχαν στις σχετικές αγορές κατά τη χρονική διάρκεια της παράβασης. Κατά τα στοιχεία του φακέλου, το ποσό αυτό ανέρχεται σε [...] ευρώ. Εντούτοις, δεδομένου ότι η διαπιστωθείσα παράβαση αφορά δραστηριότητα που πραγματοποιήθηκε μόνο στο κανάλι των διαδικτυακών πωλήσεων, η Επιτροπή κρίνει ότι θα πρέπει να ληφθεί υπόψη μόνον το άθροισμα των ακαθάριστων εσόδων που οι εταιρείες πέτυχαν στο κανάλι αυτό κατά τη χρονική διάρκεια της παράβασης. Όμως οι εταιρείες, ισχυριζόμενες ότι δεν είναι δυνατός ούτε ο κατά προσέγγιση υπολογισμός του ποσού που αναλογεί στις πωλήσεις τους μέσω διαδικτύου, δεν προσκόμισε σχετικά στοιχεία. Ενόψει τούτων, η Επιτροπή, λαμβάνοντας υπόψη την ανάλυση της αγοράς που πραγματοποιήθηκε από την ΓΔΑ, κρίνει ότι το ποσοστό που αναλογεί στις πωλήσεις μέσω διαδικτύου πρέπει να υπολογιστεί σε 10% επί του αθροίσματος των ακαθάριστων εσόδων που οι εταιρείες πέτυχε συνολικά στις σχετικές αγορές.

532. Εξάλλου, επισημαίνεται ότι ο συνολικός κύκλος εργασιών των εταιρειών Γ.Ε. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ και DELTA DOMESTIC APPLIANCES την χρήση κατά την οποία έπαυσε η παράβαση (ήτοι το έτος 2020) ανήλθε σε 7.500.074,58 ευρώ. Συνεπώς, με βάση τις αρχές που έχουν εκτεθεί στην οικεία ενότητα ανωτέρω, το υψηλότερο δυνατό πρόστιμο (πλαφόν 10%) που θα μπορούσε να επιβληθεί στις εταιρείες Γ.Ε. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ και DELTA DOMESTIC APPLIANCES, ως ενιαία οικονομική οντότητα, υπολογίζεται επί του συνολικού κύκλου εργασιών της χρήσης αυτής, και ανέρχεται σε 750.007,46 ευρώ.

⁵⁷⁶ Όπως έχει αναφερθεί ανωτέρω και στην παρ. 21 των Κατευθυντηρίων Γραμμών ΕΑ για τον τρόπο υπολογισμού του ύψους των προστίμων, είναι επιτρεπτή η επιμέτρηση αυτών κατ' απόκλιση από τα σχετικά τεθέντα από την ΕΑ κατ' αυτοδέσμευσή της κριτήρια, επί το αυστηρότερον ή το ηπιότερον, όταν, εν όψει των συντρεχουσών περιστάσεων, υπάρχουν προς τούτο ειδικοί λόγοι, εκτιθέμενοι και αξιολογούμενοι με την παράθεση ειδικής αιτιολογίας, που δικαιολογούν αυτή την απόκλιση. Και τούτο, υπό την προϋπόθεση ότι διασφαλίζεται επαρκώς το αποτρεπτικό αποτέλεσμα των επιβαλλόμενων προστίμων στην εκάστοτε κρινόμενη υπόθεση.

⁵⁷⁷ Βλ. σχετικά και υπ' αριθ. 644/2017 Απόφαση της ΕΑ καθώς και σχετική αναφορά στην υπ' αριθμ. 840/2019 Απόφαση του ΔΕφΑθ, σκ. 5.

533. Κατά την κρίση των μελών της ΕΑ, σταθμίζοντας ιδίως τους προαναφερόμενους παράγοντες αναφορικά με τη σοβαρότητα και τις ειδικές περιστάσεις της κρινόμενης υπόθεσης, το βασικό ποσοστό προστίμου θα πρέπει να υπολογιστεί με συντελεστή [...].

534. Επομένως, με βάση τις προαναφερόμενες σκέψεις, το βασικό ποσό του προστίμου για τις εταιρείες Γ.Ε. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ και DELTA DOMESTIC APPLIANCES προσδιορίζεται ως εξής:

Γ.Ε. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ και DELTA DOMESTIC APPLIANCES			
Έτος	Ακαθάριστα έσοδα - περίοδος της παράβασης [Α]	Ποσοστό 10% - αναλογία διαδικτυακών πωλήσεων [Β]	Συντελεστής [...] (επί του [Β])
2012	[...]	[...]	[...]
2013	[...]	[...]	[...]
2014	[...]	[...]	[...]
2015	[...]	[...]	[...]
2016	[...]	[...]	[...]
2017	[...]	[...]	[...]
2018	[...]	[...]	[...]
2019	[...]	[...]	[...]
2020	[...]	[...]	[...]
Βασικό ποσό προστίμου			727.536,93

535. Περαιτέρω, για τους λόγους που αναλυτικά εκτίθενται στην ανωτέρω ενότητα σχετικά με την κατ'εξάιρεση αναπροσαρμογή του προστίμου, το ως άνω ποσό θα πρέπει κατ'εξάιρεση να μειωθεί κατά 30% λόγω των δυσμενών συνεπειών της οικονομικής κρίσης στις εταιρείες.

536. Επομένως, το τελικώς διαμορφούμενο πρόστιμο υπολογίζεται ως εξής:

Στάδιο Υπολογισμού	Ποσό (σε ευρώ)
Βασικό ποσό προστίμου (ποσοστό [...])	727.536,93
Μείωση 30% λόγω κρίσης	509.275,85

537. Διαπιστώνεται ότι το βασικό ποσό του προστίμου δεν είναι ανώτερο από το υψηλότερο δυνατό πρόστιμο (πλαφόν 10%) που θα μπορούσε να επιβληθεί στις εταιρείες Γ.Ε. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ και DELTA DOMESTIC APPLIANCES.

538. Ενόψει των ανωτέρω, το συνολικό ποσό προστίμου που επιβάλλεται στις εταιρείες Γ.Ε. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ και DELTA DOMESTIC APPLIANCES, ως ενιαία οικονομική οντότητα, ανέρχεται σε **509.275,85 ευρώ**

VI.4.7. ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΛΕΒΗΤΩΝ Α.Β.Ε.Ε.

VI.4.7.1. Προσδιορισμός της βάσης του προστίμου

539. Στην υπό εξέταση περίπτωση, ως βάση για τον υπολογισμό του προστίμου λαμβάνεται υπόψη ο κύκλος εργασιών της MABIA από την πώληση των προϊόντων που αφορά η διαπιστωθείσα κατά την ενότητα V.2.7 του παρόντος παράβαση, στη σχετική γεωγραφική αγορά, κατ'έτος, και για όλη τη χρονική περίοδο συμμετοχής της στη διαπιστούμενη παράβαση.

VII.4.7.2. Κριτήρια για τον καθορισμό του ύψους του προστίμου

540. Όπως προεκτέθηκε, για τον καθορισμό του ύψους του προστίμου, η Επιτροπή Ανταγωνισμού συνεκτιμά σειρά παραγόντων που σχετίζονται, πρωτίστως, με τη σοβαρότητα και τη διάρκεια των παραβάσεων.

541. Στην υπό κρίση περίπτωση, σύμφωνα με όσα εκτέθηκαν ανωτέρω, διαπιστώνονται τα ακόλουθα:

542. Ως προς τη σοβαρότητα της παράβασης:

Είδος της παράβασης: Η MABIA, όπως διαπιστώθηκε στην υπό V.7 ενότητα προέβη σε καθορισμό τιμών μεταπώλησης στα ηλεκτρονικά καταστήματα λιανικής πώλησης, με τα οποία συνεργάζεται. Μέσω των πρακτικών της η ελεγχόμενη περιόρισε τη δυνατότητα των λιανοπωλητών της να καθορίζουν οι ίδιοι αυτόνομα την τιμή πώλησης, μέσω διαδικτύου, των λεβήτων θέρμανσης που εμπορευόταν, πρακτική που περιλαμβάνεται στους ιδιαίτερα σοβαρούς περιορισμούς του ανταγωνισμού κατά την κείμενη νομοθεσία και νομολογία. Παράλληλα, η ελεγχόμενη είχε εφαρμόσει σύστημα παρακολούθησης των τιμών μεταπώλησης των ηλεκτρονικών καταστημάτων, με σκοπό τον εντοπισμό και την όχληση των λιανοπωλητών που απέκλιναν από τις καθορισμένες τιμές.

Πραγματικός ή δυνητικός αντίκτυπος στην αγορά: Ο καθορισμός τιμών μεταπώλησης, ως εξ αντικειμένου περιορισμός του ανταγωνισμού, θεωρείται από τη φύση του ως ικανός να επιφέρει αντίκτυπο στη σχετική αγορά, καθώς αμβλύνει τον ανταγωνισμό μεταξύ μεταπωλητών, καταργώντας τον ενδοσηματικό ανταγωνισμό τιμών, ενώ λειτουργεί ως αντικίνητρο για την μείωση των τιμών πώλησης για το συγκεκριμένο προϊόν. Επιπλέον, εκτιμάται ότι στην προκειμένη περίπτωση αναπτύχθηκαν αντι-ανταγωνιστικά αποτελέσματα, καθώς η πρακτική καθορισμού τιμών εφαρμόστηκε στην πράξη, γεγονός που θα πρέπει να ληφθεί υπόψη κατά τον υπολογισμό του προστίμου, καθώς μεταξύ άλλων η MABIA έλαβε μέτρα για τον εντοπισμό και τη συμμόρφωση διανομέων που εφαρμόζαν μειωμένες τιμές.

Το ειδικό βάρος της επιχείρησης στην αγορά: Εν προκειμένω, από τα στοιχεία του φακέλου δεν έχει καταστεί δυνατό να υπολογιστεί το μερίδιο της MABIA στην αγορά λεβήτων θέρμανσης για την περίοδο 2015-2017.

Η οικονομική ισχύς της επιχείρησης στην αγορά: Ο συνολικός κύκλος εργασιών της εταιρείας, κατά τη διάρκεια των ετών 2015-2017, ανέρχεται σε [...] Ευρώ στην κατηγορία προϊόντων που αφορά η εξεταζόμενη συμφωνία. Εξάλλου, η MABIA ως προμηθευτής διαφόρων ειδών θέρμανσης για τα έτη που αναφέρθηκαν ανωτέρω διέθετε μεγαλύτερη ισχύ έναντι των λιανοπωλητών – μελών του δικτύου της, γεγονός που της επέτρεπε να επιβάλλει την τιμή μεταπώλησης των προϊόντων της, καθώς και να εφαρμόζει μέσα πίεσης προκειμένου να εξασφαλίζει τη συμμόρφωση των τελευταίων.

Κατά συνέπεια ενδείκνυται η επιβολή τυχόν προστίμου μόνο στη MABIA και όχι στα λοιπά μέλη του δικτύου.

Έκταση γεωγραφικής αγοράς: Οι παραβάσεις εντοπίζονται σε ολόκληρο το δίκτυο διανομής της ΜΑΒΙΑ και αφορούν στο σύνολο της ελληνικής επικράτειας, καταλαμβάνοντας συνεπώς σημαντική γεωγραφική έκταση.

Οικονομικό όφελος από την παράβαση: Εν προκειμένω, από τα στοιχεία του φακέλου δεν είναι δυνατόν να εκτιμηθεί το εύρος του οικονομικού οφέλους που αποκόμισε ή επιδίωξε να αποκομίσει η ΜΑΒΙΑ. Σε κάθε περίπτωση, πάντως, επισημαίνεται ότι το επιβαλλόμενο πρόστιμο πρέπει να έχει και αποτρεπτικό, πέραν του κυρωτικού, χαρακτήρα⁵⁷⁸.

543. Ως προς τη διάρκεια της παράβασης:

Από τα διαθέσιμα στοιχεία προκύπτει ότι η ΜΑΒΙΑ προέβη στον καθορισμό των τιμών λιανικής, στις οποίες διατίθεντο μέσω διαδικτύου οι λέβητες θέρμανσης που εμπορευόταν, εφαρμόζοντας ταυτόχρονα μηχανισμό παρακολούθησης των καθορισμένων τιμών και τυχόν αποκλίσεων από αυτές για το χρονικό διάστημα από 23.11.2015 έως 14.12.2017.

544. Επιβαρυντικές περιστάσεις:

Από τα στοιχεία του φακέλου δεν προκύπτει η συνδρομή επιβαρυντικών περιστάσεων.

545. Ελαφρυντικές περιστάσεις:

Η Επιτροπή διαπιστώνει ότι η εταιρεία συνεργάστηκε αποτελεσματικά με την ΕΑ πέραν του πεδίου εφαρμογής του προγράμματος επιείκειας, κατά την έννοια της παρ. 15 των Κατευθυντηρίων Γραμμών για τον τρόπο υπολογισμού του ύψους των προστίμων, παραδεχόμενη ρητώς κατά την διαδικασία ενώπιον της Επιτροπής την ύπαρξη παράβασης εκ μέρους της και μη αμφισβητώντας τα ουσιώδη στοιχεία της ανάλυσης της ΓΔΑ σε σχέση με την παραβατική της συμπεριφορά.

546. Κατ'εξαίρεση αναπροσαρμογή του προστίμου

Η ΕΑ σε προηγούμενες αποφάσεις της κατ' εξαίρεση έχει λάβει υπόψη της την παρατεταμένη οικονομική κρίση που είχε πλήξει, μεταξύ άλλων, και τον εκάστοτε σχετικό οικονομικό κλάδο⁵⁷⁹.

Εν προκειμένω, κατά την ομόφωνη κρίση της ΕΑ, υφίσταται στην παρούσα υπόθεση ιδιαίτερη περίπτωση που θα δικαιολογούσε, κατ' εξαίρεση, την αναπροσαρμογή του

⁵⁷⁸ Εξάλλου, σύμφωνα με το άρθρο 25 παρ. 2 α) ν. 3959/2011, εφόσον είναι δυνατόν να υπολογιστεί το ύψος του οικονομικού οφέλους της επιχείρησης από την παράβαση, το ύψος του επιβαλλόμενου προστίμου δεν μπορεί να είναι μικρότερο από αυτό.

⁵⁷⁹ Βλ. και τις υπ' αριθ. 563/VI/2013, 636/2017 (σκ. 251), 642/2017 (σκ. 326-327), 644/2017, 730/2021 (σκ. 378-381) αποφάσεις ΕΑ, όπου η οικονομική κρίση ελήφθη υπόψη κατά την τελική αξιολόγηση της ΕΑ.

επιβαλλόμενου προστίμου επί το ηπιότερον⁵⁸⁰, με παράλληλη ωστόσο διασφάλιση του αναγκαίου αποτρεπτικού χαρακτήρα του⁵⁸¹.

Ενόψει των ανωτέρω, η ΕΑ, λαμβάνοντας υπόψη, κατ' εξαίρεση, την παρατεταμένη οικονομική κρίση στην Ελλάδα που έπληξε, μεταξύ άλλων, και τον σχετικό οικονομικό κλάδο που αφορά η παρούσα υπόθεση, θεωρεί ότι το επιβαλλόμενο πρόστιμο στην παρούσα μπορεί να οδηγήσει σε δυσπραγία την εταιρεία MABIA. Συνεπώς, η ΕΑ κρίνει ότι μπορεί να χορηγηθεί μείωση του τελικώς επιμετρηθέντος ποσού του προστίμου κατά 30% για την MABIA.

VII.4.7.3. Υπολογισμός προστίμου για την εταιρεία MABIA

547. Για την εταιρεία MABIA, ο συνολικός κύκλος εργασιών επί του οποίου υπολογίζεται το πρόστιμο προκύπτει από το άθροισμα των ακαθάριστων εσόδων που αυτή πέτυχε στις σχετικές αγορές κατά τη χρονική διάρκεια της παράβασης. Κατά τα στοιχεία του φακέλου, το ποσό αυτό ανέρχεται σε [...] ευρώ. Εντούτοις, δεδομένου ότι η διαπιστωθείσα παράβαση αφορά δραστηριότητα που πραγματοποιήθηκε μόνο στο κανάλι των διαδικτυακών πωλήσεων, η Επιτροπή κρίνει ότι θα πρέπει να ληφθεί υπόψη μόνον το άθροισμα των ακαθάριστων εσόδων που η εταιρεία πέτυχε στο κανάλι αυτό κατά τη χρονική διάρκεια της παράβασης. Όμως η εταιρεία, ισχυριζόμενη ότι δεν είναι δυνατός ούτε ο κατά προσέγγιση υπολογισμός του ποσού που αναλογεί στις πωλήσεις της μέσω διαδικτύου, δεν προσκόμισε σχετικά στοιχεία. Ενόψει τούτων, η Επιτροπή, λαμβάνοντας υπόψη την ανάλυση της αγοράς που πραγματοποιήθηκε από την ΓΔΑ, κρίνει ότι το ποσοστό που αναλογεί στις πωλήσεις μέσω διαδικτύου πρέπει να υπολογιστεί σε 10% επί του αθροίσματος των ακαθάριστων εσόδων που η εταιρεία πέτυχε συνολικά στις σχετικές αγορές.

548. Εξάλλου, επισημαίνεται ότι ο συνολικός κύκλος εργασιών της MABIA την χρήση κατά την οποία έπαυσε η παράβαση (ήτοι το έτος 2017) ανήλθε σε 1.435.091,78 ευρώ. Συνεπώς, με βάση τις αρχές που έχουν εκτεθεί στην οικεία ενότητα ανωτέρω, το υψηλότερο δυνατό πρόστιμο (πλαφόν 10%) που θα μπορούσε να επιβληθεί στην εταιρεία MABIA, υπολογίζεται επί του συνολικού κύκλου εργασιών της χρήσης αυτής, και ανέρχεται σε 143.509,18 ευρώ.

549. Κατά την κρίση των μελών της ΕΑ, σταθμίζοντας ιδίως τους προαναφερόμενους παράγοντες αναφορικά με τη σοβαρότητα και τις ειδικές περιστάσεις της κρινόμενης υπόθεσης, το βασικό ποσοστό προστίμου θα πρέπει να υπολογιστεί με συντελεστή [...].

⁵⁸⁰ Όπως έχει αναφερθεί ανωτέρω και στην παρ. 21 των Κατευθυντηρίων Γραμμών ΕΑ για τον τρόπο υπολογισμού του ύψους των προστίμων, είναι επιτρεπτή η επιμέτρηση αυτών κατ' απόκλιση από τα σχετικά τεθέντα από την ΕΑ κατ' αυτοδέσμευσή της κριτήρια, επί το αυστηρότερον ή το ηπιότερον, όταν, εν όψει των συντρεχουσών περιστάσεων, υπάρχουν προς τούτο ειδικοί λόγοι, εκτιθέμενοι και αξιολογούμενοι με την παράθεση ειδικής αιτιολογίας, που δικαιολογούν αυτή την απόκλιση. Και τούτο, υπό την προϋπόθεση ότι διασφαλίζεται επαρκώς το αποτρεπτικό αποτέλεσμα των επιβαλλόμενων προστίμων στην εκάστοτε κρινόμενη υπόθεση.

⁵⁸¹ Βλ. σχετικά και υπ' αριθ. 644/2017 Απόφαση της ΕΑ καθώς και σχετική αναφορά στην υπ' αριθμ. 840/2019 Απόφαση του ΔΕφΑθ, σκ. 5.

550. Επομένως, με βάση τις προαναφερόμενες σκέψεις, το βασικό ποσό του προστίμου για την εταιρεία MABIA προσδιορίζεται ως εξής:

MABIA			
Έτος	Ακαθάριστα έσοδα - περίοδος της παράβασης [A]	Ποσοστό 10% - αναλογία διαδικτυακών πωλήσεων [B]	Συντελεστής [...] (επί του [B])
2015	[...]	[...]	[...]
2016	[...]	[...]	[...]
2017	[...]	[...]	[...]
Βασικό ποσό προστίμου			12.214,35

551. Περαιτέρω, για τους λόγους που αναλυτικά εκτίθενται στην ανωτέρω ενότητα σχετικά με την κατ'εξάιρεση αναπροσαρμογή του προστίμου, το ως άνω ποσό θα πρέπει κατ'εξάιρεση να μειωθεί κατά 30% λόγω των δυσμενών συνεπειών της οικονομικής κρίσης στην εταιρεία.

552. Τέλος, για τους λόγους που αναλυτικά εκτίθενται στην παρ. 545 ανωτέρω, το ποσό αυτό θα πρέπει να μειωθεί περαιτέρω κατά 20% λόγω της ύπαρξης ελαφρυντικής περίπτωσης.

553. Επομένως, το τελικώς διαμορφούμενο πρόστιμο υπολογίζεται ως εξής:

Στάδιο Υπολογισμού	Ποσό (σε ευρώ)
Βασικό ποσό προστίμου (ποσοστό [...])	12.214,35
Μείωση 30% λόγω κρίσης	8.550,04
Μείωση 20 % λόγω ελαφρυντικής περίπτωσης	6.840,03

554. Διαπιστώνεται ότι το ποσό του προστίμου δεν είναι ανώτερο από το υψηλότερο δυνατό πρόστιμο (πλαφόν 10%) που θα μπορούσε να επιβληθεί στην εταιρεία MABIA.

555. Ενόψει των ανωτέρω, το συνολικό ποσό προστίμου που επιβάλλεται στην εταιρεία MABIA ανέρχεται σε **6.840,03 ευρώ**.

VI.4.8. Δ. ΜΑΥΡΟΓΕΝΗΣ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ ΚΛΙΜΑΤΙΣΜΟΥ

VI.4.8.1. Προσδιορισμός της βάσης του προστίμου

556. Στην υπό εξέταση περίπτωση, ως βάση για τον υπολογισμό του προστίμου λαμβάνεται υπόψη ο κύκλος εργασιών της ΜΑΥΡΟΓΕΝΗΣ από την πώληση των προϊόντων που αφορά η διαπιστωθείσα κατά την ενότητα V.2.8 του παρόντος παράβαση, στη γεωγραφική αγορά, κατ'έτος, και για όλη τη χρονική περίοδο συμμετοχής της στη διαπιστούμενη παράβαση.

VII.4.8.2. Κριτήρια για τον καθορισμό του ύψους του προστίμου

557. Όπως προεκτέθηκε, για τον καθορισμό του ύψους του προστίμου, η Επιτροπή Ανταγωνισμού συνεκτιμά σειρά παραγόντων που σχετίζονται, πρωτίστως, με τη σοβαρότητα και τη διάρκεια των παραβάσεων.

558. Στην υπό κρίση περίπτωση, σύμφωνα με όσα εκτέθηκαν ανωτέρω, διαπιστώνονται τα ακόλουθα:

559. Ως προς τη σοβαρότητα της παράβασης:

Είδος της παράβασης: Η ΜΑΥΡΟΓΕΝΗΣ, όπως διαπιστώθηκε στην υπό V.2.8 ενότητα προέβη σε καθορισμό τιμών μεταπώλησης στα ηλεκτρονικά καταστήματα λιανικής πώλησης, με τα οποία συνεργάζεται. Μέσω των πρακτικών της, η ελεγχόμενη περιόρισε την δυνατότητα των λιανοπωλητών της να καθορίζουν οι ίδιοι αυτόνομα την τιμή πώλησης, μέσω διαδικτύου, των συστημάτων οικιακού κλιματισμού και των αφυγραντήρων που εμπορευόταν, πρακτική που περιλαμβάνεται στους ιδιαίτερα σοβαρούς περιορισμούς του ανταγωνισμού κατά την κείμενη νομοθεσία και νομολογία. Παράλληλα, η ελεγχόμενη είχε εφαρμόσει σύστημα παρακολούθησης των τιμών μεταπώλησης των ηλεκτρονικών καταστημάτων, με σκοπό τον εντοπισμό και την όχληση των λιανοπωλητών που απέκλιναν από τις καθορισμένες τιμές.

Πραγματικός ή δυνητικός αντίκτυπος στην αγορά: Ο καθορισμός τιμών μεταπώλησης, ως εξ αντικειμένου περιορισμός του ανταγωνισμού, θεωρείται από τη φύση του ως ικανός να επιφέρει αντίκτυπο στη σχετική αγορά, καθώς αμβλύνει τον ανταγωνισμό μεταξύ μεταπωλητών, καταργώντας τον ενδοσηματικό ανταγωνισμό τιμών, ενώ λειτουργεί ως αντικίνητρο για την μείωση των τιμών πώλησης για το συγκεκριμένο προϊόν. Επιπλέον εκτιμάται ότι στην προκειμένη περίπτωση αναπτύχθηκαν αντι-ανταγωνιστικά αποτελέσματα, καθώς η πρακτική καθορισμού τιμών εφαρμόστηκε στην πράξη, γεγονός που θα πρέπει να ληφθεί υπόψη κατά τον υπολογισμό του προστίμου, καθώς μεταξύ άλλων η ΜΑΥΡΟΓΕΝΗΣ έλαβε μέτρα για τον εντοπισμό και τη συμμόρφωση διανομέων που εφαρμόζαν μειωμένες τιμές.

Το ειδικό βάρος της επιχείρησης στην αγορά: Εν προκειμένω, από τα στοιχεία του φακέλου δεν έχει καταστεί δυνατό να υπολογιστεί με ακρίβεια το μερίδιο της ΜΑΥΡΟΓΕΝΗΣ για την περίοδο 2011-2019 σε κάθε μια από τις επιμέρους αγορές προϊόντων που αφορά η διαπιστωθείσα παράβαση. Διαθέσιμα στοιχεία υπάρχουν μόνο για την αγορά συστημάτων οικιακού κλιματισμού, στην οποία η ΜΑΥΡΟΓΕΝΗΣ, σύμφωνα με έρευνα της εταιρείας GfK, κατείχε το 2018 μερίδιο αγοράς τουλάχιστον [...] %⁵⁸².

Η οικονομική ισχύς της επιχείρησης στην αγορά: Ο συνολικός κύκλος εργασιών της εταιρείας ΜΑΥΡΟΓΕΝΗΣ ανά κατηγορία προϊόντων κατά τη διάρκεια των ετών 2012-2019 ανέρχεται σε: (α) [...] Ευρώ για τα συστήματα οικιακού κλιματισμού και (β) [...] Ευρώ για τους αφυγραντήρες⁵⁸³. Εξάλλου, η ΜΑΥΡΟΓΕΝΗΣ ως προμηθευτής αναγνωρισμένων σημάτων ειδών οικιακού κλιματισμού και αφυγραντήρων για τα έτη που αναφέρθηκαν ανωτέρω διέθετε μεγαλύτερη ισχύ έναντι των λιανοπωλητών – μελών του δικτύου της, γεγονός που της επέτρεπε να επιβάλλει την τιμή μεταπώλησης των προϊόντων της, καθώς και να εφαρμόζει μέσα πίεσης προκειμένου να εξασφαλίζει τη συμμόρφωση των τελευταίων.

⁵⁸² Βλ. ενότητα V.2.8.5 ανωτέρω.

⁵⁸³ Κατά δήλωση της εταιρείας, δεν υπάρχουν διαθέσιμα σχετικά στοιχεία για το έτος 2011· βλ. την υπ' αριθ. πρωτ. 789/28.12.2021 επιστολή της ΜΑΥΡΟΓΕΝΗΣ.

Κατά συνέπεια ενδείκνυται η επιβολή τυχόν προστίμου μόνο στη ΜΑΥΡΟΓΕΝΗΣ και όχι στα λοιπά μέλη του δικτύου.

Έκταση γεωγραφικής αγοράς: Οι παραβάσεις εντοπίζονται σε ολόκληρο το δίκτυο διανομής της ΜΑΥΡΟΓΕΝΗΣ και αφορούν στο σύνολο της ελληνικής επικράτειας, καταλαμβάνοντας συνεπώς σημαντική γεωγραφική έκταση.

Οικονομικό όφελος από την παράβαση: Εν προκειμένω, από τα στοιχεία του φακέλου δεν είναι δυνατόν να εκτιμηθεί το εύρος του οικονομικού οφέλους που αποκόμισε ή επιδίωξε να αποκομίσει η ΜΑΥΡΟΓΕΝΗΣ. Σε κάθε περίπτωση, πάντως, επισημαίνεται ότι το επιβαλλόμενο πρόστιμο πρέπει να έχει και αποτρεπτικό, πέραν του κυρωτικού, χαρακτήρα⁵⁸⁴.

560. Ως προς τη διάρκεια της παράβασης:

Από τα διαθέσιμα στοιχεία προκύπτει ότι η ΜΑΥΡΟΓΕΝΗΣ προέβη στον καθορισμό των τιμών λιανικής, στις οποίες διατίθεντο, μέσω διαδικτύου, ορισμένα προϊόντα, όπως συστήματα οικιακού κλιματισμού και αφυγραντήρες, εφαρμόζοντας ταυτόχρονα μηχανισμό παρακολούθησης των καθορισμένων τιμών και τυχόν αποκλίσεων από αυτές για το χρονικό διάστημα από 19.05.2011 έως 06.02.2019.

561. Επιβαρυντικές περιστάσεις:

Από τα στοιχεία του φακέλου δεν προκύπτει η συνδρομή επιβαρυντικών περιστάσεων.

562. Ελαφρυντικές περιστάσεις:

Από τα στοιχεία του φακέλου δεν προκύπτει η συνδρομή ελαφρυντικών περιστάσεων.

563. Κατ'εξαίρεση αναπροσαρμογή του προστίμου

Η ΕΑ σε προηγούμενες αποφάσεις της κατ' εξαίρεση έχει λάβει υπόψη της την παρατεταμένη οικονομική κρίση που είχε πλήξει, μεταξύ άλλων, και τον εκάστοτε σχετικό οικονομικό κλάδο⁵⁸⁵.

Εν προκειμένω, κατά την ομόφωνη κρίση της ΕΑ, υφίσταται στην παρούσα υπόθεση ιδιαίτερη περίσταση που θα δικαιολογούσε, κατ' εξαίρεση, την αναπροσαρμογή του

⁵⁸⁴ Εξάλλου, σύμφωνα με το άρθρο 25 παρ. 2 α) ν. 3959/2011, εφόσον είναι δυνατόν να υπολογιστεί το ύψος του οικονομικού οφέλους της επιχείρησης από την παράβαση, το ύψος του επιβαλλόμενου προστίμου δεν μπορεί να είναι μικρότερο από αυτό.

⁵⁸⁵ Βλ. και τις υπ' αριθ. 563/VII/2013, 636/2017 (σκ. 251), 642/2017 (σκ. 326-327), 644/2017, 730/2021 (σκ. 378-381) αποφάσεις ΕΑ, όπου η οικονομική κρίση ελήφθη υπόψη κατά την τελική αξιολόγηση της ΕΑ.

επιβαλλόμενου προστίμου επί το ηπιότερον⁵⁸⁶, με παράλληλη ωστόσο διασφάλιση του αναγκαίου αποτρεπτικού χαρακτήρα του⁵⁸⁷.

Ενόψει των ανωτέρω, η ΕΑ, λαμβάνοντας υπόψη, κατ' εξαίρεση, την παρατεταμένη οικονομική κρίση στην Ελλάδα που έπληξε, μεταξύ άλλων, και τον σχετικό οικονομικό κλάδο που αφορά η παρούσα υπόθεση, θεωρεί ότι το επιβαλλόμενο πρόστιμο στην παρούσα μπορεί να οδηγήσει σε δυσπραγία την εταιρεία ΜΑΥΡΟΓΕΝΗΣ. Συνεπώς, η ΕΑ κρίνει ότι μπορεί να χορηγηθεί μείωση του τελικώς επιμετρηθέντος ποσού του προστίμου κατά 30% για την ΜΑΥΡΟΓΕΝΗΣ.

VII.4.8.3. Υπολογισμός προστίμου για την εταιρεία ΜΑΥΡΟΓΕΝΗΣ

564. Για την εταιρεία ΜΑΥΡΟΓΕΝΗΣ, ο συνολικός κύκλος εργασιών επί του οποίου υπολογίζεται το πρόστιμο προκύπτει από το άθροισμα των ακαθάριστων εσόδων που αυτή πέτυχε στις σχετικές αγορές κατά τη χρονική διάρκεια της παράβασης. Κατά τα στοιχεία του φακέλου, το ποσό αυτό ανέρχεται σε [...] ευρώ. Εντούτοις, δεδομένου ότι η διαπιστωθείσα παράβαση αφορά δραστηριότητα που πραγματοποιήθηκε μόνο στο κανάλι των διαδικτυακών πωλήσεων, η Επιτροπή κρίνει ότι θα πρέπει να ληφθεί υπόψη μόνον το άθροισμα των ακαθάριστων εσόδων που η εταιρεία πέτυχε στο κανάλι αυτό κατά τη χρονική διάρκεια της παράβασης. Όμως η εταιρεία, ισχυριζόμενη ότι δεν είναι δυνατός ούτε ο κατά προσέγγιση υπολογισμός του ποσού που αναλογεί στις πωλήσεις της μέσω διαδικτύου, δεν προσκόμισε σχετικά στοιχεία. Ενόψει τούτων, η Επιτροπή, λαμβάνοντας υπόψη την ανάλυση της αγοράς που πραγματοποιήθηκε από την ΓΔΑ, κρίνει ότι το ποσοστό που αναλογεί στις πωλήσεις μέσω διαδικτύου πρέπει να υπολογιστεί σε 10% επί του αθροίσματος των ακαθάριστων εσόδων που η εταιρεία πέτυχε συνολικά στις σχετικές αγορές.

565. Εξάλλου, επισημαίνεται ότι ο συνολικός κύκλος εργασιών της ΜΑΥΡΟΓΕΝΗΣ την χρήση κατά την οποία έπαυσε η παράβαση (ήτοι το έτος 2019) ανήλθε σε 10.479.113,52 ευρώ. Συνεπώς, με βάση τις αρχές που έχουν εκτεθεί στην οικεία ενότητα ανωτέρω, το υψηλότερο δυνατό πρόστιμο (πλαφόν 10%) που θα μπορούσε να επιβληθεί στην εταιρεία ΜΑΥΡΟΓΕΝΗΣ, υπολογίζεται επί του συνολικού κύκλου εργασιών της χρήσης αυτής, και ανέρχεται σε 1.047.911,35 ευρώ.

566. Κατά την κρίση των μελών της ΕΑ, σταθμίζοντας ιδίως τους προαναφερόμενους παράγοντες αναφορικά με τη σοβαρότητα και τις ειδικές περιστάσεις της κρινόμενης υπόθεσης, το βασικό ποσοστό προστίμου θα πρέπει να υπολογιστεί με συντελεστή [...].

⁵⁸⁶ Όπως έχει αναφερθεί ανωτέρω και στην παρ. 21 των Κατευθυντηρίων Γραμμών ΕΑ για τον τρόπο υπολογισμού του ύψους των προστίμων, είναι επιτρεπτή η επιμέτρηση αυτών κατ' απόκλιση από τα σχετικά τεθέντα από την ΕΑ κατ' αυτοδέσμευσή της κριτήρια, επί το αυστηρότερον ή το ηπιότερον, όταν, εν όψει των συντρεχουσών περιστάσεων, υπάρχουν προς τούτο ειδικοί λόγοι, εκτιθέμενοι και αξιολογούμενοι με την παράθεση ειδικής αιτιολογίας, που δικαιολογούν αυτή την απόκλιση. Και τούτο, υπό την προϋπόθεση ότι διασφαλίζεται επαρκώς το αποτρεπτικό αποτέλεσμα των επιβαλλόμενων προστίμων στην εκάστοτε κρινόμενη υπόθεση.

⁵⁸⁷ Βλ. σχετικά και υπ' αριθ. 644/2017 Απόφαση της ΕΑ καθώς και σχετική αναφορά στην υπ' αριθμ. 840/2019 Απόφαση του ΔΕφΑθ, σκ. 5.

567. Επομένως, με βάση τις προαναφερόμενες σκέψεις, το βασικό ποσό του προστίμου για την εταιρεία ΜΑΥΡΟΓΕΝΗΣ προσδιορίζεται ως εξής:

ΜΑΥΡΟΓΕΝΗΣ			
Έτος	Ακαθάριστα έσοδα - περίοδος της παράβασης [Α]	Ποσοστό 10% - αναλογία διαδικτυακών πωλήσεων [Β]	Συντελεστής [...] (επί του [Β])
2011	[...]	[...]	[...]
2012	[...]	[...]	[...]
2013	[...]	[...]	[...]
2014	[...]	[...]	[...]
2015	[...]	[...]	[...]
2016	[...]	[...]	[...]
2017	[...]	[...]	[...]
2018	[...]	[...]	[...]
2019	[...]	[...]	[...]
Βασικό ποσό προστίμου			320.309,52

568. Περαιτέρω, για τους λόγους που αναλυτικά εκτίθενται στην ανωτέρω ενότητα σχετικά με την κατ'εξαίρεση αναπροσαρμογή του προστίμου, το ως άνω ποσό θα πρέπει κατ' εξαίρεση να μειωθεί κατά 30% λόγω των δυσμενών συνεπειών της οικονομικής κρίσης στην εταιρεία.

569. Επομένως, το τελικώς διαμορφούμενο πρόστιμο υπολογίζεται ως εξής:

Στάδιο Υπολογισμού	Ποσό (σε ευρώ)
Βασικό ποσό προστίμου (ποσοστό [...])	320.309,52
Μείωση 30% λόγω κρίσης	224.216,67

570. Διαπιστώνεται ότι το ποσό του προστίμου δεν είναι ανώτερο από το υψηλότερο δυνατό πρόστιμο (πλαφόν 10%) που θα μπορούσε να επιβληθεί στην εταιρεία ΜΑΥΡΟΓΕΝΗΣ.

571. Ενόψει των ανωτέρω, το συνολικό ποσό προστίμου που επιβάλλεται στην εταιρεία ΜΑΥΡΟΓΕΝΗΣ ανέρχεται σε **224.216,67 ευρώ**.

VI.4.9. F.G. EUROPE ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΗΛΕΚΤΡΙΚΩΝ ΚΑΙ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΩΝ ΣΥΣΚΕΥΩΝ

VI.4.9.1. Προσδιορισμός της βάσης του προστίμου

572. Στην υπό εξέταση περίπτωση, ως βάση για τον υπολογισμό του προστίμου λαμβάνεται υπόψη ο κύκλος εργασιών της FG EUROPE από την πώληση των προϊόντων που αφορά η διαπιστωθείσα κατά την ενότητα V.2.9 του παρόντος παράβαση, στη σχετική γεωγραφική αγορά, κατ' έτος, και για όλη τη χρονική περίοδο συμμετοχής της στη διαπιστούμενη παράβαση.

VII.4.9.2. Κριτήρια για τον καθορισμό του ύψους του προστίμου

573. Όπως προεκτέθηκε, για τον καθορισμό του ύψους του προστίμου, η Επιτροπή Ανταγωνισμού συνεκτιμά σειρά παραγόντων που σχετίζονται, πρωτίτως, με τη σοβαρότητα και τη διάρκεια των παραβάσεων.

574. Στην υπό κρίση περίπτωση, σύμφωνα με όσα εκτέθηκαν ανωτέρω, διαπιστώνονται τα ακόλουθα:

575. Ως προς τη σοβαρότητα της παράβασης:

Είδος της παράβασης: Η FG EUROPE, όπως διαπιστώθηκε στην υπό V.2.9 ενότητα προέβη σε καθορισμό τιμών μεταπώλησης στα ηλεκτρονικά καταστήματα λιανικής πώλησης, με τα οποία συνεργάζεται. Μέσω των πρακτικών της, η ελεγχόμενη περιόρισε την δυνατότητα των λιανοπωλητών της να καθορίζουν οι ίδιοι αυτόνομα την τιμή πώλησης, μέσω διαδικτύου των συστημάτων οικιακού και ημικεντρικού κλιματισμού που εμπορευόταν, πρακτική που περιλαμβάνεται στους ιδιαίτερα σοβαρούς περιορισμούς του ανταγωνισμού, κατά την κείμενη νομοθεσία και νομολογία. Παράλληλα, η ελεγχόμενη είχε εφαρμόσει σύστημα παρακολούθησης των τιμών μεταπώλησης των ηλεκτρονικών καταστημάτων, με σκοπό τον εντοπισμό και την όχληση των λιανοπωλητών που απέκλιναν από τις καθορισμένες τιμές.

Πραγματικός ή δυνητικός αντίκτυπος στην αγορά: Ο καθορισμός τιμών μεταπώλησης, ως εξ αντικειμένου περιορισμός του ανταγωνισμού, θεωρείται από τη φύση του ως ικανός να επιφέρει αντίκτυπο στη σχετική αγορά, καθώς αμβλύνει τον ανταγωνισμό μεταξύ μεταπωλητών, καταργώντας τον ενδοσηματικό ανταγωνισμό τιμών, ενώ λειτουργεί ως αντικίνητρο για την μείωση των τιμών πώλησης για το συγκεκριμένο προϊόν. Επιπλέον εκτιμάται ότι στην προκειμένη περίπτωση αναπτύχθηκαν αντι-ανταγωνιστικά αποτελέσματα, καθώς η πρακτική καθορισμού τιμών εφαρμόστηκε στην πράξη, γεγονός που θα πρέπει να ληφθεί υπόψη κατά τον υπολογισμό του προστίμου, καθώς μεταξύ άλλων η FG EUROPE έλαβε μέτρα για τον εντοπισμό και τη συμμόρφωση διανομέων που εφαρμόζαν μειωμένες τιμές.

Το ειδικό βάρος της επιχείρησης στην αγορά: Εν προκειμένω, από τα στοιχεία του φακέλου δεν έχει καταστεί δυνατό να υπολογιστεί με ακρίβεια το μερίδιο αγοράς της FG EUROPE για την περίοδο 2013-2018 σε κάθε μια από τις επιμέρους αγορές προϊόντων που αφορά η διαπιστωθείσα παράβαση. Διαθέσιμα στοιχεία υπάρχουν μόνο για την αγορά συστημάτων οικιακού κλιματισμού, στην οποία η FG EUROPE, σύμφωνα με έρευνα της εταιρείας GfK, κατείχε το 2019 μερίδιο αγοράς [...] %⁵⁸⁸.

Η οικονομική ισχύς της επιχείρησης στην αγορά: Ο συνολικός κύκλος εργασιών της εταιρείας, κατά τη διάρκεια των ετών 2013-2018, από τις πωλήσεις συστημάτων κλιματισμού όλων των κατηγοριών ανέρχεται σε [...] Ευρώ. Εξάλλου, η FG EUROPE ως προμηθευτής αναγνωρισμένων σημάτων συστημάτων οικιακού και ημικεντρικού κλιματισμού για τα έτη που αναφέρθηκαν ανωτέρω διέθετε μεγαλύτερη ισχύ έναντι των

⁵⁸⁸ Βλ. ενότητα V.2.9.5 ανωτέρω.

λιανοπωλητών – μελών του δικτύου της, γεγονός που της επέτρεπε να επιβάλλει την τιμή μεταπώλησης των προϊόντων της, καθώς και να εφαρμόζει μέσα πίεσης προκειμένου να εξασφαλίζει τη συμμόρφωση των τελευταίων.

Κατά συνέπεια, ενδείκνυται η επιβολή τυχόν προστίμου μόνο στην FG EUROPE και όχι στα λοιπά μέλη του δικτύου.

Έκταση γεωγραφικής αγοράς: Οι παραβάσεις εντοπίζονται σε ολόκληρο το δίκτυο διανομής της FG EUROPE και αφορούν στο σύνολο της ελληνικής επικράτειας, καταλαμβάνοντας συνεπώς σημαντική γεωγραφική έκταση.

Οικονομικό όφελος από την παράβαση: Εν προκειμένω, από τα στοιχεία του φακέλου δεν είναι δυνατόν να εκτιμηθεί το εύρος του οικονομικού οφέλους που αποκόμισε ή επιδίωξε να αποκομίσει η FG EUROPE. Σε κάθε περίπτωση, πάντως, επισημαίνεται ότι το επιβαλλόμενο πρόστιμο πρέπει να έχει και αποτρεπτικό, πέραν του κυρωτικού, χαρακτήρα⁵⁸⁹.

576. Ως προς τη διάρκεια της παράβασης:

Από τα διαθέσιμα στοιχεία προκύπτει ότι η FG EUROPE προέβη στον καθορισμό των τιμών λιανικής, στις οποίες διατίθεντο, μέσω διαδικτύου, ορισμένα προϊόντα, όπως συστήματα οικιακού και ημικεντρικού κλιματισμού, εφαρμόζοντας ταυτόχρονα μηχανισμό παρακολούθησης των καθορισμένων τιμών και τυχόν αποκλίσεων από αυτές για το χρονικό διάστημα από 19.04.2013 έως 13.09.2018.

Λαμβανομένης υπόψη της φύσης της υπό εξέταση αντι-ανταγωνιστικής πρακτικής ως εξ αντικειμένου παραβατικής και ικανής να καταργήσει τον ενδοσηματικό ανταγωνισμό και παρότι δεν εντοπίστηκαν στοιχεία επικοινωνίας ή επιβολής της πολιτικής για συγκεκριμένα – σχετικά εκτεταμένα – χρονικά διαστήματα εντός της προαναφερθείσας περιόδου, παρέχεται η δυνατότητα στη ΓΔΑ να συμπεράνει ότι η παράβαση δεν διεκόπη τη συγκεκριμένη περίοδο και συνεχίστηκε αδιάλειπτα για όλο το διάστημα από τις 19.04.2013 έως και τις 13.09.2018⁵⁹⁰.

577. Επιβαρυντικές περιστάσεις:

Από τα στοιχεία του φακέλου δεν προκύπτει η συνδρομή επιβαρυντικών περιστάσεων.

578. Ελαφρυντικές περιστάσεις:

Από τα στοιχεία του φακέλου δεν προκύπτει η συνδρομή ελαφρυντικών περιστάσεων.

579. Κατ'εξάιρεση αναπροσαρμογή του προστίμου:

⁵⁸⁹ Εξάλλου, σύμφωνα με το άρθρο 25 παρ. 2 α) ν. 3959/2011, εφόσον είναι δυνατόν να υπολογιστεί το ύψος του οικονομικού οφέλους της επιχείρησης από την παράβαση, το ύψος του επιβαλλόμενου προστίμου δεν μπορεί να είναι μικρότερο από αυτό.

⁵⁹⁰ Βλ. ενότητα V.2.9.4 ανωτέρω,

Η ΕΑ σε προηγούμενες αποφάσεις της κατ' εξαίρεση έχει λάβει υπόψη της την παρατεταμένη οικονομική κρίση που είχε πλήξει, μεταξύ άλλων, και τον εκάστοτε σχετικό οικονομικό κλάδο⁵⁹¹.

Εν προκειμένω, κατά την ομόφωνη κρίση της ΕΑ, υφίσταται στην παρούσα υπόθεση ιδιαίτερη περίπτωση που θα δικαιολογούσε, κατ' εξαίρεση, την αναπροσαρμογή του επιβαλλόμενου προστίμου επί το ηπιότερον⁵⁹², με παράλληλη ωστόσο διασφάλιση του αναγκαίου αποτρεπτικού χαρακτήρα του⁵⁹³.

Ενόψει των ανωτέρω, η ΕΑ, λαμβάνοντας υπόψη, κατ' εξαίρεση, την παρατεταμένη οικονομική κρίση στην Ελλάδα που έπληξε, μεταξύ άλλων, και τον σχετικό οικονομικό κλάδο που αφορά η παρούσα υπόθεση, θεωρεί ότι το επιβαλλόμενο πρόστιμο στην παρούσα μπορεί να οδηγήσει σε δυσπραγία την εταιρεία FG EUROPE. Συνεπώς, η ΕΑ κρίνει ότι μπορεί να χορηγηθεί μείωση του τελικώς επιμετρηθέντος ποσού του προστίμου κατά 30% για την FG EUROPE.

VII.4.9.2. Υπολογισμός του προστίμου για την εταιρεία FG EUROPE

580. Για την εταιρεία FG EUROPE, ο συνολικός κύκλος εργασιών επί του οποίου υπολογίζεται το πρόστιμο προκύπτει από το άθροισμα των ακαθάριστων εσόδων που αυτή πέτυχε στις σχετικές αγορές κατά τη χρονική διάρκεια της παράβασης. Κατά τα στοιχεία του φακέλου και τους υπολογισμούς της ΓΔΑ, το ποσό αυτό ανέρχεται σε [...] ευρώ. Εντούτοις, δεδομένου ότι η διαπιστωθείσα παράβαση αφορά δραστηριότητα που πραγματοποιήθηκε μόνο στο κανάλι των διαδικτυακών πωλήσεων, η Επιτροπή κρίνει ότι θα πρέπει να ληφθεί υπόψη μόνον το άθροισμα των ακαθάριστων εσόδων που η εταιρεία πέτυχε στο κανάλι αυτό κατά τη χρονική διάρκεια της παράβασης. Από τα στοιχεία που προσκόμισε η εταιρεία, και τους σχετικούς υπολογισμούς της ΓΔΑ, προκύπτει ότι το ποσό αυτό ανέρχεται σε [...] ευρώ.

581. Εξάλλου, επισημαίνεται ότι ο συνολικός κύκλος εργασιών της FG EUROPE την χρήση κατά την οποία έπαυσε η παράβαση (ήτοι το έτος 2018) ανήλθε σε 78.292.000,00 ευρώ. Συνεπώς, με βάση τις αρχές που έχουν εκτεθεί στην οικεία ενότητα ανωτέρω, το υψηλότερο δυνατό πρόστιμο (πλαφόν 10%) που θα μπορούσε να επιβληθεί στην εταιρεία FG EUROPE, υπολογίζεται επί του συνολικού κύκλου εργασιών της χρήσης αυτής, και ανέρχεται σε 7.829.200,00 ευρώ.

⁵⁹¹ Βλ. και τις υπ' αριθ. 563/VII/2013, 636/2017 (σκ. 251), 642/2017 (σκ. 326-327), 644/2017, 730/2021 (σκ. 378-381) αποφάσεις ΕΑ, όπου η οικονομική κρίση ελήφθη υπόψη κατά την τελική αξιολόγηση της ΕΑ.

⁵⁹² Όπως έχει αναφερθεί ανωτέρω και στην παρ. 21 των Κατευθυντηρίων Γραμμών ΕΑ για τον τρόπο υπολογισμού του ύψους των προστίμων, είναι επιτρεπτή η επιμέτρηση αυτών κατ' απόκλιση από τα σχετικά τεθέντα από την ΕΑ κατ' αυτοδέσμευσή της κριτήρια, επί το αυστηρότερον ή το ηπιότερον, όταν, εν όψει των συντρεχουσών περιστάσεων, υπάρχουν προς τούτο ειδικοί λόγοι, εκτιθέμενοι και αξιολογούμενοι με την παράθεση ειδικής αιτιολογίας, που δικαιολογούν αυτή την απόκλιση. Και τούτο, υπό την προϋπόθεση ότι διασφαλίζεται επαρκώς το αποτρεπτικό αποτέλεσμα των επιβαλλόμενων προστίμων στην εκάστοτε κρινόμενη υπόθεση.

⁵⁹³ Βλ. σχετικά και υπ' αριθ. 644/2017 Απόφαση της ΕΑ καθώς και σχετική αναφορά στην υπ' αριθμ. 840/2019 Απόφαση του ΔΕφΑθ, σκ. 5.

582. Κατά την κρίση των μελών της ΕΑ, σταθμίζοντας ιδίως τους προαναφερόμενους παράγοντες αναφορικά με τη σοβαρότητα και τις ειδικές περιστάσεις της κρινόμενης υπόθεσης, το βασικό ποσοστό προστίμου θα πρέπει να υπολογιστεί με συντελεστή [...].

583. Επομένως, με βάση τις προαναφερόμενες σκέψεις, το βασικό ποσό του προστίμου για την εταιρεία FG EUROPE προσδιορίζεται ως εξής:

FG EUROPE		
Έτος	Ακαθάριστα έσοδα (διαδικτυακές πωλήσεις) - περίοδος της παράβασης	Συντελεστής [...]
2015	[...]	[...]
2016	[...]	[...]
2017	[...]	[...]
2018	[...]	[...]
Βασικό ποσό προστίμου		208.866,84

584. Περαιτέρω, για τους λόγους που αναλυτικά εκτίθενται στην ανωτέρω ενότητα σχετικά με την κατ'εξάιρεση αναπροσαρμογή του προστίμου, το ως άνω ποσό θα πρέπει κατ'εξάιρεση να μειωθεί κατά 30% λόγω των δυσμενών συνεπειών της οικονομικής κρίσης στην εταιρεία.

585. Επομένως, το τελικώς διαμορφούμενο πρόστιμο υπολογίζεται ως εξής:

Στάδιο Υπολογισμού	Ποσό (σε ευρώ)
Βασικό ποσό προστίμου (ποσοστό [...])	208.866,84
Μείωση 30% λόγω κρίσης	146.206,78

586. Διαπιστώνεται ότι το ποσό του προστίμου δεν είναι ανώτερο από το υψηλότερο δυνατό πρόστιμο (πλαφόν 10%) που θα μπορούσε να επιβληθεί στην εταιρεία FG EUROPE.

587. Ενόψει των ανωτέρω, το συνολικό ποσό προστίμου που επιβάλλεται στην εταιρεία FG EUROPE ανέρχεται σε **146.206,78 ευρώ**.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Η Ολομέλεια της Επιτροπής Ανταγωνισμού, αποφάσισε ομοφώνως και σε φανερή ψηφοφορία τα ακόλουθα:

Α. Αναφορικά με την εταιρεία με την επωνυμία «CLIMA CONTROL ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ ΘΕΡΜΑΝΣΗΣ ΚΑΙ ΚΛΙΜΑΤΙΣΜΟΥ»:

1. **Διασπιστώνει** παράβαση του άρθρου 1 του ν. 3959/2011 για τους λόγους που εκτενώς αναφέρθηκαν ανωτέρω,

2. **Επιβάλλει** πρόστιμο συνολικού ύψους είκοσι δύο χιλιάδων εξακοσίων δεκαέξι ευρώ και δεκαπέντε λεπτών (€ **22.616,15**) για τη διάρκεια συμμετοχής της στην παράβαση, όπως περιγράφηκε ανωτέρω,

3. **Υποχρεώνει** την εταιρεία να παύσει την ως άνω διαπιστωθείσα παράβαση, στο βαθμό που αυτή συνεχίζεται και να παραλείπει αυτή στο μέλλον, και

4. **Απειλεί** την εταιρεία με πρόστιμο αν με απόφαση της Επιτροπής Ανταγωνισμού βεβαιώνεται η συνέχιση ή επανάληψη της διαπιστωθείσας παράβασης.

Β. Αναφορικά με την εταιρεία με την επωνυμία «ΗΛΙΟΑΚΜΗ ΑΝΩΝΥΜΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΗΛΙΑΚΩΝ ΘΕΡΜΟΣΙΦΩΝΩΝ»:

1. **Διασπιστώνει** παράβαση του άρθρου 1 του ν. 3959/2011 για τους λόγους που εκτενώς αναφέρθηκαν ανωτέρω,

2. **Επιβάλλει** πρόστιμο συνολικού ύψους είκοσι τεσσάρων χιλιάδων διακοσίων πενήντα έξι ευρώ και 57 λεπτών (€ 24.256,57) για τη διάρκεια συμμετοχής της στην παράβαση, όπως περιγράφηκε ανωτέρω,

3. **Υποχρεώνει** την εταιρεία να παύσει την ως άνω διαπιστωθείσα παράβαση, στο βαθμό που αυτή συνεχίζεται και να παραλείπει αυτή στο μέλλον, και

4. **Απειλεί** την εταιρεία με πρόστιμο αν με απόφαση της Επιτροπής Ανταγωνισμού βεβαιώνεται η συνέχιση ή επανάληψη της διαπιστωθείσας παράβασης.

Γ. Αναφορικά με την εταιρεία με την επωνυμία «ΑΗΙ CARRIER ΝΟΤΙΑΣ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ ΚΛΙΜΑΤΙΣΜΟΥ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ»:

1. **Διασπιστώνει** παράβαση του άρθρου 1 του ν. 3959/2011 και του άρθρου 101 ΣΛΕΕ για τους λόγους που εκτενώς αναφέρθηκαν ανωτέρω,

2. **Επιβάλλει** πρόστιμο συνολικού ύψους εξήντα επτά χιλιάδων εννιακοσίων εννέα ευρώ και τριών λεπτών (€ 67.909,03) για τη διάρκεια συμμετοχής της στην παράβαση, όπως περιγράφηκε ανωτέρω,

3. **Υποχρεώνει** την εταιρεία να παύσει την ως άνω διαπιστωθείσα παράβαση, στο βαθμό που αυτή συνεχίζεται και να παραλείπει αυτή στο μέλλον, και

4. **Απειλεί** την εταιρεία με πρόστιμο αν με απόφαση της Επιτροπής Ανταγωνισμού βεβαιώνεται η συνέχιση ή επανάληψη της διαπιστωθείσας παράβασης.

Δ. Αναφορικά με την εταιρεία με την επωνυμία «ΑΜΟΙΡΙΔΗΣ-ΣΑΒΒΙΔΗΣ ΘΕΡΜΑΝΣΗ ΚΛΙΜΑΤΙΣΜΟΣ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ» και την εταιρεία με την επωνυμία «ΚΑΛΛΙΟΠΗ ΚΑΡΥΔΑ & ΣΙΑ ΕΤΕΡΟΡΡΥΘΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ», οι οποίες αποτελούν μια ενιαία οικονομική οντότητα:

1. **Διασπιστώνει** παράβαση του άρθρου 1 του ν. 3959/2011 και του άρθρου 101 ΣΛΕΕ για τους λόγους που εκτενώς αναφέρθηκαν ανωτέρω,

2. **Επιβάλλει** πρόστιμο συνολικού ύψους εκατόν τριάντα τριών χιλιάδων εξακοσίων ευρώ και εξήντα έξι λεπτών (€ 133.600,66) για τη διάρκεια συμμετοχής της στην παράβαση, όπως περιγράφηκε ανωτέρω,

3. **Υποχρεώνει** την εταιρεία να παύσει την ως άνω διαπιστωθείσα παράβαση, στο βαθμό που αυτή συνεχίζεται και να παραλείπει αυτή στο μέλλον, και

4. **Απειλεί** την εταιρεία με πρόστιμο αν με απόφαση της Επιτροπής Ανταγωνισμού βεβαιώνεται η συνέχιση ή επανάληψη της διαπιστωθείσας παράβασης.

Ε. Αναφορικά με την εταιρεία με την επωνυμία «IQ SOLAR ΜΟΝΟΠΡΟΣΩΠΗ ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥΧΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ»:

1. **Διασπιστώνει** παράβαση του άρθρου 1 του ν. 3959/2011 για τους λόγους που εκτενώς αναφέρθηκαν ανωτέρω,

2. **Επιβάλλει** πρόστιμο συνολικού ύψους τριάντα δύο χιλιάδων τετρακοσίων πενήντα εννέα ευρώ και ογδόντα επτά λεπτών (€ 32.459,87) για τη διάρκεια συμμετοχής της στην παράβαση, όπως περιγράφηκε ανωτέρω,

3. **Υποχρεώνει** την εταιρεία να παύσει την ως άνω διαπιστωθείσα παράβαση, στο βαθμό που αυτή συνεχίζεται και να παραλείπει αυτή στο μέλλον, και

4. **Απειλεί** την εταιρεία με πρόστιμο αν με απόφαση της Επιτροπής Ανταγωνισμού βεβαιώνεται η συνέχιση ή επανάληψη της διαπιστωθείσας παράβασης.

ΣΤ. Αναφορικά με την εταιρεία με την επωνυμία «Γ.Ε. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ» και την εταιρεία με την επωνυμία «DELTA DOMESTIC APPLIANCES ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΗΛΕΚΤΡΙΚΩΝ ΣΥΣΚΕΥΩΝ», οι οποίες αποτελούν μια ενιαία οικονομική οντότητα:

1. **Διασπιστώνει** παράβαση του άρθρου 1 του ν. 3959/2011 και του άρθρου 101 ΣΛΕΕ για τους λόγους που εκτενώς αναφέρθηκαν ανωτέρω,

2. **Επιβάλλει** πρόστιμο συνολικού ύψους πεντακοσίων εννέα χιλιάδων διακοσίων εβδομήντα πέντε ευρώ και ογδόντα πέντε λεπτών (€ 509.275,85) για τη διάρκεια συμμετοχής της στην παράβαση, όπως περιγράφηκε ανωτέρω,

3. **Υποχρεώνει** την εταιρεία να παύσει την ως άνω διαπιστωθείσα παράβαση, στο βαθμό που αυτή συνεχίζεται και να παραλείπει αυτή στο μέλλον, και

4. **Απειλεί** την εταιρεία με πρόστιμο αν με απόφαση της Επιτροπής Ανταγωνισμού βεβαιώνεται η συνέχιση ή επανάληψη της διαπιστωθείσας παράβασης.

Ζ. Αναφορικά με την εταιρεία με την επωνυμία «ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΛΕΒΗΤΩΝ Α.Β.Ε.Ε.»:

1. **Διασπιστώνει** παράβαση του άρθρου 1 του ν. 3959/2011 για τους λόγους που εκτενώς αναφέρθηκαν ανωτέρω,

2. **Επιβάλλει** πρόστιμο συνολικού ύψους έξι χιλιάδων οκτακοσίων σαράντα ευρώ και τριών λεπτών (€ 6.840,03) για τη διάρκεια συμμετοχής της στην παράβαση, όπως περιγράφηκε ανωτέρω,

3. **Υποχρεώνει** την εταιρεία να παύσει την ως άνω διαπιστωθείσα παράβαση, στο βαθμό που αυτή συνεχίζεται και να παραλείπει αυτή στο μέλλον, και

4. **Απειλεί** την εταιρεία με πρόστιμο αν με απόφαση της Επιτροπής Ανταγωνισμού βεβαιώνεται η συνέχιση ή επανάληψη της διαπιστωθείσας παράβασης.

Η. Αναφορικά με την εταιρεία με την επωνυμία «Δ. ΜΑΥΡΟΓΕΝΗΣ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ ΚΛΙΜΑΤΙΣΜΟΥ»:

1. **Διαπιστώνει** παράβαση του άρθρου 1 του ν. 3959/2011 και του άρθρου 101 ΣΛΕΕ για τους λόγους που εκτενώς αναφέρθηκαν ανωτέρω,
2. **Επιβάλλει** πρόστιμο συνολικού ύψους διακοσίων είκοσι τεσσάρων χιλιάδων διακοσίων δεκαέξι ευρώ και εξήντα επτά λεπτών (**€ 224.216,67**) για τη διάρκεια συμμετοχής της στην παράβαση, όπως περιγράφηκε ανωτέρω,
3. **Υποχρεώνει** την εταιρεία να παύσει την ως άνω διαπιστωθείσα παράβαση, στο βαθμό που αυτή συνεχίζεται και να παραλείπει αυτή στο μέλλον, και
4. **Απειλεί** την εταιρεία με πρόστιμο αν με απόφαση της Επιτροπής Ανταγωνισμού βεβαιώνεται η συνέχιση ή επανάληψη της διαπιστωθείσας παράβασης.

Θ. Αναφορικά με την εταιρεία με την επωνυμία «F.G. EUROPE ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΗΛΕΚΤΡΙΚΩΝ ΚΑΙ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΩΝ ΣΥΣΚΕΥΩΝ»:

1. **Διαπιστώνει** παράβαση του άρθρου 1 του ν. 3959/2011 και του άρθρου 101 ΣΛΕΕ για τους λόγους που εκτενώς αναφέρθηκαν ανωτέρω,
2. **Επιβάλλει** πρόστιμο συνολικού ύψους εκατόν σαράντα έξι χιλιάδων διακοσίων έξι ευρώ και εβδομήντα οκτώ λεπτών (**€ 146.206,78**) για τη διάρκεια συμμετοχής της στην παράβαση, όπως περιγράφηκε ανωτέρω,
3. **Υποχρεώνει** την εταιρεία να παύσει την ως άνω διαπιστωθείσα παράβαση, στο βαθμό που αυτή συνεχίζεται και να παραλείπει αυτή στο μέλλον, και
4. **Απειλεί** την εταιρεία με πρόστιμο αν με απόφαση της Επιτροπής Ανταγωνισμού βεβαιώνεται η συνέχιση ή επανάληψη της διαπιστωθείσας παράβασης.

Η απόφαση εκδόθηκε την **29^η Δεκεμβρίου 2021**.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

[...]

Η απόφαση αυτή να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, σύμφωνα με το άρθρο 27 του ν. 3959/2011 (Α' 93).

Ο Πρόεδρος
ΙΩΑΝΝΗΣ ΛΙΑΝΟΣ

ΕΘΝΙΚΟ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ

Το Εθνικό Τυπογραφείο αποτελεί δημόσια υπηρεσία υπαγόμενη στην Προεδρία της Κυβέρνησης και έχει την ευθύνη τόσο για τη σύνταξη, διαχείριση, εκτύπωση και κυκλοφορία των Φύλλων της Εφημερίδας της Κυβερνήσεως (ΦΕΚ), όσο και για την κάλυψη των εκτυπωτικών - εκδοτικών αναγκών του δημοσίου και του ευρύτερου δημόσιου τομέα (ν. 3469/2006/Α' 131 και π.δ. 29/2018/Α' 58).

1. ΦΥΛΛΟ ΤΗΣ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ (ΦΕΚ)

- Τα **ΦΕΚ σε ηλεκτρονική μορφή** διατίθενται δωρεάν στο **www.et.gr**, την επίσημη ιστοσελίδα του Εθνικού Τυπογραφείου. Όσα ΦΕΚ δεν έχουν ψηφιοποιηθεί και καταχωριστεί στην ανωτέρω ιστοσελίδα, ψηφιοποιούνται και αποστέλλονται επίσης δωρεάν με την υποβολή αίτησης, για την οποία αρκεί η συμπλήρωση των αναγκαίων στοιχείων σε ειδική φόρμα στον ιστότοπο **www.et.gr**.
- Τα **ΦΕΚ σε έντυπη μορφή** διατίθενται σε μεμονωμένα φύλλα είτε απευθείας από το Τμήμα Πωλήσεων και Συνδρομητών, είτε ταχυδρομικά με την αποστολή αιτήματος παραγγελίας μέσω των ΚΕΠ, είτε με ετήσια συνδρομή μέσω του Τμήματος Πωλήσεων και Συνδρομητών. Το κόστος ενός ασπρόμαυρου ΦΕΚ από 1 έως 16 σελίδες είναι 1,00 €, αλλά για κάθε επιπλέον οκτασέλιδο (ή μέρος αυτού) προσαυξάνεται κατά 0,20 €. Το κόστος ενός έγχρωμου ΦΕΚ από 1 έως 16 σελίδες είναι 1,50 €, αλλά για κάθε επιπλέον οκτασέλιδο (ή μέρος αυτού) προσαυξάνεται κατά 0,30 €. Το τεύχος Α.Σ.Ε.Π. διατίθεται δωρεάν.

• Τρόποι αποστολής κειμένων προς δημοσίευση:

- Α. Τα κείμενα προς δημοσίευση στο ΦΕΚ, από τις υπηρεσίες και τους φορείς του δημοσίου, αποστέλλονται ηλεκτρονικά στη διεύθυνση **webmaster.et@et.gr** με χρήση προηγμένης ψηφιακής υπογραφής και χρονοσήμανσης.
- Β. Κατ' εξαίρεση, όσοι πολίτες δεν διαθέτουν προηγμένη ψηφιακή υπογραφή μπορούν είτε να αποστέλλουν ταχυδρομικά, είτε να καταθέτουν με εκπρόσωπό τους κείμενα προς δημοσίευση εκτυπωμένα σε χαρτί στο Τμήμα Παραλαβής και Καταχώρισης Δημοσιευμάτων.

- Πληροφορίες, σχετικά με την αποστολή/κατάθεση εγγράφων προς δημοσίευση, την ημερήσια κυκλοφορία των Φ.Ε.Κ., με την πώληση των τευχών και με τους ισχύοντες τιμοκαταλόγους για όλες τις υπηρεσίες μας, περιλαμβάνονται στον ιστότοπο (**www.et.gr**). Επίσης μέσω του ιστότοπου δίδονται πληροφορίες σχετικά με την πορεία δημοσίευσης των εγγράφων, με βάση τον Κωδικό Αριθμό Δημοσιεύματος (ΚΑΔ). Πρόκειται για τον αριθμό που εκδίδει το Εθνικό Τυπογραφείο για όλα τα κείμενα που πληρούν τις προϋποθέσεις δημοσίευσης.

2. ΕΚΤΥΠΩΤΙΚΕΣ - ΕΚΔΟΤΙΚΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ

Το Εθνικό Τυπογραφείο ανταποκρινόμενο σε αιτήματα υπηρεσιών και φορέων του δημοσίου αναλαμβάνει να σχεδιάσει και να εκτυπώσει έντυπα, φυλλάδια, βιβλία, αφίσες, μπλοκ, μηχανογραφικά έντυπα, φακέλους για κάθε χρήση, κ.ά.

Επίσης σχεδιάζει ψηφιακές εκδόσεις, λογότυπα και παράγει οπτικοακουστικό υλικό.

Ταχυδρομική Διεύθυνση: Καποδιστρίου 34, τ.κ. 10432, Αθήνα

ΤΗΛΕΦΩΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ: 210 5279000 - fax: 210 5279054

ΕΞΥΠΗΡΕΤΗΣΗ ΚΟΙΝΟΥ

Πωλήσεις - Συνδρομές: (Ισόγειο, τηλ. 210 5279178 - 180)

Πληροφορίες: (Ισόγειο, Γρ. 3 και τηλεφ. κέντρο 210 5279000)

Παραλαβή Δημ. Ύλης: (Ισόγειο, τηλ. 210 5279167, 210 5279139)

Ωράριο για το κοινό: Δευτέρα ως Παρασκευή: 8:00 - 13:30

Ιστότοπος: **www.et.gr**

Πληροφορίες σχετικά με την λειτουργία του ιστότοπου: **helpdesk.et@et.gr**

Αποστολή ψηφιακά υπογεγραμμένων εγγράφων προς δημοσίευση στο ΦΕΚ: **webmaster.et@et.gr**

Πληροφορίες για γενικό πρωτόκολλο και αλληλογραφία: **grammateia@et.gr**

Πείτε μας τη γνώμη σας,

για να βελτιώσουμε τις υπηρεσίες μας, συμπληρώνοντας την ειδική φόρμα στον ιστότοπό μας.

